Hs. 803

Liber Capli Eccle S. Marie in Trajecto

Octe preptor exposicões
Tractatus de 7. viris capitalibz
Tractatus de pmia
Tractatus d' omib' mal' stat' seli' & omis etatis
Tractatus d' superstic' incantac' & sortilegiis
Tractatus d' apparic' animar' separatar'
Sacramentale mgri petri d' alyaco p' modu dyalogi scripti

2. Decem preceptor expositio.

Audi israel precepta dñi et ea i corde tuo fixi i libro scribe et dabo tibi terrā lac et mel fluentem Exodi

In verbis apposite spūs sanct⁹ circa dīna precepta tria facit. Primo magz ostendit q̄ sint hilarit audienda Secundo q̄ sint memorialit retinenda Tertio q̄ p̄dicta duo sunt ethalit ~~sint~~ primanda. Primū innuit cū p̄mittit Audi israel precepta dñi Secundū cū subdit Et ea in corde tuo quasi in libro scribe Tertiū cū annectit Et dabo tibi terrā lac et mel fluentē. Circa primū sciendū q̄ precepta dīna libent et hilarit sunt audienda tripliciter Primo q̄z naz lapsum vehementer et oē malum penitet Secundo q̄z homem de vita p̄fecta et beata certificat Tertio q̄z mentē volentē ad summā p̄fectionē eleuat Primum patz Nam naz humana expiaciōne primi patris sanata Et primo quidē i voluntate que fuit obfuscata i cognitione primi veri Nam primo homo in patrem suum sincerā cognitionē de deo per species sibi intellectualit influxas si post patrem ad fuit deprehensi itm ut per species cognoscibiles diuinā cognitionē ipsi oporteret mentem Dicitur Secundo in concupiscibili que fuit viciata in dilectione summi boni Immundate naz dīne dilectionis concupiscibi. Depressa fuit in cor ruptū et i. contaminatū ~~amore~~ ~~sitate~~ timoris Tertio in irascibili que fuit debilitata in detestatione mali Nam ppt vehementiā passionis homo i statu necorrupte non pt utru viriliter detestari malū sic fecisset in statu innocencie Ho aut multiplicit per dīna precepta pfectissime sanat Nam primo rōnalem illuminat i pfecta cognitione primi veri Vñ ps Preceptū dñi lucidū illuminans oculos Secundo concupiscibile inflammat in dilectione summi boni ps Iudicia dñi vera iustificata in semetipsa desiderabilia super aurū et lapidē pretiosū multū Tertio irascibile confirmat in pfecta detestatione mali ps Fortitudo mea et laus mea dñs et factus est mihi in salutē Unde apte p dicta precepta dīna no solū sunt hilarit audienda Sed etiā sunt p omnibus itime diligenda teste ps qui dicit Deo dilexi mandata tua super aurū et topazion Secundo quidē triplicit pditis tribus confortam reddit ibidē dicēs Propterea ad oia mandata tua dirigebar In quo innuit q̄ homo p mundicia dīna dirigit i pfecta dei cognitione et i intima eius dilectione Sed p ho q̄ se ipsum vna iniqua odio habuit detestatione eiusq̄ quo ad iustificandū q̄ homo pfecte dirigit in pfecta detestatione mali Et q̄z precepta dīna sic sanat multinea potē Deo cognite in scripta nocē vngenti sanatiui erpimit Et tertio pigmentario vngenta confectat sanatiua Nam ad sanandū multinea inte mentis celestis pigmentarius Deus ipse i apostolis suis dīne bonitatis p arte et magistrū sue sapiencie itroducte confectū vngentū et triplex antidotū pro time sanatiū et hoc de herbis nobilissimis admixte punctis dīuina scz mia et eius intelligibilia doctrina et ex igneum diuinus inspiratus ho naz artificio diuine sapiencie scz iuste punctā id vngentū sanatiuū constituit Et in ptz nam

tpa uote veritatis/ homo ex diu/
nor p̄ceptor obſuauia certiſſime
aſſeruat de vita beatri Et ꝯ
dicit Saluator ihc xpc Si vis
ad vita ingredi ſua mundata de
pt ꝙd ſiluator diſcipul eius de
trina ſuauitibus/ et p̄cepta eius
implentibus/ primu atq; beatitudis
poſſidetur Luc xi Ego diſpono vob
regnu ſic diſpoſuit mi pat̄/ ut
edatis et bibatis ſup mensa mea
in regno meo Vbi veritas etna
fru/ Augo Bme fine videbit/ ſine
fatigatione laudabit/ et ſine fſi
dio amabit/ Tertiu pt̄z Via ſup
ma p̄fectio hoi attingibilis in hac
vita/ triplici actu p̄ficit/ ad quor
obſeruantia p̄cepta diuina mente tu
mulem totalit/ aleuat primo a te
terrene ſolicitudis depoſitio/ et
mentis ab oi ſpecie creata per
fecta demudatio/ ac i ſui ipſius oi
moda recollectio Ad pt̄z optz an
mente ad ſpuale p̄fectione aſcen
de volentē/ ab oi ſolicitudine ter
reno⁹ eſſe ſemotā/ et ab oi ſpecie
creata eſſe abſtractā/ et i ſui ipſius
totalit eſſe recollectā Ad pul
chre figuratē i mōſe Eurdi
cau cū debet ad deū in mōte
aſcendē/ primo fuit a tumultu
ſibi ſegregatus deus fit ſuo da
tor aſſeruato/ que tu poſtea di
miſit/ poſtq; cū eo p̄ter montis
aſcendit/ et ita demū ſola remā
ſit Iudas magis mīſtrat Depoſitio
ill demudatio/ et deſignat mente
contemplatiua ab oi tumultu ſecli
ſegregata/ qd dicit in hoc q̄
moyſes fuit ſegregatus a p̄plo ſic
ab oi ſpecie demudata et abſtracta
/qd dicit ex hoc q̄ fuit a fre ſe
motus/ et hoc notat ex q̄ ſūr da
tan fuit moyſi mali vinculo col
ligatus/ utq; ſpecies p̄ quas ut de
lectuale cognitione deducim/ ſunt
menti nre natā conplantate Ad
pt̄z/ qz mīa intellectu/ vel intelligit
miſi ipſius ſpecie plus fuit info
matus Et ideo moyſi ab Aaron
ſeparato/ a mentis tonat ab oi ſpe
cie creata p̄fecta demudatio Di
cit/ tuo ipſa mente contem
platiua oz eſſe in ſuo ſummo re
collecta pt̄z hoc qz moyſes po
ſeparatoz ſui a fratre/ et Iebo
ſilitio remanſit/ ad inſinuandū/
q̄ mens ipſius in ſui ſummo p̄fecte
recollecta fuit/ Sedq; actus eſt/ 2ª
ſui ipſius diuoda relictio optz
nāz mente ad contemplatiōis fruc
tuū aſpirantē/ ſeptum deſere
et uolunte p̄pria diuode adhere
re/ et ipſam diuine voluntati ideo
p̄fecte cōformare/ q̄ in illius ſuis
motibus ſequat impetu arbitrij
p̄pij Sed in dibus meze dependeat
ex uolunte dei Tertio aut mens
ab qualit ſeipāz deſerē debet/ pl=
tre docet et ſubtilit Bñdo ſup
cāticū ſimone lxxxvº vbi dicit/
q̄ hoc fit cū mens ineffabili vbi
dulcedine allecta q̄damodo/ ſimul
/et ſup ſeipāz rapit et ſabit a
ſeipſa/ ut vbo diuino fruat Ad ſi
det aliqu eruri/ illi tñ dat poſ
ſe eloqu cū hoc ſit in effabile
vbi Bñdo dicit ibid/ qd vbū ſi dili
gent conſideret/ apparet q̄ hoc ema
nat a p̄funde cordis deifici qd
veritate ſancti experimentalit con
p̄bauit in quo quide vbo Bñdo
tria tanguit que ad hoc cōcurrit/ q̄
mens ſeipām deſerat/ primo ndāz
regulat voluntē p̄pie diuoda ab
dicatio/ qd tanguit p hoc q̄ mens ſe 2
ipām ſibi q̄damodo furat Sedo
requirit ab exactoris nālis diuo
dati⁹ tenſio/ et in apice cōtempla
tionis p̄fecta ſuſpenſio/ qd tanguit
p hoc q̄ mens ſup ſeipſā rapitur

3 Tercio regrit̄ suripiꝫ deserto et
sue voluntat̄ in voluntatē dīna
pfecta trāsformacio / sed īmut p ḡr
p dīne mentē elabi a se ipsa ut
vbe diuīe fruat̄ cui enī mens
a seipā elabit̄ / qui sibiipi et oib⁹
actibus apphensiue et appetitiue
ppuante dīne cōtemplacois fini-
tus mozit̄ / vbo diuino fruet̄
et oibus alijs moztua exīs / ḡr
aut̄ moꝛs ē dulcissia / sp̄ pbaue
rat Jacob priarchꝫ dicēs / da lem
mozior / quia vidi faciē tuā dēr
aut̄ sunpiꝫ dezelatio pulcre
figurata est in monte cui dn⁹
dns / Ne ad ipm̄ appinqret / ē trā
ciamenta pedis soluet̄ dicit
ibi / Ne appinques mihi huc / sed
solue calciamenta de pedibus tuis
nā p calciamentū / sp̄ ppte pedi
conformitur / et sibi quida vmbo li
gature astringit̄ / designat̄ imti
nacio mōdis / qua quisq; mōdi ligat̄
ad seipm̄ / cui cōmodū appetendo
et ppria volūte sectando cōd
tēn oz hoiem penit⁹ deseꝛe / si
dīne contemplacois p̄ceptor esse
velit / Et ideo pedū distractio /
cio nīl aliud ē nīp̄ uolūt̄ ppie
similoda abdicatio / et cuius i di
uinū beneplacitū pfectā trāsfor
3ª macio / Tercio actus ē mentis
ad diuinā caligine introductio / et
diuine claritat̄ purissia contēp
lacio / cui figurāt̄ imut p ḡr
p moysē / quida rapta dei face
ad dīnā caligine introductꝫ / ipm
deū p essentiā dei vidit / vt di
cit̄ / in libro de videndo deū et
ecia ad paulinū / Et ḡr aut̄ vispo
ne / et cōsorcio diuine substois / cui
faties cozrūta fuit / qz vidēs mor
me claritat̄ resplenduit / que
ecia actiū visus huiani intuitu
repercussit / qꝫ videi nō potezunt
in faciē eius respice / nisi ea po
tencia fuisset pauno supposito / qz no
tāle valde est / qꝫ sola faties mo
ysi diuina claritate resplenduit
qz cū alīs ad dīnā cognitionē p ea
ptū dicit̄ / soli ymago rōnalis
die luce diuine claritat̄ pfundit̄ ¶ Contū ad 2m
et ḡr de primo et principali / qui
sedm̄ ē sciend⁹ qꝫ p̄cepta diuina
pnūt̄ meditationi et deuotā
affectioē sūt scribenda mteriq
in corde et exteriꝫ in corpe / ner
valet exclusacio / si aliqs dicet se
nescire scribere / cui mīp̄ libꝫ di
citur / qz scriptor huius scripte
in corde est virtus spūs sancti
interiꝫ spirans / penna scribens
ē diuina inspiracio / voluntē ad
bonū excitans / pgrimenū in ip̄o
scribit̄ / sp̄ debz esse mundū et
mitidū / ē cordis mundicia / qz i pgri
meno migro et lutoso nō appa
ret scripta pulchra nec legibil
incaustū huius scripte ē qrūdā
spūs sc̄i / sed rubea illuminatio
scripturā debet esse sanguis xpi
Tenet vero scripte ē dilectio dei
et primi / qz sm̄ Aplm̄ finis
pcepti ē caritas / Et sic mstruita
prosa recondit̄ in loco securo
et pūato / in scriptura p̄ceptor cui
sit utilissima et nobilissia debz
in secto pectoris reponi / Ieremie
xxxi° Dabo legē meā in visceri
bus eoꝝ et scribe eā in cordibus
eoꝝ / Per solū p̄ceptū diuina scri-
benda sūt in corde / sed ppetuo
meoriali sūt ecia scripta exteriꝫ i
corpe / Ne vnq̄ oblivione aliqua
deleant̄ / sūt aut̄ scripta in tri
plici plete corpis / scz in manibus
p decē digitos manuū / in pe
dibus p decē artelos pedū / Et
in ipsis sensibus p qnq; sensus

arteriores et q̄nq; mteriores ideo
aut septn sut in tribus p̄dictis p
tibus corpis ad designand q̄ p̄cep
ta dīna dnt in nobis regulare
mant operatorem dirigē gressus
affectionis et mdezare sensus et
motus cōuersationis ut vidz in
si tua operatione dīnā honorē in
tendas et in si affectione tua
amorē dīnū crescat Et i si con
uersatione tua q̄m stringit pten
das Et de hac z̄. septn pt̄m
telligi ipe scribit in apoc Vidi
in dextra sedentis sup thronū
libz septn mtus et forīs Vbi p
sedente in throno intelligit p̄nta
dīne maiestatis que in aīa deuot
delectant requiē sut et illā requie
p̄ sibus desiderabilibus appetit
iuxt id Sapientis Delicie mee sut
esse cū filijs hoīm p throni ei
intelligit dignitatē aie rōnalis q̄
ad modū throni dz esse stabilis et
lucida p puritatē mentis solida et
firma p virtutū stigas in bono di
uino p̄fectū stabilitatē sublimis
et alieni p feruentis desideri subli
mationē et p̄fundā sui a terre
stribus terrenoz elongatorem In
hoc aut throno sedens signant
tenet libz in dextē manu q̄z de
sideriū aie deuote sp mclinat ad
amorē bonoz celestiū et etnoz
quēp dextera intelligit Hic aut
liber septus e mtus et forīs q̄
p̄cepta dīna dnt scribi in aīa de
uota intus in corde p mtima di
lectionē Et forīs in tergo p opis
mpletionē Scienda tn q̄ liz ista
septua tam in tergo q̄ in corde
hoīs mdelibilit scribi debeant tn
sūt tā que proch dolor i multis
hanc septūz delent et abstergūt
In q̄bus dā quidē aqua carnalis
delectationis In quibus dā ignis
tpalis affectionis In q̄busdā uetus
tas mundial conuersationis p̄mit
pt̄z nā aqua carnalis delectatis
in q̄busdā ad modū aque diluuij
tm pualet sed mteriorem etiā men
tes pfoz deuit et subuertit vnd
dicit Aquē in libro de singula
ritate clericoz Credo in exptus
loquor Vidi pestē istā dicē te
rebus libam De quibz lapsu mo
mo dubitabā q̄ denomi ultim
brosi Et io si dīna p̄cepta in
mente tua desideas indebilitez
obscurare oz q̄ fluxus carnal de
lectatis in mente tua domet nil
desiret Fluentū turbidū et vren
tem feruentissime carnis cū pul
uere figuratu e Exodi xv vbi
dns p ventū vrentē sic desicca
uit mare rubrū q̄ apls istruē
litteris ipm sicco uestigio ptransit
et hoc vere complet in nob q̄n
p ardore carnis oīs fluxus la
bilis carnal voluptis in nob totā
desiccat Sed e sciend q̄ iste
uentus vres dicit uemēs de ho
to q̄a nūq; carnis p̄fecte in ter
de hoīs attendit nisi prius ab
sibo affroibo mundane mentis
talitez Quidē my ptz nā sic
ignis malis appositus rubri arbo
ris tollit omē eius vigorē et
fecunditatē Sic ignis corruptis
cunie terrenoz desiccat in aīa oz
gre fecunditatē et abstergit oz
sipture dīne decorē In ipā ro
mibi ymaginē diuinus insepte
Et ideo si dīna p̄cepta i aīa tua
debent mdelibilit obseruari oz q̄
ardor iste corruptisceme p torē reli
quum et refrigerū dīne gre
tpetur Ideo em gre obuiare ar
dori corruptisceme ipius est tpor
et enervat et hoc triplici rone
Primo nāq; ex eo q̄ gra q̄ e queda

Scienda

emanario luis etne pt obstruere
om̄ rez tpaliū tlizitate et p
2 oms appetibilitatē to ex hoc
q grā que est quida cristus spūs
lis emanās a fonte dine dulce
dinis potenter pt obruē etnā
lienare om̄ tpaliū suauitate ita
ut eoz dulcedmē in amicitiā
nem romeretur qz sm̄ Bñsa
dum Inteibz cristus mente tam
to dulcore pfundit ut de labore
rosem de merore gaudiū de con
3 tumelijs gliam ḡstamq to ex hoc
q gratia e sparsa domi emanās
ab i menstitate diuine largitatis
que pt menti annichilare om̄
tpaliū dignitē ita ut illa que
pus estimabat praeosa et magna
postea reputat vilia et abiecta
Ecd bene sensit Apls qn dixit
oia arbitratus sum ut stercora
vt xpm lucrifaciā nr mzq cu
oia tpalia sint vana et egesta
te plena ut stribit ysaie xxo
Dispent tra et ete tota vacua
erat et plena mihili Dicit naq;
trena vacua qz nō pnt esurē
aīe saciare et dicit plena mihi
li qz nō pnt eiq desideria qeta
re Tertiū ptz qz uetustas mun
dialis comsarcuit ad modū uetus
tatis vālis horēz exercent i dīna
cognitione et mentē infrigidat in
dīna dilectōe et virtutes nāles
debilitat n bona opatōe Cuius
tlis nl pt efficē deo gratū utz ipe
Cor xmo Et ō hanc uetustatē
in hoīe abolentē dīna precepta
Apls docet deponē ad Eplse
iiiio Exuentes nos hoīez vetu
stū antiquū potandi consuetudinē
hoīez inueterante fecerit em ho
minē retū i dnīm cognitōe fi
dei in dīna dilectōe et ipotentē
in bona opatōe Tlis aūt vetus
homo dz exui tū actibo suis id
ē tū ei affectōe delicta petendi
consuetudinē ita q ītm aliq pcm
detestet q nullū q nūq optare
delectationē pcti suauit recordet
Dē Et mduite nouū hoīem
q sm̄ deū creatus est i iustitia
et sanctitate veritatis Ubi sign̄t ad
uertendū q nouus homo quē in
duē debēo p tria vtutes exer
citiū et decorē nobilit Dr de
creatus i iustitia ut ipm̄ qd tibi
vis fieri primo tuo fratri hanc
em̄ iustitiā nāle xpūs psonalit
docuit Debz eiā creatus esse in
sanctitate Ut i ei cognitione tui xpūe
tuo exq sanctitatis exhibeas Sēd
Dr esse creatus in veritate ut i
omnib⁹ opib⁹ bonis vera et recta
intendoz habeas solū intendendo
in eis diuinū honoz et pri di
lectoz tui vēraū Quē poteris
tū Apło Ntrū cōmsarcire in tlis
et qz lux ptendas in cristenti
nāli conditoz humanā sanctis tui in
efficacia vtuali pfectione ange
licā Apt tria e facnda q gerūtur
Scriptura diuina sit tibi cura audieris
et ea in corde tū memoriā re
tinueris et in ope virtutis ad
implecris tlis sine dubio et hinc
felix eris Apt qd signant sancti
dabo tibi tra fluentē lac et mel
P tram illā bitudo mīe Apter
stabilitatē et pmanentiā etne
beatitudīs felicitatis que q̄d tria
fluit lacte i. claritate diuine cog
nitionis et melle i. suauitate di
uine fruitionis Cuius nob pstare
dignet is sine fine viuit et rgt
nat in tlis a.m.

Attendens igit pro tui exhor
tatione fidelium aqua non

tradendo dnoz p̄ceptoz. Tria sit
nōbilit p̄intelligenda p̄mū respi
ceptoz distinctoz. tm̄ ꝑtinēte
spīt. ꝓzū ozigīne. tm̄ aūt te
spīt. ꝓzū tradituz. Propter
p̄m̄ z sacend. q̄ distinctio p̄cep
tozū pt̄ fm̄ tribus modis p̄mo
distinctō sunt. et dicunt̄ decem
vita contēplatiua. sic tria p̄cepta
p̄me tabule. Tertia in vita ac
tiua. sic septē p̄cepta secunde ta
bule. que docet homēs vtuose
viuere. et q̄ete admittē cōmūiare
Sēda distinctio sunt. et dicunt̄ de
fīnib. et sic q̄ p̄cepta nos ordinat
fīnaliter in deū. sic p̄cepta p̄me
tabule. Tertia vero nos ordinat
fīnal. respectu p̄mi. sic p̄cep
ta secunde tabule. Tertia sunt.
et dicunt̄ fōzlis obiecti. que
in hoc differt a sēda. q̄z ista
distincte explicat. fm̄ quā rōz
fōzlem. vnūsq; p̄ceptū ordi
nat hoiem. vel in deū. vel in
p̄mū. q̄d nō faciebat sēda dis
tinctio. Sed sic e videre. Nāz
homo ordinat̄ in deū fm̄ tri
plicē rōz sui. Dr̄z. p̄mo q̄d
in obsequio opis. q̄d debet̄ dīne
maiestati. et hoc quātū ad ps̄as
nāles. et e p̄m̄ p̄ceptū hoc
dr̄z nō adorabit deos alienos in
que p̄cepto fm̄ augu. intelli
dit̄ q̄libz obsequū opis dei
nūtio exhibend. Secundo in
reuentia oziq̄. que debet̄ dīne
vite quātū ad psonā filij et
e 2m̄ p̄ceptū. Nō assumes nomē
dei tui tuam. Tertio in deuo
tione cordis. que debet̄ dīne ho
minib. quātū ad psonā spūs sti
et e tertiū p̄ceptū. Sabbata
sanctificet. Et pt̄z sub qua
sub qua rōne. p̄cepta p̄me tabule
homo dirigunt̄ ordinat̄ in deū
Per alia vero p̄cepta secunde
tabule. homo ordinat̄ ad p̄mū
Et hoc duobus modis p̄mo q̄d
in benefactoz. ut bona que pt̄
p̄rio impendit. et e quartū p̄
ceptū honoza parē et matre
z ꝓnoscere. ut nil ruste sibi
mfezat p̄rimo aut tm̄ pt̄ mf
tri instrumentū putā cordis oziq̄
et opis. Ope aut̄ quib; nocet
p̄rimo p̄mo q̄d in ps̄onā p̄ri.
et hoc p̄hibet quintū p̄ceptū Nō
occides. z in ps̄ona cōiuncta. et
hoc p̄hibet sextū p̄ceptū Non
mechaberis. z in exteriori sībstā
Et hoc p̄hibet septm̄ p̄ceptū
Non furtū facies. Secundo aut
oziq̄ p̄hibet octauū p̄ceptū
Non falsū testīoniū dices. Vbi fm̄
augu. Implicite p̄hibet omne no
cumentū oziq̄ respectu p̄mi. Ter
tiū instrumentū cordis. ut q̄n
quis cogitat malū q̄ p̄rimi
aut ergo hoc e in intellectu
respectu nouū. et hoc p̄hibet
nonū p̄ceptū Non concupisces
rem p̄rimi tui aut e in affec
tu respectu spei. et p̄hibet
decm̄ p̄ceptū Non concupisces
vxorē p̄rimi tui pt̄ fm̄ e sēda
Ex fm̄ apl̄m plenitudo legis e
dilectio dei. dei aut̄ pt̄. q̄ oīa p̄cep
ta et ozo implet̄ salutifera
ozigīnat̄ emanat a radice m
tutis. tanq̄ a suo fontali p̄n
cipio in ipm̄ ultimate ordinat̄ tanq̄
in finē. et tm̄ completū cd
pt̄z. Nam p̄cepta p̄me tabule
emanāt a dilectōe dei. secunde
vero tabule a dilectōe p̄rimi
Cū sic e videre. Nam p̄fecta dei
dilectio. mentē vnit dīne pūti
dīne vitali et dīne bonitati Cū

Primū
p.a
2.a
3.a
1°
2°
3°
1
2
ope
1
2
3
ore
Tertia
1us
1us
1us
Secundū

rō est / qz a pfecta dei dilectōe
sic homo deō vnit⁹ q̄ omēs suas
actōes refert in dei laudē et ho
norē / ipiq̄ potentia obsequēs ve
nerando / q̄tū ad mandatū p̄mū
Silr p ea oēs suas locutōes re
fert in honorē vezt⁹ dne q̄tū
ad secundū z⁹ p ea oēs affectōes
suas refert ad honorē dne ho
mtut⁹ p amorē pfectū suauissē
honorando q̄tū ad tertiū z⁹
cetā alia septē p̄cepta emanāt
a pfecta dilectōe p̄ri ꝯ sic
p̄z costat em / q̄ strictz pfecte
p̄rm diligēt / ip̄m libent ho
norabit et cū necessitatibus stu
diose subuenīet et nūq̄ sibi ali
q̄d nocumentū mferret / nec cor
de / nec ore / nec opē / in quo alio
p̄cepta ze tabule mcludūt⁹ utz
er in dictis ap̄l⁹ tertiū est simꝫ
q̄ p̄cepta decalogi p̄nt adimpl̄i
vel ut dicta illustrata / si pōo
sic solū ptmebāt ad ꝑplm istra
helituri / tm fuerūt dicta et
diuinitus p̄mulgata Si z⁹ no / sic
vnusquisq⁹ obligāt oēs homēs
qz q̄q̄ contmet p̄cepta decalo
gi explicite / hoc lex nē de
scripta in cordē cōbz homēs conti
net implite / qđ p̄z / Nā istud
p̄cepti legis nē Caud ti non
vis fi⁹ alij ne feceris / mcludit
in se oia p̄cepta negatiua / sic
non occides / nō furtū facies /
et hoi / que decalogꝫ ponit ex
plicite Cumbo visa / de forma
cōbz p̄cepti ē agendū singulariꝫ
cōbz aut cōbz p̄cepti / p̄t distrīg
i in tres ptes p̄ncipales / fm tres
expōnes trium cōbz p̄ceptoꝝ / ut
videbit⁹ in p̄cessu

Primū p̄ceptū appropriati
ad deū respicit p̄sonā p̄cis quantū
ad nolumtatē obsequii oīs opis
qđ debet⁹ Omne ꝑtinēs ad cultū
explicat⁹ cū dicit Audi ys / non
adorabis deos alienos Cād quid
p̄cepti expōit ex iiij⁰ cū
cū dicit Ego sum dñs deus tuus adorabis
et illi soli seruies In quo quidē
vbo / euidēt⁹ plenius deus exhi
bit⁹ / et vnus solus verus deus to
talit⁹ p̄dicat⁹ Cād tm expressius
p̄z deut⁹ vi iiij⁰ Audi israel dñs
deus tuus vnus est Ond⁹
aut fm augꝫ / q̄ vnū solū vez
deū deo adorare et ꝑfecte cole
mo quidē fide mtegra z⁹ spe
sincera z⁹ caritate pfecta Et
fm hoc accipit⁹ Trifariā p̄mi
p̄cepti mtellectꝫ ꝑt⁹ p̄mū sc⁹ q̄
fides sit mtegra ꝑfecta tm p̄mo
qz m actu suo nō ē diminuta z⁹
qz ē opibus bonis applicata appba
ta z⁹ qua ē caritate informata
p̄mū p̄z / Nā fides fm augꝫ
hz ꝑfectū actū Nā fides vno⁹ cre
dit deū / sic cū aliqs credit ip̄m
esse p̄mā causā oīm Alio⁹ cre
dit deo / sic qui credit q̄ ipse sit
omps / et q̄ vnicuiq⁹ tribuet fm
merita sua Et isti duo actus sut
imperfecti / et p̄nt etiā ip̄i demō
bus conuenire / qz demones cre
dunt et contremiscūt Vnd p̄nt
dici a fide informi Tertio⁹ fides
credit m deū et iste ē actus fi
dei ꝑfectus / et caritate informis
qz fm augꝫ in deū credē ē
credendo m deū p amorē ire
et ei ꝑfidem formā tamq̄ fini
ultio mhērere z⁹ fides mtegra
debz esse bonis opibus applba
ta z⁹ p caritatē efficaciā vi
talē informā / qz fides sine op
bus ē mortua / et ē sic cadauer
mortuū sic aīa ꝑt⁹ qđ scribit
Canonicꝰ Jacobi fides sine opib⁹

Tertiū

Prima expositio

1ª 2m 1ª 2ª 3ª 2m 3m

moztua est pista aut exps
sinez, nō solum dapnat infide
les nō baptizati. sic Judei qui
ptez vnū vezū deū credūt sz
et in messiā. Et saracenī q̄ cre
dunt in machometū vnicā
quoz ḡnīm hom̄ baptizatoz
et hoz p̄ceptū petrancūm et
ōnīa dapnant. vnū ḡnīm ē dei
pcultū. sic hetici qui sibi sac
rdōibz simplicez fide sibi
tuit. q̄ cēa exp̄mūtati sūt ipso
iure eī. De hetici. Exp̄mūtamg
Et sūt Soztilegi et Diuinato
res. De quibz dr eī. De Sozti
legis. Et tuaz. Cum ispectoēs
soztilegnas fecerūt. etiā si quis
lo ut simplex hoc fecerit. gra
ussimū pcm̄ ictūt. Et si sacer
dos ex simplicitate hoc fecerit. per
annū debz segregari ab al
tazis mīsterio. Laicus vo si hoc
fecerit lx diebz pemteat. et ḡme
fidelium pcuret. et exp̄mūcet. Clezicus
vero bnficio et offīcio priuet. pt ut
pt. in decreto xxvi. q. vii. vbi
dicit. Non licet xp̄iano clementa
cole. ut lunē. nec stellaz cursus
huaze. in quibus sagandis nec
in herbis colligendis. Nec ī tm
tacoēs licet attendē. omēs em
aztes hoīm noī. et quadā pestifera
societate homī et demonū. ossi
pacta infidelis ac dolose aīcie
pemto sūt fugiendā hoī xp̄iano
vnde q̄ illis credūt aut admi
tegendū domū corp mitreuit
aut eos in domū ppriaz mitti
ducūt. firmant se fidem catholicā
et baptismū puazuisse. et pa
ganos. apostatas. et dei inimicos
ee. et dei ira grauiter ipetuz
incurrisse. Vtz xxvi. q. viii. Nō obs
uet. ad hoc q̄ ifidelitatē reduz

obstinatio dicit ppinare cezturz
hoīnū p mezitricibz fieri dz
et comittere sortandis. Et ideo
colligendis. Vtz xxvi. q. vii. Nō
licet. ut ī simplicī dicto visum
fuit aut magis pateat q̄ ta
les actus diuinatoīs sūt futa
ꝓnūciando sint pcm̄ venale
vel mortale. Dicēdū ē q̄ actus
diuinatoīs et sortilegij pt qs
triplic crīterio. 1o credens per
illū actū realit assequi qd m
tendit puta alicuius amoz. vel
sciri reuelatoēm. vel futuū euen
tus pticulē. sic quis tūc nō
contrahē debet. q̄z tūc amoz
hoīs dependeat a libera volun
tate hoīs. tūc motus solum
subest voluntati diuine. aut ptati
dicit reuelatio occultoz. vel p
cognitō futoz. Certū ē q̄ qui
credit illā posse assequi p actū
diuinatoīs. sz si credit m isto
aliq̄ xp̄iste diuini nūm. et p
ons fidem et baptismi. r. vez
tate pfessum in baptismo abne
gat. et est detoz pagano. q̄z
dedit a fide pfessa. qđ nō fiunt
pagani. et mer. ira dei ipse
tūi mīsi pemtent. et hoc ē gnūs
simū mozle pcm̄. et cozrūpit
fidem. q̄ ē fundamentū tocius edi
fic̄ spualis. 2o licet nō credat
p illū actū consequi realit qđ
intendit. mult tñ culpose erpit
vtz aliq̄ efficacie sit in illi actu
vel non. et hoc itz ē mozle pcm̄
licet nō sit q̄nc sit pcm̄. Et nō
huius ē. q̄z illis ē dubius et pric
tuus in fide. Postq̄ cōtēpsit ueritatē
et firmitē catholicā. ꝓponit ta
lia exp̄ri. que sūt vel scire debz
p fidem catholicā esse reprba
tu. 3o nō sūt sola deus. vel spūs

plitate tlia creatat. ip̄t̄ in
hor credens esse vtut̄ ul effi
cacie. nec etiā exputi intendat
vtū in hor aliqua efficacia
exīstat. sz solum ex leuitate
corīs et simplicitate hor finat
hor videt̄ patiū venale. materie
quā in ad lauros et ideotas 8z
ignitū ad clericos. qui scire tenet̄
a iure esse hor phibitū. sp̄ ē
mōzle ptm. qz cura determinat
eos p annū a quōne puandos
ad solū induit̄ p pmo mōzli
crimine ad obstuenciā diez vati
¶ Scienda de obstuā da diez vati. Scienda est q si ctiū tpo obst
uetur in hīs actibus. q̄ depen
dent a causa mali. puta ab in
fluencia celesti. sit potois stup
tio. et agri seminatio hor nō
ē idolatrie. sz sagantat̄ et p
videncie 8i vero hor obstuet̄
in hīs actibo. qui solū depen
dent ab hoīe libero arbitrio. pu
ta mercatō. vxoris traditō. et
belli congressio. cū sola vtus
diuina posset impīe et mouere
libez arbitrium hoīs. oz. q thi
miteatō hor exīstat. q̄ credat
tlibus actibus in ēe ulioꝰ di
uini numis. et ponē petrit̄ mor
tulitez ex pmissis igit̄ pt̄z
q̄ obstuatō diez et tpm. qui
ē idolatē et infidelitat̄ cōz
prudencie et sagantat̄ cōz
ē obediencie et mīt̄. ut pt̄z
in festis colendis et imperat̄ fm
statuta ecīe celebrandis pt̄z
etiā ex hor. q̄ in tlibo actibus
et cōsilibus mīē ē hoīs. ad dis
cretū confessorē recurrat. p quē
possit instrui. qui tlēs actus
sint mōzle pīm ul venale. ¶ 2m
gen. ¶ 2m gen. ē. in fide debilis. q̄ tpe
mīt̄ ul fidem simplicit̄ desce
runt. utz in aplis sequentibo ax̄o
vl qui fidem solū in corde suare
volunt. licet ore nō audeant con
fitei. qui sp̄ dubio fm hanc expo
sitōem dampnat̄ etiā fm aplm ad
rō iiijo Corde creditꝰ ad instiā
ore aut confessio fit ad salutē et
ad sacramenti confirmatiōis dat̄ in
fronte. ut xpiano libere audeat
confitei nomen ihū xpi. ¶ 3m gen. ¶ 3m gen. ē in fide se negligentiū. qui
articulos fidei negligit addisce
re cū possint et debeant eos scire
¶ 8z nihil̄ lauri tenet̄ scire oēs ¶ 4o
articulos fidei ad hoc videnter cor
tozes. q̄ scire articulos fidei ex
plicite hoc est fidei iam habite
ul pfecte. que solū requirit̄ in
dezis. scire aut oēs implicite
est diminute fidei. et posse pīm
mōzle scire aut quosdā explite
et quosdā implicite hoc ē fidei
nutrie. et tres sunt articuli ip̄z
festa celebrant̄ in etiā puta re
surrectio. natiuitas possit et re
surrectio ul etiā quoꝝ vsus fre
quens ē in etiā. ut articuli de
trinitate qui ex frequenti predicatōe
sacri pnt. Et qz in pmo symbolo
duplex paulo plus continent̄ q̄
tres articuli. ideo videt̄ dicendū
q̄ quibz xpianis cū ad annos dis
cretōis puenit. tenet̄ discere et scire
id symbolū. nisi essent doctoꝝ im
possibilitas. ul nisi phiberet in
genij tarditas. Ad quod ad removendū
impedimentū pdicti statuerūt
iuris. q̄ patres filios spūales
tenent̄ instruere. et docere symbolū
et dnīca oraōis. utz p decretū dui
ex̄ de cōn. d. iiij. ¶ Cum em pa
tres filios nō instruit in articul̄
fidei tpe statuto grauit̄ puniunt̄
Quarto. quia in se extollentiā. ¶ 5tū gen. ¶ 5tū gen.
et presumptiose fidem scrutari vo

sentiū · qui nō uoluit credē · nisi
posset eis rōne liquida demonstari
· qui plerūq; in errorē labuntur
Exēplū de iudeis qui uoluit huiusmō
rōne cōprehendē · immensitate dei
et ideo mōstra petūt · et meritū
fidei pdūt · Ita sīm Gregoriū
deo nō hz meritū ubi humana
rō pbet experimentū · Vñ hinc
sculptuosa pstructorem phibet
Sapiens dicī · Maledicta tenue
ficiēs et qui fecerunt fictōr
te ne fecerunt te · fictilis · et qui
fecerunt eū maiestatis opposuit
ei gētā · Et dicit ro · Quis
sculptuose suggestiuē temerarius
est · credē pietatis nostre vita etiā
ꝫ Secundi exposicio huius ro
adorabis spe sincera totis spe
tua in ipso deo ponendo · Et
hoc rōnabiliter dignē aūt homo
in ipso totis spem suā ponit si
quo nō pōt ad momentū subsistere · Nec aliqd boni operari po
sūme me michil posse facere · et qu cxiiij centra bonitate · tibi in nulla ueritate uni
quā nouit deficere · Vñ Supiēd
ayat Ego sum · nolite timere
Dicit glosa Ego sum qui i ōi
mūdo uobis patrie sp assisto
· et nūq; vōtus vob abesse po
tero Deo scribit ysaac Ctus
timentis et spezauit in deo · et
delectus ē ab eo Secūdo q; sm
Duplicē spē dixi est adorādo
seu cultus dīno dā quedā ē
spes salutis · et hec in solo deo
ponenda ē · et ideo solus deus
adorat adorationē latrie Et
ymago eius et corpus xpi rōne
ypostatice unionis dūm est
spes sufficiēs · sī pōt haberi in
creatura dignissima · ut in virgine gloriosa · et ipsa ideo adorat
adorationē ydulie · que impertit
excellentē cultū veneratiōis pt
etiā hec spes pōt in aliq̄ sto
in celo nō etiā in mundo pt q
oziōem confidit adipisci · Et hūc
modū adorādi dicit Iulianus q hec
aūt exponentes dicunt quidā
hereticī · qui primus suggestionibus
horum a stoy venerationē primitose
retinuit dicens · q nec beata virgo
nec aliqs stoy debet adorari
qz ad impetrandū effectū gre
ut dicūt in nullo possūt adiuuari
p ipos · cū solus deus sit causa
et dator gre et cū quidē deus
sit nephandū et hereticū hinc em
solus deus sit ca effectiua gre
et tm ipe ego · et ceteri sc̄i mediatores
et p modū suffragij deprecātis pūt
et deprecati pūt esse cā gratie
Est etiā notandū · q ex ista expōe
Iudei nos de ydolatria calumpniant obiciens nob id dicēdi
Non facias tibi sculptile nec
adorabis ea neq; coles · Ad qd dicimus
q nō adoramus imaginē ut qd
res ē · qz hoc esset ydolatria Sz
inquantū imago ē signū alicuius
rei Et quia idem est motus
in quo qs fertur ad imaginē in
quantū signū · et in ipam re
tuā ē ymago Ideo etiā cadē est
adoratio qui venerāt ipaz imaginem et rem tuā ē ymago
Sed ad hoc obiciūt et dicūt
q in lege veteri nūq; fuit
usus ymaginū · que tm ē figura
nouē legis Ergo nec in nouā
lege debz esse · Ad hoc ē dicendū
q quia deus in lege veteri nō
fuit humanatus · nec factus
homo Ideo nec tūc debuit here
figura et ymagine Ite dicūt
q in lege noua nūq; leguntur

Secunda exposicio

Latrie adoratio

ydulie

expressum de ymaginibꝫ Deo
videt. q̄ nō sint tēnendē diuine
ſ; fictiones humane. Ad q̄d dicendū
q̄ fictiones ymaginū nō sit nouę
adinuentionis. ſ; tēnendē apostoli
cę et diuine. q̄z dr Augꝰ de
trinit dei q̄ xp̄us pannis ꝑuię
fanei suppositus et figūis ꝑue
nienci impressit et regi abagaro
tristissimo sit. Dēs enīm lucrede
depinxisse ymaginē xp̄i. et eam
stulpsisse ymaginē dēi. ꝗbus
que ambe grāde habent. Aut
aut ymagines induere ꝑuę tēn
sum Augꝰ sēz ꝑp̄t simplicium
tudinē. ut qui nesciūt legere
in codice saltē legant i picte
ro. sēz ꝓpter affectum tradi. ut
qui ad deuocionē nō mouent
ex auditis. saltem moueant ex
uisis. ro ꝓpter memorię labili
tatē. ut si a memoria labant
audita. sēp̄ sępe contingit. q̄d
p̄ uisa auię intrant et p alia
erut. saltē meōzie teneant. ui
sa et pēntialiter deputent. Tertio
adozabis karitate ꝑfecta ex toto
corde et ex tota aīa deū tuū
diligendo et omēm actū suę
dilectōis ꝗui abhorrendo. ad confir
mat gl̄osa. Credi que sit
Sciendū q̄ in hoc mandatō ꝗuę
dam precepta. hīc sēz et colere vm
deum tuū. sit in baptismo pro
misisti hoc est uelle renūciare
sę. et albis hīis quibus i bap
tismo renūciasti et contradixisti.
solum confitebis p̄rem et filiū et
spm̄ scm̄. Oz mīsi toto corde tuo
hoc diligāo deū nr̄m̄ tota aīa
et tota uirtute ei adhęrentes uo
lumo ꝑtinpes dei nr̄i. Unde
Hebreis dicit. Nescio vos mat
Sed hic mādat rōabil subiunctō
utrū aliquis in hac uita possit
mandatū dilectōis implere. sēz di
liges dnm̄ deū tuū. Ad q̄d dr
q̄ ꝑfectio dilectōis ꝑt sumi duplr
primo ut excludat oīa actus 1°
ēnemus. et sic nō ꝑt implezi in
hac uita. ut homo actu deum
diligat ex toto corde. i. intellectu
sine diuisione. ex tota mente. i.
actuali memoria sine obliuiōe
ex tota aīa. i. uolūte plena sy
nderesione. Ro. cui nō potest fie
quilibus p̄ntb; statuis 2° ut ex 2°
tendatur omīb; actibus cōtrarijs cūti.
et ꝑt implezi in hac uita. quia
karitas ꝑt esse ita ꝑfecta. q̄
omēm actū mōzlis p̄ti excedu
dat. Actualit aut homo ad tanta
excitatis ꝑfectionem extendat. q̄
nullo mōzali peccet. Secūdo
q̄ hoc potissime cōuenit ex ho
q̄ homo ꝑfecte mōzpat excitati
xp̄i. Ad q̄d ꝑfecte intelligendū duo sunt
declarāda. Primo qualit ymago
excitatis xp̄i fuit ꝓpta. Et quia
coloribus fuit insignita 2° quat
sue cultari. tamq̄ formę ex
emplar. Dēmo igit̄ et ei ꝑfecte
q̄ mō nob possibli conformari ꝓpter
primū. Et sciendū q̄ ymago
excitatis xp̄i fuit colore triplici insig
nita. Primo color ꝑt dici quasi
2° celicus. 3° diuinus. Primo color
est uirtualis efficacie. 2° gratialis affluen
cie. 3° supnalis in eminēcie. De
primo ꝑtz. Quia gradus siue amor
mensurabat. ex tota uirtute aīe
sue. et oīm uirtutū ipsius. ex tota
uirtute cordis sui. et sm̄ ultimū
posse totius (de totius) mentis et totius uir
tutis sm̄ capacitatē sue nāe.
Et ideo iste color dr̄ monstrat
esse uirtualis efficacie. De 2° ꝑtz
q̄a sue caritatis gradus mensura
batur sm̄ ultimū ꝑfectionis oīs
gr̄e et oīs uirtutis. sue sit gratia

1 Nō & bñ

2

3

Sed

Dubiū

gratis Data. siue gratia ḡtum
faciens vel etiã vnoms Deũ oñ
gr̃ãs ipsius. et oẽs v̄tutes. et oĩa
dona. ad pfectoẽm ptmenta. xp̃o
m̃ summo habuit. et ideo scribit
in Johanne q̃ nõ sunt ei datus
spũs ad mensurã. q̃d nõ est
intelligendũ. q̃ gr̃ã sit xp̃o si
plicit' fuit mfinita. q̃z sic nõ
esset creatura. sz quia no accepit
gr̃ãm ad mensurã aliorũ hom
vel etiã angelorũ sz longe ex
cellentior ẽ angelis effectus. quanto
differentio pre illi non hẽditat
ad hebreos. Unde ẽ etiã. q̃ gr̃ã
xp̃i dr̃ gr̃ã capitis q̃z sit capi
tis ẽ plenitudo oĩm sensuũ in
alijs aũt membris ẽ solus sensus
tactus. Sic in xp̃o fuit plenitudo
oĩs gr̃ãe. In alijs aũt sñb fuit
gr̃ã limitata. et ad certũ speciẽ
sue. ad certũ modũ habendi. Dei
mãta. sic etiã a capite mẽbris
mfluit motus et sensus. Sic
et gratia ipsius xi nob mfluit
sensus deuotois et motus bone
operois. Et io iste color de gr̃ãe
affluentie. quia sua dilectõ omẽz
pfectoẽm gr̃ãe complendit. de quo
pt̃z. Nam tanta fuit excellẽcia
sanctitatis xp̃i. q̃ nõ solũ mentẽ
ipsius mseparabiliter comunicebat ipsi
deo. Uerũm etiã totã humanã naturã
mseparabiliter vniebat diuino sup
posito. et ex hoc fuit tres pro
gratiuate nobilissiãb consecuta.
prima est. q̃z ee malis subsisten
tie ipsius ne humane. ẽ esse ppo
nale et hypostaticũ ipsius vbi
diuinum. id est. qua oĩb honor
et cultus latie. qui exhibet ipsi
deo. etiã sm humanã natã compe
titur ipsi xp̃o. Et ideo dicit. Adore

adorent eũ oẽs angeli eius. Et a
est. q̃ ex hoc xp̃us dicit dei fi
lius nãliter etiã sm humanã naz
quia naliter exstit in esse diuino
et hypostatico. Et ideo bñ dicit
esse. q̃ ille color dicit diuinũ. q̃z
sic caritatis pfectio potissime
mensurabat ab esse hypostati
co et diuino. Propter hoc sñ ẽ scriptũ
q̃ iste fozme exemplaũ debeãt
triplicat conformari primo in hoc. q̃
homo teneat ex entitate deo
unitẽ et ei placere. sm ultimũ
posse sue cognitois. affectus. et ope
rois. ita q̃ in exteriori comunicatõe
tam luride ex̃ã sanctitatis splendat
Et in interioi mentis illustratõe
tanto decore gr̃ãe pfulgeat. q̃
verecundet sibi coniungat. q̃d de vnigẽ
nito scribit hic ẽ filius meus
dilectus in quo mihi bñ complacui. Dat
eũ homo effingat speculũ et ex
emplar bñ vuendi. hoĩbus seruiẽ
do. quia sue exẽ ipse do
git virtualit et allicit dilectõ
ad vuendũ et placendũ soli deo
Et de illis scribit Sapiẽs oẽs
q̃ vident eos cognoscent eos. et
approbabũt vitã et sanctitatẽ comu
nicatois illorũ et dicent. quia hoc
ẽ semen cui benedixit dñs deo
in hoc. q̃ homo deo ex entitate
vuiat. sm oĩa dona virtutũ et
gr̃ãe. q̃ ab ipso recepit. licet eã
oĩa debz p deuotã gr̃ãrũ actionem
in deum refundere. secundũ modũ ei
sibi meritis illi uiribus attribendo.
sed oĩa in prima vena diuine largi
tatis humilit refunde. ut ex hoc
influentia donorũ et gr̃ãrũ sibi
largius augeat. Et hoc sub
tiliter innuit Ezechiel cũ dicit
sibi. Ad locũ vbi exiuit flu
mina reuertent. ut iterũ fluant

3

qz pez hoc q homo dona gr̃ie p̃ Iesum recognoscẽ T. Deũ refundit si fluxus gr̃ie copio sius ampliat. Tertio m hoc q homo ex caritate Deũ diligat sm̃ omẽs modũ et fortitudinẽ q̃ ꝑ eũ p̃mo dilexit. Constat aũt q̃ ꝑ eũ dilexit hoiẽm fortit. fortit' dilexit. et constituit. fortit' quod qz tam ꝓmpto ac tanto amore et tam ꝓmpto ac tanto amore et tam sitibundo desiderio nos tram salutem appetijt q̃ tam pilato stante. id interroganti uoluit respondere. Ne ex tristione data ꝓgrederet ꝑ tuas sue passionis. et mre redemptoris dulcat' dulcatez ifz qz tam ꝓmpto affectu et leta mente. ex caritatis dulcore. pro nobis passo est. ac si passois acerbitatẽ et amaritudinẽ. et ꝓbrioze ca lamitatẽ. sibi sumat delicias cõstant' reputaret. Constat. vero tam ꝑsecutores nos diligat. q̃ vinctum amoris nũc ad momentũ dissoluit. Ꝯ ꝓbatur ꝑ hoc. quia vmo nem sue cõ nãt humana. nec ꝑ mortis acerbitatẽ nec ꝑ penaz acerbitatẽ. et ꝓbrioz mul tiplicitẽ. nũc ad momentũ vo luit separare. Et deo leo papa dicit. q̃ tanta fuit illa vmo q̃ nec pemꝫ nec ꝓbrioz potuit se parari nec morte dissolui. Sic et tu si ueluis mpm̃ fortis ex ẽplaris sue dilectis debes di ligẽ videre. ita q̃ ardor sue dilectois omẽs tristitiã aufer rionem in te absorbeat. et ideo dulcat' q̃ in dulcore sue dilectois tibi omnia aduersitas tristitia dulcescat. Et adeo ꝑsecutores q̃ res nulla tristitia te ab ipsius amore euellat dicens verani cũ apl̃o. Quis nos separabit a ca ritate xp̃i. Sic q̃ ꝑtz 2o quo Deũ deo adorare ꝑfecte caste

Quarto aũt q̃ ois ꝺ̃ ꝺ̃ ꝓpter suã superbiã cupidi. et gulosi. ita superbi ꝓdeo colit vanã gloriã. Cupidꝰ pecuniam. Sz gulosus ventre sit. ventꝰ magnum̃ vltra debitã delicatia. et ydoloz fructus. Et de gulosis dicit. quoz deus ventr est. Nam hoc est regulariter sm̃ augꝰ. et Ieꝛm. q̃ id. qd unusquisq; sup̃ Deũ sibi equalit deo diligit. q̃ hoc sibi pro deo sit quo dñs id diligit. Et ꝓdeo sibi constituit. Sed ẽ sciendũ q̃ superbia m triplici gradẽ ꝓdeo constituit. et colitur. Primo enim superbia m pompa seculari exercetur. sic m cornubijs et ornamentis. et m vestibus prioꝝ et hoc est mozle. si fiat ꝓpter pompã et ostentationem aliter non. puta si fiat ꝓpt exercitiũ militare. vel ut homo deceni aliꝰ communiet. Secũdo enim exercet m virtutibꝰ et religiosis actibꝰ et illa sm̃ augꝰ dicit deteriot ꝓma. eo q̃ magis sub religiois sperie decipit. Et hoc continuat quatuoꝛ modis ꝓmo cũ quis bonũ sibi habet. a se hoc existimat sic fecit ꝓphariseus publicano se ꝓferens. 2o si hoc sibi datũ existimat. credit tm̃ sibi ꝓ suis meritis erogatũ. 3o cũ quis iactat se hoc ꝺ̃ non hz tm̃ sibi datũ putat. Quarto cũ abiectis reteris singulariꝰ velit videri hoc glosa sup id luc. Duo horũ tamen vero exercet m sacramentis sic cũ quis per contemptũ et mobedientiã abstinet a comone vel non confitet ꝑ ꝑpe instituto ab

fiendu

qnqs

qnqs

qnqs

cria Et sic hoc ex temeritate
fiat / primi motus e nō aut si
fiat ex obedientia / et sic nullenti
reuerentia Finaliter aut qt illd
p̄cepti fuerit / qui confitent̄
deū ore sed factis aut ipm negat
et offendit De quib⁹ dns con
querit̄ ysaie Populus h̄ labijs
me honorat / cor aut eor longe
est a me Ex p̄missis p̄z / qualit̄
sit considend de transgressione hȳ
mandati Et primo de prima expōe
Si q̄ qt̄ fidem deliquisti tende
aliqua cont̄ fidem sentiendo nil
tendendo vel aliqua cont̄ fidem
dicendo / nil veritatē de corde fidei
deridendo siue fastidiendo expe
rimentaroes extendo nil exercen
tibus fidem adhibendo dies festi
uos / et etas horas / nil luna
tiones superstitiose obseruando ve
ram fidem debilit tenendo / et
eam non p opa vitalia extendo
/ et cia articulos fidei negligen
dendo Itē de 2a expōne
Si in aliquo bono tenato spē tuā
posuisti Si p minima sollicitudine
spem tuā a diuina prudentia
subtraxisti Si alias vbo nil exō
aspe diuini aduitoꝝ retraxisti nil
pro spe ethne salutis / et diuini
suffragij / nō oraſti / et postmodū p
sanite nil vtilitate aliqua vel
palia Item de 3a expōne si
aliq̄ cont̄ deū dilexisti / velet
si actiones tuas p̄tisse in eiꝰ
amore nil honore non ordinasti
vel si vitā tuā exemplū sequēdi
fratribus nō conformasti Et
breuit̄ q̄p cont̄ sanctitatē dei
liquisti Et quibus cia patere
pt / q̄ nām sit tribz / ad dilecte
tum confessore recurrē / p quem
de p̄cepti ualeat plenarie m
formari Sequit̄ de 2o precepto a

Secundū p̄ceptū e Non assu
mes nomē dñi dei tui in vanū
vbi p̄mo q̄ vanū prohibet / iuramentū
frīuolum / et cia periurū vterq
cum studiose cauere p nichilo in
rās / et falsū iurat / assumit nomē
dei tui in vanū quia primus sic in
orat summā veritatē 2o aut no
minatiū contemnit periurando Et
hoc p̄ceptū triplicat exponit
primo de transgressione iuramen
ti / ut sit sensus Non assumes
nomen dei tui in vanū exercita
biliter iurando nil cia periurā
tum q̄ tria pertinent ordinem sint
declaranda primū est / qualiter
et quibus modis illud p̄ceptū
male iurando violet̄ 2m est /
que sint attendenda in hoc q̄
aliquis licite et sine pcō possit
iurare vel iuramentū retrahere
3o videndū est que sint illa
p que quis a reatu periurii me
rito retrahat̄ Ad p̄mū sciendū
est / q̄ nomen dei tuum assumit̄
male iurando triplicit̄ primo
quod iurando vane et futilit̄
et hoc summā veritatē sine
causa nocando et obtestando
2o iurando dolose et fraudu
lent̄ ut i negotijs proximi dece
piendo / et iurando rem tuā
meliorē esse q̄ sit / nil plusue
constare q̄ constat / 3o iurando
temerarie et ptumaciter Quod
ut q̄ sit triplicit primo exercita
biliter iurando ut cū aliquis
p vitā dei iurat / nil mitesti
na / nil p pulmonē / et hoc moi
re 2o irreuerent iurando / ut cū q̄s
sic causa iurat / p quoꝝ nomina
xp̄i / licet cū iuramenta / quoꝝ
cuiusq; sint nāa tñ q̄z primū so
nat in dei blasphemā / eo q̄d

Pma expō

1

2

3

1°

2°

aliq̃ astribit. qđ non conuenit
sue dignitati. xm aut sonat in
dei vrbanitatē. sua vulnera pre
ciosa mundi assumendo vn
nobis tota salus effluxit. deo
si talia iuramenta ex deliberatione fiant. sicut primo mozlia
pter qđ in quibusdā locis. talia
iuramenta sic sunt restricta. q
quotiēz deū talibus offendit.
iuret. nil dignitati. nil etiā quā
ligatā committit. Si aut talia fiant
ex cursu lingue et indeliberatione. sunt venialia. sic et primi
motus infidelitatis. 3o iurando
scienter et virtute diuina prima
tur. et hoc docemur de
theologos et etiā iuristas to
tingit quator modis. et quobz
cozp̃ pcurū cōmittit. primo cū
quis scienter iurat falsū. et hoc
est sp̃ peccatū mozle. et nō solū
qui pcurat. sz etiā ille qui dis
ponit plena voluntate pcurare.
alicui pcuret videt. pcurō ten
sendus. qz deus nō iudicat ex
operibus solū. sz etiā ex cogi
tationibus. vtz xm q nil desiderat
tū qđ pcurū solemnizatū et
deliberatū est. iussum primū vn
p zs digitos quos ponit sup
stes. significat. qđ cozpus. et aiaz.
et res siue fama. dat in pdām
diaboli. Deliberatū aut iura
mentū. licet nō solemnizatū. si
tū seriose iuret. et plene deli
beret. tuc est peccatū mozle. Si
aut hoc fiat vel fiat scelo cur
su vocis. et nō sit solemnizatū
nec deliberatū. sic est venale
2o mō dicit pcurū iuratio in
discreta siue dubia. ut cū quis
iurat de quo dubitat an sit
verū. et si hoc fiat ex deliberatione et ꝓposito. sic est peccatum mortale
et hoc maxime qñ est solemnizatū. Si aut fiat mediante et notoria
leuitate. sic est venale. 3o dicit pcurū iuramenti. tūs fractio aut
egit iuramentū est illicitum. ut cū
quis iurat nō dare elemosinā.
et sic fit pcurū ex facto. et pcu
rat iurando. sz nō peccat cōmu
ciendo. qz sūm videtur in mal̃
missis restringe sodom. et i tpi
voto multa decretū aut est licitū.
cū quis iurat. q nō velit ludere
etiā nec ex potulento vel estulen
to. et sic sp̃ mozlit peccat. q̃nq
tūqz ludit. Si aut quis iurat
elemosinā dare. seminare. vel
peregrinare. tunc si trāsgredit. ex
mutatione nil imponā. a pcurio ex
cusatur. Si aut ex voluntate pcu
rus efficit. ex de iure iuramē
tum reclamat certo dicit pcurū
iuramenti tercepō. qui cū ꝓ
iurat. et quis̃ iuriste compellit. v
tercio pcurus est. utz xm q vel
cum vō est. qm cū aliq̃ compellit
ad iuramentū. et ille sūm iura
re fiat. vinat hoīcidia. qz ille
occidit cozpus. ffre aiam. sine
qua aiab. sz illic qui fle in
rat. et sua ꝓpria qui recipit.
vtz xm q. vel ille. ꝓpter zm
sciend. q ad hoc. q aliquis possit
vt licite exigē. nil recipe iura
mentū. Considerand. q exigēs
iuramentū. aut est ꝓsona pubēs
vtpote. Judex. et ille nō peccat.
quia te. et ordine iurs iuramen
tū tempe. sū sit verū. sū sūm
aut est ꝓsona pcata. et tūc aut
exigit ad obligacois confinacoz.
et hoc sit sine pcō. aut ad vīta
lis subiuezsionē. ut cū stat cēd
sūm iurare. etc. mozlit peccat

Aut ad dubitatoēs remotoēz ut
qī pro re litigiosa iurat⁹ et sic
non potest exigens iuramentū
tī sit similis q̄ziēs sic ut scribit
ad Hebreos vio / pt etiā aliqs
thotentiā sua pazgare iuramē
to / et m hoc etiā debz sic credi
si contrū nō pt p testes con
iuncti fide dignos ¶ Ad hoc q̄.
q̄ aliquis possit sine oī ptō in
tare / et iuramentū recipere tā
requirit² primo vitare ex pte
cōsētis 2o uditū .i. distinctio
sine deliberatō ex pte vōis
3o iustitia ex pte rei iurande.
q̄d ad qd iuratur sit iustū et liti
tium Et p̄dicta tā s̄m Deum
dicit comites iuramenti / q̄z dicit
cōcuntes quibz licitū fōmen
mentū put hoc docet Johēs
xxij q ij Audiendi / pt triū sūt
q̄ quibz mezito a puerio dez
retrahi pt tria mala / que ex
puerio mīmo p̄mū e primē
custeitas / q̄z s̄m Canones p
puerio manifesto et solemnizato
debz impoi pmā septēnio 2m
malū est vetatus humanitas tā
s̄m hostiēn hoc etiā s̄m tā
compat² horridio voluntatio primo
s̄m Augy etiā cogit aliū
puerare / Duplici cōe sūpio tur
ta vmat hoīdam 3m malū
est fame irreparabilitas / q̄z
puer q̄ infirmus efficiat² Ner pos
tea quantūcūq̄z pemteat in
testō nū admittit² ex de testi
bus / Sūt etiā tā bona que
ex puerio amittūtur amoz nāq̄
vezitatis tā bona opat² quibus
homo ex puerio demidat² p̄m
bonū est q̄ amoz / qui e contra
rio vitat / hoiem a p̄fecta
sanitate liberat vñ scribit² in
Johē Si vitas nos liberauit vel
libezi ezitas 1m bonū e q̄ ip
sis bus domus et vtutibq fecti
dat Etiā xlvij penetrabo omēs
infeziozes ptes tre / et illuminabo
omēs speziantes in Deo 1m
bonū et q̄ hoiem de adeptōe
btitudis assecurat Sapie vo
Contempsistē a .i. amoz sapie p̄dit
hoiem ad regnū p̄petuū Oz
hic e nōbilitez scienda / p ergo
xpus dicit Ecce duo vobis
nō iurare dīno / q̄da simplices
suspezūt ordinē errorē / sic
intelligēs / q̄ xpus inhibuit de
iuramentū / tāq̄ dīno illicitū /
et hoc multi hetici senserūt
et sequūt Oz hoc nō e vm
q̄z xpus in hoc vbo p̄hibet sup
flue iurare / si solū q̄ sit causa
legittima et mīta nō sit iurad
et hoc ad puerij pticm euitand
¶ Decimo hoc mandatū exponit²
de trisgressōe voti sub hoc ssu
Non assumes nomen Dei tui
votū tuū sīc deo sīm trisgre
diendo / q̄z s̄m Hugonē de
sacramentis libro 1o pte xj c
1o votū est testificato quedā
promissio spontanea / que ad cole
Deū et ad ea que dei sunt re
ferūt² Ex quo pt / q̄ trisgressio
voti in hoc precepto p̄hibetur
vnd admonet hymo euidentia
etiā votū sit quasi pter mgrem
da primo q̄ sit votū et que et
quot sint que requirūt² ad votū
2o utrū votū licitū semp li
ceat ad soluendū 3o utrū post
votū simplex possit aliquis
contrahere matrimoniū Tuazto utrū
melius sit aliq̄ facere ex voto
q̄ sine voto propter p̄mū sciendū q

votū mihil aliud ē · q̄ spontanea
p̄missio meliozis boni tū deli
beratione īl obligatōē firmat
¶ Ex quo ꝓz q̄ ad votū tria req̄
runt p̄mū ē ꝓpositū voluntꝫ
1 · q̄z dz fieī ex ar̄ liberē · nō ar
ctā mittē · Ex quo ꝓz · q̄si
aliquis togat metū cadentē ī
constantē virū · ad aliq̄ faciendū
nō tē · cadūt · m ē deliberādo
2 voluntꝫ · q̄z si subito aliq̄s boni
aliq̄d concipit · nō obligat ad
faciendū ex voti mittē · ꝫ solum
ex quadā decentia et congruite
q̄uantū diuīs et bonis mstīb
3 tribus nō ē resistendū · m̄ est ꝓp
uotū sit de bona · q̄z si fiat de
re mala · nō obligat dicente
Al. Simonis Lij. nsidero An · malis ꝓmissis resi
de fidem · et m turpi voto mu
ta decretū · et ponit xrn q̄m
¶ Zm dr̄ Zm ē stiendū q̄ uotū tantū
semp obligat ad faciendū · si duce
sit substantia · q̄z eius trāsgressio
ē pcm̄ mortle · exceptis quibz
·p° mōsibus p̄mo ē · si aliquis vouit
sub q̄dite · tacite · cū nō existente
condicte · nō tē · cadūt votū pu
ta si aliquis vouit ieiunare die
bus q̄rti ut sanet · tacite · si nō sanat
infra tempus ꝓfixum · nō obligat
·2° ad solutionē voti · ꝫ si arridit
dispensatio cuius q̄ pt · q̄ tū mul
tū dz fieī · uoto · n̄ · eque boni ut
melius omittet · Cuius gratia
q̄rit 2 pt utr̄ papa ī voto contmene
solemnsato · possit dispensare ad
q̄2 id omittēdū videt hugo · Jo et
hostiens et Jmo · q̄ sic · q̄z ī oī
voto fit m̄ · ōi · juramento · nisi
excepta ptās pape · et ideo di
cit posse · De plemne ptātis
·4m et magnme si oīs utilitas regni
īl pcipie dicit exposcit · Sed
albertus in iij Smaz dr̄ · q̄ votū
contmencie solemnsatū · nullo mō
recipit dispensationē · quia dicit
p nihil melius potest compensari
tū non sit digna ponderatio die
contmentis · ut scribit · dubitat m
ue smam magnoz doctoz · pa
pa in voto contmencie dispen
sare non pt · nec valz · id q̄d dī
de utilitate regni uel p̄mcie cū
sim · hugo non sit faciēda ma
la ut eueniat bonū · vnd tribus
matthei Effigiema vīgo beata
deo dicatā · nolunt mulier regi cū
tū se tū oī ꝓpto ꝓmittere fieī
ꝓpiamū · Nec matheus ipso con
sentire voluit · si ꝓ eo potius
morte sustinuit · et dicit optimo
nem sine p̄iudicio reputo timore
¶ Cui tū oppositū vellet duce asse
rendo · q̄ papa in voto solemni dis
pensari posset · Sicut tū motio
quia si nō pt · dicit dicit · quia re
tum · dicit · q̄z solemne · Sed nō
quia votū · q̄z tacite nō posset in
aliquo voto dispensare · q̄d ē falsum
nec q̄z solēne · quia solemnitas ē
accīa · et ideo sup eā pt papa
vnd dico · q̄ pt papa ꝓpter one
bonū · Et q̄ dicit · nō est digna
ponderatio die contmencie · Ibi con
tmentia nō simplr accipit ꝓ
castitate sic ꝓ tomeru virtutū qui
restringit sua illicita · Sed q̄ dicit
theus non dispensauit · hoc erat
deo · quia nō videbat expedire
vel quia nō ꝓtimebat ad eū · tū ccss
epūs et nō summus pontifex · nec
dispensat · ut ficte malū ꝓpter bonū
si ut mag malū omittat ꝓpter
·3° mag q̄d sz ē bonū · quē/ ꝫ
tristis est · si impotētia et impos
sibilitas accedat · tam q̄d votū
fiendū impediret · si pns essē hoc
ipm̄ supplicarē · voto facto obli

gratione auferet vnde si aliud sup-
ueniat impossibile / tollit obligā
cio quantū ad hoc / puta si aliqs
iuuenis uouerit edificare ecclām et
postea pauptate superueniente
ptā fabricare non possit / non obligat hoc
tū sit intelligendo / si fuerit ita
impotens totaliter / absoluitur est
a toto Si aut sit impotens in
parte / utrū q̄ totū ptā fabricare non possit
tūr solū remanet obligatus ad
id quod pt et no ad aliud Citius
tassius Si uouens no sit sui iuris
Cū enī uotū sit spontanea promis-
sio melioris boni tū Deliberā
tione firmata / ut visū est / pt
q̄ solum ille uouere possit / et ipse
uotū suū obligat q̄ sui iuris
fuerit Et deo quātūcūq; uolūtas
alterius subest / non pt uouere
quillum a debito subiectionis im-
pediat Vir aut qui est subest
mulieri / quo ad reddendum debi-
ti / et mulier eqūs / no pt uouere
continentiā sine cuius licentia
licet etiā peregrinationes longinquas ex-
cepto uoto trine fluctus Sed ab-
stinentia / et filia / uir no pt vo-
uere sine licentia uxoris / mulier
aut quia subest uiro in oibus
Deo etiā michil pt sine licentia
uiri Silit sing q̄ subest duo
no pt quod uouet / q̄d ipm a seru-
cio Dei impediat Nec etiā
monachus sine licentia prelati Si
mulier episcopus quia subest pape /
in his que ad episcopū pertinet
Deo non pt uouere peregrina-
ciones longinquas Nec etiā religiosa
intrare / sine consensu pape ab-
stinentiā aut et elemosinam /
et filiā eo modo / uouere pt / p̄que
no retrahit ab āmīstratione
sibi commissa Tertius aut seruus

q̄ subest epo / quantū ad bene
ficia / Ideo michil uouere pt q̄d
ipm abstrahat a fructu beneficii
Licet alia uouere possit in q̄ bus
sui uxoris existit / Filius familias
q̄ subest patri / in his que ad
regimen domꝰ pertinent / Ideo
etiā alia nisi uouere pt sine pre-
iudicio religionis et alia / in quibus
patri non subest / sine licentia eius
uouere pt / et hoc notat Gaffredus
et hostiensis Sed tū nisi mulier
uouere possit / sine consensu viri
arguitur Dubitatur utrū peccet
bonū aliqd omittendo sine licen-
cia mariti ad qd dicendū q̄ non
Nisi hoc fuerit temeritatis licet
cum uotis uxoris et oīm hoc
modi / quia non sunt sine uiris non
sit firmum sine consensu eorū q̄ho
subiacent non tū peccat uouen-
do absolute / quia in eorū uoto
nisi debita conditio / scilicet si suus
superioribus placuerit uel nisi ex
posse remittant In talibus enī
sufficit tacitus consensus Sicut
innocentius puta si superior sciat
et non contradicat / argumentū
xxxij Si in qualibus friendus tū
licet uxor non possit uouere
aliqd sine consensu viri Si tū
fuerit non debz continuare
auctoritate uxoris / sed vir eius pe-
titione / etiā si uouit anteqū
matrimonium sit contractum Quia
non fuit adimpletum / imo etiā
qd plus est / si mulier de consen-
su viri uouerit abstinentiā / pe-
regrinationē / et hoc modi / et postea
vir exactionē ei prohibeat debz
obedire uiro / et non peccat uxor
obediendo licet uir peccet si qd

consenserat retractando vt ecc
phibendo xxxvij q. ij voluit in
hor tm tm distinguend e / qz de
dit licentia in fine ecce et qz
ij vidit / et sm petr non pt
reuocare dut dedit m. Iunior et
tm am ipsum licentie pt reuoca
re puta si dedit licentia de i
gressu religois Sed postea no
pt / Thomas et etia albertus d
q vir si expresse dedit licentia
contingi de castitate voienda no
pt eam post uotu emissu revo
care Sed intellge q hoc no pt
fi sine peto Sed si vir solum
modo dixerit / et post plena deliba
tionem revocare velit pt / et mlr
tenet ei obedire Cui obic vide
daze Ieronimu dicens Cum
dat licentia vouendi no ppter
hoc impedit exigendo debitu / si
et ipe sibi vouerat Illa tm q
vouit impedit ab exigendo si
no a reddendo Sed forte dicet
aliq vir peccat retrahendo vo
tum vroris / q ipa sine consensu
committit Dicend q no / qua
vita sua mere Iudeus sibi
indulto / et a canone sibi con
cessu / pt tm est faciend / sz
vtru post votu simpr contmee
possit aliquis q hec memoria
dit tu videnda tia primo est
ostendendum / q mozlit peccat
qui post votu simplex cotmee
q hic memoria Cum qz fiat
cont preceptu diuinu quo dicit
Reddite et reddite Cum qua
in foro consciee et apud deu tm
obligat sm doctores votu sit
quanm solemne et hoc patze /
uident / q applicane alig tenebat
et licentiant psonas contige
memoria / post votu simplex
emissum contingentie Cum pcat
triplic primo / qz suo consilio ad
patrem infidelitatis impellit na
trisgressio voti et iuramenti
videt / quedam abnegatio Sine
vitatis et ideo post idolatriam
patrem piurij et trisgressio voti
videt / zm loca teneze i iuite
delicti pt / q etia vtrisq p
hibetur m zo precepto q imme
diate se hz ad primu / zo peccant
qz psona illam maxio periculo ex
ponit / cui sm etiozes opinionem
nullo possit debitu petere sine
peto / zo qua. dignitate angelica
hoi adunit Sed pz / qua per
contmenia / homo puris angelis
confozt / imo etia p ea dignitate
superexcedit angelica Cuius sm
dictum cotmenia in carne coz
tripli fructze e dignior et ex
cellentio q eam p nulz haberet
zo videbit / tm ie qui post votu
simplex contmene iurat se tm
aliqua contige Utrq plus dicat
fructze voti q iuramenti Dico
est q votu e maius fruendu utz
ex. Cum dicit vel vouentes m
talo / ubi dicit q votu
simplex fruendi est / etia si postea
iurauit uroze ducere et p teme
ritatem iuramento primam ingressi
ret hostiens m crisi ytriazio
ut tm primo iurat uroze ducere et
postea votu contmee amittit
dicat / maius fruendu esse iura
mentu q votu zo videndu est
utrq votu sit maius obligatorium
q iuramentu Et dico q sit
na obligatio voti causata ex fide
litate / qua deo debemus exhibere
nent / sz ut ei promissum fuerimus
Sed obligatio iuramenti causat
ex reuerentia / qua deo debemus ex
qua tenemur / ut verificatum est p

nomen eius ꝓmissimꝰ ꝯmissi at
misfelitas ꝯ irreuerẽcia / quarto ꝯ
misfelitas impoztat inarmia
irreuerẽcia / maioz videt esse ob
ligatio voti / q̃ iuramenti / sint
tendamꝰ ad ꝓpria obligatoia toz
vtriusq; ꝯ aut hostien sint
vtriusq; ce eiusdem finis hoz
pt vnicẽ quantu ad ydeptitate
obir qz vtriq; obligant ipi deo
Sed quantu ad rocem obligandi
/ maioz videt obligatio voti ut
Sẽm est / ꝓpt quartu ꝯ sciendu
q̃ multu melioꝝ ꝯ finꝯ aliq; ex
voto q̃ sine voto ꝯ pt ex
tribus primo qz vouere ꝯ actus
latrie / nobioz vtus constat
aut / q̃ actus qui a nobiliozi vtute
predit vel elicit / ꝯ pstoz / ꝯ
toqz sm Anshelmum pfectio
ꝯ Dare azboꝛe cui fructu / q̃ fit
tum sine azboꝛe / et constat q̃
bona voluntas est quasi azboꝛ se
cundi actus ad continere ꝯ qui
Dam fructus bone voluntis cui
igit ille q̃ contingit sine voto
Dat solum fructu ꝯ cui aut ex
voto contingꝝ et etiã ipam bona
voluntate cui omi fructu ex
eo procedente deo ꝓpter dedica
uit pt igitur q̃ multo melioꝝ
ꝯ contingere ex voto q̃ sine voto
libez ꝯtingit ꝯ aut ex voto
contingit / contingit ex nitte me
lius aut videt aliq; fieꝝ ex li
bertate / q̃ ex nitte / igit ꝯ ad
hoc videt Anshelmꝰ in libro ij
cur deus homo ꝯ felix ꝯ nitte
q̃ horem ad melioza ꝛepellit con
stat q̃ nitte que imastit ex
voto predit ex libeza volitate
qua homo spontanee se deo p
votu obligat ꝯ / ꝛo hoc idem
pt / qz p votu voluntas inobi
liter firmat in voto fructe aut

aliq; ex volitate matꝛ finata
ad horas hoc ꝯ pfectio q̃ pt
ad pfectu vtute utz si ꝯ Tertia
¶ Tertio exponit sic / sit de trisse expositio
sione vbi maledicti ne assumes
nomen dei tui frustra In vbo sit
maledicti ꝯ contingit peccare
foz modis primo non maledicet p°
deo / sic luxores faciũt / cui no
pezantur in ludo trutlonꝝ / qui
culpã diabolum retozquet in di
uinã reuerentia / et deo maledi
cit qd etiã horrile ꝯ audire
horũ vicioꝝ principes sut / qui
tribus conuicia hospitiũ con
cedunt ꝯ qui vestimenta illoꝝ
deliqa diuidut vl qui cũ ipis fa
miliarit bibunt vl ab eis secte
linquit reputat hoc no malignes secundo
alicui sto / et specialit beate
virgini / put faciut iudei blas
phemi / tñ eis no pnt absolui
nisi ab epo vel eius penitenti=
nazio / et nigriã dz cui prima impo
ni put dicit ex de maledictis
Statuim / vbi plura de hoc ꝛe tertio
met in textu et in glosa ꝛo
Non maledices vbo dei / ipm sic
substituendo / vl etiã pdicatoꝛe im
pediendo / q̃ qd faciũt / q̃ vba p
dicatoꝛis dicunt vel ad ipm
impediendũ clamoꝛes et risus et
alias truffas in etiã ꝛecitent
Tertio no maledices Numine vo quarto
luntati vt faciut illi q̃ maledicit
uere pluuiali / nil eoꝝ imittit
seu etiã tres pdicti ꝓtez qd nil
ti maledicit deo vel sibi ipsis
Exm de clerico p q̃tuoz annos
infinuato / dicente deo / Deus tu
accepisti in corpus et ego ause
ram tibi aiam diabole veni et
aiam meã accipias ꝯ Diuino
iudicio statim fructu fuit horũ tñ ¶
q̃ maledicto q̃dã predit ex voto
vlcionis et odio psequentis et ho

¶ dz / quartu

Nec valet instantia / si dicat q̃ contingens sine voto

phibet/ quia ē pcm̄ mōle cōz
cām̄ p̄cedit ex amore ipsius/ et
hoc concedit/ nec ē pcm̄/ cū
cām̄ sancti ea usi sint cōd ptz
xrum q̄ in cū sanctis/ ipsi ē
stendo/ q̄ id p̄ceptū trit violat
q̄ malis xp̄ianis/ sz corde ore
et ope. Corde quide/ sic illi q̄m
solo nōie xp̄iani sūt/ rem et ve
tatem nōis abnegantes/ q̄z licz
sacmentū baptismatis recipiāt
re/ tm̄ sacmenti effectū cauent
ore vicz mala intrando/ voti
tiss̄ trasgressione/ vbi dim̄ decisōe
/ p̄dictōe q̄ue sit vana i tentōe
cām̄ mdeuoti ecce/ De qua sceri
bit/ vsque /p̄lius hic labyr me
honorat ope/ vo/ sic ypocte
q̄ non dei q̄uam assumūt/ in
silatōe opis exteriōis/ et nō in
piete cordis/ bene nāq̄ id ipa
nū recipit/ q̄ vanā gloriā ap
petentes/ iam mercedem suā re
cepezūt Et/ p̄missis diligent
considerāti ptz qualit̄ quis de
isto p̄cepto debeat confiteri

Extm̄ p̄ceptū est/ hic
mento ut diem sabba
ti sanctificet/ et rest
ad spūs sc̄i gr̄am sui/ bom̄/ sic
z in ad filij vitate/ et p̄mū ad
prim̄ ptātem/ docet aūt hoiez
p affectū deuotōis/ totalit̄ in
deo q̄escere/ uta q̄ si homo/ q̄d̄m
ozoibus vel bonis opibus/ p̄te
tam septimanā neglexerit/ isto
die hoc recupet Vnde ad cui
denā huius p̄cepti/ p̄mo q̄rit̄
quare hoi sunt dati/ ad q̄d
ē sciendū q̄ hō ē tript̄ mō liū
lib̄ p̄ma ē diuini cultus va
rietio/ ut homo isto die simplic
ter deuotōi studeat/ et q̄d̄ boi
alia die neglexerit/ hoc isto die
potissime restaurret 2a cō sunt
mutatis exteriis/ non tm̄ ab
opibus methamis/ si cām̄ a mer
catibus isto die abstinere debem̄
Tertia sunt dim̄ ōipotēs maior
recordatio/ qua sic deus respet
die septio ab omnibus rebus quas
fecerit in obsequiū hoiis/ ut hō
debz q̄este ab oī ope exteriori ut
vacet dim̄ laudi deo sz laudes
resido pro creatōis benefitō
/ q̄ deus ois in suu obsequiū et sb
sidiū p̄duxit Est cām̄ hō p̄cepti
tript̄ triplo nistica p̄ma ē alle
goica/ sz quia sabbatū sit requi
es corpis xp̄i in sepulcro et cām̄
consolatiōem aiar in limbo/ que
p p̄nām aiē xp̄i fructa sunt 2a
cō ē tropologica/ z sit requiem aiar
a petis/ et q̄etem aiar in deo
/ p deuotōis affectū/ et p cōtemplatōis
exercitiū/ 3a cō ē anagogica/ q̄z
sit q̄etem aiar in celo/ ad q̄ā
p p̄sentē vitā cordis mentis in deo
sperāt p̄uenire/ 4o quezit/ istre
dies sabathi fuit distinctū in de
minutū/ dm̄ q̄ hoc fuit factū
triplici rōe p̄mo ob memoriā re
nesitis/ idolatrorū/ q̄z sic die dnica
mundus fuit creatus/ ita eodem
die p incarnatōis misteriū recrea
tus Et hoc beneficiū dignissime
in medēa unit est humane natu
p hoc nobis deus/ summā cleme
exhibuit docente apl̄o p nimia
caritate sua qua dilexit nos deus
misit filiū suū unigenitū ut
ex inuria cui caritē p̄cessit/ q̄
deo uni et trino homo fieri voluit/
ut te deificaret/ et ut hoiem
ab ictū ineffabilit̄ exaltaret/
et ut hoiem mendicū thesauro
diuitiis locupletaret/ et ut ista

m nobis efficet. lumen dine
claritatis absconde' voluit sub ve
lamine mre mortalitatis thezaur
sue diuitatis sub uelamie mre
paupertatis et potentia diuina
estatis sub velamie humane inf
mitatis ꝛa tro e ppt meritu be
nefitij redemptois Na xpus illa
die nrz humana de vmbris cap
tiuitatis erpuit. in quibus fere
p.ginqz milia annoz fuerat mi
serabilit captiuata. et de carce
tenebraz eduxit. qz licet ille in
limbo no haberent penaz sensus.
habebat tn pena dapni. qz pue
te erant vsione dina. ad qua
illa nocte. p vbi dim pncia fe
lint admittebant. Eadem etia
die. Diabolu alligat. eig ponaz
dimendo. que quida benefia dnt
in meritu habei. et iugit' reco
li cu gratarz actione. ad qd mouem
ex ymie ymisericordia dni rector
Dabor ꝛo ppt memoza beneficij
resurrectois. que fuit causa et
e exemplar mre resurrectois Na
illa die. tn nobis beneficia contulit
p'mu qz mortem destruxit. et eam
in sepo ortisus occidit. Na sicut
dupy dignu erat. ut qz diabolo
xpm mortem peimit / ptatem perd
in eo. quod sua calliditate deuit
tos tenebat / ꝛm qua naz humana
nam veste indutus induit.
cu immortalitate et impassibilitate resur
rexit ꝛm qz tirazem mortis a
nobis abstulit. qui p sua resur
rectionem nos de etia beatitudine
assecutos. Cu ergo sit. qd membra
sequi debeant suu caput suum p
cessit. Et ideo dicit leo papa qd
hyer dies tumulo dnice dispen
sationis mysteria e consepta ut
ut qd qd est mysticum a deo consti
tutu in tribus nr huius diei dig
nitate sit gestu. ut in spibus sti
missione in epore consecrede / et
in gli monachi velatoe et hy
modi / tn special ro tm placuit
sint ne videnr iudaysare diem
sabathi more iudeoz obseruando
Sed e sciendu qd ptepti pt ami
pi triplicit' primo generalit ut cesse
mo a vitijs ꝛo specialit ut cesset
ab opibus corpalibus et actibus
mechanicis p que mens impedit
ne libere possit deo vacare ꝛo
specialissime ut contemplet in mys
terijs speculatis qui ab omnibus occupa
tionibus mundanis se abstrahit.
ut totalit deo vacent prima va
catio est ad salute ut tm ꝛa e
debita. qz e et obedia dni ptepti
ro e profita qua solu tenent per
fecti statu ecclesie qui sibi
in omnibus mundanis negotijs soli
deo vacant Et mre pdicta distinc
tionem qd ptepti triplicis expo
primo sic Memento ut diem sabba
thi sanctifices. i. summo studio allit
diem hores Nichil sit corpalis opis
in ea faciendo qd possit impedire
quiete mentis in deo Et p hui
modi diem Illud ptepti contingit
tripliciter fieri modis primo ma
nualit opando ꝛo necessarijs
ministrando ꝛo placita secularia fre
quentando Tertio actu audiendi
exercendo. qua nus sanctum ut io
die strepitus audiendi cohibent
pt tm tli die ut dicit wilhelmus
in glosa qd pars tertij illi p pare
firmanda iuste pt iuramentu pti
tozi Ex quibus patz qd quicuqz
sabathu violat mortalit peccat
Excusat tn quis a peco mortali
in quatuor casibus primo qd ꝛa ppt

laborib⁹ et opib⁹ mōdicitate⁊ puta
si labor tā mōdicus ē⁊ q̄ quietē
mentib⁹ m⁹ deo non possit impe
dire Et hier rō mūlt⁹ in glosā Ex:
xxxi° Cupillo vbo Cruciūz pol
lucit sabbatū glosa turbando ge
ten aīe / mozte moziat⁹ / sz aīe et
cozpib⁹ Et quo ptz / q̄ sōlū ille
labor / qui turbat quietē aīe et
spūs libitate / causat pcm mōle
to ꝯ ꝓpter laborib⁹ mōdicitatē que tm
tā debz esse / ut labor opis sine
rei pcīo nō possit p̄uenire nec
differri sic contingit in messib⁹
ꝓp⁹ mōlum hostiū / et in vnde
mis ꝓp⁹ frigus Et in cultura
alterā / que solum sit tempe det⁹
mato In tribus em excusat mōdi
tas / que legem nō hz / ut ptz ex
de cōsuetudine Quarto aut sit mōdi
tus vel laborib⁹ quantus / que a
pcō excusat id arbitrium boni
viri iudicandū est Vnde dicit mal
chelmo in glosā / q̄ mīnutoēs et
viatoēs / et pectinatoēs equoz / si
talia fuerūt / non ꝓp⁹ questū ꝓ
prium / sz ꝓp⁹ mīste aliozū / excusant⁹
a pcīo / alias non Tō ꝓp⁹ cozdis
pietatē / qz licet bis in sabbatho a
trahe ꝓp⁹ deū / et agrū pauperib⁹
seminare / vel duce religiosis lig
na / et alios miserabiles psonas ꝓ
ꝓp⁹ publicā vtilitē puta labo
rare pro ponte vel p via / seu
etiā etiā repanda Primo hoc g̃t
fiat Sed hic incidit dubitatio
cū em obseruato sabbatho / sit de
precepto diuino (Diuinū aut̄ p̄cep
tū sit maio q̄ humanū videt
dubitale / quo etiā / que vtil⁹ pte
te humana / potuit dispensare ꝑ
causas pdictas / sup tribꝰ questionē
Primi precepti ad qd dicendū q̄
etiā bis videt⁹ dispensare in
pdictis duplicā rōē Primo qz etiā

nō tm vtil⁹ pte humana ut rō
suppomt Sed etiā pte diuina
Et ideo cadit pte dispensat etiā
in p̄cepto quia deus ipm condidit
Ex quo ptz q̄ q̄tūz pte tem / vel
claues ecclesie contēpmt dei pte
tem contēpmt Luce iiij° Cui vos
spmt me spmt / Tō qz dispensat
vel stat⁹ p mandati relaxatōe
Et sic vm ē / q̄ etiā vbi mōz
tas / nō pt dispensare i mandā
to supioris vel stat⁹ pro man
dati mīp̄tatē / puta declarando
in quo casu / sm̄ intentōem legis /
laboris / mandatū obliget / ad su
obseruantiā / et in quo casu non /
et hoc nō / etiā pt dispensare
in p̄cepto diuino Secundo expō Secunda expositio
sit Sabbatū sanctifices x. primo
studio illo die pte mōlia cauē
ab / michil in eo faciendis cōmit
tendo / qua multo plus est pcm /
delinquere vbi die sō / q̄ in alio
Vñ nazrat libus gregoiq̄ in
libro Dyalogoz / q̄ quedā legit
tima / a viro suo cognita / cū
se p̄ssoi Quodo die ingereret /
a dyalo arripiebat⁹ / et multum
cū eo verabat⁹ Et si hoc sit
in psonis legittis / quanto pena
ezit plectenda illegittis contu
bitus Unde Et Augꝰ in libro
De decē cordis Dico tibi q̄ spi
rituali⁹ obseruabis sabbatū Non
quo videi obseruat / corpali em otio
vacare volunt / id magis cauē
/ et luxurias suas trahit / multo ut
melius facerent / q̄ in agro suo die
sabbatho aliq̄ vtile seminarēt
q̄ q̄ in theatro sedendo mīsi
tarent Et melio / fetine coze in
sabbatho q̄ limas filarent / q̄ q̄
tota die in area impedire saltem

Vnde Genesis dicit sabbatha m
decoꝝ dicens eos ꝑde septimā
ptem vite sue vide in talibus
implet̄ id Threnoꝝ videxit ei
hostes et deriserūt sabbatha eoꝝ
Et hoc rōnabilit̄ Cū em ꝓpt
intentiō legislatoris sit ꝓpter ho
nos abstinere a rebꝰ palibꝰ ut li
berius possimꝰ vacare spūalibꝰ
vnde ꝓz de cōm: A my r Jeu
ius Ex quo ꝓz ꝙ illoꝝ saba
tha merito dicit̄ Deficient̄ qui thi
die deuotōē reiecta solium ocio
sis et sue lasciue vacant

¶ Circa aūt ꝙ sint duo ꝑcā q
maxīe frequentant dicit̄ et sex
tilibus diebus sūt thorea et ebe
De thorea tas Et ideo de thorea ꝓmo
noīd ꝙ licet in se nō sit mōrle
ꝑcm Ex quatuoꝝ tñ cōtristantꝰ
contingit diffinitiue peccati mor
1 talis ꝓmo quidē cū ꝓsone pu
ta si ꝓsona sit religiosa vel
ecclastica tūc em cōe scandali
ꝑt in hoc cōmitti ꝑcm mōrle
2 ꝛo cū tpis ut si fiat tpe misse
vel alio deuotōis tpe quibꝰ co
ueniret ꝛo cū loci ut si fiat in
3 ecclia vel in cimiterio Tūc em
ꝓpter irreuerentiā dei in loco sa
cro exhibitam ꝑt cōmitti ꝑ
4 catū mortale Quarto cū sim
pl modi ut si fiat libidinosa i
tentiōe vel ecia si habeat impudi
cā gestualiā vel saltatiā las
ciua ꝙuocans ad libidinē ad
quā intentionē videt̄ referri dum
dicit̄ suppositū de decē cordis
et ꝓdicte ꝓz condiciōes compler
tunt̄ tñ metro Tpe fine loco
ꝓsona rezia tangēte ꝙ quo nota
ꝙ homo ꝓ rezia mittit ꝑcm
De ebrietate nōīdū de gula et ebrietate qñ
sint mōrlia vel venialia Nam
1 vnoꝰ ebrietas ꝑt dirē mentē obnu
bilatorem vl gula ꝑt impletis
solium rezpis aggiuatoꝝ et nō
sint ꝑcā sz pene peccati vtz
xx q v c Same ꝛo ebrietas imp
tat immoderata potatorem seu
gula immoderata tibi ipsorem et
sitim in tribus actibꝰ quibꝰ in
tendat vl appetat rebāz aut
ecia crapulā sic vtrūq; e ꝑcm
mortale Si aūt tria nō appetit
nec intendit sed solū rasiceūt
sic solū sint venialia Si aūt ex
fortitudine tibi vl potus vl debi
litate simentē ꝓuenit sūt ve
nialia put not̄ glo xx Cremb̄ ¶
Est aūt notād ꝙ tñs ꝓgressꝰ hō
ꝓpti videnī specialit̄ meoꝝ
amisisse ꝑt ꝙ eis signi dant
vehemēter sēs Nā ideo videntur
meoꝝ amisisse ꝙ nec recordant
eoꝝ que vident in nā qz oīa vegi
tibilia et sensibilia q̄ete appetūt
post laborem sic e vide in nāli
bus et plantis que fructificāt et
laborāt in estate sz q̄escūt in hye
me Nec ecia hnt meoꝝ eoꝝ Ad legimꝰ
que in sēptā sacra legimꝰ dem
in dempsi ꝙ deus requeuit septio
die ab oi ope ꝙ patrauit ipsi au
laborant ꝓ totā septimanā pro
misero corpe sz in die dnico labo
rant ꝓ damnacōe nie Cui deus
ꝓpitius tñ ad hoc ꝓceptū dedit
vt die vacare ab ope corpali vt
homo liberiꝰ et quietiꝰ vacaret
diuino cultui cuiꝰ vtiqz isti vi
dent̄ obliti qui ꝓ totā ebdomada
dies sanctificant opando in op
ibus licitis sed diem dnicū pol
luunt et contaminant intendendo
voluptatibꝰ ebrietatibꝰ et rociis
Et de hijs conqueit̄ deus Ezech
ip Dicens Sanctuaria mea spre
uistis et sabbatha mea polluistis

Tertia expositio

Ptrezea dabo vob conteptibiles
cibus naōibus. Tertio exponit
sic. dicendo ut diem sabbati
sanctifices. i. ut ia die purissime
conteplacōi et pfite quieti mentis
intendas ab omnib mundanis cogi
tacōibus vl occupacōibus te subtra
hendo et p actū interne conteplā
cōis. veritati dīne libīme
vacando. qd ppie ducit mētibs
conteplatis. que singula dei bene
ficia. mente deuotissia ptractant
et p quobz ps. prepto beneficio
deo pfectis gracias actoēs exol
uūt. replicantes tota die ysaie
Miserationes dīni recordaboz. lau
dem dicū p cibus que dedit nob
bus deus nr. Et ista qsetem mētis
in deo quelibz mens deuota fre
quēz emulat. Dz ppt ta bona
q ex in consequūt. pmiū. e. semē
Deifici in aia sepulti fructuosa
germinacō. qd ptz ex hoc. qz multa
semina virtutū malit hoi cōplan
tata. latent in mente vsali. et
illa quidem desidia et azidie
mentis peūt et destruam. que
ota copiosū fructū pduxerūt. si
p lumen dīne gre et fezuo
rem deuocōis fecundarent. Cū
enim ptz in sole mali. qui tradijs
siu splendoris et siu fezuoris
tram penetrāt. semen in tra
defossū et occultatū multiplic
vumficat et fecundat. sic ecia
p lumen dīne gre et fezuorē
deuocōis. qua mens quesit in
deo. virtutū semina in mente vo
li latencia vbeiz fecundant
in. e. pūis vite attediano. et
oīm trenoz libera desperatio ma
ctū. Et p dulcor. quo mens itimo
fezuore quesit in deo. causat
in hoīe tediū et merore torq vi
te pūis. et induat mentē deuo
te quanda insipiditate et nausea
oīm trenoz. Nec mīa qz hūm
Breuis. Custato spū desipit omīs
caro. Cuius rō est. qz sic ingīs mal
is rebus siue floze adustis. aufert
omēz pleritudīnē et placabilitē.
reddens ea nigra et diffozmia
ad videndū. Ita fezuoz intīne de
uocōis. oem dulcedīnē vite pūis
intediū et merore. et rep tpalium
pulchritudīnē. placabilitē. i. quanda
insipiditē et nausea cōuertit. qz
hūm Bilgardū. dic sapiens monsl
Deuozabat sapientes magoz. Ita
dulcoz intīne deuocōis. oem dulce
dīnē vite pūis tollit. et in quan
dam insipiditatē conuertit. in. 3.m
est. cordis frigidi. duri et rigidi
pfecta liquefactio. et dīnoz instit
tuū pompta et certa. Cred ptz. hā
sic radij solares ghacie resoluūt.
ita fezuoz intīe deuocōis mente
frigidam gelu tporis et desidij con
stricta. adeo liquefāt et resol
uūt. ut pompte dīne inspīcōis
consentiat. et p via mandatoz
dei. in oīm virtutū exercicio fer
uenter et celeriter curat. quē mo
tum bn sensit. pe cū dixit. via
mandatoz tuoz cucurri. q. d. post
q mentē meā dilatasti. et in
flamasti. fezuore tue deuocōis.
ei desidia peūl mota. mandata
tua fezuenter implem. et ōibus
dīne inspīcōibus pompte et de
lectabiliter actēdam. Sed fortedi .d.
cet aliqs pauper sum. tm habeo
laborare pro alijs indigentijs. q
bn obliuiscor conteplacōis et ocōis
huius. ego rndeo. q tales diligent .R.o
Dz aduerte. an sua occupacio sit

maior. q̄ illud eximij regis Dauid
qui habuit regnū latissimū. et
tras plimas cribuare. qui tñ de
se ipso dicit. Meditatio cordis mei
in conspectu tuo semp. Et alibi
Septies in die laudem tibi dixi
Dicendū quit q̄ sic. q̄ bz xp̄iang. ad
ultus. tē. Si die ad aliqualem
mēoriā de dei p̄fibus beneficijs
hēnda. ita religiosis et clezicis
bñficiatis. tenent. ad horas cano
nicas. quas si sine cā legittima
obmittit. mōrlit peccare. et nō
solum illi. qui horas canonicas. ad
quas tenent totalit obmittit
mōrlit peccare. vm erīā. qui eas neg
ligent. Dicit. Non quidem ex
impotentia et infirmite. Si porro ex
contemptu et mala consuetudine
qua lucet negligens in rebus
p̄fanis se et p̄fim fragilitē humanā
cōsiderans. sit venialis. Contempt
tñ et mala consuetudo facit ea
mōrlem vtz de Cons. d. xxv in
tertio et glosa. Et sic patent tria
prima p̄cepta. q̄ ordinat hoīem ad
deū p̄fim quidē ad venerandū p̄fis
potentia. tm ad colendū filij ve
ritatem. tm ad meditandū spūs
sti bonitatē. Sed ē diligenter
sime considerandū q̄ cont̄ tria p̄
cepta p̄dicta contingit hoīem
peccare tpliciter. primo ex impōna seu
infirmite. aut erīā ex timore ac
cedit q̄ cont̄ p̄cepta primi. Dicit aut pec
tatū ex infirmite. vel impotentia
q̄ peccat ex passione. q̄ inducit
mēte rupte fragilitē et impo
tentia. Et timore aut ostingit
peccare duplicat hm duplicitem
timorē. Est aut quidā timor bo
nus. q̄ quis timet periculum cor
pis. Et erīā timor mundanus. q̄n
sic timent p̄cula corp. et isti tri
res mali sunt. Et mōrlit peccat
qui propter eos facit illicitū. q̄d
cōt̄ deum vel obmittit aliqd
licitū. ad q̄d tenent vel illos tri
res excludit saluator cū dicit. No
lite timere eos qui occidut corpus.
Si potius eū timete. q̄ pt̄ animā et
corpus p̄de in gehennā. Christo
ptz ex relazie. Si miles iuuat
dnm suū in bello iusto vel si
p̄babit credat eū hre bellum
iustū. In his duobus cōsibus pt
iuuare dnm suū sine peccō. hre
amici. vel agnatū. nisi staret eid
hre iustū bellum. Et licet p̄bat
xxiij q. j. Cum culpat. Iustū aut
bellum sedm̄ Wilhelmū est q̄d
vltio sit. inuriaꝝ. vel q̄d gezit
p rebus debite repetendis. et sic
gens vel ciuitas plecti pōt. 2o
sit p̄fim exignorāna siue ex vore
quasi cont̄ filij sapiam. et⁹ peccat cōt
tm p̄cepta. Dicit aut p̄fim ex
ignorāna q̄n aliq̄ ignorat corp
suoꝝ siā a peccō impedimēta. Et
tūc distingue. quia vel hoc sit ex ignorāna 1 ignorāna iuris
iuris. et licet no excu
sat si ē vincibilis vtz j. q. iiij
c. vlt. Sed si ē invincibilis ex
cusat. sic ptz de infantibus. fu
riosis vel dormientibus. quibus no
imputat q̄d faciūt. ut dicit
Hug. in glosa. Dicit erīā excusat
quē sequitur una opinione pbabile
et famosam. aut vbi magri inter
se contraria opinant. aut hoc
sit ex ignorāna facti. et excusat ignorātia facti
homo de peccō oblito. Duplo duo
m se habeat primū est si adhi
bet diligentiā. qua pt̄. ad p̄fim primū
oblitū vemēdū tenet̄ cū ysaia

Secunda

Penegritudo ti omes animos meos
t m si rogat et orat deū ut re
uelet Tūc cū ſm Augy aut
3° reuelet aut reluxat 3° ſit pr
catū ex malicia ſeu ex electōe
vt cū homo ex voluntate deli
berata pūs adhereret ac pmit
tent 2m pceptū qz tenēt beni
tatem ſpūs ſci Et tūc dr
q. peccā m ſpm ſtm Circa q duo
p ordine ſunt videnda 1mū est
que et quot ſint pcta m ſpm ſtm
t m & an illa pcta ſint ſp mor
talia vl utr quoq; pnt esse ve
2m malia 2pt 1mū & sciendū q
Quod sit peccatū in ſpm ſctm
pcta m ſpm ſtm 2ppie dr illd
qd impugnat bonitatē ſpūs ſci q
gra ſit remissio pcor Et tūc
& pcta ſpd ſit ex ctra malicia
ſm Theologos vl elatōne ſm
phm 3° ethicorū Et pcm tūc dr
vere impossibile vtz ut ht m i textu
et m glosa nō q nō q remittat
ſ q nō hz causa remissibile tol
lit cū cia que requrit ad remis
3 sionē pcōrū Et qz ſex ſunt im
pedimēta m remissione pcōrū deo
ſex ſunt ſpecies pcōrū m ſpm ſtm
horū aut duo ſumunt ex pte re
1 mittentis 1mū & dei mia con
donās culpā et tollit hanc &
desperatō qua homo 2pt gratie
pcōrū desperat ideō Cayn qui
2 desperauit de dei mia t m est
cuiusdā obligans ad penā
et tollit hanc est ꝓſumptio mpe
nitentis Tollit ex pte penitentis
3 duo requrunt 1mō & dolor de
pctis pteritis et ut hoc & si
nalis mpma t m & ꝓpositū
4 abstinendi a futuris et ꝙ hoc
& abstinatio qua mens itā ob
stinatur m pcō ꝙ nō vult ponere

Summ 3° ex pte gre gratū fa
cientis p qua remittit pcm duo
requrunt sc̄z fides ecclie et gra 4
que dat 2m sacramenta ecclie fides
obuiat impugnatio agnite virtus
Spūs aut que dat 2m sacramenta 6
obuiat invidentia fraterne gratie
Et sic patz que et quot sunt pcta
m ſpm ſtm qz sex puta desspe In sex sunt peccata in spiritum sanctum
ratio ꝓſumptio finalis impma obsti
natio impugnatio virtus agnite
et invidentia fraterne gre patz ecām
qualit ista ꝓdicta dr irremis
sibilia et qualit non aut sexto 2m
& sciendū si quis labat 2 mdespa
coem ex misſimte vl ex gravitate
complexionis et hoc dolet et re
sistat 2 mgr̄m pt Dr desperatio
& nisi forte venialis Si ho aut
obstinat ex errore seu deceptōe
puta si obsequium ꝓstare deo si
se estimet ipm offendat sit est
pcm mortale Si vero quis desspe
ret ex ctra malicia et elatione
vt dissimtē dicit cū Cayn
maior & iniqtas mea ꝙ ut ve
nia mereaz sit desperatō & pcm
m ſpm ſtm Et tūc consulendū
& ut cogitet de immensitate dei
mie Et sibi modo de aliis & dicē
dum ꝓſumptio aut 2 masti ex pm
ſumptate qua homo mb de mia
dei confidet et dr 2 venialē
aut nascit 2 ex errore mb de medio
sub ꝓſumptōe sic ꝓſumptio & pcm
mortale et species superbie aut nas
cit 2 ex ctra malicia qua homo in
tendit dei iustitia impugnare
ꝓſumendo dei impunitate sic ꝑtinet
& pcm m ſpm ſtm qz auferat
deo iustitie equitate et tūc con
sulendū & ut fraterne cogitet
dei gore iustie Tollit ctra ꝓpugnio

agnite vitatis aut puenit ex ī
firmte ut cū aliquibus ꝑt vere
cundiā vmi volens impugnat
vitātē agnitum ꝙr ē pctm ve
male aut puenit ex ignorāa
puta cū ꝑpter munera ill sti
pendia aut qua aliqua que ex
cernunt intellectū impugnant
vitutem indaptm alicui utz in
malis inducentis sic ē pctm
mōzle aut hoc puenit ex cta
malicia ut cū quis deliberate
impugt fidem ḃatholiā vl sība
vl pcepta euāngelica sic ꝑple
ē pctm in sp̄m scm Gilit in
videna scne grē aut puenit
ex infirmte putā si dolet alicui
meliorē sibi pfectri tuē sido
let ꝑpr sua insufficiā non
pficit Cuius sm glosam Hug
Doloz iste bonus est Si aut do
let ꝑpr eminentia alicui et illis
motus fit indeliberatē sic ē pctm
venale aut puenit ex ignoāa
puta cū quis dolet de alicui ex
cellentia qz ꝑpr hoc timet sī
diminui ꝑprium bonū sic ē pctm
mōzle et species ī vidie aut
puenit ex cta malicia puta
cū quis ꝑpt depuatem affectu
ner amat bonū in se ipso nt
ctā videre pt in alio sic ꝑple
est pctm in sp̄m scm De ob
stinatōe aut et finali inpnīa
sciendū ꝙ tria aut sumit pua
tue et sic obstinatio dr ꝓma
nentia volimtis in pctis et
finali impnīa nō solum inpor
tat puatem pme et sic ista
duo non sunt pctī specialia sz
cristiane cōbz pcti aut sumit
contrarie et sic obstinatio impti
volūtatē deliberatā ꝓmanendi
in pcto et finali inpnīa volum
tatem nō pentendi que duo sic
dicit nā finalis inpnīa sumit
respectu pctī qz inptnt ꝓpositū
nō pentendi de pcto cōmisso et
puat pctm emendam Obstina
cio vero sumit respectu fidei
bus puat pctm cautelā Et isti
duo dicit ꝓprie pctm in sp̄m scm
Et pdictis ꝙt patz qualit cōsi
tendū sit de distinctōe huius
pcepti sm diuersos eius intellec
tus Et patent tm ꝓma pcepta
ordinātia hominem ad ipm deum

Quinctū pceptū est hono
ra patrem tuū et matrem
tuā Exo: xxo In quo
pcepto sm Aug implicant oīa
actus benefice primo impen
dendus suus ex debito nātalis ob
ligatōis sic honor qui debetur
patri nātali suus ex debito cuiuslt
cuiuscūq; alicui actus pietatis q̄ ex
cuiuslt ipi primo impendunt
Implicant etiā in hoc pcepto
omes actus virtutū q̄ ex cuiuslt
seu pietate vl etiā ex humanitate
sunt cta ꝓprie extendi ut videbi
mus pcessu Et ideo hoc pceptū
dr triplice expoēm sm q̄ pr
et mr triplicat acceptū ꝓmo
quidē ꝓ pre nātali aut ē pctm
gnātōis nātis 2o ꝙ pre spūali
aut est pūrpuū regnātōis spūal
3o ꝙ pre etnali vt ipi deo q̄
ē pctm creatōis supnātalis et tribz
istoz tm prm triplice honore
debemus Nā prem et matrem
nātales honorare debemus ꝓmo exhib
rencziam exhibendo nr vbo
nr facto vmq; alicui nutriā mfe
rendo ad esse horum nos capicb
cui vite honora prem tuū et

ymma exp̄o

genitus mihi tue ne obliuiscaris mandata mea quia nisi pius
non fuisses in quo uerbo inuenire
eo potuisti quare patres honorare debemus ex tribus ab ipsis
profectione nobilissima q est ee
her em e prima et fundamentu
omi aliare profecti Et ideo dicit
plius mihi dns et patribus
non pt reddi equalens quanti
bona nobilissia ab ipsis recepimus
uidelicet esse male nutimentu
et doctrina Na roe esse nalis
qd tribus a patribus ipsis tene
mur humiliter et reuerenter seruire
tribus modis primo ex tota u
tute corporis ut si debiles sint
ipsos corripiat portemus et eis
manualit subueniamus Sed e cont
illos qui patribus mala uiolen
tas intulit uel ipsis uitia nocua
subtrahit 2o ex tota utute tota
ut ipsos toto corde diligamus Sed
e qd illos qui morte patribus
optant ut ipsor hereditate pcia
potiant aut sine reprehensione
sui motu spontie uolumtis uiuat
3o ex tota utute ordinate ut ne du
bis nec aspis uobis unq cu ipsis
contendamus sz uobis blandis tri
beamus et eorum reprehensiones hu
militer et patienter sustineamus
Sed est cont illos qui patribus
suis maledicunt Et ex hoc di
uina maledictionem incurrunt exo
xxo Item maledixit pri ill mihi
morte moriatur 2o ipsos honorare
debemus ipsis si indignerit uite
necia ministrando et post hanc
uita eor animas missis et eleo
sinis de purgatorio liberando
Et ad hoc tenemur spontie sui do
nu sz male mutimentu in quo
certa filii no pnt reddere patribus
equalens qz patres mutierunt fi
lios de sua carne et sua spontia
ffilii aut de sua aliena mittut
suos patres Et ideo filii qui
patribus in necessitate non subuenerunt
moraliter peccant sic et illi q eos
uerbis iniuriis molestat qd
patz p ysaiam exo xx q dicit
dns filios peperi et exaltaui ipsos honorent pue
officio pietatis ipsis in eor uide
licet necessitatibus subueniendo et eis
beneficia exhibendo 2o debemus
honorare patres ipsis in hijs que
ad bonu et salute pertinet obe
diendo et ad hoc tenet filius roe
tri dni qui ab ipsis accepit sz
salutare informationem et doctrina
et ad hoc xpus nos spo exemplificando
docuit qui suis patribus subditus
fuit ut habet luce ii Unde
qui ad preceptu faciendu filii qui
suoru patru precepta negligunt
uel detrectant Et ideo moraliter pec
cantes iram diuine ulcionis in
ducunt Sed patz ex hoc ira pleni
hastu diuine ulcionis cor filioru
perturbat qui suos patres pturbant
uel eor indigentias non subleuant
aut mandata eorum pfectorie
contemnit/ prima e subtractio
tpalium rerum Nam diuino iudicio
digne tribus inferiora rerum
tpaliu euenit q suis patribus
non diuino precepto in suis indi
gentijs non succurrit 2a est ab
breuiatio uite tpalis et pdicti fi
nis Nam sic primi patres hono
rantibus est uite longeuitas ita
a uero sensu ipsos dehonorantibus
e uite brevitas qz ut ipsimet
diuisse et subitame morte pe
rierunt Subito pierunt spontie sua
Tales sui iura reddunt iniquos

et a testōnio secundo et ab oī ar
tu legittīo repellīt² vñ sm
Canones et legittias sanctiones
putribus ingrati a testamento
et donatōe sibi facti excludit²
et hēditāa successione priant²
xa ē condepnato aie vñ Glosa
sup ad Exodi xxo Cum maledixit
pri aut mīt mozte moriatur
dicat q̄ mozietē mozte etne dāp
natis ñec imp si reputentur
tles indigni vitā etnā q̄z repu
tant² indigni hac vita penali
et miseza q̄ eis dīno iudicio re
pentine subtrahit² cū tñ alijs
pretzibus vita ad pmaz conce
datur Et ex hoc rōnabiliter
pt colligi quanta sit reatus tñs
gressiōis hui⁹ pcepti Cuius q̄
ipm petrus exprimit² ob hoc
huiꝰ pcti detestatōem a sua pe
tuit ppter dñm qua detestatis
peccatis dicit² Nolo mozte pec
catis sz ut conuertat² et viuat De
ipsis aut ppter tpentinā mozem
qua plectunt² p diuā sanam dī
pt ecclīo Nolo vitā pretzis hoc
sz pcepti tñsgredientis sz ut
tpente moziatur et etnaliter dap
netur Secunda exposito respt
prem spūalem puta sacerdotē
et confessōē q̄ te fonte baptis
mate regnat q̄ ti p sacramenta
diuā alimentā ministrat et te
ni sanctis predicatiōibꝰ et eis
instruit et informat huic prez
tripliciter honorare debes primo
humiliter obediendo in hijs potisse
ad que de iure tenetis plebano
tuo obedire puta cū tibi precipit
celebrandū q̄ celebres cū ceteris
nandū q̄ ceteros q̄ interdictū et
clesie sues excōmicatos strictissime
vites oīm cum pdictoꝝ tñsgres
sio maxime si fiat ex deliberā
tione et conceptu inducit pcm
mōzle Cum q̄ tñ sint nobilit
considerāda primū est q̄tū ad
excōmicatis sīaz qua q̄bz xpia
nus merito debz abhozrere pp
sam cui excōmicati a consoziō
diuino et hinc ad nīm etnā felīte
excludunt² p ipsa ecclīa ab oīm
suffragio et unione oīm bonoꝝ
que fiunt in ecclīa militanti to
taliter priant² p ipsam a pnte
dei ut loq̄ licet et desensione
sctoꝝ angelorꝝ expuit² et tñ
in alia q̄ in corpe ptūli dyali
ce traduntur Sz in est cū q̄ tñ cum
et diligenā excōicatos et ab ec
clesia pcisos debeas vitare Ad
pz ex hoc q̄z ex cop unione ptina
ci pcti mōzle incurris Ideo at
dyi unione ptinaci q̄z si p ignō
rantiā aut inadvertentiā seu cop
p contrariū absolutū excōmicato
unites nō ligatis in hoc casu
magis videtis pati q̄ age Ti
ueo p contrariū conditionatā
puta si ti aliq̄ sapiūd tpale
cōmunicat² et ex hoc excōmicato
unires sīam nō cauētes q̄z eum
tetigit licet metus culpā attenu
et nō tñ annichilat cū p
illo metu rei tpalis quā de
beat petere mōzlit Ex de
hijs que vi vel metus cā fiunt
Sacris Sed hoc intēdit hosti
ensis De hijs q̄ in conceptu
clauiū ecclīe incurrunt vel qui p babit
credunt claues ex hoc con
ceptu Ex de clerico excōmica
to Si celebret Sz in est cui
usto conatu et diligenā pe
nitentiā in confessōe unposita

debeas adimplere qz negligēa
et contēptus pmē tuitte fiat
confessionē precedentē nō valeat
vñ in hoc casu sit in aliis qua
tuor casibus optet totā confessio
nem reiterare vt p̄z de pmā
de mensura / vñ in aggiuacez
tibus tobediene scribit leuitici
vi⁰ et deute xvi cum superbie
rit nolens obedire sacerdoti
impio morte morient̄ hoc aut
scriend̄ p quibz ad pompte obe
diend̄ sibi superioribz meito de
induti ppt̄ tres p̄rogatiuas pag
obedientie p̄ma est qz obediens
est via eta etne salutis qz sic
p tobedientiā homo de expulso
a gradibz paradisi ita p obedien
tiā illuc reintroducit malit⁹ reduce
de vñ le in figā hō / qz pmp
te obedit noe in omnibz que ei
facienda p̄cepit deus tpe diluu
ij et ipse introiuit in archā
vi⁰ etiā de tribz magis q̄ pe
alia via reuersi sunt in regio
nē suā ut exp̄ot gregor̄ zacha
que obediens de scala celesti
bitudinis in cuius figura vidit
Jacob scalam / et angeli cuius
summitas celos tangebat et
angeli p eā ascendebant et des
cendebant et dns erat innixus
scale in quo innuit qz obediens
pmt hoiem in vita celesti
in comitatu angelica et in
manu tenentia dna Ysbuagz
dns huius scale erat innixus qz
cor et mente obedientis viri
in sempiternū inobliquabiliter dirigit
et firmat hois desiderium ne
unq̄ in momento a dno be
neplacito deflectat / hij aut
scale sunt tres gradus q̄ tri ad

p̄ma / licet Bilhardus septē assig
net p̄ma est obedire libenter sine
retractatione id qd hortat̄ eius
dem Cesariensis epūs i omelia
ita dicens Cuidā nōb a supio
ribus p̄cipit̄ hoc sic accipite
ac si sit ore dei prolatū / 2a gra
du obedire hilariter sine murmura
tione qui enim invitus et tri mur
murando obedit cruce post dm
ptat ut eū iterū crucifigat Ex
de Cyrinone Cireneo qui eū
angaria et invitus crucē ei
portauit / 3a gradus est obedi
re p̄seuerant̄ et sine intrupcōe
quia nō qui inchoauit sed qui p̄seue
rauit hic salue erit ut dicit
Saluator / 4a p̄rogatiua est q̄ p
obediens est clauis etne ioctus
dicit̄ qz sicut p tobedientiā nob
aditus etne iocundit̄ claudit̄
ita econtrario p obedientiā aperit̄
vñ hic est melior q̄ victima
vt dicit̄ / 1 reg xv Etiā de hoc q̄ſ
in moze et vm q̄ ſc Obediēs
obedientia virtus sine p̄sumt̄ qz
p victimas aliena enim p obedientiā
vero p̄pria voluntas mactatur
et misera sola est obediens que
fidei meritū possidet et celū apit
sine qua quisq̄ infidelis esse
communit̄ licz fidel esse videatur
ex ipm / p̄cem / spūalem premi hosti
te debem⁹ sibi debitū iustice
integralit̄ p̄soluendo vt sit
sacrificiū q̄d sacrificand̄ fuerit
et decimarum̄ ſstes de omnib⁹
bonis tuis de quibus fuit de
timand / et cui confitend̄ q̄d
fuerit detimand et cui confi
tendū q̄d fuit confitend Sed
dices quomodo et q̄n teneor sacerdoti

Nota quod p̄stat obedientia Gō et dom̄o

17

confitezi ad hoc dicendū q̄ de
rigore iuris et debite stricto
tenezis ad mīm semel in anno
hoc est in q̄dragesima con
fitezi Cuia de bona eq̄tate et
oīm consuetudine cū multū su
peroz⁹ cognoscē debeat p̄t a
te exigē ut sibi confitenzib⁹ q̄
cienb⁹ dz tibi sacramentū eukaris
tie ministrare alijs tribus pez
totū annū p̄stīt debitū tuū
exclusis tuo plebano semel
confitendo potius post et ante
cuidz religioso p sedem apli
cam p̄uilegiato libere confite
ri Sed hic nobiliter incidit triplex
dubitatio Prima cū an de mīte
absoluta subdit⁹ teneat⁹ sui ple
bani licentiā petē cū religioso p̄
uilegiato voluit confitēi ad q̄s
dicend⁹ q̄ postq̄ subditus post eo
sessionē semel furtiū spurio cum
to satisfecit de debito iuste et
pazit statuto certe nō vi⁹ q̄d e
mīte absoluta teneat⁹ regrē
licentiā alij confitendi potuisse
meo casu vbi p̄uilegiati actū
confessoris exercit⁹ nō solū ver
tute p̄uilegij eis concessi sz etiā
de voluntē et assū diocesani
quia p p̄uilegiū sūm omēs eis
concedit⁹ libez usus clausū per
assensum videt⁹ fieri applicato
illius usus ad debitū naz q̄ in
ad psonas in sua diocesi conten
tas Dici tū pt q̄ licz nō de
mīte absoluta teneat⁹ ad
dictā licentiā petendā ad hoc
tū tenezi vi⁹ ex quada conexu
tate et decentia Unde et si
nō prius sit necessariū vtile est
tū talem licentiā petē pt
dua. primo q̄z impetendo licez

pez bonū obtinetur et sug
actus magis meritorig reddit⁹
2o quia p humilitatē petendi a
nota inobediene et contepte ex
tusat⁹ qz notū sortissz videret⁹
merē si nō petita licentia alij
psumet confitezi Unde quib⁹
absolute nō videat⁹ necessariū
uz Data vpothesim licentia
petenze / Ea ipso vtr curatus
subdito petenti teneat⁹ dare
licentiā alti confitendi mgrie
postq̄ statuto ecce satisfecit
sel in anno sibi confitendo di
cendū q̄r qz ex debito sui offi
cij q̄z curatus te⁹ zelare et p
curare salutē sui subditi sz consid
p salus eoz augeat⁹ ex hoc q̄
plurics sua pena confitet⁹ et
p a plebibus pezitis p inopiam
aliud ad cautelā ut p̄sumoz
ut etiā emendā suoz peccatoz di
rigit⁹ go curatus tez licentiā
subdito petenti contede te⁹ qz
si ea negaret euidens esset q̄
suā salutē nō zelaret sz potiꝰ
impediret Cum sibi viā precludet
p qua posset assequi p̄mpta
rem venā de commissis et vbe
riozem cautelā ac p̄suationē
de committendis Unde ritū est
q̄ nullo eozū qui salutē cor
qui salutē suoz subditoz sūe
riter amplectunt⁹ tez licen
tiam petentibus negare sz po
tius ipsam et liberalit⁹ indul
geant / Quarto q̄ multi casus
in iure sunt expressi in quib⁹
curato ymo etiā q̄ quib⁹ plebi
bus exp̄ssam pt quis licite
alteri confitezi primo si sacerdos

sit instus et iquinq; ꝙ sisit
reuelator confessoris ꝙ sipe
met sit ptiteps crimis vtpute
si ipse petierit cū psona que
confitet tuī. n. tollit ezubes
centia confitenti et vt plurib
controis pdictis impedit ꝙ
si vō silr timeat p psonā con
fitentē sollicitat ad petrm et
nugrē si hoc constat ex pba
bilibus indicijs certis et si per
talia cōmissio sit directe ꝙ
psonam curati ipsiq; et potis
sime si sit tlis petrm cū confes
sio requirit expssionē crimis
illius psone in qua commissum
est vtz de infamia et detrimo
ne et hoc dz qñ fiet si ex
mentis ptinaū petitū licenaz
negat et subdito phibeat ne
alti confitet. Dicend q̄ in hoc
casu senciut maiores doctores
eccie q̄ subditus nō pt phibei
quin sua saluter confiten
do illi qui aute iplita vl ex
cia epi ipm pt absolue nec
in hoc te ei obedire quatlis
phibitio a directe q̄ cautelam
et q̄ subditi salutem pulegia
tis tri absoluens debz iungē
confesso q̄ se pnitet sacrdoti
et dicat se esse confes
sum et absolutū et sacrdos te
ei crede et eukaristia ministra
re et hoc sufficiat sacrdoti p sua
conscia qđ ex dicto pententis
sciat ipm esse confessū et ab
solutū tū de penis ocultis sic
de conscia ipsius nō possit hre alia
cautelam nisi p ipm nec tm
sic te sibi crede in hijs que
in confessione sibi reuelat item
patri noe sibi crede te si dicat
se confessū et absolutū ab eo
qui aute te aplicū ipm absolue
potuit vtrū dicend q̄ te ei crede
et iuste agit si denegat ei eu
karistiā qui sit phibet se con
fessum Tum qz priuat eū iure
suo eo q̄ oīb catholicis hz ius
percipiendi eukaristiā primo con
tritus fuit et confessus Tum
cia qz enervat q̄ in est in se
aute sedis aplice danti libe
ram facultatē pulegiato se
confessos absoluendi Terra q̄
3. dm
e vtr confessus pulegiato te
neat cadē pena suo curato hoc
petenti iterū confitei Dicend
q̄ de hoc antiquitus fuit dubi
tatū Doctores tamen cum dure
runt q̄ tūc platus teneat cognoscē
sui pectoris q̄ subditus teneat
iterare confessionē si petat
alias non posset cognoscē sua
constiaz an eēz aliquis tempe eu
karistiam quā sibi trade te
Preterea Dicit Bug in glosa
sup verbo proprio sacrdoti q̄ tūc
quis ex cā declinat a proprio sa
crdote et confitē sapiozi pt
absolui ab eo nec teneat hoc
patrm proprio sacrdoti confitēd
sz ut dr nō te ei crede q̄ sit
absolutus nisi sibi constitit de
hoc p litras sapiozis vl alioq
modo Ergo multomō videt q̄ sub
dito debeat repetere de pe
tatis absolutis pulegiato con
fessum nisi cadē sibi iteratim
confitear alij dixerūt et verū
q̄ nullo te cadē patrm proprio sa
crdoti itm confitēd cuius rō
est qz nullo te confitei patri

que nō habz ſz ipſe q̄ est absolutꝰ
a pemtencmazio epi vl pulegi
ato p ſedē aplicā ia nō hz ista per
cntr q̄ nō tē eadē itm confitei
Sed ad aliqua post mod cōmsit
illa tē confitei auc̄ ymone ante
dat Sed ſi tpe ymons imediate
ſit confeſſus pulegiato tūc ſufficit
q̄ ſolum ſe pntet ſuo curato et
dicat ſe confeſſum tali vl tali pſo
ne pulegiate et ſacerdos tē cre
dē Tum qz de occultis ſacerdos
melius possit scire mſi ꝓpm̄ re
ferentem Tum qz in foro ecclie
tē sacerdos credē subdito etp
ſe et q̄ ſe Ciu concordat hoſ
tiensis m. q. qua ibi Cruc ſit
ordinatꝰ vbi priarche vbi dicit
in foro cātē pnāli credo cuic
qui dicit ſe hre licenciā a ſuo
udice ſz ipſe crucat ne mentiat
Et hoc nūc expresse detinet est
p volūtē papam xxij Cui ſt
q̄ confeſſi fratribus nō plus tenet
eadē pter itm confitei q̄ ſi ea
fuiſſet ſuo ꝓprio ſacerdoti con
feſſi Et sinaz ꝯtrariū quē dic
eadē tenent itm confitei Idem
papa dicit expresse esse erronē
et a catholica mentē esse te
nendā Ver illa rōnē quē p
opmone ꝯtra ſcīpta ſuit inductꝰ
nā id q̄d pmo inducit q̄ pastor
tē cognoſcē multū ſuu petrum
dicendū q̄ vm est tē cognoſcē mul
tum petrum ſuu ſi aliq̄ petrū ha
beat ad hoc q̄ poſſit diudicare
ſi ꝑſōa ad ymonē deat admittē
Sed de hoc ſufficient inferē
p hoc q̄ dicit ſe esse confeſſū
pulegiato Ciu ecc tē credē
in foro conſcie vt vsum ē Illd
quē ipſe obiect p bulgaz ut obiuat
ctrua hoc mſe de petro de mani
feſtis vel q̄m plebano ſuū ſub
ditū ꝓbabiliter hz ſuſpectū de
aliquo peto notorio tūc em nō
tē credē ſubdito de absolutione
facta p ſuperiorē mſi eā ꝓbet le
gittimo documento Cetus aut
est de occultis in quibꝫ ſubdito
penit credē dz ſibi ꝙ ſe ſibi q̄
ſe vt visum est Tertio precipi
tualē honorare debes ei ho
norem debitū et reuerencia ex
hibendo et hoc tribꝰ ſpūlib
viij̊o honorificā sacerdotes et da
illis ptem ut mandatū est tibi
Sed veillis q̄m sacerdotes nō ho
norant ſz detrahūt eis et mſa
mant q̄m rursū crucifigūt
filiū dei mſemetipis vt apt
ōplius vñ Alexander papa
et z. q. c. Nulli Dicit Illi dnm
ihm xpm̄ crucifigūt q̄m q̄d
in ſacerdotib ſuis ꝓfitent Ma
quorienſtratz religioſo vl sac
doti detigit torquens torcno ſpi
nea capiti xpi inpmis q̄z ipi
ſūt caput et ſuperior pb eccie
militantꝰ quotiēs dūt iniuria
ipis ſacerdotib torquens xpm̄ clauo
configēs Quotiēs eis cōuiciū
fiūt torquens in facie xpo ſpūs
Et quotiēs ipſos exoſos habuerūt
vl dicta vl facta eor exprobra
uerūt torquens latus xpi lancea
trāſfigūt Unde deus volens ondē
quantū ꝺ patrū detestat dicta
irrogat hoc in pena mſolutū q̄d
in dathan et abiron ꝓtulit dic
vnos eos viua absorbeat et cet
vnos quos igit de celo cōſumpſit
num xvi p eo q̄ ipis ſacerdotib
inſultauerūt et ignē alienū
obtulerūt Ex quibꝫ ꝓz q̄ ſacer
dotes merito sunt ab eibꝫ hono

Nō Vell

nozandi ꝓptez tria/ ꝓmo vꝺe vt
litatis qz te ꝑ absolutiõez a pꝛiꝰ
purificant et ꝑ sacm̃enta in
gra te confirmant et regnũ
celoꝝ ꝑ claue sue ligue tibi re
sezant/ 2o vꝺe dignitatꝭ que tan
ta est q̃ suũ creatoꝛe inebriꝛ
creant et ꝑ humana salute hospꝫ
inozlem consecrant. 3o vꝺe po
testatꝭ qua ira dei ꝑ oblatione
sua placant et manu dei adiu
tozidd extensam cꝓamo ꝺno
bilitant vtute oblatiõis ꝑ te fte
Tertia expositio Tezco expemt̃ hoc de pꝛe sup
nali via deipo deo qui te creꝫ
qui te ꝓpria ymagine insignꝛ
et te ꝓpria cazne et ꝓpio sanꝫ
uine pauit Et huic premi tui
plicit' debemꝰ honozare ꝓmo
quidẽ in seipo 2o i eo filio ei
co 3o in eius mꝛe benedicꝫ
debet
vgine gloziosa Inse quidẽ ꝓtez
celestem honozare tꝑlicit/ po
sibi ꝑ oĩbꝰ beneficijs suis
tam ꝺonis nãlibus q̃ gratu
tis deuotas et nigentes gr̃aꝝ
actiones refẽdo ad ipꝺ exce=
ꝺdd te monet sꝑta ꝓphata
Sirente Benedicã ꝺnm i oĩ
tpe ad hoc etiã monet tecꝫ
aturu urbanal videmꝰ eñ q̃
auicule strictim cantant et suũ
factozem laudant i auroza
ciũ lucẽ et dei beneficiũ sen
cult valde altꝫ et absozdum
q̃ ibi obmutescat creatã rõl
vbi plaudit et ululat creatã
urbis ad hoc etiã te creatat
tua nã ꝓpria nã in coꝛpe hua=
na ingeniant nã tot nebu
vt dicit ꝑsi quot sunt dies
in anno vt ex hac vrili mstꝛ
tu mformezis vt milla dies
ꝺetinseat sine laude ꝺina et

gratiaꝝ actione/ 2o ipm̃ ho
nozare debes omes actiones tꝰ
gitationes et affectiones tuas
in sui laudem et gloziã re
ferendo ad qꝺ hoztat' nos apls
dicens quoma q̃cq̃ facitꝭ vbo
et ope in noie dñi nri ihꝰ xꝑi
facite oĩa sz mã ꝺicta cogi
tationes et facta in eiꝰ gloziã
et honozem referendo et ex ho
tue actiones nõ censent' humane
sz potius celice et ꝺiuine qz
celica fozma ipis mpꝛmis qñ
in eis solũ honoze ꝺiuino
intendis Sequit' nutrita deo ir
rogat qui in suis actibꝰ inten
dat ostentatozem ꝓpriꝰ aut con
placentia humana Exin de illo
qui azboze fructifeza plantatꝰ
in ozto alicuius ꝑ violentiã sub
ripit et in ꝓpriꝰ ozto repoꝛt
Nam azbor fructifeza e volun
tas bona ꝑ ꝺiuinã gr̃aꝫ irri
gata et fecundata que tot bo
nos fructus ꝓducit quot actꝰ
bonos et meritozios elicit qui
tur de ozto dei cuellunꝰ et
in ozto ꝺyaboli trãsplantuꝰ
qui de actibus vtuosis et alijs
ꝺonis nob ꝺnitꝰ concessis sup
biꝰ et nob ipsis astribuꝰ
vl ꝑ ipsoꝝ te cognitõe deo
laudes debitas nõ refertꝰ
2o ipm̃ honozare debes p oĩbꝰ
et sup oĩa diligendo ad qꝺ po
tissime monezi deb eo q̃ tantis
amezis beneficijs te diligendo
placent Nã cui nõ esses ex nlo
te creant cui ꝺitus esses sangne
sui ꝓpriꝰ te redemit Et ut
beatus esses sepm̃ in labozib
tuis somnũ reprimisit ꝺicens ego
ego mezces tua magna nimꝭ
ꝺeo aũt sm̃ augo te tã inꝑi

dilcõe puenit ut omẽm mg̃
titudinẽ et tepiditatem ſtu
morũ a corde tuo excludet
vt ſi quãz te pigruiſſe amare
ram non pigeat reuocare/ 2o
mõ iſtud priem honorare deb
m eiꝰ filio vnico ihũ xp̃o et
hoc triplicat' p̃mo ipm ſal
tem ſemel in anno ad tuũ
hoſpitiũ dilcat' i'uitando
ſtrepitꝰ qz quoties deuote q̃mtꝰ
torrens eũ ad tuũ hoſpitiũ
inuitat & ſtridꝰ i' anno ſel
nõ q̃ntauerit ſtatutũ eccle
ptuarit' violauit' et patrẽ
morte ẽ utꝰ m calo ꝓbꝰ vtiſq̃
ſeruꝰ 2o q̃ritꝰ videt corpꝰ
xp̃i m̃ mꝫſa eleuat' ſue i' uia
portare te ipm̃ genuflexis
humilies et ipm̃ deuote et re
uerent' ad omes adorees ad
qd hortat' nos Aplus ad phi
lipp' 2o In nomine ihũ omẽ ge
nu flectat' 2o ut eiꝰ filiũ
benedicẽ in ſacramento altaris
quibꝰ xp̃ianꝰ ad-mmꝫ ſemel
m die libenter videat et de
uote cõtemplet' qz er illa viſio
ne petrꝰ dixit ſolacium p
uenit p̃mũ ẽ de petro cum
punctio & m de petro qm
ſtatim poſt negationẽ cõtr̃m
vidiſſe compunctꝰ fuit vñ xxvi
et luce xxij marci xiiij° 2m
ẽ etne ſalutꝰ aſſecurato &
m Jacob qui dixit m Genſ
vidi dñm facie ad faciẽ et
ſalua facta eſt aia mea ob
hoc em xp̃us nob m ſacramen
to corpus ſuũ reliq' ut ſemp
nob quaſi p pignore et arra
etne ſalutꝰ obligaret/ 2o
ipm honorare debem' i' mre
ſua vgine glorioſa tꝑlitꝫ vce
p̃mo qz m iſta mre ẽ omi corꝑ
que ad tuã ſalutẽ ptinent Jubem
di auctꝰ qđ apte figuratꝰ ẽ
2o iiij° vbi Salomon mre ſue
dixit pete a me qđ vis nec em
vas m' eſt ut auferam facie meã
zo qz m iſta mre eſt diligendi
ſinceritas ſic em mr̃ nat'te
nãlis affectionis inclinat' ad
dilectoẽm filiũ Hic beata vo
exindita ſibi benignitate inclinat'
ad dilectoẽm ſuũ vñ quibꝰ mrm
pt dicẽ id qđ ſtribuit' 3o p̃ꝰ
Hic mr̃ vnicũ amat filiũ ita
te diligebam vñ hoc em xp̃s
m morte dñ' mrem commendaſſe
diſcipulo ut eiꝰ mrem ꝓmam
diligenti m ſuo mortꝭ articulo ſe
mrẽ piã et ꝓpriã exhibet
nob ab meuꝛſu deinũ ꝓtegẽdo
ut uita p ſue pietatis prõmiã
eiꝰ mrem vexarit poſſit dicẽ
id Johis xv° Ecce mr̃ tua 2o
quia m ipſa eſt compatiendi ſi
delitas qđ pulchre ſignificat' ẽ
3o p̃cepit 3o vbi mr̃ illa pia
cuꝰ filiꝰ erat vnꝰ dixit ad
regem Date illi infantẽ vnũ
et nõ occidet' ad qđ rex rñdit
Date huic infantẽ vnũ hoc
eſt em mr̃ eius Et pt eſſe
vm xp̃i mri tridentẽ ꝓ patro
nibꝰ intꝛpellanti vt dicat
angel' ſuus Date huic infãtũ
vt puerum mri que tam mirã
pietate p̃ ſua vita et ſua ſa
lute petiuit et nõ dubitat' p
mortꝭ reſolutionẽ vbi corpus
dat' vinũbꝰ bona tpalia pa
tribus et amicꝭ carnalibꝰ et aiã
demonibꝰ ꝓgenitꝰ igit' beatã
vginem gloriosam ut i' mre
mortꝭ articulo ſe nob matrẽ

ostendat pia Nos ab hoste ma
ligno defendendo et ad gaudia
celestia p̄ducendo amen

Quinto p̄ceptū est non oc
cides In quo explicate
p̄hibet homicidiū sed
implicite p̄hibet oē nocumentū
q̄d p̄t inferri cont̄ p̄ximū siue i
nocumentū consistat i intrinseci
contemptōe cordis ut ira inuidia
siue in expressōe oris ut detractio
et obprobria siue i p̄petrōe op̄is
ut percussio vel depopulatio Et
tripler est genus homicidij ut
dicit Clemens in epla et ponit
de pe dl homicidior ut ia dictū
est q̄ qui occidit et qui odit fra
trem suum et qui ei detrahit put
possit esse demonstrat Addam spāle
multe sunt corporale dicit id quo homo cor
poralit̄ homicidij palat occidit Et hoc omittit
cedda eni duplicit sc manu vel lingua spi
rituale vero dicit quo quis spi
ritualit̄ et mentalit occidit
Et sm hoc erit tripler exposicio
huius p̄cepti p̄ma respicit hoc
ridiū corporale q̄d complet manu
vel facto Et hoc homicidiū co
mittit quatuor modis p̄mo ultra
dictamē ut cū videt reum iuste
condēpnari vel minister talis dā
nationis occidit et tle homicidiū
nō est peccm̄ imo p̄t esse meri
torium si fiat amore iustic et pro
reparatione boni cōis et rei pub
lice peccm̄ aut esset si videret reū
condēpnari ex liuore vindicte vel
si minister hoc exequet nō de man
dato videns sc ex sola libidine
et delectatione effundendi humanū
sanguinē vel p aliquo questu q̄
ex hoc consequi speraret Vide
cendū vterq; tam videns q̄ minis
trantes mortaliter si reū occidant
iuris ordine non seruato hoc est
si occidant non simpliciter condēp
natum Et h̄ p̄batur xxxv. q.
iiij. c. penultio et q. v. milites
et c. ministri Ex quo patz q̄
subtiliter quidā vitia mentiant
se esse virtutes Dū sub clamide
virtutis et iustitie talia homici
dia que sunt pessima mortalia com
mittunt Et hoc pulchre docz
Augustinus sup Cantica sic dicens
q̄ illa mens que in magnis vel
studiose virtutibus p̄fectibus cōsistere
putatur debet artibus suarū virtutū
in puluerem redigere et omnes ne
quitias et intentiones actuū
subtili mentis consideratōe dis
cutere ne aliqd impuri i ipso
actu et intentōe valeat latitare
ne dum latitare q̄ inferiens aliquis actū
virtuosus estimat q̄m si subti
lius discutiat latens in eo vi
tium reperiat put dicit quidā sapiens nō
est via que videt hoi recta
nouissima aut eius ducit
ad mortē Et ideo nām e tam
vidi q̄ ministro ut suos actus
sic exerceant studio ut eis ordi
ne et cū recta et debita finis
intentōe si p̄cm̄ mortale volue
rint euitare 2o sit mentio in
stigante sed tuē distinguendū
est quia aut illa mentalis est
euitabilis puta cū quis p̄t
euadē hostem insequentem se
et non vult tuē est reus ho
micidij et tenet̄ p mortali Si
aut p̄mam aut est mentalis
inuitabilis puta si quis occidit
hostem insequentem se nō ex odio
fomite sz ex ardore dolore q̄z aliter
non potuit periculū omissionis euā
dē et alias nō p̄tuit nec astu
pitur ad penitentiā nisi ad tantela

1 Secundo arguit esse demonstrat Addam spāle
multe sunt corporale dicit id quo homo cor
poralit̄ homicidij palat occidit Et hoc omittit
cedda eni duplicit sc manu vel lingua spi
rituale vero dicit quo quis spi
ritualit̄ et mentalit occidit
2 homicidium corporale

Pro capo sexto

ptez ambiguū dubietatē qz
ut dicat glosa xxiiij q v ¶ Et
gūcatorē pt timere ne illi
ordeat motus ex indignatōe
vl irascendia vl ex libidine vin
dicte et nō ex sola mīte se
defendendi Intentione aut pe
mitentia semp dz agere et si suis
patribus astribē p intentū vene
rit mīte ¶ Et hoc contradant
Gaufredo et hostien q nulla
pena vbi p si nāt ¶ Quarto tñ
licet p confuetudē psone ppē
liceat in mīte retentali aliud
ordē ne ipō ordiat hoc tñ
nullatenꝰ est licitū p cōsua
tione recp tpaliū qz vita ppī
ꝑferēda est rebus fortune nisi
forte ex taliū ablatōe aliquis
extrema mīitate mīeret puta
si aliquis iret indefensum sēre
mote a conuentu hom et tm
unū haberet panē tut videt
q illi p mīte sua virtus sit
et psona ppria conseruare debz
¶ Ro fit casu si ibi distingue qz aut
habuit opam rei illicite aut li
cite ¶ Si illicite puta qz piscebat
lapidem vl iaculū siue in lu
do siue p corpis exercitio vsus lo
cum vbi consueuit esse tm situs
hom reus est homicidij vtz p v
q Merito quezit et irregularis
effici vtz p Innocentiū sup
r. ¶ Respondeo Si vero dabat opam
rei licite puta si pulsaret et
baculus cadens alicui ordiat
non imputat ei ¶ Vel si aliqs
serans arborē et arbor cadens
fortuitu aliqm ordiat nō est
culpabilis qd vm est si fiat i
puato loco ¶ Si aut fiat in loco
publico et nō adhibeat debitā
diligentiā scz circūspiciendo et
alte clamando ut sibi caueant si
imputat utz d l hij qui et
Quoniā c scribit ¶ Quarto dicato hoc
sit illa mīte impellente puta
si quis ex odio vel liuore vin
dicte ordiat aliq et tūc sit
homicidium voluntariū ¶ Et dicendū
hoc quidā volūtariū sp e mixte
le primū et enorme utz d l
Si quis voluntarie ¶ Extenuat
tñ quis a pena hm hostiensis
m hoc quidā voluntariū triplici
casu primo si hoc fiat inuito p
missione sic iudex ordiens ma
lefactorem p condēpnatōis sententiā
¶ Secūdo si hoc fiat p sua mīta defen
sione ¶ Tertio si lanius aliq mortuat
m ballo iusto hoc nō imputat
ei utz xxiij q i ¶ Quod culpat
¶ Secunda exposito respiat homi
cidium corpale qđ complectit ligua
et hoc committit triplicat primo
quidem scripto et sic pilatus
ordit xpm scribens ipm in
iustitiis dari et crucifigi ¶ Tertio fit
consilio puta cū quis alteri suā
det vl rogat ipm facere homi
dium ois sibi vtilitatē que
scz ex homicidio ¶ Et his hm
Innocentiū reus est homicidij
et cū hoc irregularitatis incurrit
nec solum ille homicida effici
qui directe psudet sicut ho
micidium vm etiā ille sit ho
micida et irregularis qui psua
det illud vñ sequit homicidium
dicit utz p Innocentiū in glo
sa sup c ad audientiā puta
si suasit alicui iactū marchi
ne comitē hostiēs vel p vadat
ad capiendū eum qđ de facili
capi nō pt sine morte hominū
Nam si ibi ordiat aliquis est

reus homicidij et irregularis
effitur sm Innocentium ibidem
ut dr De pma dist Non solū
qui manibꝫ occidit hominē sed
imdē sunt sz etiā illi qui ei
consilio et fraude homo occidū
Nec interest sī ille cui dat con
silium statim occidat uel diu post
tpus interficiat Nisi interim
ḡrium suadentem et pm consilium
reuocaret imo qz plus ē dz qz
illi demittet De cuius morte
tractatū est qz sibi caueat ne
pbabilit credat qz post reuo
catem consilij ille cui dedit
consilium reuocet a proposito oc
cidendi ut dr Innocentius ibid
In eo aut qui mandasset fieri
homicidium qz se videt posse fallere
qz cui ḡrium mandauit uel si
patrem cui eo ire uel penetra
li cui eo ḡhet sciente eo cui man
datum erat de occidendo dr ff
le Et ē rō Iuristaf qz qui
mandato alicui et pro alio cui
debebat fieri homicidium videt
qz ḡrio mandato uel ḡria volun
tate ostensa debz ab homicidio
cessare Sed ubi nō sit homici
dium pro alio sz pro se ille qui
consuluit sp debz ḡrium subdere
re et etiā illi demūdaze ut
visum est caute tū nequaq
dat Si aut aliqs reuocet con
silium ille precedat martiū hoī
cidij et postq̄ penituerit eūt
homicidij reus et cū hoc ir
regularis efficit Et ad id
dicit lex homicidium distrigendi
quia euangeliste tradunt ꝑ nr
crucifixū hoza tria Alius
hoza sexta qz iudei sub pōto
consilio machinantes i morte
xpi ipm sub pretexto consilij
ligius crucifixerūt hoza tria
milites vo hoc facto impleue
runt hoza sexta Cui homici
dium sit defensione sola siue
nō defendendi cū qui pretrat
homicidium Sed pz ria si quis
vadit admittendi alicui et tu
te adipm sciens associas ipm tu
ipm mittis ad pretrandū homi
cidium nec sup hoc cū eo aliq
vba habuisti nec ipe tecū imo
tu sibi hoc ex nō dissuasisti
licet tibi atq̄ueste noluerit
et mihi lōmodo tu de ipo times
ipm associes eo nō ut si ille
insequetur eū tu ipm defendas
et sic pte assocīatq aliū occidit
In hoc casu dr Hostiensis vbi
sup Sed si quis qui tibi ē homi
cida ex dic dicendo nec umq̄
potuit ad ozdines promoueri et sic
intelligit qz defensione sola cō
mittit homicidium ex de clico
pugnante in duello hēmq Sed
vtrq teneat quibz licebat ex
nūdo a morte vel defendē tū
sit videt quibusdā qz sit dispt
hoc qđ scribit ex ecō dic
dicendū Illi aut vbi dicit qui
potuit liberare hominem a morte
et nō liberat ipm occidit Item
Ambrosius dicit et ponit xxiij
q iij c ult Cum a socio suo nō
repellit iniuria cū possit tam
ipse i culpa est qui ille qui fiunt
Et Augo et pōt xxiij q iij a
c ult dr Cum desint obsta
re cui pt indubitanter consentit
Sed quida intelligut hoc de iu
dice qui ex officio tenet iniurias
repellere Alii dicut qz hoc
licet de omnibus sit intelligi
dr hoc videt approbare Hostiens

Et idem dicendū est de eo q̄ pōt defendē rēzitū nc vexberet
et nō defendit q̄ cōmittatus est
Et hoc videt̄ cauēdū Dicit q̄z
quibz tenet̄ ex debito caritatis
repellē iniuriā u. primo si pōt
vt visum ē auctō dūpl et
dūplosū Et istā auctōzitē em
dens docet mysticus ītalis in
brutis animalibus ut appareat i
delphīnibus put docet pbūs
i. xj. de aīalibz nō tm̄ quibz
homo tenet̄ se pro tēpe libe
rare alterius periculo mortis ex
ponē si solum ad hoc teneret
dex qui etiā manū armatā
iniurias tenet̄ repellē ex offo
Si aut aliquis ex caritate vl
pietate hoc faceat opz pēnis
et sup exogationib exerceat vt
pz p̄ dictū Et hūdo Cruce se
ipm̄ in captiuitatē regi tradi
dit ut filiū vnicū vidue li
berazet Cum p tanto pietatis
actu deus hanc grauē re
pendit q̄ reddita sibi omī cap
tiuitate xp̄ianoz detentoz
cū honore et opibz ad priaz
libeze est remissus Dicendū
tm̄ q̄ ad istā defensionē alit
tē pōna publica et alit̄ pri
uata Nā pōna publica tenet
hoc defendē ptātē et cū armis
Dūmō speret q̄ tēpe liberāi pos
sit De priuat pōnis dicūt mag
ni doctores q̄ si credat q̄ solo
vbo pōt hoīem liberare a mor
te iniusta q̄d tenent̄ vbo impe
dire ymo etiā credo q̄ facto
hoc teneant̄ si hoc possint ef
fice sine periculo pōnar Aliqn
credo q̄ pōna priuata nō teneat̄
se exponē periculo corpali mtb
casū Sed qui faceret hoc essz
pfōnis et consilij et opis sup
erogationis ut visū est sup̄ Za.
exēplū respōdet hōmicidiū spūa
le quo quis mtōtalē dicit̄
hōmicida Et hoc hōmicidiū
spūale cōmittit̄ quatuoz mod̄
primo quidē in corde p̄cipiendo odien
do et sibi invidendo De quo
Joh. iij. Omīs qui odit fratrem
suū hōmicida est Et sicut q̄z
omīs hōmicida nō hz vitā mānē
mentē glosa ibidē et vnusq̄s
interioz pōt videre cūct̄ impe
tuū tm̄ cōtra quē dampnabit
Et istud hōmicidiū tanto est
ēnius hōmicidio corpali q̄nto
anīa q̄e pōnis ēternis addic̄ ē
pōnanoz corpe Sed etiā corpz
ex hoc q̄z p hōmicidiū corpale
homo mittit aliū p̄videa
aut homo mittēt se ipm̄ Et
ideo q̄to nephandius ē hoiez
occidē semp̄ ip̄ aliū tanto de
testabilius ē spūale hōmicidiū
corpali Et isto mō tā pueri
q̄ mulieres videoz x̄m̄ cruci
figendo facte sūt hōmicide
dientes Tolle tolle Et sūt
hodiezmi iudei sūt hoc mō
hōmicide De q̄bz scribit̄
Sapie. ij. Impi vero cogitāte the
sauriſauerūt sibi malū Insi
pientes et maligni odierūt
sapiam et vei facti sūt mīo
rū tractatibz suis Et q̄z sm̄ Augo
sup Genes. xiij. Invidēa ē do
loz felicitē alienē Ideo consi
derand q̄ doloz ip̄e cōtrapit̄ de
felicitate aliena aut subito tm̄
sit et sit ē ap̄ia passio et ē
venale pctm̄ aut dū ma
net et tur aut dolet de felici
tate tpali et ē pctm̄ mortle

et virtū capitale qđ vocat² iudēa Aut dolet de spūali bono Et sic ad hunc distinguunt² sm̄ glosam ꝓpe finē quia aut dolet qꝫ ipse nō ē filius meliozi ꝓpter suā insufficientiā et illis dolor ē bonꝰ qz causat i bonis dilectionē et contemptū sui Aut dolet de alterius excellentia et sic ē pctm̄ in spm̄ strictū utz qꝫ supducit² et reduc² ad iudeam̄ finē finē ꝗrē ¶ 2o quantit² m̄ voluntē / fetū scz spūalem et bone voluntis ꝓpositū suffocando Non ꝙsciens bonū cōceptū in te diuinus inspirationū extinguit² tenens fetū diuinū manu dne ꝗrē in te plantatū voluntatis ingulans et pinnis Et tanto ē scelestus quāto dīnus fetus ē nobilioz p̄fectioz et utilioz qꝫ humanus / ¶ 3o quantit² vīs et ore primo detrahendo qz ille cui detrahit² m̄ ostia illius qui audit detractionē accredit² m̄ quo plus valebat p̄ bonā famā Et hanc detractionē diffinit willhelmꝰ in libro de similitudinibus dicens Detractio ē quotiens aliquis sine alīus ea intentione de alio dicit vīz ipse minus amazi vel appciari possit quod nonnūq; ꝙ tria contrahit ad hoc ꝙ detractio sit mortale primū / ꝑ quod est ꝙ quod loquat² falsum vel saltē alīus de quo dubitet an sit verū et hoc cum mutuo willelmo cui dicit falsum / quantum est ꝙ hoc loquat² ad delectandū Ideo dicit ea intentione / ¶ 2m ꝙ loquat² ad nocendū vel in corpe vel in rebus seu extrinsecis in fama Ideo dicit vel ipse minus amazi vel appciari possit et sic detractio sp̄ē mortale patet ex dictis Augustinus dicit qđ ē furtum hominem diripere corporali qz ibi solet corpus vulnerari² h̄ aut sit plerūq; vel occidunt² una scz ipsius detractoris alia eius cui detrahit² ¶ 2a ipsorum audientium Unde tale hominem est pessimum lossissimum qz ē odiosissimū detrahit eum de uno in alium et letalitatem inducit omnes illos quos vitiat detractionis infundit² Et ideo horret̄ timet et timere formidare debet̄ ¶ primo qz ē odiosissimū et in fectum aliorum ut visum est / ¶ 2o qz mortalia dicta p̄ctā in difficultatē videntur appciari qđ patet p̄ hoc qz sm̄ augustinum et posit² rōnis qui dicit rectum et de pace dicit bonum flagitium non dimittit² p̄ctm̄ nisi restituat² ablatum Cui ergo² p̄ detractionē abstulerit primo famā suā q̄ inter bona corporalia ē quā nobilissimum Ideo impossibile vel simile difficile est ut eis possit restituere cui tenet̄ sine nō posset m̄ quot corporibus hominum venenum tue detractionis sit diffusum / ¶ 3o qz istud p̄ctm̄ inter alia magis dicit² mortiferum quantum̄ ꝙmittit utz ꝑ dīm̄ willelmū m̄ quodā tractatu qđ scribit de detractione sic dicente / quotiens tertio detrahit tenens motum de suis carnibus dentibus tuis mittit in illud virtuosum ꝓpter suū detestabilitatē assultatur lupe rapacis simile que in hoc ab aliis auibus degriat qđ nullum aliud animal tot² carnibus sue speciei sicut qz mutuo nō comedit nisi ursus ursum / De lupa aut legit

y pfame nimia commedit lupus
Sed in hoc ipe detrior ad hui
ptate lupi sigat eo q lupa
solu comedit carnes retentes
et crudas Detrior aut fregit
morsu detrou infigit eas in
carnes crudas et putridas qz
q'rens hoi mortuo detrahit
et fama eo diminuit Scribens
morsu detrou suas carnes
putridas dentibo trui Aliud
inter lacerat et consumit ori
genes Et Aliud aliud faciunt
detrentes mst q in pulueze
sufflant ut eus oculi grecant
Vnd dns in euangelio luce
vi festuca vides in oculo fris
tui et trabem in oculo tuo no
considerat to in prima que se
cor pfectis incipit pbi lingue
eor gladius acutus to in dei
udicio suo sibi usurpando luce
vpo Nolite iudicare ut no iudice
mi Cruzato homicidio spuale
committit in opere virtu nrm
i mutuo auxilio paupi subtra
hendo Nam qui victu nrm pau
pi in mte subtrahit spuale ho
micidio committit Vn dr Ambo
paste fame morientem si no pa
uisti occidisti Et grn hmoi pi
pt vtz daze elemosina cadit
sub precepto ad cuius euidentia
quaz p ordine sit declanda
Nam primo videndu e qn elemo
sina cadat sub precepto et qn sb
consilio to videndu e quibus
palim sit danda elemosina to
videndu est qualit sit danda
elemosina Cruzato declarabit
que sint illa que digne solent
hoiem mouere ad elemosina ad
hilazite et pmptine erogandu
Qt primo e videndu q daze ele
mosina in mte Azto cadit sub
precepto qd patz p hoc qz ipam
obmittens etnaliter punit nz
aut xto Esurini et no dedistis
mi manducare Et ro huius e
qz eid dileo xpi cadat sub p
cepto nate est oia illa cadé
sub precepto sine quibus dilectio
primi no consistit ad dilectz
aut primi ptinet ut no solo
velimo ei bonu sz etia opem
sm id Johis iiio no diligamo
vo nec lingua sz ope et vitte
ad hoc aut q velimo bonu
altezi regrit z q eio mti ti
subueniam iux id Johis iiio
Qui vidit fratrem suu mtm te
nere et cluserit viscera sua ab
eo quo caritas dei manet in
illo Ergo elemosinaz largire
tm precepto dz qz precepta dent
de actibo virtuu nate e ut ho
mo bonu elemosine cadat in
precepto sm q actus e de mte
virtus puta sm dictu rte
ronis Et sm hoc e considerand
aliq ex pte dantis et aliq ex
pte recipientis Ex pte quidem
dantis requirit z q id qd dat in
elemosina sit superfluu no solu
respectu sui ipius sz etia respectu
alioz quoz sit cura mebit
qz rta ro dictat q primo unu
quisq sibi prudeat et hijs q p
sibi cura mebit et post de
residuo mti alioz subueniat
Ex pte aut recipientis regrit z
q mitate habeat alioqn no
est ratio pietatis quare ei dat z
Unde scribit z Lxxxiiij q i hijs
pauperib danda est elemosina
qui sua manibo laborare non
possunt Nam q laborare pt si se

tuisset petentibus elemosine
Impatoris redigit[ur] in siutute
vt C De mendicantibq validis
l. j Et quedā glosa sup matheū
dt Justius fenezis si iuste pe
tentes egrezis quā si eis de
bezis Non aut ois mutuus obli
gat ad preptū sz solū illa
sime qua quis sustentari nō pt
Et ideo reliquit[ur] Daze elemo
sina de superfluo C sub precpto
respectu eiq qui est positus
in ex[tre]ma necte Et sic intp[re]t vbi
ambrosius paste fame morien
tem zc Sed cū nēcte extre
mā Daze elemosina C sub con
silio sic et de quibz bonome
liozi dant[ur] consilia Vnd dicit
Basilius Cur tu habundas ic
vero mendicus nisi ut tu bone
dispensatois meritū consequar
Ille vero patiencie meritū debe
retur Flumelitri panis C q
tu tenes Audi timitu C quā
in ordinem constituas disciplinā
cultus qui penes te maxes
sit quo etiā tot iumentaria est
Daze valeres Et idem dt Am
brosius et p[ro]t Ds xl Cur hij
Friend tri q nō est simplicit
expectanda vltra mensuras iz
trie sbste nō posset inuazi nā
fame consumpta Sed trie mtpb
est trisus ex[tre]me necte q̄n appa
rent signa p̄babilia fute[re] nēcte
ex[tre]me Vñ cū aliquis videt
alios impotentes vel pigros
ad subueniend et videt paupe
vite necessia indigere Nec sibi
posse satisfacē trie cū ex p̄
cepto tenet[ur] sibi tenet[ur] subue
nire ppt qd est frienda q tu
Datoem elemosine tā sue tenti
Dezanda p̄mo q fiat de pprio
et iuste acquisito nō aut de
alieno Cunctā abhominacio e
Deo elemosina de rapina furto v
sura vl symonia q̄ non
est et xiij q. v. Scriptū est
Ideo scribit[ur] Ruez iij° honora
Dnm de tua sba et hoc est
manifestū iz alias pdit[ur] triplex fit
tus qui e[st] elemosine p̄mg e
qua quasi a pctis emundat
sp nō pt fieri elosina de fu
to rapina vl usura acquisita
Nā sic aqua turbida vestes
lotas nō depurat sz maculat
Ita elemosina de illicito acq̄
sita aiam a pcto nō emundat
sz magis contaminat / 2° iz nā
Deus ne vltois placent sp non
fiunt elemosina de illicito ac
quisita Iher em Dantē mfint
et ypm̄ ledit cui sui p̄ncipi
cia reddi debuit et deū offend
Iux id Petri Cum offert sacrifi
de sba pauperis facit sic qui vir
tutem filiū in conspectu patris
tq fructus est iz alias Dna
contemplacōe irridiat Thobie
iiij° Elemosina a morte libe
rat et nō p̄mittit animas ire
in tenebras Sed eas ad sedes
vite luminis etn̄i pduxit sp nō
pt fieri elemosina de illicito
facta quia Iher porcis a luce
celazitat Deus excludit et ad
tenebras etn̄as pduxit / 2° con
siderand est q elemosina fiat
recto ordine et debito modo
Certus aut ordo in hoc attendit[ur]
q homo p̄mo teneat pietate
ad seipm̄ et postea ad alios
Dic em̄ pueriliter esse ordo q
homo neglecta indigena pri
et mris exneis subueniet qui

m̄ hoc nō crederet pietate si
potiꝰ credelitatē ītr multo
mag̃ dicenda est elemosina
quā quib̃ fiant alter ppīa stulti
te negletu vij dicit Ecce
iij° misereze aīe tue placens
deo decens aut modus m̄ho
attendit qꝫ elemosina det le
to vultu dulci vbo et ꝓmpto
tu manu qz letus multus cle
mosinā diuino oleo m̄ dīna ac
copeꝺe ſagināt cū hilarē da
torē diligat deus dulce vbū
ipaꝫ dulcorat diuersa aut vba
et obiurgatia dicta paupi cle
mosinā paupi amaricant Si
militꝫ ꝓmptu manu elemosina
multiplicat iuxta id Diu cito
dat bis dat 2° m̄ modo dan
di elemosinā considerande est
vtra mitendo vt nō det priu
vana laude si p̄ diuino honore
nā insipiēs essi mīt qui merce
dem eterne retributionis amuta
ret m̄ fumud vane et trāsitu
rie laudis Finis Pregs 2° oſten
dendꝫ t̄ quibꝫ palpꝫ sit dan
da elemosina Circa qꝫ t̄ sciendꝫ
ꝓ cui datorem elemosine modꝫ
et distrectꝫ sciuanda est nā corp
qui petit elemosinā aliqꝫ pe
tunt quasi ex debito vt pdi
catores et spurcati talibꝫ naīz
debet et si nō ex debito stricti
juris saltē ex debito caritatis
et erīa nālis equitatis vt re
cipiant sustentacionem ab hijs
quibꝫ pdicat vt quibꝫ sacramen
ta mīstrat vt euident doctꝫ
augꝫ m̄ libro De ope monach
cap° Si euangeliste sunt mīp
et mīstri altarijs fateor pla
ne q̄ habent ptātem viuen
di de supribus fidelium vide
sibi istam nō erogant si pla
ne quasi ex debito vendicāt po
testate alij petit elemosinā
et gra simplicit ꝓ corpis sus
tentu In p̄mo casu distīgue
qz aut sūt noti aut non Si
noti et constat eos missos vt
institutos ad pdicandū tribꝫ e
elemosina p̄ oibꝫ exhibenda cū
eis non simplicit et gratia sed
quasi ex debito officij teneat
unde dicit Apls Si nos seramꝫ
vob spualia nō est magnū si
ura metamꝫ tpalia Si vero
sūt ignoti et dubitat an tale
officiū sit eis cōmissū ꝑsuden
examinazi an ita sit angere
cipiant In hijs vero q̄ petūt
simplicit ꝓ sustentacōe corpis
dicit distīgue quia aut oibꝫ
potes sufficere aut nō In p̄mo
casu dē indistincte dare o
nib indigentibꝫ nisi forte ip̄e
ex scripturis tibi placuerit et
negligat ulstria In tali enī casu
dicit augꝫ vtilius panes esu
rienti tollit si de cibo securꝫ
ulstria negligat ꝓ esurienti
panes frangat sit iniuste se
curus vmat et pomt li q v
nō oib Sed hoc dēm intelligē
de hijs qui nō astruit ad mor
tem tale enī ꝓtrariꝫ insti
cia negligent pasti debent
viz sup̄ paste fame zc et po.d
lxxxvj In hoc erīa casu vbi
stilicz quib oibꝫ indigenbꝫ
sufficit loc Solent dici quies
camꝫ nos ab hac diabolica
curiositate distinendi int paupe
et pauperem Nō enī ex corp
vita quos renpis merceddem
tibi datuꝝ ē deus Sed ex
bona volūte ex nīa et bonitate
multa quib ipsis impend

tertiū

De elemosina

Unde ambrosius in libro de
officijs et pō lxxxvi non satis
Dicit nō satis est benefacere n'
illud et ponte bono r volūtate
vel bonte vl piete et mā p
cedat In 2o cris' cū sit quis nō
pt oībus sufficere cu tuc magt
Sandri sit hoc dotz dugo libro
iiij° De Doctina xpiana sic di
cens Illi qui sūt nob magt con
uicti q̄ qm quadā sozte nob
ībuerūt eis magt puidere
debemo Cura hoc tñ est Dis
crecois ratiō adhibenda ī m dif
ferentia cōiunctois et sitatis et
qm vtilitatis nā multo sunt
ciozi maozē indigentia patien
ti et magt vtili p bono qm
esse Danda magt elemosina q̄
psone ipmgozi vni in extrema
nūitate magt subuenend
est exīneo q̄ pntibz nō tanta
mite patienbz Si aut duor
qui sūt eque vtiles p bono si
vno sit magt quietus et alt
magt indigens nō pt ētra
regula Determiāri cu sit magt
subueiend Sed hoc cit pru
dent Dijudicand et duob gra
dibo indigere et ipmgtatt
Ambrosio tñ dotet in tribus
nouē esse cōsideranda ut ībo
etia pt qb p aliis sit elemosina pfunda
po fide qz fidel pferēda infidelī 2o
tam quia illi qui tenent ab ībus
tribus sunt in ītia alijs pfer
di 3o loco ut si quis iustus
cruciet in carcere ipt debitū
quia licet sibi debeat mā
iusto tñ et afflicto pamphi
Cuazto tpus qz tpe afflicto
magt debmo mām exercere sīn
to modo ut nō totū det uni sz
elemosina prīat Sexto sanguis
ipmgtatē quia tres ceteris pibz
sunt exīneis pferendi Septio
etatē qz senes sunt inuembz
pferendi octauo debilitatē
qz claudi ceci et egroti dnt
plus pferri nobilitate quia
hijs qui ex diuitijs sine suo
offio vitā labunt in egestate
magt piū est subuenire quia
tres de egestate magt vere
timdant et etiā magt trutiant
Quazto declarand est que sit
illa que vnuq̄q; hoīem dis
ne mouere dnt ad dand elē
mosinā cū hilaritate et pmpti
tudine Et tria sūt ta primo qz
debes attende quis sit ille q̄
petit qz ipe deus in figurā pau
pis Quē id nt xpc Ad mi
ei mimis meis fecist mi se
cist Cui qnta aut q̄ tristidine
deus sibi factū reputat q̄
impendis paupi ptz ex hoc qz
deus de isto solo actu in die
udicij glabit oībz alijs vtuo
sis actibz obmissis Qui dicet be
nite benedicti pris mei zc Ho
dem ex hoc apparet qz ipse
actū pietatis singulari honore
primat et extollit q̄ cudent
apparet in matu hospitis sui
qui dns malum sua ipia sepi
liuit vtz in copia exēplo in lim
bartma historia Ito qz debeo
attende q̄ petit nō cui deus
a te petit tuū sz suū qz dona
dei sunt que possides et tuno
es dns sz solum dispensator
cristis Et ito sic homo ille
infidelis et inf mgtus existet
q̄ deo rem suā petenti negā
ret et eius bona q̄ dñi volun
tate infidelit dispensaret Ita

tu infidelis et iniquus existis
ipi xpo / qui sibi penitenti in pau
pis psona / negas modicu ele
mosina / qui tibi tot bona tribu
tribuit / et tu hoc ocm creatu
ram / in tuu obsequiu deputat
et usiq; sepm p mitte dne etne
gle regnu promisit dns considerauit
Dauid cui dicit / tua sunt oia et
que de manu tua accepimus dabi
tibi quo debes attendi / ppt qd
petrat / qz nil petit p suo com
modo / sed p tuo / nec petit pro
dato grato / sed p mutuo / volt com
tibi liberalis reddi / in puncti
ctu / donu centuplicatu / et
in etna beatitudine sepm i pa
radiso Unde Augi / o homo qd
fenoraris deo / fenoratre porig
deo / qz centuplu accipies / et
etna beatitudine possidebis / ideo
inis est insipiens et iniquus
ad tps usuras / no volt deo
accomodare / ad quales mutuabat
indeo ill sacrilegus / ppt qd bis
stribuit luce xijo vendite que
possidetis et date elemosina / nob
sarite / sculos qui no veterascunt
thezaurum no deficiente in celo
et sic patet quintu preptu

Sextu preptu est Non
mechiabezis / dns inde
manifeste et expresse
phibet lesione quantu / in pso
na quinta / sic precedens preptu
phibebat lesione alicui in pso
na ppria Dz sm Augu implicite phibet oez illicitu contu
bitu / et illoz membroz / oem
illicitu actu seu usu / unio est
p tribo phibet omez illicitu
concupiscenz ut videbitur Et
omez carnis inmundicia / et sm
hoc / id preptu silet hz tpliciter
exposicionem prima respicit mecha
nam corpalem / que tribus est Non

mechiabezis .i. nulli alii / excepto
sede mei moli / quinscribitur
et glosa mechiabeas / Quia dn
p id preptu / octo gna homi tis
gredunt / sm tn ingressione octo
legis / ma primi tingredunt legis
nalis distinctois / et isti sunt fornicatij / qui dictamen recte rois
sius gribus carnalit quiescunt
et licet quidam huiusmodi timi fan
tores dixerint / fornicatorem sm
plicite no esse puniendu morte / quia
uti membro aliquo sm actu de
bitum / et sm mechiatorem sue
uxe / no videt quin tu p hoc
p maz sit institutu / hoc tn est
falsum et impossibile / ppt duo / po
qz fornicatio simplex inuenit i dna
lege phibita / lex aut dna no
phibet nisi primi mortale Et ideo
velim qm qd sit primu mortale Un
sm thomu lo q. liiija / absqz
oi dubio tenendu est / qd fornicatio
simplex sit primu mortale dns est
zo euidens ptz ex hoc / qz nil
excludit a principatu regni ce
lestis / nisi primu mortale / qz homo
p simplice fornicatorez / excludit
a principatu regni celestis utz
p duplu ad habdm dicente / hoc
aut scripto / qui dii fornicatores
et inmundi / no hz ptem i regno
xpi et dei / 2i ingredu legge
spiritalis pfectois / qui etiamsi dog
matizant / sz qd homo possit in
hac vita / tanto gradu pfectois
attingere / qd corpus ita erit sb
ditu rois / qd homo pt libere sin
pcto corpi indulgere / quoqz cor
pus appetit dns simpliciter falsum
est et etiamsi ma ppt infectio
nem seminis ma corpalis / retrupis
centia malit machinat / hoc enim
lex carnis sm duplu etiam i viris

Prima exposicio

Expertis

pfertis adusat legi mentis Iux
ta ad po: vii vdeo alia legē
m membris meis repugnantem
legi mentis mee Ret at nalis
mlmaō fomtis licet p gnā
possit repmi no pt tn totā
litez tolli de lege qm liret
hoc p pulegriū spēale contis
sum fiut vgines glose Tezio
trisgredut legē nalis liber
tatis et ipi sunt raptores v
ginū qui p pnāz vnis pa
rentibus quib vgines rapiūt
et eas qt legem nalis lib
tatis et libe volūtis oppmūt
vginea integritate m ipis de
flozand Vbi stend e qp dra
est inter stuprid et raptid ra
stuprid est illicita virginū
defloratō ita tn qp ipsa puella
spontanea volūte m thm
defloratoēz consentiat rapto
aut dint qn vgo p raptor
violentia defloratē Et tlis
raptus cōmittit dupliter po
tid ipsa puella violent rapi
eo tn nid ut impetuid tene
atur po tid no ipsa psona
rapit Sed usus eiq ipa phi
bente violent usurpat quor
pena sm leges est ut tles
capite puant et eor bona
rapte applicent si rapuit i
gemā Si vero aurilla vel
libezā tuit no amittit sba
si solum decipitant Ve xxxvi
q ij De raptoib Sdm canones
vero effint plus rapte misi ve
lit se redime ut dint ibide
pt tn rapta contige tid rapto
re si velit Ex eod colo date
deus Item raptor dz ergm
tazi tn oib sius fautoib ut
xxxvi q j ofici Sed e stiendū qp
pdtn solum intelligit in foro
udiciali Unde dicit ex de adul

terio qp siquis defloret virgine
ivitn tenet eā ducere vel mari
tare Sed si defloret eā volun
taziā ad nentp tenet On foro
aut pnali e inungend thq
puelle satisfiat vl se tid
ea componat Quarti trisgredut
legem cōiugalis promissois qui
fidem thori teme violant
p adulteriū se polluūt Unde
dint adulterato qi ad alterius thō
rum illicita accessio Et deo
adulteriū e gnus pcim qp stupr
qz maior sit iniuria i abusu inius
que alteri pteti subiunt quā
ad usū gnātib quib impsonā que
alterī subiunt quantū ad sola
trisgredi utrūq aut illoz ag
gnat p violentiā Et ideo rapto
ribus est gnus pcim qp stupr
Sed adulteriū excedit utrūq
Quinti trisgredut legē nalis p
fessois qui voti cōtinēz quo se
deo constrixerant inseabilit
violant et ipi peiunt qt fidem
deo datam et contra veritate qua
se deo astrixerāt Unde tles sut
legi dicit ut sint religiosi
et clerici in sacris ordinibus
constituti et sint monales
posty p velaciōez dno fuerint
consecrate et hoc pcim e gnus
pdictis qz in eo maior sit iniuria
ipi deo Sexti trisgredut legē
nalis regnatis ut destruosi q
cid suis coniugiis quiescent
qd tn bruta aialia vezent Utz
in Camelo qui sue matri nalit
refugit cōmixteī Unde phus
narrat in xpo de aialibus qphdā
orlos Cameli clamide sua obtect
et sic matrē sua subiunxit qd cid
camelus post cōcubitū regno
suis stativ illud cuilibet permit

et sinus pedibꝫ contrulcauit qz
intestus est ꝺt nāle reuerentiꝫ
alie aut species sunt ꝺt tertiꝫ
tōꝫ Septimi trisgrediat lege
nālis milmatois qui vir
iudicli se cōtaminat ꝺt uaꝫ
petrus. et nālem usum eoꝝ
Si quatiuꝫ nzte vel mgerio
putens Et hoc pm̄ sm̄ au
gustinū ē gnūs oibꝫ aīs ꝺt
ꝺ mutid ul indicle sm̄ eo
ꝙ ipm̄ pm̄ nōiare tpissimo
est ita. ut ob direntis et aures
audientid polluant utz xxxv
q iiij In eo Et id dē pm̄ tpt
sm̄ enozmitē. Sz vmd de pmis
rōmanꝫ m celum. et dnam
vltionē ingit postulanꝫ per
ꝺ Sodoma Gomozra Seomi
tum Segozritica et mollitica
quiꝫ ciuitates. cū eaꝝ regioibꝫ
fuezut destructe ab igne et
sulphure de celo desten̄den
tibus utz Gen xix° et id sm̄ti
monio ē pessimū vt si vir me
bro mlieris ad hoc mom̄ congesso
utitur hoc exectabilit i mcte
trix Sed exectibilio i vxore
vt ꝺt mgr Guay l iiij° ꝺ
quarto Petrum trisgrediat le
gem nālis delectois. ut sunt
ipi comuges. contributo quigle
cū mmia libidine exercens ad
cuq plemoze intellem ē adu
tend. ꝙ coitus cōiugil. aliqꝺ
licito. alius fragil. alio impe
tuosius licitus exīet triplex
De causa Vel cū fit cū plis
precande ad cultū dei vl id
fit causa reddendi debitum
vl causa fōzmatois vitande
non m se. sz m ipsa cōiuge p
mo est pietatis 2ꝺ iustitie 3ꝺ
cautele Et hys tribꝫ modꝭ
nullū qmittit pm̄. imo sēm

duo modi sunt mezitozij simp
nisi aliud obstet de primo plz
xxv ꝺ aliqs m fine de 2o
xxvij q. ij Si tu 3ꝺ aut nqꝺ
licet sit sine pcto. no tū vide
here rocem meliꝰ vel pt Sicꝭ
ꝙ aliqn sit pm̄ venale utz xxxij q ij
xxxiij q. ij In adolescen et crisp ꝺt
q iij Vir tid ppa Et illo modo
pres veteis testamenti usi sūt
actu quigli cū tanto dei tio
re. et tanta libidinis repssio
ne. et erā tid tanta mentis pu
ritate solum m eo ppagnaz
ꝺmi cultus intendendo tid
augꝰ ꝺt se non audere reliba
tum Jobis offerre quigio
abrahe tid pbt tū no est
sic mitꝺ. ꝙ continena quigil
in dignte pfois eqpet con
tinentie vginali Cum isti de
beat fructus centesimꝰ Illi
vero trisimꝰ Sed solum sic
ꝙ ipe Abrahā in tanta cruci
tate et pudrite intentois ex
ercebat actū coniugalem sic
suabat Jobes continentiā
virginalem affligit et ille fragil
actus. qui solum fit causa de
lectois exercende Sed tū
distinguit quia ul illa delec
tionem exercet affectu mari
tali aut fozmatio Si mari si p°
tali ut pote si delectio sistat
ifra tmios mrimonij eo ꝙ
eam no ignoscet. si vxor no
essi. sic solum petat venia
liter Si aut affectu fozmatio si 2°
vtpote ipi affectu delectois impe
tu cōrupistene fert ex timoꝰ
mrimonij. ita ꝙ ea cognoscē
vellz. erā si vxor no essi tū
petat mortlia qz amor illig delec
tois ipedit ipi deo utz xxxij q

iiij origo t c libro allegat tñ penitentia ppt bonū mri
monij xxxij q vij adulteri ꝫm
petuosus vero est ille actus
qui ex sola libidine procedens
metū honestatis et rois tristi
dit ctra tñ sit quicq̃ modis
ꝫmo p mētras blandicias se
ad libidinē prouocando 2o ctra
tlis actus qt̃ nālem modū
excedetur 3o ctra hoc sit ꝑhibitū
vel ꝓhibito ~~sto ctra~~
qz abstinendū est a ꝑpria vxore
in diebꝫ ꝓfessionū et ieuniorū
natiuitatis xpi et aliorū festorū
solemniū ꝓpter fetus vitandū
vt dr in ſma ſ iiij dxxiij
~~sto ctra quia~~ exigēte in loco in
secreto 4to ctra accidit ad
ꝑgnantem virtus ꝑtus vel
alo ~~in~~ fluxu menstruo vnde
ab istis reputatur viciosa bo
nis coniugibꝫ dr se maritus stu
dio ſseruare Et hoc ꝓpter octo
dapna que ex inde consequunt
primū est cecitas mentis qua
ſm augꝰ et etiā phm̄ mat
tis carnali ratio totaliter obſz
batur ita q lumen rois ipsa
modo extinguit et totus ho
mo quasi carnal effici et
ē qz virtus carnis plus hoiez
vilificat et p infirmā deiī
grat qꝫ alia vicia maiora ctra
stringit ex hoc qz p exercitiū
rois homo priuat nāli digni
tate sua qua p vsum rationis retenta
stellit 2m est reconsideratio
mortis et mferni intimē cui
voluntas carnis delectatur in
mergitur qꝫ nec de amaritudine
mortis cogitat nec penā mfnī
formidant Oz si semp liceret
viue semp vellet peccare Et
inde est qꝫ deus iusto iudicio
artū peccandi tñsitoriū etiamsi
punit ctra ſm augꝰ Si homo
malus etiamsi viueret semp in
peccato liberet tñ est mentis
hystrana que procedit ex eo qꝫ p
volumtē malā intendit delec
cōem tñsitorie et ideo nāe est
mentē variari quia vna delec
tio momentanea tñsit et alia
succedit Dola quā mens illa
deōstrans figit q bono immobili
et invariabili p amorē imutat
Cuiusq3 ē amor sui qz carnal
affectus sempiū et aliū solum
amore cōcupiscens diligens sibi
ipsi cōmodū ordinat ut in
eis pamplig delectet tlis em
longū vitā desideat vt diutius
carnali delectatōi insistat Ex hꝰ
ptz qꝫ primū sit id dapnū
quia hoiem priuat profecto et ex
imoderato amore sui ipsius et oīm
creaturarū ctrariū ē precipitatio
sui qz amore et feruore contra
riscens exterius precipitant
trit ad luxuria frequēt exponēs
se pericl̃o mortis ꝓpter libidinē
explendam Secūd est odium dei
et licz deus sit purū et simplū bo
qd dicitur odiri nō pt̃ ꝫm̄ tñ
odiri indirecte ꝓpter duo vel
ꝓpter penā qua iusto iudicio per
cussos inflixit vel ꝓpter bonū
delectabile qd mox pia prouidēa
eis subtrahit ne quos perfecit de
trimēti est amor primi secūdi cui
carnales mentes nec appetitū
honoris diuitiarū delitiarū sāmtis
fortitudinis et reliquorū p que car
nalis affectus finē consequitur
et delectatiōe momentanea fruit
Octauū est desperatio futē beatitu
dinis qz carnal affectus cōcupis
centie carnali delectatiōm finalit

Secunda expositio

imezsus sibiipi male consciis
diffidit de futu venia vel gle
tie consequi et hoc vñabilit
Cui ẽm spes sit tui expectatio
futē beatitudinis ex mezitis p
uemens Ille qui nullis mezitis
in se ipso confidit mezito diffi
dit de gla beatu Et dapna
hec tangit Greg⁹ in libro
moraliū sufficienter Secunda ex
positio respicit mechiā spualē
que tlis est Non mechabezis
turpia sz cogitando et in lasci
uis cogitatibus delectando seu et
sensibus exteioibus abutendo dñi
id pceptū faciūt multe vgines
infelices et etiā religiosi nimiū
curiosi et voluptuosi qui deo
in castitate firmit fuerāt de
creuerūt et adhoc se voto cō
tinentie obligantes ad huiusmi
lasciuis cogitationibus et carnali
spāciis delectant In quo cui
cepit mozle pcii meritū Ci
cui quis mozose in carnali de
lectatione delectet etiā si nūq
adesse voluntas tlem tpitudine
pficere in ope adhuc h̄ in duob⁹
pcii mozle meritū Cuius ro
est qz tlis cogitatio tpis iclud
in se diffozmitē pcii mozlis
Et ideo tui voluntas p consensū
et deliberatōem vōis i tlem
actū interiorē mchiat pcii ac
ceptando et in eo delectando con
stat q mchiat in obtū diffoz
mitē pcii mozlis et p ons tlis
mchiatō volūtas in delectatōe
interiorē turpis actus est pcii
mozle Quicūq; aut q delectō
dicī mozosus nō sm mozā vel
diuitē tpis sed magis exeo
q pracē deliberatās cū ea inozat
ipam tenēs et volens Nec ea
repellit q tm statim ut ad mi
attingit respuū debuerat vt dr

Dubium x iiij de tribulatione Ne so
lum in mechia spuali cōtinet
est ab immūdis cogitationibus Cz
etiā ab illicito vsu dozatu
et tactu qui eoꝝ i vris sensibꝫ
cozrūpit vginali dignitate
piuat qz vgines dici nō pnt
Nam ppe restrictōem talium san
ctū ab illicitis delectationibꝫ sal
uator omes fideles vgines ap
pellat q si continent vincant
solū ppt honorē dei et spem
etni pmii Dicit vgines poru
dentes Cz illi qui continent
viuūt pter laudē humanā di
cit vlgines fatue qz pmiū
salutis etne cōmittunt i vanū
humane laudis Unde sapien
vgines ad etna gaudia itro
missis fatuis dñs audit Amen
amen dico vobis nescio vos
i. michil in vob mueniō dignū
approbatōe et etnā remuneratōe
Unde ipis dicet id xxv
Ite maledicti in ignē etnū
Et quia istum mechiā spualis ma
tris ecclie locū hz mistica in
deū precepto vbi dñs oem
cōcupiscentiā interiorē p hibet
deo nūc dicta de ipso sufficiāt Tercio exponit respicit
vxozis ecclie dimissionē vel
etiā retentionē que tlis est nō
mechabezis vxorē sz ecclia di
mittendo vel dimissā retinendo
Unde scribit Paul⁹ dicit vr Dic q
dimisit vxorē excepta cau
sa fornicationis facit eā mechari
qui aut dimissā duxerit adul
terat vt aut polemo apparet
at qui vxorē dimittit vel etiā
recipe sit pcii mozle et qui
nō Nonnulli q vxorē dimittē est
dupl mod vel in occulto vel in
manifesto In occulto dicit quis
vxorē dimittē qui sibi debitū

nō mult reddē nr exigē et ꝙ
sic vxorē dmisezit aut stat
aliqđ impedimentū occultū
coniugij aut nllm si nllm im
pedimentū stat nr ꝙ se nr
ꝯiunge et tm nō vult debitū
reddē vl exigē tūs petat
mōzlit cum qz subtrahit mu
ezi debitū uxorie ad qđ tenet
tm etiā qz ille pbz vir adul
terādi vxori maritē si stat rip
sam lubricā Si vero stat im
pedimentū coniugij ꝑpt qđ
nō possit reddē debitū sm
pria mōzli lic ꝙ facie certe
thor pbari nō possit tūs potiꝰ
dz erectionem seu erymtarem
sustinere ꝙ debitū reddē Si
vero tle impedimentū p cto
nestiat ſz solū ꝓbabilit vl
leuit credat tūs ꝙ prudens
cōfessor consiliū debz talem
credulitatē temeritatē et leue
depone et debitū reddē ac
etiā exigē msi pōt aſſ comu
niū alter coniugū se uoto cō
tinene astrinxerit In thor
em casu iuxta rectiorē opi
nem doctorū tūs mūp pōt
petē debitū sine pcto mōzli
Et ideo bene sibi videat qđto
pticto se exponit qui pt votū
cōtinene emissū matrimoniū con
trahit In thor etiā apparet
ꝙ pticose quidā tribꝰ consulat
qđ post votū continene emis
sum dctis ordinibꝰ matrimoniū licen
ciant siue consilium postant cū
nō videant aliud facē ꝙ aiabꝰ
ordinē et eas dyabolo exponere
Si aut dmisso vxoris stat
in manifesto thor nō licet msi
auctte ecclie et ꝑpt fornicatiōez
tm que triplex dicit vno mo
ꝓprie puta adulteriū carnale
Alio qmodo puta ꝑ hereſim
et ꝓpter utrūq pōt dmitti quia
ꝙtū ad cohabitationem ꝓpetuā
Dz dicit qz fornicatio carnis sēl
facta sufficit absolute ad duor
citū msi alter coniugū sibi
fuit fornicata Spūalis aut
nō sufficit absolute msi con
iux ꝓseueret in hereſi Ex
de conuersione qui in textu et
in glosa 2o dicit fornicatio co
mmissa sz quotidiana patim mōz
le Et tuc distingue qz aut
patim vnus coniugū et scandalū
altius ut si mitt trahē aliud
ad mōzle patim Et sic tūs pōt
dimitti ad tpus ꝙ ipse trigit
aut patim vnus nō est scanda
lum altius Nec ei mitt tm
hē ad patim mōzle et sic nō
pōt eam dmittē hoc est sīa
Raymundi et Wilhelmi vt
aiunt sciunt qui quos patet sī di
missā recipit et qui nō Friend
ꝙ timen coniugī aut t mani
festū aut occultū Si occultū
nō pōt ea dmittē cū non possit ꝓ
bare timen impositū aut est
manifestū et tuc distingue aut
ea adulteā ꝓseuerat in malia
et sic tenet dmittē eam nā
qui talē retinet vl ꝙ dimissā
recipit peccat mōzlit qz sc. bi
dat in timen consentire ut
habet xxxii q. i Dic eru
delis est et liquid qui cristā
dmittit fatuꝰ e et tuſtus
qui retinet meretricem patiꝰ
ea tporibus et q relata timen
uxoris aut nō ꝓseuerat sī e
spes de erectione vel etiā e
rrecta et sic nō tenet ea di
mittē imo iuste pōt recipe ea

Vnde id ꝙd dicit xpūs Et qui
dimiſſā duxerit adulterat ſolid
miſſ De receptōe illiꝰ que nō
eſt cōrectio ſi pmanet ac pſe
uerat in malicia Aut etiā qm
impedimentū mtuent putrido
ſanguinis et hmoi Et pīmo
ſibi patere pt qualit de miſſio
ſione illiꝰ ꝓcepti ſit conſitend
¶ Septimū ꝓcepti est nō
furtū facies Vbi ſm
Augu duo cōtrariō rei
aliene puniens ex cupidite vl
furia Sed deo dico qz cōtrario
modis Primo qm ſit nō ex cupi
ditate ſi ex obediena ſic fece
runt filij iſrl auferēdo vasa
egyptior 2o qm ſit ex cautela
ut ſi aliquis furet gladiū fu
roꝛ ne ſibi vl alijs noceat 3o
qm ſit ex mīte mezu ut cōd
quis ꝙd morte eſuriens panē
furat qz in mīte extrema ois
ſit qmū Vnde Ambroſiꝰ expō
d xlvij Eſurientiū panis tū que
tu detines nudoꝝ ꝙdumenta
qd tu recludis miſerorū redēp
tio et abſolutio eſt pcuma qui
tu in tīa Deffidis Et hoc ꝓcep
tū triplicat expō quit nocumen
tum ꝙd quis furioſe qvrio miſt
in bonis ſuis triplicit variat Nā
d nocumentū vl infert ſuppo
tribus inferioribꝰ vel etiā eq
libꝰ Et ſm hoc prima expō
eſt Non furtū facies tuis
ſiz ſuperioribꝰ Et ſic q id ꝓcep
tum petit ſer qnā homīs
ſit qui ſuū plebanū defrau
dant in ſuis oblacōibꝰ et dēci
mis De iure ſibi debit vbi
notn qz integre dantes decima
a deo duplicit ꝓmant primū
eſt bonoꝝ tpaliū augmentatio
in a ſanitate aie et corpis aſ
ſeruo Et iſta duo euident diſ
tinguit vl tangit xvi q1 c De
time vbi dicit q ſi decimā de
deris nō ſolū habundantia fru
tuū reprobes ſz etiā ſanite
corpis et aie conſequtis ex
ipſis deriis nō ſoluentes tri
plicit ꝓmant primo quidē deū
offendit vnde ſcribit xvi q1 Ho
em dei eſt conſuetudo ut ſi
decimā nō dederit tu id deriaz
nō reuocetur 2o qz res alie
nas rapuit Nā decime tributa
ſunt egentiū aliter ut ſcribit
ibid 3o qm ex morte pauper
hereditat intrat qz quanti pau
pes in locis illis vbi ipe hā
bitat illo nō dante decimas
fame mortui fuerit tantoꝝ ho
micidioꝝ reus qm etiā iudex
eternal appareb it ut ſcribit
ibidem 4o ſunt qui tenēs de
bitū furtiē ſubtrahūt ſuis dnīb
5m ſunt qui bona feodalia tm
ꝓpria detinet vel qui feodū
aliꝰ in aliū dnm trasferūt
vel qui rpm ſine ſtipe et vo
lūte vere dm diminuūt pri
ſunt ſm et ancille q res dnoꝝ
ſuoꝝ furtiue conſumūt et ar
de rebꝰ dnoꝝ ſuoꝝ eis tm
elimoſina faciūt Tales em
ꝓpr pia mīterem n poſſo mali
no excuſant Multi ſunt vro
res que res vnoꝝ ſuoꝝ fur
tiue ſubtrahūt et de ipſis qt
volūte virorꝝ elemoſina fa
ciūt qd fieri nō debz vn ſcribit
xxxiij q1 in Multi de tua ve
ſte vl auro vl argento vel
quatūcp pecunia vl rebꝰ tuis
multo mazito furet debuiſti
fallit tm hoc in triplici cau
ſmo ſi vxor vpa ſit luctuoſa
vt ad hoc Job xxiij q1 Et a deo

Ro si habuerit bona patrimonialia de talibus eam bonis sicut de rebus liberis mulieres possunt facere elemosinam sine licentia maritorum Ro si fecerint elemosinam de rebus sue dispositioni commissis puta de vino pane et huiusmodi Et maxime cum maritus esset mimus Burg in actibus pictus Cum enim mulier de talibus rebus possit facere elemosinam pro salute viri viri Dum tamen illa sint moderate sicut pro egestatem tot ingribus non inducant Sexti sunt qui theoloneum nostri et vectigalia domus suas secundum lent subtrahunt qui omnes tenentur ad restitutionem Dum tamen tres condiciones habeant huiusmodi vectigalia primo quod imponantur auctoritate principis Ro quod subsit causa rationabilis propter quam sunt imposita sicut propter faciendum vel pro via publica reparanda Ro si sunt moderata quia si sint tollerandum Ex de vi sicut Unde quod busda ubi dicit illa pedagia quia dagia et salmadia steras esse intendebant que non sunt imperatores vel reges vel latinensis consilium lazgrece concessit vel ex antiqua consuetudine Cum non esset media introducta Glosa autem exponens predicta vocabula dicit quod pedagia dantur alicui pro tribus Gudagia dantur pro ducatu Salmadia pro sale Hec enim predicta danda non sunt nisi causa negociacionis cum aliquo pretio Ic de vectigalibus i innuerit Hec Aug et Joh Unde ad predictum euidenciam intendendum quod quibus tenentur soluere decimas nisi probent se exemptos et nisi habeant illam a feodo ex antiquo Ex de decimis

A nobis Cum causa quidam assignant ex hoc quod decime soluuntur de jure naturali Ez Hugo de sacramentis assignat et dicit quod non de naturali sed de jure diuino quod probant quia Jacob votum emisit de decimis dicendo Ex illo aut non est de eo ad quod quis tenetur ante naturali sed tempore gratie non soluunt decimas ut paulus qui ordinat corpus decimas incepit eis soluere decimas quare est dicendum quod primum De soluere decimas primum erat naturale quasi inductio rei naturali primi iudiciale ordinatione sed institutione robur huius Nam non naturaliter dictat ut hijs qui pro salute totius populi diuino cultui ministrat ipse populus non ministret decimando aut etc primo ut quod detur decima pro aut decima decime introducta est ex institutione diuina quia deus mandat decimas quibus et leuitis ut honorabilius diuinum haurirent Et sic erat naturale quia primebat ad equitatem ut homines tenerentur soluendi Nec aut decimando decime pastoribus soluenda est auctoritate ecclie que hoc instituit propter quandam huiusmodi ut sic non minus populus noue legis ministris nouum testamenti exhibeant quod populus veteris legis ministris veteris testamenti exhibebat potissimum cum ministri nouum testamenti maiores sint dignitate quod veteris Et populus noue legis ad maiorem obligetur si modo erat vt nisi habuimus habuerit iustitia vera plusquam scribarum et pharisaeorum etc Dicitur quod ad soluendum decimas homines tenentur primo ex jure naturali et

Secunda exposito

ptm ex mstitucone ecie lic
m quibusda ciis loco dcitis
dent aliqu census vl dea
marcas minute ¶ Secuda ex
posicio Non furtid facies .i.
nlim nocumentid ifcriozibg
te iuste mferes Et sic cont
id pceptid petunt quia ga
hom pm fuit raptores et
fautores corp Non em solid
raptores sunt qui alienu ra
pint sz eciā q pcepuit ul con
sulit ul eos scient in hospi
cio recepuit et q raptu e
mut De quibg infra plenius
dicet agentes em et cosen
cientes pozi pena punitt et
plectendi sunt z fuit dicen
tozes rezp qz qui rem iuentā
nō restituit raptor udicet
qui te xtri q. v. Si quid iue
nisti et nō restituisti rapu
isti Sed de iuentōe est dis
tmguendū aut em qui iuenit
thesaurū in loco sacro ul re
ligioso aut non sacro Si i loco
sacro aut chor e casu foztuitu
et sit thesaurus e iuentor
aut qz studiose q̄sunt et sit
thesaurus est ecie Si in loco
non sacro chor e dupliciter
aut iuenit in loco pprio aut
alieno Si in loco pprio aut
iuenit ipm azte magicis et
thesaurū est fisci Aut sine
azte magica et e iuentor
Si aut ipm iuenit in loco ali
eno aut chor exit casu foz
tuitu aut artu studioso Si
primo sit thesaurus medio est
iuentoris et medio dm loci Si
aut chor fiat studiosi nigu
sitōne tūc totus thesaurus e
dm loci ¶ De rezp amissōne
lege thesaurg libro xi° Sed

chor not Jo et dzo ts ad chor
autē q qui rē alienā iuenit
euadat pena furti Dz publice
pmitiare q ic cuius e res vemat
Et si ctra udicia expresseit red
dat sibi Ty sunt qui p tallias
et indebitas exactiones a subdit
bona extorquent ad cuius cui
dentia est stiendū q censsio illis
qui ab initio rei fuit impositi
sine dolo et fraude integlit
sibi dz Et si quis ex chor sub
trexit mōlit petat Dz hic
distinguendū est qz aut chor est
certid q tūc census sine onus
sine rei fuit impositi vl no
Si sit certid tūc qualetcūq sit
onus sine census tollendi debz
et dari qz cuius alit rei sine re
sio onus pt imponi Si aut cen
sus non sit certus vel etiā si sit
certus nescit tūc utrū finite vl
infinite fuerit instituti sit primi
recipiens qz mala fide recepit
et tenent restituere utz p uil
chalimid et Bu r pueniet ex
de censibus Census em no mu
tat p tpe misi plebet ppt quid
legittime fuit institutus vt gl
Bug ibidem Innocentius tri d
q licet ignorez causa census
si tūc certi sit spm ab antiquo de
beze solui reddi debet Et de
censibus Secundo dicendū tm q
licet ult debitū censū nullo mō
pt extorqueri a subdit sine pcto
Ex cuius tm roubilig pt pete
moderatū subsidiū in ctis casibus
pmis casus in quo ult censum
debitū licet sine moderatū
subsidiū petere et p defensione
patrie putā cū patria iuste
ab hostibus inuadit tūc cen sibi
ti non solum tenent res ipsius

Sed etiã tenent ad hoc corpalit
2 laborare ꝙ ẽ si captus est in
3 iusto bello ꝙ est si missu pn
cipis uel pape debeat ire q
4 hereticos uel paganos certo si
debeat filiu imitare uel fi
liam desponsare in ꝺibꝰ hyb
et sillibus / pt licite pete a ꝺb
ꝺis subsidiu moderatu ꝺz ꝑ
ꝺns uolt lide ad alens uel
m aliis uanitatibꝰ expende
uel unes no licet qꝙ exponꝫ
de uel erige n subdit et si er
egerit tenet restituere ſm
Wilhelmu ex de Consuetu
dine m fine Quinti sunt qui
pter debitu suoꝝ ipsoꝝ
ciues et subditos indebite
pignorant / ꝺmissis rebꝰ pn
cipaliu debitoꝝ Quinti sunt
qui mercede alioꝝ iniurio
se detinent / et cõpellat pn
sciendꝫ q iniuriose detinen
mercedem alienã / tripliciꝫ
petant et triplex malu
meruit 1 pmu qz ira dei gra
uissime cont se puocat dd
ptz / qz id ẽ uiu de petis
clamatibꝰ / et m auibꝰ dei
clamoze ꝺnuꝫ uicios inui
ter exposcentibꝰ Dicit aut
patrũ clamare ad deu / qz
sua enozmite deu puocat
ad uindictã et talia patri
sunt quatuoz / scz oppssio ui
duꝝ / fraudi / detentio mer
cedis pauperis iusta / et
2 uicinu q nãz tm ẽ q ille
sibi pis mfluxit ꝺine pie
tatis obstringit dd ptz pid
puerbioꝝ Qui auꝝ suam
abdurat ad clamoze pauperis
ipe clamabit et no exaudiet
3 tm est qz ome semen dui
ne gre arestit m aia eoꝝ et
ꝺficiat dd ptz p hoc / qz semen
diuinu m cordibꝰ talium
dit sup petrũ / qd ẽ roz dnz
et iridi / ab oi huiore gre
ꝺficultu Et ideo tle semen
ꝺz arestere / q cũ nllo huiore
pietatis et gre valet hu
mectari ẽt Tertia exposicio
Non furtu sunt inter ipos scz aq
libus m rebus suis aliqd no
cumentu inferendo Et sicꝫ
id preptu petant nouꝫ gna
homi pim sint usurari Et
illi uel sunt publici uel p
uati Nam publici usurari
plectunt a iure ꝺ duplici
pena p ma e sma exercitoꝝ
ta puatio qꝝm ta ecclie
sio obligeois pta puatio
sepultie / qz no ꝺbnt i cimi
terio sepeliri Et qui cõ
fecit suspensus manet ab
officio ꝺonec sm arbitriu
epi satisfecit Ex de usuris
Cruaꝫ m ꝺbꝰ si aut sint
usurari puati Sic ecia qz
id preptu petant plor gna
homi p mi sunt qui postant
cui ꝺcide uel pacta plus
recipiendi / et isti sint expsse
usurari et sm iudicu ecie
ti sunt qui sine aliquo pacto
postant / eo tm aiꝺ / q aliqꝫ ut
sortem recipiat aliaꝫ no
mutuaret Et isti sint usurari
quo ad deu qui intendens
cruptu / qd ꝺsoztat ecia sul
uatoz Luc vo ubi dicit mutuu
dantes et inde sperantes
Sed hic mrdit roꝺibilis duꝝ
ꝺubitacio p ma est cui lex
diuina plibeat et pumat
tam manu qꝫ aiam / quaꝛ lex
humana solu plibet ipsam
manu / qz punit solu actu et
non aiam Ita est cui lex diuina

Tertia exposito

Duplex ꝺubitatio

phibeat omēz ꝛequalitatē
quare lex hūana phībet so-
lum illa que ē notabil et
magna qz phibet aliq' reti
pe vlt' medite ustri ptis
Ad pmū dicend q lex hua
na est quedā regula et
mensura huanop actuū qe
sura aut debz ee omogē
ma mensurate vt scribit
iiijo ethicop unde dz q lex
huana obtinet actibz et
dicōibz hoīm quibz dat
constat aut q lex huana
dat mlt hoīm ny qua mag
pe defuit a pfectōe vtutis
Et ideo lex huana nō phibz
oia vicia sic lex diuina q
plum dat pfectis et vtuos
Sed solū phibet grauia a
quibz ē possibile maiorē pte
multitudis abstinere et pti
pue illa que sunt inotimen
tū alioꝝ sine quoꝝ phibitōe
nō posset huana societas ob
uiari sic phibitio furti sac
legij homicidij et hūdi et
hoc roabilit' stringit nā lex
huana inducit hoiēs ad vtutē et
ideo nō imponit mlta ipfec
tum ut ab oībz mal abstī
neant alioqī imperfecti hūdi
pceptis facere nō valentes
in mala deteriora labēt
ad qd satis innuit xpūs qui xo
ti dixit q si vinū nouū i
preceptis pfectē vite mittā
in vtres veteres i. in hoiēs
imperfectos vtres erūpunt et
vinū effundit i. pcepta
ꝛtepmt et hoiēs ex ꝛtemptu
ad alia mala p̄ruptū ad
zm dicend q qlibet lex cō
format fini lex aut di
uina qz sine beneplacito sine
voluntate huana vero lex
hz q sine quibusdā sufficien
tia Et ideo quandā pua ꝛ-
qualitate permittit hoībz in
pfectis que nō multū ab eq
litate ustre excedit et que
gloie huane societati ob
multū impedit lex aut diuina
qz solū intendit rectitudinē
vtutis ideo punit et phibet
omē id qd gdiat rectitudini
ustricie et vtutis Ad ꝛa dō ad
dem ē qz lex huana ut usū
est dat pōlo qui in quo mlti
sunt defectus a pfectione
vtutis Et ideo nōn phibet
omēz ꝛequalitatē in quibz
huanā lex aut diuina dat
tin vtuos et pfectis et ī
phibet de id qd ē vtuti
quib ꝛa sunt qui mutuat
res suas ad certū tm quo ve
mente nolut pstare vltioꝝ
dilatōem nisi aliqd emolu
mentū recipiant licet ex
esse mihil petant Certi sūt
qui vendut res suas longe
carius ppt dilatōem solucōis
qua eis detinenti soluent
hoc ptz ext de usuris ꝛsolut
Si em venditor statuat in
corde suo pquato velut rem
sua dare nō pt sine pcō ppt
dilatōez tpis augmentare
sz si pcuniā patri indigeat
pt quid de patrio diminue si
nō pt p dilatā augmentatōe
vtz ex de vendi et ep tra
dilecti et r peculio Est em
tra gnālis q qq; accidit ad
capitale usura ē vt ptz xiij
q. iij pleriq hoc tm fallit
in certis casibus ma scpt
primo roe fideiussoris ut qui
fideiussor solut sorte et usu
ram quā dedit illi a quo mutuat

capitule qđ solunt p illo tuſ
pt pete vſuras ☙ de fide
uſſoibꝫ 2o roe oblacois et
conſecois xx qñ In legibꝫ
vbi dicit q qui rapit ante
ſlastrcos oblacoes i qđ deo
coſecrti debet restituc
dapnū i quadruplū vbi pe
tit pena non vſura 3o roe
oblacois qui quis e i mora
ſoluendi ad hoc em pt to
ti ut reddat in dep mo ff
p ſocio 4uarto roe locto
ut qui petit aliq p domo
vl equo ꝺducto vl qui pe
cuniā locat ad pōpa qua
tuſ no e mutuū ſz locatum
ff de mobilia Quinto roe ven
dicois vt ſi vendo vſu petue
vbi gra volu eme merces
et rogasti me cessare ut mu
tuare tibi pecuniā et ego
rndeo tibi no mutuo ſz vſu
petue vendo ita q tu die
reddas m tm q tu poſſe lucri
pticm aut ny me recipio q
non est vſura ſm ostiem et
hoſtien Cum aut ſimplicit
mutuat pecuniā est ſi pticm
m ſe recipiat ſi aliq veri
pit vltra forte vſuras e de
de vſura Nauigauti Certo
roe ſocietatis lucri est q vn
ſtat pecuniā et alter ſup
pleat laboꝛe qz ſi pecuniā
deest ita tn q pticm et
lucrū ſpectet ad utrūq ff
pſocio le Septio roe i
certitudmne et dubij ut qui
dat nouē ſolidos ut alio tpe
sibi totidem mensure vini
vl olei reddant licet tuc
plus valeant q dece ſolidi
tn ſi dubiū est utrū tpe ſo
lucois ſint plus vl min
valituꝛe no est vſuraq

Bilr roe dubij exiſtant q
merces ſuas vendunt amplio
q tuc valeat ut in cto
tmo petuaz recipiat p
eisde Si tn eas tpe quitue
tis non erat veditiu dē
de vſuris c ultio Bilr ſi
vendo fructꝰ ad tpꝰ vite
alicui et emptor longe plꝰ
recipiat no est vſura ppt
certitudme dē De vſuris Si
ea hec hoſtien et Gam-lic
wilhelmꝰ q nō teneat Nonꝺ
erā q etiā tm detestat
vſuraꝝ voragine q ea re
ſtrīgit et restrīxit omi mo
quo potuit Ꝛeꝺ patet qz
publice vſuraruꝫ quadruꝑ
pena pcellit qz ꝺ ipaꝝ ſo
lucez multꝰ remediū adhi
buit qz ſi aliqꝭ promiſſa vſu
ras ſolue no ꝺz cogi ad
ſoluendū qz vſure ſunt inde te
ste certa de vſuris debito
reꝯ Si aut aliqꝭ uraueit
eas ſolue ſic hz duo remedia
ſm unꝰ ꝓmū est q fiat
cogi creditore q relaxet
iuramentū vl qđ deſistat
ab actione ff de iure iura
c 2o Tu ab 2m est q poſt
ſolucem vſure pt eas re
pete Si aut iuraꝝ ſolue
et no repete tuc iterū hz
duo remedia ꝓmū e qz pt
uidri demittare et uidr qꝝ
officio ſuo pt illū cogē ad
restituend 2m e q pt illū
cogē ad relaxand iuramen
tum Extra de iure iurā
ad mtz Si aut iuraꝝ ſol
ue et no repete ut demi
tiare ſic e illicitū iuraꝝ tu
net obligat ad ſtuandū dē
de ignaroe ſpuāli A nobis
2i ſunt ſacrilegi qui rē ſacrā

furant² siue auferunt de
loco sacro siue de loco non
sacro vtz xvij q. iij Quis
quis ff de furtis ¶ Qui
dicit² sacrilegus qđ etiã cõ
mittit² eũ qui sibi iniuriã facit
clericis et psonis ecclesiasticis
eos sic detinendo vl res corp
ausendo Tales em sacrilegi
sunt existimati ipso facto et pœ
nis sacramentoꝝ preposite vtz
xvij q. iij Si quis Qz tñ sunt
q̃ instrumentũ mferunt rei
publice puta monetas fulsi
ficando in ponde vl valore
vl quez exactionem diminute
soluendo vl etiã argentũ
semplene depurando Et quia
2r
ꝑ quã in varijs mercimonijs
ponderũ et mensurãs fallitur
et tales dicũt fures rei pub
ff de contrahenda empcione
l. i Et tales fures eruunt
in aqua bulliente ff de falsis
monetis Qui falsam le in aurea
moneta regia libeat soluen
ter ff de pignoribus l. Flo
rentinus Et id plenius reperiat² in
pondere et pondere mensuã et
mensura vtrique abhominatio e
apud deum Execrati sunt
qui vendunt venenũ morti
ferũ vel studiose intoxicatos
seu tarillos falsos qui etiã
dicũt fures rei publice et sic
res ꝑtrant² occasione illarũ
rerũ vtz xli q. iij Utrique et
hoc potissime tenedi est qui
talia vendunt² intendẽtes p
uersa et de talibus rebus que
non possunt esse vtiles ad hu
manum vsum vt venena morti
fera et hmõi Cruentiũ at
res ad debitum vsum humanũ
possunt venire puta balliste
et arma in iusto bello talia
licite vendi possunt que tñ ven
di nõ debent ei de quo pba
bilit² possit cognosci qz talibus
vellet abuti Cruenti sunt
qui plura beneficia curata
sibi tenet vl non se furunt
statuto tpe ad ordines ꝓmo
ueri Dicit² em tales fures
rei publice nõ solum qz fu
rant² et male vsurpant bo
na illa que sunt ꝓ bono cõ
fidelium deputata vñ etiã
qz furant² deo animas fidelium qz
eos decipiũt et in absolutio
nibus sacramentalibus deludũt
qđ verũ est si sunt ꝑ epm
monti ut tribus beneficijs
cedant vel si sunt ꝑ epm
priuati Sed qz hmõi epi
tales parũt tue subditi ꝑ
noꝝ animarũ periculũ no merũt
licet ꝓbant² ex de clericis c
cum inuisi et malo Iudico
et ex de prebendis c De multis
Certi sunt qui furant² pecu
nias hominũ et qui sciẽt vendũt
pecora morbosa dant² furtiue et
tenent² ad mactasse ad interitũ
et ex rem ꝑ ut plenius inten
ligit² Oriendo qz id dicit² inten=
esse intra rem ut si aliquis
Sed ex re ut si alia pecora
pereunt ex plagione morbosi
pecoris ut not azo et hostien
si aut morbosi pecoris quis ven
dat ignoranter tuc tenet²
emptori quanto minus minoris
empturus erat ff de ep l Ju
liano Venditor em tenet² ꝙ
animalis qz possit sanari
potens comede et bibere De
emp et ven l Emptor etiã
tenet sunt artifices qui opa
sua fraudulenter fecerunt vel
qui in diuersis mercimonijs de
cipiũt homines malis ꝓ bonis

vendentes q quos ꝓpheta ꝛ
vehit ita dicens ve qui dici
tis malū bonū et bonū ma
lum Tales raro dormiūt nꝭ
ad mīj ſeprice in die ꝓxīm
deceperint vt dr Job panē
impietatis gmeduṁ et ſepnus
nō capit ab eis mſi ſupplicia
tuerint certum ſunt qui
mala fide faciūt hoiem in
tre dnm ſit qui inritant
alios ad ludū alee et hoc di
ad tuā euidentiā tm p ordi
nem ſue declanda ꝓmū iptū
patm ſit ludꝰ alearē ul trā
illorꝫ zm q ſit iurīs de eo
qđ pdit z mj alea puta qui et
quibꝰ ꝓsone ſit reddenda pe
cunia que in ludo pdit z qui
non zm eſt qualit et qđ
tres ludi ponṫ eſſe licīti et
fm̄ ſme peto morli ꝓpt ꝓmū
eſt strictꝰ q gnitas pcī in
tribꝰ ludis pt ggnoſti ex no
uem cristianitꝫ quarꝫ q bz
eſt patm̄ mozle cruas ennat
hoſtiens de ludo alee tꝛ ꝓma
eſt desideriū lucrandi cate
cupiditas que vadit ē omn
malorꝫ vt dr 1 ad thīothei
vo 2a ē voluntas ſpoliandi
ꝓxm̄ esse rapina 3a est
vsura nqria que attendi
nō ſolum in dnō ul in mense
sz in eod die Ex de excessi
bus prelatorꝫ inter dilectos
Scripta ē multiplicia menda
cia et verba vana et otiosa
que in tribꝰ ludis frequent
tolmqut Cruta ē execrabil
uerbo et blaſphemia que
in talibꝰ ludis ſtrepit ctra
deū et in ſctos refundit z
re hereſis Certa ē multꝫ
trupcio ꝓxmorꝫ q ad ludum
queūt de mala q̄ſuetudine
et reſpuūt Septima ē ſtran
dalum bonorꝫ qđ ex pdictis
dictis nephandis meritꝫ
detrahit ē ꝓhibitus
ſte mtis esse Nam glosa dr
q̄ hōdi ludi ſunt ꝓhibiti
nō tm dissuasi Nona q̄dam
ē amissio tpis et oīm̄ actuū
bonorꝫ que in illo tpe quis
facē potuiſſ esse et dcs pti
pes ſunt hui in domibꝰ ſuis
luſores lude ꝓmittūt et lu
mina eis mſtrant alt alia
huiusmodi ad hoc impendūt vñ
nicolaꝰ papa sibi dugo et
poz in q̄ nōtū ſit in fine
facientes et q̄ſcientes par
pena q̄ſtrīgit Dic q̄ mlte
mlieres que nār sunt mitores
et benigne q nāz et ꝓpte
ſuā aſſuescūt maledicere pue
ſtus ac cetis hoīnibꝰ vino
deus in hoie tangꝫ ſ ymā
gine maledicit z blaſphe
mat z Unde leuitici xxiiij ho
qui maledixit de ſuo ꝓtabit
patm̄ ſuū tū tm̄ archāgls mich
ael nō ſunt ausi dnā maledicere
vt iudas attestat in canonica
ſua tꝛ Dic michael archāgls
cū dyabolo disputans altercare
de monſi corpe nō ē ausꝰ iudi
cū inferre blaſphemie ſz
dixit impet tibi dns qz dyabolꝰ
volut reuelare corpꝰ monſi
iudeis vt pnꝰ dyabolꝰ adoret
vt deus Sed michael archā
gelus volut impedire et
altercaret cū dyo vnde ieroꝰ
in epla ad thītū et poz in
primꝫ q̄m Si igit dr Cum
michael nō ſunt ausi dyabolo
certū maledictoꝫ dicūtissime
inferre blaſphemie q̄to magis

nos ab ꝯ maledictõe puri ee
debemꝰ merebat² dicalꝫ ma
ledictoẽz ſz oz archanti blaſ
phemã dicẽ no debuit aſſ
tomiꝫ ex ore tuo dz exire
maledictio ſz benedictio ꝑ
quã laudet² deꝰ et oĩs creatã
eiꝰ vt eo ſcm̃ benedictionis
ꝑpt² ſecundꝫ ē ſcriptꝫ q ſm̃
leges id qđ ꝑdit² m olea
non debet ſolũ et ſi ſolutũ
fuerit repeti ꝑt uſqz ad qui
quagintã annos ¶ De uſuris
l. ludus ¶ Sed hoc intelligit
ꝯ. et inf. De eo qui non
ludit voluntarie ſz attracty
¶ Si vero ludat voluntarie
tuc id qđ ꝑdidit non ꝓpte
repetẽ ¶ Sed ſm̃ ꝑdictos debz
pauperibꝫ erogari ¶ Ad aũt
dicit Bug in glosa q. hoc
dz reſtitui ſcm̃ mtẽſſi de
eo qui non luſit voluntã
rie ſz attracty ꝓcio aũt
quare illi retinere poſſit
qđ m ludo acq̃rit ē q̃er
qz ludi alee et taxillorꝫ
ſunt ꝓhibiti in lege ciꝰ
uitura ſcꝫpta ¶ Et ideo m tẽ
pus rebꝫ acquiſitꝰ deficit
bonꝫ tytulꝫ bona fides et
iuſta cauſa ¶ Ex quibꝫ ꝓpo
nit² hoc illicita poſſeſſio
rei ꝓpter tercia ē ſtrictꝫ
q ludꝫ alee dicit² oĩbꝰ ludꝫ q
mittit² fortune ¶ Et ad hoc
q aliquis ludꝫ ſit licitꝫ ꝓpo
requiꝝ² congruitas ꝑſone
¶ Ceteriꝰ eim m alea ludẽ no
licꝫ qz publicꝫ aleator re
pellit² a dignitate nõ obſtã
te conſuetudine ¶ Ex de erec
ſibus ſpolatoꝝ ¶ Inter dilectos
¶ Et hic de iure depoñ debz
ſi ſe non ceſſerit xiiij q mꝝ
hi quib. ¶ 2o requiꝝ² congru
tas mãe vnde ꝑ eſtulento
vel potulento ludi ꝑt 2o
requiꝝ² congruitas menſure
vnde vltra vnũ ſolidum
ludi non dz ¶ Et ſi aliquis illi
verberauit m tuꝫ hoſpi
cio luſum eſt ꝯ aliquo magꝝ
vel ſi aliqꝫ dolo ſibi ſub
tractũ fuerit iudicũ ei nõ
dat² ¶ Sed hoc mtẽ ut dicit
¶ 2o de illo qui conſueuit lu
dere alee recipe cauſa emo
limenti ¶ Item ſi apud aliqꝫ
merendẽ ludat² ꝑ 2o requiꝝ²
congruitas tpis ut q nõ ludat²
tpe luctus vel pme vel
grauis ¶ Tertio requiꝝ² q nõ
fiat ꝯ legem ludi ut q nõ
male computet vel erret lu
dendo ꝓcuret aut ſi nõiꝝ²
¶ De uſu alee l. ludus
nomiſunt que ſe ſuis rebꝫ aſſo
ciant et furti cor ꝓtrici
pes fiũt ¶ Et hic ꝓtinꝰ pacio
mittit² nouã modꝰ aut nu
mum ſunt pecũ aliena rẽ q̃
homo reus effici² cum alie
no et ſe furi aſſociet ſm̃
ꝺ pẽ ¶ Si videbas furẽ cre
bras cũ eo partiri eum alienꝰ
p̃mo mittit² conſentiendo ¶ Et
hoc fit hoc modꝰ ſm̃ qua
druplicẽ conſenſũ qui pom²
ex̃ De officio delegati c. 1o
vbi dicũ² facientes et conſen
entes pari pena plectendi
ſunt p̃mo eſt conſenſꝰ neg
ligentie vel diſſimulatoris vt
ſi aliquis ex officio dz vel pt
ſpolia ꝓcurare et nõ curet
hic dicit² ſpoliator nõ tñ tenẽ
ad reſtituẽz ¶ Sed debet illi

rogē ut restituat ¶ Si tñ ali
qđ emolimentū p̄cepit de
illi dissolutōe tūc tenet ad
restituendū tq consensus &
consilij et psuasionis ¶ Sed
tūc distingue q̄ril pdo vel
fur hoc fuctury erat etiā
sine consilio et nisi p̄rat
q̄ faciens nō tenet ad re
stitutionē aut nō erat fortu
ry sit par & dolentū faciet
et consentiens ff de furtis
le qui suo sno ¶ Et hīs tē
ad restituendū tq consensus
est coopantibus sic equalit
peccant furtum et offerentes
et equalit' punit ff de
furtis l vulgarit vbi dicit
¶ Si duo vl plures vnū agrum
furati sunt q̄ singuli tolle'
nō potuerūt sed furti te
nent in solidum ¶ Si vno po
tuisset furtū ferisse sine
alio tūc q̄rz tenet q̄ p̄te
sibi ingrediente ¶ Quarto con
sensus est auctus et defen
sionis ut qui mandat fieri fur
tum vl qui furtū defendit
et hīs pōt peccat q̄ faciens
et tenet ad restitutionē ¶ Quinto
quinti p̄tem alienū p̄te ca
piendo ut qui inde comedunt
et bibunt vl p̄ suis debitis
furtū et rapinā scienter
recepit tūc tenent ad
restitutionē p̄tis quia ha
buerūt ¶ Sed q̄ ergo fa
ciet uxor raptoris vel filius
pt ne comede de furto vel
de rapina ad qđ q̄rendū si
maritus ¶ aut aliq̄s de iusto
de ill' q̄rz mulier separatim
expende et virtū sume' ¶ Si
vero nichil habeat nisi de ra
pina vel si aliq̄s de iusto
hoc ita p̄mittū e q̄ distin
non pt ¶ Tūc mlr sūm docto
res nō q̄rz rapina vel furto
comede si aliunde sibi virtū
quere vel a q̄ssq̄ueris vl
inimicis vel labore manuū
vel etiā quere de elemosinis hostiatim
vt dicit hostien ¶ Si aut ma
ritus sit ita malus q̄ omo
cogat eā vivere de rebus rapt
nisi possit sibi aliunde virtū
quere tūc ne fame moriat
restat ei tertia medietas vnde q̄
viuat de dote vl sponsalicio
Nam ut dicit glosa in hoc tan
pt recuperare dotē etiā sta
te matrimonio / tm remedium e
vt deneget epō qui pt q
petit maritū ut pascat uxo
rem de iusto vtz ff q̄ si per
cauit vl dimittat eam alitu
psone que de honesto lucro
sibi prudeat ¶ De pignoribus
et libris et de dote post duas
tria restituendi p vicos / tm re
medium est si sit i tanta arto po
situ q̄ de nullo alio possit
viuere vl virtū venire tūc pos
sit vivere de rapina q̄z nisi tūc
lege nō hz et quitq̄ sit ex
pendere doleat simat et
puat tanto pcius quanto pt
ad subleuand' ꝓxīm tē et
exponat finit restituere q̄to ci
tius potit Quidq̄ inde supdict
ff tñ uxor tenet viro debitū
reddere in rasibq̄ supdictis et
eqūso ¶ Est tñ sciendū q̄rus ut
or de die vl bove vl alia
re rapta in spetie comede
nō potit ex tasum vltre ne
cessitus ¶ Si tñ res sit empta
de re rapta potit comede ecc
sine tasu vltime nisi ¶ Cq
nō est ¶ Cū em res rapta
venit tūc in potio dato virtū
furti vl rapine purgat per

hor q̄ emens volūtarie dam
no trāstulit dominiū illis
rei vide id̄ p̄tiū vel licite
licite p̄t q̄ibz ab eo recipe
ner tenet restituē Quidam
tū magni doctores dicūt q̄
vror licite p̄t vti de rebz
sit p̄mittē dum tñ i mente
habit q̄ libenter vellet vnde
de licite acquisitis Certo
q̄mittit p̄cm̄ alienū tacēdo
ut qui sciēs vbi posset phibe
re furtū vel possit defendē
ne alij raperent vel ne ei
rum p̄ruent et illes nō solū
tenent ad restituēdū sz etiā
sint exq̄rendi Sed hoc bñ
intelligit de illis qui ex officio
talia tenent defendē alios
non vbi etiā de illo qui
tenet in simodo vel i tribu
nali vbi talia forefacta
debent merito publicari Sep
timo q̄mittit p̄cm̄ alienū
adulando vel detrahendo ut
si quis dicat alicui p̄sone
potenti q̄ timet sit strenuus
tutus vel dicat illud dignū
esse spoliarde illis em adu
lator vel detractor tenet
ad restituēdū si ille alius nō
fuisset factus spoliū vtz
xlj q. iij. Nemo Sed sciendū
q̄ triplex ē adulacio p̄ma
est attribuendo alicui bo
nū q̄d habz vel ē ex amore
nīs extollendo bonū q̄d nō habz
et vtrūq; ē p̄cm̄ veniale
licz cū sit ḡnus p̄mo ꝛo
ē applaudendo malum q̄d fecit
et hoc ē mortale p̄cm̄ vtz
xlvj. d. Aut nō nulli docta
no p̄cm̄ alienū q̄mittit ad
hospitiū recipiendo et otiul
tando qui em furē nō indicat
dño ipm̄ querenti p̄tinet furti
fiunt ex̄ de furtis ꝛc̄ nu furē
Sed hoc est intelligendū de
eo qui deo furē nō vult de
vt p̄tinet furti fiat Nono
q̄mittit p̄cm̄ alienū emen
do ut qui emit rapinā vel
furtū Sed ibi oz distinguere
Nā ille qui emit rapinā vel
furtū Aut intendit tenere ne
gotiū alterius tm̄ res ē abla
ta et sic p̄t repetere p̄tiū
q̄d dedit et expensas quas
circa illā rem fecit Q̄ dero
vendūdē r dominū Aut intendit
tenere negotiū p̄pm̄ putans
emit ut retineat Aut q̄
emit id̄ fide mala vel fide
bona Si fide mala puta si
sciat ut p̄babilit̄ credidit
esse furtū sit emptor q̄uis
sex modis p̄mo q̄z tenet̄ ip̄
rem reddē etiā si moriatur
vel violent auferat de vsu
r Vnde m rebz tempore
emens furtū tenet̄ reddē
de casu fortuito nisi in mo
dū casu puta si rem obtulit
dño tpe et loco oportuno et ie
noluisset recipe tūc ille
p̄gasset mortem de ofdiculo
faciendo m re furtiua ꝛo
q̄z tenet̄ restituē Sed scdo
p̄ceptos et qui medio tpe p̄ci
pi potest ꝛo q̄z res estimari
da ē sm̄ op̄tm̄ eiq; statū
puta si res tpe venditois
fuisset melior q̄ postea ff
de furtis l. De furtiua ꝛcio
q̄z nō p̄t repetere p̄tiū q̄d
dedit ꝛ tertio q̄z nō p̄t age
re vendit̄rem de p̄cio solu
to obstat em sibi turpitu
do sua nisi hoc expresse ca
uerit xlix q. v. Hoc vis Quo
quinta p̄dit expensas suas volun

tarias ℭ de mſam et lang
ℭ Si aut emit bona fide pu
ta ſi ꝓbabilit² credit rē eſſe
uſtam tuc illa bona fides
quatuor ſibi confert p̄mo
qz nō tenet² rem reſtituē
durante bona ffia ℭ ſed
ſi poſtea ſtruerit rē eſſe²
furtiuā tenet² cā reſtituē
et etiā fructus extantes
ℭ ſed fructus ꝯſumptos reſti
tuē nō tenet² ℣o qz pt rem
alienare et vendē durante
bona fide ℭ ſed ſi aliqđ lucr
er venditōe furti ꝯſeruāti
ſit id debz reſtitui poſtea
dño vemente ff² de ꝯdict
ſine l. hec ha² ℣o qua
rem nō tenē² reſtituē in
caſu fortuito durante bo
na fide ℭ Si em mtrim res
petat abſq; culpa ſua in
illo tenē dño vnde ℭ Tertio
qz poſt reſtitutionem rei pt
agere ꝙ venditorē de ꝓtio
qđ dedit dūmō rē reſtituit
p iudiciū vide cautū eſt
in talibꝫ q̄ emptor dicat dño
rei q̄ ipſum trahat ad iudi
cium et poſtq̄ emptor cita
tus fuerit denunciet² ven
ditori q̄ veniat et defen
dat rem venditā et ſi rēs
tuc ab eo emant² vendītor
tenet² de empcōe niſi emp
tor fuiſſ abſens p̄ q̄tuāla
tpe date ſine vel niſi p
iniuriā iudicis ſua lata fuiſſ
ℭ Extra de emp et ven
t vltiō vtrū² ℭ Si ēt aut
ēt iudicium reſtituat² tuc²
venditor michi lomy tene
ſibi reſtituē ſtruī i foro
p̄mali lucet p̄ iudiciū fori
ad hoc cogi non poſſit ℭ ſed
hoc verū eſt q̄n rē abſtulit
raptor illuſte puta in bello
ꝙ ſciebat eſſe illuſtrē quia
ſi ſcit bellum iuſtū fuiſſe
nō tē reſtituē rem raptā
ℭ Si aut ꝓbabilit² bellū iuſ
tū fuiſſe credit puta q̄z
virtuoſi vel ſapientes hoc
dicūt tuc ſibi bona fides
ꝯfert ſibi hoc ſuppōcta ℭ ſed
ſi poſtea ſtruerit bellum
fuiſſe iuſtū tuc debet
reſtituē rem et fructꝰ ex
tantes non aut ꝯſumptos
Eſt aut vna regula nōdā
m oīb; ſuppōcta nouē p̄mis
alienis Nam q̄cūq; fiunt ca
to ſpolij vel altrij ſapiēs tūc
tenet² in ſolidū alio nō tē²
niſi pte p̄cepti ℭ Si aut res
illa vendita fuit omo nō tm
tē² ſoluē ſtruī ꝙ ipſa re da
tum ſz debet ſoluē uſtruī p
tui rei dño tm totū ſoluendo
omes ſorij liberant² Extra si
quibꝫ fuiſſ m̄ſolidū obligatꝫ
et ℣o tm facta eſt ſolucio
dz rēdē actiōm ei qui ſoluit
ff de furtis ℭ Si plēa ex dictis ꝑz
qualit ſit ꝯſitendū de l̄ p̄cepto

Octauū p̄ceptū t̄ non
fal̄ teſtimoniū dices
vbi ſm Augo ꝓhibē
de nocumentū quo quis p
falſitatem oris ledit p̄xim
Un ℣o aut p̄cepto ꝓhibet² men
dacij falſitas reſpectu dei
ꝙut cadit in ipſo p̄iurio ſed
℣o maiore audentia et ſcieđ
q̄ ſm Augo hic nō ſolū
ꝓhibet² mendacium ſz eſt de
oris nocumentū Et menda
tium ſm Augo nō ſolū omitti²
in verbis falſis vñ eſt i oīb;

silatis qz sm eumd mendacium mendacii ē xpiano se dicē et apa xpi no fuce vt habet xrm qui cauc deo primo est ostendend quo fiat ig mandati trisgressio m verb mendosis 2o quo fiat eig trisgressio m vbis p̄cio notuis 2o quo fiat eig trisgressio m factis silatis et sm ista tria p̄cepti 3d hz triplicē mtpetu vt videbit in p̄cessu dt primo ē stiend q m vbis mendosis aliud p̄cepti trisgredit no lem gnā hom quoz tā offendunt m mendacio p̄mcioso tū m offitioso et tā i ioco so et 3cio ptz Nā tra mendacii p̄mciosum p̄o offendit illi qui mentit ō fidei vitate vt qui dicē xpm no esse natū ex matre vgine et hoc 2o tra hoc offendit illi qui p mendacium ledunt primi fāmā et honorē sic ē mendacium falsē detrahē vl sili testimō m tā criali ad eq̄ maiorē eudentiā ē stiend q ē mendacium qd m iudicio dr̄ pt ioco sic ē petm mortle qz subtrit veritate iudicij qd redit m p̄mcio terio gnitat Ex quo ptz q̄ iudex sū testib sū reis sū actor vl etiā p̄curator m iudicio sūt dicunt iudex quida plazmaz p̄ferendo p̄curator plazcausam defendendo istud p̄cep tum trisgredit et mortlit petunt et tā iudex et q̄ testib et act̄ aduocatis tenet admittē ille qui iuria pas sus est primo sm vnā sūt testib infamie efficit vtz q̄ v

constituūg Et hoc ē verū si fāma latā sit q̄ eū alias no ut dt Joh ibid Iriend etiā q̄ testis moīlit petunt no solum mentiendo et vitē negando sz etiā veritē occultando Ex de crime fli c° vbi dicit vtiz reg ē etq̄ vitē occultat et qui mendacium dicit 3d mitt de testeī iudicio requisito vt dt Joh ri q̄ in c̄ musgb 2o tra ide offendunt illi qui p mendacium ledunt in rebus exterioribus sic illi qui falsē deferunt alīq̄ iudici vl tyramo vl q̄ falso testimoniū q̄ alīq̄ in tā peruniuā deponit ex quibus p̄cip dapnificat qd ē morle petri 2o tra mendacium officiosū po offendit illi qui ex quadā pietate mentit q̄ tō suadendo vitā primi ut si quis videat hoiēz querī ad mortē dicat se no vidisse vidisse cū 2o offendunt illi qui mentit q̄ tō suadu hoīs gtmeū vt si he volenti cā deflorate mentiat se esse iugata 2o offendit illi qui mentit q̄ dissuadendo hoīs exterioris sba vt si quis videns p̄done velle alīq̄ spoliare dicat sibi pcās qz non portuit peccūmo 3cio tra mendacium iocosum primo offendunt illi qui mentit q̄ recreando merorem et tedium sic illi qui aliqua lidicra dicit vt hoiēz melancolicū exhilarent 2o offendunt illi qui mentit q̄ alioz solacio sic illi qui ex cupiditē alīs ē placendi fingit aliqua ioco sa mendacia ut eos ad risum

quocent 3o offendit illi qm
mentit ex adulacõe pcessa
sit illi qm fle emendant hoz
vt ex hoc magis plateant
vnde ad maiorẽ euidentia
pfectoꝝ tã sit pardmẽ mg
renda / pmũ ẽ que et quot
sunt gnã mendacioꝝ et qd
eoꝝ sit mõrle et qd venale
2m est vtr ẽpt liberumꝫ
hoiẽ a quocũq; picto sit dicẽd
mendaciũ officiosum qd est
venale / 3m quo ulihm pres
puta abraham et iacob qm
videnꝫ fuisse mentiti a men
dacio excusent ad pmũ dd
est q augꝰ m l° de mdacio
distinguit octo gna hom̃ me
dacioꝝ q tñ oia ostendunt
sub una distinõe mgrali q
poꝫ xx. q v. Que tñ ẽ ine
dictoꝝ aliud ẽ pnciosum sũ
malignant aliud ẽ iocosũ
sũ lenitat aliud officiosũ
qd est pictat sub mendã
cio pnciosõ aut ostendunt
tria pma gna mendacioꝝ
et ia sp sunt pcta mõrlia
qd patz qz pmũ dicte gnat
ultroi pri vtz ex suppdit
sub 2o aut sz iocoso ostẽ
dunt alia duo puta gñtũ
mendaciũ et quartũ q de gne
suo sunt venalia litz exctũ
stmcia aggrauante gnz pnt
ficũ mõrlia vt si qus libidiez
mentiendi sibi fine ostituat
vl hꝫdi sub 2o aut sz offi
cioso obtinet sextũ septim
et octauũ gñi sibi sm se ostẽ
dunt venale pfectũ tñ sz qu
temeritauerit pompis sclꝝ
sm volũz efficit mõrle vi
videt aggrauare mgr sntiã
q illud mendaciũ qd pgmo
do alteri pfectũ dr dapnale

et ibid dicit de mendacio
iocoso sed ysid nõ ẽ vm
ppie loqndo sm suaz thco
logoꝝ qz nr pfectõ sentiaꝫ
nec iteracio actꝰ mutant
spẽz pris vbi id qd ẽ venale
m layco nõ pt dc mõrle i
clerico vl religioso pse lõdo
nisi forte ppr scandalum
qd mendacio mihi annectit
iteracio actꝰ nõ facit ppie
patm mõrle litz ad hoc dis
ponat et sic pt mtegi dc
tum migri sed mendaciũ
iocosum vl officiosũ ẽ dap
nabile pfectũ nõ quid pctz
qz causat pcatũ mõrle ꝙ
solum dispositiue qz iteratio
ad mõrle disponit ad stdm
dicendũ qz ẽpt liberumꝫ hoiẽ
a quocũq; picto nõ ẽ dicẽd
mendaciũ officiosũ qz sm
augꝰ non fiat facienda mala
vt eueniat q cũq; bona con
stent aut q de mendaciũ tũ
sit malum sm se nullꝰ pt
a pato excusari et sed men
tes pfectoꝝ tanto amore dnt
in veritate fundari q nullꝰ vl
lenit mentiant pquocũq;
picto cintendo Nam sm augꝰ
m hoc tñ nõ ẽ mendaciũ
dicendo vt mentiendi sz vitan
di prudent celari pt sub tanta
vboꝝ silatione vt docet aug
in de vera religione et in ssti
omlia sup gen vbi dr abi
abraham vxore sua asserut
esse sororem eiꝰ prudent veritate
celare voluit nõ mentiri sororem eius
qz filia fuit erat ut ipe eiꝰ dici potuit
met abrahã dicit gen xx ad
z̃m et augꝰ m libro qes
tionũ nam ut ipe dicit mtes

ē stos pres illa vba dixisse
no mitendē fallendi sed
figualit et pphetice nam
abraham extulsat cū dixit
se reuersuz cū puero vel
qz pphetice hoc dixit vl
qz finit credidit q deus
eū in momēto resuscitaret
stiens p̄missione diuina cas
sari non posse qz sibi dem
est In ysaac vocabit tibi
semen uts xxi q. v c. abra
ham Jacob em dicendo se
p̄mogenitū no ē mentitꝰ
qz non dixit se p̄mogenitū
iure natiuitat sz iure ēptōr
et legittie q̄mutaꝝ Esau
dixit vpō Johem ee helyn
no in veritate psone sz vtut
2m salue ymitacōe ptz xxvij q. vj
2m ē stiend qz in vbis p̄rio
notiꝰ offendit Quidem
qua homi q̄uoz p̄na sex
ledunt fraterna fidelitē alia
sex ledunt fraterna caritate
3m ptz Nam p̄mi sunt qui
offendit p̄rim detrahendo et
subsannando q timere dnm
Subsanat subsannabit et deri
sene deridebit Et sūt qui
bona dei uel facta p̄rio conat
diminuē et ea p̄ iudicio
temerario puerte q̄de mag
nū p̄cm qz p̄ hoc homo sibi
usurpat diuinū honorē di
uina scipiam et ultrix qua
re p̄dictoꝝ soli deo queuit
qui est arbiter et cognitor
secretoꝝ q̄dsti temerario
iudicio sibi usurpant 2m sūt
qui falsa p̄dicōe sub specie
amoris p̄rimi q̄uz latent
tradunt et isti sunt filie
inde qui p̄ osculum subspe
cie amoris xpm familiariter
tradit Tertii sunt qui p̄ni
tiam et odiosam detractōez
fame p̄rimi denigrant et
licet detractio sit p̄cm oris
p̄ter excessum tñ triplex
iste p̄cis oris no omittitur
que sunt nisi xn Sed sub ho
micidio reponit vt visum
est Cuius ratio qz sic vipera
vno flatu tres species occidit
ita tñ homicidia spualia in
una detractōe q̄mittit qz de
tractor scipm et audiente
et eū detrahit vt scz
p̄rig m mente audientis spi
tualit occidit Quinti sūt
qui p̄rimi q̄uitijs et ipsis
p̄turbant et isti spualit in
faciem ei spuunt et spuit vbor
suoz amabile eig facie insi
nuat Sexti sunt qui p̄ lingue
et arrogantia p̄rimi inde
reprehendunt et sic isti ledūt
fraterna fidelitate Alij aut sunt
qui impugnat fraterna cari
tate Septimi sunt qui p̄rimi
vbis duplicibꝰ et sillatis deri
punt p̄tendendo amore mis
rie sz timore gerendo mitor
de Segubꝰ dicit p̄pheta la
bia dolosa in corde et corde
loruti sunt Dolosi em cor
mellitū gerit in ore sz cor
felleū absconditū in mente
Et sunt qui p̄rimi vbis tuo
sib ad uacuitatē puocant
p̄mi est Sue quide vba tñ
mala causant p̄mi ē q̄ p̄dicta
vba pacē cordis tollit et fra
na dilectio minorat Decimi est
q̄ isti tuosi in mente q̄sueue
runt esse obstinati qz ner ab
alijs doctoribꝰ uoluit dirigi
ner p̄ suis defectibꝰ repēhendi
Undecimi est q̄ p̄mentis obstinatia

mansf̄ m̄ sius defertibꝫ mfis
tant̄ et plus ceteris pctoꝛ nor
ibus astringunt̄ ꝯ dñm̄ ꝯpha
de mente obstmata logꝫ et
fiat mgr̄ ei sic̄ vestimentū
quo opit̄ et sic̄ zona qua ꝑ
stringit̄ In quo euidenꝫ os
tendit̄ q̄ tles obstmati et
pertinaci assuetudine et pꝛor
neribꝫ constrigunt̄ Tertij
sunt qui vbis ꝓcatibꝫ et
lastimis ꝓxim̄ scandalisat
et mentis integritate trūpunt
ꝯ q̄ tis sit p̄tm̄ cndit dñs
agat vbi docet oculꝫ dextꝛ
manū et pedem eruendos
et abscindendos ꝑ scandala
lum euitand̄ nam p oculꝫ
dextꝛ mīt ille qui nos in
actibꝫ spualibꝫ dirigit p ma
nū mīt ille qui nos fruite
necessarijs intendit p pedem
vero ille qui actus nros
exteriores disponit Et q̄libz
istoꝝ q̄ tuitui nob sit necꝫ
sariꝫ ipsq tm̄ amor e ꝑpt
scandalum abstinendꝫ Tertij
sunt qui discordia int̄ fideles
seminatores q̄s patꝝ dñs odit
int̄ cetꝫ alios maxīe detestat̄
sic̄ p oppositū m̄ concordi cui
et concordiā vnite maxīe de
lectat̄ vñ isti reuera ipsq p̄m̄
ptbant q̄ ille qui lanceā
latus eius aperuit et cetera q̄
ꝑtm̄ cruci clauis affixit q̄
rgest qz tles eis suffragiū cua
ruant p q̄ cetꝫ pacificent sū
quem celsi sunt sū q̄ in tris
Tertij sunt qui male consilijs
honeꝫ ad petrand̄ indulgent
Quarti sunt qui salubre cōsiliū
et cetera pietatis opa ꝓximo
subtrahunt sic̄ non cōpe de
linquentes Non sedare lites nō
mīstrue ignorates et hoc ꝑ
tm̄ est sciend̄ q̄ m̄ fratres
filiaꝫ offendut xp̄m̄ q̄m̄ hom̄
cruciꝫ cor offendunt sub spē
silanꝫ simulatis et uatuor sub
specie silatis veritatis et cor
sub specie silatis iustis et e
quitatis Circa p̄m̄ nonꝫ p
mo offendunt indigne q
rantes Nam tles deo iniuriā
faciunt maiorē q̄ iudas qui
xp̄m̄ ꝓdidit Cū ptz qz tantis
dei mentis scīz pditate m̄ qua
deus magie delectat̄ hostibꝫ
tradunt et ipm̄ deū de cordis
hospitio t̄pis eiciunt qua ꝑ
tles p assumptoꝝ sac̄mentoꝝ nr̄
m̄ gratia nr̄ m̄ virtute fecti
dantur si m̄ pctis portis obdu
rant̄ Cū apte figuratū est
m̄ mama celesti q̄s liquefla
bat ad solem et arescebat
ad ignem In quo designat̄
q̄ mentes que tui deuotoe et
puritate ad sac̄m̄ accedit m̄
domꝫ et gracijs fecundantur
Cū vero tui tepiditate et ar
dore ceteris sumit m̄ pctis
p subtractoꝝ gre obdurant̄ Ter
tia hor offendunt indeuote
orantes quos ysaias reprehēdit
tui dicit ppls hic me labijs
honorat cor aut eoꝝ longe
a me vñ tles scripsit effectu
orcis pijant et mutescā deo
gratias qz oroꝝ tepidi abhoiā deus
dicit m̄ vtinā frigidi essent aut calidi
sic̄ p ceteris repressionem aut frigidus
tepidus sic̄ p caritatis inflāma
tionē Sed qz tepidi es incipia
te euomē ab ore meo Quarta
cetera hor offendut vñb subditis
m̄ domꝫ actibꝫ complacentes
et tles vtiqz submigrant ꝑpt
q̄ placere et cū hor deo ꝑfi
ciant vmū no q̄dē cū sponsa
m̄ cantici sed vinū mixtū et

et felicitē cū videris ¶ Tertio
cōtra hoc offenditur q̄ laudem
humanā vel utilitatē appetit
in bonis actibus expetitur q̄
ois actus virtutis miserabi-
trāsput q̄z nullus actus ē adeo
virtuosus quin vitiū deguet
si in ipo ut placentia appetitus
vel laus humana vel terrena ut
ppetuas vel quotidianas mitenda
¶ Et isti item deo stumelia
faciūt q̄ arbore bone volūt
p diuina gratiā in hoie plan-
tatā euellunt violent et in
exitū quasi reponūt ¶ Contra xm
non agit sub specie iustitie vitij
primo offenditur illi qui ex hu-
no timore retinunt a libera
vitatis confessione sm̄ q̄ modo
ecclie discipli quib̄ essent in gra
sunt stricti ab xpo fugie-
runt ubi beatus petrus solus primo
bilis post̄it Unde ht Anselmus
mo q̄ in ea sola fides catholica
p̄ traditū intacta remanet
sit cū alii discipli infideles
si essent ¶ Et p hoc patet solu-
gratiam promeruit q̄ sic eius
filius nate humane ē reparatus
ita ipa a tota nā femina tri-
plicem defectū exclusit et
eam in triplici p̄fectione singula-
riter sup̄ ois vitos inestimabi-
liter sublimauit ¶ Tertio patet
Nam nā femina est fragilis
ad resistendū molestis aut ad p
severandū et pnā iudicij ad sus-
tinendū Deo negligit dicit q̄ste
nusta cito gustat raro melius
eligit humor aut turpiter defer-
tum beatus ergo a nā femina
abstulit cū ea sup̄ virile p
fectum discipulorū xpi singulariter
sublimat ¶ Quarto patet nā mollis
tranquilla passionis et dyscretia fidei
et dilectionis ac etiā p̄spicacia
iudicij et electionis ipos discipulos
a xpo electos impabilit excel-
sit ¶ Ad primū ergo dicendū
pulus primorē mortis fugie-
tibus et in fide facillantibus
ipa i crucis p̄stitit et dura
sp melius elegit ¶ Ad secundū
patet ex hoc q̄ salutē humani
generis passione filij sui peregit
magis volens ipm acerbissima
penā plecti q̄ genus humanū
no redimi ¶ Ad tertiū contra hoc offen-
dunt qui sub specie zeli vir-
tuosi alios acriter reprehendūt
contra hoc plus nimirū ex odio
et liuore q̄ ex caritate procedūt
datur ¶ Ad quartū contra hoc offendūt
qui ex amore pulato excessiū
aliquos execrant ut attentant
alios vero excessus quasi magis
aggrauant q̄ patet ¶ Ad quintū contra
hoc offendunt qui falsate et
ficte priores reputabūt aggra-
dent ¶ Vel ficte corde adu
sitatibus dolent ¶ Contra quod
sacerdos duly horribilis detes
tat ¶ Contra xm̄ mod̄ sub specie
falsate iustitie primo offendit
sic mali iudices et mali aduoti
qui nolunt facere vel ecclie defende
iustitia nisi p̄ emolumento
temporali ¶ Ad tertiū contra hoc offendūt
illi qui iustitia depriuant sic
malis iudex qui ex odio pulato
non ex amore iustitie rei ofep
nat qui vtiq̄ ex hoc reatū
homicidij incurrit vel malis ad
uocatus qui scient mala causa
sustinet defensandam qui
tenet admittere illi q̄ que
aduocat ¶ Ad quartū contra hoc offen-
dunt q̄ malis consilijs et ini-
quis statutis primos ledunt
et ideo mortaliter peccant et
tenent ad restitutionem illi
qui p̄ statuta talia damnificat

Ner talia statuta merent non
legis dz magis furiose mathe
matis non sint ler cm sm
videre debz esse tibi q̃ gm
bono pficiat et vnicuiq; iuxta
sua consuet aliis nō dare
ler si porro cruptela in
hoc parti mridit qui reli
giosos et xpi pauperes detrahit
vel qui alios beneficijs cor
auertit dicens nos alios eccl
mosinis nō indigere cū mag
nas structuras faciūt qui
non additur cū quanta pri
tate iuxta et uestitu hoc
faciant et q̃ sincere affectu
dei hoīe querit statu deo fo
mulantiū in tribus intendit
Quarto cū hoc offendunt
qui ꝯ libtate ecclastica alig
edicta scient facient Et hoc
sit tbo modo qui libertas
ecclastica consistit in tribus
primis est q̃ clericis verberari
nō debz unde qui hoc fecit
vel fieri mandauerit vel etiā
fricte posse nō impedueit
argumentū a iure Ex my
q̃ clericis ad iudicium cruce
trahi non pt Ex my q̃ cleri
ad actores publicas nō sunt
obligati unde si quis statuet
q̃ clerici possent queri in ci
uili iudicio vel etiā phibet
directe vel indirecte q̃ clericis
causam suam in foro ecclastico
psequi nō posset vel q̃ de
beant dare exactores vel te
nere vigiles q̃ custodia ciuita
tis ipo facto sunāz canonis
incurrunt ex de sen.

Nono pcepti e non cu
pisces re primi tui
ubi licet expte phibeāz
cupiscentia oculoꝝ in re alie
na Implicite tñ hic phibet
vniuersalit omnē cupiscentia
siue cupiditas male voluntis
respectu rei aliene Ita supra
in septimo pcepto phibent tri
plicit opis hic aut phibet
cupiditate cordis Est cm nāq;
q̃ hic non phibet cupiscen
que nascit extra cupiditate fomitis
vel delectatiōe sensualitis
qz impgle e q̃ iste cupiscen
cie non sint in nobis pter
nāz fomitis cruptā Sed hic
phibet cupiscēa et appetitu
qui nascitur ex consensu tois
Et id pcepti sic hz Ex
posicōes Prima est non cu
pisces rem primi tui cum
sz p auaritia appetendo seu
etiā p iniustitia obtinendo ad
cuius audientia e sciendū q̃ res
aliena pt cupisci sub tri
plici gradu graduali Cuida em q̃
cupiscit rem aliena sz scies
q̃ nō pnt ea obtinere cu
cupitam Ideo nō psequit
cupiscentia Ei aut scient se
posse asequi cupita fortissie
conabunt ad psequēdū cupiaz
in effectu et isti realit i cu
piscentia peccant mōrlit et q̃o
in primo gradu cupiēt mōrlib
Ex sunt quida qui cōcupiscunt
re aliena et ei conatui exteriori
laborant p tali re illicite ob
tinenda qui ipius eam non
obtineat mōrlit tñ peccant
et grauiq̃ p primi et Ex
gradū cupiscētie quiv apparz
in fure et latrone p furto
et rapina laborandū quia
licet in effectu nō furent
ner rapuit peccant tñ mōrlit
et grauiq̃ p primi Ex sunt q̃da
qui nō solum conant cupisc
re aliena sz etiā cupita
pius conatibus assequunt et isti

primo expo

ōibꝫ alijs ꝯiussime petunt
et est triꝑ gradus gripis
centie mōrtis utz in sūbꝫ
et latrocinijs et rapt⁹ribꝫ rē
gripitū illicite obtinen bꝫ
et ipsis mag̃ dimittē petīm n
prio restituat ablatū ut gt
augꝫ cum tū ḧeant facul
tatem restituendi de p̄mo
gradu appāte strubit² quer
uo ayang in mam no erit
innocens qz licet mang in ma
nu teneatur vt sīz ꝙus ac
tualiter non fluret² nec ta
piat si tū a furto et rapina
abstineat Non ppt deum
nr̄ ppt ustitiā sī ppt penā
qz timet suspendiū tūc no
erit innocens ymo et mōrtl
petrat p auaritiā rem alie
nam appetendo q̄ diuinā us
triam cū q̄ tū sit malum
ont augꝫ in l. de libero ar
bitō sic dicens Cū auaritia
alicui ingnatur subiectū mal
oibꝫ dominat² qz de auaritia
mala oīa oriunt² at oīm pecto
spēs ex ea ꝑducit² ideo bn
strubit³ Cētā duro mul est
stelestrio cui cāz assignat in
nocentij in de vilitate q dic
tūanc dicens auarꝫ offendit ✝
semp̄ nā deo detinet debita
p̄mo denegat nītā sibīpi
subtrahit optima nam gula
euacuat ut arctum impleat
corpus extenuat ut lucꝫ
extendat et ideo auarꝫ con
iunct² sibīpi crudelissimo
deo negato et p̄mo in
pijs Non em̄ p̄xim̄ diligit
que indigā punit egestate
assumit Ex dicta expo est
non gripistes rem p̄xim̄i
eam sīz iuste thor est adqui
rendā appetendo et in malā

✝ Deū offendit p̄xim̄i et offendit

fine ordinando aliud e em̄
appete aliena p iustitia
qd̄ fit in expōe p̄ma aliud
est appete ad iustitiā puta
ad vanam gloriā ad luxu
riam vel ad crapulam sic
dues ille fecit luce xvi°
cum epulabat² cottidie splen
dide et ista mod̄ peccandi
gentiles etiā plī tetigerūt
ostendentes q in uno actu plī
possit esse multiplex differ
entias sic tū quis furat² ut
exim̄ meretrīet vel crapule²
vel pompas exerceat et
sim̄ huic intellectū no sola
q id̄ p̄cepti fecit quali
cūa gripistit sz qui sua
bona male et illicite ex
pendunt vt voluptuosi pom
posi tasserarij et hmōi
poibꝫ aut alijs in thor cui
magis petrant clerici quor
bona oīa paupm sunt et
dom̄ eccl̄ oibꝫ dnt esse
ḧnēs et plus cetis dnt vi
gilare in recepcōe peregrinor
et hospitū utz xxvi q j Nam
licet stlares cūi no teneat²
sic renūciare stlaribꝫ q̄tū
ad p̄prietatē et usum tm
tenent² ea renūciare q̄tū
ad affectū qz no dnt tm
affici cui tpalia sit layci
et thor designat coronam in
in capite nam capitis rasio
e omm tpaliū depositio vt
scribit² xxvi q j e duo sunt
pro aut quare mng dnt affi
ci ad tpalia q̄ layci e qz
sollicitudo tpalib impedit
spūalem Clerici aut ideo
dicit² qz sunt in sortem
dñi vocti et dnno cultui
mancipati specialit Cetio
solum dnt esse dediti q̄tenus

Ja capo

Contra scripsit

et ozoi

et ouoi et ab oi strepitu tpa
liu semoti Vide credo scdm
melibzi vdm si clerici vl
mochi qt phibitorem utrib
mb se imiscent tpalibus
vel secularibq negotijs scien
et voluntarie intrui q nõ
bilit impediat libtate spūs
qua deo sōli vacare debent
p morlit prauit vbi forte
laici vir venaliter p̄cedet
quibq nõ e inhibm q negoc
tijs secularibq nõ dnt se m
mistere Sz tertia expositio
e non grupisces re p̄mi
tu ipam sz auare retme
do vel eam nutrit tpe nõ
gitimdo Scd michil aliud e
facere q̄ res pauper p vio
lentia auferre vtz rui q̄ va
lam sm dictū non solū
auarꝰ est qui rapit aliena
si extra que rapide suat sua
et ideo auarꝰ vt dicit dictū
ubi aliq̄ aliqd lucret Sepius
p̄dit vt scribit xvi q. 1a
non mōris e omib hūi tol
le quā m possis et habundās
indigentib benegaze Esu
rienti panis est et q̄ tu
detines Nudoꝝ vestimentū
est q̄d tu recludis Miserop
calcius est qui aput te ve
terascit et e decretū gregō
rij Et p̄dicti ptz q̄ oib tu
piditas cordis dnt e appe
tendo aliena q̄ iustitia utz
in expositōe p̄ma vel est
ad iustitia vt e in 2a expoe
dnt e in retinendo nib tu
pide p auaritia q̄d ptinglt
in ista expoe in̄ Scd hoc pt
esse dupliciter vel qz illiciti te
retinet et ocupat alienū
et e fur et raptor utz ex
supdicto dnt retinet q̄m
tue aut hoc fit tpe necitatis

quo qz p̄cepto caritatis tūa
q̄ntate debet et retinno
cupiditatis censet hoīdm sic
supdictū est in septio p̄cepto
pasce fame morientē Scd
dnt sic retinet sua ut ea tpe
optimo distribuat Scd hoc
utrq̄ otingit dupliciter qz aut
ratio vl ordo sic retentū age
re dnt distribuit et e peccatū
mortale utz in dnte epulone q̄
mens panis lazaro negauit
aut aliqui distribuit et aliqui
non et e venale et hoc
magis vl min̄ put maior vel
min̄ facilitas adipo dante
Scienq̄ e et si q̄ ipi auari nō solū
pdite vl egre ad finē tpe
rant Scd ad finē velint
eis retu p sua auaritia eis p̄iuso
retu quāt Scdm auaritie sūe
Richardū sup cantica simone
xxpiro vehit for rotis vitioꝝ
que sunt pusillanimitas in=
humanitas atq̄ dei oblīuio
mortis Iumenta ipm tūsencia
sunt tenacitas et rapacitas et
in hīs duobq̄ solus vnq̄q̄ auāgra
p̄sidet sz ardor habendi Sola
quid auaritia qz nō patit q̄ duce
plebs villicus atenta est Et aut t homo
querat quo et qualit se habe
re debeat ad res possessas ho
nestare docet Scdm i sūb
p̄dibus sic dicens pecunie opt
impare nō sūre pecuniā si
ea uti scias amabile e Bñ esse as
dna est Deo grāe est ut aut
terpūm aut pecuniā vile hū
beas Deo dicit Bñ sup can
tica simone xx Si vere tua
sunt que possides expende
ad lucra et p̄ tēpus celes
tia cōmuta Si hoc nō valeas
scias te pecuniē nō esse dñm
si sūm Ex de bonis et vtuq̄

Tertia expositio

possessoribꝰ dt Gregoꝛ in li
bro moraliū scīs vitꝫ etiā
ypā rex affluentiā onero
sa qz hoc grauat tollerat
q festinando ad priam ītiti
ne mltꝫ ptant Et ideo aut
largiendo distribuūt aut de
serendo qrepnūt Friendet
q ista tholer exposicio dicta
pt colligi ex decreto Disbij
bonoꝝ vbi dr sic bonoꝝ
auctoꝛi mhere nō possumꝰ
msi cupdite q oīm malorꝝ
radix est abstindamꝰ et ho
quā in ad pmā expoem pꝛ
za vero subdit vtrū liatho
litū et propie sacerdotem
sic nllo mplicari decet ex
roze Dic nulla cupditate
decet v mtrilad dicente stꝭ
tua post qripiscentiaꝫ tuaꝫ
non bas mens em perunie
uida Nec abstmele nouit
a notuus net vti gressib nr
pietati adhibere consensū
Quantū vero ad tuū subdit
Sed dicet forte cupidꝰ quid
mustū facio Di tū aliena nō
rapio ppria diligenter teneo
Sed imprudens dr tu quare
ingressꝰ es lutē qm de ven
tre matris existi quibꝰ ista
facultatibꝰ nonne nudꝰ in
trasti nudꝰ exibis tantoꝝ
go scias te recordē bona
quanꝰ possis pstare qb uales
vide tuos gressꝰes hꝰ ptepti
signanter puniūt plagꝝ
mustaꝛ qz muste morien
tes pdant suauitate vngen
ti et sollicitudo possidendi tpa
lia non solum impedit deuo
tionem spualiū sz etiā mor
de hoīs suffocat vnū dei qui
em oro et deuocio oroīb et ecclē
consolatio cōtemplatoīb fundit
moꝝtuꝰ vbi cupꝫ habendi cu
piditas dnatur

Decimū ptepti est nō
accipiestes uxoze pxi
mi tui vbi pohibet oīs
qripia carnis sic in pcepto
uono pohibet oīs qripia oculoꝝ
Deo aut dant duo ptepta
ad pohibenda tota duplicē
qripistentiā eo q ad eaꝫ ma
cripta maxie mclinet Nam
ad qripistentiā oculoꝝ minꝰ inclinat
inter sui cōiugem i esse
iuuidu Sed ad qripistentiā
carnis inclinat pꝛ sui ap
uacet in esse spes pohibet ex
hoc inchoamꝰ tota duo qui
piscena pꝛ tui sapia que
facit in aia vinū e qz aiaꝫ
mficit et inebriat Liuꝰ vo e
qz qripia carnis e sic aqua
fluens Qripistes vero oculoꝝ
sic tra pꝛ ariditate trahe
affectus unde sic ex tuo et
aqua fit lutus male ita ex hoc
duo qripia fit lutus spuale
quo aia sordidat et pcipue fetu
da et displicibil reddit modo
aspectu ad medū lutū vilis
simū Tm e qz ad mod istꝰ
fertingibil aiam mficiat
de quo scribit Job in Qui
e ista ad assimilacōem deuenit
et nō solum aiaꝫ mflammat sꝫ
etiā mflammando ītmerat et
trie supuenit sodor cor za ps
superbia vite q admod uentꝰ in
aiam exsufflat et redarguꝰ in
tuerem ad mod pulueꝰ istꝰ
quaꝫ dispgit Et ideo de ipo
scribit in psalmo Et erit
tanqꝫ puluis que furit ventꝰ
a facie tre Tm e qz vtꝫ ad
modū sitis misericors animꝫ spiri
tuū Unde iste due qripistē
tie sunt due filie sanguisugē

clamantes affer affer ut sic
bit² Proverbior 30° Na generatio
oculos dicit affer mulieres
corrupta carnis affer delicti
as Et utrisq illaq iaciat
e appetitus ℔ homo em muda
ng mulieraq sitibundq e quasi
sanus priusq Et ideo nō est
mirq si nō possit implei nr
etiā saciari hoc alq ptep
tū hz triplicē exposic/poma
est nō generistes vxore alie
nam .i. nō habeas voluntate
violandi thorū primi viri v
diligent² asserendū e q si dr
solam volūtē huiꝰ priꝰ
phibet quā m ergo rigore
iustice voluntē facto mple
tā punier Et illos potissīe
qui pulcras et pbas vxores
hītes nās suas dna xma
gme misigmitas surde geu
ristentiq aliaq maclat sei
nar Ctā tū dr q phibet ad
vo Cnu viderit ign mulierē
ad concupiscendā eā .i. q geu
piscentia tm̄ceat m affectu
cordis et consensū vocis et
etiā si facultas assit et face
dispōnat nā mechatq e ea in
corde suo etiā sm̄ iura vo
limtas p facto reputat² Qđ
gtra hoc e qđ scribit²
non satis est velle sz etiā
benefacere optz Nec iterꝝ sat
est bonē facere nisi predat de bo
no fonte .i. et bona volū te
sic dī² de Non d/ et dr/ Iegi
tardis .x. volūtē nemo pena
potentia patiat² Ad tollendā
q° Dicūt canonū gratie
Distinguendū est qz aut volū
tas hz facultatē opandi
et sic voluntas nō reputat²
p facto In quo tam loquit²
canones i gen̄e obit aut nō
hz et sic iterꝝ distinguendē
aut em voluntas est mala²
et sic semp p facto reputa
et semp est mortale prim
m volūtē mala sic et i ope
malo Cuiatus nō sit trāspo
tatiū m volūte sola sic
m volūte tū ope simul
Et id e vm² glosam ad illud
dei qui iruct² etiā cor Qđ
quam ad auditū tūmle si vo
limtas sit cūmq sit attenta
nō punit² ut dicit vltm
decretū Hz si voluntas pcre
situr ad actū vel etiā ad
conatū sic i crimib⁹ maior pu
nit² solū conatu licet macht
nando nō habuit effectū vide
lex illū nō mlt punit qui
tū ostendendi fuerit tū
telo qua cū qui occidit de pe
d/ et c° In minoribus tm̄ crimib⁹
non punit² solus conatus qz
nō sūm fur licet sit conatus
furādi ff de furt Cnu furti
aut voluntas e bona et tūc
aut illa quevolt cadit sub
precepto aut sub consilio Si primo
mō sic voluntas nō reputat²
p facto utz i remissis et ele
mosinis ab etiā ipsi tulf et
hoc potissīme qñ voluntas
hz facultatē pgrediendi in
opus Si aut cadit sub consilio
sic distingue quia aut illa
respicit primū aureole sic
iterꝝ voluntas reputat² p facto
utz de sancto martino Seq°
tam etiā ad sanctissima
aia qua et si gladio p̄secutoris
nō abstulit tū palmā mar
tirij nō amisit aut nō respi
cit primū aureole et voluntas

et de=
licias

prima
expo=

2a expō

nō reputat^{r} p̄ facto qz nō sufficit
p̄ primo aureole sola voluntas
ḡtmente msi opē teneat^{r} 2a
expō est Non ḡtupiscet vxo
rem p̄rmi tui .i. nō forbis
ymagines de vroze p̄rmi
tui cogitando sīz ḡ plectm
est ḡ amabil ḡ glosa dicit
hoc p̄ceptū prohibz dolor mihi
facit tam viri q̄ mulieres
q̄ licet nolint ḡtupiscē nec
ḡtupisci ab alijs tñ volunt
agē diem festū i religiōs
nocturnas et tñ cogitationes
q̄s tñ mō pulcrosim^{s} qz
facilit ex hoc mōrle p̄cm
mer^{t} Cōtra q̄d dicat Jacobꝰ
in sua Canonica cū ḡ Co
ḡtupiscentia aut animi .i. mētis
dimi delectatio cū conceptu
sub audi tñ consensu vnde pit
p̄cm sīz mōrle vl est venia
le p̄cm aut cū ḡsens consi
mittū fiat p̄ deliberatū con
sensū vnde in ipam delectatez
trahitur aut etiā in opus ex
tūsitū quāt mortē .i. mōrle
p̄cm p̄fm Et ut euidentiꝰ
pateſiat qualit mētis cogi
tatio et cogitatōis delecta
tio sit p̄cm et qualit non
mortale
Sciendū ē sm Augustm q̄ tūa
na tēptatio p̄fit ex tribꝰ
sīz suggestione delectatione
et consensu Ex em suggest
tione inducit passione quēdo
subitꝰ motꝰ aī cogitantis
seu delectantis in re cogitata
sit ē venale p̄cm sm
glosam ibidem Ex aut sug
gestio inducit passionē que
sm glosam ibidem ē qdā
forma aī vl deliberatio
tūs aut nō sentit^{r} delectatio
in tali cogitatōe et sit vel
nō ē p̄cm vel venale aut
sentit^{r} delectatio m cogitando
et hoc qtmēpit aut qua
tūs aut deliberatio vōis
non ḡsentit m delectatōem
et^{r} ē venale vt p̄dicit aut
consentit et^{r} ē mortale si
ḡsentiat m delectatōem mētcaſ
artus sīue ḡsentiat i opm op
Cōtra nō ē qz nō solum cōt
sensus vērꝰ pugnat tñ qđ
ḡsentit m opō ē p̄cm mōrle
si est mētpotatiuꝰ ut tñ qđ
ḡsentit m solam delectatōez
mētiorē et nō m opō et hoc
hz vitatē si deliberatio cadat
sup obiectū mclidens i se
dissormitē ad rectā rōz Di
cit quis quis nō delect^{r} m de
lectatōe turpi puta si tu
placeat cogitare de specie
pulchre mulieris absq; alia
delectatōe ḡrente sit consensꝰ
m illam delectatōem nō erit
p̄cm mōrle si venale Ter
tia expositio Non cōtupiscet
vroze p̄rmi tui .i. nō ḡtupisci
desiderēs vroze idē ab vroze
p̄rmi tui vt ḡtupiscēs tuā
at^{r} passiue et relatiue Et sit
pō ē ostendendū q̄ id ꝓpriū
trīsgredit^{r} tū ḡna homi^{s} 2o
declarabit^{r} que sint ea que
potissime hoiez retrahē debeat
a delectatōe carnali ḡtupie
2o ostendit^{r} que sint illa q̄
sparsit hoiez m mētē p̄prie
ḡsiunt dpt p̄mū ē sciendū
q̄ p̄mi qui istud p̄ceptū trīs
gredit^{r} sunt p̄sone religio
se licz sint. Ficte. q̄ post q̄
se deo voto ḡtmētie astrinxe
runt ad hui delectant m
spurcissimis carnalium delectationū

Et sunt siles filius isti qui
egredientes ab egipto manna
celeste fastidiebant et cibaria
vilia appetebant Sic et isti
mundo renuntiantes tamq
ab egipto recedens et p voti
ardentie pauptatis voluntatis
ac veze obedience tre
pmissionis appmquiens ad thur
m deserto positi thor e mista
tu religionis astructi mgo
gia delectabilia carnis et
mundi p voluntariu gtemptu
ipis fuit esse deserta Libaria
vilia egypti appetut et cibu
celicu .i. suauitate mthe de
noctibus fastiduit quibus m se
retineat de delamentis et
alis saporis suauitate vt sit
sup xvi Secundi sit virgines et
femine sedentes q statim cu vinu
appetunt pnus cogitationibus assi
tant. Aglio delectat ppha cu
dicit libus qui tenebit .i. q re
stringit motu et impetu illicita
te cogitationis et allidet paruulos
suos .i. pnas motu carnaliu
delectationu ad petra .i. ad xm
se cibus expi gsernando q multi
ptulit aliq motu illicite sen
sualit. Ij sunt qui nolunt
gtupiste volunt tu gtupisti
qz multe sunt tu mulieres q v
gines q ad thor se lauant et
ornat vt amabiliores fiant
q no solum m plateis et thoris
vino et in ecclia corda virog
vulnerant Sic eis nut color
albo nut coloze rubeo nut si
miliad colloquio nt manuu i
iectione nut multo apposicione
nut oculor lasciua intuitione
laqueum et ostensione crune
pstant Scienda tu q plis ordi
dentes et solito bonis mulie
bus mtdici no dz dubo fiet decli
modo et recta intentione qz
aliqbz legitima bn potest se
sollicite ornare ad placenam
viri sui No aut aliqn aliqua
aliqn aliqua qz sic aliqbz
expiang toto nisu conari debet
vt m oibz suis actibz capiat
diuina applacentia ita intr
legitima m oibz suis moribz
conari debet ad placentia viri
sui ut ex hoc amor mutuus
vigoret et fides thori integ
conseruet Ex quo ptz q plis ge
nata multo pciosius frequentat
a virginibz nupte q i mulieb
cuius causa assignat augo Ex
eo qz nitr conat placere vni
sibi tm etiam de iure placere
tenet Ergo aut nupta nititur
passim oibz applacere et ideo
pl mors virog aiob pt suo
cultu et complacentia sanctare
a quo tm retrahit apls ija
.ad thorf vse Sicens Nemo
dantes vlla offensione pbr
zm est sciendu q homo meito
dz retrahi a delectabe car
nali ppt multa dapna supra
expssa m serto precepto Sed
inter hec pnt hic adduci
tm alia dapna tribz thoi me
rito pgorrenda pmu est quia
carnalis delectatio priuat thoiem
gsortio et pticipatoe bonoz dim
tm est quia priuat thoiem cibo
diuino et angelica refectione
zm est qz excludit thoiem a
beatifica fruitione q fit
augo E tanta suauitas pul
chritudis et delectabis ut si
m ea solum p momentu mo
rari liceret merito p eo mul
le animi pnt vite polem de
lictis gtempnere Ex q ptz
quantu dispendiu sit ipsis
facere qui se p feda et mo
mentanea delectabe etna dei

Tractatus de septe viis
raptandis

Hec est via ambulate in ea
ner ad dextrā
ner ad sinistrā
ysaie xxx. q̄ntū
nā inlaz fidit
qui errauit via
ungit et maxīe de nocte i tēp
hostiū et tempe guerrar
rantes sunt prēdes nr̄i i
ginit 2o iij. deb eū pcipue
rit et egent gra dei ihū
di querim q̄ prim no
nos metipos seducim et ver
tas in nobis nō est
cēb sūmi prēdes
errantes Vir dei ysa lim
nos sic oues erraui vnūsq
in via sua declinauit Nor
e prim admstar mus scrip
dum .i. mstrigidans silocem ab
struz .i. ab errans vel incptā
faciens ad bonā opacoem vel
nor q̄n nemo potit opā ter
tra hostiū, t mundi in quo pu
tipatur dmō Jo. xij. Nunc
princeps mundi hui⁹ eiect⁹ foras
tempo guerre est tepo pnit
vite .i. nr̄ caro crucifixit
aduersus spm et spus aduersus
carne vt dr̄ ad gall. vo
Causa igit⁹ cēb prēdes erran
sūmi et erstimi Deo pdicator
vbi dimi mariaz inaz fuit
errantib⁹ in tanta pcul osti
tuit q̄n via salutis sint vn
magn meritū apud deū et cor
nam acquirit Deo dr̄ Ju. vo
Cau quitī fecit petraz ab errore
vie sue saluabit aiaz eius n
morte et opit multitudine pc
catoy effectū eum pdicant
verbum dei t hortic errantes
dirige et ad via salutis re
uocare In eo pson verbi dei
missum prēdib⁹ errantib⁹
t auctentice pclamatū cū dr̄ iser
t via ambulate in ea Tem nr̄
pcōres triplicit pnt erime s.
mala via eligendo et in vider
mundo et a via iustitie Deo
pdicator in verbis istis opposit
docet nos salut tu de via istu
saluti sr̄ substulit elige voluit
magde virtutē mssse pmo
igit⁹ docet nos via salutis subtr
eligē tui dicit Haec est via s. et
nulla alia ad salute eligenda 2o
docet nos p via salutis viriliter
incede tu et ambulate in ea
q. d. nolite remanere in illa 3o
docet nos via salutis virtuliter
mssse tui mserit Nec ad dex
ner ad sinis. pmo igit⁹ dotz nos
pdicator via salutis eligē tui et
haec est via non errorib⁹ sr̄ vi
Non pcipitatoib⁹ sr̄ salutis Non
ad nihil sr̄ ad celum Et no
q. haec via salutis hr̄ spetialit
q. dicitur pma est a pcto ad peni
tentia talīq̄ ad medicina et
remediū pcipit⁹ 2da est a pma
ad pcepta 3ia a pceptis ad consi
lia 4ta est a consilijs ad virtutes
tamq̄ ad instrūta que docent
opa ad tēp 5ta est a virtutib⁹ ad
dona spūs que docent opa sanc
et expedite 6ta est a donis ad bea
titudines que docent opa perfecte
septia a beatitudinib⁹ ad fructus spūs
que docet opa delectabiliter et salu
tose Via dr̄ a fructib⁹ ad iudi
cū q. d. a iudicio ad celum Et sm
hoc in pntī ope ipse dicit⁹ via et
dicte salutis sunt .x. talia In pō
agit de vitijs a quib⁹ est recce
dend et moueni In 2o agitur
de pma In 3ia de pceptis In
4ta de consilijs In 5ta de virtut⁹
In 6ta de donis In 7ma de
beatitudinib⁹ In 8va de fructib⁹
spūs In nono de iudicio In de
cimo de inferno et celo pmo igit⁹

Hiam] .x. coloph. de via virtutis in q. et in nocte et i terra hostium et in tempe guerre mōles

m noie dm agendi z de pcipuis
et primo m̄ gñali 2o i spāli primo
ubi nota de peto vel unde q̄m
dm̄ unde scit q̄ petm̄ z dem
trm̄ vl scriptis q̄ lege dei ut
dr augo cōs petm̄ z vitandi
specialit et pcipue q̄ tu primo
z differentias qua deo detestat
iniquitas qua demon dilectat
infirmitas qua mūdo dissipatur
hoc i z detestāda q̄ z differ
entias qua deo sume detestat
debz enī cognitū q̄ deus ferit
q̄ odit petm̄ ipe enī q̄ter
petm̄ scelere dissipat oia ipa
sua scz totū mundū p̄dilituum
deū vir alij aut reges et po
tentes m̄ p̄dictū i mmcop de
populant terās eop deū at
dissipat tm̄ p̄ria q̄ p̄cepta
nō trnsgredat tram̄ sua et tm̄ nō
solum hz petm̄ odio si q̄p p̄
cepta trangat alij aut bona
q̄ vnū exceptū nō p̄cepit i
mari vasa aurea nl argentea
si fuant vasa et vnū dīm
dicunt deus aut nō solum petm̄
sed oia vasa petm̄ scz creaturas rōn
les s̄ aūs nō suū digne factas
et suo p̄cioso sāgne redemptas
m̄ dñi petm̄ p̄cipit i orē ad
infernali q̄z ut dr Sapie xiiij
odio sunt deo impij et nīpietas
eius deus nīsip petm̄ item dr
q̄ q̄ petm̄ mundi morente vni
genito miserit nisi liij q̄
scelus p̄pri mei p̄cussi eum et
ipe met dei filius ut petm̄ nō
faceret vl salvaret tradit m̄ mor
tem aiam̄ suā ut dr supā nisi
liij Illo aut nuente qui tm̄
dñt i unigito q̄ q̄ eius odiū
vellz mittere ingestos p̄ndit ul
cē senectutem ut deus p̄cepta
z petm̄ ab illo item q̄ fecit
ip de celo et videns q̄ regnū
serpat m̄ mundo ipe m̄ p̄pria
psona descendit i mundū ut de
ipo fugaret petm̄ et tandem
m̄ iudicio excludet ul excludet
ipm̄ i infernū quia di angelo vin
cere et mīnū maris oia petā
nra z petm̄ z inimicus quam
demon adplexatur Et nō q̄to
z signū q̄ petm̄ placet dño
unde q̄m illo alio deletā q̄
ipe nō volt aliud baptizari nō
querit aurū nō argentū quia
in eis psona dicī deus vinū da
mihi mala cetera tolle tibi hec
enī aues capere amat ut pōe
sit ipe or ihū utz de ellog
mitteget symbolū q̄ plus diligat
dyabolū ppt q̄ tū propie sīt
luna prima p̄tota solis et ter
rarum mole hor z cor q̄ ppe
ex tribus litris que hnt illas
tres figas z signū q̄ dyabolū
amat petm̄ est q̄z i peccatis
petm̄ nūq̄ fatigat et cum se
milia amore et amplio est
q̄ nīl aliud facit q̄ p̄uadere
petā Unde q̄n dñs eū mitto
tunit unde venit ppt crimina
terre et p̄bulatiōn eam Job
Non enī licet sibi cape cibū
nr sopnū tm̄ z occupatq̄ ne
gocio p̄dcō Job xxx Cruciat me
q̄ medicīt ne dormiat z signū
q̄ dyabolū amat petm̄ z q̄a
nūq̄ potuit nr potit p̄cō si
tiam̄ quam enī nō pōt nīari
p infinita milia ḡtōm p̄dcō
quos absorbuit et deuorauit
et tm̄ z ad hoc finaliter et
sic leo erunt q̄ deus que de
uorat q̄ et ad hoc erūt
miserabile petā nō solum si
melius sīt esse sitibundū vñ
dicī Job xl absorbebit flu
uiū et nō mirabit z hz
fiduciā q̄ influat iordanis in
os eius p̄dones cū impetu cre

m ob cuius ⁊ m mſm̃i vont̃ hic fluuiu qui ab̃rbet dm̃i et non mirat̃ Iuſti vero ſicti et patrifi dicit̃ Iordanis q̃ mſtrat̃ Iulis Deſtenſis et tles ſime deſiderat Symbolq; ab ſorbe ¶ Dm̃ in vtuſprim̃ in ⁊ deom̃ et ſmglis de alijs de petris et mell q̃ petram uerint reddenbꝫ rorem ⁊ de illo qui ſpeat fuit laudat̃ et honorat̃ a pncipe corp et m̃ Matthedrh collocat̃ ꝫz ſereat vm̃ mochū formal quē in rl aīmis vr treat ad petrā ¶ petrā eſt mſtr mitat̃ qua mudo diſſipat̃ ⁊ nota q̃ petrā ē febris trīa ſpūs tpliciē grupiſcens ſiz Deliciar Suuriar et hono Vnde dicit̃ Job ij de ipſo ē m̃ mundo aut ē grupia carnis aut grupiſcena oculor aſ ſuppia vite ¶ Eſt etiā gr̃iana ſpūs ſcē grad petrī ſiz cordis oris opis et ſſuetudinis ꝫ que dicit̃ ¶ Cū vi⁹ reuerte ter ſimanmſ i aīa m̃ſera q̃ter dr reuerte ſpūs ſor illa pdicta ¶ Eſt etiā febris cottidiana ſpūs petrī ſuppie q̃d ē m̃ oī pcto et grauiē vl gra ē q̃z ē val de periculoſa Nā ſic febris gra aligñ ſuffert vitā corpale et tpalem et confert morte corpale ſic petrī mſimitas au ſert vitā nō ſolum tpale ſi aligñ ſpualem et eīs confert morte mſhalē et etnalem ¶ Eſt etiā podoḡ podi ul gut ta ſpūs petrī ad die paliſ manuū ſpūs petrī i mē ydro poſis ē ſpūs petrī ruatricē dolor viſcer vl ſſiones ſpūs petrī ad die ¶ Guernatia ſpūs petrī gule lepra ſpūs petrī luxurie et ſpūs ſher oīa dicit̃ de petre vſq ad vtrem capitis nō ē m̃ eo ſa mitas ¶ Secundo nō de vicijs m̃ ſpalib vnde ſciend q̃ vij ſunt vicia pncipalia capitalia quoꝝ v dnt ſpualia ſ. ſuppia m̃u dia auaricia ītī acidia duo vero carnalia ſ. luxuria et gula vnde dat ſeptē vicia deo ſuli gia m̃ qua ſiz ſunt tot lice q̃ſt vicia capitalia licet nō ſit m̃ licit et vicios ide ordo ¶ De quo libz vicio nō ſcripſe th ſ. typū q̃ pfert ſetū q̃ pfert et ſapiūt q̃d mfert 10mo i nonde ſunt ideptacōes petri m̃ q̃ vn ſcid q̃ petrā pmo ē ſic putre do m̃ pomo ¶ Dic em putredo affert pomo dcorē odorē et ſapatem ¶ Dic petrā petrā au fert aīe dcorē vite odorē fa me valorē gracie et ſapore glorie Vnde dicit̃ Job xiij° Tanq̃ putredo q̃ſumendo ſum ⁊° petrā ē ſic vulng m̃ corpe humano Nā recent vulneati p mittit ſe tangi et vulng ſtm et ipeſtigari ſ. poſt ⁊m̃ diem nō ſine magno dolore tangit̃ m̃ vulne ¶ Dic petrā m̃ ſilatre cencia cito cruciat̃ ¶ Et poſt ⁊m̃ die ē ītuſſimꝰ dolor vulnerꝭ Gen xlix die ⁊a q̃n ītuſſimꝰ dolor vulnerꝭ erat acepti gladius duo filij iacob Symeon et leui ſicq dine ītreſſi ſunt vrbem q̃ſidentes et occiſor et ſubuerterūt petrā ſ. q̃ rotteabilis ē correctib vel ſanacio petrē poſt ⁊b die ¶ Iſti ſiat petrī ꝑpetratio peccatoꝝ confuſtudo et petrī obſtinatio Nam poſt illum ⁊m̃ die peccat nō ꝑmittit ſe tangi ꝑ correctiōz

puer: ¶ Pater tu mpfundi tu
tator vent ereptione ereptor
Dicit em nisi xxx leguu nob
placem videte errores Exce
trauit em eos malicia eor vn
era dio habuerit ereptores
m porta z pam e sic fili
tab in pamo Ita sic mercator
de filio pamo no extendit ep
tor medium neq; finit si tm ta
pid Dic dnus ylu est merca
tor pti pnt patrio patri su
lum rapid pmm .l. delectatem
culpe non medium .r. remorsu
gstie nr fine .r. pena gehenne
De hac mercatura di ysai xxiii
Dicit sic eminens sup te qui ven
dit iz siz tam pator p dnalg
m mercata pti e decepty
Cuerto pam e sic taberna
dnali m qua vendit vmid vo
luptat m imundo p prio die et
sic tabnacl ponit tu tarillos
m tabna quibg detrupant tri
baldi Dic dnalg in tabna pti
ponit p tribulis .r. p amatoz
bg voluptat tres tarillos .r. tu
detrupias mundanas de quibg
habet .ij. de ip de e i mundo
a de detrupia zc Quato pam e
sic ludg aleatoribz q volupt di
ludg ereptie Ita sic ille fallg
aleator .l. ereptator pmittit
illos ludere in pmo illog lucri
et finalit quesert et detrupat
totu q amiserat et tu hoc
lucrum ab eis q ip dnt et trunc
vestes Dic dnabolg tamq fili
aleator pmittit patre m tpali
tpali psperu Sed finaliter
quesert auz et corpg gram et
eternam et tpalem sbam q
ip gloriabat Quam dicit tu ere
vin Nunq cu ludentibz vinu
tu me .r. tu demonibz sive ale
atoribz Decto pam est sic rethe
et sic vga visita Nam sic piscis
m retibz se agitando plurimum
et anus plus atribulans p vim
duscitat fortiq se cupit Sic
pator magis elongat a deo et
fortiq illaqueat a dyabolo iz de tu
dicit Job xviii. Tenebit plan
tu eius laqueo Decipio pam
est vinculu quo ducit porcu
ad macellu et bos ad victia
et quo ligat falco ad predam et
omnes ad tormenta Dic cum
carnifex ducens porcu non
fugit nisi pede eius ne clamet
Dic dnalg no fugit nisi pec
te p tpale .i. dilectate ne cla
met p confessione vl oratione
et ut sic ducat eu lubricu ad
macellum infernale unde di
puer: viij. Ignorant p nd vmida
stultu tenet .l. sic bos ligatu
no sentit se de ligatu qui duci
ad macellu nisi qn vult fugere
l. sic omnes no sentit se esse
ligatu n qn vult pecta n se
removere Mer filio n cu vult
de pdam volare Dic pater non
sentit vinculu pti du petunt
et in pec pseudat siz tue vmda
sentit qui dna infelix a corpe
recedit

Superbia e libido dnaidi ut
appetitus pprie excellen
Dicit dugs De qua nota
tia siz typhon qz pfert fetid
que pfert et daphne qz mfert
Superbia go qd e pmu et pin
cipale capitale vitio siz vitiore
typu in nd et in spta cuiusve
ppat Compat aut po vento
dpt tu qz venty extinguut lume
extinat rore et sustat pul
uere Dic superbia extinguit lume
sapie extinat rore gre et extin
gat puluere vanitat mundane
Et deo homo e sic pulus
ex sua ditione uxi id Gen iij

puluis ab et m pulueꝛ reuter
magis timendo et vento sup
bie m alto q̃ m bisso .i. m
statu placido q̃ subiectionis
qz vento si in alto puluem
reuemet ricta gruffliter qua
pflant altissimꝰ venti ut et
poeta 2o ꝓpat superbia fumo
qz sic fumꝰ magis ascendendo
deficit sic superbꝰ plꝰ exaltatꝰ
euanescit pe lxxxii mor ut
honorificetur sic et exaltati
deficient quidnon fumꝰ defit
2o ꝓpat pulcre ppt leuitate
et instantia et defectꝰ valoꝛ
qz sic ventus terebit paleas et
hydi leua ad ostreanꝰ Sic
torrens tpt̃acois tristi sero
uanos nd humiles ad ostreanꝰ
misermi 2o ꝓpatur stille aquo
se que inflatur et statim in
medialatur et vesice q̃ mox
defirit dꝰ cui ueu primsit Sic
superbis mox inflando et pucta
modicꝰ febre uel tribulacoe
annichilat 2 cauto ꝓpat arma
qz sic arma se custodiunt
tegendo ut emat mustꝰ sic
superbꝰ odit altꝰ ut rapiat lu
dens hilaria vsa v Celsis arma
texerit Certo ꝓpat secretꝰ
qz sic secretꝰ tuꝰ solum ornat
cui mortuꝰ m eo pomꝰ Sic
uiri et mulieres precipue tuꝰ or
nant secretꝰ corpis sui per
cultoꝝ vestis paturi cui aia
e mtꝰ mortua p superbia Sep
timo ꝓpatur luctatoꝝ tanto
Nam si m luctꝰ vnꝰ de luctato
ribꝰ qui possit leuare pedem
alterꝰ decit ipm Sic si demon
possit leuare pede i affectione
homis p superbia decit eum in dap
nacoz eterna pe lxxij Deicristi
cos dꝰ illeuarent dextruo ꝓpꝰ
gallinꝫ quia sic gallina stati
cantat cui posiut ouꝫ sic sup
bus statꝰ vult videꝰ ci secretꝰ
aliqꝫ opus bonꝫ Nemo ꝓpat
lupo Dr̃ enim q lupꝰ vno mor
se vuult de vento Sic superbꝰ
vno mense .i. mensuꝫ vite
sue vult vl pastꝰ vento
gle mundane Hosee xij Effra
im pascit ventꝫ .i. gloria
mundana asꝫ tota die .i. superbꝰ
sp e famelicꝰ laudis humane Ap
na vero q superbia facit m homie
sunt spealit quap̃ primo em
homez arefacit ut melig aere
dat .i. sꝫ humore grie et sme
ꝓpassione efficit Ser vsꝰ No
te extollas m cogitacoe nec
tue et sꝫ ut nd Selimꝰ sic
lignꝫ aridꝰ in homo .i. mꝰ
nd vbi tremabunt arbores
.i. paores 2o assumit homem
ree .i. oe bonꝫ homis annichilat
et pdit Job xviij Consumit
brachia ipius .i. homis superbi primo
genita mors scz superbia que
e primogenita filia patꝰ vel
dyali 2o hominem mfatuat
et decipit Cui signꝫ e quia
superbus prosum vilipendit
.i. gram et glaz et vilia care
emit .i. gloria trnsitoria Je
plix Arrogantia et superbia
cordis tui decipit te p homez
priuitat et ideo homes ad alta
leuat ut maior et ignior sit
ruina Luce xiiij Ecce se exal.
humilia .i. sto hominem penitꝰ frit
infelicꝫ Verbꝫ enim ideo e
infelix q de bono semine mala
messe colligit Crue enim sit
bona alius m malis iudex de
sanitate enim infirmat de vita
morit De medicamine nocumẽt
a victo vomit ad mortuo supat
et occidit Iher oia eucuiunt
superbo qz de bono gstat et sic

de bono efficit malq. de v
tute efficit vicios. ps xxxv
Contio et iselicitas in vias eor
r. superbor. zfilie vero superbie
sunt septem. s. superbia ambi
cio inobedia irreuerentia credes
cencia boni et irrisio bonor
vel simplicium vana gla et inpo
tris. Hec aut potest que a
superbia nascuntur figurant. p sep
tem annos quibus filij istri fluc
tuant Cusantaphatay regi ye
spotamie Cusantaphatay mtpta
tat tenebrosa iniquitas p gla
figurat. In illo qui de er iniqte
tenebroso cui bene dicit rex
ayespotamie que mtpretatur
eleuata p superbia q. ipe de
ver sup oes filios superbie vt
Job xlo
Iudia est tristicia alicne felicit
et in aduersitate letricia. De
Iudia no speat tm sc. trpum
que gerit actu que facit se
tunc que patit. Iudia enim
mtratus hz similitudines diosas
Est em sic vnus in ligno pau
bligo in ferro. Omnes in vesti
mento. Nam sic ista quin redeat
sibi ctra. et ysaie xxxiii. Sic Iudia
redit mundi et pla
cido notet sibi q. alios. Sic
sic draco q. sic draco insidiat
elephanti ptiu ut ipm pugnati
mordeat vel conculcet. Sic inda
bono alieno insidiat. Iudicio pau
suspectis et pati mortet. ill sum
git aculeo minutacois et insti
veneno detractois. Unde de Iuda
dicit Job xxx. Fili draconu
et socio scorpionu. ill structo
Filius de Iude pditori et Iuda
et leprosi. leprosus em vellet
q. nullo esset sanq et Iudas q. nq
esset bono. Unde dicit Sapie ij.
Iudia Iuda mors ihesu christe
trans Iudas q. tratq. fuit de
effusione unguenti sup xpm
ait xxvij. vt q. pdicto loco bic
Iudq. demonstr. leprosi et Iudas
Dolet de bonis xpianis cui
ad mod. Iude pditoris de bona
fama fratis et dolore virtut
un magna Iudicia facit. Iudas
Iudo sicu ponit in pudenso
moret em dolore qn videt
alios gaudere. Sic Iuda filius
de olle menstruate. Ita sic
ille inficit specim cui respic
cui. Sic Iudq. inficit xpm
cui respicit bonu cui qm eu
studio labedat ponere aliq. ma
culam in xpisto. Un dic. Esai
vj. bonu malu. qui dicut ne tenebras
et ne electis ponit macula
Multo silius de noctue et igne
greco. Noctua em de nocte
videt et de die excecat et
ignis greci in aqua fortis
videt sic succendit. Sic Iudas
in aquis greco fortis exardes
cit vide debebat extingui. ne
mod noctue a luce excecatur
vnde deberet illuminari. Sic
heli qui no poterat videre
lucina dom extinguebat. vt
dic. j. rg. iij. Certo filius de aque
et naui et candele spentime
Nam in aqua recte vitra apte
tartuosa. Et in naui cruda
cui ipi fortit descendit vide
q. montes fortit descendat et
cadunt. Et ad luce candele
pentime oes palee videnf de
spentes. Fit aut candela spen
tima dextera tpata in
aqua in qua spens corpo fuit
et primo cui candela illa fra
de li cera videt videt Iudq.
q. oes palee et oes alie cas
dele que ibi ardent sint spen
te. Sic Iudq. ad mod. nque rra

fuit virtuosa et admirat erst
tentu in naui quia fu ipi in
vidi ad mfiu descendunt ut
ab q montes r vuj sti et sta
bilet ad daphnacez erant Et
ad luce sue candele ppentme
sz iudie innocens et bonos
exstimat ppentinos ova om
in malu gittunt vt² Esti xi
bonu in malu gittit msi
dator Septo opatur iudq
Chayn de quo dr grey iiij
Cruciatq ipeint me occidet
me sic iudu mittat dis homo
qua aut videt bonu in hoie
et trie dolet aut malu est
gaudet Et sic in oi hoie peccat
et morit p patrin ortu ipat²
actsic zodomor r cetitati qua
peussit dns zdomitas grey
viu actia aut e passio que au
fert udicriu qz iniudq nr udi
tat ia que oz videre et udi
tare Mono silig e mtsilo p
eo q est dissilia tam creatod
q oi creat creatr² su omi bo
no creato Creator em gmtat
bona sua liberalit et creata
silr unde videmq in sole q
lumen suu gdiat alij creatu
ris et ignib calore et ipis
Sed iudq no solum no gmtat
bona sua sz etia ip in ipse e
annichilat aliena qz sibi val
De dyplicet Et ecc cu solq
iudq fit ul utq velket q nl
n mnsteria ecc Daphna iudie
sunt spar v pmid qz claudt
uia saluti et aditu padisi
Est em blasphemia in spm
stm que no remittit² nec in
hoc scelo neq in futo vt²
agat xij Ceu dicit dnus
q spm stm nec remittit² ei icp
Qui aut sex pcta in spm stm
quor ividia e una Invidena
frne grec Impugnatio vitatis
agnite pstupio de ipunte ob
stnatio mentis desperatio et
final ipnia dei cui pia in
pmi stui qz impugnat gratia
spus sti Am e qz mplet hoiez
oi malo vide e plenu dolio
qz ut relgo dr e plenu usqz
ad ortu Qui mudq eo signu
e qz malicia iudi p dcim
erit Na dnat Esti xiiij neq
e ortq iudi et ait x x an
ortq tuq neq e qz eo bong sti
Am e quia spoliat hoiem oi
bono Et ea e qz odit et ipugt
de bonu alia nat² vitia oppo
nit² uni vituti ut superbia hui
litati luxuria castitati auaia
largitati etnjs Invidia vero
ut dcm est opponit² oi bono
unde ng tm dicit² mala sz pes
sima q em e vera pessima
q deflorat filiu mei ioseph
Gen xxxviij Quartu e qz fuit
hoiez penitu imsericordie sic
ptz in Chayn qui ex iudia no
pepat abel fri suo innocenti
grey iiij Idem ptz in filijs Jacob
qui iudia stimulante no pepce
runt Joseph Gen iij Quit est
ptz in Judeis q no pepercrut
xpo innocentissio sz cum ex inj
Invidia occiderut matt xxviij
Orieng qp p Invidia tradi eu
Cruciu qz facit hoiem penitu
infelice Invidq em de bonis
aliop affligit² et de melioa
tione detrudrat² de psectu
deficit de prquedine marcescit
de sanie infirmat² de vita mo
ritur Ipse amittit se putat q
alij lucrant² Et sic diligenter
deu oia cooptant² in bonis ita
iudeo oia cooptant² in malu Unde

poeta pulcrime describit in
uidia pallor in ore sedet ma
cies in corpore toto Non recta
facies lineas rubigine dens
pectora falle inficit lingua
sub fossa veneno Spi risus
abest n' cil fletze dolore
Aer fruit somno vigilantibz
erritat aures Ingratu gz videt
ur caleseit gz videndo Lucretii
hos carpit gz tpis vig Cup
plitu gz suu e zc Unde filie
Inuidie sit Duc sex thetica in
pperis grimi et exaltano
m aduersis que giuant spat
cariti gz officiu e gaudere
cu gaudentib et fletze cu fletib
zc xli Iste duc filio signt p
tela et celiba vl colubra ipi
mpetrat tabnaclu meu quia
m pena dyali dz grassupsit
vi spus negzres se et i gres
si habitant i s m Inuido cap
xvi De istis filiabz dz Ezechi
xvi Duc milieres filie vnig
miris s Inuidie i spus et
dyalo greput Unde iste die fi
lie pul valde pricie dia dru
bolite Imitant em prez sliud
qui de bono dolet et de malo
gaudet Deo dz Gapc xi In
uidia dyali mors intrut in or
bem Imitant aut illi
qui sunt ex pte illig
Ira e libido vel appetitz vindic
te dulis De ira no specialit
tu s. Dicsam en effigie eig
truhosam pricie et eig vicios
ppagine sin plen hz capitrez
et figna sut quas pmo ppat
igin na sic ignis domu lig
nea et pet maz anda accend
Dic ira pripie aridos .i. spinos
uacuos qui erant hucie gre
Unde homo uacuus e sic ho
mo domu lignea q mane di
uer est et vespe nl hz qz
ignis ebussit sibi domu .i.
ostiaz et pgns abstulit sibi
p q habeat Ic uacuus e
filius olle bulienti Dic em
olla buliendo emittit aqua
et oza alia Dic uacuus ebu
liendo p urg emittit stultitia
et vba dedignatu puer xv ob
fmutor ebulit stultitia Ic
uacuus est filius aper Na sic
aper ex furore i pungit et
trit q gladiu sic uacuus erit
ad primi .i. ad genez viuria
et homicidiu De talibz dz
puer pedes eor ad malum
crut et gaf in pastoli non
tem impellit furor quo no
trit desideriu et agit domad
veliid nesciens Unde postea
doleat stiens Ic uacuus
filius e mysano ul arreptitio
qui peripatat se in igne vl
aquam Dic uacuus e i grug
malicia Unde dz magn ix de
arreptitio qui vulgi appbod
illum allidit Dic uacuus
allidit p impacientia molest
tando et spuat p clamores
gtrandendo et stridz dentib
malicia machinando et arcessit
diu et tumore gripiendo q
cu sunt signa ire et opa ira
cundie ipo uacuus filius e
calculo emittenti igne Na
sic calculo pressu malleo emit
tit scintillas Dic uacuus
tacto vbo ondit impatia
suam et sic calculo no emittit
igne nisi tangat aliquo duro
Dic miti reputant patiens
qui tu ernedestruit m ira tac
ti aliquo vbo gtumelioso dz
eni Job xxviii Sc lapib calo
re soluto in ea quertit lapi
dem aiam duro et lapideo q pn

solut² calore ire cruciandie statim
ad mod⁹ eris reddit sonū i dig
cōis et qumelie Certo ire
cruda filiꝫ ē rapno rapno em
est quida fruter ꝑmoꝫ hns
ita duris ꝑmas q ad mpe
tum venti elitit scintillas ut
dr Josephꝫ Cir iracūd ppt² ven
tum nidignatois elitit scintil
las ꝑmoꝫissie² qtencois ut² iudic
vo Egrediat ignis de rapno
et deuorat cedros libani .i. sup
bos et potentes hꝫ sancti qui
spectat² q̄ sueuerūt ee iracūdi
unde Septio Iracūda ē filius m
si vacuo posite qui ignie videꝫ
si vas ereū vacuū ponat² ad
ignem frangi² si aut plenū sit
aqua m nullo leditur Cir homo
qui ē de sua dnatione ereus si
ponatur ad ignē frangit² sic
plenū sit aqua m nullo leditur
adiscitat² ad tribulatois statū
frangit² p impatiaz si sit grāa
vacuū Non aut ledit² si sit gra
pleno Et ideo dr² eccl xxviij va
si figuli qbat seruar ꝺz adu
sitatē vel tēptatois Dapna
re sunt spāt. v. po em exercitat
ocūm vois Nā dici² in pb vo
Turbatus ē a furore oculꝰ meꝰ
ꝺz vois et p quib no pt videre
iratus q̄ iustus ut ilustū sit
Unde dici² Iuxta ira em viri
iustitia dei no operat² Et deu
teron dicit² Beneuenta dt q duo
impediūt ofliū s. festinātia et
ira zo ira facit hoiez pnā
ad q̄druꝺ pecūm volgo em dr²
de hoie militū iratō ut furioso
p ira facet et ideo dr² eccl
xxvij Cum ad iracundia facile
ꝑpnꝰ erit ad peccm zo reddit
hoiez stultū et qi rabidū un
eo tempe quo homo ē iratꝰ
perit reo et quamtus in hoie
et sit pgnus mutat² homo et efficit²
bestia Nā homo est al mansuetu
na² ut dr ꝑbꝫ De stultia hois
iracundi Dicit pb vo uirū stul
tum mitficit iracundia Quarto
infert hoiez a semetipso seu hoi
semetipm Cir volgo dr² q homo
iratus vl ebriꝰ no est i semetipso
Gratis aut dapnificat² qui pdit
seipm De illi aut dapno dr² pue
rue Cum impatiens ē sustinebit
dapnū s. sui ipsiꝰ Cir eū pacia fiat
hoi seipm Nā dr² luc xxi In pa
tientia vra possidebitis animas vras
Tanto aufert hoi ꝺz mālz et
ꝑpassione ꝺeo dr² eccl xxviij
Ira no hz mālz nec erūpens fu
unde homo iratꝰ fugiendꝰ est
sic canis rabidꝰ vl rabiosꝰ et
leo grātꝰ ffilie ire sunt ser sꝫ
ꝺuī lis generatio Incendiū hoi
cidii et rapina Et illa ser fi
gurant² Eze vo Exite ser viri re
plebant ꝺe via porte superioris
.i. de superbia que ē porta ad iram
que respicit² ad aquilone .i. aduſ
tate que gnat ira et tbacdez
Et vmodi vas interitꝰ i ma
mi eiꝰ quia isti filiꝰ et filie ira
cundie sunt quasi ser vasa interitꝰ
vl mortis eterne

Auaricia ē inordinatꝰ amor pe
cunie acq̄rende vl retinende
de qua nota ꝑt tā ꝺz tripli
ridiculosum dapnū pricosū et ptū
pniciosum Auaricia hz milles ꝑpa
tios primo em ꝑpat² mati mor
tifio et inferno Nā sic mare nimiꝫ
redundat ezech i Cir auarꝰ nimiꝫ
redundat dando elemosinā vl
faciendo restitutiōz s. ad modum
re oēs fluuios mundi bibit
i. quantus oēs absorbet ptupi
ditatem unde rōe hꝫ insatia
bilitatē ꝑpat² mati Et eodē mo
morti vel mflio qz nimiꝫ sitiat²
illa occidendo et ie deglutiendo

vnde de auro dr habacuk iijo
Dilatat qi mserm auaz sua et
que qi mors no adimplebit
eo auarq filis e talpe in for
auarq enim ad mod talpe e niger
p negcia clero p ignorancia
quot enim p hz possess tot hz
trunlos in quibq scripsit scptm
p gtmua sollicitudez q hz sup
se fodit qz de quobz fuerit deu
o auarq qpat stercolinio qz
sic sequelmo aggregatu crupi
et fetet dyssim vero fgrit
agru fructificare dic dicie
tuali q diu sint ggregate linqz
crupiunt fz dysse paupibus
ypob mutant et suutu pcta te
simul iux id luce xvj fratre
vobis dictos de nigromia nigtr
de hor stercolinio dr esse
viijo dutru cor in sequelmo
cit sto auarq filis e rote mo
lendme cruamdriz enim et quo
tienstigz vbat sp tri in eccl loo
ducit dic audrq q nudq in
mudo venit gtidiu laborat
nudq tri de mudo recedet vnde
dr job j nudq egressus sum de vtero
matris mee nudq reuertar illuc
o auarq filis e porro porro
enim nl valz diu vivit fz cu
moritur valere incipit dic
auarq no valz aliqd in vita
qua vivens no vult restituere nr
elemosina dare fz morien qlibz
incipit liberalis esse de hoc
qd no pt secu portare qua
dicie deserunt eum no ipse
dicas dic tamq sepe duos
choros in capite virup oridit
quos sit dns eis qz tuc se
mittit suu dpin et dmittit
alienu dic dicie in capite
mortis sequit mundi et dmit
tit auarq nam dr aplq j choro vi
nl qd ritulimus in choir mundi
haut dubiu nr quserre q pos
sumq certo filis e auarq
purdi pferate que recipit
petruna dic auarq et pripue
usurlig petruas et dicas hau
rit et ggregat fz nulq insi
in morte frangat eas resti
tue curat ideo dr de au
ro usa xxx cominuet sic grat
lagena figuli ottrione quali
da cepto filis e auarus
truncu arboris nam sic dns qn
hz truncu in orto pt inscie
ramu rectiz gms voluit dic
dyalg qn pt in corde hoib
inserere auaricia vl cupiditate
aia vicia inserit qua ia hz
oim malor radice et phm
iux d apli j thim vi radix
omi malor e cupiditas emp
auarq filis e guillme nam guilli
na natr surda e in estate dic
auarq in estate .t. in statu medi
ocritatis in tempe gere qm debet
colligere bonor opm messem
ad mod gallme surde e qua
no volt audire pdicatoes vn
auaris dr in psona dns quer
j thom et remmust nomo i
uarq filis est apostematu qd
e prim cordis .t. rei q po imde
sup pupilla oculi apostema
em tue e pcedit qm e iux
cor dic dicie tuc simit motti
fere qm diligunt nimio amore
unde dr in pb ly dicie si affec
noli cor ap p eam enim vocz
opat rei que po immediate
sup pupilla oculi nunq em
reg bene pt videi que nec
ppinqua otho ideo auarq male
videt dicas qz nec appetit
mentis octim et nec diligit
eas pe xvi pedes suos sta deci
in tertu sapna audacie sunt
scripue naue po fant choiem

nudū ūn dr̄ ꝯm ipo: iij Duis
qua Dnes sum et completatꝰ
et ullig egeo et nesc̄ qz tu
es miser et miserabilis et pauꝑ
cerub et nudus Not̄ hic quid
mfortuna auaricie ẽt em
miser qz dicias cū labore ac
quirit miserabil qz cū timo
re custodit pauꝑ qz cū dolore
amittit Nudꝰ qz nichil aliud bo
nū facit ꝯ auaricia facit ꝯtrez
suū Nam dicie nō sunt auaroꝝ
sed auaꝝ dicias Deo seruiēdū
est ymo in ps lxxv dormie
runt sop suū et inuenerūt
nō dr̄ virosꝰ dicie Ro auaricia
facit hoiem stultū Nā stultꝰ
nō pcurꝫ pulsū quib sit ꝯpm
qui hic auarꝰ nō fugit pulsū
mferni cū sit etiā mortis ꝯpm
quo Deo dr̄ auaro luc xii
Stulte hac nocte repetent
animā a te sz demones q congre
gasti cui erūt parata
thesauri et ig cui⁹ ꝯtē Ro
auaricia facit hoiez ablqo
mmobile Ozee xi Facti sunt
abhominabiles sicut ea que dilexe
runt Non mirū e ideo ablq
minat auaꝝ cū ipe tm deū
negligat qz plꝰ diligit nūmū
q̄ deū Ly signū e qz q obulo
aliqm nō veret mentiri ne
volt dare obulum p amore
dei Simile facit hoiez mscia
bilem Deo auarꝰ qui patꝫ pro
pico qui bibit et nichil secum
ūn dr̄ Acts iiij⁰ auarꝰ em
mplebit penuria Exemplo sit
hoiez solitarius seu insociabile
sic aues rapaces volāt nō gre
gatim sic solitarie ẽt auarꝰ
ip e solitarius qz nullꝰ volt
hre sortē in penuria unde
de auaro dr̄ Actus iiij⁰ ong
e sedm nō hz et id sequ e ia
maledictio que scribit̄ Act iij⁰
ve soli cū ly⁰ facit hoiez ob
liuiosum ymie salutis Insup
hꝫ manasses et effigiē fidei
fuit vt habet̄ Ben xlvj nyn
nasses mitigat̄ obliuio effigiē
fructificans ut crescens et figit
auarꝰ qui e effigiē crescens
in diuitijs et e manasses qua
sz obliuiscit̄ ymie salutis Exemplo
facit hoiez angustiosū nā dr̄
cum ro labor stultoꝝ affliget
eos Deo spme dnm dicie Ecc
viij⁰ quod cruciat possidentes
Sic videmꝰ qꝫ spina in pede nō
sinit hoiem quiete dormire
Nemo facit hoiez tempestuosum
nullꝰ enim cupidꝰ est auarꝰ pot
habere nec in ostia nec in domo
ymia pacem Unde dr̄ prouxv
Conturbat domum suā qui sectat
auaricia Est em stulte sic tamen
qui dum redit ob uastit̄ ympm
quanti sibi sit erneꝰ sili notꝫ
qz vulgo dr̄ qꝫ tamen nō patuꝫ
sed in cognia filie aut augie
sunt xij s usura rapina calū
niuste fraus negotioꝝ deceptio
aduocatoꝝ deceptio munerū
Gymonia ympiorione ꝯfingendoꝝ
pecū quarhaitarū e eoꝝ qui
ꝑmouentur timore et poꝑtū pri
cipū Exemplo mercatoꝝ auaricia
sic et iniquitas lusoꝝ Istꝫ em
pecū que qnat auaricia figunt
p xij dies quos ysmahel genuit
ysmahel em volat et figit
auarꝰ de quo dr̄ Ezech vo
Auaricia e dolorꝫ sinitus
filij eiꝰ tres dnt Duces qua
vere totius mundꝰ regit et
durat iste xij primi que ex
auaricia nascunt Nā dr̄ ysa
lvj Deus in via sua Decima
uerit vnꝰ quisꝫ ad auaricia
a stulto usꝫ ad nouissim et xij
dr̄ a malo usꝫ ad minore

oēs quarere studeant

Acrīdia ē pug amor bomi
cū tedio et iordinata
anime tristicia et iracūdia rei dīne
De qua nō th ssar sz Typhon
tyssim dapnū gūssimū et
vtil vilissim Acrīdia hz mlt
tas figās et silignes detestabes
po ogitatur acrīdia salicibus
que sunt arbores infructuose
et solum faciūt vmbrā sic
acrīdiosi et otiosi nm fruūt fit
tum hī solū vmbrā dīnalo vl
restrigerū vnde de dīnalo
dr̄ pb xl Circundat eū sī
salites infructuosē / 2o ogitat
febri ethice ul tisice vel
lasse ul palisi ffebrīs ethica
vel thysica fit ex superione
humōre malo sic et acrīdia
qz deficit humor dīne dilectōis
et deuocōis Cumr febri las
se ogitat Na febris hoī mūg
quit vix curat sic piger
et otiosus cū sit semmortuus vix
respirat Est enī languor
de quo dr̄ Cir x languor
plurior quat medicī Cogitat
esse palisi que facit membra
arida et ipotēa sic acrīdia
facit pedes impotēs ad
ambulandū manū ad operandū
et membra otia ad labore pme
stustinendū Unde de illis dr̄
m pb exiii manū habent et
nō palpabunt pedes habent et
nō ābulabunt etc / 2o ogitat
Adombeseth de quo dr̄ Iudic
3o ep amputat manū et pedū
hostī regibus Adombeseth fuit
stat̄ Iudator egestatis et
sr acrīdia que facit subdi
tos suos inopes et egestates Na
dr̄ puer 2o Egestate opata
e manū remissa r piger esse
Adombeseth amputans manū
et pedes regibus qz ad litās re
ges et plati volunt pmit
otiosi vel reges sūt viritē
ligiosi qui ip Cant xlviii qr
mansit regē ad priam pelignē
si quidē deberent se et illos
regere p vitā et doctrīnā hz alig
habent manū et pedes am
putatos p acrīdia Quarto
ogitat otiosus cum famelico ho
cum piger et otiosus ad mlt
tanda sunt et oēs sensus vlr
fame pacūt qui ip pb lvii
famem pacūt ut cānes ob
cm eig escrit tibaria delica
ta lingua vba vana mangona
vilia odr honores dulces
tumores et otii vanitates
so dr̄ pū xxi Desidia otio
sum pigrū Quinto ogitat
otiosus vt piger ferro aque
tece vesti stolati negligenti
hoī stanti et nō ābulanti Est
cm sex adaptat̄ cad roc̄ ter
trum cm qđ nō tractat citō
rubigmatur Terra que nō
colitur malas herbas gnat
malas herbas aqua que
nō mouet citō crupit̄ Vestis
que nō ptat̄ defacili a tī
nea cōsumitur Seculares non
legentes qui nō addiscūt de
necessitate ill scīt / homo stans
qui nō vadit facilig cad
p̄ re qui sp meditat Cir
acrīdiosus qz nō exercet se
in aliquo bono ope Ideo suc
cubit viciis et vincitur
temptacōe Unde dr̄ Hieronym
ad rusticū monachū Cempt
alig scripto ne te dīnalo otio
sum inueniat facilig cm
Drabolo occupet illūc quod
in aliquo ope nō inuenit oc
cupatos Iam Immundus spūs
cū inuenit domū vacantē sg

p acidia assumit alios septe
sub negores se .i. vmusa vita
et ingressi habitat i ut dr
ait xij Certo acidiosus et
piger apat litargico q mor
dormiendo Cit fisdra de quo
dr iudic iiij Cum sopore mor
ti soriant defet et mortuꝰ
est Et sic vulgo dr q nim sor
tit et p[ro]funde dormit qui tedia
sibi fugat p[ro]mittit Cit piger
nim oppressus e sopno acidie
qui p[ro]mittit si trape cubitum
i quietu q sciencie Dapna ar
cdie sunt speciar ser p[ro]m est
pauptas que facit hoiem egen
tem tu tpar q spualit pu
ix Cfestate spare manere
missit Et aiat xxvo de filio
pigro Tollite ab eo talen
tum qz vere talentu gre
metur amitte qui ei neg
ligit multiplicare t[ur] est
Vilitas ffacit eum acidia
hoiem vilem vnde dr Cit
xxij In lapide lutee lapida
bitur piger lapis lutee pt
Qui p[ro]m mundi ad qd ut
tidia facit hoiem put z[ur]
est timor vl pusillanimitas ffacit
z[ur] hoiem pauidu et pusil
lanime ad mod leporis vn
dr pu xviij Pigreu dicit
timor sz de cuiuscunq vtutis
e spualis corruptio Correu
pit eum ad mod aque no mote
Deo dr iere xlviij Moabe
tissimus de vase in vas ap
ab mtpliat acidiosus qui de
vase in vas no est tissimus
qz sz in bonis opibz no est
detrupatu Cruciu e vicios
simulatio acidia eum replet
hoiem vitijs vniversis Nam
dr pu xxiiij Pagreu hoib pigri
tiosum et acte tolli repleuerit
vrtice vrtim tre sit acidia
Na vrtica hz molle folium hz
m folio hz aculeu pungitiu et
acidia ad modu vrtice habet
i mollicie remissionis aculeos
pungitie tpt[ur]cois ht sic usus
libent pascit[ur] hoi pungitis
.i. tarbis Cit piger libent pas
citur hoi pungitis .i. delectabi
uersis qi aculeat Gextu e
exprobrabilis arrisatio faciem
acidia hoiem exprobatoe dig
un dr pu xxiiij Respuo piger
dormit et ideo ad q[uae]stionem
sic negligens mittit briosus
ad extendu i stolam formice
iut id pu vio Vade ad for
micam o piger et sati e hoi
micam magna confusio q oz euadere
a tam puo et deppertu ingred
ht notandu q pigtia vl neg
ligencia est p[ro]prie reprehen
sibilis in x casibz po qn est
magnu itar et tempus breue
Cit nos habem magnu iter
sz usqz ad celu iuxt q dem
est Helye iij pe xxiij Grandis
em restat ti via ht tempus e
valde breue s. nri vite que
e qi tristis umbre nre ut
dr Capie vo ro repigensil
e negligens qui quid expectat
a magnis et pigtat ventre
Cit nos pctose fructose pigtam
qui expectum ub amplius et
sanctis ro qui quid vdrat ad
magna Cit nos pigtu est
periculosum qz votum ad magna
sz ad regna celop ro qui multa
impedimenta sunt in via Cit
nos nullo debem pigri esse
qz vitam nram impedunt tep
tatoes diuerse Cuncto qui vos
Pigritata no redimit i timo

Dic nobis periculosu ē si negligat
aiam rectime q ē ipignorata dnō
p pām delictoz Dico q̄ est
ppe tm̄ sciū Dic nob
ē valde periculosū cū diabolus
ppsuerit hoiem seu mām p
pām multo tempe si nō resecet
cū ppetio latina oōe q̄ssioe
et hoc ab tm̄ ppetis sēz
aīe die mortis q̄z dr̄ Cui rei
in morte q̄siteve et iterpuit
et sang q̄ fit ebeis Dicto q̄ gb
crederet m tpe locū turpis
cū locus m̄ q̄ crediim ē
parm̄ gb ē q̄ tpissimū et ideo
nō debem̄ esse piger ad sur
gend Dicauo q̄ magnū do
nū offertur hoc dono est
dna gracia et si d negligim
atpe licet negligerit ē valde
periculosū Mono q̄ quib ē in
magno pclo n̄ si succurat est
valde periculosū si Dic negligēs
ē valde periculosa hoi pigro
nisi cito succurat aīe sic que ē
in pclo mfernal pripicij De
cimo q̄ tpus ē plantandi ar
bores et nō plantant putandi
vineas et nō putant seminandi
agros et nō seminant metendi
segetes et nō metunt domandi
animalia et nō domant
curandi uulnera et nō curant
lauandi vestes et nō lauant
saliendi carnes et nō saliunt
In ist omnib ē valde pclo
sum pig negligens Et merito
sunt reprehensibiles qui in ist
spualib sunt negligentes Est
enim nō tempus ad dia p̄dicta
spualia facienda Nunc ē tpus
plantandi p caritatē radicez
putandi p pcoz cōfessionē
Seminandi p elemosinaz largitez
metendi p bonoz p̄mij accipiez
Domandi animalia p carnis mortificz
Curandi uulnera p p̄me meditaz
lauandi vestes p lacrimaz emis
sionē siue effusionē Saliendi car
nes p carnis sufficientez Hec
enim et sunt que dr̄ fm̄ cito ut
Proxi filie accidie sunt ru
stz tepiditas mollities sop
nolentia curiositas dilacio tar
ditas negligia ip̄ecuniosa re
missio dissolucio Quinta ve
nialia Quidam hystoria tedii
vite desperacio Hec cū p̄ma
que mittunt ex accidia figunt
Deus vij p ru tubulos quib
asteudit aqua diluuij sup mōtes
omnes Dic em aqua diluuij
submisit mundū Dic accidia sufo
cat ociosū Et sic tuit cū cib
tib sup seb montē effluxit
aqua Dic ex accidia cū gula
pcedit Deo nō ip̄o p̄dictū sum
mū remedium ē Diligens or
cupationē

Gula ē immoderatus appetit
us edendi et bibendi De
gula nō specialiter fm̄ sc
typum tēpbatus dabim̄ lamentū
et primū detestandū Gula multi
tudo dicit detestabilis quare p̄mo
filius superbie Nam superbia
e mortis gutturis et cito sup
cat hoiem Et gula q̄ ad hoc
ē gutturis vicii similit strag
gulat hoiem p patin Unde dr̄
xxxvij ff̄ tripula multi pierut
vel obierut morte q̄ruplici vij
morte nē culpe infame et
grauem t̄o quare morbo regio
Na ille morbus regit multas
expensas et ideo dr̄ regius qz
soli reges et hoies potentes
pnt sufficere ad tā grandes ex
pensas Dic gule vicium est
tam maligne expensarum p
vie pt si aliqs sufficere Nam
dr̄ Eccl vi die labor hoīs in

ere eiq; ꝛ̄o ꝑpat̄ bolissimo Nam
bolismo ē tamen appetitu q̄ mꝰ
ficit ḡhenē eo q̄ nō ꝑt sacrā
Dic gula maledicta ad modū
appetitus tamen mifficit gulo
sum qui nūq; ꝑt sacrad vnde
dr̄ pu' xvj venter impiorū
ſtribabilis ꝛ̄o ꝑpat̄ guloſib⁹
facto ꝑtriarch̄ qui q̄tuitatē ex
una ꝑte acquirit tm ex alt̄
ꝑte ꝑdit Dic ē sacrū guloſus
qui ex una ꝑte hȳ tocinā ad
implend et ex alt̄ ꝑte latrinā
ad euacuand et sat̄ ē miser
homo q̄ ſe ē deditū tam vili ſ
finio Vnde dr̄ Augei ſtruu
merces egregiant imſit eas i
sactū periſſimū ꝛ̄to Guloſi ꝑ
porcū Nā porcꝰ ē al deditū gule
Inalo aut nutrit et ſpargit
batones ſuos sic guloſos vt ꝑ
ad ſumū et igne mſm ponat
et eos ethnū deuoret et ēredet
Vnde dr̄ ajut viij Di eicſ nos
hmr mitte nos in porcos sic
guloſos ꝛ̄to ꝑpatur gula ſcom
Nā sic ſeſſor ducit q̄ui quo
cūq; voluit ꝑtq; ipm infre
nauerit Dic gula ducit gulo
ſum ad se ꝑtm/ex q̄o homo
vicio gule ſe ſtegnā ꝑmittit
Deo de guloſo dr̄ m ꝑs xxxi
Vſchiamo et ſcreno maxillas ſ
mo guloſi ꝑpat̄ esau q̄ ꝑ cibo
lenticule vendidit ꝓgenitā ſua
vt̄ Gen xxxvij Dic guloſi ꝑ
gula vendit ꝑmia ſua Nam
dr̄ Tres ſ̄ sederūt ꝓtā
ſtiz ꝑ cibo ꝛ̄o ꝑpat̄ guloſi ꝑſ
ti et nūi Nā sic ꝑſtis ꝑ gutt̄
capitur cū hamo et laqus ꝑ
collum cū laqueo Dic guloſi
ꝑ gutt̄ et collum capit̄ gule
vicio Et ꝓpter mlt̄ aues ſilis
est guloſi aūibꝰ pigrib⁹ ſpar

ꝑt̄ tā ꝑmo q̄ꝑe qz aues pigrue
nō ꝑt mlt̄ alte volare ſic gu
loſus nr̄ celestia desiderare Alt̄
aues pigrue ſic ſunt Cornices
in vindemijs q̄n ſunt bene pin
ues defuturi capiunt̄ ab accipi
tre Dic hoīes dediti gule fa
cile vincunt̄ a tēptacione Ita ſic
aues pigrue ſ. accipit q̄n ē hȳ
satur nō vult venire ad manū
dn̄ q̄tuitū ſibi ondatur carnes
Dic guloſi fugiūt manū dei q̄tū
tū ondat carnes ſtī benedicte
passionis xp̄i Nā de guloſo dic
Deut xxvij Inebriatus impin
guatus dilatatus derelinq; deū
fecit ſuū ꝛ̄ Homo q̄ꝑt gulo
ſus tam q̄ ducit ꝑ terrā in
lutū Nā tamē ducens terrā ꝑt
ob ipm videt in luto ducit terrā
in lutū Dic gula ducit gulo
ſum in lutū et i maledictā pau
pertatē dr̄ ꝑpt gregibus tuas nō eas
Trapha gule sint ſpecies sex p̄m
ē mensē habitudo q̄n ad destin
tōis Nā dr̄ ij pet̄ ij hȳ guloſi
velud irrōbilia pecora et ecc
q̄m ad defectū q̄passionis illa
cām q̄passione mō guloſi ad pau
pem et afflictū ac ſi eſſet
al brutū vñ nos vſ Di
bene vinū in phiala nl̄ q̄pu
triebant̄ ſup q̄tractione ioſeph
i paupis Cum de multe epu
lone luc xvj dr̄ nō ē q̄passꝰ
lazaro cui tandē q̄patriebant̄
canes eiq; ulcera lingendo
cum ē corpis mſmitis Nam
dicit̄ Eccl xxxviij In mltis eſt
non decit mſmitas Et eccl
tr̄ mors ſtz ne̅ vulpes et velocitas
cum ē ceteris loquacitas Dic
ꝑt de herode qui i conuiuio te
me promisit et puellam ſaltā
tricē puelle ſe datur q̄ꝑ petet

et ad petitionē eiꝰ pceptū ꝫ
putauit caput Johānis Baptiste
vt̄ ait viij Quartū e iopia
xem de filio ꝓdigo qui dissipat
oia bona sua viuendo in crapla
et luxu qui sic uta fuit panis
q̄ cupiebat de siliq̄s porcoꝝ
satuꝝ ad que ꝺ sunt q̄ furfur
ut cicer fabaꝝ Tertiū est
turnis luxu nā ex vrmte mg
brosꝰ scz ventris et gentaliū
mīt ꝺ esse ꝺ uacuo ꝺ deo dr̄
Ve vo Gaudiū eos et methati
sunt Quartū e triplex stultitia
vnde dr̄ pu xx Cruciatꝰ hic
Deleatur no ẽt sapiens Ista
ozee iij° dr̄ vmti et ebe
tas auferūt cor Filie gule sic
due scz Lasciuia et ebetas
Castimergia e excessꝰ in cibo
et̄ castimergia a castro et
mergo mersi eo q̄ ꝺ ia ingrit
in castro ventris Ebetas est
excessus in potu Et̄ ebrietas
qi ex̄ bibam nā bibo dice
bat̄ antiquitꝰ culix vel cyphꝰ
qui erat mensura potus Nā
vnū ꝺbat̄ ad mensura Hic
due filie sunt ie de quibꝰ dr̄
pu xxx Cagnussuge due sut
filie dicens affer affer Cag
nussuga dicit̄ venter q̄ ad mod
sagīnussuge circ obruit̄ q̄ satu
ratur ut dicit Ubi quid igi
sagīnussuge scz ventris due sut
filie scz castimargia et ebrie
tas dr̄s affer affer nā castitas
dicit affer cibum Ebrietas dr̄
affer potum va vlt aliqꝫ
lium finēde post potum et alia
aliqꝫtulū bibē post cibum
et sic ꝺ finitū

Luxuria e ꝺ modeatꝰ appe
titus circa tactū De luxu
ria nota spār tria scz
Typum diosum dapnū flagitiosū
et ptum p̄mittit luxa habet
mitras fictias detestales et
silitudines diosas primo em̄ ait
Helseme Nam in Helsemia sic
spār tri scz ignis ardens vinū
rodens sulphur fetens Sic
in p̄mo luxe e ignis ꝺ uinū
vinū scz remorsꝰ ossis et sul
phur scz infamie Et ideo qui
in p̄mo luxe ia quodammoda e
in supplicio Helseme vñ dicit
ait vo Expedit tibi scz o tu
luxuriose vt piat vnū membꝝ
scz id vilissimū et non ad q̄ q̄ p
totū corpus tuū mittat̄ in ge
hennā zo ꝺpatur fatuo mer
catori qui rem pretiosam dat pro
vili prio Sic luxuriosꝰ dat ad
q̄ vile prio scz ꝺ p̄mo q̄ dr̄ pd
vo p̄tū cum sorti vir vinū
e primus Nota de euo q̄ delectat
se cupiens aquile regis volucr
mlr avis pciosa viri dicit̄ inuat
et furit magnā luxuriā iste fi
tus mentis zo qui arrisit eme
rit aiaz eiꝰ debuisse em̄ du
isse ꝺ alio qui emit aiaz ꝺ tā
vile prius no possit ti videre
aiaz mea q̄ alius scz expn satis
maiori prio emit eam iuxta
ꝺ qđ dr̄ i Cor vi Empti
em̄ estis prio magno Iste em̄
fatuus mercator scz luxuriosus
q̄ ita magnū scz fecit de
mentibꝰ suis pciosis no est
mirū si cito amisit capitale
suū Et ideo pater luxuriosus
vent ad iudicium pauperrimꝰ
nam hic vendit et destruxit
q̄q̄ habebat scz deū et sibi
animā famā sanam gratiam et
gloriā zo ꝺpatur luxuriosus
torno qui cuidam uerib⁹ adhesit
vt dr̄ Ioan viij° Sic fecit luxu
riosus q̄ dimissa arrha q̄ mē

et tastitatꝰ adhet cadaueribꝫ
t· delectabilꝫ i mundis Quarto
apatur luxuriosꝰ fatuꝰ bella
tori ſ· i termi qui vix cauet
hostem suū qui videt ipm me
dio armatū arma nāq; dya
sunt mlieres Ille em sunt
baliste dyali de longe inſi
gnis Dum em fatuꝰ luxurio
ſꝰ qui nō curat hostē suū
fugē ſi attendit pulchꝝ tudiez
baliste Gilit mlier ornata et
pulchra cū suis tormentis e
gladius dyali bene ſtridens
et bene limatus luxuriosꝰ
i tm i fatuatꝰ et attentꝰ ea
pulchritudine istꝰ gladij q
nō curat cauere ictum i mlie
ris suū Gilit mlieres sunt castꝝ
m quo ponit dyalꝫ verillū
t· diuersa pamenta luxuioſꝰ
mlis appmquat ad castꝝ vbi vi
det anma dyali qz nō cauet
prudꝫ et ignitat tm tubꝫ
pulchritudine verillorꝫ vnd
bene figuratur luxuioſꝰ p abi
melech de quo dr Iudic
ix q venies ad opidū ubime
lech appmquit ad trim et er
ce vna mlr fragmē molē de
sup iacens ꝯfregit caput eiꝰ
et cerebrū effudit Abymelech
iste mlr appmquans ad trim
e homo luxuriosꝰ i traute pp
mquans ad mliere fragmen
molē qđ mlr prudē dr Abi
melech mſerat e temptacio q
a mliere pcedit et miſerē
luxuriosū ostendit Cōtigit qđat
luxa sagene Nam sagena de
scendens piscē capit nec facit
aliqua diſcretiō ſi qđ ꝑ ilem
apphendit Sic ptem luxe ſe
culi totū mundū i volvit Ma
dri de dyalo q piscat cū hac
sagena abaculis totū m hamo
sibi leuat totū trahit in sagena
sua Certo apatur luxa ſtrin
genda igne cū gretu hodie
biliter ardet et aquas ebiuit
et vix sit extinguibilis Sic igne luxu
rie dei in pcipitijs et mor
tiferis ardet et flere oīa de
uorat Nam dr de luxa Ecc
iij igne e usqz ad ossa deuorās
et Ezechiel i igne sic luxurie
omedit species dehti t· pulchros
viros et mlieres hō mundi
et nō q igne iste gretu cōsue
extinguit cū duobꝫ s· cū arena
et cū aceto qz luxuria habet
ista duo magna remedia Ire
na r· ysidorū ꝑ structuosaꝫ
hui⁹ mundi et actiū i actiuo
mā transeuntē pme ꝯceptio
apatur equo Nam equꝰ nō
vz ſi calcaribꝫ et freno Sic
homo nisi ꝯcat frenū ratiōe
cū calcaribꝫ pme efficit inutil
ad mādū equū nō frenatū ꝑter
luxe lasciuiā Ideo dr i psxxxi
Nolite fieri sic equꝰ et mulꝰ
Suo apatur nauis i nauta
sme ille gubernatꝰ regit
ſi solum fluxū aque sequit p
mittit Iuxta id q relego dicit
Cui vadit ad votum suū va
dit ad dolorem suū Nauis em
nūq ꝑ se ad portū ducit nisi
recte a nauta regat Cauo nta
e nauis et spūs e nauta ſi
nūq tuto venit ad portū
salutis nisi a spū rectꝫ gub
nacto vtutꝰ imo segnet fluxū
um aque i impetū luxurie
et tande pcipitaret hoiem
in mare oceanū Sapnacuis
etne In figura hō dr qui
vim q nauticā opiebat fluctibꝫ

qua vere aiv nrā mergat²
fluctibꝫ tēptacōis mſi adeſſi
auxiliū dīne vtutis Nonne ypat
ſterctoꝛi et luto ꝓpt vilitatē
mā ſic porci ſoluet² in luto
et equi iacet in ꝓpio ſime
Sic luxuōſi pſeuerant inſꝑ
meritū² in ꝓpio pcō deſtruet
Dr² Oſeel Putrueruſ iume
ta in ſterctore ſuo Sup q⁹ dr
Dicit gregſ Jumenta in ſtercꝛe
ſuo q̄ putreſcūt ē luxuriosa
in ſterctre luxe vitā ſimre
Sapna luxe ſunt ſex ꝙo em
Dicit hoiēz ad miariaz pauꝑ
tatē duffert ſiquidē gratz
et gloriā et ꝓmiſſa sbāe vn
dr² luc xv q⁹ filiꝰ ꝓdigus
p q̄e luxuriosā figuraſ dr
ſipit ſbāz ſua cū meretrib⁹ vi
uendo luxuriose ²o dicit ho
mēz ī pessimā ſimutatē fac
em q⁹ tpor et vilior ꝑs q̄e
ē in hoīe Dicit² ei ſſet ſimtz
figuit² ꝓſimutate ecpti q̄e
edit ſimtz luti et lateris
vt² dro: ⁱ⁰ p qđ bene mſ lux
uria q̄z i eſt ſimtz lutoſe de
lectabꝫ ²o ꝓpit hoīem īmar
mā vilitatē q̄z hoīem q̄ filiꝰ
ē deo et angel fieri ē pa
tē bitus ꝓpt in ꝑs tl viij dr²
homo cū honore eet nō itel
ſtz q⁹ ad ymaginē dei creatꝰ
aſſi ſē apatꝰ ē jumentis īſipi
entio hoīem ꝓiuat ī vē
et ſic alia bruta tpit nſa
tuat Sic ꝓtz in Salomone
qui tante fuit Sapie et ꝙ de
ipo Dicit iij ꝑ xi q⁹ deꝑua
tum eſt cor eius ꝓpt mlieꝛ
ſtrudo hoīem acriter morti
ficat Dcidit aut tri morte
ſtz trulpe Infamie et gehenne
deo dr² Ecclꝛ viij Jnueni
amariorē morte mlierē ego
em nē ſimplex ē et tꝛiſtoꝛia
ſi morē luxe mlierē ē et
ſempitna ⁶o hoiem fortis
illaqueat vñ dr² Ecclꝛ vij la
queus venatoꝛ ē i deo mi
hu venant² alias preda Sagē
na cor eius vincula ſunt manꝰ
ei Et nota hic de mlieꝛe tri
genq capture ſtz laqueii quo
rapiunt² volatilia Sagena qua
capiunt² natātia vndeta quibꝰ
capiuntur animalia ſilueſtꝛia et
tꝛeſtꝛia luxuria vero capit
volatilia .i. ſuperbos natatilia
.i. delicioſos et animalia tꝛeſtꝛia
.i. auaros et ſic ſere ſibi ſil
cuidit filie luxe ſunt vſ
formatio q̄ ē cū mlieꝛe ſolu
ta adulteriū qđ ſit cū q̄
gata ſtupꝝ qđ ē cū vgine
vl religioſa Jncestus q̄n eſt
cū affine vl cū conſanguinea et
pcm q̄ naz quoꝝ pcoꝝ ſimꝰ
vtz alibi vnde clamtat ad
deū vor ſagīs et zodomoꝝ
vor epiſtole mercatꝰ detenta
labor De iſte q̄e filiabꝰ lux
ſſet² in figa mū ꝑs vj vbi dr²
q⁹ quarta ꝑs tabi ſterctoꝛ colū
bar ve argenteis vestiebat²
ſterctoꝛ columbe q̄ ē q̄s
luxuiosa ſit ī mundicia luxe
q̄q argenteꝰ quibꝰ ſtrib⁹ vo
lutur val emit² ſuꝑ iſta v
pcō quibꝰ delectacio luxe ꝑ
tuat² Et bene ex ꝑs ſterctoꝛ
v argenteis emitur q̄z cū
cor ſint in pcō luxe ſtz
cogitacio delectacio oſensio
et opacio vnū ſolum de iſtis
ſtz delectatione ſ. caz ꝓtem
ꝓtī ꝓpue emit et peruat
luxuriosū ab ihū ībi vicijs
ſupdictis nos clementer ab
ſoluat et potenti eripiat ꝑ
ihūm ſaluatoꝛ mūdi

post tēpꝰ

Post tractatū de vicijs
et tractare de pmā q̄r
hoc ē prima dicta salutis
sit a patribus ad primam puenire
et subdita de prima spāl tā s. lau
des multiplicias ptes nitas et
ptes meritorias vel p vbā ad
dā ps figales eiq ptes vtua
les laudes eiq mitat multiplex
eiq figā et opacio ptes eiq
integrales sunt q̄tio q̄fessio
et satisfactio ptes eiq vtuales
sunt Secundū clemosina et ieiū
habet igitur pmā laudes mul
tiplices p̄ diuersas ipius figās
et opacies Compat aut pmā
spāl tribo Est em pmā sic
aqua calida q̄t canes Sicut
clamor q̄t fures et sic arma
q̄tra hostes Est em sic aqua
calida q̄t canes et magie q̄ vn
ad q̄trienciā Sic em cū aqua
calida eicit canes de cocina
Sic cū aqua lacrimar fetucnau
citur Spūalq et primo de
aīa In eo figā dr Ben xxxvj
dna ducent aquas calidas pb
m̄ desito dna qui mitigat do
natq vel mistrat q̄t pemten
tem aque calide et lacrime mā
strant pmitentē q̄trictionē Co
latitudo vero in qua aque calide
ducunt designat vitā soli
tariā pmitentis seu mundiciā
de qua Ambro lauant em la
crime delictū qđ vocē padre est
confitēdo Ista ē aqua qui ducit
aquā calidam pris sui factor
Compat aut pemtens arbori
q̄ radit ē q̄trito frondes cōfessio
et flores sancta deuocio struc
tus bona opa fluor grē affli
sio Vel dnt pmitentes vitia
ti in xpo p humilitatē extensi
p rubritatē opti cortice per
austeritatē dās Ambro alios
p bona exā et gsilia Ipo vij No
tate notate arboribo Hec arbo
res sunt silua vitis et ficus
oliua misericordes figāt ficus
q̄templatiua claustrales vitis sti
predicatores Iudic ue ficus nolunt
regnare sup ligna siluar i. sup
homes infructuosos 2o pmā ē
sic clamor q̄t fures Sic pemtēs
clamor cōfessio vl ore fugat
demones vn m figā dicit
i matth iij q̄ timore iude q̄ mtp
tat confessio repulsi sut dmci
eiq 2o ē pmā sic arma q̄ hostes
marie q̄ vn ad satisfactionem
Nam satisfactio pmitentis sic ē
ieiuniū ore et elemosina sunt
quedā pmitentis arma Na dr apli
n Cor x Arma milicie vre
nō sunt carnalia sz sut carnē ma
cerancia De elemosina dr ecclī
xxxv Cup scutū potentis et sup
lorica pugnant adusa inimici tui
Item pmā est turbatiua admstar
maris Arcensiua admstar ignis
Conclusiua admstar sepis Fructuo
pmā sic quedā maris turbatio
Nam sic mare nō emittit inmū
dicias nisi sit turbatū sic aīa
nō emittit primū nisi mesta heat
pmē et q̄trictis q̄tbacōē et
motū Vnde pententi dr magd
ē velud mare q̄trito tua Est eiq
pmā sic quedā ignis accensio
Nā sic ignis p̄ducit fumū de
viridis lignis sic vtus pmē de
pravis ducit fumū q̄trictis
Et sic ligna fr viridia emittut
seu reddunt q̄dam humidē per
vtutē ignis Sic pravi q̄tti
cructant retē pmē humidē lacrimo
se q̄trictis Na dr in ps cxxviij
Fructu aquarū deducūt oculi mei etc
Et sic ligna viridia q̄n bene
sunt accensa fortiq calefaciunt
Sic pctores q̄n sunt ignē pmē

cus id apit Nescitis q̄ petrus pre
mens methilomq̄ spūt mūdi
ppa q̄t̄ aliquos q̄n facit ut
primca q̄ q̄n dicunt nuces recon
tes ppt̄ exteriorē cortic amari
tudīe indicat nuce amara ee
et spūt nucleū nitore circa
milīs repudiat p̄ma q̄ cruci
videtur amara deo dr̄ habe
xij ois disciplina in p̄nti
nō gaudij sī merorīs p̄mitens
mstp appetit celum et sic
quet rūpit veste vetez vt ha
beat cicij nouā dic bonq pe
mitens lacerat sacū carnis vt
ciciis que sue actiuat stolā etue
felicit̄ nam dr̄ mi pē xxxix
Contribisti sacū meū et circūde
dē me le. Dē pē p̄mē mtēc
les vnde p̄ma tīz tres ptes
pām vtualit mtegrās s. cord
tredis cfessionē oris et satisfac
cionē op̄ib de p̄ma pte p̄mē
que ē structio nō q̄ contrio de
ptis debz esse morosa et iten
ta nō p̄fuctoria solitaria nō
pubta integra nō diminuta vor
bmata nō effusa ꝓpria nō aliena
genebunda nō delicriosa Questa
rion silata Et illa septē tan
gunt̄ mi illo vbo ysa xxxviij°
recogitabo tī dō anos meos tīc
iste vsticiā dz esse ꝓtue mo
morie illoꝝ vij que vera q̄to
debz fīrē q̄nto cū ut dēm est
debet esse intenta nō p̄fūctoria
deo dicit recogitabo q̄ illos q̄
veniūt ad cfessionē mcogitati
qua de ptis nullam vl mo
dicam volunt fīrē sollicitudīe
maiora tū ḡr sint maiora debitaq̄ maiora negocia
homo habeat vl habere possit
in hac vita Ista cū sint de
bita ꝛ milia talentoꝝ vt̄ ut
xviij Ista cū sint negocia ꝓ
quibꝫ filij dei mortuꝫ t et
ꝓ quibꝫ congregabit angelos de
celo et stres et choices de mūdo
et occ dones de ifīno vt̄ nt
xxv Bene aut est patuꝫ qui
de hijs maris debitis et negō
cijs mūdī ē sollicitus vt dicit ie
bonq pemtens dauid i pē xxxviij
Cogitabo ꝓ peto meo non dr
ꝓsumbo mimo ut auaro nec de
tibo ut sceloso nec de luto ut
immundo nt de vento ut superbo
nec de mendacio vt vbosus sī
de patris meis ero dolens et
sollicitus qz ut vulgo dr̄ Cruc
dolor ē dēs versat̄ liquado
lentꝫ t° q̄tio debet ee solita
ria nō publica deo dicit tibi
qz debz ee solum i ḡspectu dei
qui id pē xvij meditacio cordis
mei in gr-t ssp Infirmi enī nō
soleunt stare in platea sī i ta
mera clausa et ḡsilia et negō
cia ardua nō tractant̄ in pubco
sī in loco secreto deo dr̄ aut
vbo Tu aut cū orabis intra in cubiculū cordis
patris tui intra in cubiculū cordis
tui t° debz ee integra nō di
minuta dēo dicit debes modi
cū em de liquore crupto insi
cet vas si remanet in r° deo
dr̄ Tres q effunde sic aquā
cor tuū Bene aut dr̄ sic aquā
qua aliqs liquor vix pt omo
effundi q̄n ubi remanēt de colore
odore ut sapore videmq em q̄
post effusionē lactis remanet
in vase color post effusionē
vini remanet odor post effu
sionē mellis et olei remanet
sapor debet q° pemtens
effundē nō sic lac ne sīz re
manēcat colorꝫ Pristine querimonie
nec sic vinū ne remaneant odor
pue ymaginacōis nec sic mel
ne maneāt sapor inmūde delec
cionis sī sic aqua ꝓserte ī itegre
ḡtōis Quarto dz ee ordinata

nō offusa deo dr̄ dimq; cm̄ dis
tinguitur p̄ tpa tempa sc̄z hyē
mem ver estate et autūpnū
dz q̄ penitens annos vt ciuili
vite sue distingue p̄ tpa vt pos
sit facilq; sua iuuentute pau
perpue debet prior luctu q̄ue
si iuemat in vita sua hyemē
i. frigiditatē tpis torpore ac
cidie ver. i. fluiditatē corpal
lastitue et estatē indigitacois
et vxuriē et autūpnū i. sic
citatem cupiditatis et auaritie
hec sunt tpa q̄bq; distinguit an
ni patet de quibq; dr̄ m̄ pō
test̄ir ymmi nri sic aranea
medita aranea n. totū studiū
suū ponit vt ordinet telam
vilem et fragilem ad capiend
muscas talis ē vita hoīs stu
dij et vilis et scelum muscas
capit. i. delicatos mundanos vn
dicit̄ ysa lix. q̄ telas aranee
texuerunt cuncto debz gtricio
ēe ppria et nō aliena. i. de
pcib; ppriis et nō alienis pec
cat dicit meos. vnc enī ho
ppetrat̄ q̄ dimiss negocijs
alijs sollicitus est de alienis
vnde dicit saluator luce xxiij
filie ihrlm nolite flere sup
me sed supuos metipsos flete
et sic volt̄ xp̄s q̄ p̄ nimiū plan
gentes mortē suā benedicta q̄
ipsaz planxerūt culpā quaz
nichilominꝰ hz gtiē q̄ nos
iudicem̄ conscientia deaz dd
sic volgo dr̄a cuibz plangit
talam suā. i. dapnū ppriū iux
ta dicti gal vi. vng quisq;
ong suū p̄tabit deū debet
ee penitebimda deo dr̄ ni ama
ritudine ipsius cm̄ signū est
mortis qui infirmū videt in sig
re mestitudis et eū q̄n egrio

aspe vrgit̄ et anxiat̄ et vi
uacit̄ sentit egritudinē sic
tristi et motū subsegrie vn
dr̄ ysa xxxviij. dolet i pace
amaritudo mea amarissima
Contrio nāq; amara est pīcu
dauune offense immaior. p̄dap
no supne gre et pie illa
rissima p̄ beatu pene etne sit
infinite quocūq; et cruciatum
tiaie et egrota aīaz fuerit
imo et vltrō gtrio debet ee
intima nō ficta vl̄ sīlata etrio
dicit die mee Emplastru nō
nō debet poni nisi sup locū do
loris infirmi sic collirium po
in oculo nō in calcaneo et
deo q̄z patri ē morbq; mee ipsa
pcipue dz gtrione doloris
pti sentire vnde dr̄ Joelis
ij. Scindite corda vra et nō
vestimenta nra q̄ ioh quoq; pma
i. in vultu et nō in sciu in
veste et nō in corde cū imord
nē ihūs xp̄us medicꝰ aīaꝝ nrāꝝ
docear pnitente facie lauare
vestes apone caput unge et
cor pinge vnat vi tu autem
ieiunas xīst Scindite nō depma
q̄ in ad gfessione q̄ ē za pt ea
virtualit integrans vnde vi
sunt in gfessione pn̄r atten
denda p̄me dz ee festina non
tarda gt aliquos q̄ ipso plo
pnt differunt gfiteri cruc
in infimitate grauissima et ttes
sunt silet latrombq; quoq; ipz
ictuleo et ipsi trombq; extorquet
quz talium gfessione extorqt dr̄
p̄ aculeū acute febris vel
grauis infimitat̄ cui tn dr̄
applica pō xxvij petrus pe
riem cui i gfessione cui ie qui
dissidit de iure suo debet au
dictū de pace et gpositione

tractare et die sme puenire
2o ofessio debz esse humilis et
verecunda Nuc ad apli ad no
m Cue sirim hui⁹ tue m
ulie m quibz nuc erubescut
latones eam demissa capite et
ffusi rubore sceleā ofitent²
ctra aliquos dictes quorten
da factmora sua q̄ nec deum
timent nec homies verent² la
trones timent patibulū cui
sit tā breue supplicium et tñi
tormū et fles nō timent ifim
et dlabilem cruciatū latro
nes verecundant² ait pau aut
nil ꝓdest eis verecundia Isti aut
nō erubescut cū tm pro pme
sit ipsa erubescena De talibz
dicere: vbi confusi sunt qui
abhominatione deo fecerunt qui
post ofessione nō sut ofusi et
erubescere nescierut qz tales sunt
vtiqz erubescene causam et
meritū et nō erubescentie
signum 2o ofessio debet ee ꝓuta
bilis² non palliata Confessio
dicit² apta in qua ꝓtor se
accusat exp̄mendo ees pctā dnō
et scripture cristiane ingratias
quia dicit² psu xviij Justꝰ ꝑor
t accusator sui Sic ofitebat²
Dauid qui dicebat in ps xxxi
Dixi ofitebor adūersū me iniq
Act me nom dicit⁹ se laudando et excusso
sic faciebat pharisceus sz adiusti
me se accusando sic faciebat
publicanꝰ Luc xviij Quarto cō
fessio dz esse vera nō ficta est²
confessio vera que est cū ꝓpōito
emendandi que non solum oris
est sz cordis de qua dicit ps
ps c xxxv viij Confitebor tibi dne
in toto corde meo q̄ aliquos q̄q
est ofessio lupi de quo narrat
fabula q̄ se mel ofitebat² inq̄t es
suos sicelis se ostulasse oue qua de
uorauerat et interim cat lupꝰ
sollicitus qz videbat oues recedere
hūt dicit ofessori suo q̄ tuto eū
absoluet ut sz posset seq̄ oues
Dicq̄ ofitent² aliqui in trina in
spfitie preā sua tangent ꝓnoes
ad patrē redire post pascha uto
ofessio debz esse integra nō di
midia pars eius valeret si infirmꝰ
febre medico reuelaret et pestem
febris celaret et si nauta aliqua
ferrumā naus obstruet et aliq̄
non debz q̄ penitens integrā
ofessione deo offerre Deo cui e
rex nobilis et ignensa vest debz
pomi pamb integ nō fracta meta
deo cui nō ofucrunt dimidiare ve
nia deo totū holocz simul scrit in
sabatho vt² ps viij Et sic magni
mercaturet in gressꝰ nō tribulata
nō denarta vendunt sic pauper
mercatores preter ipz mercatur
dei sz greā et veria e res illis
cui ipe sit inuitor simꝰ Isti duo cruci
fixibilia adinstar margarite vl²
alteri lapidis ptiosi q̄ totus emt²
vel toto dimittit² Ipe aut e negotia
tor margarita² qui q̄rit bonas
margaritas q̄t viij Quarto ofessio
dz ee flebilis et lacrimosa sic bti
petri q̄rit xxxi et rubric magne
luc vij qz ma et lacrime sunt ad
miscendū valde amare et deo v
est lacrima ibi est gratia alta sua
mia fiat e cū aqua qua xpc valde
sitit et nulli solus tm cui deficit
q̄ puteꝰ lacrimar In ecclia q̄dā fuit
nūe puteꝰ samarie s. lacrimar a
mulere samaritana i. a penitente aut
Jo iiij Septio et vltimo ofessio
debet ee obediens et ꝓmpta ut
sz penitens studeat suscipe et
obtuare sacerdotis mandata Infirmꝰ
qui michil vult fiee ꝓ medico
vix aut nūq̄ curat² a morbo su
obedire dz penitens nō gtende

sic dauid qui dicebat ps lxxij
vt iumentu factus sum apud
te Iumentu naz no ptinet
sibi optare Et nota q3 tpler e
ofessio p̄ma e ofessio pctī De
qua ps xxxi Dixi confitebor
aduersū me ic̄ In ho vbo tan
gunt2 sex q3 vera ofessio ē
p̄mū e p̄meditacio q3 not2 cū
dicit Dixi x̄m e oppo cord
et ofessio ore sīl et
corde fiat q3 notat cū dicat cō
fitebor x̄m q3 sit actus aīe q3
notat2 vbi aduersum me x̄m
q3 sit de mal nō de bonis q3
notat2 p̄lustria Quilibz sit
ppria t De pctis ppriis no de
alienis q3 notat2 p līa mea 6m
q3 fiat ad honore dei et glōs
tatem sīu q3 notat2 p līa dno
Et tibi ofessio utile vñ sē
Et tu remisisti impie pr mei ve
est confessio laudis de qua ett
ubi Confitebor tibi dne rex
et collau te de hijs duobz sīl
Dicit ypocrita ps lxxv Confite
bim2 tibi deo confitebm2 ti lic
2a e ofessio fidei de qua pro
Corde creditur ad nr̄. ic̄ Et
nota q3 ofessio mq qua sit ptete
vij additiones q3at2 stelle in
qua sunt vij corde unde stella
assimil que habz ista septemplī
tem cordi reddit m auribz dei
suauissima et delectabilissiaz me
lodiam melodiam nec e aliq3
organū musicū quia libenter
deus audiat sic verū ofessione
pctor Et ideo mang q3 sic tan
git cordi deo stella ofessiois
statim reptat solariū sic ve
mam de tibi petis unde de
nsa xliij Maria sīgl habes vñ
nstificeris Et dauid q3 solit tibi
s. mq pnitenbz q3 volunt i curia
regis dicūt ire q3 tangit eo
mō quo sīgl dicūt e stella q3 oīe
vm Et m ps cxviij Intravit p
tas cuj i confessione Tercio nō
de p̄ma q3m ad satisfactione ad
qua stringue vij sunt nīa vt sit
pfecta p̄ma et pctī medicīna
primo cm ad satisfactioz requit2
abstmēa a pcto Sic em p̄ma
lex qua medicu mpoit ifirmo
e abstmena a cibo Ita p̄mūq3
e nctīū p̄tenti Et abstmētia
a pcto hat legem imponebat
ypocrab Dixi nr̄ ulgs expo
ne sīus quos habebat in curā vt
m adultā Jo viij cu dicit pnde
et almo no pctīb 2o requit ad
satisfactione p̄me restitucio rei
aliene et hoc e sic queda mi
nucio vl sīcubotenia q̄mittit
em sacr̄ sibam seu ausert sibi
naz Et affligat vitā et gredia
et qie vitam Et sic sit queda
nfirmitas q no pnt sīcubotia curari
Sic sit qued pcta a quibz nō pt
aliquis hmc restitude curari et
ustificari sic fluctū tropma ysia
Ormonia et elegi quia no timtit
patrē nisi restituat ablatū vt
Et dicūt sanct sīcubotiaz facie
bat zacheg qui dicebat lucē
Si q3 alicui defraui, red. quā
drupla mō ysurari reddent simpla
2o requirit ad satisfactioz crimi
humilitat Crimi em et aqua facit
bonū ecclīe Sic crimi vere hūi
litat et aqua calida lodnaij
facit primaz pigritia Et sic aqua
calida nisi tristeat p timete no bi
bunt sordes vestiū Sic lacrime
quib calde nisi tristent p timez
humilitat no lauant sordes
vicior Ideo dicebat Job xlij
Ago primaz in fauillā et cine
In fauilla sc̄z deuocois et cine
humilitat Quarto requit2 ad satis

sic ... minuit ... fiat ... fiat ... diuinū ... tertiam ... restituat

factione pintentiꝰ cilicium mortifi
catoꝝ hor & ymi et spale ma
lagma et emplastꝝ calfemb te
ssium luce et lastuce carnal
et sic emplastꝝ tpat dolorem
ita carnis repssio repmit libi
dinem hor emplastꝝ ponebat
sup loci doloris Judith 8
to de q̃ viii° q tms sup labes fugit cilicii
de Judith
tenuabat cilicium q̃ mꝫ luceꝫ
et ieunium q̃ cibus cito reput
ad satisfactionē ieuniu afflic
tiuꝫ q̃z ad leꝫ panis et aqua
et tribus et vitꝫ mſtrui et pri
pue phibetur vinu ſſime cū
ille bonꝰ medicꝰ paulꝰ dicit ad ephe
vo Nolite ebriari vino in q̃ luxu
ria et nota q̃ ois credunt inf
mis de quoꝝ salute desperat
si alios de quibꝰ habet ꝓbs
q̃ euadent nocitua ſbtrahunt
ſtrahuntq; delectabilia sint vide
dicit loci ij° Conuertimini ad me i toto
corde vro ieiu et flo et plat et se
quit
tunt strit si quertat et iustificat
deꝰ q̃ d. ex quo deꝰ q̃ est sting
medicꝰ ieiunaze nos ꝓcipit neq;
q̃ de mra salute diffidit Certo
reputur ad satisfactiꝰ pintentiꝰ
elimosina et q̃ e q̃ solatiū ine
dicine
uri fidelis em laborat ꝙn ſpat
se bene remunerā et nota q̃ pla
tus e tyrannꝰ medico ſm q̃ plꝰ
laborat cū mſtrui et q̃to a
maiꝰ et pticulꝰ morbo labo
rauit egrotꝰ tanto e ꝙ tenetur
tenꝰ medicꝰ ne xpi q̃ tm cū
nos laborauit philosꝓ mſtres
nros aūz ſua tradidit mſa liij
Et est tam grauis et inſa nos
mte nos liberauit Ipe em est
qui sanat dei mſtrates nros
et redemit De mteritis vitam
meā ꝑ cij Si em bene remu
net iste medicꝰ negq; de morte
timeat egrotꝰ Dabz em remu
nerā non q̃ se q̃z bonoꝝ meoꝝ
non egeat ſi q̃ tñ debitis suis ſq
paupibꝰ amore ſui vide dicit ayt
xxv cap vmi De mimis meis
fecisti ei De illo solario ele
mosine dicit Thoe iij Elia ab
oi pcto et a morte li et nō pueniet
a vre ihū Septio et vltimo ad
requiē Satisfactiꝰ pmſs oro de ad
uotio Dic em me ꝑ filiū egro
to facit candela et emittit be
ti tri nūm sup e assilit ei
auriliū medicoꝝ Dic qd videꝫ
ſpm mrm pcipitari ꝙ unū mitte
ꝓti debemꝰ deo stare candela
bone operatois Lux ei lucifer iij
lucine nitentes in manibꝰ vrīs
Et emittē votū de uoto oro vīs
qua hor geno Demoniorꝫ sic
patm no eicit nisi in oīe
et ieunio xpat xvij oro nāz
pestes mentis curat et ieunium
pestes corpis Tertio nō de
pmū q̃ii ad pb ꝓme vtua
les q̃le sunt treb sic oro ieu
nii et elemosina ꝓmo nota
de oīe que e petrio Detenū
in deo dicit damasceno De oīe
notanda sunt spar q̃ sic Tpe
Decens virus ingens modꝰ appe
tens locus egrediens et tpe
querens habz quit oīe tripli
Decente et sigz elegante dis
patur em spar tribꝰ est em
sic mensium Dñe emisericordiam
offendi Dic scrutꝰ Dñe ne digneris
opponere Dic tributi Dñe
Dignoꝝ ꝓsluere est go oro ꝓ
silio thuris mensa deꝰ Dñe emise
ricordiam debemꝰ offerre Dic
em thus vel mensium sup
carbones positi spirat suaue
et redolente fumꝰ Dic oro
mensa sup ignitos carbones
Deuotois inflam fragrat in
conspectu Dñe maiestatis et
deo dicit in ꝑ t xl Dirigat
Dñe oro mea sic mensium Deꝰ

oro silis t scuto qđ dne mdig
nacion debemꝰ opponꝫ Nam
sic scutu phibz ictum lancee
vl sagitte Sic oro fuat hoc
a lancea vl sagitta sine et ire
dei Unde dr Cap xviij° De
mense q psens scutu ozis psti
tit ire Est h alig oro simil
tributo qđ dne dnator debeꝫ
psoluꝫ Sic em Emphiteota
vel feodatꝰ soluit tributu re
gi p Emphyteosi vl feodo qđ
tz ab ipso Sic tributo laudiꝫ
et oibꝫ soluend dco plem
phiteosi corpiꝫ et aie qđ ab
eo incepimꝰ in feodo Et ideo
dr3 mat xxij reddite q sunt
casar Item oro triplicat habz
figuꝝ dco vulde pulchra est
em vir orans sic homo petat
regi cuncta Sic a rege petens
iudiciu Sic a rege querens
iusticiam Est utiq homo qui
horat sic ie qui regi petat en
cenia magna et nobile ut
hanc magnꝫ vl nobil dnicellꝫ
Sic oro dcm cuncta adco
nobile et magna qđ solum
dr petad dco p horam magn
i. iustum hoc em dco offerꝫ
xpi hoiꝫ et mediatoꝛ mꝛi
qui oratoꝛ meas et opa mea
petat deo pri qđ figuꝝ
Diaconꝰ in Gallia i missa cid
offert thuribulꝫ sacti hoc
est officiu angeli qui meas
orones sic offert in aspectu
dei ut dicit angelꝰ ad thobiaꝫ
vij Cruando orabas tu lac
rimaꝫ ret Sic rego oroz tua offere
eam deo Et sic regi no offt
qui sibi mostrat scrutinium
coptum cu muste Sic qui orat
non debz regi regiu offerre scꝫ
tulum cid muste i venenosis
et inmundis cogitatiꝫ Est ena ho
mo orat sic te qui a rege petit
iudiciu Sic em qui in iudicio
loco debz hre testes de scripto que
proponit alioqn no crederet sibi
vel no iudiceret imo a iudice
puniret Sic oro vobis debz
hre testimoniu cordis Sed tn
cauend est ne forte cor corrup
sit scintꝫ vl erupto testi crup
cione sit iniquitatis qz dr i pe
lxv Imagtate si aspexi cor in
Et si astiena bona fidele testimo
niu ferat orans iudiciu pse
cepstat Ita et apoꝫ ij dr qđ
gta mea hec e testimoniu ecclie
mee Est insup orans sic ille
qui a rege i obsidione petit
ad petit suꝫsum Nam sic q
tenz castꝝ regi si obsidet ab
inimico reputatꝫ infidel nisi
castꝝ regi demiciaret obsessi
vel petat suꝫsum vl nisi exper
taret eccm auxiliu a rege
Sic cu hostes inuabiles et in
visibiles obsident mat tepta
ciombꝫ statim debem regi
regiu nuciu mittꝫ et obsidio
demiciare Sic ipha qui dicebat
in ps xxij Consiliu in aligna
obsedit me deꝫ em non differt
auxiliu mittꝫ qz fidelis et stati
facietꝫ cu tepstatoe pueniet
ut dr apoꝫ j dr Item qui
orat debz clamare sic ecia
mat puuls cu volt uberu
sic catulꝰ senectꝰ verberu
Sic pcꝰ cu videt picta est
itaq homo qui orat sic puuls
volens uberu ita ip clat ad deꝫ
desio lactis Sic uti spuales sui
iuuenes sui senes sint emittꝫ
ululatu ozis devote p uberis
g solacoiꝫ dne Quꝫ id qui
melioꝛ sint uberu tua uno
est ecc qui orat sic catulꝰ senes

verbera nã tlis ſenciens verbe
ra plus latrat cũ plus pruit
dit plus dz clamaze orando
qui a duo caſtigat tribulacõ
nunc ergo dñe cui tribulazer cla
mat ſuſcipe hoc
qui horat ſic ꝑplis videns pecca
tum ſuescunt cum ꝑplẽ clamare
ꝓpriũe dt tã ſ. ꝙ nqua ꝓpie
et hostes dit emitte deb et
homo clamore ꝙ tẽ gemꝫ tepta
cionẽ ſ. dt carnalem gemitꝫ
ꝙ pigne figãt ꝙ gemꝫ ſeculi
trena ſeu mundana que paqua
fluente miſ cont diabolica guer
ram que ꝓprie hoſtis appellat
hinc pecca timebat dñe ꝑ
xiiii vbi dicebat peccata mea ne
veneruãt me ſtem in orõe dñi
cta ob crebr aperie ſ. dit rem
matrem aeri ſic infantulo et
pollicemo nutrici est itaqz o
rans sic homo reumatizans qm
natꝰ hz ſtetas cum nequeat ꝙ
aperio oris ad respirand dicit
inſpectu hz adoratu et cum
mazet. deſideꝛ celeſtis ſui obſcitis
tlis debz aperire ob dt emitte
vocem tuam vt dt dñe ꝑ xiiii
ob meam aperi et attrahi spm
est cta ob apiend ꝙ oraz ſic in
fans aperit os nutri dit cum nutꝛ
infante nutrire nõ possit ſi os puer
nõ aperuerit dit ſi valuꝰ nutrire
tuum vite ſuſcipe orando apiat
ob nem nutritia omn. gratie
dñe ſuꝛ id dapie xxvi ange
lor eſta nut ꝓ. t. ꝙ dt
ꝓpriũe homo qui erat sic pol
luctꝰ qm qñ ſentit ꝓmitte
mittẽz aperit roſtra ſuꝛ ſub celum
dit cui ſcripter viſitat nos
deus ꝙ oraz deuota vt dt dñe
i. teſſa vo dñi mittimſtoc orate
et de utro iuſto ꝙ dt xxxiii
aperiet os ſuũ in orõe et ꝓdic

ſ. dep Item oro est sic armatꝰ
ued militꝛ armatꝰ sic luctaꝰ
viam demeans sic columba ali
uam ꝓtans dit itaqz oro sic ar
matꝰ nã sic miles no erit ſi
armis ad bellũ ita ſi armis
orõis nullo demꝰ mitte tepta
cionibꝰ afflictus In figuꝝ dicꝝ
dico xvii ꝙ ayonse leuante
manu ad orandũ vincebat israel
et cũ submittebat manu ſuperabat
amalech i. diabolꝰ dit etã oro
sic luctaꝰ via demittens dit
cum luctaꝰ ẽ nata i tenebꝛ
sic oro in rebus dubijs Intꝰ
figuꝝ mitꝛ illa ciuitatis i. anima
deuota accendit luctaꝰ luc xv
i. orõis deuote ſtigneꝛa et
fugat draguꝫ i. dyabolꝰ qui
que ſi ꝓdidit fugit repiet cũ
orõe deuota dit sic luctaꝰ
dirigit gressꝰ sic oro dirigit
ad bonũ dñi vnde dicit deus
mo. ad paulum In pno cth bꝛ
bonis opib ꝓmitte ſicuti cruci
fixꝰ hodie cũ deuota oratõe
dit dñe ꝓpria oro sic columba que
veneꝛa dit ad arcꝫ cui oliua
dens vno ita sic illa demitta
pace et ita ceſſaſſe diluuiũ
dit oro deus dimittat ꝓmitenti
dna reꝛtributione et vera
patroꝫ et sic illa columba portat
ramũ olive dit oro ramꝰ
dme gre et mee et sic colũ
ba hz duplicẽ alam dit oro
hz duas alas siz ieiunũ et
elemosinã unde dicꝝ in ꝓ
cruꝫ dubit ni permaꝫ sic
columbe et volabo ꝙ oraz et
requeſta ꝙ deuocioz

De ieiunio nõ ſpecialit
tã siz quibꝰ ieiunũ
ꝓbatur ꝙ ni ieiunio
reꝓbatur et quale ieiunũ
emendat ꝓmo cm ꝙ patur

ieunium plebi et sacerdoti
est eum sic peritus ignis vel
lignorum sub olla Sic eum sub
trahendo ligna vel ignem de
olla cessat bullicio Sic corpus
subtrahendo tabaria cessat tur
mus tentacio Unde nota quan
olla fuida explicit impedit
ebullicionem olle subtra
hendo aquam infundendo et que
sunt in olla movendo vel mi
nuendo Sic anima penitens ad
mittat ancille Christi ebullicionem car
nalis concupiscencie Sic ligna sub
trahe parte immedendo Sic aquam
infunde ad tria aquam bibendo
vel unum miltum limpfiando et
Sic olla minoratur et movere se
utilit militi ostrupando Sic
et Apli in Corin. xo In labo
ribus in vigiliis in ieuniis
in castitate nos Nam caro
nostra ad flatum spiritus sic tur
bo ignis attendit et sic olle
sustinere utrum seruet ut dicit
Job xli Alitus eius prunas ar
dere facit Est autem ieunium sic
agilis in alucta Nam sic anima
macilenta et agilis ad fugiendum
atripitre et ad volatum sub
limem Sic mens hois ieiunata
et abstinens est abilis ad agil
ad fugiendum atripitre i. hostium
tentationem et ad sublime vola
tum spiritualis Dicit enim
Ysa xl Volabunt sicut pennas
ventorum volabunt fugiendo tem
tationes et volabunt se alienando
ad spiritualem Accipio vero est
de auis genus et pigmeum sit de
grossitie tres vindemiarum que
non possit atripitre fugere nec
alte volare Sic homines carnem
habentes non bene possit tentatio
nem diaboli euitare nec bene celestia
spiritualia Unde in figura
helyas ieunauit xl diebus et
xl noctibus ut sic possit fugere
Jezabel crudelem et ad montem
Dei oreb celerius pervenire
in quo per xxx helyas in figura
tenuit hois abstinentes per cru
delem Jezabel designat tentatio
nem Unde Dei oreb est sublimi
tatem spiritualis Et sicut jeu
nium sic grauitas in stella na
sicut stella nisi est grauis et cor
pus superfluum non esset sonorosa
Sic homo nisi sit vacuus per
abstinentiam et extensis virgi
num primas non redderet sonoram
Unde laudes melodiam unde
in figura legitur Quia uoluisti
deus sacrificium holocaustum non
delectabis Et fuerit altare
non solidum sed cum et gramen
altius et cornua penitentis vel sic
immolari sacrificium spiritualis et
laudes quas quidem non sic solidi
et delicias plenum sed in cane
et gramen et prima et ieunium
alternatim Ite nondum est nimium
remedium ad expiandum morbum
hominis sed illum ad effugiendum lupum
et timorem ad expiandum atque
est iterum ieunium remedium val
de sanum ad expiandum et nimium
morbum Nam sicut prima lex
medicorum sanandum corpus
est dieta Sic primum auxilium ver
sus febribus tentatus est ieunium
abstinentie Unde ieunium pri
mum inter opera prime caritatis
Est autem ieunium importabile sibi in
sum simplicissimum possibilis
in quo certum mihi ad me in toto
corde vero in ieunio sic est est
ieunium valde bonum consilium
ad fugiendum lupum Sic enim dicit
Hanibal cecit lupum de nemore
abstinencia et ieunium fugat
diabolum ab hoc Unde dicitur

nunt xxiij hoc tpe ng de memoꝛe
nō erit ei m ie. et. o. zch Nam
oro fugat pestes cordis et de
mnū pestes corpis ut dr Augꝰ
In hꝛa etiā huius dr Judith viij
et xiij Judith quecq; fitens mt
ptrit sit pinten q̄ pcat sua
ysitent holofarnes que Judith
ieunās occidit sit Drabolum
q̄ ossessione et abstinēa supat
Est mstup ieunīū valde ecctu
nigenū ad castꝛa expugnandū
Cui enī nō e adeo forte castꝛ
q̄ nō possit expugnāi si possint
ei victualia subtrāi Et nō e
ideo cito rebellis spūi q̄ subt
hendo tributa nō valeat a spū
subuagāi Cuo sīgd nra castꝛa
Drabli est que spūs rebellat q̄
spūm de hoc tpe dr Lucerī
cli sortē armatꝝ a Drabli tripodt
atūm suū zch Utrūq; Drabli est
castꝛa corpis i mundi hui s. tres
superbie fossatis quatuoꝛ pupes
rudie hui q̄ muro defendūt
pprie culpe hui etiā postꝛe
dnisacois mstruplinate habēt
pdecm puisam intrare delactis
i mundo Ex tri gñatiōis inū
mat spū ieunīū ut dcm est
subtrahendo tributa expugnat
eo nō q̄ for i ieunīo rebbāt
sīz cū ieunās vacat culpe cū
ieunās mhiat fame Cum ieu
nans perit burse et cū ieu
nans sanat gule Est i primo
rebband i ieuno cū ieunans
A sīz q̄ ie vacat pcō Altꝛis filis e Dra
unata cibo et cio esta nō e et malicia sp
nō absti net a pcō cato ut dr ussdem Si paup es
til Drabli possidet si ieunās
Drabli nō q̄medit si vigilas
Drabli nō dormit q̄ habe
cautelā et sūlitatē tal De hoc
ieunio dr usa lxxo hoc e
ieunīū q̄d electi dissoluc ad
zc m Jeunio est rebband q̄
ieunās q̄rit ex tā laude huā
nam et hoc tis sītozie fama
Nam q̄d ieunat pter huā
nam laude de hoc q̄ subtrāit
uni hosti pastit duplicē hoste
q̄d em unice aduersario
carni subtrahit p ieunīū
De hoc pastit duos sīz
Drabolū et mundū Tale erat
ieunīū phariseoꝝ dr vjo
die jeunabā nobis sīz sic typo
tē exhibāt em sa zch xo in
ieunio est rebband q̄ ieu
nans ideo ieunat ut burse
parcat Illis em nō aliud vide
face msi hoc q̄d sibi subtrāit
hoc in arca Drabli ponit hoc
e in burse que e ab Drabli
Unde Amaury videt mhtō Drabli
q̄ Drabolū q̄m subtrāit ex
ppio unde pastat et ipugnat
ipm Drabolum Tale ieunīū
reputat i celeriss̄mo Bap. ecce
vjo Vur tuū debet deo Drabli
ab et sbam et honoꝛe et nō
de est aue sue ex alio q̄ de
debet nr tributū ei Deꝰ ptā
tem nr q̄nēt ex eo si homo
cruel vorabit id q̄ rapinas
et magna miseria e Quādo
rebband e i ieunio q̄n ieu
nans ideo ieunat ut deo suo
sīz gule sanet et ventri q̄d
sit pcipue tribꝰ modꝰ Cum
em ieunant ut pxa melio ce
medant tres nō aliquid facunt
in q̄ solemnīte dr sīz ventꝛ
placuit virgā ieunī Detestabl
Unde etiā alij qui tpe ieu
nij queruī magis delicata
et tūc volunt comede splen
didio et lautio Et tantū ma
vice q̄medunt q̄ in q̄ diebꝰ
et tres tres q̄ gratia solum
facunt deo sed q̄ duos obulos
dant sibi q̄ uno denario et

tanta gracia facerit iudeo vt
satisfactio fuit illeri aliqui qui
tribus diebus plus manducet p
uno mistice ieunio qd ieunat
Nam die precedente dicit Cras
ieunabimus die sequenti dicit
hesi ieunauimus die ieu dicit
hodie ieunamus et ita destru
dant deum qz p tribus obulis
non soluunt n vnu denariu
De talibus agrit dns ozee xi
circumdedit me i negociatione sua
effraym effray de eli ieunio
pt mittes qd dr vsq lviij
Volite ieuniare sic ad hanc
diem xo nõ q; et ieunium
in sacro eloquio qmendat sz
bonum melius optimu Bonum e
qñ quis ieunat p satisfactõe
pcti Melius qñ quis ieunat ad
honore dei Optimu qñ qs ieuiat
ad caritatez hoi vtilis bonum
go ieunium dr qñ quis ia a
morte pcti p otioz et ofessioz
resurgerit in caritate exurgit
et ieunat p pcto q fecit si
aut caritatem nõ hz bonum amit
tit qd habz Jo dr Cor xviij
Vi videro corpa meum ita ut
augde caritate mea nõ habui n
m pdest et offert qñ cuidam
mortuo deo qui peccat in
pcto mortali Cum tñ debeam
deo offerre corpa mea hostia
viuente vt dr ppl Xo xij
melius vero ieunium qd ad dei
honore et stoz gratiaz et eiz
devocione celebrat De quoiz
id agit dns Tu aut cũ te. unge
caput tuu deo sz vnctuose
passiõis et fa tua lauia aqua
lacrimose aliis vt dr glosa
deo ieunauit qui p eius amore
se macerat et qui p qd sibi
subtrhit pauperib elargit De
quo dr Jo Christ cũ manducatus
erat si non ieunauisset dapnaꝛ

bus ut ieunium tuum sit satis
tibi nõ inanitiis lucri tu
tum ieunium Dicit qñ homo
exterior ieunat et homo interior
orat ut dicit ysidor Et qñ quis ie
unat ex una pte ieunando
corpa macerat et ex altera
pte bona agẽ nõ cessat Cont
aliquos qui nõ possit facere ieu
nare dicit dns tibi ludit ad sere
cos ut ieunium nõ seruent et
sic orando orui vitant q dor
q dr Boecius q p alia vitando
alia sectari ridiculum est
Ieunium bonum sigt pcedens
mensi Exo: xxxiij Ieunium melius
sigtur p ieunium helie xl p
die Ieunium optimum sigtur
p ieunium xpi nunc nõ

De elemosina iiij or specia
sunt notanda Tripli ele
mosine motus similant
nos regulant et fructu hñdas
habz dicit aliqui tripuum vel
filitudine elegãter et specia
tripliter Est cñ elemosina
sit lumen radiosum dicit flui
copiosum sic semen fructuosum
Est itaq elemosina sic lumen
ad serenat aerem et elemosina
serenat mentem Et sic lumen
fugat oem tenebra sic ele
mosina fugat culpa Et sic
lumen dz portari no post si
an heres dicit homo prudens
facit elemosinã in vita sua
no post morte Cum aut eleme
sina no facit in vita si post
morte sua silis e hoi qui post
tergu velit portare lumen
i lucerna dr eccl sapiens dicit
xix ante morte benefac ait
trio i aie nil xo in sule melius
Est xo elemosina sic flumen
vbi sic flumen manat ex in
fluenda fontis Sic elemosina

ex influentia pietatis Et sic nos
unde manat fluuius p occultos
meatus precedit a matre sic pie
tas hoīb unde manat elemosina
p occultā inspirationē que venit
ex gra dei et elemosina vemit
a deo et domat. a deo unde dr
sapiens etc ad loca unde
exeunt flumina reuertuntur ut iterū
fluant Et sic flumen quia
exit ex ripam nec egtantia
ipius alueus ita elemosina ita
est dandū bonis et malis idem
matre in tpe nr̄itatis sic pr
celestis qui solem suum fecit ori
ri sup bonos et malos et
pluit sup iustos et iniustos ut
patet v° 1° elia Et sic semen
Et no ex ser sunt in quibus
elia bene semīa quatur homo
quia sic semen dr abscondi ita
elia dr occulte dari Ihū dr
Ori xxiiij Concludē elemosina
in sinu pauperis 2° quia sic semen
ydi videtur cū tri pocia remo
uetur Dic elia videtur amitti
que dat. que tri tuc fiuat et tpe
saturat. in thesauro paradisi vbi
dat. ori xxiiij° pde pectuma
ipse frem 2° sethien cū senecte
surgit Dic qui dat eliaz deo
centuplū accipiet ps dr Fe
nus° fenerat deo qui miser
pauperi ipse centuplū accepit
Semen qd ē pciosū sit
tritici in uno anno serit. et in
alio metit. vile vero sic quena
milliū in eod anno metit. et
seritur Dic elemosina pciosa
ē que fit in anno gre serit
fructy eig in alio anno gle
capiatur Vil vero respectu
ihū videt. elia illa q in pdi
temuneat. quia dicit saluator
patet v° Amen dico vob quia
pereūt nichil sua pciosa vero
nō solū in pdi et tpali
etia etialit remunerat. ps
Apls i Tyto ii q pietas ad oia
valz promissionē hui vite q nūc
ē et future Cuius semen gelu pe
sum et retardatū fert vbere
fructū Dic alia qua gus fit
dum sustinet tribulacoz vbertoz
ē habitatia repromissione seu
stre vel remuneratione vide
dr. in pb c xxv° Cuntes ibat
et flebant seles vemetes
aut ne tu et ref Ger° semen
sustinet molestias miras sic
gelu grandines pluuias etc
Dic homo qui miser elemosinas
dat cū cor habeat a passione ple
bis sustinet deb miras pauper
et miserias afflictoz In tp ysa
ie dicit Apls ij Corr xi Circūs
stetit et eo non misit Item
elemosina q est sic arbor q strē
facit sic nutr que puer nutrit
et sic mator qui merces vendit
est itaq; bony eliabiq ut arbor
Dic cui arbor melig crescit et
fructificat dic ab ea resecant
suppflua Dic Sites melius pfectū
vt gratia resecando ramos suos
sic dando eliaz que ē de suppflus
danda ut faciendi Dic dr Luc
xi qd sup ē date elemosinā Et sic agricola tolleat aliquas
infructuosas arbores q sustinet
vites Dic simia agricola deb in
vinea sua s. caritia tollere ma
los dantes qui cū corp elemo
sina sustentat pauper vnde
dr patet xxi homo cat pfectam
familias vino etia parulli credi-
tores et iusti qui vites fert
tificant. iniustos suos elemosi
sustentant homo etia elimosi
nario est sic nutrix que lactat
puerp Ita sic multes assue
uerūt i pigritia ut habundet

m lacte et bene mutant fili
os Cur dns tpalibꝫ ipiguat
diuites ut habundat ih lacte
ꝙpassiois et mutant filios i
paupes vt̄ m pˢ xxii impig
uasti in oleo caput meu Cur
em dns caput hoīs ipiguat
qn mente ad paupes oleo cō
passiois hūdetat Et mstup ole
osnalꝫ sic mtatr mdustria
nā sic mercatores pericula sua
nō tradunt eis qui vendē
nō pnt ut eis q lid mdmas
ventid nō sint Cur homo pru
dens non dat eliam hystombꝫ
q in hnt de gratia dei et
qui ventid non sunt ad mun
dinas padisi deo dr̄ Extussi
xij benefac thimli et ne deder
impio hoc vero in duobꝫ
tasibꝫ mlt vng qn dat hyste
mbꝫ nō tutu pietat sed
vōe hystrionatꝫ illig e sc credat
q ut elemosina tua impig
nefligat ustricia Et sic pedagiu
non abillis petitur qui tin sunt
vatiū si ab eis qui sūt onerati
Cur dns pedagiū elie non pe
tit a paupibꝫ qui sunt vatiu
rebꝫ tristiois sed a divitibꝫ qui
sunt onerati diuitijs et plenꝫ
tpalꝫ bonis vt dicit apls
thn vi Omnibꝫ seculi peti
pe facile tribue qmtare thesau
rizare sibi fiduciā thesauꝝ ut firma
mentū i futm Et sic dns
trexq qui mercatoribꝫ fraudat
pedagiū aufert quīq totū ta
pitale Cur sic dicitur qui pe
dagio elie nō defendunt pau
pem auferet dns nō solū q̄ua
simo etiā intrā tpalem sbā
De eli dr̄ mat xxv Tollite
ab eo talentū et date ulli
qui x talenta hz Quare sup
tollenda e tpalis sba et dan
di e illi qui imperando paupi
bus impletur mandatū dīna et
elemosina hz motū stimulante
et specialit tpalite vn nota
q̄re a quo petit eliā debet
p̄pule tū considerare sc̄dpe
tat quid petat et ad q̄ pe
tat primo q̄ qui paup ghit
eliaz debz dues cōsiderare ps
ea petit qz dns p̄ eq amore
petit ea medicꝫ deq em adeo
diligit paupes q̄ q̄q̄ sit eis
ꝓpter amorē sui reputat
sibi factū na dr̄ apat xxv
cē vni ex mi meis ce petit
q̄ eliaz p paupe sui ie alq
dues q̄nq petit regnū et
ei paupi negat dues medi
fert̄ panis timere debet q
deq no audiat ei cū petit ab
eo regnū et the felicitatis qz
dr̄ pu xxi cū obturat au
res suas ad clamo pau clabit
ipe et non exaud eo debz con
siderare dues q petit deq q
elemosina petit in sūs paupibꝫ
petit em deus no ut m sūi
deo valde mgtus e deo qui
pauꝑi negat eliam medi
de bonis dei the cat habundāt
ad mensa sua q̄ gsidedit de
qui dicit po pal xxv Tua sūt
dne opa et que de manu tua
accepimꝰ dedimꝰ tibi Tercio
qz dues gsidere ad q̄ petit
deq em petit no ad fand sed
ad mutuand nec tm ad triplas
imo ad centuplas usuras quia
dr̄ pu xxv fenerat dno qui
miseꝛ pau dnge homo q̄ se
neraꝛ hoc fenerare deo et
centuplū accipies et vitā eliā
possidebis Et ideo mlt e mgtꝰ
qui ad tres usuras no vult
accōmodare deo ad quales mu

tuaret iudeo vel sarracenoꝛo
habet eliã mdꝫ requiante et
spear tplice vnde nõ qr dan
do eliaz dz ee mdꝫ iustꝫ mdꝫ
fortis et mdꝫ pius iustus
sine iuria ftis sine tristia
pio sine superbia põ qꝫ qui dat
eliaz dz hre mdꝫ iustꝫ ut sꝫ
det suu nõ alienu dic em aq
munda lauat et inmunda comqnat
dic eliã munda que ẽ sine
peto vsure vel rapine dante
mundat pauꝑ lauat et deꝰ
placat vnde dr̃ pu iij honora
dnm de tua sbã nõ de aliena
qua eliã de alieno ut de rapina
usura vl furto dante insert
prem ledit et deꝰ offendit vñ
in figa hꝫ dr̃ xxo ij oiã ab
luciꝰ que offert dño absq; fer
mento aut ſ. usure furti rapi
ne vl fortiꝰ arrestiois inste
ro qui dat eliaz debet hre mo
du fortis ut sta ondat pauꝑi
letum vltrõ vñ dr̃ dns ij dor
uo ſplate datore dilexit dꝫ
De dulci vbo dr̃ ecclĩ iijo sed
de illi sꝫ pauꝑi in patrisfa
mansuete de prompta manu
dr̃ pu iij Ite dicas alco tuo vade
et redite cras dabo tibi cras
statim posse facere aut dare ro
qui dic eliaz laude nõ frat
pauꝑ nõ despiciat seipm
sꝫ eliã nõ dmittat cum em
dat eliaz laude vtz iquãa
Nam dr̃ mat v Te aut fa
ciente eliaz nescit sinistra ꝛ
dz ecclĩ q dat eliaz nõ pter
ros pauꝑ despica qz dr̃
usu humo et carne tua des
pera ibi nr dz seipm sine eliã
dimitte qui volt aiã multos
esse dr̃ em ecclĩ xxx ijse
rue me tue placens deo et
dns in enchiridion cum volt

ordinate
eliaz date a sepo dz tempe dicit e
nim non debetes dari miserieors
qui extraneos fauet mdaz et
mei ꝑprie cridelis et inmisteri
cors esse dic multo mlto damda
e eliatis ma qua quis facet
alijs oia sua negligeta et ipaz
dmissa vnde dr̃ ecclĩ xviij
sibi necp tu bonꝰ e et nuspl
ſ. misereiꝰ misere no misereate
sibi ipe

Postq̃ dem̃ e de pma dñi
e de preptis qz siqer est
ia dieta saluti sꝫ pma
venire ad prepta et ideo nõ
de sptis dicuns spear tã
quãt sunt de sptis qualit dis
tincta et qualit educta fuerit
em de sptis indelibili distic
ta voabilit educta nãliter
circa preptor de sptis nond
qr ad obseuanda preptа dna
dz nos monere preptor sptis
triplicit ſ. attendamꝰ quis stipsit
vbi stipsit et quo stipsit prmo em
si q̃ris quis stipsit dr̃ q̃ dignitꝰ
dei ſ. spus sti preptа em mattꝰ
et autentica et plus attendendo
qm̃ e p manu publici tabellionis
ostenta iste tabellio e spus sti qui
de mchle ferit celũ et terrã
et oia elementa et corpa ꝑ sor
ut de utero vgnali et q de
pulue scripsit corpa nra Ille
stipsit p preptа ie publicꝰ nũcꝰ
qui fecit instrumtũ de nãtõ qñ
huiusmdi dei filiꝰ i vltme etate
nrã carne ipe q stipsit testimoni
tum qd edidit qñ in cruce mgo
legauit spũm deo pri mi iolsep
et predixit latrõi iste tabellio scri
bet in die iudicii equitate dne
sine iste stabet clare in libo vite
et breuit iste stabet oĩb causas
et sptis et mysteriis dna dn
go obseuanda e preptor sptis
Unde dr̃ Deutoñ ix deꝰ dedit
moysi tabulas sptis vtsꝫ digito

quersacõe vñ agat vñ Celū et
terrā tūst: vba aut mea ñ ꝓ
nō q̄ tres sūt septē spēs mdi
bilet s. leges imp̄atoꝝ donacio
mt̄ vnos et vltīm testātī ꝓcep
ta aut dei sunt leges mp̄atoꝝ
sūmi edita i assistrio tinutꝰ
que legūt a doctoribꝫ p̄ catholica
pdicatōz repetunt a scolaribꝫ
p̄ bona opticione vnde dicit
tibaculi in ih c liber mandatoꝝ
dei et lex e matris Cui ꝙ
ꝓcepta dña sic donacio mt̄ vi
uos q̄z irreuocabilis donat vita
etna illis qui mt̄ vnos i statu
gre seruant mandata dña zhy
aut dē donacio mt̄ vnos et
nō mt̄ mortuos qua in statu cul
pe nō pt̄ homo dña ꝓcepta obs
uare Sūt n̄ormꝫ ꝓcepta dña
sic vltīm testamētū nā p̄mū
testamenti fuit uideoꝝ q̄ ꝓcep
ta obuabant et ideo fuit
reuocād et ꝙm testamētū fuit
xp̄e tpe s. gre in quo obseruant
ꝓcepta et traūte et id fuit i mor
te xp̄i confirmatū vnde xp̄us
dicit in suo vltīo testamento
Io xv hoc e ꝓceptū meū ut
diligatis inuicē ꝛc

Quarta ꝓceptoꝝ zaz Iustificet
nonū p̄mo in generali de
omnibꝫ et nota ꝙm Io
sephum qui fuit doctor hystoriā
q̄ ꝓcepta dña fuerūt ꝓ duas
tabulas in duas tabulas distincta
et q̄libz fuerūt in una tabula
et v. talia sed ꝙm origenē
et bedā hugo et alios doctores
mysticos et morales p̄ma tabula
dē q̄tuor mezc tres illa ꝓcepta
que ordinat hoīem ad deū vt
in vita gr̄ēplativa que sunt trā
si Non habebis deos alienos ꝛa
aut tabula trī q̄tuor illa
ꝓcepta que ordinat hoīem ad
ꝓximū que sunt vij sīz honora
patrem et matrem ꝛcē q̄ breuiter
fuerūt sic Ioseph̄ narrat ad
fratres et nota hic q̄ deꝰ habitat
in celo et ꝓximꝰ in mundo
pater q̄ quis nō obseruat ꝓcepta
p̄ma tabule que ordinat ad deū nō
meretur habitare in celo vbi deꝰ
est ꝛc qui nō obseruat ꝓcepta ꝛc
tabule que ordinat ad ꝓximū nō
erit dignus habitare in tra vl in
mundo vbi e ꝓximꝰ et pānt
relinquit q̄ habitet i inferno
vbi e diabolꝰ Cui ꝛc dicat trib
ligatis pedibꝫ et ma: mit eū ifr
vbi nō in ꝑticulari ip̄ in p̄ma tabula
sunt tria ꝓcepta hoīem ad deū
ordinantia vl i vitū q̄ plat̄ua
p̄m e Non habebis deos alienos
ꝛm e Non assumes nom dei tui
frustra ꝛm memento
vt die sabbati sanctifices p̄m igit
ꝓceptū p̄ma tabule e Non habebis
deos alienos si vnū s. solū deum
vnū et verū Cui ꝛc dicitur: audi
israel dñs deꝰ tuꝰ vnꝰ e
In hoc igit ꝓcepto ꝓhibetur
oīs ydolatria et q̄ hoc nō solū
faciunt infideles et pagani et hēti
ci vbi est oīs homo q̄ amorem
ꝓximi quē debet ponere in deo
potit in quocūq̄ bono creato
Sic auarꝰ qui plusq̄ diligit
honorē ꝓximi et gulosꝰ q̄ plusq̄
diligit ventrē suū et ideo
nota q̄ triplex e ydolatria pagā
norū e mala q̄z volunt aur et
argentū Cui ꝛc p̄ exiij Psalmꝰ
gentium argentū et aur ydola
rum Auarꝰ e peior q̄z qui deū adorat
nudus na auaricia e s. ydolor
sceleratissimꝰ ad cuius vꝰ ydolatria gulosoꝝ
e pessima q̄z gulosi volunt deū
vilissimū s. ventrē suū q̄ e latina
immundicia quoꝝ deꝰ uenter est

et gloriant in confusione upor
ut phil iii° pagani qpant deos
auro pnoso aliq̄ uanio rubigine
so gulosi ventri ignioso Ad
pceptū e nr assimes non dei
uanū In quo phibet puerū et
blasphemia et de pcm ut iordma
lingue marie q̄ deū et nō hic tā
specialit de puerio ut blasphema
sic puery vel blasphemy posse
destruit cum sua puor em ḡt
se tres pmas quatu fauor est
valde necessariu in udicio ad mal
obtinenda sic udice teste et ad
uocatos Ita em scs utrat p deo
hz gt se udice sic deum qui e iudex
ut dr in ps viij dei iudex fortis
Ita utrat fulse p scos hz gt
se aduocatos s. scos qui sc aduoti
nri specat qui utrat p virgine mrem
dei Na de illa cantat ecclia ora
go aduocata mea ecce summi aduoti
puocat q̄ se q̄ scs utrat p xpm
vl p corpa sua vl altaria sacra
qz ipe e principaq aduotus nr
Dell ij aduotus habemus apud patrē
ihm xpm ecce Ita uero fulse
utrat p sanctu dei euāz uel
fidem vel q̄stiaz sua hz q̄ se
testes na sta euangelia sc testo
nia q̄ dicat et fides nra principue
sunt testes nri iur id Libri
gloria mea hi ecce Ita i
blasphemijs et pluriis faciet
qui verite et udice et aduo
tum et testes q̄ se hz p qua
via intendit ? et mo et iusto u
dino dei ubi ur iustus saluabi
tur quia qui credit p se smz
here hz q̄ se De hijs q̄ ait
Dns p ysa lij Iugit tota die
nomen meū blasphemat nō go
m terrē si puery et blasphemy
dapnet qui nomen dei gloriosum
assumut quand et virgine glo
sum et fide sua et q̄stiaz sua
et sanctu eruam et p̄m et oēs
sanctos et qc boni assumut in
uam ad ou nr mm q̄ a deo et
virgine et scis dicit Iudio illo
tremebundo procul repellantur
Item pcepti e in exodo ut diem
sabbati sanctifices Et nō q̄ trisses
sores q̄ pcepti vident speciali
memoria cassisse unde ips solis
dies incremento primo i tles vident
amisisse memoria qz nō remissa
corp que vident in nā nr corp
q̄ letant vl audiut in spūt ni
Deus em in nā q̄ oia quietem
appetut post labore herbe nāq
et plante et segetes et arbores
fructificant et suo laborant
m vere autupno et estate etm
quiescut m hyeme et qdamodo
sopmant legmq aiut i spūt q
dei sicut celum et tra et oia
m eis sunt in sex diebq tri in die
septima requeuit ipse et mar
tires et alii sti laborauerut in
q̄ mundo etm nūc requescunt
m celo Solis uero Diabolj mul
quiescit nr illi q̄ sc i mfino tran
gressores q̄ hij pcepti sunt
illi qui laborant p totu septiz
nam nr q̄tidie nr cessant dmis
diebq nr m aliis festis dies nō
sunt sibi deo qui requeuit die
septimo Nec creature q̄ requi
cut in hyeme nr stis qui requi
cunt m celo Sed sc sibi deo
qui dapnat qz dies multi requi
cunt si sc laborat et labora
uerunt i mfino Na de dapnatis
Dr m ps xlviij laboabit in ter
mi ecce Ita dies vident meoz
amisisse quia intentio dei sunt
ut die festo vacarej cultui
dino dies aut totu faciut q̄
ruu Nam diebj festiuis vadut

ad mercata et nundinas et simi
lia et dimittut sermones et mis
sas et fugiunt a deo et vacant
mundo et quod multo peius est
peccato Tales enim sunt situs ca
tro q semp vadit et serpit ex
tinsuetso uel retrogrede. 2o tu
les vident pdixisse memoriam
que dns mandat sanctificat sabbati
et illi pollunt ipm qd preceptum est
et qui sanctificat septimana vacant
em in septimana operibus bonis ut
luctis et in sabbatho vel in die
festo ebetatibus et immundiis
sordibus et pctis p totam septimana
dat corpi victu inscio et in
die festo dant animi dnatoi de hys
ogrit dns Ezechi Sanctuaria mea
spreuistis et sba mea polluistis
De preceptis xe tabule nota
q sunt vij in vniuersa p
mus est honora patrem et matrem
tuam xm Non occides xm non me
chaberis xm non furtum facies xm
non falsum testimoniu dices xm non
concupisces rem proximi tui xm non
desiderabis uxorem eius De istis xp
mus est affirmatiu et alia sunt
negatiua Preceptum autem dicit ligat p
se non ad ipsum sexplovm et tempus Ne
gatiua vero ligat ipsum et ad semp
Primum ergo preceptum xe tabule est
honora patrem et matrem tuam et c
dicit Ubi nota ratio quare
honorandi sunt parentes scilicet nos
genuerunt nutrierunt et instruxe
runt Tenua i. pro pos sumus genti
debemus eis corporale obsequium qz
p ipsos sumus missi debemus eis tpa
le nutrimentum vel subsidium Ita
p ipsos sumus instructi debemus eis
imitatione exempli prima ergo ratio hon
orandi parentes est qz ipsi nos genue
runt Unde dicit Cato vij so
nora precepta tua et gementis intris
tue ne obliuiscaris meditando qz
nisi per illos non fuisses et propter
hoc ut deum est deo eis exhibere
obsequium scilicet corde deo eos diligere
q illos qui detrectat eos et desi
derant mortem eorum et malle qm
senectutis ligna debemus eis reue
rentiam loqui et benedicere q illos
qui detrectat eos non benedicunt
sed maledicunt Auribus debemus eis
obedire q nos q eorum precepta pueri
dunt nam debemus eis seruire
q illos qui detrectat Secunda ratio hono
randi parentes et qz ipsi nos nutrierunt
et propter hoc debemus eis tpale
nutrimentum vel subsidium Exemplum de
filio regis prudentissimo 3o ratio
honorandi patres et qz ipsi nos instruxe
runt uiam dei eis minando exemplo
scilicet hominem qz dicit puer nisi audi fili
mi disciplinam patris et ne dimitte
legem matris vide solarium filium bonum
benedictum patribus et matribus qz ideo
benedictum pater et mater sic dicit vel
go de bono filio benedicat pater tuus
et mater tua Quidam cum bona mul
dixit saluatori nro Beatus uterus qui te
uenter qui te portauit et ubera p solario
patris et matris dicit de malo filio ma
ledicat pater qui te genuit et mater
que te lactauit exemplo lucretij de
quo narrat Beda in libro de
disciplina scolarium Ita non ipse tan
tum pena corporis qui non honorant parentes
suos prima et filiorum in obedien
Nam cum fulsa dabuit eis filius su
qua ipsi dederunt patribus qui id
luit vio Quadam quippe mensura
tua pena et infamia nam sicut clamo
nes et legitimas sanctiones
maligni patres infamie sunt et ex
eorum malignitate per testamentum de
nuo renouari et punit omni facultate

et hereditē puari prīna m hac vi
ta et mterā horribilit' punit²
vel pmuntur. 2ª pena est hui⁹
vita sic pmiū honorancia ē lon
ga ut² Exo: xx honora patrē
tuū et mrēz tuā ut sis lougeu
sup terrā Nec ē mrū si illos te
putant² indigni et hec miseria
et tristoria via eis subtrahat² ce
tis aliis patribus ad faciendam
puāz gradat² Quarto precipit
ze tabule ē no occides. Iuste
Nam tribus modis. fmanu ppria
faciendo verbo mortē procurando
et prīm odiendo homicidiū ppe
trat² de ultimo eiā de quo mg
videt² dr² i Joh iij eis q' odit fra
trē suū homicida est Et nō q' tria
sunt homicidia q̄nā spear Dic em
quida qui mtficiūt seipos p pena
et fm augg illi sunt sceleratiss
hoicidie qui mtficiūt seipos de
hijs dicat² thobie xij Cum faceret
patrē et rigultate hospē ē alie
sue Dic aliqui qui ppalat mē
faciūt prīm p scandalum et ma
lum exēpl qd fugiat² m morte pō
genitoz egipti Exo xij Dic em
morīm pīnogenita m egypto qn
maiores pīstant mōrib⁹ māz pe
cati et triune suo malo q̄ Dic
et alij qui procurat abortū qui bon
apositū m se extinguit qd eis
mordet nspirat ex quo p gra
mpetrat² sic m ppena usurop dr²
ysa xxvi a facie tua concepim et
peperimus spm̄ salutis tuis vero
cepim̄ si nō pium qz suffocant
conceptū de hijs dr² ysa xxx vij
Venerat filij usq; ad partū et vir
nō erat potēs Et nota q' triplex
ē homicidij pena s' exilij patibu
lum et irregularitatis impedimen
tum homicide em exulant qui
em pnt capi suspendunt² Dic q'
occidunt se vel alios p parū et
ules sunt a gratia et pria hoi
cidie ecclē suspendunt² i patibulo
uduc qui pnt attingi Dic spiual
hoicida suspendet² i patibulo ipm
qui pnt mort² hoicide nō pnt adhe
tres ordines promouēri Dic alie
hoicidarū nō promouebunt² ad or
dines angelorū sz exult i mserno
vbi nulla ordo sz sempiterna horror
Job xº Tertiū precipit ē non
mechaberis vbi prohibet² oīs im
cubitus illicitus et oīs actus turpis
turpis inordinatus et q̄ ordinē ne
et grē Et nō tm ē tō quare
prohibet² mechia qui vitis infinitas
qua fere totus mundus tabescit
et egrotat ut morit² ito pat
et ē morbus ita gravis q' solo
aspectu infirit hoiēs vnde Christi
biut aspectū illicitū mat xº
Cum vidēt mulierē ad cupi eam
ea mechatus ē in corde suo nā
nā q; adulteriū sic basiliscus solo
aspectu mtficit hoiem p offensa
pter qd nō debemus mīb aspin
quare sibi ut familiares esse sic
nec infirmis qui laborat morbo
gravi qz dr² ecclī xlij q' de vesti
mentū predit tinea et a mulie
nigrat viri xº qz mechia ē nor
mercata dubolī Ita in alijs per
cati lucrat² dubolo vnū pa
trem p vno patre sz i mechia ut
vulgo dr² lucrātur p vno patre
duos vino aligī tres ut plēr
sēt adulterij ut vetula que pa
patrē qz dyabolus magis mīstrat vi
rab suis deo huiusmodi mercature
vel negocio pluī interdit imo
nec cupit dormire nec quie
de' tm ē intentus huiusmodi pessime
mercature Ideo dr² Job xxx

trum me vocauit tẽptande nõ dor
mitat ſ'a tẽptatione ceſſando ꝛc
qz methꝰ ē omiõr via nferni
ſecr eſt ſtreita publica magſ
lata et magſ recta qz plẽ am
bulat p ea Alia pña vendicat
ſibi ſpecialiã ſ hom gria ſ liã
illi prit et fere ſe ad de ſeng
hom artendit Dem de Drio
qui hñs fabulã dixt vere et
nõ fuit vn filiaſ et malta eaſ
Cupidia dedit mlieribꝫ ſtudiũ
ſuũ totũ posuit in vanit et in
ſpeculo pertinẽ cũbꝫ et momb
et ornatu capitiũ vſum dedit bur
genſibꝫ ſapiã inlitibꝫ et magſ
tibꝫ Comunã clericſ et plat ipſo
eſſem religioſ Sed luciara ſeti
nuit vnũſ de hac via Dr ayat
vij lata eſt porta et ſpaciosa
ē via que ducit ad pdictoꝝ et
multi ſunt qui intrant p eam
Quartũ ꝓcepti ꝛc tabule ē
Non furtũ facies In qꝫ phibet
furtũ rapina ſmoniã et oẽs
illicita cõtractio rei aliene Et
nota q furtũ ē ꝙ triplex lege
Eſt em pmo ꝙ lege nãt ſm quã
oĩa Dñi eſſe q̃ma ffiures at
et ſm cortes nõ ſolum retinẽt
ſua ꝓpria ymo vſurpant alie
na ꝙ ſ ꝓcepti nr qꝫ ſcriptum
eſt Thob iiij Cẽd ab alio de
bis tñ ſfi vide ne tu alteri face
ris Eſt ꝙ lege ſcripte vt hic
xx Non furtũ facias Eſt n lex
q̃ legem greẽ nã cultus q eſt
primus ꝓcepti legis gratie ſua
non grit ſ aliena Caritas ꝓ
pit date et dabit vobis Hic
aut porig nitr auferre Cari
tas em quecta ſtat nos ſiles deo
qui nõ ſolũ ſua et etiã ſ et ſpm
ſc nobis dedit Ad ſcdm v ffiures
raptores et vſurarij aufferendo
alijs ſunt ſiles morti et Drabolo
nam mors nititr furari et auffe
rre corpus Dyabi vero aiaz de talibꝫ
dicit vſq ad vltimũ pcuſſimꝰ fedus
cũ morte et cũ inferno et Dyabo
ferma pactũ qui furat aiaz et
perpetue vſurarij fures ill raptores
q auferũt pauperibꝫ ſua ſunt ſiles
morti qui auferũt pauperibꝫ vic
tum ſuũ nãm et ꝓnõ vita ſua
ſua dr Eccli xxxiiij pauis egentis
vita pauperis eſt qui aut fraudat
illum vir ſanguinũ eſt Cruitũ
ſcepti ꝛc tabule Non plus teſtio
nũ dices In quo phibet oẽ pam
et oibi ordinatio legue et ſpeciat
q̃ primũ Cur aut ſm doctores
tres pñs vel deordinatoes legue
et oẽs phibent ſ blaſphemia
minuit pñs defenſio priuati ayen
dati detectio inutilogie vbium
otioſa ſterilitas que ad rem non
ptinet Iudicatio quietũ gratio
bonoꝝ derisio priũ conſiliũ ſeti
natio Diſſidiũ maledictio adulatio
pariũ bilinguium rumor iactantia
Secreti reuelatio Et nota q
falſus teſtis tribus pſonis obnoxius
ē vt dicit yſidor De ſũmo bono
Eſt em obnoxius deo que ꝙtenuit
iudici que decipit et ꝓximo que
ledit ayendat ē ſic denarius ſal
vel porig ſic falſus monetarius q
fabricat falſa monetã mendax
et illis de iure punit morte etiã
iurẽ d pẽ v pdes oẽs qui loquunt
mendacium detractor filius ē tam
qui lambit q hoie nõ carnẽ ſanã
ſ vlcera et infamẽ aycrucibꝫ
filius ē deteriori vote etiã q plꝰ
ē ſp alie tyrannoſa eo q nõ eſt
vnctus oleo Sic iſte deficit vnctio
ſpus ſti Iactabus filius eſt truculo

qui nescit nocere nisi de seipso
Adulatores sileb sunt cumbg qui
cū obmant sibi fluct ostulat se
m loco mundo Diligius ut par
titor verboy silib & sspenti qui
hz ligna bifurcata sit tres lo
quit ad duas ptes Cum stulte
pmittit silis est arbori que hz
lata folia sic vitis que cito de
fluit ut dicit ysag Cum lo
sturrilit silis est porro q' vcm
pemt pede no verit illic pone
ob Cum pam defendit ut ceu
sat silis est ade q' rettit culpa
sua m deū ducens altr qua dedisti
mi m soria dedit m' de ligno et
comedi ge iij Cum maledicit
silis & hystrōi viliori suo vilior
& qui & mi' obs q' cra volgo dr
joculator de maledicendo q' est
milt' dnosus Cum multū loquit
est sic flatus mercator q' sine
nio pondē et mensura vendit
merces suas et ideo no & mrm
gnnmat sī nterdū defraudat Cum idē
cretc gat silis & cani qui plus
latrat et mag furit Nobil eni
canis sic leporariꝰ vix latrat
Cum quocat est sic canis mar
celli qui ssp os portat sagiolen
tum Cum gtendit ut gtēcione
mripit & sic qui a drabolo
usuras solut Quāpriama consulit
& sic sspens qui mficit q' q' lig
ua eig tangit Cum vidres multas
narrat sileb & lupo qui ut dr
vno mense vnus de vento et'
loquit verba otiosa & sic alne
et alie arbores fructles q' nullū
fructū faciut si folia tm Cum
bonos deridet est sic cetꝰ q' sputat
et nescit ubi si sputū sup voltū
qm credit spue sup tra ut lutū
Job xxx ffacie mea no verent

qspue gloria furie qspue & ustos
cria m pntia q futuae et m eoy
gtumelyas vba fluxua qi sal
uas fluentes mtte Cum scia
discordias & sic sspens Ignoloy
qua tlis vomit ignē et mendt
tra Cum secreta revelat &
sic sacy sine fundo et sic vas
sly coopterio de blasphemio et
pauro dei & sup ffr h picta
que a ligna precdunt vot vissimus
imquitatib zach iijo Extii p
ceptū est ze tubule & no ceu
pisces vem pri tu Reptm
pceptū & non desiderab vivere eig
In po phibet grupia oclop In
zo grupia carnis Et no q tyber
& to quare spalig ista grupia oclop
In zo grupia carnis Et no q
tyx & to quare spalig ista ocupola
duy phibet gz & queda aie labes
que cito macrat et vix pt trahi
qua & queda aie ignis q' subito
mflamat et vix pt extingui
tum gz & queda aie sitf que ssp
truciat et vix pt sitiari pmo
go ger zr grupia & aie labes
que cito macrat una istaꝰ sty
grupia carnis & sic aqua ssp
labilitate tristicie delectatois
altra grupia oclop & sic tra
ssp ariditate trahe usftois
Dic go qr aqua et tra fit lutū
male ita et hac dicī opstra
fit lutū spuale quo aia sordat
et p gnis fetet et displicet in
ospectu dei ad mal vilissimi
luti Unde dr in ps xvij vt
lutū platearū delebo eos ze
illa duy grupia & aie ignis
qui vix pt extingui de quo
dr Job xxxj Ignis usq ad su
mationē deuorans inflamat
eam aiam et mflamando itmēat

et tue 3a sore eoz sic superbia tu
ntatem que sic uentq sufflat-i
maz sic redacta i tmeres et dissp
uentu et pone ei annichilat-et
io m pb i q impius t sic pulus
que pcit ventq a facie t 3o ira
duplex gradus e aie sitp q vir
pt sacial tq due sunt sagitte
filie dicen assex assex pu xxx°
Concupiscea oculop dicit assex
diciab gradiscena carnis dicit
assex delicias vna no cessat gssq
re alia no cessat effunde vn d2
aggei et inces ggregauit mist
eab in sacrii ptriqu homo mudi
ng diciaq et deliciaq stribuq
sacrq d2 ptrusis et io no e imp
si nitq pb sacial qz nitq pt implei
id mod sacri ptrasi De pceptop
edicare ul publgare de nonb q
sunt edicta vlr et sub triplici pena
p3mo sub pena corpis et aie lex
eni impatorq edicit sub pena corpis
tm Sed lex creatorq sub pena
corpis et aie nat x Nolite ti
mere eos qui cor occi nitz ai
no pnt 2o pcepta dna educit
vl mandant sub pena bonop dmo
bilium Bona i nobilia dnt bona
glorie qz semel habita nitq pnt
amitti Tusgressores q dnop p
ceptop bonis gre et glorie pua
a deo dic obstuanbq dat grm
m pnti et gloria in futo Vnde i
pb lxxx viij gratiam et gloriam
dabit dns 3o pcepta dna edu
cunt sub pena patibuli mfinal
Trangressi q dni pcepti ia e
m via qua ducit a drabola ad
patibulii mfini et no q tria
sunt que fiunt latrni qui ducit
ad patibulii qz oculi velat ma
nibq ligat et veste denudat
dic petri qui ducit ad mternu
velant oculi vobis ligant manq
spatiis et nudat veste honeste
querentibus dic q pcepta dna
educit sub multiplici pena deo
dicit m pb cxviij° Tu mandasti
mandata tua custodire nimis et
no sic decalogi et pceptop dei
sic sup x tusgressores decalogi
que figurat p x plagas egypti
que fuerat dagnus prana cum
ses muste diabli pestis et vesi
ca grando et locusta tenebre
et mors primogenitop xxi dagnis
rana culex cynoca morbus pecu
ma vulnera grando bruchus tre
bra strages mortua pa Ista prima
rubens unda ranaq plaga 2a
Ins culex tristis post musca noci
uat iste 4a ira pecu stant vesicas
sexta creat pena subit grando post
bruchus dente nefando Nona tegit
solem p9a necat vltima plem
et p istas decem plagas egypti
figurant ut dem e tusgressores
decalogi Nam sic plage te vastaue
runt egyptii Sic plage primop
erunt munde ipis prima q°
plaga egypti fuit sanguis Sic om
nes aque egypti fuerut verse in sang
uinem Et hoc fit sagine et crup
cione liuxe 2a plaga fuit rana
totus em egyptus bullauit rana
et hoc fit loquente et pena lingue
3a plaga fuit cimses q aculeos
animaq qui insibilis pungit et
fit aculeus i vndie 4uarta plaga
fuit musca grauissima et hoc fit
indignatione et pena ire 5a ira
plagis fuit pestis animal et hoc fit
languore vl pena arridie Sexta
fuit vesicata tangens et apullosa
et hoc fit inflatione et pena
superbie Septima fuit grando
et hoc fit psecutione et pena

Turie qua ex ſuꝑbia naſcit̄ i
uria vel malicia ꝓtana plaga
fuit locuſta q̄ deuerat q̄q̄ erat
reſiduū et hꝭ ſt̄ vexatiōē et
pārī gule Noua plaga fuit pul
uis tenebra et hec ſt̄ cecitate
ignorāc̄ Decīa et vltīa fuit
mors p̄mogenitoꝝ et hꝭ ſt̄ ſcā
dalum vl nota infamie q̄n ſtī
maiores ꝑbent occaſione p̄cm
di vl maz̄ riunc hꝭ fuerūt ad
ītaz plage egipcioꝝ et iſte ſt̄
plage p̄cedūt tnſgreſſoꝝ x p̄cep
toꝝ Vnde ſic egipcij pot pla
gas iſtas fuerūt ſubmſi i mari
rubro Dic hoc̄ mundani pot
plagas iſtas p̄cedūt ſi nō fuerūt
p̄ penam loti ſubiugent̄ i mſilo
cū pharaone et ſuis cū dño
et angelis eiꝰ Cum aut
nō fuit tnſgreſſoꝝ dñi p̄cepti
cū dnūs a plagis p̄cedūt eta
bme tormentoꝝ q̄z dr̄ cap̄
viij Cum tnſtodit p̄cept̄ nō q̄
riet̄ q̄ꝑ mali

Poſt tractatū de p̄cepti
dicendū de conſiliis euā
gelioꝝ hec em̄ e tria
dicta ſubiuit ſ. de p̄cepti ad conſi
lia euāta ſic ad magſ ꝓfecta
venire et q̄m iſta dicta ambu
lant viri ꝓfecti ſic ſt̄ reli
giosi Deo dicendū de religio
ne et congregatōe de quo nō hic
ſpecialit̄ tā ſtz typū cui q̄plr̄
virtū vnde deriuat votū cū q̄
religiat̄ hꝭ i religio typium
multiplicē q̄ꝑ reddit̄ gmen
dabilem Vnde nō q̄ tā gmen
dant̄ in religione vl religioſi
ſtz pondꝰ maturitatē amor ſi
tale et fuga ꝓprietatē reli
giosi go dr̄ grē pondꝰ ſiue
maturitate Dic em̄ trubiſta
vel campſor cognoſcit meliꝰ
denarios ad pondꝰ Dic i pōde
maturū talē cognoſcit̄ religioſū
nam dr̄ in ꝓb In ꝑplo tuo lau
dabo te religioſū dr̄ amare ſi
tatē et hoc mihi ex̄o videꝰ
em̄ q̄ ꝑles hoiēs congregati in
tendunt ſe tutiꝰ reſiſtut fortiꝰ
ſolaciant̄ iocundiꝰ Vnde dicit̄
ecc̄ iiij melius e duos ee ſil
q̄ vnū videꝰ m̄ſup cōtio q̄
alius ſola vl ſmtr vel e tapar
vt accipit̄ vel amſit ſponſū
vel ſociū vt ttur Dic religio
ſus ſtus vl e impar detinendo
vl iudicando pace vl ꝓxim̄
vel amſit ſponſū i xm q̄dr̄
ecc̄ iiij vestibli zēt Deo in
oblatione dñi in templo fuit
par tuꝝ Non ſolū ttur ut
dr̄ luce ij videmꝰ em̄ q̄ ſola
candela ꝑ ventū extinguit̄ ſi
non ita deficili qui tū alios
ardet Dic ꝑles congregati in
vnctō caritatis vnūi meliꝰ
lucent ꝑ ex̄m vehemēciꝰ ar
dent ꝑ deſiderū dñi vnde
dr̄ in ꝓb xlvto Congregati
illi ſtos eiꝰ videmꝰ ꝓtia
q̄ nō ſolus denarij ſz ꝑles ſu
ciūt actiū Non vnꝰ ſtor̄ ſed
ꝑles fuerūt ſtudiū No vnꝰ
bos ſz ꝑles trahūt ungi nō
vnū membꝝ ſz plura faciūt ar
vnū Non vna apis ſz ꝑles apes
nunt fauū Non vnū granū
ſz plura faciūt actiū No vna
ſpica ſz ꝑles faciūt electuariū
Dic cū ꝑles ſunt uitii ꝑ amoꝝ
vnctōis e eis abſq; dubio ma
ior habundancia meritoꝝ vn
m figūt hꝭ Non vnꝰ ſolꝰ diſci
pulꝰ ſz ꝑles discipuli congregati
reciperūt ſpm̄ ſtm̄ vt dr̄ act ij

religiosi

ꝛeligiosus mſup debz fugere et
cauere ꝓprietatē Dic em vespti
lio bibit oleum m ecclīa vbi lau
dant alij deum Dic religiosus
ꝓprietarij admstrat vespertilionis
bibit et furat bona monasterij
vbi aīe vacāt ludibrijs et obse
quio dei Dic judas qui ſolus
mt aplos furatus ē pecuniā
loculos ḡnēs ſolidos xij Et nō ꝙtā
ſpecialit sumt reꝓbata in quibz
religioso ſ mdeuocio dissolutio
et vagacio nā religiosi mdeuoti
ſic corpus et juncti qui mtiq
t arido et aīe stat in aqua et locis
humidis Item ſic pisces q ſp bibit
aquā et tñ apit venter iuenē
vacuū illis Juxta pariē mortuū fa
me et uxē igne mortuū frigore
de illis dr m ꝑs xxxiij Diuites
egerunt et eſurierunt Ps rec
reꝓbanda in religioso dissolu
vite et inhonestas conuſacione
qz ſecularib mhoneste viuens ſo
lum infamat ſcīpm religiosus
vero mhonesti et dissoluti infa
mat totū monasteriū et ordinē
ſuū Nam ſic vinū qđ putrefactū
in foro ꝙ vinū qđ putrefactū in ſcio
in cypho iudicant oēs de toto
vino qđ eſt in dolio Dr mundi
p quercū qđ videt in vno re
ligioso iudicat oēs alios qui
ſunt in monasterio vel in ordine
ſuo et hoc tam in bono qđ in ma
lo vt dr aplo j Cor iiij Spectaculū facti ſumus mundo et
Est insup i religiosa valde reꝓ
banda exāpla Dic em piſces nō
diu viuunt extra aquā Dic religio
ſus vagabunda cito mortuus ꝙ
culpā Unde dr Jeronimus optimū
in carcere est ſolitudo pedissequa
Ita nō religiosus debz secretū
gratie nō inficere plato obedire nō
detrudere ſp ꝓficere et nō retrahere
ꝛeligiosi itaq; dz ꝓximi corpa
nō offendere ſi disciplinare et dis
ciplinā cū rōe regulare et mtā
disciplinā remittere Dic em aqla
retrahit alas vt melius euolet
Et balistarius remittit ſuā disciplinā
arcū vt fortius pgredi ſciat Dr
mtā retinenda est disciplina ut
pgā qualeſtat Nam dr Apus pōt
xij pōle ſit obsequiū verum ꝛeligio
ſus etiā ſuo plato debz obedire
similiter et nō reſiſtere Dic em
membra iudicant politica que
nō mouent ad mpium capitis Dic
pusillus ē religioſi qui nō ſentit
motū et impiū ſpualis penis
de illis dicit Ezechiel xv Fiant
inmobiles qui lapis Et ſic de ligno
vt dicit Aug male tract timēs ꝓpio
et bene alieno Dr religiosi bñ
regit obſuat preceptis plati Et
male ſi ſz ꝓprie voluntē motus
nā dr bñ Tolle ꝓpriā voluntē
et mſing nō erit religiosi insup
dz semp ꝓficere nō retrocedere et
ideo dz arctā lacebrib intrare
vt ꝓficiendo ad altiora valeat
peruenire Nam dr Gregorius In via
dei nō ꝓficere deficere ē Dic em
edificium in fundamento fit lacius
et pgendo ostruendo fit strictius
Dic religiosi illez ꝓfectionē debz
intrare q ad eā valeat adire et
in ea ꝓfecisse Ne dicat illud Luc
xiiij q ipm Iste homo inceꝑit edi
ficare et non potuit oſummare
debet etiā sup oīa in religione
ꝓfecisse qz de apostata dicit
Galiator ait ꝙ Nemo mittens
manū ad aratrum et respiciens retro aptus
est Dic em stultus est q tempe
tempestatis erit de nauī et frigit

se m mari ista suma stultricia e
tempe tepacois ndue religois
dimitte et ad submgend se ma
ve sexu pstitute talibo dicit
dns xxxvij nisi in nau man
seritis tribus ste religiosa dz m
ea nutri et formari tplicit
siz sic puulo m domo sic plan
tula m orto sic vgula i vgulto
debz uag religiosa ad mos puer
m disciplina educai vn noty
q tlis dz habere duas obstitres
i pgressu duas mitres i processu
et duas gsiliatres m pfectione
vel m statu debz q habere
duas obstitres s obedienciaq
ligat sibi manu et pedes et
inuluat eis m pannis pauper
tatis et humilitate que reclinet
eis m psepio et m runabulo
claustri tui freno tpancie et
capistro consilij iste sut duc ob
stitres hebreoz i religiosoz
que obstuabant mures i pfectos
religiosos et pfecte vnie vo
lentes vt habet exo j vpiz
eria habere duas mitres q ras
su siz veritate que doceat eis
loqui uxi id j pet iiij si qs
loquit qi simones dei et hones
tatem que doceat eis ambulare
uxi id j tessal iiij pripmq vob
vt honeste ambuletis ad eos q
foris sunt debz nr̄om hre
duas gsiliatres in pfectione et
statu s veritate ad deu et prim
am dr ysaie hebe xiij caritas
fr̄a mtis maneat m vob et aus
teritate ad scipm suxi id ij
cor vi castigo coz meu et
i redi i religiosi idmstr plan
tule debz nutri m disciplina
vel religione unde notand
q ortulanq facit sex plantul
que sut m orto q siz spuat dnt
fm nouo religioso plantule
naqz de vno loco eradicat et
m alio loco trisplantat clau
dunt rigant pgnut fodunt
et nouriq dz admstr plantule
de mundo eradicatq euelli et in
religione trisplantari in stepo
sito eradicat exportet claudi de
uocione rigai confessioe pgad
exercicio et ocupacione fodi et
excoli et tles sut sic nouelle plan
tacoes iuuentute sua ut dr in
ps° cxliij religiosi isup sic
vgula tu gulto dz educai in
disciplina unde no q agricola
q siz vgula vl surculu grafse
et fructuose arbori studet ei
i multi q heat radice et stipite
frondes et folia et flores et
fructu sic vgula spualis siz
neophyti vl nouiq in vigultore
ligionis dz hic ista sex s radice
profunde humilitatis stipite erte m
tencois frondes simte dlcois ffo
lia honeste locucois flores pule
quisdcois et tandi sup oia fructu
bone opacois qz p fructu cog
nit eos deq sic dicit Galat° v
vij de talibq vigul grafsis et
fructuosis dr m ps° cxxviij
ffily tui sic nouelle oliuar i circu
mense tua i religionis ste insip
siz religio ortu primordiale rul
de laudabile un no scz religio et
ois spualis aggregacio vt fra
tres hui° po ortu a samuele
qui aggregauit culmen prophar
um et ieri v° habuit ortu
a iohanne baptista q aggregat
discipulos vt iob ij° hui° or
tum ab apis quibq adheserut
multi dli simul habitanb post
missione spus scti sic dr actm

qua nemo eoz qꝛ possidebat sui
esse dicebat sz erunt illis ia gma
Quarto habit ortꝰ a marco
euangta qui aput alexandria
glos vite mrat hinc vt refert
in ecclesiastica hystoria Unde p
cesserit monachi quoz fuerũt
tm gna sz cenobitaꝝ q̃ i ci vue
bant Aliozꝝ qui dicebant hermeti
qui bmi et tm habitabant et
Anachoritaꝝ qui soli in deserto
vuebant quoz fuit auctor
paulꝰ hystor nr̃ oiũ pn̄cepꝰ sc̃s
baptista vt dr̃ Jeronimꝰ habet
in sup religio nobis religante
valde nobilem qui ipsa religio
ne fecit valde laudabilẽ q̃ spar
tr̃ e sz nobꝫ religiosis obedie sub
iugantꝫ pauꝑ alleuantꝫ et
castitatꝫ decorantꝫ obedia auffert
religioso ꝓpria voluntẽ et
ꝓnõ mfm̃ Jux̃ id dñi tollit
ꝓpria volumtẽ et mfm̃ nõ
est pauꝑ auffert ipi trena cu
piditatẽ et ꝓnõ de malis Jux̃
vbi dñs dixit vꝰ scribe om̃
malozꝫ e cupiditas Castitas
infert religioso oẽz eternale
fedicitatẽ et ꝓnõ facit eis an
gelis Jux̃ id ayat xxij negz nu
bent negz nubent sz erunt sic
angeli dei in celo de hoc tri
nodo p ordinẽ dicens

O obediena nõ spar tr̃
sz ꝑmia quibꝫ laudat
diuersa quibꝫ adimunt officia
quibꝫ occupat sz i3 obediena
multa ꝑmia que ipsã laudant
hui nota q̃ obeia est saluatorꝰ
scola martirij palma paradisꝰ
scala est i obediena primo scola
saluatorꝰ unde nõ q̃ saluator
ex̃o suo dicit obedientiã tr̃
sz ad mundũ veniens dicit obe
dientia primo scola saluatorꝰ hui
notat q̃ saluator ex̃o suo dicit
obedientia tr̃ sz ad mundũ veniens
dicit obedientia soli vꝰ descendi
de celo nõ ut faciã voluntatẽ
meã sz voluntẽ eius qui misit
me prius in mundo manens dicit
obedientiã phil ij xpõ factꝰ e
obe usqꝫ mꝫ de mundo trãsiens
dicit obedientiã mt xxvi nõ
sic ego volo sz sic tu pr̃ Est msup
obeia ꝑdã nõle genꝰ martirij
et palma tryũphi que decollat
hoiẽs et amputat eis ꝓprie vo
luntatꝫ caput de q̃ martirio
dr̃ ꝑ xv melior e obeia q̃
victria Est etiã obia scala paza
disi cy sunt viij gdy quas assignat
hug primꝰ gdꝰ obie e libenter
obedire sine recalcitratõe ex̃m
de paulo qui dixit Actũ xxvi dñe
q̃ me vis facere ꝛ obedire
sine silatõe ex̃o dauid qui dixit
ps̃o lxxij Et iumentũ factꝰ sum
ꝛ obedire hylarit sine murmu
ratione ex̃m i gruꝫ de symone
cyreneo qui ptat in angaria tru
cem xi. v. in dolore mat xxvij
Quarto e obedire velocit sine
ꝓcrastinatõe ex̃m de petro et
andrea q̃ ad vnã dñi vocẽ relic
o sectu sunt eis mt iiij Quinto
e obedire viriliter sine eiulatõe
ex̃m de petro qui dixit dñe pa
tibulum sum tecũ in car et i mor
te luc xxij Sexto e obedire
humilit sine elatione ex̃m de q̃ib
quibꝫ dixit saluator luc xvij
Cũ feceritis oia q̃ ꝑcepta sunt
vobis dicite qz serui inutiles sum
Septimo e obedire ꝑseuerant
sine distinctione ex̃m de x̃o
ad philꝫ ij. xpus factꝰ e obediens
usqꝫ ad mortẽ Isti septẽ gradꝰ

erant spūalit' in scala iacob de
qua habetur Gen xxviij que
fit obedientia tu qz angeli dei
tendebant et ascendebant p illa
p qđ mtt q obia e vita angeli
ca Tum qua scala ita tange
bat celos i quo innuit q vera
obia e celest vita Itē nō obeia
e naues ad celū tnsiens claues
celum aperiens claus ad celum
ascendens Est itaqz obeia sic
naues nā sic qui e in naui sp
ptedit ctr ipe q̄escit Sic qui
e in naui obee sp pficit in
merito dormiendo vigilando
q̄medendo abstmendo abulando
quiescendo quia admstar naute
nō mō motu ꝓprio sz alieno
De hac naui legit' ꝓu xxxi ffa
e quasi nauis mstitoris i mentoris
p cand voem obediens q̄pat
equitanti nā dirigens ipsestendo
ptedit qz nō mō motu ꝓprio
suo sz equi Sic bong obediens
qñ pausat met qz nō innit
motu voluntat sue sz maioris
sui Unde dr Cant vii tanq
meo assilium te aīa mea zelus est
eccia obeia sic claus padisi Sic
em in obeia padisum clausit
gen iij Sic obia padisi apit
at in figa hō xp̄o dedit Sy
moni qui mtt stat obediens
claues regni celoꝝ ut xvi et
sic dns maledixit po horē inobe
dienti dicens maledicta tra in
ope tuo gen iij Sic dns be
nedixit Symoni i obedienti
ut xvi Benedic es symon ba
riona Est msup obia sic aues
ad celū ascendens nā sic aues
cū quabq alis volat ad sublimia
Sic obediens cū quobq alis
sz cū ala pauptat et ala cas
titat scandit ad celestia regna
hoc est qđ dr Apoc xij Da
te sunt mulieri due ale ut vola
ret in desti locū ubi ista pot
uit obia due ale pnt uti duo
illa vota sil iuncta sz castitas
et pauptas voluntaia qi due
prima Itē nō obeia e prima i
merito virtma deo ꝓxima celo
Est i obia i meito suprema Et
m figa hui xp̄o ꝓpositū aplis
Symone i obediente Sic em dr
q obia obedit obedienti nr mag
q obedienti obediant cete cate
qz ipe deo voluit obedienti obe
dire Exm de iosue de quo dr
iosue x no non fuit pga tam lōga
dies Est i obeia deo virtma Sic
figa dni venerunt in domo sy
monis lut vij et omes qui
erant in bethania diligebat
Joh xi Bethania quippe domo
obedie dicit Est msup obediens
scala celi et celo prima In qua
hō dns ascendit in celum De
bethania lut xxmo habet ecc
obediena aucta que ipsa iuuant
unde nō q sex sunt q iuuant
obiam sz humilitas flectens ge
tudo frequens dilectio fruens
affectus tirena adep̄nes gra dei
ugmens platq modeste ꝓpiens
obiaz go seu obediente iuuat su
militas que aīaz reddit flexibile
Sic em gracilitas et subtilitas
vge facit vgam facile meandi
Sic humilitas facit horem facile
obedire Ideo dicit Apls de xp̄o
Phil ij humiliat semp se usq
ad mor iuuat et obedientia
consuetudo Nā sic equus assuescit
circuiuolucribq ut sciat se ad
dem ptem flectē Sic assuefac
obiē facit horez ad nutū obedire

de tali equo bene ductibili dr̃
pu xxv equo paratus ad oē bella
3o iuuat obiaz dilectio dei Nam
sic ignis facit ceram molle et
tractabilem Sic amor dei ig
nitu facit hoīem obedire vñ
dr̃ luc vij Ignē veni mittere
in terrā et q̄ uolo accendatur
iuuat obiaz ḡceptus mundi et
separatio voluntat ab oi re cor
pali Sic em̃ cortex e tectū
a ligno sepata que tri et trigida
q̄ diu e ligno affixa Sic alia
cia adinstar pellis accrescens se
rugit ad obediaz facile inclinat
Nullus ps̄ona dicit pē ex viij pa
tribus sum et nō sum tbatus Sed
iuuat obedientia unctio gre
nitu Sic em̃ cerum fit molle
et tractale q̄d tri ad unctionē
erat durū et rebelle Sic homo
facilis ad obedientia q̄n
nia nitu e unctus p gratia Cher
e unctio de qua dicit i Joh ij
unctio qua accepistis a deo ma
net in vobis 6o iuuat obiaz
modestia ppriet Cum de
deo qui uni ligno solū tribui
bui et oia alia ḡtulit gen
ti dicens de ci ligno paradisi
comede de ligno aut scientie
boni et mali ne q̄ medaris Habz
insup obia officia que ipaz or
tupant s. tria gna ḡceptor
optz nāq; pb q̄libz obedire
ceptis iudicis p nām que sūt
septa Deut vij Et ad ab alio
deoris tibi fy caue ne tu alt
facias Et mat vñ oia q̄cuq;
vultis ut faciant vob hoīes
ita et vos facite illis 7o debet
obedire ceptis iudicis p septaz
sic habetur Exo xx ubi ponit
x ptepta sz non habet deos
alienos zāc 3o debemq; obedire
ceptis inspiratis p gratia ut
dilectione dei et xmi que septa
sunt in xxij libris exposicionē q̄re
in nā de ceptis et in nā de
caritate zāc

De pauptate nō spāli tā
q̄ pauptas e celeste pran
diū quo paupes merant celeste
prandiū Ad q̄d paupes inuitant
celeste solū in quo pauperes locant
primo in pauptas e celeste pran
diū quo a pauperibz emit celum
Sic dr̃ Luce Regnū em̃ celoz
pauptate emitur Et nō q̄ regnū
celoz iure primoris q̄t pauperibz
q̄z ipse ppe solumit pran diū q̄d tur
aut ipsi in xpo Ideo dis q̄ reliquit
domū aut agros zāc 2o paup
tas est celeste prandiū quo pau
peres reficiuntur Sic em̃ videmq;
q̄ q̄n clamatur ad eliam ut
prandiū soli paupes veniūt
et accelerant Sic ad prandiū celi
ad q̄d xpc inuitat soli paupes
mittūt q̄d figa Luce xiiij dr̃
dicit q̄ homo quidā fecit cenā
magnā Et nō q̄ tā gnā homi
ad cenā illā venire noluerint
sz extiterūt diuersis filiolas allega
uerūt sz quidā diuites mercā
sati vel impiguati Immundi
deliciis maculati superbi honoribz
dilatati Iux id Deuth xxxij In
pinguati dilatati delicati Sed
fructoce sunt quia figurant
per illū qui quāq; magnū bouē eme
rat Immundi per illum q̄ uxore
duxerat Superbi per illū qui vi
lam quandā emerat Et io ad ipsi a
cena illa venire sūt excusati et soli
paupes mittūssi Nā dr̃ ibidē
Voca paupes et debiles Vero
duc zāc 3o pauptas e solui

celeste m quo pauperes sedet sic
dr mat xix vos qui reliqstis
oia et secti xpm dr sedebitis et
vos sup se xij iudicantes xij tribus
Sed nota q sic qui esset super
celum tota tra reputaret qz
centies dit pauper tota terra
stam reputat tem minima et
vilem et nullam qz m celo ut
dem est hint sedem et mansio
ne suam na dr ipse i psona
corp phil iijo Nra conversatio i ce
lis est Et nota q paup hz
tria bona s vita securissima
mente strictissimo veste nobi
lissima po i pauperes sint in
vita serenissima secud qz paup
tatem no movent lites no ti
ment fures no formidant tem
pestates Sed diutes hoc midi
systemet oib istis tribulacoib
Unde m figit istu dam qui
mtplat possio habebat capt
tremulo et st diutu cura
et sollicitudine auaroz xo
pauperes mente sic qti a primo
diriaq nrme lacrati et ab corp
ponde libeti et ab corpi hmoi
cione mundi Ista dicie faciunt
ista tria mala bona siquid talia
possessi onerant amata tqnant
amissa cruciant vii dr Bna
m fia spualis qstis q sunt pau
pes et anxietatis que qcomita
diriab Istis a deo incepit sab
batu quete et egypty anxie
tates et curas ut dr greges
dpt hoc dr hebreos iiij reliqt
libera possio xpi xo sunt pau
pes veste decori r honestati
aspectu No tap tangit illa
duo sci xi pauperes et hones
tas iop a deo sunt qz i semet
paupm reliqt spar xi signu
de quo dicit luce xo Et m signu
tui ordinatur Et nota q tres
sunt signi xi tui q tribuitur
a diuersis amatoribus mundi pm
sunt pauptas tui q dicit a supb
Item nota q pauptas hz alia
tria bona est em pauptas
deo sume coequata bone sume
copulata vel sume trumlata po
nit pauptas e sui coequata
xpo xpus em hz pauper qui
familiares et domesticos et
ditos qui ignotos et extraneos re
m fia hoc xpi m officio suo
prio vocat pauper q diuites
pistatores q mercatores pasto
res q reges pauper deppe
et ditos magos ab oriente
xo pauptas e sume celo coplata
tis et ca est qz e sume elongata
et eleuata a mundo pauper em
sume celis appmquat qz oia
mandata qrilcat Dic videq
q ic q nlt alte attinge sta
bellu q sicut sub pedibo loquit
Dic paup manu tangit celum
qz de omnibo tremit strepiendo
et qrilcando facit sibi sub pedi
bo tabellum Juxta id leuit ois
loco que calcauit pes pr ve
erit xo pauptas e sume cu
mlata si bono optime em scit
thesaurizare Ipa em dimittit
tra talpis r auaris sinu portis
r tmundi pluuiez hoc nbo r supb
Juxta id ysa lxv Serpenti pul
uis eius Ipa em deduxit semid
stabuli Dic loco thezauri sui
stabuli sunt dicie hoc mundi
qz mundo e stabulu r loco ju
mentoz et hom bestialiu
Ipa em bona imobilia vetmz
r celestia et despicit bona
mobilia r oia trena qd figurat

Gen xxvi vbi dr q abraham dedit ysaac oia que possidebat et filijs ocubinaꝝ largitꝰ e munera

De castitate nō spāt tā castitas eius florens q̄ sic lilium mr̄ spinas hz p̄cul mr̄ gemas tz solū sup stellas hz lilium mr̄ ruptile hz p̄cul nuptiale hz solū insuperabile primo i castue q̄ florens sic lilium nā hec Can ij Dic lilium mr̄ spinas sic amice mr̄ filias et nō q̄ lilio sunt sex folia colorꝭ mulei et sex grana colorꝭ aurei hec folia colorꝭ mulei signāt carnis pudicitiam et sex grana aurea designant mentis munditiā primo i lilio sunt sex folia in quibꝰ figurant sex ad pudicitiā nrā primū solū e tibi et poti sobrietas vnd dr̄ Jeronimꝰ vbi supra fugiat vt venenū nā vnū in adolescentia e diꝰ mandū voluptatꝭ vin̄ sed xx luxuriosa rex vnū petiit mestū gen xxvo et in folio e habitꝰ aspitas vnde dicit Bna memento q̄ aspior caudy pannū fuit lenitore dit habitus asp carnē sic castigatorem et p̄ gen filij isrl fermenti sunt cū mulieribꝰ moabitis quia ornate erant vestibꝰ delicatꝭ vt nū xxv et in folio est laboris strenuitas et p̄ gen ignauia et ocij e fumꝰ luxe mutimentū q̄ ut dr̄ Ezech xvi hec fuit iquitas sodome sororꝭ nre habundantia panis et ocij Dauid in domo ocians cōmisit adulteriū ij Reg xi Cinar tū folium et custodia sensuū et maxime quo ad visum et auditū quia curiositas videndi et audiendi via est ad p̄cm Ly cxiij ptz in dyna filia Jacob q̄ ad videndū mulieres ig regionis egressa a Sychem filio Emor fuit uiolata vt dr̄ Gen xxxiiij Cultus foliū e modestia verboꝝ q̄ maxie letat luxuriā p̄ vba dissoluta et inhonesta Nam dr̄ Apls i Cor xvo Nolite seduci in ambꝭ verbis Corrūpūt em̄ bonos mores colloq̄a prava sicut ait Jeb Sermo virgis sit prudens mo destus et tardy vt tam eloq̄a p̄ciosi q̄ pudore Item sit rē nouā grauitas mira honestas stupenda verecundia intra pectꝰ denciā virginal ornatus et vere prudencie habitꝰ primo ip̄e modestus sibi p̄sidy q̄ie Dextū foliū est fuga otiositatis et opportunitatū et maxie mulier dr̄ em̄ Gen xxxo Nec stes i od loco tēe regione videmꝰ em̄ q̄ aiālia siluestria pulchrōre pelle hnt q̄ domestica legim̄ em̄ i lre xiij q̄ thamar fuit cōrupta ab Amon frē suo q̄ in thalao fuit sola cū solo vno Bna Intrinseca que ve virginꝭ sunt ille esse paude et mūdi secure et ut caueant timenda ecclesiam p̄timescant Aut ecc in lylio sex grana aurea in quibꝰ figurat tē modꝰ diligendi deū et tē cū dilcois Est i primo tē dilcois modꝰ que dz hec modꝰ animꝰ casty Est em̄ deꝰ diligendꝰ primo ne detrepti ab amore eius discedamꝰ Dulcit ne illecti ab amore dei abscidam fortiter ne oppssi ab amore eius cuellam vt dr̄ Bna Aut aut tres cū p̄cipue p quibꝰ deū diligere debemꝰ Est em̄ deꝰ diligendꝰ

toto corde qz creator Tota ma
qz redeptor Tota mente qz
remunerator ut ꝫ̄ sit xx ti Se
cundo castitas hz p̄miū sup oēs
gemas qz dr̄ ꝫ̄ xxvi nō ē
digna ponderario ꝑmuent aie
ēt nō p castitas ē thezaurꝰ
cū valore caritatis io simile a
mando Et ideo mt xiii dr̄ Sile
ē regnū celo thezau absten
tꝫ agro zīl Est thezaurꝰ in vase
fragilissio et io simile assimilatꝰ
mam gr̄ Apls ij Cor iiij hūc
thezaurū istū in vasis fictilibꝰ
vñ utuꝫ maioris ē in carne
corrupti li similare castitate Est
thezaurꝰ cū hoste maligissio
et io simile tmendꝰ Cir videmꝰ
p valde laudale ē castꝫ debile
defendē ꝫ hoste fortissimꝫ z̄o
castitas hz solū excellens sup
oēs stellas qb figūr̄ p throni
de ebore grande ut ꝫ̄ in pr̄o Et
nota p ebur ē frigidū et can
didum frigidū ꝫ corripiaꝫ Can
didū p merū innocentiā Solidū
p firmū pseuerantiā Ille nō p
ebur si primo limeo mūdo ꝑ val
uat ꝫ̄ siuat parūm ne mendax in
quo sicat p mtior castitas mentē
siuat corpꝰ extīg ab medio lib
dinis Ille nō castitas hz fructū
ubēm ꝓlem cū celerrimū Certū
pulchrum primo hz castitas fructū
ubēm ꝓlem nō tr̄ē fructꝰ
euangelicꝰ sc̄z trēsimꝰ qui habꝫ
castitas quidē Sexagesimꝰ qui
hz castitas vidual et centesimꝰ
p hz castitas ꝰginal ut ajat
xiii z̄o castitas hz celerrimū
motū Christi eā ꝙsequūt̄ deū
ꝑplicit sc̄z trēndo p bona opa ꝓ
naturā p mtiā devocioz volan
do p supna ꝙtēplacēz nec sec̄z

ugnū quocūz uenit ꝙpo xiiij z̄o
castitas hz fructū plenissimꝫ nō em
solū hz aureolā p̄miū centual
hz ecl aureolā p̄miū centū Et
nō p tpler ē aureola s. virginū
martirū et doctoꝝ virginū flo
rea martyꝝ gemea doctoꝝ au
rea aureola gl̄ virginū ē florea
de qua dr̄ Cāt iiij veni de
libano sponsa mea veni corona
beris s. aureola castitatis quā
in septa castitas flos dei deo
merito castꝫ corona de floribꝰ
dat̄ Et nō p castitas admstat
floribꝰ solo tactu matressit qz
tactus ī pudice delectatiōē casti
tatē cōrūpit Et sic flos tm̄ de
pīte decore suo ont̄ Nā flos ut
videmꝰ de nocte claudit̄ et orien
te sole tursū ex pandit̄ Et sic
vere castus de castitate tm̄ cōā deo
nā cōā hoībꝰ gl̄atur dicente ipō
ihc Cāt Gloria mea hoc ē testimo
nū cōscientie mee Aureola vēo mar
tirū ē gema nā dr̄ in pr̄o xxo
posuisti de sup caput eius co de
la. pio Aureola doctoꝝ ē aurea
de qua dr̄ Ecc xlv Corona au
rea sup mitrā eius Ille nō castitas
indiget studiosā clausurā castitatē
decē pciosā cinctura et speciosā
pictura primo i castitas dz hre
claustrū studiosū nā dr̄ Cāt iiij
ortus conclusus soror mea sponsa
Et nota p in orto bene clauso
nō pt̄ quib intrāre mīs de alto
Cir in hoīe casto qui hz clausu
ram cōmēe nīa desiderium dz
intrare mīs celeste Sed tm̄ sl orto
clauso bestie pleng esse clausū
pare pficet primo plo notet
q̄ ꝓdesse ītra qn̄ bestiales moti
libidinis strepūt i mente pare
aut nīl ꝓdest clausura castitatis

m carne Et ideo sponse dr cant iiij° Non solū orto ecclesiq; sz sponse signato ppt pūtate mentis xpc assistas dz hec cincturā pciosiam q; dr luc xij Sint lumbi vri pcincti zc Et nō q; damel vidit virū accinctū cingulo aureo ob riso ipse e aur valde pciosū vt dicūt Joseph in apocr vidit filios ioseph pcinctos ad mamillas zona aurea ut apocr ipse silr ad duplicē castitatē refert na zona aurea circūcinctura tenuit sūt corpa castis zona vero aurea ad mamillas sūt cor munda q; ut dr plin in libro de animalibus dr ioseph est mt mamillas aliq; tulit dextrā nauē ad sinistrā plicē xpc castitas dz hec pictura speciosa Circūdor malis velut caput albe do caput est et firmamentū aurop colorp ut dr plin hec candor spūalis i castitas e qui caput et firmamentū omniū aliarū virtutū et bonorū opum ut dr ysid q; quidē alioq; bonū opiū sine castitate

Post tractatū de preceptis et consilijs ducēs e de virtutibus domus beatitudinibus et fructibus ista enim cor sunt quasi spūalia circūcincta ad operandū precepta dīna et consilia euangelica dicunt autē ia cor p hunc modū q; virtutes faciūt opari recte domina q; expedite beatitudines perfecte fructy faciūt operari delectabilit seu deliciose Et nota q; vij sunt virtutes tres dīne theologice et cor dīne cardinales tres theologice sunt fides spes et caritas cor cardinales sunt prudentia tpana fortitudo et iustia dicunt aut q; theologice iungit deū vt bonū increatū p obiectū et respiciūt magis vita ingrediēdi tua et ordinat ipsum ad deū cardinales vero pcinet ad vita actiua et ordinat ipsum ad pximū Et dicunt iste io theologice i dicūt dicebat q; e deq; et loquebat hmoq; pcinēt sunt ad deū sed cardinales dicunt a cardine in q° vertit hostiū q; pcinēt respiciunt vita actiua que tota e mobilis vt cardo sic et virtutes cardinales dicūt tres virtutes theologice pertinent ad mariā que intendit circa vnū s bonū increatū qđ nō auffert nec mutat Quatuor vero cardinales ad martham que intendit circa multa et creata ergo prima s bona creata dicit nota loca septē sacre v reputat virtutes bona beatitudines et fructy Tres eni virtutes theologice ponit i Cor xiij Nunc aut manet fides spes et caritas tria hec Quatuo vero virtutes cardinales ponit Sap viij sobietatē eni et sapientiā docet et iustitiā et veritatē q̄ hec vtilio nil est in vita ista quibus dom vero spūs scī sicut dona sapie dona intellectus consilij fortitudinis pietatis timoris ista aut dona ponit ysa xi Et requiescet sup eū spūs sapie et intellectus fortitudinis consilij spūs scientie et pietatis et replebit eū spūs timoris dni Beatitudines aut sunt orto scz paupertas mititas mansuetudo lucta esuries mia munditia tres pax et pacia Iste ponit apt vo Fructy spūs sci sunt xij scz caritas gaudiū pax pacia longanimitas bonitas benignitas mansuetudo fides mo

destra ⁊ trinetria et castitas ⁊ sti
po² Gal v° ⁊ſt nō vtus sic diffi
mt² m li° de spū et aīa vtꝫ
est habitꝫ mentꝭ bene mstitute
vnde de vtute m⁹ ait nō spa
tria sz eꝫ speciosim⁹ apatione
eꝫ vtuosa operatione eꝫ gnōsti
p̄creatione Compat² i² vtus spūr
tribꝫ ſ. ligno fructuoso lapidi
pciosō tresᵖ et celesti paradiso
p̄mo apat² ligno fructuoso
homo em̄ absq; vtute ē sic
arbor silvestꝭ vl ymea q̄ ꝓfert
labruscas ⁊ delectationes carna
les vl glandes que sue cibus
porcoꝝ ⁊ hom⁹ ī mundoꝝ vl
demonū Sed si fructꝫ vl ramꝫ
vtuꝭ illi arbōi fuat mserꝫ
tota arbore trahit ad naz sua
et facit eā ferre fructꝫ optimos
qui letificant deū et angelos
luc xv Gaudet ē angelis dei
sup vno pctore hoc ē ar
bor pulchrima cꝫ fructꝫ vnꝫ
et esta vnuscuiꝰ m⁹ ca dan iii°
x° apat² lapidi pciosō Sic em̄
vtus q̄ ē m⁹ gēma facit multū
valere amulū Sic vtus que
est in vase iusto ꝑ m⁹ facit p
valere mltꝭ pcoꝝibꝰ ña dicit
ecc xvi melius ē vnꝰ amans
deū q̄ mlta filij impij de q⁹
lapide pciosō Ar² ecc Erit m
eis sz opibꝰ bonis et ꝯ hoīe mi
tū vilipendit² ītm q⁹ si esset ve
nal a pauc⁹ emet⁹ Sic gallꝰ
qui ꝓcient ī stercul⁹ inuenit margā
ritas et ꝯtēnit putridū despecta
margarita eligit ꝯtēnit putꝫ
Sic homo mūdanꝰ spreta vtute
appetit bonū tpale et tristitꝫ
tuū Et vō quale vilipendi vtꝫ
qua nescit homo pciū eiꝰ ut
dicit² Job xxviii ꝓpt² hoc dicit
Saluatuꝛ matt vij Ne mitta
tis margaritas ante porcos ⁊
ī mundos et mūdanos qui pl⁹
volunt fercula carnal et ī mūde
delectabilis q̄ margaritas q̄re
et vtutē ⁊ Q° apat² paradiso trest
et hoc in⁹ tribꝫ sz insitꝫ emi
nentia In fructuū opulentia
et m⁹ fontis influentia Est em̄ pa
radisus locus altissim⁹ ita q⁹ aq
diluuij ad illū nō puenerit Sic
viri vtuosi vitam hnt emi
nentē admstar paradisi ita q⁹ aq⁹
diluuij submergūt Diluuio petri dr
dicit Sapiens m⁹ psona iusti viri
ecc vlt Exaltasti sup terrā ha
bitacione mea Est ꝛ° paradisus
locꝫ fructibꝰ opulentꝫ ꝯdicit
eum se ligno pulcro visu et ad
vescendū suaue Gen ij Sic vir
iustꝫ et vtuosꝰ ē ligno pulcro
visu ꝑ honestā questatione
ad vescendū suauis ꝑ bona opa ꝯ
et mētis deuotione Vñ dicit
ecc xxiiij m⁹ psona viri vtuosi
ꝛ floꝛes mee fructꝰ honoꝝ et
honestatis Est michi quasi ꝑ pa
disus trestris locꝫ irriguꝰ vñ
dicit² gen ij q⁹ fluuius egrediebat²
de loco voluptatis ad irrigandū pa
radisum qui m⁹ dividit² m⁹ in qꝛ ca
pita Quatuor capita sunt qꝛ
vtutes principales vl cardinales
que a ꝛatia duuant² s. iustitia
temperantia prudentia fortitudo iusti
tia sz locū in rebꝰ ꝯtꝫ pru
dentia sz locū m⁹ dubijs Tpan⁹
sz locū m⁹ ꝓsperis ffortitudo m⁹
aduersis Compat² aut vtꝫ paradiso
celesti m⁹ hoc Est em̄ paradisus
celestis p̄mo habitatio dei locꝫ
gaudij locꝫ lucis et locꝫ ordinati
amoꝝ Sic em̄ ē aīa viri iusti
vl vtuosi Nāubi ē habitatio dñe

gre. Ibi ē gaudiū bone sciencie
Ibi ē lux veritat. Ibi ē amor cari
tat. De tali paradiso dr̄ Aug. vl
gra sic paradisus m benedictionib
ē dño oia peccatorū dia. nō pa
radisus sz pocio mferno. Het em
for mala oppōita bonis supdictis
Ipa em ē habitatio nō dei sz de
monū. Ipa em locus gaudij. Het
remorsu. sc̄e loco luc. habet
tenebras ignorancie loco ordi
ordinati. sz ignē gehenne. Unde
De tali inferno dr̄ ysa. xxxviij
qz nō inferno confitebit tibi. vel
alia peccatorū q ē qđ locus mfm
vel mfnalis. Ite nō q vtus vl
gratia spat. alijs tribus sz sig
no vel caractē pcio vl pigno
ri oleo vl unctoi. unctus em ē
signū vl caract. p̄dest macūis
Unde em pastor signat oues sigo
quo distinguit ptias ab cēneis
Et deus qui ē pastor aiaz mmp
Job xo. ponit m ombo suis signū
gre et vtutis et veritat. Est em
unctus pigno vl pmū salutis. Unde
em qui sz pmū pt̄ rē eme. Et
sic qui sz arrā vel pigno sufficien
tis ctus ē de solutione. Unde
qui sz vtutē et gratiā gratuitā
secuti ē de etna salutione de
hoc pignore. Hebr. vi. Si
grati efis spūs p̄missionis sc̄i
qui ē pignus hereditat. vbi
Est. n. oīm vtus gratuita un
cio regulat. p̄motos. Unde em
reges qui p̄mouent ad regna dic
na ungunt. Unde deus eloīm un
xit unctione gre ad optmeda reg
na celestia et etna. De hac
unctione dr̄ j. Joh. ij. unctio qua
accepistis a deo manet m vob.
Item nota q electi qui habent
unctiones vtutis reges dicunt
tplici roe. Tū qz deo regnat in
eis p gratiā. Tum qz eis in sc̄o
mundo hūiat oīa p obiam oīa
nāq eis cooperant in bonū. sz tā
bona qđ mala tā p̄spa qđ adūsa
Ite vtus vel gratia tribus alijs
gpat. s. armature fortis pbende
nobili et optime possessori. Uto
em ē armatura tā fortis qđ da
mnit et nāq mnat. vl supat.
homo aut sine vtute ē sic homo
termis in medio hostiū suoz. i.
inter p̄spa et aduersa et ab vtroq
leditur et supatur. Nā p̄mo de
mumtur p̄spa et aduersa. Inter
qđ monet apls dicens ad. ro. xiij.
Induamur arma lucis. i. arma vtutis
ut dr̄ glosa. Ite vtus ē pbenda
nobilis qđ ptz ex duobus. sz ex
parte dantis et ex parte recipientis
Ex parte dantis. Unde em papa et
alij plati assueuerunt sibi retine
re collationē pingue vel pbendā
nobilem et nobilitā. Ita deus
pbendā suā nob. collatiōis et
pbende sz vtutes. vl gre. retinuit
ad manū suā. Iuxta ē. pb. lxxxiij.
gia et gloria dabit dns. nullū em
alio. sz has duas pbendas affe
rentes recipientis ptz nobilitas. vl
nobilis pbende. qz pbenda vtutis
vel gratie nūq affert. n. amicis
et cariis alia nāq bona et tpa
lia qđ viles pbende dant. mdm
amicis et dmicis. vñ dr̄ Aug.
De ciuitate dei. Interdū habundat
plus in talibus tpalibus dmicis qđ
anima. i. p̄decessis qđ iustis. Uirtus
vel gratia ē qđ posso optima. Unde
em bis sedet posso que p̄pinqua
ē muro ciuitatis. sc̄i. optime qđ est
intra muros p̄pter securitatē ciu
sue vel habitatoris. Sic optime
sedet vtus qđ in secreto cordis vni

narrat seneca de quoda phro
q vxore capta et liberis cū solo
ex meretrio cuassisset interrogatꝰ
a tyranno q' auisset dixit nil
mihi ꝑdidi nā bona mea mecū
sunt Bona autē terrena sic ꝑsti
vtutes vel gra nō ꝑnt auferri
vt vulgo dicit nec vento nec gelu
Et ideo dicit in ꝑb xlmo oīs
gloria eius filie regis ab intꝰ
filia regis Et alia fidelis cuius tota
gloria est interiꝰ possione vtu
tis Ge de caritate

Caritas dilectio quādiligit
deus ꝑ se et ꝓximū ꝓ
deū vel in deo Et in ꝓmā de
caritate nō ꝓpa tū scz eius typū
figuralem eius actū vtualē fina
lem Circa ꝑm scienā q' multi
de typis vl signis cui caritas
aptatur Compat aut ꝑmo auro
ferro ignito vno ydolo nā sic
aur in ualore excedit alia metal
la sic caritas excedit oēs vtutes
et alia opa bona j Cor xiij maior
aut horū est caritas Se hoc auro
ꝑciosō dicit apls iij Quadeo ti
mē aurū ignitū et ꝑbatū vl
locuples fiat Caritas est ꝛo sic
ferrū ignitū qđ molle et ductle
frigid vero rigid et rebelle Et
alia sine caritate dura et re
bellis ꝑ malicia Ignita vero
caritas est mutribilis ꝑ obiam
et mollis ꝑ pmiam vnde caritas
ꝑ de corde lapideo facit cor car
neum i dulce et pium Ezechi xi
Caritas nīlomin est ꝛo sic summū
ydolū qđ dicit nectar nā vnus
nectareus vel conditus est dulce a
cutū et forte In hijs tribus ydo
lis omnib; que hz vnus inuit ad
modū diligendi deum diligendo
eum est deus fortis prudens et
ꝑseuerans ut dr Bnd In hoc
aut caritas excedit vnū qđ fortius
dulce vel ydolū qz caritas est ydeo
dulcis qđ de amaro dulcescit cui
vno caritatis ho est vnus de quo
dr Can viij Sabo ti ꝓxerulic
ex vno ydolo deo eius potat
aiaz denotat vnū caritatis et
mebat nectare suo dulcis amor
Ite caritas qpiam alijs tribus si
dū ꝑdam trapenti nauis maie
naufganti et morti carne ꝑ
menti Caritas enim est sic aues
grossa que vocat de ꝑda sic acci
piter falco et aquila Iste naz
tres vnc vl minꝰ tangunt tra
nsi qn rapuit ꝑdam Sic habēs
caritate habentes bona ista tre
na et trānsitoria nō tangit ꝑ
affectū mortis soluimo nē victū in
quor ꝑsona dr apls j tim vi
habentes alimenta et quibus te
gamur hijs oculi simus Sic est
aquila nā auis effugit Sic cari
tate nīl boni opis euadit hoc
est aquila grandis magnas alas
sic dicit ezechi xvij ale ei sunt
due scz dilectio dei et ꝓximi ca
ritas ꝛo est sic nauis magna Sic
enim ia nō valuit n' quo dicit ea
flatu venti Sic qui hz caritate
naufgando p mare hui mundi solū
dicit flatū spūs sci Sic illa rebus
tia malia de quibus ezechi i dr
vbi erat impetu spūs illuc ire
debatur hec est nauis de qua dr
qđ vltimus facta est qi nauis in
strictis et maioris fīnis q' est pa
trias Caritas ꝛo est sic mors
vn dicit Cant vno fortis est ut
mors dilectio nā sic mors ꝓmit
tit carnē Sic caritas carnalitē et
sic mors aufert spūm mortuo Et
caritas facit horem insensibilē mūdo

Et sic mors fiunt ut pulvis r
corpi reuertat² in tiu sua et
spi redeat ad dm qui fecit
illa etc vel Sic caritas fit
desiderare ppie carnis fragilite
et fugit desiderare supna spus
felicitate Vel nõ caritas tribz
aliis ppat² Est em caritas sic
fluiis bene torta sic cames be
nedicta sic later bis cocta ca
ritas em ppat² fluii bis torto
nã sic fluiis bis tortis e valde
fortis Sic caritas e indissolub
qz dr Apli ro viij Quis nos
separabit a caritate pd q. d. nõ
Et q caritas fortior e q flue
nõ e em aliquis alig fluiis qui
no ualeat impedire ignis vel
gladiꝰ Caritas aũ nõ pt impi
ri ignie tribulacõis nec gladio
mortis Iste fluiis caritatis mdi
solubilis ppo² ex tribz flui
culis s. de corde puro q fcia
bona et fide nõ ficta vt² j thi j
hic e em fluuiꝰ tr qui diffi
cile reputur vt² dr² etc iiij
Caritas ppat² zo cani bis cocto
ad venacõne sic cames fegis pda
no sentit spmã Sic qui caritẽ
habz et sentit odore padisi qi
no sentit spmã tribulacionũ
hui mundi In psona thu pt dri
pb stribut² pic xxmi vulnera
uerunt me et no dolui trexerũt
me et eo no sensi Compat²
zo caritas latei bis cocto Sic
em later fuit solid fundame
to et si male sit cocta cruo
sum Sic homo bene cocta p
caritatis meritũ hz optimũ et
virtuosum fundamentũ de qo
dr Apli Eph iij In caritate ra
dicati et fundati qd latere
male cocta r homo tepida et
et modice caritatis cito dissolui²
et vtit² in luti carnal gruple
lateꝛes male cocti sũt lateres egyp
ti qui sola palea dudũ fluxẽ cor
ti ut lẽ Ero vo Ite caritas ppat²
alias tribz siz arboꝛi vl ligno
onerꝰ vl iugo glutino vl cimẽto
Caritas em e sic arbor vl lign
nũ fructuosꝰ in quo pendũt
fructꝰ pietatis flores honestatis
folia veritatis Et sic de arbore
resecant² ramusculi vt arbor
melig crescat et pficiat Sic
resecandi sũt adores inordinati
vt amor dei fortis qualestat
vn bonꝰ agricola vl ortulanꝰ p
gnat pabulũ ferente fructũ ut
fortiꝰ plꝰ afferat Io xvo Cari
tas em est sic ong leue et alle
uians Sic in auibz ala et sic
in equis quadriga Nã sic cui
onere quadrige portat duplũ
facilig Sic ong pme et tribulacõis
facilig et p duplũ portat² cui
alleuiat² cũ onere caritatis Ipsa
em e iugũ suaue Et cũ illud
suauitatis e qz xpi in cruce subiit
id iugũ Et adhuc sub eo volũt
esse nobisci vn ipe portat qi
totũ pondꝰ nil maioꝛe pꝛem pon
dere et ro nõ e mmꝝ si iugũ
caritatis e suaue ppt qd dr² nr
xi Iugũ em meũ suaue e et
ong meũ leue Caritas n̄ oim e
zo sic glutinũ nil cementũ Na
sic glutino iugat² asseres vel
cemento lapides Sic carite vnũ²
fideles ho glutino nil bitumẽ
iunta fiunt spat artꝰ nec ꝯ
ro In spi artꝰ caritꝰ nõ vniret²
virtute hui glutini essi in puncto
subingredi ho em virtuoso cemento
vnũ² lapides vini in spuali
edificio et cũ isto cemento caritꝰ

fit murꝰ ecclie fortissimꝰ sine
quo essꝫ ecclia xpiana in actiui
lapidu pitura ⁊ te caritas ele
gantꝫ et pprie tribꝰ aliꝰ qpat²
sit fonti nali vesti nupciali ꝺ
ni vtuali Caritas quida ē sic
fons nalis Sic em aqua fontis
nalis i hyeme ē calida Sic
caritas feruet in tribulacõe
Et sic aqua fontis nalis in hye
me est calida sic caritas fuit
in tribulacõe rugitual frigescit
mteꝰ tu caloꝛ ꝛualescit exteꝰ
Sic inteꝰ tepescit amoꝛ dei cꝛ
ualescit exteꝰ amoꝛ mundi de
qua dr² Jo iiij dns q' bibit ex
hac aqua siti et iteꝝ qz vt nol
go dici² tl aqua inflat nõ sa
ciat Sed de aqua fontis dñi dr²
ibit aqua qua ego dabo ei
bibeit ex ea fiet in ea fons aq
salientis in vitã eternã Caritas
ecclie ē sic vestis nupcial de qua
habet² Mat xxij q'le q' ea cꝛ
ruit erecto fiunt de nupciis
Sic qui nõ habuerit caritatis
tunicã ne uemet ad cenã eternã
Et nõ q' vestis caritatis a quatuo
ꝛcipue emendat² a quibꝰ ossue
emendãi vestis nupcial siꝛ ab ar
tificio ꝫ mãa a colore a fragrãcia
Comendat² primo uestis caritatis
ab artificio qz magis studio qpo²
a deo Jux ꝺ pẽ ix ꝫ mutuate
int gẽes studia eis hec em sit
studia dna ut ponit in hoc
caritatis ndimenta ⁊ Lo amen
dat² a mãa alie vestes sunt
vel de velleibꝰ animãu vt vestis
lanea vel de cortinibꝰ herbaꝝ
vt uestis linea vel de visceribꝰ
vermiu ut uestis serica vestis
aut caritatis fit ex gtia spus sti
et de visceribꝰ xpi vn sequit
ꝺ apls xpm induim dñm
ihm xpm ⁊ o emendat² ꝫ uestis
a colore Est aut ꝛr color ꝺ
uestis s byssinꝰ et pphureꝰ et
sic rubeꝰ color optime sedet
sup byssinã ut candida Sic cari
tas optime stat sup hoiem capiꝺ
prius xiij ⁊ Byssus et pphura mdi
mentis eis ꝺo emendat² a fra
grantia Can iiij Odor vestimentoꝝ
tuoꝝ sic odor thuris Et deꝰ q'
portat ihum uestẽ meret² be
neducere sic Jacob gen xxvij
Status ut sensit vsdat vestimentoꝝ
eis fragrantia benedicẽs ait
Ecce odor filij mei sic odor ag
pleni ⁊ te caritas pacies ē be
nigna ē no emulat² no agit pe
ram no inflat² no ē ambitiosa
no q̃rit que sua sunt nõ irritat²
non cogitat malũ no gaudet
sup iniquitate gaudz aũ vltra
cia sustinet cia credit cia speraꝝ
cia sustinet caritas nunq̃ ecꝺ
i Cor xiij ⁊ tl vestis caritatis ha
duas pecias et x vi fimbrias ha
trepas Est em ptita sic tunica
nobilis domicelli duc pecie eis
sunt dilectio dei et primi ꝺ
pte dei ē pecia dilectio dei
In sinistra dilectio proximi una
ē de bisso alia de pphura ⁊ in
dumento eis ponit² flor sagitte
mat xxij Diliges dñm deꝰ
tuus ex toto corde t/ziꝫ Sedeꝝ
fimbrie sic sup deum est ubi
Caritas pacies ē Caritas ꝛo
qpat² igni vtuali et hoc in v
primo nalꝫ ignis ē vtuosior alijs
elementis Sic int oes vtutes essꝫ
ctior ē vtꝰ caritatis Lucꝛ xij
ignẽ veni mittere in terã ⁊ n
hoc aut caritas excellit ignẽ
qua aqua extinguit ignẽ male

ſ aque multe tribulacois nō po
tuerūt extingue caritate vt ſan
viij° 2° igne ardet et lucet ſr
caritas in hoīe ardet paſſiōn
lucet p exēm Sic ioh baptiſta de
quo dr̄ ioh v° Ille erat lucha
lucernis et ardens 2° igne ſtigi
du accendit et ecc̄ carbone ex
tincti Sic meridiū caritat̄ ſ
expellit ab hoīe ſcelu auarie
et eiā morte culpe et facit
vnue carbone extinctū vñ dr̄
j ioh iij Tristati ſunt de morte
ad vitā q̄m diligim⁹ fr̄es Sic
to igne accendit Sic vbi et
meridiū caritat̄ rediget hoīez
in cuncte ſimilitat̄ vnde dicebat
abrahā gen xviij laquar ad am
meū tu ſim cinis et pulueres y
igne ſp tendit ſursū Sic carb
facit q̄ ſtende ſursū ad celum
p deſideriū vñ poſſit ſ Cupio
diſſolui et eſſe cū xp̄o Ger°
igne ſp e in motu Sic caritas
ſp e in aliquo actu bono nam
ut dicit gregor tue amor dei nu
q̄ e otioſus 2 pat̄ em magna
ſi e ſi aut q̄d remuat amor
non eſt Sceptro igne aufert
rubigine n ferrū vl ferri Sic
caritas tollit rubigine petri vñ
dr̄ deut° iiij Deꝰ aut nr̄ igne
e uſq̄ ad q̄ſūptōz deuorans ſcz
petri rubigine p ſua igneā di
lectione ſuo igne ſcintillas
emittit ſic caritas mente deu
tam ſcintillas celeſtiū deſide
riorū emitte facit Sic legit
dan v° Vir deſideriorū caritat̄
Nono igne facit olla feruere
et olle fluenti nō meridiē miſte
Sic mens que p caritē ſeruet
muſtas tēptacois nō timet
dyabolꝰ em ſpūs infeſtatione tēp
tacionū mt̄ alia ſua nola vōt̄
Belzebub q̄s mt̄ ſtat̄ deꝰ vel
pr̄ muſtaſp lucē xi Decē igne
ſiuat lampades a muro aliis
nāq̄ cū lampade extincta oꝫ
ſpirit mor bibit oleū ſi ipm
nō audet ſuge q̄ſ q̄ſi ſpirit
lampade audet Sic caritas ar
dens in aīa oleū grē cuſtodit
a ſpū maligno hoc oleū volut
prudens vīgines in ſuis lam
padibꝰ hr̄e ut cū ſponſo ſuo va
leant ad nupcias celi intrē q̄ſ
ꝺ prudēs aut vīgines acte
perūt oleū in vaſ

Fides eſt vtus que ea q̄
ad fundamētū religiois
p tinet ſ̄m̄ credunt ſ̄ in
ſmare De fide nō ſp̄ tria ſcz
eiꝰ typus ſpeciosum eiꝰ actꝰ
vtuoſus eiꝰ ſcrm̄ gnoſus p̄mo
dico q̄ fides hz ſpeciosū typū
vl ſtaz mlticē cū elegant
vl ſtremue ſeu grue q̄pat̄
p̄o em̄ q̄pat̄ tribꝰ ſcz arche
teſtamenti ſtelle firmamenti et petre fidei
fides vero e ſic arctā iam
dr̄ Deo xxv ſpiritaliꝰ no q̄
redit arctā q̄ arctā ſpiritaliꝰ
rum Sic p fidem et miſ̄ſme
fide hetur ſpiritalis pcep 2°
fides e ſic ſtella firmamenti
et perpue ſtella maris q̄ dat
naugan hz portū ſalutis et
gre dr̄ ecc̄ ſtella matutina
hz p̄cedit ſolem uſticie Iuxta
ſtella oriental hz ducit reges
ſpuales et facit eos xp̄m adō
rare Sic ſtella de qua dr̄
q̄at ij 2° fides e ſic pet
fundamēti nā ſic edificiū eſt
ſolidū q̄ſ e ſup̄ petrā funda
tū ul locatū Sic ſtructura
vtutū et de ſpuale edificiū

optime locat. sup fidei fundamentu. Unde dixit dns petro
mat. xvi. Super hanc petram edificabo ecclam meam. Item fides q̃ve
quat. alios tribus significat. eam p
mud speculu. p dextre oculu et
p speciose annulu. p̃mo quat.
speculo mundo q̃z sic turres
magna in pue speculo cernit. & or
maiestas et magnitudo dna i
speculo fidei putat. Un apd
fidem & speculu ssm marcu ut
dicit vii. to quat. oculo dexo
& misti oculo & no q̃ solu de una re
iudicat. Dexter vero e fides
que oia tam talia q̃ mabilia
despicat. et intellectu in ob
sequiu xi captuat. ut dr. Ispi
ii. Cor. x. Et sic qui amisit
oculu dextr mutil e ad bel
la q̃z stutu optit. simstr et sic
mutilat. habz oculu quo videat
tuere vel ferire adustarum.
Dic qui no habz fide mutil e
ad pugna spualem. Un i pueri
Naas dixit viris. Habes galaad
in hoc fario vobiscu fide et
erua omn. vrm oculos dextros
Naas mutilat. sagittis vel colubr.
et sic sagitte antiquu scutu dua
qui mutilat. eruc oculu dextr
& fidem ut ad bellu spuale ho
mine reddat habile. Ipe eni
e corpus infernal que cu cuda
uera inuenit. p̃mo oculu iudic
fides. to quat. amulo q̃z sic in
subarratione sponse annulu in
digito ponit. Dic fides ornat
rem. que p digitu mittit q̃z dist
nit. Et sic ait spuat. desponsatur ut. Ozee. ii. Desponsabo
te mi in fide. Amelech iste. iste
argentu pt. duri eo q̃ fides ad
mistar argenti luit. p vera q̃z tor
et resonat. p ypocrin ofessione q̃z
dr. Izo. x. Corde credit. ad iustia.
Item fides quat. alios tribus scz
signo vexillar. scuto militar
et radio solar. Dr. eni fides do
ut vexillu regis. Na lex mitt.
q̃ vere & pne i acie ut treant.
hostes. Dic fides e signu quo rex
regit scz deu pne e i pugna
vel in tptacione ut fugiat de
mones. Et ideo dr. i. pet. v. cruce
sistite fortes in fide. Dic eni vex
illum regis in signis dm po.
in arce verbis. Dr. fides locat.
in arce mentis. i. eminena vois
De hoc vexillar signo dr. usari
leuabit dns signu in nacibus. i. fide
sup credentes. 2o fides e sic scutu
militare q̃z sic tale ponit. ad
sinistra pte. Dic fides pepue ar
mat. hoiez. q̃ adustrate. Et sic
scutu portat. a parte cordis qe
in simstrapte habz. Dic fides e
armatu mentis. Et sic scutu e
triangulu. Ista fides credit deu tm
et unu de hoc scuto dr. dpn. apls
vio. In tribus sumentes scuta fidei
3o fides e sic solis radius. Nam
sol videt. solum ypne radius non
cortinis vel candelis. Dic deu
videt. solum radio fidei que solu
lumen facit. pe veritatis. no cor
tinis. i. lume nalis vois videt
ambo. In his que fidei sunt pfi
catoribus credimus. no spaletur de
hoc lume ut radio fidei. p. mtfgi
dr. dr. Et. xi. Dulce lumen et
delectale e oculis videre solem
ubi no q̃ sol no videt. in ypocrita
rota. n. ab aquila. Dic deu. no vi
in ypocrita xena. n. ab aia vultur
devota et pennis q̃templatois ele
uata. Item cecus no videt solem et
credit videnti. nic videt via et

credit cuncte ducenti nec videt
locu ꝓfundꝫ et tñ credit baculo
tangenti et ꝓpanti Ita sñt ces
qui ꝑ se nō vident sacmēta vi
dentibꝫ r platꝰ et pastoribꝫ
suis se ꝯmittē dñt sic cecꝫ cō
mittit se ductoi Et sic quibꝫ cō
mittit se pastoi tñ pticm ē ꝙn
ppi pastores vel doctores teri
sunt et ignorabꝫ qz dt verbꝫ
agat xv Bi cecꝫ cecꝫ ducatū
ꝑbet abo in fouea cadunt Sic fides
tribꝫ alijs qpat̄ sdulpne sac̄
mentali Aurore spuali et luri
pmordiali ffides utaꝫ pō ē sic
colupna que precedebat ꝑpm ist
m egypto ita ia cr ꝑte istl cat
lurida et cr ꝑte egipcior tene
brosa Dic fides credenbꝫ lucꝫ
infidelib ē tenebrosa qz ipi
sunt rebelles luc vt̄ Job xxiiij
2o fides ē aurora ita sic illa
ē crosa latembꝫ Dic fides abo
sa denombꝫ q̄ stz sub latnes
nubꝫ de tali dr̄ Job xxiiij Bi
subito apuerit aurora arbitrat̄
umbra mortis 3o fides ē sic lux
pō creata ita sic ia fuit pmꝰ
ꝙg in maiori undo dic fides
pa utrus in modi mudo dic ē in
corde iusto Et ideo tñ sit pmo
genita speat benedicꝯ met̄ sic
antiquus p̄nogenita benedice
bant̄ Unde de tribꝫ dr̄ tpsl
iij Deus cr fide sua benedicat̄
ei fideli abrahe Ihc nō q̄ fi
des ad hoc q̄ sit ꝯmendabil
dz here tria stz viridica ꝙfes
sione magnifica devotione ita
tholica ꝓfactione pō i2 fides dz
here verdica ꝙfessione stz ut
verꝫ dicat ne aliud dicat et
aliud credat aliꝫ credat et alic
quat ut stz fides sit viua non
mortua ꝑprie nō ē res n̄ equalit̄
Dic homo mortuꝰ nō ē homo
stes etc ficta ꝑprie nō ē res sic
leo pictus nō ē leo verꝰ nec de
natꝰ ffē ē denarꝰ Dic ie q̄ ē
de auricalco et deberet esse de
auro uel argento nō ē verꝰ denꝰ
rius Tales sunt ffd et fictitia
ui de quibꝫ dr̄ Lucas Confitet̄
se nosse deū facti autē negant
Tales sut thymera q̄ ē tm̄ ficta
et nil in rei nā ffides veridica
ē que verꝫ dicit Dic vuedo
sic credit sic credendo sic dt
Clic ē moneta vera ad emendū
prodesse Et vbera arbor et gnōsa
ad ꝓducend fruct̄des dme di
lectois folia salutifere ꝙfessio
flores honeste q̄sactois 2o fides
debet habere devotiōem magnā
tam Et ē noīa q̄ fides ondit̄
ee magnifica in tribꝫ pmo ut
in solo deo confidat etc sī nālis
rō ꝙdicat Tale fuit abraham
qui vetuli de vetula et steili
q̄ oēm rōem credidit deo ꝓmit
tenti q̄ here semen in quo bene
dicent̄ oēs gentes vñ dr̄ Gen
xv° Credidit abrahā deo Et
repu· ē ei ad iusticiā Tale fide nō
fuit thomas qui nolunt crede
q̄ xp̄s resurrexiss n mortuus n
oculi videret et manibꝫ q̄ tret
tazet Tales sunt illi qui nolut
crede ill mutuare n sub bono
pignore de tali modica fide est
tractt ffides nō hz meritū tm
humana rō pbz exp̄mētid 2o fi
des ē magna si in adiustate nō
deficiat sz tric plex dialectat
de ipsa dicit Galuator habat
xvij Bi habuerit fide sic grm
synapis etc Grande sm̄ pibꝫ
to plus terit̄ tanto fortiꝰ vigeꝫ

Talis fuit fides martyr qui
p fidē vicerūt regna lusibā
verbera insup vincla et carceꝝ
de hac fide dr̄ j. joh. v°. hec ē
victoria que vincit mūd fides
nra. Talē fidem nō habuit qui
sic videns ventū validū timuit
Cui dixit Salvator matt. xiiij°
o modice fidei quare dubitasti &
multi fideles ventū validū tri
bulacōis videntes statim trituant
et mergunt̄ in mari desperatois
gfā & maie mortui in quo n̄l
pt̄ vnc. 2°. fides ē magna si
homo ppl̄ Alacrem petē' nō
desistat q' usq; obtineat. Talē
fidē habuit mulier Chananea q̄ q̄
tribulata fuisse a xp̄o repulsa nō
quieuit a prece q'usq; fuit ex
audita. ut. xv°. o mulier magna ē
fides tua. 2°. q̄z ut voluit dum
q̄ differet̄ nō auffert̄. Terio
dz fides hec p̄fessione catholi
cā. Et nota q̄ catholica p̄fes
sio tota q̄tinet xij artic̄los fidei
que in symbolo apl̄oꝝ q̄tinet̄
s. Credo in deū p̄mū. 2°. Duo
aut xij artic̄li q̄z sunt xij apl̄i
Duodecim aut apl̄oꝝ posuit in sym
bolo suū articulū petrus dixit
Credo in deū p̄mū. 2°. iste ar
ticulus p̄tinet ad p̄mū vbi nō
q̄ aliud ē credē in deū et
aliud credē deo. Credē deo
ē credē q̄ vera sunt q̄ dixit deo
et̄ possumus credē et tre
dimus apl̄is petro et paulo
Sed credē in deū ut dixit fidei
ē credendo amare deū et in
eū p amorē ire et eū i membris
corpis. Et ideo nō cū petro
dr̄ deū patrē nōtr̄ q̄ pie ē dei
to nō ē sibi bona volentibus
q̄z omnipotens nō de ē sibi plā
nipotendi q̄b; p̄mittit q̄z dr̄
in p̄o. xxxiiij. Dicā q̄cūq; dns
voluit fecit. Andreas dixit et
i. confessio xp̄m filiū eius unicū dñm
nrm. Iste articulus p̄tinet ad
diuinitatē filij. Et nō q̄ xp̄us
sp̄aliter dr̄ dns nr̄ q̄z ipse dñs
nos dicit iure s. iure creatois
q̄z nos creat et fecit. Et iure
redemptois q̄z magno p̄cio s.
sanguine suo redemit ut ayt
apl̄us j. cor. vi°. Empti enim
estis p̄cio magno. Jacobus maior
dixit. Cum ergo ē de spū sco
nato ex maria v̄gine. Iste alt
ē p̄ma q̄ p̄tinet ad humanitatē
Et nō q̄ maria mr̄ xi car
nem in concepcōe culpa et
dr̄ xp̄us de spū sco concepto qm
sine culpa fuit q̄ spūs sc̄us
venit fecit in matrē filij
Carnem ecclesie pena et ideo dr̄
xp̄us de v̄gine natus q̄z nullā
pena sensit nr̄ baptismi suscepit
q̄z v̄go peperit et p̄t p̄tum
v̄go p̄manſit. Et in libro x̄p̄i
dedit exemplū sibi filiis ut nr̄i
baptismo nō fermentū nutritis vel
p̄ genitoribus suis p̄fidei du
passi sub pontio pilato crucifi
xus et sepultus. Iste ē 2°. artic̄lus
p̄tinēs ad humanitatē Et nō q̄
pro sunt in 1°. articulo p̄quibus
et in quibus nō solū gratis ē
debemus redemptoꝝ nr̄o s. ecclesie
specialit̄ in libro pro militante ecclesie
tuo emptor et passus ut nos pacifica
mus. Sciz habendo pacifica in ad
versitatibus et tribulacōibus
nr̄is xp̄o eum crucifixo. Et ut
nos p p̄mia crucifigamus carnem
nr̄am cū vitiis et p̄ q̄ scipsum ecclesie
Christus eum mortuis et in cruce
ut in cruce p̄me usq; ad morte

ꝑseueremꝰ xp̃s n̄ l'omnꝫ sepultꝰ
sꝛ ut nos tr̄a nr̄e mor̄talitat̄ꝭ
sideꝫ et tr̄iumꝑ emere nr̄e mor̄
litat̄ꝭ ad nios carnis salsc sup
bia q̄diamꝫ qz carnes cito pu
trescūt et ꝛ̄rumpūt n̄ sale cog
diant ꝯ Thomas dicit descendit
ad inferna ¶ste ē artꝰ xp̃i ꝑti
nens ad q̄uam⁹ descendit at
ad inferos sm̄ aiam ut eā traḧet
suos de limbo n̄ō q̄ magna fid
sitatē utraz qz nos vic volui
sequi x̄m ad celū q̄ tricliqꝫ
striamꝫ q̄ rpuūs secuti ē q̄ioꝝ
ad infernū ad eū liberandꝫ sa
cobus mor̄ dicit ꝛ̄a die resur
rexit a mor̄ ¶ste ē artꝰ ꝑ
tinens ad q̄uam⁹ xp̃i et nota
q̄ xp̃us resurrexit ꝛ̄a die utra
ꝓpter resurgamꝫ i ꝛ̄tia die pme
sꝛ q̄tione confessione et ꝑnīs
factione ꝓ philippꝫ dicit ascendit
ad celos sc̄, ad dexteꝛ dei pa
tris ōipotent̄ ¶ inde ven· ē iu·
dicare viuos et mor· ¶ste ē q̄ntꝰ artꝰ
ad q̄uam⁹tatē ꝑtinens et nō
q̄ hec duo q̄ dicte sunt in q̄ artꝰ
s̄ ascensus x̄i ad celos et aduen
tꝰ ad iudiciū magna fiducia nob
ingerunt q̄n̄ sciamꝫ q̄ tam mag̃
sup· fr̄e nr̄e iudicabit ¶ Bartho
lomeus dicit credo in sp̄m sc̄m
sanctam ecclīaz scā· ·r credo q̄ sp̄s
sc̄s ē in se et i electis suis et
q̄ nō ē solū sc̄s sꝫ eccl̄a ecclīaz
facit sanctam et ¶ iste ē ꝓmꝰ artꝰ
qui ꝑtinet ad sp̄m sc̄m et sue
tā in ꝑticī ꝑtinencia ad sp̄m
sc̄m et duo in futuꝝ p̄mitt
it ad ipm̄ ꝑtinet i ꝑticī esse
ficacio ¶ ꝓmꝰ artꝰ cui ē
ut dicamꝰ credo in sp̄m sc̄m
sanctam ecclesiā· ·r credo q̄ sp̄s
sc̄s q̄ in se sc̄s ē ipē sanctificat
ecclesiā ꝑ gr̄am et bonꝰ suā qz
ipe est bonitas ¶ Mathei dicit glo
riōne ¶ iste artꝰ ꝑtinet i ꝑticī
s̄ sc̄z q̄nctaꝝ ·r vnio mebroꝝ in
tre ecclie ad caput sꝫ ad xp̃m
et ad alia mebra in corpe nāli
·r fidelium adūuce dicit enī sp̄us
hoīb vnit mebra in corpe nāli
dicit sp̄us suus vnit mebra spūalia
sꝫ fideles in corpe mistico q̄dē
ecclīa vnde sensus hūj artꝰ li ē
credo sc̄z q̄mōne· ·r credo q̄ sc̄i
et fideles tamq̄ vnū corpus
ecclesie mebra gerant· ·r vnit²
sibi et capiti suo et hꝰ per
sp̄m sc̄m et nō q̄ triplex ē
gr̄a quia fideles dicit ligare adm
unitē s̄ q̄nctaꝝ vnū corpus
qz facit vnū corpꝰ ¶ Communi
cacioꝝ sc̄ietatis ex qua sc̄ietē
venit q̄ q̄bz qui est in corpe
ecclie ꝑtē hz i ꝺibꝰ bonis que
fiunt in ecclīa ꝛ̄o quoꝝ mutue
supplacōis qz vnꝰ debz ꝑtare
onꝰ altꝰ s̄ mala ꝑ patiam
et bona q̄ntare ꝑ eliaꝝ lar
gitionē unde dicit ¶ Paul vꝰ
alt· alterius onera portate ¶ Symon
dicit remissionē pcōꝝ s̄ credo
¶ iste ē ꝛ̄z artꝰ ꝑtinens ad sp̄m
sc̄m ꝑ sp̄m sc̄m em̄ q̄ē ipa bo
nitas in baptmo et in pmā re
mittunt² pcā et nō q̄ pcā re
mittit² lauant² et tollunt² ꝛe
mittunt² q̄m ad culpā et offē
cā lauāt² q̄m ad macias tol
lunt² q̄m ad pena ¶ iudas thā
teus dicit carnis resurrectiōez
¶ iste ē hꝰ artꝰ ꝑtinens ad
sp̄m sc̄m i futuꝝ hꝰ m ad remune
racionē corpis et nō q̄ i glu
cio regni qui pt̄ reddē vel re
stituere equū si gr̄iatur eiꝰ mod
in bello pt̄ miles seruire exponē

p xpō qm ipe pt equū rede/r
expy exponē ipm pipo rege
et duce suo Dic nob equū nrm
r corpa ppm scrure possimq ex/
ponē p xpm qz ipe pt equū red/
de.r corpa resuscitare q̄ nathias
spit vitā etnā amen Iste est
q̄rtus et ultimq articlo pt mel
ad spm strē m fluto q̄ m adre
muneratioz ane et vtilitz et
nota q si sollicitus ē homo ad
pudend q̄ncr mistere vite tri/
torie mlto magis sollicitq dr p/
upend illi vite q̄ mlto potit
fruī habere q̄ nō p tribq mag
pudet2 q̄ncr tpali vite s me
ditando laborando et mutuū
accipiendo Ubi enī nō ē locq me
ditandi sic ptz de dmute epulo
ne q̄ voluit mendicare gutta
aque et nō potuit obtinere
luc xvi Ubi etiā nō ē locq la
borandi Deo dē venit nox i
qua nemo pt operari Jo ix Nichil
omq tibi locus mutuo accipien
di vt emendi sic ptz de fatuis
vrginib; mt xxv q̄ voluerunt
mutuo hre vl eme oleū et non
potuerūt hre Dic etl qui nō
vult hr pudere se p bona opa
exercitate pariet2 m̄ etiā vita
Deo dicit Cuius mt viij pm
regnū dei et iust ei

Spes ē futurē beatitudinis
expectatio ex dei gratia
et ex meritis p̄cedēs l iij sūmar
De spe nō specialit tria sctm
punt opacois fidei gratuitis et
fidei opacois bono ingrit2 spes
opat2 tribq Est enī spes sic
columpna domū sustinens sic ga
lea caput armans sic anchora
nauē firmans pb ē ut columpna
que domū sustentat Dic enī
talis dz ee solida et de forti lig
no nō fragilis et vacua ut arundo
Dic spes que ē in deo ē solida et
q̄ de forte ligno et facit edificiū
solidū Sed spes que ē mundo va
cua et fragilis et q̄ de arundine
et deo facit edificiū tumosum
Na dr̄ pu xi et ofidit i baculis
etruet Dic̄ vacua et fragil
spes ē semp amor amantiū q2
dr xvij maledictus homo q̄ ofidit
in homine et ponit carne brachiū
suū r fiducia sua vl auxilium q̄d
in solo deo ē collocandū 2o spes
ē galea Na sic galea ē munime
tū capitis sic spes ē armatura
tendentis vt dr apls j Tess v
Induite galeā spem salutis 3o
spes ē anchora Na sic anchora
fluat naue q̄ procellas fluctuū
Dic spes mentē q̄ i pulsu tēp
tationū deo fieb vt confugiat
amq ad tenendam ppositā spem
qua sic anchore aie fides curat
4ta spes q̄ ē sic arbor fer
tuosa Na sic arbor affert vberes
fructus q̄ fit irriguū aquaq vi
cinitū Dic spes producit fructū
bonoz opm q2 sita ē et planta
ta iuxē irriguū aquaq vnde
dr in ps Et erit tanq arbor
fructi in domo dni spabit in
atijs dei mei Spes est ē sic
margarita vl gema Na sic ge
ma ē grata Dic spes ē deo pla
cita Dic gema hz valorē mag
nū sic spes facit hominē potiri
Et sic gema ē pulcra Dic spes
ē q̄dmodo dyaphana q2 p ea
vident2 et speratur2 bona celestia
Nam de ipsa dr̄ pu xviij Be
ma egressus expectatio psultat
Spes hominē ē sic mola et nō
q̄ due sunt mole spuales s tor

supplicij et spes ꝑmij Timor est
mola suprior q̄ ꝑmittat aliaz ne eua
nestat ꝑ claritatem Spes t mola
mseriorꝫ que aiam sustinet ne
deficiat ꝑ desperacoēz Istas duas
molas debz ꝓmittere quicūq; sic
dauid qui dicebat m̄ ꝓb̄ lv ab
altitudine dei sz die audiēs
timebo esse mola suprior ego veo
m̄ te ꝑbo esse mola mseriorꝫ
unde una sine altera nō valz
et io m̄ figā t̄ꝫ deute ij. xviij
nō accipies loco pignoris mseriorꝫ
rem et suprioꝝ niolam. t. spem
et tiorem nō subtrahas prēdi
et inter duas molas fit optima
molatura tritici t ꝑfecta ꝑtri
tio pectis

Prudentia t appetenda ꝙ vel
fugienda ꝙ sit dr̄ tu
lius m̄ t de officijs De pru
dentia nota spēal̄ tā sz typis
decentissim̄ actis utilissim̄ pti
nobilissim̄ hz aut prudēa ty
pum nitide et elegāte ꝯpar̄
aut spar̄ tribꝰ sz assessori iudic
quaꝝ aialibꝰ mīmis et astucie
hꝫentis prudentia ꝓmo e sic
assessor iudic vl regi nā sic
assessor iudicando dirigit regē
vel iudicē Sit prudēa troēn
et sic assessor absente interd
puertitur iudicū regis Sitꝫ
abest prudentia puertit̄ iudiū
rōis Unde dr̄ ꝑū xxviij diu
nidigens prudentia multos opp
met ꝑ cuiuspīa prudēa 2o
ꝙatur mīmis terre de quibꝰ
dr̄ ꝑū xxx Quatuor sūt mī
mia terre et ipsa sūt sapien
tiora sapientib; f. formica lepus
tulꝰ stellio vel lacertus et lo
custa Nam vir prudens dicit̄
formica troē prudens et nō ꝑ
formica t laudabilia et a viris pru
dentibꝰ ꝯmendata Formica e ani
mal cui laudat̄ ingenitus gen⁹
pascendi m̄ quo laudat̄ iugalitas ḡno
pascitur m̄ quo laudat̄ honestas
sotiū adiuuat m̄ quo laudat̄ ca
ritas Sollicita e m̄ ꝙ laudat̄
industria Cauida e m̄ qo laudat̄
prudentia nulli? e onerosa m̄ qo
laudat̄ occupacio Grana dētri
tat ne germinet vel putrescant
m̄ quo mirat̄ carnis afflictio
Tempe umbris gramina abscondit
m̄ quo docet̄ fuga tēptacois ttpe
serēno gramina subi erpenit m̄ quo
laudat̄ vigozib; mondi maiꝰ
ꝑtat ꝙ sit ipsa m̄ quo mirat̄ zelꝰ
ꝙassois De ipa aiit dr̄ ꝑū vi
vide ad formica o pigre et discē
supiaz que cū nō habeat duce
nec ꝓceptore nec principē parat in es
tate et congregat m̄ messe cibā
sibi sz i messe enīe cibū glie
sempitne ꝓvidēa et lepus
culo ꝙaritur troē ḡsidentie q̄ ego
prudens hz in deo solūm sic
lepusculꝰ locat in petra tribile
suū ut dr̄ ꝑū xxx petra aut
cāt xꝑo ut dr̄ aiit Consurge pru
dentia et ꝙarat̄ stellioni nā stellio
vl lacertus qz alias nō hz unguibꝰ
vl manibꝰ utit̄ in quo diligēa
ꝙaritis laudat̄ nā in uno pru
denti diligēa m̄ ꝙaritate supplet
defectū nec prudentia nl omni ꝙa
tur locuste nā sic locusta hz ves
duas volat cū ad alta et stati
cadit ad ima Sic prudens volat
ad alta ꝑ desideria pie celestiū
et cadit ad ima ꝑ ḡsideratione
ppie fragilitatis sue id pō et vi
sterdit usq; ad celos et descen
dit ad abissus prudēa et ꝙarat̄
astucie hꝫentis et nō ꝑ quas astu
cias utit̄ hꝫens quas vir prudēs

mnitat⁊ p̄ma astutia sp̄entis ⁊
custodia capitis ⁊ nā caput sāme
custodit ⁊ p̄ que alendo totū corp⁹
exponit Dic sc̄i xp̄ni q̄ ⁊ caput
nr̄m sāme custodiut et p ipso
cet alia exponit Dic apli qui
dicebat p̄sul iij q̄ m̄ fuerit liū
licet arbitrarij sūm ꝑ xp̄m
detrimenta ⁊a astutia sp̄entis ⁊
depositio pellis ponit em i arto
foramē ⁊ renouat⁊ deposita ve
tꝰi pelle Dic sc̄i in arto foramē
pmē scripsos introeat ut vetom
ḡustatione deponat Dic mon
apli p̄sul iij Deponite vos s̄m
pristinā ḡustatoz veterē hoiem
qui corrupit⁊ p desideria erroris
⁊a astutia sp̄entis ⁊ deluso ten
tatore deludit em tentatore
obturando vna aure cū tra et
alia tū cauda ut dr⁊ m pl̄s lum
Dic aspi sine obtu / aures suas
Dic uri prudentes et sc̄i delu
dunt q̄ attractum i tentatione
dyali qz una aure obturat cau
da i memoria mortis Ecce vij me
morare nouissima et in eternū non pc
cabis et alia obturant tm i con
sideratione ꝑueria fragilitatis gen
ij pulueris es et in pulueret re
uerteris ⁊ quarta astutia sp̄entis
⁊ insidiatio pedis insidiat⁊ em
calcaneo nō capiti gen iij tu
insidiabcris calcaneo eiq Dic uri
sc̄i fugant desidia carnis atten
dens quia finis delectatois luctus
i mortis et infernal iuxta
to vltimis illoꝝ mortis ⁊ quinta
astutia sp̄entis ⁊ fuga mulieris
nā ꝑ ministerium eiq fugit
et latitat sub spinis Dic et
uri sc̄i ꝑ ministeria formice
fugiūt mulieris os ortum et lati
tant sub spinis p̄me s̄m augustin

apli j Ecce xij⁰ effugite form
icione ad imitandū istas astu
rias sp̄entis Durit Diligere ut
xp⁹ Estote prudentes sic sp̄ens
qua fugit ⁊ a carne fugiunt
et latitant Et ne sp̄entis astu
tia fiat vetulenta tempet ca
simplicitas columbina vij addit
Et simplices sic columbe

Circumpana ē nīl appete p̄
sit p̄mtendi ut illo mo
legem credē vobis cupiditate
dominare Et inscribis de tpa⁹
vero spa⁹ nō tm sz eiq typum
nobilem eiq ꝑtū fertilē eiq
actū vtilem hz aut tpa⁹ nil
triplicem typum seu figurā con
pat⁊ em spa⁹ tribus sz freno
quo equus regit⁊ bisso quo caro
tegitur et muro q⁰ castrum
munitur Est itaq tempanū sic
freni equi regens nā sic a
sessore mente freno durit⁊ equs
Dic gubnat⁊ caro a spu freno
tpane ymarie aut freniado
⁊ equus uxē aquā iuxē ignē
et iuxē p̄cipitiū Dic freno
tpantie nr̄m ⁊ carne frenare
et aquā tristicie delectois i
ignē sc̄upie carnal et q̄ p̄ci
pitiū ethne sapnacois dēs
freno Et apli Tuba ij Sobe
et iuste et pie viuamus i hoc
seculo nā qui bz vult sobe
q̄m ad ipm iuste q̄m ad p̄xm
pie q̄m ad deum Est ecclesia
sic bissus carnē tegens nam
sic bissus ut et papias esse
nus lini candidi qd trahit
m egipto et m fit tela que
vulgo dr⁊ retinula delicata tela
bissina fit camisia nobilis et
delicata p quā fugat⁊ castitat
et tpantia qz sic ista camisia

nobilis et delicata ē ĩmediate
tatui gtigua vl quatta Sic casti
tas et tpancia dentrũ p̃ripue ne
cessaria et ei inseparabilit quadã
Et ideo dr̃ ꝑu xxxi de mliere
forti Byssus et ꝓpura nduunen
tũ eiꝰ in bysso figat̃ castitas q̃
ē ꝑripuũ ornamentũ mentis in
ꝓpura figũtur tpancia q̃ ē vel
aurifergiũ vesti appositũ ad
decore Est nl̃ odꝰ tpanꝫ sic munꝫ
castꝫ cingens nã sic castꝫ murat̃
ꝑripue ea ꝑte que magis ē infirma
Sic tpancia munit castꝫ hoiẽ
ex ꝑte magis infirma s ex ꝑte or
pis Dicit̃ enĩ ait xxxvo ꝺpꝺ q̃s
ꝑmptus est cito qui infirma
Ita tpancia ē quida honor deo
assistens quida valor mente mag
nificans quida dolor hoste mortifi
cans Est enĩ tpancia honor
deo assistens deꝰ enĩ ē spꝰ ut̃
Job iiij Tempancia vero ē qi
nutrit̃ spualib que ablactat
filios dei et parit de carnalib
spuales et sic assistat eos deo
vnde dr̃ cap iiij Incorrupcio
facit ꝓximũ deo Est et tpan
cia valor quida mentis magni
ficans nã sic valor magnificat aliꝗ
Sic tpancia magnũ et ĩ ꝓpor
tionem facit hoiẽ tpatũ et
castũ q̃z Dicit̃ Ecti xxvi no
ē digna ponderatio alte q̃ntũcũq
Est nl̃omĩ tpancia dolor quã
hoste mortificans Quib enĩ
libenꝰ quesiit in locis humen
tibꝰ vtꝰ voluptuosis Job ut̃
Job xl Sub umbra dormit
in secreto calami in locis hu
mentibꝰ Tpanꝫ vero pomit
ꝓpter in arido pme ubi no
uenit requie et intrinsecꝰ ut̃
fugat hostem q̃z Dicit̃ ait xij
Cir ĩmundꝰ spus exierit ab ho
mine ambulat ꝑ loca arida q̃
rens requiem et no inuenit loca
arida sunt hoies sobrii i quib
Diabolꝰ no q̃rit q̃z in tribꝰ
no sternit lem voluptuosꝰ per

Fortitudo ē firmitas animi
molestias seculi ꝺlosa
sup ut̃ xiiij De fortitudine no
spar̃ ta sꝫ typũ valde pulcꝝ
partũ valde dignũ et firmũ
valde bonũ ꝑ ꝙd ē vtꝰ forti
tudinis hꝫ typũ multiplicẽ
compat̃ aut specialiꝫ tribus
sꝫ fornaci que ꝓbat aurꝫ radiũ
que portat lignũ et lapidẽ que
vetat ictũ Est i fortitudo sic
fornax aurꝫ ꝓbans nã sic for
nax reddit aurꝫ lucidũ Sic
virtus fortitudinis facit hoiẽ
honestũ et decorꝫ nã de talib
dr̃ Ecti xxi Fortitudo et decor
indumentũ eiꝰ Et sic fornax q̃da
metalla reddit solida et quida
liquida Sic virtus fortitudinis ar
da facit nũc solida q̃ tẽptacõm
nũc liquida ꝑ ꝓplacẽz Nunc
arida ꝑ deuocionẽ Nam dr̃ Psal
vo Facta mea liquefacta ē ut di
cebat loquebat ē ꝙ Et sic in for
nace ē magnꝰ statꝰ follis et
magnus ignis accendit Sic
ignis fortitudinis solis ē in ill
is quibꝰ ē flatus Sme mensura
tionis et vehemens i rendũ ca
ritatis Et in figura huius ditio
nis spus sti sup apl̃os vbi sunt
eis datus ad robur spualis vitꝰ
fuit tamq̃ aduentus spꝰ vehe
mentis vt dr̃ Actꝝ ij Est et
fortitudo sic radix lignũ vl
arbor̃ portans nã sic radix por
tat pondꝰ arboris et frondes
et flores et fructꝰ et folia Sic

virtus fortitudis sustinet ois
opa et merita nra vt̄ Josue
confortare et esto robustus Est
n̄ comūis fortitudo sic thorax
vl lorica ut̄i vetans ita sic
lorica ul thorax fuat corpꝰ
ab ictu gladij Hic virtus forti
tudinis custodit a tēptatione
Dyaboli et tyrannis Dyaboli
et tyrannis aduersarij Totꝰ enī
mundꝰ nō vincer vnū hoiem
in quo ē fortitudo dei Hic ptz
q̄ puellule agnes puta katha
rina cecilia agnes lucia agā
tha barbara margareta et alie
reges et tyrannos et oia tor
mentoꝝ genꝰ superabant nec
mīr q̄z fortitudo ih̄u nō hoīs
sī dei erat Vñ dr̄ i matha
iij de celo fortitudo ē Ite for
titudo tribꝰ alijs q̄at̄ s̄ virge
q̄ nō t̄ēuatur ferro q̄d nō s̄i
patur et petre que nō pforat
Est rigit̄ fortitudo silis virge
i ferribili Et th virga vl baculꝰ
ē valde nāturiꝰ ambulantibꝰ la
borantibꝰ et certantibꝰ Hic for
titudo ē gñ baculi et virge i ſfert
que valde ē nra q̄z locꝰ m q̄
simꝰ ē locꝰ itinerū locꝰ itinerū
et locꝰ laboris Et licet in hom
gesta indigent specialit baculo
vl virga Dec dicit̄ m pbo xxij
virga tua et baculꝰ tuꝰ ipa me
consolata sunt Est ecc fortitudo
silis ferro indomabili nā sic
ferrū nō domat̄ ſſ gminuitur
et domat oia metalla ut̄ dan
ij Hic viri fortes moti pnt viri
vero nō pnt ymo ipi oia et ad
uersa et pspa vincit et q̄ plij
ē regnū celoꝝ violent̄ rapiūt
vt̄ habet xi violenti rapiūt id
Est n̄ comūis fortitudo silis petre
infrangibili qual ē adamas nā
sic q̄ adamante p̄cutit ipe magis
p̄cutit Hic q̄ virtus fortis mo
lestat magis ledit̄ q̄ ledat et
sic adamas nō frangit̄ violenta
ita vir fortis illo frangitur
impatiena et sic adamas stendit̄
sāguine hirci Hic vir fortis me
moria passionis xp̄i ppt̄ ipa de
vino forte dr̄ Ez cccj ij vt ad
amantē et ut silicē dedi faciem

Iustitia ē virtꝰ sua vincula
tribuens aug de libro arbi
trio Iustitia ē fortitudo volūtis
ppter se fruata Anselmꝰ de iu
stitia ē fortitudo nota p̄ns sz
tmpi figural elegantia pia filial
habundantia et actꝰ vtual effi
cacia p̄mo igit̄ iustitia hz tmpm
mltiplicē et figaz elegante valde
Compat̄ aut̄ iustitia spāt tribꝰ
Est em̄ iustꝰ sic semita recta
regula recta et linea recta po
ē sic semita recta nā sic illa ē
rectissima viaꝝ sic p via iuste
cuiꝰ p̄uenit̄ ad beatitudo sēpitna
ymo alia via ē dominꝰ nā dr̄
m pb̄ c vj Petrus ferit eos i ſpio
et nō in via Et de iust̄ dicit
ibid deduxit eos in via rec ut
irent in ciuit̄ habitac Sed de
iust̄ dr̄ m pb̄ xi In cultu im
pij ambulant Est ꝛo iustꝰ sic
recta regula nā recta regula ē
celissima mensuraꝝ Hic iustꝰ
ē optima et celissima mensura
ad bonū opandū Ideo cum ē rā ōma
q̄ dirigit opa nra Unde dr̄ in
pb̄ xlv Dñe dirigit iustos et
ps xv q̄ se iustitia diliget a
deo Est ꝛo iustꝰ sic recta linea
Hic cum linea rea ē pulcherrima
linearū ut dicit plīa Hic iuste
titudo ferit hoiem intentione

et quietanc

et gnersatione pulchrim et decor
nā sic statura huāni corpis est
pulchrior mīt omes qz erecta
ad celum vīt sponse dr̄ Cant vii
Statura tua assilata ē palme
de hac etī rectitudine dr̄ ecclē
justicia multū eleganī et pprie
tribg alijs aptatur Est em ustra
sic gēma in sito aureo sic stella
in polo arctico sic dea in mrō im
creatōsimo Est itaq; ustricia sic
gēma serti aurei Sertū aureū
dr̄ gracia eo qp in illa et pulla
coronāt̄ opa nra Nā sic opa nra
fierent ex̄ gracia nūq; merent̄
coronā In hac go corona aurea
vel sito aureo gracie sunt flor
gēme valde pciose .i. flor virt̄
pncipales sc̄z prudena tpancia
fortitudo et ustra Gēma prudē
ponit̄ in anteriori pte corone qz
ad prudenciā ptinz nō solū pncia
dispone vīno et facta prudere
Gēma tpancie locat̄ a dextris
qz tpancia fit̄ hoiem ustū sobr̄
in dex̄ pspitat̄ Gēma fortitudo
mīstrat̄ a sinistris qz fortitudo
facit hoiem robustū in sinistra
aduersitat̄ gēma vero ustricie
magistrat̄ in posteriori pte sic ecclā
i fine pcessionis sic rect̄ fine
arcei Sic nauta ut gubernator
in cauda nauis Sic sna ustu
ēsert̄ in fine cū Sic ecclā post
laborem cū amīs dat̄ victōr coro
na triumphal̄ Unde ab ista tāq;
a pncipali gēma denōiatur
tota corona Dicit em Apls ij
Thim iiij Reposita ē mi corona
ustricie Artifex ē eiq; artificio
subtilatur Hec corona speciosa
est sapia in creata De qua dr̄
Sap vij Sobētate em et sapi
encia dotz et ustricia et utute
i fortitudīne quibg nil utilig ē
in vita hoīm Iste flor virt̄ vir
dem ē sunt tāmq; flor gēme stio
se i aureo sito grec i castrate est
erecta ustra sic stella artici poli
nā cū ipm nullū² celum Ipa vero
nō mutat celum Sic volubilitas
vite nr̄e mira celerite ptrā² ustra
vero illa nr̄e mutat Sic quide
vita nra tota ē volubil sic rota
Nunc em hoiem honore eleuat que
paulo pg humando ul humiliando
occultat Juxt̄ id pbī cuī ascend̄
ad celos z̄c Inde eq; hoiem qua
nitate deprimit que pmodo ad ho
nores attollit qz dr̄ in pb cxvi
Custitauit a tra iope z̄c Sinz
honesta laua mutat in dextra
sic ab adūs in pspa Unde a dex
tris in leua .i. aspis ad adūsa
Juxt̄ id qp abraha dixit ad lothā gen
xiij Si ad sinistra ierit ego ad
dextra tenebo Si tu dextra ele
gerit ego ad sinistra pgā Sed
vir ustus in sibo hrīs sp manet
i nobil Nā ipm humilitas nō de
serit spe honores nō ambit ipm
pspitas nō decipit Ipm addic
situs nō strangit vīt pb xiiij
Cum fuerit h nō gmouebit̄ dr̄m
Est ū omīb ustricia sic dea mi
mercatōsimi .i. micer et decor
mundi Sic em deg i suo mactō
cosmo vt maior mūdo dispositū
dia mūo pondere et mensura vt̄
Sap xi Sic ustricia i suo mctō
cosmo possidens ea dea fuerit ut
in sibo mult et opibg mīb sit
mūb bone operatōis pondg sic
affectionis et mensura trē mle
tionis Unde isti dee nobilissime
sacrificiū ustrie debemg offrē
sic dicit in pb Sacrificate sacrm
ustricie cet

Post tractatū de vtutibꝫ
sc̄z de dono sp̄ūs sc̄i hꝫ
est ḡnta dicta salutē sīa
vtutibꝫ ad dona sp̄ūs sc̄i pūemte
qz sic̄ dixīmꝰ vtutes dorent ope
retē ꝫ dona expedite Sic aut
vñ sint dona sp̄ūs sc̄i q̄ue sīz e
mant² ysa xi sīz sp̄ūs sapie in
tellectꝰ cōsilij fortitudīs scie
pietatis et timoris dñi Sapia
puemt² nō ad timorē dñi ꝫ potiꝰ
a timore ad sapientiā tamq̄ ab
inferiori gradu ad superiorē q̄ūm
ad ḡd dr² hꝫ p̄b cx)mtiū sa
pie timor dñi Et ideo de timore
dñi nō tria specialit sīz q̄ ml
tiplicit figūr² q̄ vtualit opat²
et q̄ ronabilit variat² p̄mor²
timor dñi hꝫ militēs suas ele
gans et oparamēs quelonꝫ ꝺ
pat² aut specialit² tribꝰ Est aūt
timor dñi sic ostiarij custodiēs
ingressum Sic iustitiarij punies
malificū sic tertij vl speculā
tor euigilans exercitū primo t²
timor dñi Et sic bonꝰ ostiarij
qui diligent custodit ostiū ne
mittat i mimicꝰ i drabolꝰ
Et sic ostiarij tenet baculū nō
gladiū ad timorē intimidū
Et timor dei ne p̄mittamꝰ ad
ire mīre dyablin portat clauā
pene cīne gladiū ex vtꝫ pte
arutid Sc̄ equitatē dñe sīne
que ꝺsōnabit verbos m aia
et corpe vnde dr² ait x Dicte
eū q̄ pt aiaz et corpꝰ mittē in
gehēnā Sc̄o timor dei Et sic
bonꝰ iustitiarij q̄ punitit mali
ficos et suspendit ita sic illi
qui tenent iustitiā ponūt in
montibꝰ et in locis patentibꝰ
patiblin nō furtas ad expauen
tandū latronū Sīc timor dei
ponit² in corde hoīs ad exp
uentandū peccā Et sic ustī
tiarij crucifigit² latrones sic
timor dei mittit² crucifige
carnē tamq̄ pessimū ne la
tronē vnde dicit² in p̄b crucī
fige timore carnes meas
a timore dei Et sic bonꝰ tract
vl speculator q̄ euigilat exci
tū Nam sic speculator tpe
belli ingrie nō simit dormire
militēs Sic timor dei custo
dit nos tpe belli et guerre mōd
ō carnē mundꝰ et drabolꝰ
nō p̄mittit dormire spm̄ per
delectoēs et ofensiōs vñ dr²
p̄ūb xxviii Dūs homo q̄ est
paudꝰ nīs solid aut tpe bel
li dr homo ee paudꝰ nimo
est tpe pacis debz ee timore
sus Sic videmꝰ q magni et sā
pientes ḡrus actu nō sint guer
tra mūmit et custodiūt castra
de trauth quia dicit apls
i Thess v° cū dixerint pax
et securitas tūc repentinꝰ sup
uenet inteitꝰ Et cū ij dr²
Et timet deo nil negligit qz
nr bonū nr malū qz p timorē
dñi euitat malum tamq̄ noci
uū et formidat bonū qz nes
cit si sit ḡtū vñ dicebat Job
xxx° Verebar oīa opa scies q
no parcs delinq̄ti ingrime
mūt aut tpe gre iste vigil
ūl speculator mandat custo
diri ptas sensuū qz de q̄
totū pcūm Sic ad limīa illi
qui sunt i mūmitre simile custo
diūt portas cū vident custos
ab hostibꝰ obsessum Ita spūa
les viri qui sūt timore dei
custodiūt portas sīz v sensꝰ
ne intrent i mimici Timeē ꝺ

sñdr̄ Sexc. j. Instruit mores p̄ senes
trabunt. Ite timōr dei alios tbq
apat. Est enī timor dei sic medi
cus i. mor. Sic disciplina pue
ror. sic officina religiosor. primo
go timor dei. et sic mfinor. medi
cina. Nā sic medicina bene tpa
ta repellit omēs morbos et de
nocuos humores. Sic timor dei de
pcm̄ et sēs pt̄as actōnes expel
lit. sanguinē. luxē. flegma. acidie
melancholiā. ire. et tolerā. superbie
vn̄. dr̄. Ecclī. j. Timor dñi expellit
pcm̄. 2o timor dñi. et sic pueror.
disciplina. Nā sic vga. dr̄e puer. ms
trigitur. instruit. et informat. Sic
p̄ timorē dei oēs motꝰ sensual. et
puerilis subiste pedagogo. ad tō
nē reducit. et puilitas extirpat.
Lux. id. qđ dicit. Bap. Et stultitia
colligata. est in corde pueri. q̄ vga
disciplīe fugabit. ea. Et nō. ip
sm̄ Bedam. quatuor mala ignō
rā. sūt nob̄ inflicta. et nob̄ colla
ta. que sunt. oīb̄ malis. et pcīs mā
tr̄. Impotēa. ignorā. cupia. et
malicia. Unde quida. peccant
ex impotēa. et isti pene peccant. et
magis. hūt ex rusticatione. n̄. ignō
rantia. p̄ culpā. eor. sit introduc
ta. Alij peccāt ex ignorāa. et
isti plꝰ peccant. et minꝰ ex cu
satione. hūt. q̄z qui ex ignorāa
peccant. nō excusant. a toto. sz
tamē magis si nō sit ignorantia
affectata. que nō excusat. sz pcm̄
aggrauat. et augmentat. vñ. de. gō
dicit. Ambro. Si ignoras. grauissime
peccas. Alij sunt. q̄ peccāt ex ge
nere. sed ex. ignorāa. et illi plꝰ peccant. et gr̄
multā. hūt excusatione. maxie. si
sit. deliberata. Alij sunt. q̄ peccāt
ex certa malicia. et isti maxime pc
cant. et nulla. habent excusatōz
nimo tales. dicit. pāter. in. spīm. sc̄m
q̄z. spūs. sc̄s. bonitas. malicie. hūie
e. opposita. Unde sciendū. q̄ septē
pcā. in. spīm. sc̄m. sūt. impugnatio
veritat̄. agnite. Inuidentia. fraternē
gre. obstinatꝰ. desperatio. psumptio
et finalit̄. impenitētia. Et ipse. sunt. septē. blas
phemie. i. spm̄. sc̄m. que. nō. remit
tunt. in. hoc. seculo. nec. in. futo. ut
dr̄. Aug. Inter. timorē. dñm. et. 2o. sic. offi
cia. religiosor. et. maxie. sic. qđ
dam. rapt̄. qđ. factū. e. ad. culpam
ī. certos. Nā. sic. in. rapto. mr. ī. cepit
regē. nostr̄. et. punit. culpa. pt̄z
in. hoc. rapto. timor. dei. terruit
pcā. quia. ut. dicit. Aug. vbi. supra. timor
dñi. odit. malum. Et sic. religio
nulla. esset. si. correctio. capti. deficet
Ita. si. timor. in. capo. cordis. nō. esset
tota. edificiū. spūale. deperet.
q̄z. dr̄. eccl̄. xxviij. Si. nō. i. timore
dñi. tenueris. te. cito. subuerte. domꝰ
tua. Et. nō. q̄. in. dei. raplo. culpam
cor. facit. primo. genu. flectit. 2o.
culpā. recognoscit. 3o. expoliat. se
et. veste. deponit. 4o. disciplinā
accipit. Sic. timor. dei. facit. primo
hoiem. penitentē. humiliē. genu
flectere. q̄z. dicit. in. ysaya. m.
Triuiabit. oē. genu. 2o. facit. hūi
liē. culpā. spūalē. cognoscere. sic
Dauid. qui. dicebat. qm̄. iniquitatē
meā. e. ego. cognosco. 3o. facit. hoiem
vetere. sic. vestem. tpe. spoliare
sic. dicit. Apūs. Coll. in. Exspo
liamini. vob̄. vetere. hoiem. cū
actibus. suis. 4o. vetere. guerram
cū. vitijs. et. concupiscentijs. Christo
facit. hoiem. disciplinā. accipe
re. mentale. castigare. et
castigare. Sic. faciebat. apūs. q̄
dicebat. j. Cor. ix. Castigo. cor
meū. et. i. ipm̄. redigo. Sic. timor
dei. e. speciosꝰ. sic. ortꝰ. virtuosꝰ

Sic venty speciosus sic thesaurus
primo timor dei et valde speciosus
admistar padisi hz em amenitatē sic padisꝰ et dulcedinē
et delectacoēm vñ pō xxx &c
magna multitudo dulcedinis tue
dñe q̄ abscondisti te hz fertilitē
et vbertatē sic padysus pō xxxiij
nō e mopia timentibꝰ eū hz ñ tm
securitatē sic padisꝰ vñ dr̄ etc
xxxiiij Timete dñm oēs
pedabit et Job Timet deū
oīa timent eū Timor vere nō tlet
deū timet oīa vñ Cum
hoiridio strīs statim fugit cap
humilū et ayt gen iiij oīs qui
viderit me occidet me Ergo
timor dei ppt amentatē vbta
tem et securitatē sic orty con
clusus Cāt iiij et ecl sic padisꝰ
ut dr̄ etc xl Timor dñi sic
padisꝰ benedictꝰ z timor dei e
sic venty vniosꝰ et spear sic
venty aquilo vā sic aqlo vetꝰ
pluuias dissipat nubes fugat
dece serenat reptilia extimat
et aquā congelat ita timor dei
dissipat pluuias tēptiū de
lectacoēm fugat nubes carnalium
delectacoēm et y magna
coīo serenat mentē p pie
tatem extimat reptilia i mor
tificat vitia carnis congelat aqs
vere stringit fluxū mundane
psperitatis ita ut possit homo
timens deū ambulare sup aq̄s
sic petrꝰ ayt xiiij Iste e vetꝰ
de quo dr̄ Dan iij Angelꝰ
dñi ferit medium fornacis qi ve
tum vorf flante qz fornax om
desiderioꝝ carnaliū expat et
restrīgit et reffrenat p dei
timoēm vltimo timor dei e p
tiosꝰ sic thezaurꝰ

preciosa
facit hoiem sp sollicitū de custo
dia Sic timor dei e preciosus
sic thesaurus de te et vtutibꝰ
sp e sollicitꝰ et de gratia tua
habet et de perdita ut recuperet
et de recuperata ut a recidiuo
cauet vt dicit bñ sup mantua
Cū dē gracia timne ne indigne
operib ex ea ampliꝰ timie a sub
tracta gracia q̄ velmquat te
custodia si recesserit gracia nullo
ampliꝰ timendꝰ et ne forte otingat
pati verecundiā precedentia em peccā
e q̄ tacē qz dr̄ noli x Esare sanguis
factꝰ es noli amplius ne dete
ti aliqd otingat Iste ergo thesaurꝰ
e preciosus et io sume custodiendꝰ
vide dr̄ Ezech xiij Timor dñi
ipe e thezaurꝰ eiꝰ z timor dei
virtuat spat vñ nō q timor hz
vij nobiles effectꝰ pō nāq timor
dei curat hoiem a culpa pp ea
est em sufficiens medicina q̄ oīa
peccā et nō p sic medicꝰ sapiens
nolens pgare egrotū primo dat
syropū pparatiū pp̄ posione
vl antydotū pgatiū Sic timor
dei admistat syropi pparat pacē
gnando attricoē cui id etc ij
Cum timet deū pparat cordia
sua z ad mistar antydoti pgat
vis pcti fletum gnando p fectā ctio
nem qz dr̄ etc Timor dñi ex
pellit peccm et e dra mā attricoīs
et gtricoēm qz attrio e dolor de
pcto nō tñ pfecta sic gtrio qua
adhuc e in proposito peccandi de futo
z timor dei custodit hoiem a cul
pa futa Sic sapiens medicꝰ primo
q̄ hz in cura nō solum dat anty
dotum ad expellend morbū sed
mīstrat curato aliqd electuariū
viū q̄ verecundū Sic timor dei
ad mistar electuarij q̄ sanat custo

horiem ab oi ptō recidiuo ut
Exo xx ut pbaret vob veīm
et ut tmor ei ēss in vob ut
peccatis ¶ Sc̄o tmor dei abicit tē
na ut tpalia ēssepe sit peccādi
mā Dic em videmꝰ q naute vi
dentes naufragiū i mīe mītes
que sunt in naiu piciūt i mare
ut euadant piclm naufragij &
tmor dei bona tpalia faciat abi
cē ut possit ab ētho naufragio
liberāi Et ꝓtexa dicebat Job
xxxi Ep̄i tumens sup me fluc
tus tmuu dn̄i et pondꝰ eius
ferre nō potui Quarto tmor
dei bona gtēpnit et sustinet
tpalia mala ut euadat ēthna
Nā sic mfing sustinet cauterīa
et adustiōnē ut possem euāde
morte ¶ sta tmor dei facit susti
nere cauteriū tpal mali ut
possit homo euāde supplicia
morīs ēthne Unde Dr ecclī xxxiij
Timenti deū nō occurrent mala
Timēto tīor dei gratia et bona
opa introducit Dic terīa mitto
ducit filium Dic tmor dn̄i gradi
et ōe bonū Qui id tēr ¶ metuit
supīe tmor dn̄i Certo tmore dn̄i
supoīa docet fugē et euāde sup
plicia gehenne vadit em ad nīs
nū i dnīo dieꝰ ut nō vadat
in fine dieꝰ sic Ezech qui dice
bat ysa xxxviij Ego dns i dnīo
dio die me vadā ad por mei ēss
facit em alas ad meliꝰ fugiēdū
ut dicit poeta pedibꝰ timor
addidit alas Dic videmꝰ q lepꝰ
fugiens leporariū pt̄more vide
mꝰ q̄ volare et alas habere
Tmor ecclī facit horiem nōtes
et colles tīnsire ut possit dyabo
fugē et tferm̄i pricipio sa
cauere ut Dr ysa xxx v tuā sabiet
sic hug claudꝰ ¶ mo tmor dei mer
stipendiū vite ēthne horiē nāīe
humiliat Et hm regulā Balia
toris ad gloriā exaltat q̄ que
humiliat exaltabit ut xviij et
ie Dr quid vult humilem ꝓpō sic
tipiet gloria ¶ m ꝓnle Tmor
dei militat vatiat unde nō ser
sunt species tōris s nālis mul
dans huāng humilis q̄ntāl et
filiāl ꝓmg i tmor ē nālis
sēs q̄n homo nālit timet morte
et oē qđ ē notiū nāe ¶ Iste tmor
nr ē meritorij nr demeritorij
q nō est subest libro arbīo
hoc tmore xp̄us timuit mō
ut xviij Cepit tīsti pauere tedere
et mestꝰ ee ¶ Sc̄o tmor Dr mulda
ng s q̄n quis me timet de relq
tribulōnīs mundāis et corpalq
poīdeībꝰ ¶ Isto tmore timuerūt
iudei qui occiderūt xp̄m ne ꝓde
rent locū suū et gentem do
ri Ep̄i Dimittimꝰ eū sic o ei
et ve ro et tol ēss ¶ Sc̄o tmor
ē huāng cū quis plis timet
debito de corpe suo ¶ Iste tmor
phibet ut x Nolite timere
eos qui cor ¶ or ¶ aiaz nē non
pnt occide ¶ Iste tmor ē venale
petrm q̄n ē trīe deū Cui q
mozle petrm ut q̄n ē sup deū
qual fuit in petro q̄n negauit
xp̄m ne pderet corpꝰ suū ut
xxvi Quarto tmor ē similis
tri quis timz petere et abstinz
a pcō tmore gehenne habz
tm voluntē petendi si petm
posset i pune sēi et q̄ntūd
se ē vellet nō ee ulstricū
ut posset ꝓpetre culpā ¶ Iste
tmor ē quasi vesīe de sutore
exdē nulli ingredit in tēpm
celoꝝ Dic figūatur hest iiij

vbi dicit Indutus sacco no mire
aula assueri De hoc timore dr apls
2o vii no attepistl spm s' iter
in timore etc Cuius timor di
mercial de quo in ps cx Initium
sapie timor dni Iste timor duo
facit timet em punire et tiet
se pad a deo fz pn'r timet se
pari Iste licet timeat malum
mire plo tn timet bonu pde
et pmodo meipit bonu amare
et ideo dr mercial pprie qz sic
cera mitrodurit filiu et filo in
troducto erit cera Dic iste tior
ticialis tiritate mtroduc et ca
ritate mtroducta tiore foris mit
tit Exterus timor dr filialis
Na ste filig sup oia timet offe
sam prib etc si pe no mtenderet
eis peccet Dic q' hz timore
dei filiale admistrat boni filij
timet et tauet offensa prib
celestl etl si ex offensa ei ultima
li debet sibi accedo De hoc
timore dr in ps xviii Timor
dni strus pmanet in seculu secli
Iste timor a strib et dortoibg vor
timor castu vz s'm damascenu
spear vetundat et timet i spi
facto sine hoc timore vetudie
nl rem esse pt vl honestu ut
dicit tulig De hac timore vere
cundo dr by mabilia sup cantica
Timor mg verecundg et tasty
e omn etatis ortus fz puericli
etate amplig vivestit q' cum
aabilig vetudo adolescente
q' pulchra ger e splendida
gema moze m vultu adolescel
q' vera et mime dubia bone
nutria spei bone mdolis index
sozor gsciene et nllm eq' maig
signu colubme simplicitatis
e innocencie et lampas pudice
mentis spalis gloria gsciencie fu
me tustos vite dei sedes vtus
primitiue ne statl Signe toriq
honestatis Decruto i timore le
castus dicit qz tiore i tiu hz
ad mistar vginis marie assted
suoz apm et pq ptiu ll manet
mcrupto et sic mr dei e vgo
et decor vginu sic timor iste
castus decor e et vgo vtutu
aie etl Post donu timoris cez
hic dicend de dono pietatis fz
qua pietas ide e vl qi idem ani
ma ideo mstru cui dicet de bti
tudinibg in ma de ma dicemg
eel de pietate Post donu pietatis
cez dicdg de dono scie fz qua
stua ad prudencia pt reduci so
la q' in ma de vtutibg supdicta
sut de prudena applicat pnt
oia que de dono scie sunt dicta
Post donu scie dicdg esse de
fortitudine Sed qz fortitudo
no tm e donu sz vtus Ideo de
fortitudine sufficiant q' dicta
sut in capo de fortitudine Post
donu fortitudinis esse dr in de
dono consilij Sz pauca de dono co
silij sunt dicenda hic qz ad donu
consilij ptinent sece oia q' supg
in capo de vtutibg de prudena
sunt nam prudena et consiliu
in hoc dnt Prima ofiliu et
vtus aliq sit agend prudencia
vero ostt quo aut seu quibg ctis
sciencie adhibit et quo tpe et
qualit aliq sit agend Dic ultio
e sciene cognoste an expediat
aliq sciri alii vero scie q'
aliq sit scitandu qz p'm pt ad
theologia in medicina ipse
consilij excellencia e q' vtus
prudene qz consiliu dr ome
principiu vtutis prudene existant

ne post frm̃ pmteat et hoc ꝑ-
e actus et opꝰ consilij ꝙ habere
pcipitiũ et cruce ꝺr cm̃ videa
q̃ frenũ e q̃ pcipitiũ ꝺr domi
consilij q̃ dem̃ pcipitatiõem opꝰ
bom̃ ꝺr ideo dr̃ xxxij
Big ꝙ filio ñ facias et post frm̃
nõ pmtebit ipse ꝙ suppositꝰ de
filio ꝙrlit tñ sunt nõda que
sunt m̃ filio nr̃a que sit in
filio laudanda et que sit con
siliorꝫ dr̃a p̃mo nõ ia que sunt
m̃ filio nr̃o obſuando ſꝫ expe
dient facile certũ et ſcruꝫ
Et ẽtio hoꝝ vitanda ſꝫ dap
nosum difficile metu et pticu
sum vnde iste q̃ cõsiliũ dat
ceteris paribꝰ ꝫ ꝑsone expe
dient sapiõso fertile difficili
ctu meto ſcruꝫ pticoso ꝑ oa
ista dr̃ pid xi ꝺr sili vmꝰ
ta consilia ꝺcꝺ videndũ e que
sunt in consilio laudalia vi in
consilio ꝺr sit laudalia ſ ctia
filiũ acꝯendi ctã filiũ eli
gendi ctã filiũ cr hibendi
et ctnicia filio acꝯſcendi ꝑb
ꝫ valde laudabile e libenꝫ
consiliũ m̃ ibꝰ regre Et ideo
dr̃ thob iiij Consiliũ a sapiente
ſp pgre ꝺ i filio e laudabile
filiarũ bonũ eligẽ vide nõ
ꝙ ꝑm doctrina sacr ſptẽ deꝰ
consiliarij ꝑatis e eligendꝰ et
ꝺ in consilio et ꝓfilio regrẽꝺ
ꝑb eligendꝰ e deꝰ nõ dubiꝰ
vide dr̃ thob iiij dia filia
tua i ipõ ſ deo pmaneant ꝺ
eligendꝰ e vir iustꝰ nõ impiꝰ
vide dr̃ ecc xxxi Cũ bonis sta
tue nõ cid impijs q̃ dr̃ pid vij
Consilia impioꝝ fraudulenta
q̃ vsq̃ ſtit alijs dare qui sibi
nesciꝫ utrpe Et ideo dr̃ ꝺcꝺ

xlix In consilio eoꝝ ſ impioꝝ
nõ veniet aia mea ꝺ eligendꝰ
e sapiens consiliarij nõ futuꝫ ꝺ
ctm̃ est Thob iiij Consiliũ ſp a
sapiente pgre nõ a fatuo q̃ dr̃
ecc iiij Cũ fatuis nõ habeas con
siliũ ꝺ nõ em̃ pnt diligẽ iꝰ q̃
eis placuit Certo eligendꝰ e
consiliarij senex et exptꝰ ut dr̃
ecc xxv Cũ ꝑ specioſa veteraĩs
sapiã et gloſus intellectꝰ et cõ
silium ꝺ nõ e eligendꝰ ꝑ cõsilia
rione iuuenis castruꝫ ꝺ ꝓba
ꝑ magna ꝑte annis regnũ ſuũ
q̃ relicto consilio ſenioꝝ ddꝫ
ſit cõsilio iuuenũ iij ſꝫ xij ſ
vidend e q̃ sit consiliorꝫ dr̃a Et
nõ q̃ ſpõſus iocalia portare con
sueuit ſponse cũ qua de nouo
q̃xit ista xp̃o q̃ trãſ ſponſꝰ de
thalamo ꝓcedens noue ſponſe
sue cũ qua nõ ntre cũ ſua uuidꝰ
i vmte ꝑsone mirabiliũ factiꝰ
q̃xit noua iocalia t cũ eaꝫ cã
filia portauit ꝑmic cõsiliũ
e castitatis q̃ cupiſcentia carnis
de quo hẽt ecc xxv nõ ocꝫ cu
pitis vba id ſꝫ quibꝰ datũ e ille
cm̃ ſtẽ enuchi qui ſe castrant ꝓ
regno celoꝝ t̃y consiliũ e volun
tarie pauperiatis q̃ cupiãꝫ oculoꝝ
de hoc consilio hẽt ecc xxv Ci
vis ꝑfecti ee vide et nõ cr̃s
Et dr̃ q̃ quietissime uiuerent
heredes si hec duo vba tollentur
de mundo ſꝫ meũ et tuũ ꝫ m̃ ꝺ
silium e obedio et humilitatis q̃ ſup
bũ vitẽ de quo consilio habetur
ecc xxv Cui vult uentre post
me abnegꝫ semetipm et tol cr̃s
et ſequat me dicit dns semetipm
negare e ꝓpria uolũtẽ relin
quẽ et hoc e optimũ consiliũ
Et big tolle ꝓpria uoluntate

et mſing nō erit ℣rm de fiue
ſtante et dyabulo conſulente
ſt quia ſupiꝰ in tētatu de conſi
liꝭ dr̄m ē de hꝭ tribꝰ Jo q
iam dicta ſunt de dono conſilij
ſufficiant ℣Poſt donū conſilij
dicenda ſunt pauca de dono intell⁹
et dono ſapiē qz hūt pnt dici fe
oia que ſupꝰ dicta ſunt ī tētatu
de vtute prudene vñ nō q vtꝰ
prudencie et donū conſilij dr̄nt
a dono intellectꝰ et ſapiē quia
conſilium et prudena ptinet ad
vitā actiuā et ſunt de actis
Intellectꝰ vero et ſapia ptinet
ad vitā ctēplatiuā et ſunt de
ctēplatis dr̄nt aut intellectꝰ et
ſapiā quia intellectꝰ ē ggmtio
ſpeculatiā ī. ggtio p viſum Sapia
vero ē ggmtio ex pmiſſis et pē
tica et qñ ggmtio p gustū et
ideſt ſupioz ē ſapia qz intellectꝰ tm
dat ggmtioz vel viſionē Sapia
ſup ggmtionē dr̄ dilectionē et
nota q intellectꝰ ſoris ſtat ſapia
p affinē intrat et ipā delectab
ſumgit² vñ dr² m pē gustate et
videte qm̄ ſu ē dn̄s gustare ad
ſapiaz ptinet ſz videre ad intellm
qz q intellectꝰ acute ſtuenit ſapia
mature diſponit et ad ſpualem
delectationē gūtit ut dr̄ gustat
hꝭ dra ē q donū intellectꝰ eſt
ſpūle penetrm hꝭ habuit de
dono intellectꝰ noīda ſunt tm ſpa
dem̄o em̄ donū intellectꝰ ſubtiliꝰ
penetrē et intrē q ſtat ſupra
nos ut deū Que ſtat uꝫ nos ut
ꝓxīm Que ſunt infra nos ut cor
pus nrm̄ p̄mo ī² debem̄o intrē
ſupioza uꝫ id qđ dr̄ apls prō
Jn viſibilia dei p ea que facta
ſunt intellectu conſpicit² ſcīpi
na qz vtus eiꝰ et dinitas et
nō q zx ē liber in quo intellectꝰ
pt legē et addiſte² dei ſ. liber
ſcīptꝰ et hūt intellectū dicit
ſaluator diſcipul⁹ poſt reſur
rectionē ut ſtz in figuris legis
libꝰ et in cantici ꝓpſalibꝰ intel
ligerent miſteria grē q opatꝰ
ē xp̄s ī. ut p ea que facta ſunt
et dicta ī veteri teſtamento in
telligent ea que ſunt in nouo
vn liꝭ vltimo Tuc aputuit
ſenſui ut intelligent ſcīptas illis
ē liber creatē in quo intellectꝰ fidei
dz deū qđcre et pgn ipm̄ iuere
hūt in magne creatāꝰ dſpicta
dei Jn pulchitudine et bne ſa
pientia Jn utilitate et fructu bo
nitatē ſtuma qz dr² cap xiij
a magnitudine ſpei et creatē²
agnoſcibilit pt corp creator
videt hūt intellectū no habuerut
phi qz intellectꝰ corp neſciunt
aſcendē a magne creatē² ad
magne dei Et ideꝰ fluxerunt
ſilēs pueris q tm legunt hāt
pulchras denarios attente
reſpicit ſt q hic ſignant
nō attendit Jh nō diligent q
creata² duplex ē ſz naliꝭ et ar
tificialis et dr̄ creata² ſignū
ſtuū creatore Jh in creatis ē
zx ſignū ſ. nāle et poſitm̄ dr̄
nō nāle dr² m creaturis quas
edidit p ſe dina ſapia Signū
poſitm̄ dr² m fabricis et opib⁹
ſacrm̄entalibꝰ que conſtituit
eccīa ut ſunt forme ecclie
et veſtes et ornatꝰ miſtroꝝ
que oia ſunt inſtituta ut ī tēpli
gramꝰ deū qz in altitudine eccie
intelligo dei ſublimitē Jn
magnitudine ī menſuratē vl
ſfimtate Jnquadratū ſolidi
tatem Jn longitudine eīnte

et ois. In mistris simplicit et ornamentis corp intelligo deum ut in veste candida munditia et puritatem. In veste rubea dei clemencia et caritate. In veste aurea dei sapia et claritate et ois. Iste intellectus spiritu vult dnus dei ut dicit aplus ij Thim ij. Habit ti dns in olo intellectu. Debemus inspice que sunt ante nos scz primu. Iuxta qd dr. Eccl. Intellige que sunt primi tui et te ipso no infrigere meo debeo intelligere pauper meditate. In fame et siti pauperis sitim et esuriem et in dolore meo cu infirmitate et ois. Et sic sancti bene intellexerunt qui sicuerunt ad honores et dignitates promoueri. Iste qui intelligit inanitatem primi promouent et qui expantur ad beatitudine paradisi. Vnde dr. in ps. xl. beatus qui intelligit super egenu et pauperem. Nos debemus intelligere que nostra nob sunt scz alias nram et corpus nrm. Dicit em oculus ne dirigit manum in opere secundum sic intellectus regulat affectum in omni opere et motu interiori. Vnde intellectu dei dr. interior lectus qz alias informat alias tranquillat et quietat sic corpus in lecto pausat. Dr. eccl. interior locus qz sic locus ostz et ostendat locatu. Sic intellectus stabilitat et ostendat libre arbitrium et interiorem motum. Deo dr. i ps. xcv. Intellectu bonu habent facientes eum qz si homo no facit quod intellectus et ostendit sua dictat. Vel dictat non metuit dicere homo scz apparentiu mentis. Iuxta id ps. homo cu honore esset non intellexit. Apse in insipiens quia deus homo et angelus habent intellectu. Intellectus potest donu intellectus pauci dicent de dono sapie qz multi quidem cu virtute prudentie et aliis virtutibus et donis que informant ostendat tu quia sapia non tm informat ostendit sua sed affectiua. Deo de sapia pauca sunt dicta sancta tm. Unde sapia et donu splendidissimu administrat mensa luculenta sapientissimu administrat mensa marsupio donu sapie et splendidissimu non tm sicut sol sed etiam plus quia sol solem non plus ostendit nobis nisi ea que sunt sup terra et infra celum. Sapia autem dei facit nos agnoscere ea. Infinitu ut transeamus ad ut ostendat celi autem appetitu dei ut laudemus et id. Ultimu capitulu illius sapie. Et ab isto denotat. Egregio domus ut dicit augustinus. Et preterea dr. Sap. vij. Licet sit sapia speciosior sole et sup ordinem dispositione stellarum luci comparata et inuenit. Post quia per lucem visibilia videntur per sapientia visibilia agnoscuntur. Ro. Sapia edomu sapidissimu administrat mensa non sic mensa sed etiam plus quia mensa unu dicit. Sap. cap. xxiiij. Spes mea sup mensa dulcis et hereditas mea sup mel et favum. Mensa autem unu habz saporem et quo gustato desipiunt omnia alia esse meliora ut unus qui post mensam gustauit non nisi sapidum sed sapia omnia habz saporem quia si sapuit omnia ubi dicit tanta mala quam bona temporalia ut vilia et misera bona spiritualia ut cara bona etiam ut fructuosa et fumee nobilia unde dr. eccl. vi°. Sapia

fm nō suū dicī sapida strā et nō
nitp̄ t manifesta Deo dicit bñ
inuenisti plene sapientia sz po
ris vite pāt defleas si huius se
culi de fidei pupendas Bi et
etnā beatitudine toto desiderio
erupistas Inuenisti sapiāz si
singla horū tī sapuit quit sut
zo sapiā t dom̄ pfundissimū
ad instar mar̄ Non sola sit ma
re sī ecc̄ plus q̄ maze qz maze
habz fundū capiā dīna nūq
habz fundū qz ut dr̄ Job longior
t tra mensura eiq et latior
mari ꝓterea dr̄ apl̄s ꝓ xo o
altitudo et pfunditas scīar̄
sapie et scie dei q̄ incōprehen
sibilia eiq et inuestigabiles vie eiq qz
mō longe sunt sapie dine Inter
quibq dispomt oia Inuestigabi
liora q̄ tutte matris valeant
mātī Cū de pre et pueto
volenti exhiuere totū maze
cū corrigari puo ut narrat Jero
mq Deo dr̄ dom̄ qz nūq̄ p
studiū acquirit̄ nisi p inspirāz
dīnā habeat̄ Et ideo dr̄ Jacob
Si quis vrūm indiget sapia pq
tulet a deo qui dat oibq affluen
et nō improperat et dabit ei Et bap
tr̄ Da mī dne sedū tua p assistrīc
sapiāz ut mecū sit et mecū la
borat ut sci q̄ ac sit cōra te zēc

Est tractatū de donis spūs
sī dictis t de beatitudi
bus hēt t cū sexta dicta salutis
sz a domīb spūs sī ad beatitu
dines puenire De humilitate q o
cor sunt nouē scripue s. triplex
signatiū motū eleūi motū mi
tatiū Bigni dematiū hz igit
humilitas tam in nā q̄ in scīpta
typis et figuris multiplice v
nota huīb t illis stala demonst

brenis stola ꝓfectionis brenis
via saluatōis vbi nō si vis as
cende humilitas t illis stala
vbi nō th stala humilitatis sz
Scale q̄r mēd ymū et sup̄mū
stale latera dextr̄ et sinist̄
stale spacia sz tripliciter gradi
hz em̄ stala humilitatis duo q̄r
ma ymū et sup̄mū ymū et
pes hui stale t mmōz supplicij
Sup̄mū vero t amōz p̄mij
pēs t xxx viij Bi ascendero in
celū tu illic es si descendero
ad mf̄nū adhes Ipse hz hī stala
duo latera sz dextr̄ et sinistr̄
dextr̄ t tpa in ꝓpīs Bi
nistr̄ patiemia t aduersi vñ
nā dorsū vi parma iustitie a
dextris et a sinistris Ipse hēt
stala hz th spacia ill tres gradꝰ
mt quos p̄mus t ignoiā mundi
zq t humilis abiectio sui zq t
humilis amōz dei hēt t stala
Jacob gen xxviij Ipse humilitas
t breuis stola ꝓfectionis est om
appendūt toīa iustie vñ ipā dr̄
oīb iustia mt̄ nī Dic em̄ dñs
nos imple oēz iustitiā i humilitate
Deo saluator et mgr optime
in stola sua pluritate toīa legis
reduxit ad q̄da summa i ad metipm
dū humilitatis Dicēs mt xi Discite
te a me qz mit sum et humilis
corde Humilitas aut sit descriptio
humilitas t ex istutū ꝓprie rōnis
rationis volūtatis mentis motus
est insup humilitas sic buius via
qua cū humilitate petat cruce
et ꝓgrīs vitat cruciū et facit
dyametrū et dyametrū ꝓtinuit
spaciū et ita tristime et cito
sime venit ad tīm̄ ysa xxx li
et via ambu in ea Ipse humilitas
se attenuat ut amct assponsō

se annichilat ut creet de nouo
se euacuat ut impleat a deo
humilitas itaq; se attenuat et
facit sepã̃ granatæ ad somi
celle mod̃ vñ humilitas e ꝯ
tilitas sponse q; sponsꝰ meritat
ad eiꝰ amore et cũ hꝫ e q;
gilitas sigt ul attestat ita
rupeem dic̃ egrio tumor ꝑt
corruptiõ ee mliere et pgnãte
vñ nota q; quida tument et
inflant de gne et nobilite
et thes impgnant a ꝓprio pre
sic filie loth greꝫ xpc truda
inflant de sibditor̃ iniurie
et ptãte et tales impgnant
a toto ꝓplo sic dauid qui fecit
uiare totid ꝓplm ii ꝓp xpm
truda ecc̃ tument et inflant
de meꝛupcõe et pcõe q; e
testabile impgnant de vgmi
tate sic fatue vgines ut xpc
hꝫ humilitas se annichilat
ut de nouo creet ꝑa em e
id nichilat sup qđ dei fundat
tram Job xxvi Cælũ appendit
tram sup nichilũ i. quaꝫ sup
humilitatẽ fundamentũ humilitꝫ
insup se euacuat ut impleat
i. vacuã et iane reputat unꝰ
fignatur ꝑ altare tabnacli Exo
xxiiii qđ erat ceneũ ut posset in
pe ignẽ ligna et victimas et
humilitas e uacua ut capiat in
tã s. ignẽ dilcois ligna cõpas
sionis et victimas deuotois hꝫ
humilitas e i valore miltũ de
liciosa in decore mentis valde
speciosa ꝓmo humilitas e i valq
re miltũ ꝓciosa et ꝓpt hoc q; pa
nito et balsamo que sũt duo
valde ꝓciosa Balsamũ sup
ois liquores aurũ sup oia me
talla et sic duo sũt valde ma
et id ꝓciosa dic mtissima e hũi
litas vera et id sume cara et
sic aurꝫ e valde ꝓciosꝰ et nãr
petit centrꝫ balsamꝫ ꝛ petit
fundũ dic vera humilitas adin
star balsami et auri ꝛ appetit
inferiore locũ et ꝛterea de va
lore humilitatis dr Cap vii de
aurꝫ i. pparat ihc e arena eri
thea est ecc̃ humilitas i. odore
miltũ deliciosa et ꝛpt hoc
q; patur in sptã tribꝰ q; sunt
valde odorifera s. thus qđ e
gramd modicũ et tñ fragran
tissmũ deo dr Exi l. Quasi
thus redolens in diebꝰ estatis
compat ecc̃ nardo q; e arbor
pua et valde odorifera vñ dic
Cant i. Nardꝰ mea dedit odore
suũ compatur ecc̃ tmanomo
qđ e tmeti colorꝭ et tñ fragit
spirat q; dã visibile et fragran
tissm odore i. vapore ad modũ
tmeti dic vere humilis q; e mee
reputat emittit spirauma fra
grantissie unꝰ et ideo dic
Exi xxiiii dic tmanomũ et bal
sa, do, de Est insup humilitas
i. decore mentis valde speciosa et
q; patur viri et colõi viridi que
sup ois colores e ꝛportabil
oculi et delectabil ad videndũ vñ
dr Exi xl gramẽ et spem desi
derabit oculꝰ et sup ois virides
sationes vel segetes satio uidei
e virtꝰ humilis hꝫ nõ humilis
se humiliat et ꝛp inclinat ut
cendat de mrmeat ut redoleat
se mortificat ut resurgat humilis
itaq; e se ꝛp humiliat et ꝛp incli
nat dic em vanũ in qo pendent
fructꝰ et sic spuꝛa grano ple
na respirit et se detinat usus
tram dic aũ humilis que ad instar

rami ē onusta fructibꝫ bonoꝝ
opm et ad mod spūe granate
et plena granis vtutū respuit
trau i fragilitē ꝑpriā carnis
seu dictionē trena Ḡrio nung
exerta monstrat q̄ nullo ē i eo
fructꝰ et spīa exerta q̄ ē ḡnis
varia q̄tū p̄ superbia exerta ē ad
mod rami sterilis et infructuosi
Et ideo dr Saluatuꝛ ex vi⁹
a fructibꝫ eoꝝ eos cognoscetis eos hui
lis ꝛc se memorat et pulue
risat et sic suauis fragrat sic
herbe et species aromatice plꝰ
redolent q̄to minuti⁹ sūt trite
et pulueri sate vnd Can iii⁰ Surge
ē ista q̄ ascen p̄ deserti sic
virgula fumi ex aromate mr et thu
et vnīa pulueris pigmentarii
Et nō q̄ eis homo dz se pul
uerē et mercē reputare ex pte
carnis de qua certū ē ip efficiē
pulius et vilis gen̄ hn pulius
eo et in puluerē reuertet Et
pte aīe dz se q̄bꝫ puluerē
et mercē reputare Et pcipue
ꝑpt hā p̄mo ꝑpt vilitate suē
em vilis et q̄ studiosꝰ fu
erit de p̄riosa mā Et aīa val
de fit vil et culpa q̄nus sit
valde nobil ex nā pōt xiii de
michild redire ē i offensu eiꝰ
maligno x⁰ ꝑpt resistendi dif
ficultate q̄z sit timis statī dis
pgit et nō pt resiste modice
flatu Sic homo vix pt re
sistē modice tēptatōi imo ꝑpt
frequenter cadit ad symbolū mo
dici vbi vnde dicit nu pōt p⁰
Nō sic mpm nō sic fz tamq̄ pul
uis ꝛc x⁰ ꝑpt resurgendi in
possibilitē Nā sic timis nō pt
redire ad statū suē mātis Sic
homo pcor nō pt redire ad sta
tū gratie n̄ sola dei virtute q̄z
dr Rete viii Nemo pt venire ad
me nisi pr me traxerit eum Et i pba c xxvi⁰
Nisi pr me edifi domū ꝛc frustra
nisiq̄ se mortificent ut resur
gat q̄z frustra ei q̄ sedebat mor
tem ꝑpriā ut resurgat ad
vitā Nō q̄ memoria mortis fit
m hoīe p̄cipue ser bona p̄mo
facit petā vel vitia fuge nā
sic latrones timent et fugiet
facie facie iudicis sic vitia me
moria mortis Et sic vumentū
cū trudā defendit se a musitor
homo a tēptatōe virorū ex ysi
dezacōe mortis Nā de p̄dōe dr
Tren Cordes eius i pedibꝰ eius
i ingressionibꝰ Et subdit cam
q̄z nō recordat finis sui x⁰ fuit
mundi q̄tepne vnde dr Jeremi
Funale q̄tēpnt eius q̄ ip cogitat
se moritur Nā q̄rupia oculoꝝ con
tēpntē q̄n q̄ns cogitat se i terram
reuersurā Concupiscentia carnis depīm
q̄n q̄ns cogitat q̄ corpi i delicijs
nutriti Et tribꝰ omnū superbia vi
te q̄tēpntē q̄n q̄ns cogitat que
q̄ nolit esse sup alios poneꝝ sub
tra q̄bꝫ ē i finimū elementū x⁰
facit serpīm despice et ꝑpt reso
lutōem ad terā i suis pōs q̄ eoꝝ
venire q̄ modo hōm plūm ē cer
tissimū vnde oēs ꝑpterea dr i pba
xc⁰ Striant genibꝰ q̄m q̄ōēs sūt
i de humo Quarto facit vitam
pntē vtē rege Sic em gubnator
naus se pont in trudā ut trig
gubnet nauē Sic q̄n i mari
hui⁹ mundi vult vtē et securē
naufragare nouissima sua dz cogitare
q̄z dr Eccli viii⁰ memorare no
ta et i et nō peccab Tanto fit
tertia tpare pntē letitia Sic
em fortuna ē este sine sale Sic

pus letricia repta sine morsu co
sideracõe admistr sui subcedine
letie tpalis nisciet cui amarine
mortis vñ dr̃ eccli xli o mors q̃
amara t memoria tua hoi thesto
certo facit recte iudic̃ pnte
et futur̃ vita q̃ em pomt se
i articlo mortis et ea diligenc̃
sideraꝛ qui i meo pmtis et fute
vite se collocat et rideo rec̃ vi
det q̃ ppne et eligẽ debeat
vo dr̃ eccli xi qui die bonoꝛ
ne i memor sis malor ꝫ hec nota
humilitas t grosa admistr flor
speciosi luminosa admistr sider
radiosi virtuosa admistr lapid
pciosi compar̃ at inter flores pri
pue viole que t flos modici et
valde speciosi Et nota viola t
formata admistr anicie pue
hz em iuda vestig puer et quasi
pusilas alas et iuda pusilla trau
dam ꝫ hec humilis ad modi viole
hz ista tñ diminutiã p ppriã
reputacoem hz nichi vestitula
ad laudand deũ hz ecc̃ alulas
ad q̃trepland celit hz caudula
ad cogitand finẽ ppm sed t viola
grosa de qua dr̃ Cant ij Ego flos
campi et li ziz est ecc̃ humili
tas luminosa admistr sideꝛ radiosi
ita sic sidus vel stella t modica
i apparena cui tñ sidꝰ i vñte ut
tradit mathematici sit maior q̃ to
ta tra Sic humilis cui sit aput
deũ in veritate maximꝰ ꝫ in sua
tñ et homi reputacõe nichil ee
qui nichil ꝫ deo dr̃ eccli iij quanto
maior es humilia te i oibꝰ ꝫ inue
ies em t admistr lune ita sic lu
na t luminare q̃ minuit̃ et
estimacõe ut dr̃ eccli xlvij Sic
humilis minorare nititr cui a deo
et graꝛ estimat̃ Sic ego maria
lius ꝫ reputat̃ se ancilla humilem
cui salutaret̃ venerabilis angelus
gabelem et a filio dei eligetur
t mrem est mirũ humilitas admistr
lapidi pciosi qui ut i primo sui
virtute modici et virtute magni et
nota q̃ humilitas apat̃ specialiꝰ
et pprie q̃q lapidibꝰ pciosis
primo amatisti q̃ repmit ebetate
Sic humilitas superbia q̃ se rebat
pobiectione videsuperbia t eba
sz nõ a vino ut dr̃ vsa li Cere
cristinum ebrij et nõ a vino sz a vitio
sz superbie xo humilitas t iaspis
qui fugat fantasmatha Sic hu
militas honores tñsitorios qui
solũ simt qui fantasie vl somnia
q̃ dr̃ de superbo cor tuũ fantha
sias patit̃ xo humilitas t sic
Saphirus q̃ deprimit quores seu
tumores corpales ita humilitas
superbias et ampullosas mentes
sic omnino dr̃ hoiem reddẽ
victũ Sic humilitas victũ red
dit hoiem et facit de hostibꝰ
triumphare ꝫ in ps dr̃ q̃ david
q̃ dr̃ ee cui lapidibꝰ funde
bat percussit golia ut ij Reg xvij tñ
to humilitas t sic dyamas qui
reddit hoiem gressu Sic humilitas
facit hoiem deo et hoibꝰ ee pla
cente et grato vñ dr̃ de hu
militate deute xxviij Sic placet
verbꝰ suis Sic egidio dibil cora
deo et hoibꝰ t superbia ut dr̃
eccli xo ista humilitas t deo et
hoibꝰ gratiosa ꝫ nõ q̃ humilitas
qui de patri ostendit cui dna li
bealitate eius gratia ꝫ respicit eo
superbia truncat melioꝛ pticeli
gendo diabolũ decipit eius lagꝰ
cuadendo humilitas go qui de patri
ostendit cui dna libealite q̃ q̃to
dna libealitas aie pluꝛa tribut

tanto ipa ad recipiend capacior fit
et hor triplici arte s. dilatando p
gram amone in ia do p deuotam
oronem quando p indigna sua
reputacoem po cu humilitas tu
recipit dei bnficia gras agendo
se dilatat et recipiendo pat sp
locu ut deo amplius mfundat
un ipa e vas admrale opis gr
celsi ut dr. ecclí xl. Et bene hu
militas vas admirabile dr. qua
du mplet. de mpletoe capa
cior efficit. Et humilitas p oroez
se meriat et ad magna hauriend
se pparat. Ma sic videa ciatur
ut hauriat aqua. Dic humilitas
se meriat ut hauriat dnam
gracia. Et qto deo amplius do
nat tanto ipa amplius postulat
nemo nisi p pete cessat. Et ideo
in ea adplet. gd dr. ecclí xviij
Cu assumaueit homo tuc di
piet. Et humilitas p hanc re
putacoem se exuciat et qd
amodo ermat et p gnam ad ca
piend capacior existit. qz deo
gratis dei solemne recipit se
ipsa in varia recognoscit. deo
psona dei dr. de humilibus ecclí
xxiiij. Cum bibunt me adhuc
sicient. Ite humilitas etia struct
superbia meliore pte eligendo et
nota spalit. et in quibus humilitas
respectu superbie eligit meliore
ptem. Ma superbia eligit qz e ex
humilitas qz e mr. de superbo dr.
mat. xxiij. Omis opa sua fa ut vi
deantur ab hoib. De humilibus vero
dicit apls ij. Corl. i. gloria nra
hec e testimoniu conscie nre. Su
perbia eligit sarpillas humilitas
tortillas. Superbia eligit cortice
humilitas nucleu. Superbia eligit
palea humilitas granu. Superbia
flore humilitas fructu. Jux id
dan. ij. ffrte eig dulef gutturi
meo. Superbia eligit montes hu
militas valles. Et nota qd inobis
sint hor mala s. ariditas i deuo
cioib. diuitie i passiones sterili
tas i fructuositat. et scripturaru
dapnatis humilitas vero eligit
valles in quibus sunt hor bona
illi malis opposita. Ma valles
q ariditate sunt irrigue in diuitio
sunt molles in sterilite sunt fer
tiles in scripturaru sit scire. Sic
humiles ad mod valles sp irrigan
p deuocione molles p oppssione
fructiferi p bona operatione scriu
p diuina protectione. Et qz in loco
ifimo non timere principiu sup
bia eligit pulcre humilitas bonu.
Superbia eligit ymagine humili
tas veritate. Superbia eligit aq
tentrione i. loca superiora p quo aq
tendit abrupta. humilitas parte
sz loca inferiora p quo illa con
tendit. Ideo dr. Valor lucis xviij
pretribe i. nouissimo loco et in pace
facta e loca eig ut i. pfecto loco
Superbia eligit ee in ore homis
Et ideo non e unus qui sentit aqm
morsu detrahois humilitas vero eli
git ee in iudicio dei p que splum
ut iudicad. Sic dr. adplij. Corl. iij
Cum nos iudicat me dns e hu
militas mea sup despicit et punit
dyabli eig sz laqos euadendo ma
sic pius pistes euadit sagena
Sic humiles vehe i. temptacoes
diuitias. In cuius fia ecclia Babilonia
instituit se i babilonia et capti
uauit nobiles et potentes et di
misit paupes. i. agricolas et di
neatores ut. iiij. reg. xxv. Terra
humilitas hz motu iritatu. i.
cas miras que ipsum mouet ant

ad se humiliandū. Et pñr ppt v
tās ex quarū cōsideratione ꝺz
homo se ipm̄ humiliare sc̄z ꝯsideraō
que sūt infra q̄ sunt ex que sūt
ut̄ que sūt q̄ q̄ sūt sup̄ p̄ma ē
humilitatis ē cōsideratio creatē
corpal̄ que i ḡne ē ꝺz cū ḡ
creatās corpiles diligenter con
sidezare et ex ill̄ humilitē hau
rire. Bi enī ꝯsidet terā videt
ꝑpm̄ sepulcr̄ꝫ. Bi attendat ig
nē sup̄ terā videt suppliciū pe
tatorꝫ. Bi ꝯsidet quadrupedia
videt ea formosa. Bi volatilia
videt ea leuia et agilioꝝ
Bi tr̄enascentia videt melioza
sic fructꝰ et pulchꝛa ut flores
vltimo si ꝯsidet ꝑpm̄ sbiectā
videt q̄ in p̄ncō ē semen mud
in medio sacci stroꝝ q̄ finē esta
v̄mū ut ꝺt̄ bing vbi. Bpma p̄z
no sacci. dens post vinibꝫ esta
et iterꝫ vide vñ venīs et eru
beste v̄es et ingemiste q̄ valē
et ḡte miste. ita tu homo diligēt
ꝯsideāt ꝑprias vilitates tuā
humilitas resumit vires. Sic em
mista in locꝫ fetentibꝫ recupet
dozē. Sic humilitas fragmentoꝝ
efficit̄ cib quib ꝯsidezat ꝑprīa vi
litatē. Deo dicebat abrahā. ego
vñ loquar ad ꝺnm̄ meū cū
sim pulvis et cinis. Et cū humil̄
ē ꝯsideratio stata i terioꝝ vix ꝯso
nat ill̄ scit̄ se ee ꝑtōz aut iustū
Bi scit se ee ꝑtōrē multū ꝺz hu
liāt q̄z q̄m̄ ad ḡor ꝺetioz ē tane
vl buffone q̄z ꝑtōr ē debitor
tpalis et etne mortis. Illi vero
solid tpalis. Et in ill̄ ꝑtōr ubi
no solū ē mīseria pene ꝟ etiā cul
pe et in ḡor sūt silēs ꝺyabolo
Bi aut ꝑtōr fiat aliq̄n nōstrū
vtq̄ iustificatꝰ ē a ꝑtō q̄z ꝺs etī
uꝰ. Nescit homo utrū amore dei
vl odio dignꝰ sit. ꝟ oia i futuro
incertā ē tra. Bi aut sciat vl p̄nos
tīcat se aliquis ee in gr̄ā tñ ꝺz
se humiliare ppt̄ hoc que mūd
ānā viris iustis et p̄fectis nocent
s. negligēa p̄fruendi. Difficultas
standi vl p̄seuerandi. Inutilitas
videndi etiā ad sibilū vmḡ mūdi
et vbi. Impossibilitas resurgendi
homo enī pt̄ ꝑ se ire ad culpā
ꝟ ꝑ se nō pt̄ redire ad gr̄am
q̄z ꝺs in pō libro. Bpḡ vadet
et nō rediens. Ita cū humilit̄ ē
considerare de p̄ribꝰ nr̄is videt
enī multos de p̄ribꝰ et p̄r̄is nr̄is
i stra et vtutibꝰ ꝑfecisse et nos
in p̄tō et ignorāa remansisse
Vide debemꝰ erubescē videmꝰ
etiā multos sc̄os et p̄rimos mendi
cos et diuīs miseriis afflictos
Deo debemꝰ compati et timere
et deo grati et humiles ee et
laudare eū q̄ nob̄ potuit et pt̄
filiā ex sua etāte ifligē et ex
sua pietate custodire. Et ppt
hanc cāz humilitatis ꝺs v. dixit
tans ꝑpetē tua nō petīb̄ vbi
tans ꝑp t. i. p̄rim̄ triūd q̄ ē spēs
tua vel species una terū. Quarta
cā humilitatis ē ꝯsideratio hostis vdi
sanctē tui sine dei adiutorio nō pos
sumꝰ resistē. vñmo si ꝯpati fuerīḡ
ei ipē ē q̄ pugnat et nos q̄ locis
te vt̄ nūq̄ vinc. Quo etiā tanta ē
crudelitas q̄ nos si hora tñ ḡluti
ret n̄ etiā nos ꝺna p̄tectio custodiet
q̄z ꝺs dixit in p̄ncō. Sic tue multe
dne q̄z ibi sumꝰ ostupti cui debeꝰ
totū ututē attribuē. Tanta ē humi
litatis ē ꝯsideratio ꝺne magnitudis
cui tenemur humilit̄ subdi ꝑpt̄ be
neficiū creatōis ut̄ sd p̄ redēp
ipse fecit nos et nō ipi nos et-

ppt benefitiū redeptōis huīc id
etī xxxv greciā fideiussīr tu
ne obliuiscaris humiliare eē dei
nob deo tuo ponaz cuadē nō pos
sumꝰ vnde nōnūq; tribꝰ de cau
sis dz se quisq; inclinare et ti
mere primo qui videt gladiū ca
piti suo imine &c nos deꝫ
humiliare et timere qz videmꝰ
sup caput nrm gladiū dīne
sine vibrare vñ dr jpeḋ vo
humiliamꝰ sub potenti manu dei
2o inclinat se aliq; qn oz ipm
tinsire p ostiū bassum &c nos
debemꝰ humiliaḋ q; ad vitā it
tid sumꝰ p hostiū huide q;
e xp̄o qz dr jo x ego sū hos
tiū p me si quis introierit sal
erit 3o sicut quis inclinare
se qn videt supiore se inferioi
loco sedere non em e decens
mlte sedere i stampno si tor
sedet i pauimento dic humiliat
nob e natiū eid videaꝫ regē gle
ppt nob item humiliatio vñ dr
int x sufficit suo si sit se dñs
eiꝰ habz etiā humilitas mltiz
signū deminutiōis et nō q; sunt
quiq; signa mlta humilitatis
deminutiua p̄m e humilem amare
ex creatiōe q; diligit sibi silles
qz dr eccl iij ee ab diligit si
mile sm e honorare et laudare
fugere sic mel venenatū sic sa
pientias illimitas et venenatas
ex xi q; fugit eiꝰ tbe vellent
eccl facē regē vt dr joh vlo 3m
signū e obprīa et grumencias
equaminū tollerare ex Dauid
qui eid maledicēti ei dixit abi
sam pregē vindicare volenti dimit
te ei ut maledicat m ij pe xxiio
et ex apl̄o de quibꝰ dr actuū
vo q; ibant gaudēs a conspectu cilij
qm digni habiti sūt p no mi
ne pati contumeliā signū e vilia
officia nō recusare ex Abi
gail qua ait Dauid vellz duce
vxore prudit ecce famula tua
sit in ancillā vt lauet pedes
puoꝝ dñi mei vt habetur j pe
xxv contra signū e libenter
obedire exo xi q; humiliat sep
facty obediens usq; ad mortē
habz eccl humilitas multiplicē di
tributiōis vnde nō tē sit gdo
humilitatis dic dicit glo ad hiij
p̄mg e subdi maiori nr̄ p̄pter
se equali et q; e sufficiēs
et natiū 2o q; dus e subesse pa
ter se p̄ferre mori et q;
e humilitas copiosa 3o q; dus e
subdi maiori et nemi se velle
preferri et hec e humilitas
excellens et p̄ferta deo hu
litas cui hmōi gradibꝰ scalꝰ de
grad figūtur p altare tabna
culi q; habebat tē cubitos vt
dr exo xxvij vbi sm alios
gradus humilitatis scē iiijor p̄mg
e ppne mud 2o e ppne nullꝰ
3o e ppne sese extg e ostēpne
se q; vl non timere seu ostēp
tum deo humilitas p̄ scīt grad
quadruplicē figūtur sāt apte
p tale iudiciū in quo erāt ser
vus vl ordines germaz vt
habetur Decdi xxviijo

De mansuetudine vl miti
tate que e 2a beatitudo
specialit tā scīt noīda hz em mā
suetitudo pace et societate cū
p̄mo hz gratiā et familiāte
cū deo hz regnū et hereditate
m celo hz em homo mitis et
mansuetꝰ cū p̄mo pace et so
cietate et eo hīs q; obtinuit
pace scit ee pacificꝰ dic em

sup̄ lapidem machime oppō
fenū et alig' molle p qđ fragit
impetū violencie sue Sic etiam
tius frangit ira et impetū i dig
cōb opponendo mollicie respon
sione qz dr' pū xv Mollis molli
frangit iram hz ecia homo mitis
tū deo familiarit et nō q tr e
signū q homo mitis sit deo fa
liaris pōt e qz deo libent mites
gaudt nā videmo q a rege ob
tinēt qđ volunt qui ei familiares
exhibent Judith xi humiliū et man
suetor tibi sp placuit deprecatio
zm signū qz deo in aia mitis li
benter pausat et dormit mansue
tudo enim e sic cubicū mollis
i lecto floride ofciene de quo dr'
Cant i lectus noster floridus zm signū
qz deo ad videndū et loqndū se ont
mti ut exhibz Sic videmo q illi
qui sunt familiares platē qn vo
lunt adeos intrant et loquunt'
p voluntē eius eis Sic homo mitis
locū' eid deo ut legit' de moysi
Exo xxxiiij qui loquebat' cū deo
facie ad faciē sic solz loqui ad
amicū suū Et cū int' alios cāb
erat qz mitissimus homo erat
ut' nu' xij habz insup homo
mitis i celo hereditatē ut' q' ut
bit mites qm ipi possid' t' s' vite
tū Et nō tpler e tā quare mi
tes possidebunt tram p̄ma e qz
ipi possidentur q' adeo et ideo le
ge vitissimis possidebit ipi deū
in celo qz dr' quo nullig elit deo
posse n eig quē ipe pōg possidēt
zū tā qz mites possident corda
sua et dnant' sibipis qđ nō fa
cit iracūdi zmo ira dnat' eis
Ideo dr' sapiens p̄cl xvi melior
e qui dnat' aio suo expugnāt
urbiū qz tā qua mites possidēt
hic bona sua mites cum stiunt
bona spūalia optime possidere
qz nulla adūsitas pt eis ipā auffre
qui tacendi facē nescit imo bona
spūalia si que hūt p i patientiā
pdunt ut' paid xvo Et in pacien
tia t sustinebit dapnū s nō solid q
terioris boni qđ pdidit i via si
cut boni i terioz qđ ipe effugit
mites cū bona tpalia possidere sti
unt qnia sibi nō p̄mittūt dnāri
q nescit facē dual et cupidi
qz diuciarū suarū nescit eē dn̄s
sū potiꝰ sūt Ideo dr' i pb̄ xxv
viri diuciarū nō Rex virtū qz
sc̄i mites ut dēm e se et sua pos
sidere stiūt merito tēa vniencia
possidebunt Iſ nō mititate vl
mansuetudine homib nā mōstrat
Corpis signū demonstrat Cano
nib scripta' emendat mititas i'
a nā mōstrat' et cū homie a nā
copulat' vl emēdat' nā dr' pb̄
q homo e al mansuetid Sic leo
mi i est a nā crudelitas Sic hoi
mansuetudo vl mititas mansueto
em dr' qđ manu assueto et ideo
homo qui relicta mansuetudine
regit' crudelit nō ut homo s
ut bestia silvestris mititas est
fia humana demēat' ffia em homo
exterioz gerā dulcedinē et affabi
litatē demūt et mititatē i
terioze ffia em corpis exterioꝰ
signū e nec i terioꝰ Sic em vi
demo q ungues magis fortes
et acute et magna et aplala
bia signt rabie et crudelitate
leonis Sed homo magis hz blandā
faciē et carnē mollem et cutem
lenē et ungues breues et modi
citatē oris et clemenāz qua hz
i oculi et multa alia testimonia mi
titatis possent dari et eoꝝ videri

q̄ homo iratꝰ hꝫ tortā et irsu
tam facie et exiit humanā nāz
et induit furiā et formā spem
et q̄dāmō exterior effigiē nō
sinit q̄ homo uratꝰ iā nō ē ho
mo sz incipit ee bestia q̄ē id
pbi x lviij Conpatus ē iume
tis mgnentibꝫ mansuetudo i
sup ill mitigab valde i sp̄ta
emendat dr ē in de mediatore
nō Je xi Ergo sic agnꝫ man
suetus q̄ ptat ad uti et uter
dr pb xliiij pp̄ veritate et
mansuetē vide nō tā q̄ rec
hoiēz deducit̄ que sp̄ mansuēdo
ordo veritas ord et ugia opis

De fletu que ē za bitudo
nota spēat tā sm tplire
fletū Est em fletus ꝑpuctois
fletus ꝑpassois et fletꝰ deuois
p̄mꝰ fletꝰ sz ꝑpuctois ē sic
collirii meditatm ill mudifi
catm vn dr apoc iij Collirio i
unge oculos tuos hic em colli
riū p̄gendo oculi tbat visum
et turbando purificat hic
fletus ꝑpuctois aiaz tbat p
p̄nam sz medicat p gratia de
ho fletu dr in pb c xviij Erunt
aquaꝝ deuie oculi mei t9 fle
tus ē ꝑpassois et sic ungen
tū letificentiꝫ ila sic ungentū
ungentio sanat membra palitura
hic humor ꝑpassionis sanat cru
pidos a palisſ. p. auaricia Et
nō q̄ ad ungendū et sanandū me
bra ifirma tria p̄cipue fiūt nta
sz ꝑgmb ungentū et ꝑfricatio
manuū hic ad opꝰ me rḡtr
ignis dilectois ungentū ꝑpassiois
et mongꝰ subuentiois de ho fletu
dr Job ffleba quondā sup eo q̄
afflictꝰ erat et ꝑpatiebat
aiam meā pauper t9 fletus sz
deuotionis ē sic balneū delatiois
unde ma m qua sunt lacrime de
uotis natat i deuotione et lacrime
sic in fluuine pisc vij dr pd
xliij Cor q̄ nouit amaritudinē
aie sue in gaudio ei non misebit
alienꝰ ghe nō ber suū fletꝰ ih
tamenta ber fletus impedimenta
et ser fletꝰ emolumenta p̄mi
tritamentū fletꝰ ē recognitio
ꝓprie culpe ila dr in pb Erunt
aquaꝝ deuie o mei x̄m ē tribula
tio pisc vite vij dr i pb heu
mihi qz molatꝰ mei ꝓlongatꝰ ē
x̄m ē timor gehenne ila dr
Crebi i plorans ploraui i nocte
i m potū Guartū ē recordatio
passionis dicte pb xl fluerūt
m lacrime me panes dr ac nocte
Tertiū ē ꝑpassio humane mise
rie bis dr p̄ō xvij flere cū flen
tibꝰ Bertiū ē desiderium celest
rie pb c xxxvij sup flumina
Babilonis sz calcando tristiciā
delectatiōem sēdmꝰ sup q̄ta me
ditatiōem et fletuꝰ ꝓpter celest
rie dilectionē unde se dum
recordarem tui sion Hic aliq
pectus lacrimis coguntꝰ cū sue
patie recordat Ber sunt alii
fletus impedimenta p̄mi ē sup
bie elatio Hic videmꝰ q̄ nubes
et alia loca alta ꝑsueuerāt ee
arida Hic mens elatis et sup
bie ē aridꝰ unde dr Josue xv
Terrā arentē dedisti mihi unde
et irriguā Hic eq̄ humiles ha
bundant in lacrimis ila lacri
tas ē vallis lacrimarū x̄m impe
dimentū ē treno affectio hic
videmꝰ q̄ tra mispissat aquā
et turbat et redigit i lutū
unde in sta hꝰ dr Gen iiij q
Cain misertꝰ abel Cum ipse

possio abel lucty cayn i. abel
mitterit qui passio et affectio
threnoz lacrimaz irrigui mitt
et mitrupit ideo dr. m figa.
gen. xxvi. q. omes puteos q
fecerat pui vsiac obstruerunt
palestini implentes threnoz
affectione puteos deuocois xm
e cordi. q. pacio. hic videmq. q
rupe no statim aqua n' mita
tulose. ideo dr. gen. xxvi. q. os
putei grandi lapide claudebat
p os putei irrigui deuocois ihc
et tuc grandi lapide claudit
qui fletus ppt. iudicu cordi impe
dit. Quarto e nimia occupo
hic videmq. p. estate qn e typo
occupatio valde excrescit fotes
et putei o hoc dicit. psai. xij. pe
cedite a me omnes flebo cu
tu impedimentu e ignorancie
excecatio hic videmq. q frenetici
cus et furiosi no pnt flere sz tri
dere qz no cognoscit morbu suu
ho impedimentu tangit dns
luc. xxiij. si cognouisses et tu sp
fleres certu est peccati magi
tudo hic em videmq. qmin frigo
gelat aquas sta magnu gelu
pcu impedit lacrimas ideo dr.
act. xxviij. habundauit iniqtas
refrigescit caritas multoz et
pgne cessabit irrigiu lacrimaz
qz ut dicit gregi. i. moy tuc
vis amoris p lacrimas emanat et
ideo v amor no e lacrima cessat
Duc etiam sex emolimenta fletus
unde lacrima spm qttit lauat spm
deuocois leuat spm maligno neat
tra cordi irrigat sitim sedat et
orando efficacit impetrat pmo
r. lacrima sanat spm qttit qd fi
gurat p mare eneu in pto vij in
quo ingressu tabnacli lauabant
mang et pedes v. opa et affectiones
xo leuat aiam deuotu sz gtepla
cione viij figuntur p diluuiu gen.
viij. multiplicate sunt aque et
eleuauerunt archa i. sublime a
tra. v. gstrictia ad sublima gtep
lacrie. 2o lacrima spm maligno
necat vij figuntur p mare rubr
exo. xiiij. q. submersus e pharao
et exercitu eius. v. diabolo et oib
maligno spibus. Ita dr. m ps lxxiij.
Contribulasti capita draconi. i.
aquas. v. tptationes decno. i. fle
tibo lacrimos. Quarto lacrima tra
cordis irrigat et fecundat vij
figat. p fonte paradisi gen. ij. fons
astendebat de tra irrigui lac
maz irrigans vniuersam superficie
tre ad pducendu. s. fructu bonoz
opm. Nam dr. m ps. cxxv. qui
seminat in lacrimis in exultatione
metent. Christo lacrima sitim et
ardore atripie sedat. hic q. siti
erit. ad fonte. et q. igne erit.
ad aqua. hic q. atripie sitim et
ardore. Frendit e ad fonte et
aqua lacrimaz vij. dr. gregi. i. moy
p flama suggestois eius exti
uit aqua lacrimaz. Sexto lacrima
efficacit orando impetrat vide
de her habent. neue era pri
pua m sacra scpta. pma e anime
de qua dr. i. pet. q. eis essz anima
amaro aio orat ad dnm. fletus
largit. q. a deo exaudita e. xm
e ezechie cui dcm e. ysa. xxxviij.
vidi lacrima tua et cure sanau
te. xm e thobie. cm e Gaze de
hys duobz dr. thob. iiij. q. exaudi
thobias cu lacrimis et Sara sili
et exaudite sut preces illoz. abor
exciti e. iudith. q. dicit. Judith
viij. Indulgencia ipis fuisse la
crimis postulemq. qs et scit et

deus ea exaudiunt Exerti e de
quo dr̄ m ps lu posuisti lacrimas
meas m̄ aspectu tuo Septim
e marie magdalene que pedes
saluatoris lauit lacrimis et mi
seriordia impetrauit dr̄ luce
vij octauid e pet de quod̄
agit xxvi q post tria negocia
egressa foras flauit amare et
obtinuit remissionē Nouit e xp̄s
de q dicit Aplo habe v q tri
clamore valido et lacrimis offe
rens exaudit e p sua reuerēda
s xpi ppt hanc efficaciā lac
rimar dicit Augo q lacrime vio
lente fuit in pribo et glosa thob
iiij dr̄ q oro deū lenit et lac
rima cogit

De esurie et siti iustitie que
est quarta btitudo nūl ad pns
est dicendū qz de hijs i tractatu
iustitie supiq satis dictū e

De mia que e finita beatitudo
nonda sunt spēr tria sz q pacio
nes quibo figurat̄ adiutatiōes
eū quibo adiuuat̄ opationes eū
quibo occupat̄ pbo q nonde sunt
eis figurales occupationes unde
nota dicta e mihia xp̄i passio bu
pina xp̄i lectio optima xp̄i unctio
primo i mia e mihia xp̄i passio
que melior e et maior fuit q pas
sio crucis unde nō dux fuit crux
xpi exterior q fuit lignea et ideo
que fuit aurea Exterior fuit passio
nis et mie Interior fuit q passio
et mie Deo xpo dr̄ p nob aiaz
posuisse pro q carne unde dicit
Io iij xpc p nob aiaz sua posuit
et nos debemo aiaz p fribo ponē
Et sit dolor passionis xp̄i nō fuit
silem Treni. o vos omes q p uia
tis ec. 2o mia e summa xpi
leo ut dr̄ ambo In signo hoc
m̄ ihat leone pcteris gaudiabit
scolares m̄ die districti iudicij di
cens Effudi et nō dolui m̄ man
ducare ec. dr̄ xxv Dispoli q nos
cunt hō leois vsibm idiotis sen
cient sine pietate flagellū qz
dr̄ Iaco iij Iudicium sine mia fiet
illi q nō fecit mia z° mia e
optia e unctio xp̄i ita cui sit tr
unguenti s. gtroie deuotois et
q passionis unguenti q passois
optm e ut dr̄ Bnō bonū e
mq unguentū ipe de recordare
patrē nastut̄ melius ipe ex deuo
tione offrit porro utrūq; uidit
q passio caritatis et pietatis et
ne q ipo unguento dnī tā pungi
s. caput r intentio pedes r affec
tio ayang r operatio qz in hijs tbo
sez i tentione affectione et operatio
dz p tripue mia reluceret de me
tione capitis dr̄ ut vj unge ca
put tuū o de unctione pedum
dr̄ Joh xij q maria unxit pedes
ihū de unctōe manuū dr̄ Cant
v. myang nre unguent̄ mirra ut
nō q mia decent q iust̄ prudēt
negociat̄ habundant
primo mia facit ipsum decentē q iust
ta uir pius et misericors unde dr̄ a
deo placet p primo et natat i oleo
benedicit̄ a deo p gre infusione
placet p primo p iusta q iustatione
natat in oleo p mia deuotionē
hij ita figant̄ gen xxxiij p dicit̄
Benedicto filio asser q in ad
primū sit placens fribo q in ad
xm et intingat in oleo caput
suū q in ad z in 2o mia prudēt
negociat̄ nam de mal aliorū me
liorat̄ de scordijs lauat̄ de pau
pate ditat̄ et de onere alleuiat̄
pa cū oibo q pat̄ et oneta p me
nitur et q ita pla onera assunt

tanto plus lucrat^{z} et velocig^{z} crit
Deo dicit dplg gall vſ alter
alteri onera portate et nō q^{m}
vos homo dmstre prudenteſ^{m}
tatoribꝫ qſi deat th̄a mutuat li
bent regi qui pt sibi capitale
redde et dapnū restituē et vſu
ras et lucrū ſolue tal rex libe
ral e deo qui mercatoribꝫ ſuis qſi
capitale custodire ſtz qſiuando q^{s}
cia dapna restituē remittendo
culpā vſuras ſoluē ſtz largiendo
gloriā et etnā vitā De ista mer
catura dr^{z} ait xxxi prudens vxi
nes accipierūt ole i vaſ ſuis cū
lampa ſtz oleū mē et ꝙpassoīb
i vaſ ſuis v i terrioibꝫ vaſ corde
qz ſic ignis ſn oleo nō ardet i
lampade hic ignis caritatē ſme
oleo mē nō ardet i corde hac
negociatione docuit ſuos mercator
ſtz xp̄s ait xxx^{o} vade et vende oia
que habes et da pauperibꝫ homo
ecl mercatoꝫ ad meꝫ boni et iduſtꝫ
mercatoꝫ renouat et renouat vetes
nouas et viles i preciosas et q^{d}
aliud cruciunt deū m̄ sua negocia
tione qz p̄ caliditē aque frigide
recipit torrente voluptatē et ne
uide dr^{t} augꝰ pbe terū et acti
pe celū et ideo dr^{z} osee xi circū
uenit me i negociacōe sua effra
y^{m} mea ihūdant remunerat^{z} vm
nō q^{d} due virtutes valde copiose et
plene venit ad iudicū ſpūs q^{d}
recipiūt ſolarii valde copioſo
ſtz caritas et mea caritas em alie
na bona facit sua Juxt^{a} id pbe cxxxvij
ptuceps eo ſic om timentes te zit
q^{d} facit aliena mala sua Juxt^{a}
ij cor^{m} j hic socij eſtſ passionū ita
et ꝙsolacōn h̄ em e lex fidelio
mentaꝝ ſ ſic ſtſ socij in dapno
ita ſtſ socij in lucro ꝙſ nō mae
rētus que cruciat ſupat modꝫ qu
reū liberat claus que celi re
ſerat p̄mo i mea e virtꝫ ceteras
virtutes ſupans et ꝑdat excedit
tres virtutes mt^{r} alias excellens
ſtz pmam qz pma ymolat corpꝰ
q^{d} aut aliam Deo dr^{t} dplg j thia
iiij corpat exercicio i pma ad medi
virtutis e pietas aut ad oia valet
p̄missionē hui⁹ vite q^{d} nec e et flue
q^{d} ecl ſupat caritatē in eo q^{d} in
caritas e fluuio ſme pietatē et
crit ꝙtenta alicuꝰ ſuis et nō erit
cū cīpis qz ſolū bonū diligit
et ſua q^{d} erat pietas vero et mea
cū inimicis inundat et ſua bonis et
malis q^{d} erat et ideo nō ſolū bona
p̄mor^{m} ſz ecl mala libentissime
p̄tat Juxt^{a} id dplg ij cor^{m} xi ctb
mſnat^{z} et eo nō i lucro q^{d} in eis
ſupat iustitia et in signū hui⁹ de
curia iustꝰ ſic p̄cor^{m} ſuspecta
hz ad ꝙſistendū mē appellare
vt dicit bug̃ Na dicit facto i examē
nem q^{d} ſuperat iudicū et
de hac excellenā mē respectu
aliaꝝ virtutū dr^{z} in pbe c lxxiij q^{d}
ſeratoēs eis ſup dia opa eis z^{o} mea
e meꝫ absolutoīb optimo liberās
reū et deū obligans p̄ceptaꝝ li
beat a delicto vel debito x imlū
talentoꝝ vt^{z} ait x viij et nō q^{d} ſic
misericors de remissione p̄cor^{m}
ſuoꝝ hz ſpecialit̄ th̄a pariū lra^{m}
i th̄ testimoa cuuan^{m} que hoc pio
remittat pcā remissa p̄m ptz ait
z^{o} beati misericordes q^{m} ipi imā^{z} ſſe
q^{d} tur Jm ptz vi bi dimittit hoibꝫ
pcā eoꝝ et p̄r meꝰ celeſtis pcā
vra dimittet Jm e luc^{a} vi di
mittite et dimittē vob et nō ſolū
ima a debito libeat vn̄ ecl ad
ſaluandū hoiem deū obligat na dr^{z}
pdicat xc fencat^{z} dno qui miſer^{z} pauper

to mea claues celi reserans mi
nistrans hic dr̄ q xp̄s ascendit i
celū de monte oliueti Actu q
sit eminencia mee xe q dr̄ mc
tus e homo misericors mitis pie
tat mictor tal ascendit i celū
qz hoi pio reserat aula celest
glorie Et nō duo
pietas in celo Cū homo miscors
mitis patriz primo et ex subiect
pietat deus qs optime figūtur
in pr̄o vo vbi dr̄ Salomon fecit
i mgressu oraculi duo cherubin
de oliuis q q da sūt zr mia sūt
corpalis et spualis corpal sub
uenciendo et spualis ap̄ciendo
2o nōde ps meditacōes i q bz
mia aduocat et q bz homo mi
sericors ad miserand mō Et sunt
ptinue tā que mouent hominem ad
miaz pie e nē ostermitas deb
em hoc vna pie ex vno pre
sumz geniti et deb sumz filij
dei et io debemz fluere ap̄ati sic
s assumz fiet ignam vñ dr̄ ap̄s
xxiij hoc aut vob est fiet Et
ideo dr̄ ysa lviij Cū videris nud
opi eam et carnē tuā ne despex
ris e ex pria indigenā id necessitat
qua homo qui bn̄ considerat
ap̄ria miseria facilius et libentius
releuat aliena ma dr̄ pū xxxo
Et tempō cognosce que sit ap̄ri
tu i motiū pietat ex et
membroz suoz s̄ pauperū amoz
et vnitas ideo magis xp̄s afflict
ad amore pauperū q qlīb sit
eis reputat sibi fm̄ q dicit
ap̄s xxv q vni ex mi meis fratr
bus mi fe to nōde sunt obtuū
tiones quib mia obtupat Et
nō q vij sunt opa mee corpalia
s esuriente pasce sitiente po
tare nudū vestire hospite colli
ge infirmū visitare vinctū liberare
mortuū sepelire quoz ser mām
vt xxv et septēs theob in Sup
Et septē opa mee spualia s pc
cauti dimitte petente tribue p
petente exorare ignorante in
struere hesitante consule et cōfirmare
lugentibz consolatione p̄bere et
ad oēs afflictos cordis compassione
hire de quib hēt vsq visito
cibo potu vestimento tego colligo tūdo
consule castigo solare remitte fe
ra Et m fla horz dr̄ i porta sup
filij hoīs erat i medio septē
candelabroz aureoz et habet
in dex sua septē stellas ffilig hic
dr̄ homo pij cordis qz s m̄ plen
pietas e ip̄m hoīs sic crudelitas
leonis Candelabra aurea figu
rant septē opa mee corpalia q
sunt ut aur p̄ciosa Septē stelle
que sūt in dex sunt septē opa mee
spualia in cordis emissio luceria
tāq sidera radiosa

De mundicia cordis q e certa
bitudo nō spāt tā que
cordis mundicia facit s̄ leo spāt
largitio eliāz effusio lacrimaz pō
lectio septēz efficit cor mundū qz
dr̄ Jo xv Jam vos mundi estis p
sermonē q locutus sū vob vñ spūs
figit elegunt p lauacro tabnacli
exo xxx viij° Et nō q duo erant
in lauatorio sc̄z speculū et aq̄ munda
et licet duo sint mystice i sac pagi
na Est enī speculū qz peccā nia
tulas ostendit Et e aqua qz pro
mactus tbrit 2o cor mundū facit
effusio lacrimaz qz dr̄ Lab vi
lauabo p singl noct lectū meū
s̄ ostia Et nō q lacrima ad hoc
q cor sit mundū dz ignis ta dz ora
cio calida p deuocionē ama p
ostricionē culpe mee p mortificac

qz sic aqua tristiens p̄ timeres strī
lixuuū bonū qđ ē optime sordi
dum mūdatr̄ Sic tbis lac̄ma
ē cordī mundatia t̄ fit cor mūd
p̄ elimosinaz̄ largitionē qz dr̄
luc xi Date elemosina et oia
munda sūt vobis videmꝰ em̄ p̄
ād lauand et p̄gand vtens no
solū adhibent̄ cauteria ꝓmo
suppon̄t malagmata ul̄ em
plastr̄ Cauteriū ē ⁊rectio mpr̄
emplastr̄ ē largitio elie ꝯ
nō ꝙ sūt ecl alia tā q̄ ād cordī
mundicia disponūt s̄ Scopa con
fessionib̄ lima ⁊rectionib̄ et fornax
afflictionib̄ ꝓmo⁹ fuit mundicia
cordis scopa cōfessionib̄ ⁊ frequēt
confitei qz dr̄ iiij p̄ v lauare
septies in iordane lauat̄ ul̄ septies
qui septē cupitalia ḡuiliū ḡsite
qz cor tuū mūdat̄ et sūficat̄ nā
dr̄ ī p̄b c xiij ffuncta ē iudea sū
ficatio eiꝰ ifra / postea eiꝰ iudea
mīpat̄ confessio ipa dr̄ē cordī
sūficat̄ Et nō q̄ ī sāc̄o aloqđ uar
de sepe aduūgit̄ dcor et plēs do
et ī fidz eiꝰ ꝙ scopa ḡfois flume
disponit ad mundicia cordī dicit̄
eūm in p̄b c iiij Confoem et deco
rem tduxisti et iterū cōfessio et
pulcr̄ do ī ꝯspectu eiꝰ ⁊ris ꝛo
miltr̄ dyspoit ad cordī mundicia
lima ⁊rectionib̄ nā sic lima mūdat
ferrū a rubigine Sic correctio
cor a labe vōn ꝙ ꝯ ille solū
animꝰ ēt qui in aduentū dīi tti
ultrī macl̄as mentis tue tergit
sed nō ꝙ quidā sūt ideo miseri
ꝙ unde deberent mūdāi sordi
dant̄ sic sūt illi q̄ de ⁊rectione
ī dignant̄ Et de talibꝰ dr̄ ī
p̄b l xxxviij destruxisti eos ab
emūdatione ꝛo mundicia cordī
facit fornax tbulationib̄ nā sic
fornax facit aurī purū Sic tbulatio
facit cordī mundicia vñ dr̄ ec̄
iij ꝙblasti me qñ aurū et argentū
Ez sūt quida qui ab igne tribula
tionē nō mūdant̄ Ez ver̄ t̄ces
nō sūt aurū Ez scoria nō ḡnis ꝙ
palea nō oleū ꝑ amurca unde
multū possumꝰ de ꝛo ubo euāgi
timere ut̄ nī paleas ut ꝙbiuer
ugne ī extinguli Sic em̄ videl
ꝙ ꝙfricatio pānī ipsi facit et
ꝙhuat mundicia cupli Sic tbulatio
et carnis maceratio fac̄ mūdicia
ai Et ꝛm de iohanne bapta qui
habebat vestimētū de pil ca
melor ut iij Sciebat em̄ q
ipsa faciebant cor mūdū ꝯ
nota ꝙ cor efficit̄ mūdū ab oi
pcto ꝑ spēm et ꝑ tpus tri bap̄mo
ī flumīe flamīe et sāg̃ne / bap
tismo flumīe mūdant̄ mētes
bapo flamīe mūdant̄ pentēs
baptismo sāg̃ne mūdant̄ mar
tires qñ sūt sāctī uolunt et
nō p̄nt hīc Et ite ⁊ modꝰ mū
dandi figūt̄ ꝑ ea tā quibꝰ fiebat
mundicia ī uetei lege fiebat
em̄ p̄ tā ī ꝑ aquā ⁊ expiacionib̄
dr̄ leu xiiij ꝑ effusione sāg̃nis
ut hebreor ꝛo ꝑ ungeri unc
tionē ut habet̄ Exo iij Abluēs
uero que fiebat ꝑ aquā sign̄t mū
dationē que fit ꝑ sola ḡtia
Expiatio que fiebat ꝑ sāg̃ne
figūt̄ martirū ul̄ carnis mor
tificatoz Strictura que fiebat
ꝑ unctionē figūt̄ martirū ꝑ
fectionē Et nō ꝙ m ipso trio mo
strabat̄ solū Aaron et filii
eiꝰ in quo mīt̄ q̄ clerici et reli
giosi dñi ēc mūdificati exce
lent unctionē spūs scī Et nō ꝙ v
erūt ex quibꝰ cōficiebat̄ ungenti
unctoīb ut̄ Exo xxxiiij sūt mirra

electa cinamomū Cassia calamꝰ
et oleū oliuarꝝ ꝓma ꝯ spēs
ī vngenti erat mirra pura
et electa Dic ista que sponte
manat ab arbore et ē pciosior
q̄ ea que manat ex arbore ītī
sione Ista sigt̄ pmāz q̄ fit ī ui
uentibꝰ ab arbore et ē pciosior
que gracioſior ē deo q̄ illaq̄
fit ī senectute Nā cito ꝑd mir
ra ꝺienda ē ut sit pulcꝛima
aīaꝝ vnmbg fit ꝛosipta q̄ fructu
tatē mltoꝝ q̄ mirra pme no
lunt se vngē Donec toti putrueꝛit
vmbg pciorꝝ ul uiciorꝝ ta spēs
ī vngenti erat cinamomū que
est cinerī coloꝛibꝰ et cū fragꝛā
emittit q̄da nebula spiramenti
redolentē et visibilē ut ꝺr glō
exo xxx viij et figāt lucrū te
que ꝺz ecc ī cleric et religios
de qua manare ꝺz visibilit
spiramentū doloꝛ ꝛ redolentia
qualitatis ꝑ eccl̄ edificatiōis ta
spēs ī vngenti erat Cassia que
crescit ī aquis et figāt fidē
ecc̄ que ī aquis sacē spūtē
p ficit ī quo mūd q̄ fides ī mūti
spūtē nō rōe qualitē Cū ꝺr am
bro In his que fidei sunt pus
catoribꝰ credit nō dyaletic
cruatm Species vngenti erat
calamꝰ Est aut calamꝰ ut ꝺr
ysoſa exo xxx arbor aroma
tica crescens uxt libani cū
corter facit q̄da sōmi Et ꝓt
ī religios et ī clericis offiī
ecclastici q̄ administrat calami
ꝺz ee aromatica ꝑ deuotionē
et sanctoſa ꝑ diuine laudis
expssionē Cū ista spēs ī vn
genti erat cleid de oleuꝝ et
figāt dilectōnē q̄ passionis que
ꝺz ꝓpria ī electis habundat
et ī religios trāsit ordi ē
lacrimabilis teneroꝝ et passibꝰ
electis mebris ꝰt plati clici et
religiosi q̄ sub ordi eccl̄ ds
ee ꝓtectꝰ tenēt ī passione
lacrimabiles piete de ꝺo ihū
xo ī xpō q̄ valde ꝓmq erat
ad lacrimandū et q̄ mala ꝺxit
de celo ī mundū vñ ꝺr ī ꝑb
xl iiij Preterea unxit te deꝰ
deus tuus ōleo

O e patre q̄ est ꝑma bitudo
nōnda sub tis speār ꝑ
que sunt pacis ꝓmā et ma
pacis subsidia et pacis gria ꝓ
nota q̄ tā sub pacis ꝓmā par
em ē celi liguagiū xpi ex
emplū et dei vestigiū est
t par celi lingwagiū q̄ ter
ē signū ꝑ q̄z xp̄s id ꝓcoma
loquebat de celo venens dr
em par vob Jo xx post resurrec
tionē qui ia erat ī mōrtis ī
signū q̄z tle lingwagiū erit le
loruti sunt angeli q̄ sub cruce
celi dixerūt em ī ortu xpi lux
ī ꝺla ī excelsis deo et ītra
par hominibꝰ ibī ī qz tle ydeo
ma loqbant discipli q̄z dem
erat eis a xpō ant et luce ꝛo
ingressuꝝ dom mīt pm ꝺrite
par huic domui ꝛo pacē eccl̄
mū ei et pciosiꝰ mīt oīa alia
pcepta q̄ tā ē q̄z id pciosiꝰ
pcepte locat xp̄s apls ī morte
ad mīti nūq̄ ammīs ꝺant et le
gant nūq̄ ꝑciosa m fine et
nō q̄ xp̄s ꝺedit pacē discipul
et ammīs suis triplici iure sc̄
iure donatiōis mtez uiuoꝝ iure
ultimi testamenti iure rēdi
tuloꝝ iure donatiōis et ulti
testamenti ꝺedit pacē q̄ ꝺr
Joh xiiij pacē meā do vob pacē

relinquo vobis iure codicillor
qñ post tres dies dixit qñ finaldo
testamenti ꝑdeo ꝓb xx par vob
t⁹ par ē vestigiū dei et trissia
et binissima salutis semita de qua
dr² pu' iiij ꝓb semite eiꝰ pari
fite et nota q̄ huiꝰ vie dñe
sunt tres dicte ul semite s. pari dña
que dr² par peroris par strna
que dr² par tpis par stipna que
dur² par etinitatis de dicta pacis
etne dr² vol iij par ꝛ̄ exultz
in cor vrīs de dicta pacis tpalis
stz q̄ cordia i mi cor dr² xxxvij
di fly pl q̄m ex vob est pace
tri oibꝫ ḡntes de dicta pacis
etne dr² vsq xxx debebit ꝑpl
meꝫ in publicis pacis ⁊ nota
q̄ tria sup pacis subsidia et ad
pace inducencia s. conformitas
humilitas et tranquillitas non
formitas tri deo humilitas erꝰ
ꝓximo tranquillitas in seipso po
t² ad pace habenda induxit con
formitas voliꝫ nre ad voluñ
tate dñi dic eni ll̄e ē guer
ra q̄ mihi² regi resiste tu no
pt aliquatenꝰ pualere surgit²
pace gaudz qui volunte sue vo
luntati dñe q̄formare studet
tui ñl valz resiste ꝑdeo dici²
Job ix° Quis resistit ei et pa
ce fuit q. d. nullꝰ ꝛ° unquat ad
hñda pace tri quib⁹ ꝫz vera hu
litate nā vulgo dr² duo grossi
i uno sacco no pnt bñ capi et p
gria humilitas fuit metes modi
tas et gracilis et ponꝫ adiuuc
capaces bñ dr² Aplo Ephe iiij
Solliciti seruare unitate spūs i vi
culo pacis ꝛ° unquat bonū pacis tria
q̄litas mentis dic i lecto spūmo
sꝫ nullꝰ pt pausare sic cor iḡtur
no pt vera pace hre et eꝫ sic
homo bñ pausat i molli culcitra
dic deꝰ questit i mete tinq̄lla
Unde dr² m pl iiij In pace i idip
sum dormiam et requiescam ps lxxxv In pa
ce factus ē locus eiꝰ et iter⁹ ps
xxxvij Consuetudo aut hebitabit
tria Terno nonda sit pacis gloria uni
no tr² ē pax mala q̄ ē vere pacis
gria s. pax inhonata pax sillata pax
inordinata pino i ē vere pacis q̄
ria pax inhonata qñ corda sunt
ad malitiā accordanda Tale pacem
habuit pilatꝰ cū herode q̄ cū eēnt
ante inimici facti sunt amici in morte
xp̄i ut² luce xxiij De illi pace dr²
i ps lxxi zelauit sup iniquos pace
pacis videns ꝛ° ē vere pacis addu
ta pax sillata sic fuit sillatoris
inde qui postulatꝰ ē xp̄s ihesus
pacis et tradidit ipm iudeis ut²
ait xxxij De tali pace dr² Ysaie
i ps xxxviij° loquit² pace cū proxio
suo mala aut in corde eor ꝛ° vere
pacis ē gria par inordinata et ē
qñ maior obedit mori ut plato
inferioꝛi ut ro sensualiti thie par
ē detioꝛ q̄ guuernā Tale pace
habuit Adam cū cua uxore sua
cui obedunt q̄ eāt sibi porcig ad
obediend et ad regend omnia
noluit eni ḡttiā delicias suas
ut dr² magr in historijs De tali
pace dr² Salvatoꝛ ut ꝛ° Non
veni pace mittere i terrā sed
gladiū Ut nō q̄ quidā ait bellū
i septa distinguit² qđ pacē adiuta²
et p pace sedat² Bellū eni ē
mit carne et spm qđ purificat
prīa bellū ecce ē mihi hoiem
et deū qđ purificat iustificia
bellū vere sunt mihi hoiem et
angelū qđ purificat filij i car
nacio benedicta bellū ecce mihi
hoiez et ꝓximū suū qđ purificat

patiencia et quia pax ē ita frctuo
sa et nctā Deo ad cā optmendā
dotz nob orare ꝑphā dicēs pb exri
ꝓgate que ad pace sūt ihrlm

De patiā q ē ottawa et ultia
btitudo nōnda sūt specialit
injoz s. patie beneficia patie
ēcticia et patie adiutoia patie
go testida et laudes primo nōnda
sūt tā s. qz ē prudentissīa strem
mussīa et nobilissima prudentissīa
ad regendū nobilissima ad rgnadū
strenuussīa ad bellandū primo eā
patiā ē ad regendū prudentissīa
et nō q in tribg plz prudencia
hoīb patientē sūt acq̄rendo ꝙsua
et multiplicando patiēs cū sūt
ora debita soluē sua et hinc
videnť michil valeze s. de mal
pene q̄ sustinuz ut deo remittat
sibi debitū culpe et soluendo
nīl expendit de suo primo de hinc
q attrepit ab inimico sic de eff
brie et grumelnīe soluit que
gtz et qlq deo et cū alicuī se
redemit mundo sūt acq̄rē ē
cta in pmtissīm fut et deo
Job xxxvii ab aq̄lone aurū venit
tibi patiens acq̄rit in tribulatē
Sīc prudens patientē plz i ꝙsua
qz cū pdit bona tpalia retinet
et claudit bona spualia ē cōtrio
furit qui patiāz nō hz q tria
mittit bona ertioza effundit cūa
et bona rctioza et sūt auget
capitale dyali videndo ad vba
et grumelias inimici et assentiat
hoste suū ne forte plus vadat
in mstrm male go q impatiens
custodit dicias suas q cū aliud
pdidit ecl residuū effundit
Ideo dr pu xuo Cum patiēs
ē sustinebit dapnū prudens
ecl patientē plz i multiplicando

1 et gloria

qua spūta et ebria sūt gmutare
in auro et argentū et lapides pcio
sos Sic cū admod vrsi verberibg
ꝓfligant et admittat balmandre
igne tribulacois fouet bic asno
pungitur pascit bic structo to
medit ferrū et ola dat bic pisc
marino trestit in qua salsa et
amara ut tribulacoibg et ꝑsecuc
et passoibg et cruta sic in negoti
ando hz industrium et p hostes
suos fugit sibi subtrahe coronam
ut dicī i pb c xxviii° Cujo dorsū
meū fabricauerūt pctores ꝛc to
rona cū ista magna ē go pruden
patie magna ē que tam prudēt
sūt acq̄rē et ꝙsuare et multe
bona sua 2° patiā ē ad bellandū
strenuussīa qz dr pdi xxvi me
liorē patiens vino forti et nō
q strenuitas patientē plz i tbg
sz si attendas pugnantē cum pug
nandi mod pugne stutū primo
i patiens hz am valde strenuū
qz plg nolt pugnare q̄ pausare
ociosq et gnosq ē multi stulte
in bello q in balneo esse i tpo
cū rege q in lecto cū vroze certare
i pugnis q̄ delectari i mensa et
ptate arma regis q̄ simbā mli
eris bn dr plg gallin ego
cū stigmata dn ihū in corpe
meo porto 2° patiens hz i pug
nando mod valde strenuū ipe
cū sine fuga cuadit sine ictu
tali credit sine repulsione
vincit et ideo ē i pugnando stre
nuus q q hostem no leuat ve
trustū de tra Unde dr i pb
lxxv Confregit potenciat ar
tum scu gla et bellum 3°
patiens in pugna hz nobilē
sūm stutū et nō q stutū pauē
dz ec tangulid In infelici agro

qz ē timor supplicij. Undecē amor
ꝑmiū. In sinistro passe xp̄i iuxta
Ezech. iiij°. Habit ei stutiū cordis
labozē et j. pet. iiij. xp̄o qui carne
passo et vos eadē cogitacōe arma
mini. Et hoc stutiū sagittet oīa
tela et spās tri sēz dapniū rep
molestias corpoz et ignominias
ꝓbozū. Cū hoc scuto dñi vicit dñs
bolū eiq̄ tēptacōnē audendo
stificat semetipm̄ carnalitatē af
fluctiones et passiones corpis
tollerando. Destremite patiet
dicit apl̄s hic. xij. ꝑ patiētia curram
ad ꝓpositū nobis certamen. Ad
para ē ad regiā. Ad nobilissima
qz dr̄. Ait. v. bti q̄ ꝓsecu. pati
ꝓp̄ iustitia qm̄ ipoz ē regnū
celoz. Et nō q̄ ḡsomo patiēdo
ꝓdiri rex ꝓpue ꝓp̄ tā s.
qz regali dñio ꝓbo dñat
qz ad regale p̄miū iuuat. qz
sibi regale ferculū mīstrat.
Primo cū ḡsomo patiens verdr̄
qz ḡz regale dñium i ꝓbo nā
patienti fluit. Cui illa erūt
que alijs sūt noxia ut sterilitas
agroz impletio eiq̄ cellaruū ḡsor
tei fabricant. sibi corona fabrice
parat ei medicina mors aperit
sibi carcere. ad euadēda mise
riam. Igne qui domos incendit
alijs affert sibi pabulū. ul con
strui. i celis sibi pallaciū. et
verificat. ubum. apli. ꝓ. viij.
Primo qm̄ dili. dñs oēs coop
in bonū. 2o patiens iuuatur.
ideo ad regale p̄mīū. et nō
solū iuuatur. sz etiā tūr. et nō
solū trahitur. imo vestit eiq̄
ut vemat. lucēat. Unde nō q̄
tūr ē signū q̄ iuuans ex corde
iuuat. amicū. sz vocando tūr
do. rupendo. q̄ signū ē
qñ efficaciter eū iuuat. sū vocat
ꝑ ꝓdicatorē. ubum. aut ꝑ tractū
inspiracōis. sī patiēs q̄s sūm̄ dili
git ꝑ ruptura tribulacōis. unde
Luce. xviij. apelle. iuxe. s. patiēs
vocando. trahendo et rupendo. 3o
patienti mīstrat regale p̄mīū
vel ferculū talia. nūq̄ fercula
gustat. ex q̄ ē rex regū. s. tribula
ꝓsecutōes. penuias. paupies. do
lores. passionem. et mortē. Unde
dixit filius zebedei. potest̄ bibe
calicē quē ego bibitur⁹ sum. ut. xx.
Et sic magna tribulatio. repu
tat q̄ respuit. cuius quē rex mit
tit sibi ad bibendū. potipm̄. Sic
magna ingratitudo ē calicē tribu
lacōis respuē quē amore mei ex
voluit ꝑmo gustare. ymo sic vi
nū. qd de se ē forte et acutū
tri secundo ꝑ granatos et spēs
aromaticas effitit. nectar dulcis
sim̄. Sic tribulatōes mūdi dul
cescūt si ꝑ memoriā passionis xi
trāsiuit. unde dr̄ sponsa. Cāt. viij.
Dabo tibi poculū ex vino condito
mū. conditū ad liqz dr̄. nectar. et hr̄
vinū. mundane tribulacōis qditū
ul dulci memoriā sīe passionis xi
ihū. qd nob̄ credat. ipse deus filius
qui ē m̄ sēcla benedict⁹ amen

Post tractatū bitudmbus se
tractatq̄ de fructibus spūs. Et
ista ē septima dicta sequit̄ de
beatitudmbus ad fructus spūs. que
inter qz bitudines struit opūs ul
tabulare simplicit̄ et ꝑfecte fruc
tificauit. et deliciose. Sunt autē
fructus spūs xij. quos enūat apl̄s
ad Galat. v°. dicens. Fructus aut spūs
ē caritas. gaudiū. pax. patia. lon
ganimitas. bonitas. benignitas. mā
suetudo. fides. modestia. ḡtinēa
ꝓmo i. int̄ istos fructus dicēd

esſi de caritate qz aut de ſpi dem
eſt tractatu de virtutibꝫ i n̄l ad
pns Letitudo loco poſt firmꝫ ca
ritatiſ dicebꝫ e de fructu gaudij
ſpualis de quo dicenda ſut pauca
et ſpecialit tꝫ primo qualit ſpua
le gaudiū e a mūdi gaudio ſepa
tum 2o quat e a reli gaudio di
uatiū 3o qualit e a celeſti gau
pigmentatiū primo i ſpuale gau
diū e a mūdi gaudio ſepatum
et diſtinctiū ſ̄ nō ꝓz ſi de
mt ſpuale gaudiū et mūdanū
pa dei e pūitas et ipūitas Gau
diū em ſpuale e puriſſim et io
fortiꝫ e adrebāndū q̄m ad dili
gendū deum Sic videmꝫ q vnus
puriſtiꝫ inebat q̄ limpharid
q vnus ſpualis gaudij ſit de bo
tro cipri i de ſanguine x̄pi expſſo
i cruce turtulas ſic dr̄ Can 5o
Botrꝫ cipri dilectꝫ meꝫ mihi Gau
diū vero mundanū e ſic vinū cū
aqua mixtū et adrebāndū debiliſ
ſimū et miſpidū de qo dr̄ yſa j
vinū tuū mixtū e aqua Gra ut
dr̄ Boetia Dulcedo felicitatiſ hua
ne mitiſ amaritudinibꝫ e repreſſa
Et e nōnd q gaudiū mudanū
ad duobꝫ e amoris ſtz cū timor
ſui oſtiene et ſollicitudine ne cruciate
timoriſꝫ oſtiē e ſic infinitas
que dr̄ morbꝫ regio q̄ rodit car
nem et e magnaſ expenſe ꝓ tm
dui regnū qz oz q̄ epulis
et aliis delicatiſ carnibꝫ mor
bꝫ re paſcat que ſuꝑ loco mor
bi ponit ne caro totaliter ꝙſcat
q̄m in tm caro ꝙtinue paſcat ꝑ plꝫ
tꝫ ꝙſumit a morbo q̄ ſuſtentē
a fomento Ita in gaudio mūdi
plꝫ cruciat timoriſꝫ oſtie q̄
delectet dulcedo ſocietatiſ
triſtitie et mundane 2o gau
mundani e mixtū cū ſollicitu
dine cruciante ſollicitudo em au
get cruciatū qz dr̄ bnḡ dicie mū
dane cū labore acquirit cū timore
poſſident cū dolore amittit nḡ
huiuſ dicias nō aggregat abſq
labore Nō tꝫ abſq metu nr̄ deſert
abſq dolore Dei dei ſpualis
gaudij e qt mutabꝫ et diſtinctus
tabꝫ qz ſpuale gaudiū e qti
nuū et ſecurꝫ ut dr̄ ꝓu xvo
Secura mens q̄ iuge convivium
Gaudiū vero mundanū e breue
et triſtitie plū qz dr̄ Job xxo
Gaudiū ypocr̄ adinſtar puncti
ypocrita dr̄ iſte mūdꝫ qz ypocri
tꝫ mltꝫ ſit corruptꝫ exterioꝝ
apparet bonꝫ Ita mūdꝫ i veritate
e malꝫ et fetidꝫ i reꝫ exteꝝ
tū floridꝫ e et venuſtꝫ et io
gaudiū eiꝰ ſolū q̄ puriꝫ et ſi
militar puncti nō ſnt̄ longitudine
ꝑſtucare nr̄ latitudine altitu
nr̄ profunditate bone oſtientie
ſic puncti q̄ careat longitudine
q̄ hꝫ linea et latitudine qua
hꝫ ſuperficies et ꝓfunditate qua
hꝫ corpꝰ Ita dei ſpualis gau
et mūdani e dignitas et indignitas
Gaudiū em ſpuale e de rebꝰ
diuinis vñ dr̄ iiiio phil iiiio
Gaudete in dño ſp̄ iterū Gaudē
vero mundi e de rebꝰ indignis
ſcripue ſic de voluptate carnis
de qua dr̄ Seneca voluptas e
inebriare vitiū et turpiū miſtio
veiens ex erutu fedo et nō q̄do
Et Augo dr̄ q̄ ſeculi letitia
e impuniti negotia vitā lucra
inſpectabil vagari obſcenitate
i poſſeſſiōe tpitudine ſete et mali
nihil pati de quo gaudio tpiſ
ſimo dr̄ pro iii Stultoꝝ exul
tatio ignominia Quarta dei ſpual

gaudij et mundani ꝙ salubtas et
notietas Gaudiū em spuale ꝙ sa
lubre et studiosū ꝛ pmo facit ar
ne dissipē gustato em spū desi
pit sibi cauo ut ayt Aug 2o fal
drabolij vnctē qua ut direbat
sto Antigonj vncta vnctio vncten
di drabolici ꝛ letia spualis 2o
facit mūdū ꝯtepne qz nemo pot
duobꝰ dnīs seruire ꝙ deo tstat de mūdo 2o spuale
gaudiū ꝛ a celesti gaudio diuatū
i a dom celestibꝰ Vnde nōn
q quēz sūt bona celestia a quibꝰ
ꝙ spuale gaudiū diuatū ſ spual
pulcras spualis tnqllitas spual
sanitas spualis libertas et spual
conformitas ꝙm aquo causat
gaudiū spuale ꝙ spualis pulcras
dū em gnōsq libenter quesiit
i loco ostrene qui ꝙ mundū q gn
ꝙ i mundū ita nat homo appetit
mundicia et abhorret imundā
ipteriū dicit sponsa Cant i lectō
mr floridū ꝙm a quo causatur
spuale gaudiū ꝙ spualis sanitas
sic videmꝰ q nāt no ꝙ gaudiū
sī corpa ꝙ infirmi Unde dr pul
chr pulcredo aīe ꝙ sanitas ossiū
i uicia aīe et ideo quid no est
sanitas sup sanitatē corpis et no
ꝙ oblectamentū sup corpis gra
ꝙm a quo deriuat spuale gau
diū ꝙ spualis libertas patet
em ꝙ sic homo captꝰ et ligatꝰ
ad hīs opandū i cepto Unde dr
psal xxxi Iniquitates sue capiet
m punt Sed educmente spū
sancto libtas causat in aīa Ubi
ꝙ apli Corinth Ubi spus dnī ibi
libertas Quarto a quo cātu
spuale gaudiū ꝙ spualis tnqll
litas ita m hoc mundano gau
sunt duisay cogitacionū tumultꝰ
et duisay affrōnū cruciatꝰ ossee
uemorsus Unda em cruciant
cupiditate i acquirendo quidam
timore i custodiendo quida dolore
i amittendo ista gaudia mundana
quida cruciant ut Unda iudia
Sed dīm spualis gaudiū quietꝰ
plenꝰ est et iocundꝰ et ꝙ ꝙ
da lecto nobilissimo Videmꝰ
q in lecto molli et quieto liberius
homo quesiit ꝙ in lecto spinoso
iste ꝙ lecto floridꝰ in quo ꝙsciit
sponsa et sponsꝰ i Cant de ista
quiete gaudiū spualis aut ipse
Ut quia nō huius gaudiū appetit
illis in corde tumultibꝰ oppimit
et Aug dicit q qui biberit
de flumine paradisi ꝙ una gutta
maiez ꝙ oceano restat q in eo
sitiꝰ huius mundi extincta sit Cui
tū a quo causat spuale gaudiū
ꝙ spualis conformitas ſ cū volūte
dei qz qui voluntas humana dīne
voluntati conformat nāl ei repugnat
sic voluntas dei in aliqꝰ adim
pletur Iuxta ꝙ pbs quia ꝙ tūqz vo
luit dnūs fecit licet aut maior
delectatio et maius gaudiū ꝙ qd
possit esse ꝙ qui ad nutū dei ꝙ ꝙ
et nāl ei repugnare Cum igit
ieiunium facile essit si voluntas
illius acceptauet ꝛ ꝙ sit dei
voluntati conformes sūt qui dīna sue
voluntatis operes Ex de
quida sto patre qui scribat
flere qui tūqz volebat Tertio
et ultimo spuale gaudiū ꝙ a
celesti gaudio poticipatio
Confert em admistar nectar
spebꝰ celestibꝰ et gaiosilis
Unde nōn devote et diligēt
qui ꝙ ꝙ ieiuniū nectar Nectar dm
ꝙ passionis nectar virtuose ope
tionis et nectar etne fructꝰ

vel felicitatis p̄mū nectar dñice
passionis q̄d ē dulcissim̄ et aie
deuote ebātiū Et nota q̄ i hoc
nectare bñdco lor opponitur
sēr vnū id narratiū quo xp̄s fuit
potatus p̄ garriofilis sunt clau
positi quibꝫ xp̄s fuit confossus
p̄ cinamomo ligni crucis ibi
fuit suspensus p̄ zucchara ē ibi
dulcissima caritas et oīa q̄ p̄ nob
ībius fuit passus et mortuus
De p̄mo nectare dr̄ sponsa i canticis
viij Dabo tibi poculū ex vino condito
t̄m ē nectar vinose operibus
q̄d hz p̄ vinū caritate dei et
p̄rim Et p̄ garriofilis clauos
pungitiuos q̄fessionis pcti p̄
cinamomū planctꝫ ostensiuos
regretiuis pcti p̄ zucchara hz
q̄ dulcedinē pietatis et boni operis
De isto nectare dr̄ sponsa Cant v°
bibi vinū meū cū lacte meo vi
nū ē dulce et lac ē mundicia
bona voluntas hz illa duo s̄
dulcedinē vitatis seu pietat
et gre et mūdicia q̄ste de
isto gaudio dr̄ p̄d xxxiij° ad
obtinendū sup̄ cordis gaudiū
t̄m ē nectar ethne felicitatis
et fructibꝫ q̄d angelicū et
iocundissim̄ ē et ideo facit
bti eos gr̄mue cantare Sēs ste
dñs deus sabaoth Sic videmus
p̄ nectar in quinis fiat qui
nuas choreas dulce et caritate
sic ītel Istud nectar q̄fert ei
quatuor hz em̄ p̄ vino potūte
diuine visionis p̄ garriofilis
hz venustate dñice passionis
p̄ cinamomo hz fm̄itatē ethne
tenacibꝫ vel deuotionis p̄ zuccha
ra vl p̄ melle dulcedinē seu
suauitatē ethne fructibꝫ De
isto nectare dr̄ Cant v° bibite
et inebriamini amici mei carissimi
id ē spūale gaudiū a celesti gau
dio pigmentatū de quo dr̄
mat. Intra in gaudium dñi tui

Tertio fructꝫ ē fructus pacis
hz quia de tali dcm̄ est in tracta
tu de beatitudinibꝫ i vn̄ be
atitudine i hoc nl ad pns de hac
dicetur

Quartus fructꝫ ē patria de qua
simplicit̄ dcm̄ ē in tractatu
de beatitudinibꝫ cū dicebat de
viij a beatitudine

Quintus fructꝫ ē longanimitas
vel p̄severanc̄a de qua nō
sunt tria p̄mū ē p̄ nob gmeritat
t̄m q̄ efficacit̄ optatur t̄m p̄
singularit̄ coronat̄ p̄mo i gmeritā
p̄severanc̄a qz deus p̄severantē q̄
usq; p̄fert opa sue creatois iu
ī deū ī complent dñs sic
vij opa q̄d fecerat Et cū p̄se
uerant quousq; p̄fert opus
nre redēptois qz dr̄ Joh xvij
opus cōsummaui q̄d dedisti mi
vt faciā Sēs p̄severauerit
quousq; cōpleuerit opa sue p̄fec
tionis in quoꝝ p̄sona dr̄ Apli
ij ad Thim iiij bonū certamen cer
tauī ītel 2o p̄severanc̄a optatur
effectꝫ vñ nota triplex ē p̄se
uerantie effectꝫ nā p̄severanc̄a
p̄fert meritoria impetrat p̄tu
lata Stabilit acquisita p̄mo
i p̄severanc̄a p̄fert meritoria et
nē imperfecta relinquit cōfir
mat̄ desit Sic videmus q̄ mulier
cule q̄ m̄ gr̄mer semel ctas
p̄severando et q̄tmuando p̄fecit
labore sue peregrinatois Et sic
videmus q̄ nā gr̄mue orando
et modici radice vl mite fit
arbor̄ mre celsitudinis Et
sic nos videmus p̄ gutta aque q̄s

sit res valde mollis q̃ tenue ca
dens cauat lapidē robuste solidi
tatē Et ideo dr̃ Iudi xviii Nolite negligē nolite cessare 2o p
seuerantia impetrat postulata
Vñ maria magdalena pseuerādo
vidit resurrectionē xi Vñ apli
pseuerando in orōe acceperūt
donū spūs sc̃i Vñ dr̃ actor ij
Et ppterea dr̃ luce xxi In pseue
rantia vestra possidebitis aias vras
Vñ xpc dr̃ Qui pseuerauerit usq; in finē hic saluus erit

Quartus fructus est de simplicitate de quo dr̃ Sapiē i Simplicitas iustorum diriget eos Et de hoc fructu dicendum est in tractatu de beatitudinibus in capō de mia Ideo hic de ipso nichil est dicendum nisi q. tres sunt de quibus bonitas predicte dr̃ est enim bonitas nec ostentatiue fortune adornatiue gre reformatiue glie quietatiue de quibus Gen. i. vidit deus cuncta q̃ fecerat s. bona nec bona fortune bona gre bona glorie et erant valde bona

Septimus fructus est fides benignitatis de isto fructu fit dictum est in tractatu de beatitudinibus in capō de mia Et ideo nichil ad presens dicendum est de ipso nisi q. tres sunt q̃ ad benignitatē nos inducunt scz preceptiū qd̃ indicit vel imponit exm̃ qd̃ ipponitur supplicium qd̃ cuadit stipendium vel premium qd̃ acquiritur primo inducit nos ad benignitatē precepti qd̃ a xo indicit luce vio Esto misericors sicut et pr̃ vr̃ misericors est Secundo debz nos mouere exm̃ qd̃ ab ipo ipponit de Damiliano luce xo Dz nos mouere supplicium misericordie qd̃ in misio cuadit quia iudicium sine mia fiet illi q̃ non fecit mias Quarto monet nos premium qd̃ in celo acquiritur dicto beatitudines qui propter iustitiam

Octauus fructus est de mansuetudine de qua supra dictum est in tractatu de beatitudinibus in capō de mititate Ideo de ipso pauca hic dicenda sunt breuiter et notanda q. mansueti dalg informant circa iracundiam

hunc coronam coronat pseuerantē quia ut dr̃ Saluator qui pseuerauit usq; in finē hic saluus erit

Sextus fructus est de fructibus bonitatis de isto fructu tractatum est de beatitudinibus in capō de mia Ideo hic de ipso nichil est dicendum nisi q. tres sunt de quibus bonitas predicte dr̃ est enim bonitas nec ostentatiue fortune adornatiue gre reformatiue glie quietatiue de quibus Gen. i. vidit deus cuncta q̃ fecerat s. bona nec bona fortune bona gre bona glorie et erant valde bona

Septimus fructus est fides benignitatis de isto fructu fit dictum est in tractatu de beatitudinibus in capō de mia Et ideo nichil ad presens dicendum est de ipso nisi q. tres sunt q̃ ad benignitatē nos inducunt scz preceptiū qd̃ indicit vel imponit exm̃ qd̃ ipponitur supplicium qd̃ cuadit stipendium vel premium qd̃ acquiritur primo inducit nos ad benignitatē precepti qd̃ a xo indicit luce vio Esto misericors sicut et pr̃ vr̃ misericors est Secundo debz nos mouere exm̃ qd̃ ab ipo ipponit de Damiliano luce xo Dz nos mouere supplicium misericordie qd̃ in misio cuadit quia iudicium sine mia fiet illi q̃ non fecit mias Quarto monet nos premium qd̃ in celo acquiritur dicto beatitudines qui propter iustitiam

Octauus fructus est de mansuetudine de qua supra dictum est in tractatu de beatitudinibus in capō de mititate Ideo de ipso pauca hic dicenda sunt breuiter et notanda q. mansueti dalg informant circa iracundiam

Altius eleuant amplio venerat
primo q mansueti clario mformant
Exm de discipul vñ Jacobq i na
nomea sua Jn mansuene suscipi
te mslit verbum 2o tario pug
nantur Hic videmq q inter
no impugnant n castra alta et
altio eleuata Hic em videmq q
leo et camis no cuadut hoiem si
i venant em iacente ul sedente
m tra vñ in pb xxxvi Mansueti
hereditabunt tram et delectabit
i multitudine pacis 3o altio ele
uant sic pt3 de xpo qui venit
ad nos mansuetq sic de bta vgi
ne et mltis a3is vñ pb lxxv
Exurget m udicio deq ut saluet
oes mansuetos tre Quarto ma
sueti amplio honorant Exm hoc
a xpo de terrebente i nouissimo
loco Luc xviij pb cxlvi Suscipi
et mansuetos dns Nong fructq
e fides de quo dm e i tetrtio
de vtutibq m trap de fide et io
nil aliud est hic dicend n q si
des e sic fundamentu ad sustmed
Hic armata ad cuadend sic argu
mentu ad cludend sic mstru
tu ad ascendend primo i fides e
sic fundamentu ad sustmed Hic
em videmq q m qs nolt reduce
plantu po ponit tradite Bilit
qs domistrator fuerit domu po
ponit fundamentu Bilit i mod
q si aliquis nolt edificare bona
opa dz supponc fidem q ut pe
tra dicitur est totiq spualis edi
ficij fundamentu deo dicit dns
petro ayat xvi Sup hanc petra
edi ec mea Et no q dicit sup
hanc qz fundamentu ad nemo
ponc pt pter id qd positum
e xpc Cor iij Et ideo si aliqs
edificat sup id fundamentu desuer

Nong fructq

qua vt ait apls Sine fide impsi
ri placere deo 2o fides e armatu
ad cuadend est em sic scutu mli
tare Scutu at militare hz sup
fine et tres angulos portat a sim
tra pte ad aduersariu et a pte
cordis ad ptegend ipm Et tres
signu hz repntare dei Hic trac
ta fides catholica ad repellend
aduersariu cui tbq calius ad pte
gend aut cui tribq potius ad con
fitend deu in tribq psonis vñ
aut apls ephs vi Sumetes statu
fidei 2o fides e sic argume
tu ad cludend nd aut sic argmtu
dmletricu qd predit ex pbabilibq
aut sic argumentu teptatu qd
predit ex hijs que vident pbalia
et no sunt hz e appedicio i sa
ciens scire nullu em aliquis sa
piens p sua sciam potuit puenire
ad tanta sciam de deo et creatur
ad qta vent simpler piscator
petro cui dicit xpc xvi Beatus es
filius dei viui pisces pid argentu
pbat vnitas dmc Sed tintas p
sonaq vnitas pme trie et milia
pcepta et milia alia que xpc at eis
discipli pid argentu et no pulmo
demirabant Ita pid argentu p
arpo dentatue illuminato tempa
bulacio tectoq claudoq iudicio
studioq loquicio muitoq extensio
sui erectio ardoq sustitatio mo
tuoq Et ideo dicebat Job xxvi Si
opa no fecissem i eis que nemo
alio fecit peccm no hrent Et io
volens apls dissimire fide ayt
ad ebreos xi Fides e sbia rerum
sperandaq argumentu no apparentiu
Quarto fides e sic mstructum
ad standu Videmq em q na ois
res hz locu spm ad que natur
tendit psua nam Hic grua sunt

loci deorsum ad que p̄nat ḡutt
nat descendunt leua at hint lo
ci sursum ad que p̄ naīm leuit
tat ascendut homo tu om trea
turnt corpalui nobiliez hz loci
sup dia corpa ad que loci an̄
tatu potezat p̄ gram astendē
ḡuib nō potuss̄ p̄ naīm Sed
ap̄t p̄m̄ grea sibi fiut ablata
et nat totalit sanata Et ideo
ad hoc q̄ possit ad loci ꝑfectu
meate Indigebat instrumento
quoda qd instrutu alig p̄ sua
sapiaz vl vita potuit fabicare
ꝓter xpm̄ q̄ fabicato e amoue
et solem ideo oēs qui saluati
sunt Cruc quida e ved vnasca
la p̄ qua in celu astendit ⁊ tmēs
xp̄i grad̄o ex xp̄i articulis p apl̄os
declaratis uir mīt cor celos
intrepide ab acrio qui celum
dr̄ usq; ad celum empurrid
m quo denaio nūc tractur latch
aut ypig scale sunt Dimitas et
quatitas Ista aut scala fiut p̄
xp̄m̄ deum et hoiem fabicata
Sed nob fiut p xp̄i apl̄os re
uelata Ista e scala qua vidit
Jacob p̄triarcha cū catumen p̄
tingebat ad celum cui ecc̄s dn̄s
aut ianua p quā angeli ascē de
bant et descendebant gen̄ xxviij
Et de ista scala dr̄ i p̄mone asce
sionis Astendat nitatī tōde i
fide vt cū dies p̄missi aduenerit
sequam̄ in corpe

Quarto firet spūs c modes
tia de isto fructu in tractatu de
tpancia dem̄ e id ad pnīs n
est dicendū

Undecimo firet c gt mētia
de isto fructu in tractatu de
consiliis in capitulo de casti
tate dictum est

Duodecimo fructu c castitas
de qua silr in tractatu de consiliis
dem̄ est in capitulo de castitate
id de eo nō c hic dicendū

Post tractatū de fructibus spūs
de ḡnāli et vltimo iudicio
c dicendū Ista c enī ordinata dicta
sūt a fructibus bonor̄ op̄m̄ vestre
ad iudiciū et in quo de quo
iudicio cor ḡnālit sunt nonda
signa que p̄mittent Septa q
apient vba q̄ dicunt et fructus
septi signa que p̄mittent erunt
sic queda p̄ emptoria ritas scīpti
s libri que apientur erūt queda
acta et ꝓgressa recitatio et tes
tiū publicatio verba que dicent
erūt sic queda sine p̄mulgatio
facta que scribtur erunt sic
queda late et p̄mulgate sine
exercitio Primo igitur p̄cedent
id iudiciū ut dr̄ Joel xv signa sic
queda citatio p̄ emptoria q̄ sig
nat Jerom̄ se repisse i hystoria
hebreor̄ quor̄ sic xv p̄ma die
erigit se mare xv tribus sup altū
montiū stans in loco suo q̄ma
xa die descendet ita q̄ vix videri
poterit xa die pisces et maxie
belue apparentes sup mare dabunt
rugitū vl mugitū usq; ad celum
xiij die ardebit mare et aqua cū
tā die herbe et arbores dabunt
vocē sanguinē xiiij die ruet firma
xv die petre ad inuicē collident
et in orto ptes stridebunt et vna
quāq; pr̄ collidet alia et nō scietur
homo sonū illū si tm̄ deo placuerit
fiet ḡnālis tremotus q̄ tantus erit
vt dr̄ q̄ nullus homo vl al stare
poterit et ad tale sonū oia
p̄stinuntur Nona die equabit̄ tot
ra et omnes montes et colles
in pulueē redigent Decima die

cribuit homies de cauis et ibunt
velud amentes nec poterunt mu
tuo sibi loqui vndecima die surr
gent oia ossa mortuor et stabunt
sup sepulcra oia em sepulchra
aperientur ut mortui exeant vale
ant Duodecima die cadunt stelle de
celo In hac em xij die dr q oia
animalia venient ad campos virgi
nis gustancia nr bibenda Tredecima
die morient homies viuen ut red
eant mortui resurgant Quartadecima
ardebit celu et tra suppficies
tre et aeris Decimaquinta die si
et celu no mue et tra nouabit et
resurget mortui sm virtutes
meita et demeita receptui sc
em signa erunt ut dicm e qdam
peremptoria citatio et tribui tu
executione sine vl excusatione ad
iudicium vocatio et pmissario hm
ait Apls i Tessa iiij Ipe Dns in
iussu et i voce archangli et in
tuba dei descendz de celo Deinde
tribili citatur Sc Jeromi Hiu
nimeda sic bibam sic aliqd a
fracta sp videt sonare i aurib
meis 1a tribil tuba Surgite
mortui venite ad iudicium Et ps
xxxi Quid fiet cu resurgu ad
iudicium 2o i 1o iudicio tremendo
aperient sctpta sic qda acted Et
nota q ibi aperient tra sctpta so
lepnia et autentica et sme vl
colupnia sz liber passionis Dnice
lib' asscie et liber vite po em
aperient qi queda acta lib' pas
sionis Dnice in quo sunt s crux
clauu lancea corona spinea Et
in carne xpi cicatrices xpi et vul
nera ut Sc Thom Et no erit te
nebras actusarioris cu videbit
quibz cruce et pcm xpm hnite
in corpe suo testimonia passionis
Vn dr dyat xviij Cui apebit
signu filii homis in celo 2o
aperient lib' astaru Et no q lib'
astaru qt mebit tra cla sz
Cogitacões Cap i Incogitacio
bus mpis mitrogne erit Cm
timebit ecc vba et locutões
otiosas ut dyat xij De vbo
otioso qd locutq fuit homo red
det roem in die iudicij Contime
bit ecc liber ille facta et opões
qz ut dr Cas vl Cuncta que
fient adducet dns in iudiciu p
vl creato sic bonu sic malu fuit
bonu s. obmissu et malu omissu
2o aperiet liber vite i xs cq
virtute malfestut secreta ostiaz
vnq ad alterq sic dr Apls i cor
iiij Nolite an tempq iudicare quo
usq veniat dies Dns ecc de ipis
libris dr Aperc xx iudicati sit
mortui ex hijs q scripta erant
in libris sm opa ipoz 2o 1o
tremendo iudicio vba iudicu p
nunciabunt sic sna dispnctua
vnde nota in ista sna spalit tra
primo caz magistridme sic dme
situate De qua dr ia sna qua
no erit peiume vl possibile ire
ne sz damnacois vl saluacois eine
Illi em q obtinebunt i vitabunt
ad possdm hereditate eine qz dicit
dyat xxv Et ibunt hij i supplicium
eternu Illi aut i vita eina 2o no
i isto iudicio audituri multitudez
vl turbe solemnite in eq opperta
repbi q fuerunt totu em multitudo
congregabit ocs angeli De celo homies
de mundo dyai de inferno vn dr
dyat xxv Congregabunt ant eu
ocs gentes Et ic de bono consilio
homis q de iure suo dispdet an
die sme pticose coram sacerdote
De oppone tractatu vn Sc Capios

cat) ꝯ iudiciū pa ustrica ꝫo
i to iudiao tmendo vl ſma timeda
iudicī nō ſeueritate vel ifflexibi
litatē vij dr̄ malachi iij ꝛ
quis potit cogitare die aduentꝰ
eiꝰ aut quis ſtabit ad videndū eū
Tanta erat nāq; tūc iudicī ſeue
ritas et mflexibilitas q; ſi bta
virgo et ꝺēs angeli et ſcī et
ſcē genua flectent et cū ladmis
rogaret p aliquo q; ſet i mortli
pcō iudex nō exaudiret eos qz
dr̄ piꝰ vl zelus et furoz viri
nō parcet m die iudicij nr̄ acceſſ
cet eoꝝ pibꝰ nr̄ ſuſtipiet p
redēptōe munēa prima Quarto
et vltiō i iſto tremendo iudicio
fra ſtatim exequti dubit̄ de
exequēde illio ſmē notant̄ ſpe
cialit tu primo multitudine et
ponāz miſtroz q; pati edit ad
vbū iudicī exeqdū qz dr̄ ayt
xviij In ſſūmatōe ſecli cribit
angeli et ſeparabit malos de
medio iuſtoz et mittit eos
i caminū ignis vbi erit fletꝰ
et ſtridoz dentiū ꝫo i iſta exe
cutione nō imponūz et angustia
rep̄boz qz nulla erit via ad eua
dendū vn̄ st̄ luce ꝙ angustie
erūt vndiqz rep̄boz vie Super
erit tūc iudex iratꝰ Inferig; ſtre
ab horrendi mferni et dcrēs
ictuſana peccati ſimſt̄ mſi
mta demona ad ſupplicīū tra
hentia In q; ſtrictā vrēs forſ
mūdꝰ ardenꝫ mſer parēt ſic
deſphensus quo effugiet latere
erit nnpḡle apparere ſtollēdꝰ
et io dr̄ Apoſt vo ꝙ deſide
rabūt hoiēs mortē et fugiet
mors ab eis ꝫo nō q; iſta execu
tione deſerēt et crudelitā cum
auxilioz Tūc enī xp̄s q; tūc eſt
mitteꝫ q; p peccatoribꝰ tradidit ſe
metipm redēt m Saphatde corp
in eq; ꝑſona dr̄ pau Ego q; i m
teritu vro videbo ꝛc̄ Gaudi
et q; p ſalute oīm ſe morti
expoſuerūt nō ꝙpatient̄ tuc
mſerie rep̄boz ſi porig gaude
bunt m Saphatde corp qz dr̄
m pḡo hoc vos letabit̄ iuſtus
cū videbit vindicta ꝛc̄ Dic enī
nūc e tempꝰ clemētie ſic
erit tp̄s victoriē et vndicte ꝗ
id p̄b lxxxiij Cū actus tempꝰ
eō iuſti audi et q; ſufficiat

Poſt tēratu ſynalis iudicij
dē videi de pena mſi
et ꝙdoria p̄dixi Iſta enī
e vltima dicta ſ. a iudicio ad
mſiū ul ad celū Nam rep̄bi
fuerūt peſſima dicta de iudicio
ad etnū ſupplicīū Iuſti vero eq
facient optima dicta a iudicio
ad regnū etnū primo i videnꝫ
e de penis et ſupplicīs rep̄boz
de quibꝰ nōnda ſunt v primo pe
nar̄ acerbitas ꝫo penar̄ diuſi
tas ꝫo penar̄ diuturnitas ꝛo pe
nar̄ omniſtus ꝛto penar̄ ſi
tilitas primo i pene rep̄boz
erūt acbiſſime et i tollēabiles
iuſſima enī pena q; m q; milo
pt tollerari mor e pena p̄gatoꝝ
ut dicit aug; m quoꝺ ſimone
q; to maḡ pena mſi In iſtq;
q; velemēt dolor et dicit
ſaluator m euāgelio ꝙ ayt xvij
ibi erit fletꝰ et ſtridor dentiū
ꝫo pene mferni erūt duāe vn
nota q; m ſāc ſcīpta i venunt
ix pene p̄ma pena e ignis ꝫa
pena e vermis ignis ardebit tame
vermis vorabit mente de iſtꝰ duabꝰ
dicit vſa vltꝰ vermis eoꝝ nō mo
rietur et ignis nō extinguetur

ta pena ē fetor ut dicit ī ps
x Igns sulphur et spūs procellarū
pōs cultus corp ī pene corp Quarta
pena ē frigus qz dr Job xxiiii
Transibit ab aquis nimiū ad
calorē mm qđ erit maxīa pena
mutacio subita qz nīa mutatōes
non patitur repentinas ut dr ypo
tras Quinta pena erit fames iux
illud ysa lxv Serui mei comedent
et vos esurietis Ubi nāq ē tanta
copia q̄ neq; q̄ tota aque poterit
hīre ut lē luce xvj Deuute epu
lone sepulto ī mpho vñ greg Aut
tā aquie perijt q̄ mīa pamb la
zaro negauit Sexta aūt pena
erit fames que ibi erit et magna
morbis ē tanta visois dme vñ
dr greg In morbos ī fames mt
ficit qz sancte sue saluator eis
ab scondet Septima pena ē tortor ul
potiꝰ tortores qz dicit mt xviij
Tradidit eū tortoribꝰ donec rēd
det vniuersū debitū Octaua pena
ē horror vnde dr Job xv vbi nō
ordo sz sempiternus horror ī habitat
Ista erit maxīa pena qz videnq
si nuc apparet nob vnq solus dra
bolus magnꝰ horror et q̄ ī tol
lerabilis erit q̄ ergo erit tunc
cū tot horribles appebunt Nona
ua pena erit tenebre ī qua ī tar
tarabunt et ligabunt reprobi qz
dr aut xxij ligati manibꝰ et pe
dibꝰ proi eū in tenebras et greg
dr in manibus ignis mpnal q̄ma
crone hz sz nō luce Decima pena
et q̄ pūl erit dolor qz ī illa
penis nō solū erit acbitas sz gra
tas vñ dr greg horrendꝰ nō
erit reprobis ibi dolor cū formi
dine flamma cū obstinatate morꝭ
sine morte et finis sine fine
defectꝰ sine defectū qz et morbus
aut et finis spūs mrtpit et defec
defectē nescit mors pmit et q̄
tnegrit et dolor cruciat et pa
uarem nō mpōit Et tē ē qz cū
patre et drabolo ī culpa gsentiat
ustus ē ut creatē ī reprobos
pena gliciant Et nonq q a diuꝭ
caus ipis reprobis erit dolor et
aut lor cne dolor pmā ē qz a
miserit bona tpalia hō mūdi
pōt exp Cū meteicit homo nō
sumet sīa neq; des cū eo gla eiꝰ
ta causa ē qua tpō pōderit
vñ Ce ī tristi estas facta ē mors
et nō saluati sumꝰ dapnati nāq
darent libent totū mūdū p vno
momento tpis si possent hīre ad
pentend Tā cū qz visione et glo
ria dei pōderit vñ dr Christꝰ
q̄ occ gehenne cruciatꝰ sut ex
tenꝝ visois dei Quarta cū est
qz miserim vilitate et miseria
acquierit est eis locꝰ mternal
tenebrosus et penulosus qđ erit
maxīa pena duitibꝰ et thesbꝰ
voluptuosꝭ et magnatibꝰ qz in
vita habuerūt domos sūs flumo
et ī erit gtnuꝰ qz dr ysa lxv
ast flumꝰ ī furore meo erit de
ista penis ait bnꝰ ī sinone de
negocio spūali O gehennal regio
fugienda Virgnis ardens frigꝰ
urens ul urgens timor ī mor
fetor mtolleabil malleꝰ penie
tenebre palpabiles confusio per
tatorū Ymodacio vmeꝝ horri
bilis facies Decimꝰ totꝰ timor
ad hec regionis memoria dr est
ibi penarū diuntas pene cū
mpnales erūt diuitie ymo spi
tne qz dr ysa xxxiij Quis ex
vob potit habitare cū ardoibꝰ
sempiternis Et aut xxv ite maledic
ti ī ignē etnū dicit cū greg q

ad magnā ustricā udicꝫ ptinz
vt nullꝰ tardeant supplicio qui
nullꝰ dum viueret voluerut
tardare peccato et id ē sume ho
norandꝫ mysta pena q̄ sit maxi
ma et atra Si em dapnati sm
gul diebꝰ flerēt et ī fletu ē
mittēt modicā lacrimā plg de
aqua ꝓportionē tpis De oc̄ul
vnig dapnati exiret q̄ sit tꝝ
totꝰ mundi Clꝫ ꝓbatio ē quia
illa aqua ē infinita Aqua
aūt totꝰ mudi ē finita Quarto
ē ī infinio penaꝝ diuersitas Qui
em ī infinio nolentꝫ qz vmisce
ptes hoīb tm corpis q̄ aīe ꝓ
die udicij erut mergne qz dr
ap x Timete eū qui postq̄ oc
cidit pt corpꝰ et aiaz ꝑdē
ī gehenna Nūc aūt videmꝰ
q̄ nō possꝫ homo sine maximo
tormento tgnē mergte vnig
digiti sustinere ꝑ vnā horā
Cruciatus i2 erit dolor q̄n totꝰ
homo ardebit in tgne Cruciatꝰ
signū ꝫ maximi dolorꝭ dicit
Precepter Saluator ī cena o
ans xm Ibi erit fletus et
stridor dentiū et alibi plices
Cento et vltimo ite pene inf
nales erut ī utiles et ī fruc
tuose pena em pnā vite bue
et leue et fructuosa ꝫ futi
ē longissima grauissima et
infructuosissima qz si dapnatꝰ
flendo tantū de lacrimis ciceret
q̄ m ē De aqua in mari nō
sufficeret ad lauandū macliaz
vnā mortal pctī Erut tri
mitra se pmaz agentes et ꝑ
angustia spꝰ gementes vt dr
Sapie vo Et tri infructuose
qz ī infinio erit sꝫ mlꝫ pnitentiꝭ
nulla tri ī erit erectio voluntatꝭ

Exem de sto patre qui orat ꝓ dño
et ꝓfessione et obstinatōe gmli
et hoc de penis infinis sufficiat
Ostractatū de penis inf
nis sc2 vltimo videre de
gloria paḋisi Ꝫ em ē sīb
vltime dicte qz finis ē oīm
desideriorꝫ De qua ad pns tm sꝫ
dicenda sūt valor ī pciabilis decor
mestimabilꝭ honor insupabilis
p̄mo i2 illig glorie celestis ē
valor ī pciabilis qz dr2 nec
oculꝰ nō vidit deꝰ absq̄ te
que ꝑparasti diligentibꝰ te Et
aplꝰ ad Cor oc̄lꝰ nō vidit nec
auris audiuit nec ī cor hoīs ascen
que ꝑparat deꝰ diligentibꝰ se valor
aūt illig glorie celestis attendi2
in hoc q̄ ita tarde venit ea deꝰ
suis amicis Constituit em petro
martirū crucis paulo cōstitit
decollatōe capitis Est at veris
simū et ctum q̄ deꝰ nō decipet
aliq̄ amicorꝰ suorꝰ et gd plg ē
ipe xp̄s emit gloria illa ꝑ aīe
sub tormento et ignoīa crucis
Est aūt ctissimū q̄ deꝰ pi nō de
cipet vnigenitū filiū suū in
emendo id rēg nīa Cū go illud
rēgnū tantū constituit filio dei
et alijs eius amicis etiā ē q̄ res
maxima ē et ī pciabilis valor
vñ dr2 Cor vo Empti em estis
ꝑcio magno glōi et por deū
in cor/ris vo ꝓta ia celestis ē
decor ī estimabilis vñ Eccl pul
chritudine eius admirabit2 sensꝰ
vñ nota et duobꝰ pr colligi de
cor illig regni p̄mo et decore
rerū naliū inferiorꝭ quas deus
ita voluit decorare Sic videmꝰ
q̄ liliū in hyeme aperit vestē et
pgā decorat id vestē et ī estate
vñ agat vo Considerate lilia

agf zīf 2o apparet decor illig
glorie celestf ex rebg artifi
alibg Dic videmg q; lapis la
pides et metalla pse videntur
vilia et gi tra Sed trī efficiūt
p artifice pulchra et splendida
qs sunt polita et deaurata qtū
go faciet sūmg artifex ro sapia
t mfinita et i decorandf amicf
suis brīe m ia celesti gloria so
dr azt vo Si senū agf qd hodie
e et cras i celibamī mittit dns
sic vesciī qto magis vos mdice
fidei 2o gloria celestf e honorf
isuperabilis qd pbat zr for po
qz ois sancti erūt reges sue
volim tf ipotes ut dr dnsiel
10 dr azt xxv venite benedicti
pris mei ptrpite rhnū qd vob
patū e zīf 2o qz ois erūt filij
dī et heredes dei et coheredes
xi ut dr zro viij 2o qz erūt ois
gi dīn xpi eīm ipia psona
honorabit eos qz dr luce xiij p
tinget se s yb et tristicia mstrbt
ill et faciet eos discūbe sic filig
regf ofacuit i ipia psona sua de
qn vult multa suos nobiles ho
norare Quarto qz ois erūt dij
sic dicī m ps lxxxij Ego dixi
dij estf et filij excelsi o/ Et hec
dignitas erit i xpo ex magni dilme
dilectois g tm fecit amante i amā
tm ut dicit aug Et pbg dicit
p quib qs illis e quale e dilem
bi at tra diligf tra eis si aut
deo diligf g dicī deg erit no
audeo dicē ex me sz p scīptura
s ego dixi dij estf Ihc i ia celesti
curia considero alia tra s loca
sūme gloriosa sortissime potesta
tissime copiosa pmo i mo
celesti rhno e loco sūme gloriosus
qz quib stet erit m loco m quoc
ipe dei filig qz dr sorii ubi eo
sum illuc et minister meg erit 2o
i illo celesti regno e scīm precio
sū corona ut dr m ps xx de q
libz sancto possuisti i capite eig
coronā de lapide precioso sc lapf
e margarita illa qua qui dicit
vendit oia et emit ea ut ut
xiij Et nō q; zr e corona stolaf s.
aurea et aureola aurea dr
primū sbale qd consistit i tribg
s. in visione dei clarissima in fru
cione suauissima et intencione se
cretissima de qua dr est ut co
rona aurea sup mitrā eig que
e ornatg pontificū qz ois sti nō
solum erūt reges ipotenb sue
voluntatf sz et erūt sacerdotes et
pontifices offerenb deo se sacrm
laudis et ideo dr apoc v ffe
cisti nos deo regni et sacerdotes
alia corona dr aureola i corona
pua Et ista aureola s.m doctores
e queda natalis corona q debet
scīs toe opis ex celleniu dat
tribg gembg homī dat eni dñibg
et e florea martiribg et hec
gemea doctoribg et q e stelle
aureola florea dr vgmibg qz
honore vgmitatf floruerūt vi
dr i ps viij de vgme vgmiū
ro et agno qua vgmes seruāt
gloria et honore coro et aurea
la gema dat martiribg qz ad im
stāz lingue fortissimi et pdicā
fuerūt Unde dr m ps xx po
suisti m capite eig coro de lapi
aureola stellea dat doctoribg
qz celestia docuerūt unde dr dan
xij Cum docti sunt fulgebunt
qi splendor firmamenti et qi ad
iustī eru multos qi stelle erūt
i pperue eternitatf Et de mlere
gloriosa dicit apostolus q; cāt

amicta sole et luna sub pedibꝫ ei⁹
et in capite ei⁹ corona stellar⁹ xij
ꝯ amicta sole ꝛ alia doctoribꝫ
iustis et sapiẽtibꝫ dicit q̃ ꝛ caritate
et luna sub pedibꝫ ei⁹ q̃ calcabit
q̃ pedes significãt ꝯ fuit plena
pietate q̃ luna mut̃ q̃ ꝛ valde
humida Corona stellar⁹ sũt aureola
doctor⁹ Unde et erũt stelle xij
i corona q̃ duodenariꝰ nũꝰ habun
dans ꝛ in quo mult⁹ ꝙ doctrina sacre
scripture ꝛ habundantissima ꝺs iustis
sic fuit doctrina xpi q̃ fuit doctor
doctor⁹ dei doctrina dr̃ act̃ v nisi
habundauit iustꝰ erũ plꝰ q̃ scia
et pietas / nõ mt̃ / in tẽpe relaxat⁹ per
cutores nũt et reputabi q̃ ꝛ munda
ciuitat⁹ nõ habundat ut egipt⁹
nt̃ fortes nt̃ pseuerauit fuerũt
i amore xpi sic martires nec
vitate ptrauerũt i ore ut doctores
aureola nõ hũt et q̃ terra dei
hꝫ nõ habuerũt idcꝰ aureola et
gloria sibi pmiꝫ nõ habuerũt
et oi corona sic aurea et auella
carebũt ihꝫ aliud est n̄ q̃ loco
corone etne felicitat⁹ coronabũt
corona etne claritat⁹ Unde id ꝙ
dr̃ ysa Coronabit coronabit etiam t
bulabõe / xo m̃ia celesti gloriabꝫ
nedicta erũt fructꝰ optimi et
ubrimi Un̄ nõ i scr̃ sptũ i ve
mut̃ꝭ fructuũ dre s̃ fructꝰ
crucis tumphat fructꝰ grẽ spũal
fructꝰ glorie i mortlibꝫ et q̃ bz
ꝛ i quadrupliciꝫ dra nũꝰ pmo t
sũt duodeci fructꝰ crucis et pas
sionis xpi pmꝰ fructꝰ ꝛ demo
nũ expugnatio qua abstulit ei
totũ mundi principatũ Unde id q̃d
dr̃ Joh xij Nunc princeps mundi
hꝫ eiciet̃ foras xꝰ fructꝰ ꝛ cor
poris infirmi fractio pb̃ xxiij
Attollite portas principes vestras
xꝰ ꝛ mortuor⁹ et patior⁹ sustinuꝰ
Lorf xv Bit in ada ds mari
unt̃ sic et in xpo ds crucifixabit̃
tuarũ ꝛ captiuor⁹ redepcio
Lorf vi Empti enim estis pcio
magno Unꝰ ꝛ rector⁹ illuminio
ysa xxxv tunc aperient̃ oculi cecor⁹
dextus est

Septimꝰ fratꝝ ꝛ timidor⁹ et fri
gidor⁹ culestio pb̃ xviij Nõ ꝛ q̃
ꝛ abscondat ꝯ calore eius Octauꝰ
ꝛ difformitꝫ et tẽptũ separatio
pb̃ Lauabo me ds me ysꝰ et
munda aqua me zac Nonꝰ ꝛ sitibundor⁹ vel sitientiũ potatio et
refectio Joh vi Caro mea ve
ꝛ potus Decimꝰ ꝛ patꝝ placatio
Gene xlij Accessit ad singulos ape
stolos melius clamando ꝙ abel
q̃ sanguis abel clamat vindictam
uꝝ id gen iiij Vox sanguis fratꝝ
tui abel clamat ad me De terra s̃
iustitia et vindicta patri Sed
sanguis xpi melius clamat s̃ mam
q̃ precibus deo pri reconciliat xi ter
tus ꝛ iaime padisi aperio Unde
gen xxviij Nõ ꝛ hic aliud nisi
domꝰ dei et porta celi q̃ sic aperta
ꝛ in apertione lateris xpi Leo naz
tpe apta ꝛ iamia padisi dno s̃
moriente que clausa fuit Adam
peccante s̃ hora ix Septimꝰ
fratꝝ ꝛ hereditatis celi acquisitio
vel affinatio q̃ ut dr̃ act̃ xxvj
hic ꝛ sanguis nouꝰ testamenti Un
veteri testamento sanguine aspergebat̃
arca Un sanguine aut nouꝰ testa
menti i promissionis assecutur hereditatis
etna De isto fructu multiplici
dr̃ in pb̃ i Erit sic tanquam xpi
tanq̃ lignum qd plantatum ꝛ secus
decursus aquarũ i quarũ habun
dantiã que sine mensura fuerũt

m xpō ꝙ fructū suū dabt in
tpe suo i m tempe mortis sāc
tissime et benedicte Cerū de
sunt xij fructy gre spualis de
quibꝫ dicit gall v Fructy aut spꝰ
sui gaudii cūb pax pacia zc
de quibꝫ supiꝰ dcm ē i tractu
de fructibꝫ spꝰ sc̄i io hic nl addo
to sunt xij fructy glorie i mor
pmꝫ fructy ē sanitas absq;
firmte pbt xij Cui sanctꝰ
misit tuas ly ē umectꝫ sine
senectute pbt xij Renouabit ut
aquile iuuentꝫ tua. xo qz i etate
xpi i xxxiij anoꝝ spꝰ mmgbt
sancti vt dr Apoc iiij Do
nec cramꝫ dēs i virū pfm
i mensura plenitudis xpi ly ē
sacietas sine fastidio pbt xxvj
Satiaboz cū apuerit gla tua
Quartꝫ ē libertas sine vitute
Unde pro viij° Creata libertabit
a seruitute corruptois in libtate
glorie filioꝝ dei Cultꝫ ē pul
chritudo absq; deformte vn Apoc
pbt iij Reformabit corpꝫ humil
me q figurabit corpi claritatis
sue Decimꝫ erit impassibilitas impas
sibilitas uel imortalitas usq; xxv
pcipitat dns mortē sempiternā
Ymꝫ erit habundans sine mdi
gentia Deutoñ viij Cerū oīm
habundans pfruer sine ē par
absq; pturbatione Nonꝫ securi
tas absq; timore de ipis duobꝫ
dicit usq xxxij Bedebit ppls meꝰ
in pulchritudine pacis In tabnā
clis fiducie et i requie opulenta
Decimꝫ erit qđ absq; ignoratia
i Cor xiij Videmꝫ nūc i enīgꝫ
te tuc aut facie ad faciē Undecimꝫ
ē gloria absq; ignominia Coll iij
Cui apparebit xpꝰ vita nra tuc
et vos apparebitis cū ipo in gla

Duodecimꝫ ē gaudiū sine tristicia
Sed de isto gaudio specat nota
q sunt pripue ser tāe qre sic gau
debunt s. loci amentas ꝙ possi
debunt Sotrida societas in qua
regnabunt Corpis glificatio
qua habebunt Mundi qui ce
serunt Inferni qui euaserūt
Isti em fructy figurant pxij
ramos ligni vite qui erat in
medio paradisi vt lē Apoc xxij
Fructy sume bonos det nobis
xpꝰ in celo Amen Ut illa ce
lesti gloria considerāda sint
alia tā mitis suspiriis affectāda
Amen Sitis Ciuitas amabilis
societas amplissima felicitas
plena i celesti gloria hic ame
nissima ciuitate Un dr i ps
gtosa dicta sunt de te ci dei vn
nota q ciuitas ista ē gtosissima
spāt in tribꝫ hic em figuꝝ valde
speciosam in censuꝝ valde spacio
sam Structura valde pulcra
po i citate bta ē i ea valde
speciosa Est em i quadro disposita
et formata ut dr Apoc xxi
Ciuitas i quadro posita et qua
drata figat soliditate et secu
tate illiꝰ regni celestis Sic vide
q figa quadrata ē splendior q̄ā
ea Unde lapides collocuerūt
quadrā et pyra i edificio collo
cāt Ita ecclesiā artifex deyla
pides suos i viros electos co
locauit quadrā quadratia v
tutū sc̄ prudēa tpana forti
tudine et iusticia et locare in
edificio regni celestis Ito ciuitas
ista est i mensura valde spacio
sa Unde dr hic q ad hoc q̄ hic
stuc in celo empirreo hic loci
sui sibi assignati ppm et speciale
magis spacioſi q̄ sit ab oriente

usiz id ordente de mensura
illiq ciuit dr apoc xxi q hz
stadia xij mlia Stadiu e men
sura l passuu Cinquagenalq
vezonuq m sac scpta reissioez
pdoz fit i qnquagesimo anno
qui dicebat jubileu fm legē
faciebat remissio pdoz vl debi
toz et redibat q bz ad posses
siones suas et ad tm patriu suoz
vt leuit beata ciuitas ista bn
mesuratur p stadia que otinet
vt dcm e passu l qz admodum
jubilei qnquagesimi anni oib
ista ciuitas ciuibq plenitq per
cata dimittit et remissis peccis
ad possessione sua i hereditate
etia ad qua erat ul scs predesti
nati facilit reditur Et ideo
quibz homo dz ee sollicitus de
peccis suis p primaz delendis qz
aliat no posset ee ciuis regni
celestis qz dr apoc xxi q no
intrabit in ea aliq coinquatus
et fictus abhoiatoez et i mun
dicia Sed valde nouu est q
stadia sut xij mlia p mm duo
denariu qui e mire habundatie
significat habundantia meritoz et
bonoz opm sine qua no e aliqs
gradus ciuis supnoz qz dicit
Saluatoz nisi habundauit
iustia vra plus q phariseoz scat
i exteriori ope no i meriori &
tute qz ex timore cat no amo
re et io erat mb stricta Sic
videq q timoz hz toz hoies valde
constringe et amoz dilatare vn
m pb dr de tute ciuit latiu
mandatu mb p millenariu at
mm q e ultimu limes et tlo
mitoz significat elegant id celes
te primu qd e finis et qes om
desideriozq ut dr augo et hoc
m pb xvj Gaudiabor cu appuerit
gloria tua ps in ciuitas christi
e instructa pphetia qz dr apoc
xxi q fundati sut mur ciuitatis
cu lapide pciosi ornati Ubi no
q xij lapides pciosi nolant et
ponit m edificio hoc ciuitatis
s. jaspis saphirus calcedoniꝰ sma
ragdꝰ sardonix sardiꝰ crisolitꝰ
berillus topasius chrisoprasꝰ
jacinctꝰ et amethistꝰ isti xij la
pides pciosi et fundamentales q
ciuitatis celestis signati pnt per
xij apostolos fidei que e fundame
tu oib boni et primi futuri ut
dicit apla hebreoz fides e rez
sperandaz substa i fundatu et uoz
bonoz uel isti xij lapides fun
damentales sunt ututes pcipue
quibus aiaz p gratia hoc pficit
quibus etia celeste primu habeat
et sic sut cor tuatis pciosiꝰ la
pidu Dicit ergo eis iiij or tin
tates pticuu prima tinctas lapid
est jaspis Saphirus Calcedoniꝰ
q sit fides que dz hoc pciosam
et nobile tinctue fides nanq dz
ee viuens no mortua hoc significat
jaspis qui e viridi coloris Color
eni uidis in herb vl planis vl
arboibq signu e feruiditatis sani
tatis et viriditatis Dz carens vi
riditatis signu est q vita plante
desint qn uiroz eis marcescit
Dicit qn i hoie e virioz honestatis
et bone opacois tute e magnu
signu corois viuere in gratia
alias eni fides mortua est et
infirmis nr e fundamenti edificij
celestis Et sic jaspis fugat fan
tasmata sic fides uires et ututes
p opa bona vitat ois dni mandati
menta 2o fides dz ee celestis no
trena i de celestibus bonis non

de opibq tremis auria celeste et
dina no quane voi i mira qz st
gregl ffides no hz mitiu cuiqu
mana u pbz expmenta hor
sigt saphiro hns celeste colore
et ste nobil p saphiro fugat
venenosa et mortificat azaneā
hic vera fides venenos fugeā
tiombq resistit et culpa i corde
audit ac de corde expellit vñ
dr̄ dñs xp̄s fide purificans corda
eor̄ hz fides dz esse forte no
ifirma q̄ psecutores et pcla
umissq et dyaca nocumenta
qz dr̄ i̇ psal. De drabolo cui
resistite fortes i fide et hō sigt
Calcedoniq qui m colore e palli
dq et dis sculpture repulsiuq
si naq̄ sculpture resistit et nulla
recipit Hic qui hz vera fide
utiq̄ p pmam e pallidq et mor
tificato ſ nulla sculptura ēt
nea pti recipit ſ sect qſiuat
sola ymagine dei ad qua e creā
tus Unde no q drabolq i qui
busdam no dicent fide captā
tam ill forte m upa sculpit
et formar figaz leonis r pcm
supbie In quibusdā figaz dra
conis r pcm iudie In quibus
dam figaz cani r ire In q busq
figaz talpe r pcm auaricie
In quibusdā figaz asini r acci
die In quibusda figaz lupi r
pcm gule In quibusda figaz
vrsi r pcm luxe q qd monz
nos Aplq p̄z xp̄i Nolite q̄sōrmi
hmt seculo r pcib q faut
m hō seculo Hec uda tmtat la
pidū e smaragdq Hardonix
et sardiq et ysi tres lapides
pciosi signt spem que hz sm
nobile tēmitate Hic em spes
venie spes gre spes glorie Hec
veme sigtur p smaragdū q colore
hz virde et gressū et curat
duas mfmitates et sscr morbā
cadiceū Color virdis et gressi
i smaragdine st virore gre
que mcipit p spe venie remiss
cē i vitro pnitente et gsto Et
sic dolor smaragdi e valde grā
sus sic gusto pcor̄ p pnitē te
uuustentis e grossa deo et an
gelis dei sup vno pcto peni
tā Et sic smaragdq fugat se
pes et curat morbū cadiceū
Hic species venie fugat tepta
ciones et sanat de pcm qz ut
dr̄ in ps̄ xxxiii no detelmgt
des qui spant m eo Et i ps̄ dr̄
Species m die cadet ustq et
resurget Species m die cadit
p ruina septimplicis culpe
sc̄z supbie ire inuidie auaricie
uctigie gule luxe et resurgt
m vitute et i efficacia septiplicis
gre spū sc̄i quas quis considit
no de vbis gposit nr̄ de dñis
nr̄ de amic carnalibq vl mūda
nis sz solū de gra dei sic dr̄
Dicit maledictus vir q confidit in
homie et ponit carnē brachiū
suū r carnale hoiem fortitudinē
sua et sc̄z Ubi vir qui confidit
in dño et e dñs fiducia eius Ille
qui solū spat i deo et bonis
et mal de sola gra dei vere sigat
p sardonē nā sardonix e color
in ymo mg in medio candidq
in supmo rubicundq unde sq̄
spes gre facit tā bona i spūte
sanct em ymago r trena mgrestre
et gregne et ymago i semi ti
mēte sanct i medio r in corde
candidum r castū ee iuxta q̄ pe
et color mediū trea in me dei
sanct est in supmo r in deo rubes

ꝑ caritatē iij vino dilcois dei
et primi adorifez ee vt dam
t supvmū r plo q̄ vmū dilegūt
te Et sic sardonix fat hoiem
humilem et pudicū Sic spes dme
gre facit hoiem descende et
ferijs mtis nō supbire et in
solo deo spare qua spat de psu
mentō de se dr̄ i ps̄ th libro
Ecce homo qui nō posuit deū
adiutō suū Et ipa i multi di su
et ꝓua i vanū s. zēl Spes gle
e certa et sēura expectatio futū
et enim boni ex gra et mīe pue
mens ut dr̄ mgr̄ smāz Ista gloria
signatur ꝑ sardiū qui e rubei colōis
eo q̄ spes regni celestis fiut mar
tiribz eis effusoīb ihū sagine
de quibz apōl vij Isti sūt qui
vene ex magna tribu et lavto
su i sāgine agni r xpi passiōis sagine
rubicundi Iuxe qđ dr̄ vsa kriij
Ciuate rubez e mduumenti tuū
dr̄ m ꝑsona dei pris r quare ex
pus tuū ꝑ inocentia castitatis
e ꝑpassiōis sagine cruentatū
Et sic Sardius gaudiū accendit
et tristē expellit et hoiem audā
ce reddit Ita ad ihm Spes gle
accendit i hoe gaudiū spuale et
celeste et expellit tristē mundā
et luxuriā et fraudē qz ut dr̄ i
Joh iiij pfecta caritas foris mit
tit timōē Et tandē hoiem reddit
audacē s. ō hostiū tribulatōem
et psecutōēs de dno psumentem
Unde dr̄ Judith xiiij Nō dezelingē
psumentib de te Et de sua virtute
glīabūt humilias Terra tinctas lapi
dum e Chrysolitus beryllus et topa
sius Isti tē lapides signāt caritatē
que hz simplicit sua nobilissima
tinctate debz em caritas ee pūd
tate speciosa ut nō sit dilcō i mūda

Bonitate fructuosa ut nō sit dilcio
vana veritate tridiosa ut nō sit di
lectio ficta Ista tinctē nobile calcē
describit apōl i ihū i Quicūq̄ istis
precepti e caritas de corde puro et
ōscia bona et fide nō ficta vbi
em caritatē ut dcm e zēl e speciosissime pūdicatē id dr̄ de corde puro
Est fructuosissime bonitatē ideo
dicit de ōscia bona Est tridiosissime
veritatē nō dr̄ et fide nō ficta pō
t caritas dz ee pūdicate speciosa
et de corde puro ut nō sit dilcō
mpura vel imūda vel coīquinata
su luto su flumo cupiditatē qual
e dicta ꝑ tpaliū su flumo vanē
qual e amor prompaz spectaculi
talis caritas sīgnatur in Chrysolito
qui e gēma valde nobil scintillās
et ignis capacissima qz si iuxe igni
ponatur ritissime inflammat Certū
e ab q̄ ignis e pūssie vtiuf Est
em vtus ignea caritatē admstat
ignis qz sic ignis auferat oēm rubi
gine et ipūdicate de auro et argē
to et ol metullo et reddit ipm
pur et lucidū Sic caritatē mun
dū tollit de corde humano oēm
fetorē petī et fat ipm mūd Sic
i Chrysolito e amatiua et capax ignis
qz iuxe igni positus statim ad se tra
hit et rapit ignē Sic cor pure
ti appmquat ad deū qui e ignis
ꝑsumens ſm apōm Hebē xij Ben
ciens igne Unde statim ardentis
simo desiderio admstat Chrysoliti
rapit et trahit ad se Unā dilacōem
Incorrupcio em facit ee primū deo
vt Bap viij appmquatio ad deū
facit ignē Unumd rapē et trhē
ad seipm et ideo saluatoz nr̄ ut
nos posset ignē sic caritatē i eide
Signauit e nob appinquare cm
Luc xij Ignē veni mittere i tra

et q̄ ego volo ꝫ ut ardeat ꝫ
caritas dz ee bōte fructuosa
et ostia bona vt nō sit dilco ꝫ
et vacua qz dr̄ Joh iij nō dili
gamꝰ vbo et lingua sz ope et
veritē Et ḡḡf i hoc bi amor
dei nō t ociosꝰ opat em magna
sz si aut opa renuunt amor
nō est qz pbatio dilcois exhibitio
t opib Iste amor sigtur p be
rillū qui t lapis viridis et ali
q̄ tulit pallidꝰ et m figā sex
angulorꝰ t politus trā viridis
ſt q qui hz caritate dz ad
prim virtutē p honestā iusti
tiōē dz pallescē ad scipm per
carnis mortificatiōem dz est sex
angulus hītē ad paupē et egenū
p opressionē et opm mē exhibi
tionē q sit m nūo senario vt ait
xrc Saluator nr q t veg iudex
qui de ipō i iudicio hz ghē vō
hē Esurui et dedistis mihi manducare
Sitiui et dedistis mihi potū multū
ezā et tosp me hospes ezā et
recepistis me Infirmꝰ fui et visitastis me
Incarcerē ezā et venistis ad me
Ꝫ caritas dz ee veritate tribuo
sm et fide nō ficta ut nō sit dilco
silata aut palliata sz lucida qz
dr̄ i Joh ij Cum diligit fr̄es suos
m lucē manet qz caritate hz
p exm bone iustitie et honestatis
lucet hanc ſt topasius q̄ duobꝰ
coloribꝰ sz aureo et ethereo ipse
det Et omē gemaꝝ signat caꝝ
tatē m gestu suo pmotat aspicien
tē duo colores topasij sunt di
lectione dei et primi fr̄is ethereꝰ
coloz ſt dilectione dei et aureꝰ
dilectione primi qz vng t color
celestis et alius t̄restris qz t hys
duobꝰ tota lex pendet Et sic
topasius signat ocm caritatē om
gemaꝝ ita caritas t maior om̄
virtutū ut dr̄ apls i Cor xiij
Et sic topasius rcipit i se qua
litatē om̄ gemaꝝ dr̄ caritas frt
opa om̄ virtutū qz dr̄ i Cor xiij
caritas patiēs t et ita ex̄g opꝰ
patiē benigna t et ita ex̄g opꝰ
benignit et sz oia suffert oia
credit oia sustinet vñ ppter dr̄
in libro de vita ctēplativa q̄a
caritas t mens et ada virtutū om̄
qz ipa sit aia et virtutes alie sint
potenc seu vires Cuius sit aut
fuerit ocli videre aut audire
pedes ambulare ita caritas fuerit
ocli mentis ad pauperē videre
aprire aures diuina pcepta au
dire et manꝰ ad opa iustie extēre
et ita de alijs bonis q caritas trāq
sibi ppria vult ita dompleat cari
tas tinctas pciosoꝝ lapidū ſt ter
sopras. jacinthꝰ et amatistꝰ ista
tinctas lapidū ſt iusticia et eq
tatē q̄litatem que splendor t ale
virtutis exqua oēs viri boni ita
bona notant ut dr̄ Tulli de offi
ciis l ij ista sm̄t hz q̄dā no
bile tmitate Cū em iusticia sit
virtus vnicuiq; reddens q̄d suū t
vt ait Ambrosiꝰ l de offitijs qui
dit ergo dīs homo p iusticiā sibi
ipi ḡtmenā zz primo iusticia deo
honorificentia p̄mo iusticia reddēs
hoī ḡtmenā signat p crisopassū
qui t lapis ignei de nocte et
iusticia de die qn quo signat ḡti
nentia viri iusti q ſt est splen
dens sīd i aduersitate tēpciosꝰ
que signficat p noctē sū deliciarꝰ
pspitatē que signat p diē Nam
ist duobꝰ p̄cipue ḡtmenā il
castitas i pugnat zz tēptacōibꝰ
hostis et fomentacōē carnis et
solet i pspitate delitiarꝰ q̄ in

.fidissitate tēptationū (Juxta qđ dr̄ i ps̄ x c. Cadent a latere tuo mille et decē mlia adextris tuis latus at sinistr̄ tēptatōes dyabolice dextre vero ſc̄t delicias mūdi pauciores ḡ sunt q̄ caduc. fidelissitate tēptatōis et plēs quę labunt̄ in tpalibꝫ habundātijs bn̄ aut̄ ē iustꝰ admistꝰ arisdo prassi lignea et aurea qz adversa tedia tāsitatē ocurrit iustꝰ duobꝫ modis sc̄z tōe ignis astendendo i celo sic ignis cōsideratō celestia bona et etna nesciēte q̄ p momentanea luce delectādo amittat ḡ ſ a momentanea ē qđ delectat etnū vero qđ cruciat in pſona taliū dr̄ i ps̄ dne quis habi i tabern̄ t aut quis astit mon. ſ. tuū et sc̄z Ceu⁹ mgre sit̄ mala et opa iust. Nullū op̄ magis ee videtur iustꝰ quę delectādi momentanea bona celestia et etna pfert ocurrit ei⁹ vir iustus custodire castitatē admistratori qđ ē pciosissim̄ et rectissime et velociꝰ destendet ad centr̄ i. ad mfim̄ considerādo ne forte delectātē momentanea et modica i cruciat etna supplicia qz dr̄ cruciat momentanea ē qđ de cēt ista destendebat velociꝰ ad infernū ezechi vt̄ ps̄ xxxviij° Ego dixi i dimidio dieꝝ meoꝝ vadā ad portas inferi Quęrēnaz pdnm̄ in dieꝝ suoꝝ q vadat ho ad mfim̄ i dimidio vite sue. i. dū ē vivens et sanꝰ et hoc p diligētem considerationē et pḡs nō descendat i fine vite sue p etna dānatiōne Z iustꝰ videns primo aeria signatur p iacinctū q̄ ē lapis primꝰ hn̄s colorē ceruleū qui celi iste lapis q̄ formatꝰ se ad unde m nubilo ē nubilꝰ i sereno seu coloz celi⁹ vel cerulꝰ i iacincto sit Quinta amore et celeste p desideriū m vito iustꝰ qz aeria que impedit̄ primo dr̄ tradicti i celo i. in amore dno Juxta qđ dr̄ apls eph iij In carite radicati et fundati qz ut ait ḡ ſ ille veracit carite hz q̄ et alteꝝ diligit m deū et i mmicū ppl deū bn̄ aut iacinctꝰ ē i nubilo nubilꝰ et i sereno sereno quia v iustꝰ sp̄ vult cū gaudēte gaudere et cū flentibꝫ flere vt̄ pō xij 2° iustꝰ deo reddens honorificentiā sigt̄ p Ametistū qui ut scē gēmas pcurcat ob t met pdicpatū Cui et iustꝰ ē pelatissim̄ virtutū vt ait ps̄ho i etic l. v° Ametistꝰ ē ex color̄ purpureo et violateo p mixtꝰ et flāmas ex se emittit quia vbi iustꝰ qui deū vult honorare dz christē tā s. qz debz ee sic rosa rotundꝰ i laude dīna qz tōt deꝝ collaudā° ut dr̄ i ps̄ dz et ee violateꝰ s. sentire mo dica de seipō et magna de deo vt dr̄ Saluā° luc. xvij Cui ōia benefecit̄ dicite sibi inutiles sumꝰ qđ debuiꝰ facē nō fecim̄ dz etn̄ vir iustꝰ ee flāmeus sic helyas qui erat qui ignis ex ore ejus sic facula ardebat ut dr̄ eccl xlviij deꝝ zelo flāmeo dr̄ iij reg xix° zelo zelatꝰ sum p dno deo exercituū et ho° ē ppm̄ op̄ iustꝰ sc̄z p dno amore zelare 2° illa gloria celest hz amantissimaz societatē q̄ sc̄i coā deo facit̄ chorea tū iocunditate plena vbi nō q̄ m ia celesti chorea nil ballata fuit tā devotissime cōsideranda

ſ. īmiabil trin ꝯ intrīmabil trinitꝫ
ꝯnestabil tritꝫ ve bīt ē ia cho
rea trꝫ tetꝰ infinitꝫ trꝫ trinitꝫ
trinitat trꝫ tritꝫ felicitas ꝑmo
ſ. my in celesti chorea ē tetꝫ ul
tꝫ infinitꝫ nō nob ſi ſoli deo
ogniꝫ Ibi ēm ē rex trystꝫ tāꝯ
monarcha ꝓtipuꝫ et tesdr au
gustꝫ Ibi ēm ē regina cū puell
is virgo virginū maria cū ſuis vgibꝫ
Ibi ſut angeli ſic nobilissimi reg
domicelli Ibi ſut priatꝰ et ꝓcꝰ
te collateales et regl capellani
quibꝫ tamꝫ semoibꝫ et exꝑtꝰ
reuelat inſtetrid consistoꝝ ſui
Ibi ſut apli ſic regl Cenaculi
ītes plenitudīe ꝓtatꝰ qz rex
reputat ferm qd ipi fecerūt Ibi
ſut martires ſic strennuissimi
regl mlites qui ꝑ fide vicerūt
regna ſ. midi carnīe et dyabeli
Ibi ſut ſti cofessores pontifices
et doctores Hic videmꝫ qꝫ rex
nobil et illustꝰ qual ē rex regū
et dns dnantiū nō solū hz mlti
tud maiestatis ꝫ eccles ꝫ capella ce
lebrantes ꝑdicantꝫ et orantes
Ad celebrand hz ſtos pontifices
ad ꝑdicand et scribend ſtos doc
tores ad orand et psallend hz
ſtos Anachoritas et alios cofeſſo
res vltimo ſut ibi alii ſti
et fideles Tuabiles de quibꝫ
dicit dr. Aperct vii vidi turbā
magnā quā dinumare nemo po
terat ex oībꝫ gentibꝫ ꝑplis et
lingnis stantes ante thronū aicti
ſtolis albis et palme i manibꝫ
eoꝝ Ibi ꝑ ordīe nomināt ꝫ laudes
et bīcie ꝓmulegia ſ. ꝓdestinacō
ab etho Justificatō qteplacio de
uota gustatio honesta et ordinatꝫ
tuosa ꝓdestinacio etna ul sapi
tia i mū i nūo ifinito qz tbi

illam magnā nemo dinumare po
terat Electoꝝ nāqz nūs ē nobis
notus et ſoli deo agnitꝫ qz ipe
ſolꝫ scit nūm ij thn ij Dicit dns
qui ſuit eiꝫ Ito notat iustificatō
illius tor ſ. gentibꝫ tribuliꝫ
ꝑplis et lingnis de quibꝫ electi
ſut vocati In quibꝫ mirant tor
dce patres aquibꝫ ſuit ꝑ dei grām
iustificati Ito qz ꝓgentes desigt
patrē luxurie qd in gentibꝫ
idolatre regnabat ꝑ tribꝫ scat
patrē auarie ut in Judeis qd
ptz qz tremꝫ fuerūt et trema
i ꝓmissione acceperūt ut dr nſa
i Bi voluerit et audierit me bea
tre cōmedit et qꝫ plus ē idem
cupidi et quasi fuerūt qꝫ nostre
na ꝑdent xpm oderūt Ito tꝫ
to ꝓꝑplis desigtur patrē superbie
quā ꝑplis ut dicit augs ē col
lectio ciuitatis vtz de io qui
nolunt venire vocati ad cenā
qꝫ emeat ad villā luct xiiii
Et qz videmꝫ qꝫ ꝑplis habita
tores ciuitatis ꝑfecte melius ausꝰ
uerūt resistere melius acrite et
magis ce superbi et pomposi ſo
ꝑ linguas fuit patrē lingue dom
teplacio deuota mrat i hoc qꝫ stat
ad thronū qz gteplat ad deū
cogitatōes assidue qualit ozt vi
re ad iudicium suū Iuxta qꝫ dr ꝑplis
ij Cor. vo Oēs nos manifestari oz
ari tribunal xi Conuersacio hoc
tra nōt ꝑ hoc qꝫ armati ſut ſtole
albis i vestibꝫ candidis qui dr
Iuxta qd dicit Cor. vo Dilectissimi
candidꝫ et rubicundꝫ candidꝫ ho
nestate rubicundꝫ caritate ope
fructuosa significat ꝑ hoc qꝫ
palme erūt i manibꝫ eoꝝ pal
me nātꝫ que portant i manibꝫ
electoꝝ signū structū bonoꝝ

opm ſm q dicat can vij Ascendā
m palmā et apphendā fructū
eiꝰ xo m isto celesti choreo est
considerandū habitū cruū quia
ip erit i bta ingressu et egressu
et regressu Ingressus ad trinū
huanitatis egressu ad aspectū
huanitatis nri saluatoris ut ihe
Jox Et sic m alijs choreis tm
durens tota choreā Ita xp̃s et
ecclie choreaū ductor ducens ac
p̃cedens illā societatē beatissimā
Et ideo dicat Aport vij q agnus
qui in medio throni e regit
eos et alij sequunt aguꝫ q̃ cū
uenit Sed sicut q ia bta choreā
nō vidit ad sinistrā p̃te sic
choreā mundi insequi q e
et vidit ad sinistrā inferni
Sed illa ip vidit ad dextrā p̃te
m signū q e ad dextrā dei q ad
dextrā ponent electi vt habeat
xxv ptē q dr̃ plus vias quā
aduersus sunt nouē r applbat
dns que ad a sinistr fuit p̃fectior
Jxo m ia celesti choreā cōsidē
randū tractabilis tanq et admi
rabilis Et ideo nota q sit xp̃s
p̃cedz ingressu ita p̃cedet cantu
Et primo cantabit sue mri virginis
dicēs q mi et tibi mlr Johīs in
q d. michi e dignitas et hūa
nitas et tibi e virginitas et fecū
ditas qz mr eis et virgo michi
deitas ex virgine pre et humani
tas ex virgine mre tibi virginitas
sine lubē et fecūditas sine se
mine Ad hunc maria qi dulcis cū
pamstra videt dulcissimū can
talenā lucē magnificat aīa
mea dnm Jxo xp̃s cantabit angelus
spiritibꝰ cantricū q̃ scribitur
i ps̃ c xij benedic eam opa dnī
dns angeli dnm eius potentes
virtutes q facitis verbū eius ad audien
no, fr̃s eiꝰ vos qui estis angeli r
nutrij discrētes vos q estis potes
virtute r mdātia exantes q facitis
vbū meū r meis imperijs obe
dientes et alios obedire facientes
Ad hanc cantū xp̃i prudent sancti
angeli cantilenā que scribit apoc
vij Benedcō et claritas et sapia
et gratiarū actio honor virtus et
fortitudo deo nr̃o in sēcla seculoꝝ
Amen Tibi xe sit benedcō i carna
tione claritas in veritate sapia
i p̃dicatōe gratiarū actio i redēp̃e
passione et morte honor i resur
rectione virtus i ascensione fortī
tudo i iudicij cōsummatione Jxo xp̃s
cantabit p̃marchus et hierarchis can
talenā quā cantat apoc iiij vidi
rubrī deo iij Deꝰ abraha Deꝰ
ysaac et deꝰ iacob Deꝰ pr̃i nr̃o q
misit me ad vos hoc nomē e mē
orem et hoc memoriale meū in
generatōe xp̃s eum ad sctos p̃cipi
archas et hierarchas spūs sanc
mysterius qz dicit de semine electo sc̃i
sanctoꝝ p̃marchaꝝ et spūs sc̃i
operatōne ex maria virgine nato
quā scribit hierarchis eius adiecto sin
singulariter reuelato vel potius
cantat eius cantū illic grossius qui
scripto e Exo xix vos ipsi vidistis
q̃ fecerim egyptijs quod porta
uerim vos sup alas aquilaꝝ et
sumpserim vos mihi regnū sacerdotale
et gens sancta vos eam sublimius
egyptijs r mundi amatoribꝰ
in mari rubro r in pace et tandē
i inferno ad terā promissionis r ad
hanc terram vberem promissā adduxi
Et ista cantalena spūs e hierarchaꝝ
et sup alas aquilaꝝ vos portaui
r in pennis gratiarū placitis angelice
vos eleuaui ad speculandū deductos

meū et oīa mīsteria tpre et hec
cantalena ē spēar ppha et erit
m' i regnū sacdotale qz a pribg
xpō descendit i vgine maīa que
fuit de tribu sacerdotali et re
gia qz pr dne nre s' ioachim fuit
de tribu Juda et mr eig anna
fuit de tribu leuitica vtz i hispo
ria et h ē cantilena ois priar
chaz et qz prīcipes fuerūt reges
et duces sic ptz in dauid et filiis
suis ppheta vero fuerūt sacer
dotes sic samuel zacharias jo
hānes baptista ad id canticū
grēsū sū ptūrbē et ppheta re
spondent id canticū qđ septē
ē apoc v vī dr̄ q fuer arabia et
xp̄ianoz sēmotes cantabant an
tiqū nouū dicēs digno es dnē
apire libz et solue' signacla
eius qm occisus es et redemisti
nos i sāgne tuo et fec̄ nos deo nrō regnū et sacerdotes
tu solus dnē digno es apire libz
dei pīs septē p spm sūm i ppa
mento vgineo tue carnis tu em
apuisti septē signacla libri de
vgine carne assumendo et de vgi
ne nascendo et i cruce p nobis
moriendo et ad mfinū descendo
et a mortuis resurgendo et ad
celos ascendo et ad iudiciū ve
mendo de istis septē articulis tue
humanitat manifestasti nob arcta
nū tue dīne misteriois s' mys
teriū humane redemptois et io
fec̄ i cantalena cū nīm occisus es
et fecisti nos deo nrō regnū
et sacerdotes regnū qz nos fecisti
obedire precepta tua sic regnū
obtinat deū reges et sacerdotes
qz in mundo fecisti nos offerre
sacrificiū spē tribulati et nudi
celo sacrificiū ppetue laudis p be
nefactis tuis immolamg ti Quarto
saluatuor cantat stis aplis illa
dulcissima cantalena luce xxij
vos estis qui p mansistis mecū
i temptacoibg meis et ego dispono
vobis regnū sic disposuit mi
chi pr meus regnū vt edatis et bibatis sup
mēsam meā i regno meo et sedeatis sup
sedes xij iudicātes xij tribus isrl vos
estis nō filii sēculi amici mei et ego vi
delicet vos discipuli mei estis
et magri pedagogi vos filii
principes tribulacois mee do vob
dignitate ecclē sicut dispositus est mihi
nos reges omnipotens celestes et
dicit dispono vob regnū
sicut pr meus disposuit mihi regnū
vos p gratia nō p natūm facio vos
cenare in mensa celesti mense in humanitas
christi et divinitas potu et dicit
q dicit ut edatis et bibatis sup
mensam i regno meo sedeatis vos
autem primi iudices celestes curie vni
sedebitis sup sedes xij iudicātes xij tri
bus isrl Primi iudicium appbant sic
enim consistorij assessores iudicant
xij tribus isrl et vltem multitudinē
fideliū qz ipsi fideles tā iudicati sūt
vt dicat Job Cum fuer ante eū p mē
duodenarium tribuū isrl qui solis
coluerūt vnū deū Ad hanc can
talenā tendebat sti apli cataloni
que septa ē Joh vi qñ p omnibg ait
tant petro dicente dne ad quē ibi
mus verba vite eterne habes et
nos credimus et agnoscimus qz
tu es xp̄s filius dei credimus i vbo
et radio fidei et mito et cognoscit
claritate visionis i celo qz tu es
xp̄s et vncto oleo misericordie bal
samo odorifere gustatois tinate
dignissime egressionis regie stirpis et
sacerdotalis filius dei in plate
eternitatis et maiestate deo pri coēt

Cruto xp̄o

cnto xpō rex nr cantat stis
martiribꝫ cātilena illa q̄ sptā
ē ajat v° Beati qui psecutiōē
patiūt² ꝓp̄t iustitia qm ipōr
ē rēgnū celoꝝ ista stis martibꝫ
q̄ue fiut pondꝫ martiriꝫ qui
psecutiōne passi estꝫ digni fiut
martiriꝫ titulꝫ q̄z ꝓp̄t iustiaꝫ
nō ꝓp̄ culpa sustinuistꝫ et io
magni fiut martiriꝫ fructꝫ qm
vrm ē regnū celoꝝ ad hoc
cantilena tridēt martires glo
si et dicit cantilena qua in
ꝑsona martiꝝ dr Aplōꝝ tpoiꝫ
Et si mortui sumꝰ et ecce viuimꝰ
sustinuiꝰ et regnabimꝰ q̄ dicit
labor nr ē modicꝰ passois sed
magnꝰ ē fructꝰ dme fructois
qz nō sunt ꝙdigne passi ad tris
ad fut gle/ que reuel i nob̄
viii° Certo xpō cantat stis pon
tifibꝫ et doctoribꝫ et aīe con
fessoribꝫ Et p̄mo stis pontifi
tibꝫ cātilena ista sptā ē j̄ pel
h vob estꝫ genꝰ electꝰ regle
sacerdotū gens sancta ꝓprius
acquisitois genꝰ electꝰ p̄ pdestina
tiōne regale sacerdoū p̄ subditoꝝ
ꝓtectoꝝ gens sancta p̄ virtu
tē ꝑfectā ꝓpꝫ acquisitois p̄ exēꝝ
edificatiōem et diligētia pasto
rale papa stis doctoribꝫ xp̄i cā
tat id ajat v vob estꝫ sal tre
na sic sal ē sꝑpōr oīm supoꝝ
Dic exp̄o lectiōm doctoꝝ ē gi
ōdmētū sacrꝝ eloquioꝝ Et
sic ois cibꝰ nō salsatꝰ sꝫ sileste
insipida Dic vba sic sptuce
maxime legalia sacrāmenta sme
catholica exp̄oe doctoꝝ vide²
simplicibꝫ nō ee inūtia fruc
tuosa Et sic sal ꝙsiuat carnes
a putrefactiōne cōmūi Dic doc
tha et exp̄o doctoꝝ ꝙsiuat cōtra
horēs a corruptōe ꝓmde
ꝓp̄t i tri dr² Coll iiij Germen ir
Et sit stule conditꝰ Septio xpūs
cantat dlbꝫ stis mōrbis et anath
emtis v solutiōne et dlbꝫ ulcis
confessoribꝫ cantū illū qui sptā
ē ijt v Vos estꝫ lux mundi
Col dr² lux mundi ad literā et
sti confessores dicit² lux mūdi
Et figūr ad instar solis mūdo et
luminaris splendore honestatis
ad instar solis ayundi iflāmans
splendore honestatis ad instar sol
ayundi iflāmans fulgore caritatis
ad instar solis ayundi superans q̄li
tate virtutis sīm astrologos sol
ē orbis maior q̄ tra Dic sancti
viri mundanos excedūt orbes vir
tute et gratia v in orbe beatitudinibꝫ
vel virtutibꝫ quas xp̄s docuit i sta
la sua tūm in pma sua lōne
dicens Beati pauperes sp̄u q̄r ip
v ipse nāq; 8 beatitudines sūt q̄da
gre pītes in quibꝫ viri stis su
pant horēs mundanos Et hēs
ad istā beatā cantilena vinūt
oēs pontifices doctores et alij
confessores xp̄i dicent cantū illū
dulcissimū ejus sptā ē in pb° Ex
transiuij p ignē et aquā purgāt
fortes in adversis p aquā ejus
les in ꝓsp̄is et duriti nob in
refrigerio felicitatis sic p mise
rias vide salvator nr xp̄i venite
ad me oēs qui laboatis et onerati
estis ego reficia vos plenitudine celes
tis gaudioꝝ Octavo cantat xp̄s
vginibꝫ cantilena illa que sptā
est Gap iiij o quā pulchra ē casta
generatio cū claritate Casta gra°
dr² pudicitia vginal ginetica
vidualis tpancia quegal ytē tbꝫ
tripler dictas currendꝫ na vgines

tam vnderit qꝫ morientiꝫ gla
eiꝰ. r nñā eiꝰ Iuqua deꝰ ꝑtique
ostendit gloſh ut erpent glō
ꝛo iij omēs cū peccuerit et
egent gloriā dei que ī infinita
ſd quā gloriā nos ꝑducat et
ꝑticipes efficiant Auctor illiꝰ
chorce ihū vtinā filiꝰ cū deo
prī et ſpū ſcō vn ſcli deo
vuo et vero cui ē honor imꝑ
um et ꝓtāt ꝑ infinita ſecla ſeclō
amen Qequit regiſtꝝ

De peccato mgno i
De peccato m ſpali ii
De ſuperbia iii
De Tudia iiij
De Ira v
De Auaricia vi
De Acidia vij
De Gula viij
De luxuria ix
De pma x
De Contōne xi
De Confeſſione xij
De Satiſfactōe xiij
De Oratione xiiij
De Jeiunio xv
De Elemoſma xvi
De Decē pceptis ḡlibꝰ xvij
De Decē pceptis pmi table xviij
De Decē pceptis ſc table xix
De Religione xx
De Obedientia xxi
De Pauptate xxij
De Caſtitate xxiij
De Virtutibꝰ ḡlibꝰ xxiiij
De Caritate xxv
De Fide xxvi
De Spe xxvij
De Prudēa xxviij
De Tpantia xxix
De Fortitudie xxx
De Justicia xxxi
De Timore xxxij
De pietate xxxiij
De Scientia xxxiiij
De Fortitudie xxxv
De Consilio xxxvi
De Intellectū xxxvij
De Sapia xxxviij
De Humilitate xxxix
De manſuetē xl
De Fletu xli
De Fluxie et ſitu iuſtitie ꝓ ſup
De iuſtitia xlij
De miſericordia xliij
De Mundicia xliiij
De Pace xlv
De Patiēa xlvi
De Clauitate xlvij
De Gaudio ſpuali xlviij
De Pace xlix
De Patientia l
De Logam te ſeu ꝓſuetudi li
De Bōtate ꝓ ſc de mā lij
De Bemſmtate liij
De manſuetudine liiij
De Fide lv
De modeſtia ꝓ ſcīde tpan lvj
De ctīēa ꝓ ſup de mſte lvij
De Caſtitate lviij
De ḡuali Judicio lix
De pemb mſerm lx
De Gaudys ꝑadiſi lxi

1 Abigamꝰ opa tenebraꝝ et
mduamꝫ arma lucis ꝓ̄o xiij
Induentu magni regis et ꝓncipis
expiantꝫ sordes et pantꝫ vestes
et io aplꝰ in hijs vbis p̄ quē
mod̄ ꝓpt̄ suum regis aduentū
ad faciendū hec duo ſpar nos
hortat ꝓ̄o ad vitioꝝ sordes ꝙ
p̄grandas cū dr abiciam opa tene
braꝝ 2o ad vtutū vestes ſparā
das cū dicit et mduam arma
lucis ꝓ̄mo debemꝰ expgare
vitioꝝ sordes et ho specialiꝰ
ꝓpt̄ tria que sut in pcō ſpe
i mā de pcō in gñ 2o debes
vestes vtutū ſparare et spear
veste meritat̄ sic videmꝰ q̄
vest nobiliꝰ ptatur i vest
scripuꝝ de hac veste q̄re in
mā meritate

2 Oeus aut̄ spei repleat vos
oi gaudio ꝓ̄o xv Cum a
viris spualibꝫ sue debiles sustī
nendi et fr̄es consolandi idcō
aplꝰ in vbis ꝓposuit duo faciē
ꝓ̄mo em̄ ꝓmittit debilibꝫ sus
tentacēz cū dr deꝰ aut̄ spei 2o
tristibꝫ consolacionē cū addit
repleat vos oi gaudio Juxta
Opa in dño xp̄i et pasterꝫ in
diuinis eiꝫ ꝓ̄mo dico q̄ spuāl
sustentacio e vtute spei q̄re
in mā de spe 2o spualis conso
lacio e i gaudio vtutꝫ vtutibꝫ
aut̄ ꝙpatur pdisti q̄re i mā
de vtute in gñ

3 Modestia vra nota sit oibꝫ
hominibꝫ dñs ꝓpe e ꝓpe
mus rege pnte cōsueuerut do
micelli et milites milti ulari
ter et honeste mcedē ꝙ aplꝰ
prudens regis etm̄ pntia ꝓpm
quā nos hortatꝫ ad cōuersacōm
honestam in vbis ꝓposuit et
ꝓ̄mo hortatꝫ nos ad cōuersacois
formā cū modestia vra no sit
o hoi 2o ont̄ quersacois cāz cū
addit dns ꝓpe est ꝓ̄mo gen̄ cōr
quersacois consistit spar i man
suetudine seu mititate ꝓpe in
mā de mititate vl mansuete
2o vtg spualis gūsacois et ordis
castitatis et pietatis faciūt ꝓpm
q̄ dei pntia ꝓpe in mā de casti
tate ordē et pietate

Nolite aīa tempꝰ uidicte qo
ustꝫ vemat dns i Chrīsti
dicit lex impatorꝫ q̄ diuturne
pstde cessat in mōr ptas Deo aplꝰ
gsiderans aduentū etm̄ uidicis
duo facit in hijs vbis ꝓ̄o deponit
vidia ipse Nolite aīa tpm
dicere 2o pdicit saluatorꝫ ustī
cia futāz cū dicit q̄ diuturne ve
niat tempꝰ ꝓ̄mo repōnit i
vidia ꝓpe in mā de vidia 2o
pdicitur etm̄ uidicis finā ꝓpe
in mā de Judicio futuro

Fratres iā nō e sing si filig q̄
si filig et hēres p deū Chri
sti magno dz magna donare vi
aplꝰ in hijs vbis destribt sal
uatoris magnificencia ondendo
et sm̄ hortā facit ꝓ̄mo em̄
destribit culpe subiectione aqua
sumꝰ liberati cū dr fratres iā nō
e sing 2o gre cooperatione p̄ qua
sumꝰ liberati et iustificati cū
addit sed filig 2o glorie possessiōz
ad quā sumꝰ pdestinati cū infert
q̄si filig et hēres pdicit ꝓ̄mo
em̄ subicit̄ homo p culpā et
specialit p gulā luxuriā et
auaritiā q̄re i mā de gula lux
et aua 2o iustificat̄ homo p
gratiā pmā q̄re i mā de pmā
2o btificat̄ homo p gloriā q̄re
i mā de gloria pdisti

Non plus sapere q̄ oz sapere sz
sapere ad sobietatē ꝑ̄o xiij
omnib⁹ vob⁹ q̄ vtile cuiq; p̄rioꝛ missi
puto e sine e sale oditus ¶Deo
aplo hortat⁹ nos in vbis ꝓposit
vt vbi prudencie q̄dam⁹ sale
discretiois et h̄m hoc duo fiat
primo plurib⁹ sapiam⁹ temeraria
q̄ nō plus sapere q̄ oz sapere 2o sua
dz tpancia ncam addens sz sapa
ad sobietatē 3o go caueda e pru
dencia vl sapia ordinata ꝑo
r mām de prudencia 2o querenda
e sobietas moderata q̄re r mām
de tpancia zc̄

Odientes malū adhere bono
ꝑ̄o xij nām gusty bn̄ dispōdo
despicit amaritudinē et appetit
dulcia ¶Deo aplo monet nos in
hijs verbis ad duo viz ad de
testatoēm culpe 2o odiens malū
2o monz ad dilectionē q̄re ibi
adhere bono p̄mo go detestanda
e culpa q̄re de mām de pace in q̄m
2o diligenda e vtus et gracia
ꝑo r mām de vtute in q̄m

Non vosmetipos defendentes
sz date locū ire ꝑ̄o xij no
e tutū mlte sn̄ armis vtrūne
locū etiamne ¶Deo aplo in hijs
vbis spalit nos instruens duo
facit p̄mo docet ea sumend
fructū patie 2o Non vosmet
ipos defendentes 2o cauendū dictū
tractandū addens sz date locū
ire p̄mo debem⁹ assumē pacias
talēm fructū quale r mām de fortī
tudine et patia 2o debem⁹ ca
uere tractādā talēm dictū q̄re
in mām de ira

Qui diligit ꝓximū legem
impleuit ꝑ̄o xiij ¶Cerca
tores faciendo oppetūt imperiū
et ꝓles audiūt et paga r sūma
reducit ¶Hic aplo in hijs vbis
ꝓtes dīne legis reducit r sūmā
caritatis et h̄m hoc monz nos
aplo ad duo viz ad dilectionē
ꝓximoꝝ q̄ qui diligit ꝓximū ꝛt
ad implectionē mādatoꝝ addens
q̄ impleuit legē p̄mo go debem⁹
ꝓximū diligere q̄re in mām de cari
tate 2o debem⁹ ꝓcepta adimplere
q̄re in mām de ꝓcepto

Par go xpi exultet in ordibus
Lotte iij ayuūdg iste q̄ sicut
duo multū desiderare s. cordia
pacis et leticiā cordis ¶Deo aplo
i hijs verbis optat nob⁹ hic duo
que nālit desideāt dīs homo
sz primi concordia alterabilem
deo dicit pax xpi 2o ai leticiā
delectabilē cui addit exultet in
cor/vris p̄mo igit⁹ affectanda
e concordia pacis q̄re r mām de pace
2o letiicia cordis e adoptanda q̄re
in mām de gaudio

Sic scite ut ꝓphendatis ¶Dns
ur cum no intelligēs sz ꝓfi
cienbs regnū celeste p̄mittit⁹
¶Deo aplo in vbis ist⁹ ad duo spe
cialit⁹ nos hortat⁹ p̄mo ad fruc
tuosā oationē cui dicit sic scite
2o fructuose opabis roem cui
addit ut ꝓphendatis p̄mo i⁹ dei
cti ꝓpositi ꝓfectū q̄re r mām
de ꝓcepto 2o fructū p̄mioꝝ
appetē q̄re in mām de gla patris

Karitas patiens e ¶Dns
xiij docet regnū habere
regia ꝓ aplo in hijs vbis
describit specialit⁹ ista duo sz
caritatē sic vtutē regnū Dī
caritas patiens e 2o patiam
sic regime patura addēs pa
tiens e p̄mo i⁹ caritas e regi
na vtutū q̄re in mām de caritate
2o patientia e regime armata

my mā de fortitudine et my mā de patiā

Libenter gliabor i mfirmitb⁹ meis vt i habitet i me virtus xp̄i ij Cor xij Infirmor si prudens est libenter sustinet stulto rem ꝑpter scīp̄tē sanitatē Ideo aplo i hys v̄bis duo dr̄ f. afflictionē carnis que libenter debem⁹ ꝑtraze d, libenter ylo i mf̄ mea 2o possessionē virtutū quā debem⁹ feruenter amare cū dr̄ vt i habitet i me v̄rt̄ p̄mo afflictio carnis et libenter ꝑtranda q̄re i mā de fortitudine 2o possessio virtutū

Et castigati et nō mortificati ij Cor vij filius si peccauit castigando e et nō mactando se erigendo et nō stridendo Et p̄ hec aplo i 1o verbo duo spar̄ont p̄mo q̄ peccz debz sb erige cū flagello pmē cū dr̄ ut castigati Et nō debz occidē cū gladio tulpe dicēb Et nō mortificati p̄mo q̄ castigādo e peccz flagello pmē q̄re in mā de pmā 2o nō e occidendo gladio tulpe q̄re in mā de peccō i qm

Heec e voluntas dei sanctificatio vra ij Thess iiij Hec ihūs bis repetitur q̄n aplo voluntē regni obtinuat Et q̄d rex plebi utilitatē ꝑcurat vñ aplo in hys v̄bis p̄mo describit q̄ sūme obtinuand sit q̄z voluntas dei Hoc e 2o q̄ sūme affectand q̄z sanctas io additur sanctificatio vra p̄mo debem⁹ dīna voluntate obtinuare implēdo eius ꝑcepta q̄re in mā de ꝑceptis 2o debem⁹ p̄ mundicia ꝑtranda castitatē sanctificatio sequit nre Domini ih̄u crucifixi

Ambulate in dilcōe sic et xp̄us dilexit nos et p̄ nob⁹ vnicuiq; ex ꝑte in sua sciencia tradend⁹ est Et ideo q̄ aplo sic me fuit exemplus fuit in ꝑceptis et sancta caritate ambulē debem⁹ dilcōi sue quā nob⁹ ꝑmonstrat i hys v̄bis de scala dīne dilcōis Hanc lectio q̄rta duo capitula dilcōis s. via regulare Et ideo dr̄ ambulate in dilcōe et dilcōis forma exemplare ideo subditur Quia dilexit nos p̄mo i 2o dilcōis via q̄re in mā de dilcōe et caritate 2o attendendum est dilcōis forma q̄re i eadem mā

Ancille ancillā et filiū eius Gall iiij vulgo dicit q̄ bonū opus facit qui de stulto se expedit Et ideo aplo in hoc v̄bo monit nos ad expellend⁹ patrē de cordis hospitio et sp̄m ad duo sūt q̄ in ad affectōe qua patrē ꝑcipisti d, cū ancilla i voluntate mala Et q̄ in ad operationē mala qua patrē ꝑpetrat addens et filiū eius p̄ 2o p pmām expellenda e affectio mala Et hoc ꝑtinue fit p 2o contritionē et confessionē q̄re in mā de pmā 2o expellendi e operatio p̄ia 2o p satisfactionē ꝑficiēdi

Dei apostoli sagaciter intuiti semel in sta hēb 1o sceleri gloriosi assueuerit sibi minue q̄n volunt i firmariū dīne et refectionem s. corpe Dr̄ xp̄us in passione sua fecit se minui et instituit i firmariā et refectionē padisi recepit et aplo i v̄bis ist⁹ duo dr̄ s. passionis xp̄i minutionem d, ꝑ q̄ p̄m salutē 2o resurrectionis refectionem ad deos intrauit sed in sancta s.

in cela primo i passio xi e ingit
meditanda gre in ma de gtepta
one et de gaudio 2o bona celes
tia sut feruent desideranda gre
in ma de spe et de gloria padi
umliat semetipm factu
obediens usq; ad mortem
mortē aut cruc phil ij czu
volt libr scribe? vl crige sup
ona de erari vezari dz cuncte
et deo aplo in hijs vbis po
nt nob p libro vite cum xpi
ad tristeribend vl crigend libr
cordis nri ppont aut nob hic
mor cala hij libri in cordib
nri odice tristeribenda s humilit
mclinatf tib dr humliat semet
ipm obedre subiugantf cu ad
dr factu obediens pseuerare
coronantf cu dr usq; ad mortē
pne crucifigentf cu mfert
mortē aut cruc primo debe
nob humilit mclinare gre i ma
de humilitate 2o debem obia
subiugrid gre i ma de obia 3o
debem nob pseuerantia corone
gre in in ma de fortitudine 4o
debem nob prna cruciare gre de
pnitentia

Hec e victoria q vincit mun
fides nra i nob v multu
gloriat? mlcs in gladio qui
tid i? trupbant in bello
Jo Josue aplo ont in hijs vb
xpi militib sparsio trupbid
nobilissim victorie dicens hec
e victoria que vincit mundu et
omne armoru seruissim addens
fides nra primo go debem cu
pseuerantia trupbare gre in
ma de fortitudine 2o debem nob
armis fidei armare gre i made
p passu e p nobis fide
relingis ut sequam
vestigia eius i pfectu Deb
milex dicte plex prem scolauf
doctore et sm hec aplo indic
nob tm in hijs verb q sit actu
et facienda nob cu xpo imitand
et ideo dr xpo passo e p nob
cu xpo gussandu io se? nob relinq
erm post xpm abulando io se?
nob relinquo subdit? ut sua vesti
gia primo go debem laborare cu
xpo p pnitentia dignia gre i ma
de prima 2o debem colere cu xpo
puta honesta gre i ma de casti
tate et tpa 3o debem post
xpm abulare p mandator semi
ta tua gre i ma de pcepis

Obsecro vos tanq aduenas
et peg nos abstinere a car
nalib desideriis q imli aduc aut
i pfectu czu hij alia digit i via
predicit ei ma quotidia et pcta
et sm go aplo monet nos i vbis
hijs ad tri ad habenda mortis
memoria Jobsecro vos tanq adue
nas et peg 2o ad domand carnis
lasciuia addens abstinere vos a
car desideriis 2o ad fugiend hostis
malicia subdens q militat adigi
aut primo go habenda e mortis
memoria et go e opus humilitatis
gre i ma de humilitate 2o doma
da e carnis lasciuia qd e opus
castitatis gre in ma de castitate
et tpancia 3o fugienda e hostis
malicia et go e opus fortitudis
gre in ma de fortitudine et gtimen

Sit tib homo velox ad audiend
et tardus ad loqd dicit Jacob
volgo Jurat? czu nd e prudens
sit sultu bene credens et Jo
beato Jacobo aplo monz nos spe
cialit ad tria primu e velocitas
q gtepnd obedione Sit tib
homo velox ad audiend 2m e

tacitnitas ꝯ ꝑam lingue et io
ait tardus ad loqdū ꝛm est
mitras ꝯ ꝑam ire ꝙ subiungit
tardꝫ ad ira ꝑmo ī debemꝰ actꝰ
esse et ḡor ē opꝰ obēre ḡre em
mā de obeia ꝛo debemꝰ libenꝰ
tacere ꝯ vicia lingue ḡre ī mā de
ꝓcepto ꝛo debemꝰ ee queti ꝯ
ꝑam ire ḡre ī mā de ꝓcto

Religio munda et imaculata
apud deū prem ḡo e visi
tare pupillos et viduas in tribula
cione corꝭ et imaculatū se custodire
siue ī bonis pctoris industā appa
ret in bona pctura et ꝙm ḡor
ia apls ꝓmḡit bona pctura
ḡm ad tria que sūt ad bona vitꝫ
ntū ꝙ dicor gustacois et ideo de
religio munda et imaculata apd
deū et prem ḡre ꝛo dulcor mi
seracois cui dr visitare pupil et
vi mt aoꝭ ꝛo fuga mḡnaadmis
cui subdit ī maculā se custo ꝯ
ī debemꝰ pie quercari ḡ e ho
nestus ḡre in mā de honestate
seu custitate ꝛo debemꝰ pie misēri
et ḡor ē opꝰ pietatꝭ ḡre ī mā
de pietate et mia ꝫo debemꝰ
ignatiōe detestari et ḡo ē opꝰ
veitatꝭ et ḡo ḡm ad tripliē
ocupiaꝫ ꝙ mundi carnis et ḡostꝭ
ḡre ī mā de ꝓcptꝭ et ordē

Qui quis mnistrat tanq̄ ex
vtute ḡ admistrat deꝰ
pet iiij dis bono oparig vti
regula ad dirigend opꝰ ꝙm ḡo
destribuit nob hic dus ī vbis p
missis nra ꝙ obsequi exteriꝰ
opis Si quis mnistrat et iudi
cui mtiorꝭ vtutꝭ addens ḡ ad
mnistrat deꝰ ꝑmo debemꝰ bonū
opꝰ ac creare et sperare tpaliꝫ ꝙ
opꝰ iustic ī obtinendo mandat
quere in mā de ꝓcptꝭ ꝛo opꝰ
ꝑme in emendando ꝑam ḡre in
mā de pma ꝫo opꝰ mie in sub
leuando ꝟtrm ignoda ḡre in
mia de mā

Hoc mandatū habeꝫ a deo
vt qui diligit deū diligat
et prem sicut ꝙ ḡol iiij duplice
nodū ḡsuerunt facē qui re velt
bñ ligare et ꝙm ḡo ḡol apls
ondit nob duo de vnctō caritꝭ
ꝙ ī victione qz ligit sub dicto
ꝓcepto et ideo dicit hoc manda
tū habemꝰ a dño ut qui ꝓ
ximū que ꝓficit duplici nodo
et io subdit vt q̄ dil deū dili
et ꝛ sicut ꝑmo ī caritatē debeꝫ
manere tanq̄ ꝓcptū ḡre ī mā
ꝛo caritatē nodare tanq̄ vnctōn
ḡuere de caritate

Qui odit fratrem suū homicida
est ꝙ ḡol iiij Sicut leges
seculares no solū reputat ho
micida qui mtficit ictu gladij
ꝙ qui ꝑat pociones venenī et
ꝙm ḡo ꝙ apls in hac vbis
ondit nob duo ꝙ odiū excercad
ad modū venenī ꝙ qui odit fratrem
suū ꝛo homicidiū abhorrend ad
mstar gladij addens homicidae
ꝑmo ingit debemꝰ hoīcidiū cord
vitare qz venenatio ꝑ ī mā
de odio ꝛo homicidii ꝙ vitare
qz ē tnḡressio ꝓcepti ḡre ī mā
de ꝓcptꝭ

Humiliamī sub potenti manū
dei ut exaltet vos in die
visitacois ꝙ ꝑt vos saltatores
ḡsueuerūt se duare ut melioꝰ pos
sint ad alta saltare et ꝙm ḡo
apls petrꝰ ondit nob duo ꝙ
humilitatꝭ mtimatorem ꝓfundā
dꝫ humiliamī sub potenti manū dei
et humilitatis eleuatorem oridā
addens vt exaltet vos ī die visi

primo i2 debemꝰ nos metipsos humiliare querere m3 mā de humilitate et superbia p̄ gradū 2o debemꝰ nos p̄ gr̄e placione ad gloriā leuare gr̄e i mā de gloria paradisi

Christmo q̄ no sit indigne passionē huius tp̄is ad futurā gloriā que reuelabit2 i nobis p̄ō vim consuet homo utrique p̄ p̄re sua q̄d plus ponderat in statera Et sm̄ hoc dicit q̄ in statera ponit nob duo in vbo ꝓposito s. penā tribulacōis ad sustinendū diuinis Christi q̄ non sunt condigna passiones huius t̄p̄is Et hāc remuneracionem ad diligendū ad deum ad futurā gloriā primo i2 debemꝰ penā tribulacōis sustinere patienter gr̄e i mā de pacā et accidia p̄ gradū 2o debemꝰ etiā beatitudinē fugere appetere querere in mā de spe et gloria et accidiā et auaritia p̄ gr̄atiā Oi q̄ patrm

Si q̄ patrm ꝓpter iusticiā beati j petri iij vir actiuꝰ3 magne dicit absq; labore magno Et sm̄ hoc in vbis ꝓpositi ponit3 specialit3 tā s. virtutis laborē sustinens cū gr̄ Oi q̄ patrm2 titulū laboris cū addit ꝓpter iusticiā fructū laborē remunerātis cū subdit2 Et primo i2 debemꝰ penā laborē patienter portare gr̄e i mā de fortitudine et superbia luxa et auaritia p̄ gradū 2o debemꝰ penā laborē penā titulo iustitie decorare gr̄e in mā de iusticia 3o debemꝰ laborē fructū fideliter coronare gr̄e in mā2 de spe et gloria paradisi

Solliciti seruare unitatē spūs in uinculo pacis ephi iiij

Et opus glutini et fortitudinē iungere et sic uincli et ligare Et opus caritatis et fortitudinis amare et sm̄ hoc dicit in vbo ꝓpositi monuit nos ad duo ad quorū alterū glutinat i unitate pacis Et dicit seruare Et habendū caritatis uinculū addendo i unitate pacis primo i2 caritas loco glutini q3 unitatē gr̄e in mā de caritate et de iuda p̄ gradū 2o caritas loco uincli q3 uinculū pacis gr̄e i mā de pace et una p̄ gradū

In caritate radicati et fundati ephi iij° Et radix arboris portat et sic fundamentū edificiū sustentat Et caritas de bonis meliorat et gratiat et sm̄ hoc in verbis ꝓpositi duo ponit2 cum ipsa de radice in qua grauit2 fructus boni operis et ideo d= in caritate radicati q3 ea fundamentū in qua situat2 structura diuinis potius et ideo subditur et fundati primo i2 caritas de radice uirtutū operis boni querere i mā2 de caritate 2o caritas de fundatū respectu uirtutū p̄ deo dnm̄ mat nos usq; in finē sine timore i dei cultu uelox dia2 q̄ simus nō pugnū coronat Unde nauta cum dicitur nauta angl3 ad portū ueneūt miles angl3 acquisiuit triumphum Et hoc apls hortatur nos specialit3 ad duo s. ad firmitatem p̄seuerantie i confirmat nos ad puritatē innocentie addendo sine timore primo q̄ debemꝰ in deo p̄seuerare gr̄e i mā de p̄seuerantia 2o debemꝰ patrm adire gr̄e in mā de pacō in qm

Qui futurus2 ia nō fuerit magis aut laboret quando mandatū eius q̄ hō Ephi iiij ostendit

gsueuerūt nīcturna ul negociacio
nem illā eligē quā cognoscūt ad
lucrū magis vtile ee Et sm ḡo
aplm in verbo isto facit spāle
duo pbibz arguēdi fortunas d
qui furabatur ia no furet2 qua
dā occupatione honesta addens
magis aut labo op ma3 primoi
debemg furtū et rapīnā detes
tari querē i mā de pcepto et
de auaricia 2o debemg bonis
opibg coopād et spāt i opibg
iustīe qre i mā de pcepto
prīma et īmā Nolite īebriari vino
in quo e luxuria Epla vt azedi
ri stīme pbibent vnū i primis
qz stīme accendit mām, sebrie
Et sm ḡor in verbo isto apli duo
fecit pbibz cm virtū gule d
Nolite īebriari vino p dicit sebrē
luxe addens in quo e luxuria
primo go cauere debemg gule
2o luxuriā qre in mā de gula
et luxa et de pcepto

State sucrimti lumbos vros
in veritate et induite lo
ricā iustīe Epla vi Consue
uerūt antiqui et pbati mili
tes docte pugnare et armare
mūdos et sm ḡor apli dor
nos in hijs verbis tria s cor
pis castitate d state sucrimti
la oris veritatē addens in
ēte opis equitatē subdēs
induti lorica pmo i 2z ee cor
munda qre in mā de castitate
et p ḡriā de luxa 2o dz esse
lingua vera qre in mā de ver
tate et merdacio p ḡrīā qre in
mā de pcepto 3o dz ee opacio
iusta qre in mā de iustīa

Repleti fructu iustīe p
ihm xpm in gloriā et
laud Phil primo ag̃ricatores soci
gsueuerūt luce primo intendē
et pgmod lucrū diuide in o
ope bono sūt socij deo et ho
et honor e porcio dei q gloria
largit2 fructy vero e porcio
hoīs qui bonū opus exeqt2 et
sm ḡor apli in verbo isto mo
nos ad duo sz ad fructū bonī opis
tumulandū q e porcio ura dsue
pleti fructu iustīe p ihm xpm
2o ad laudē et honorē deo psol
uendū q e porcio sua addens in
gloriā et laudē dei primo i dei
bonis opibg insiste et spēar opi
bg inīc qre in mā de prīma 2o
debemg in dibg dei laudare qre
in mā de humilitate et superbia p
ḡriā

Quorū deus vent2 e et gla
in gfusione ipōr q threna
sapiūt consueuit nutrire i gstu
pueri q i mundiciā spūe vt puer
addiscat i mundicias no tēptare Et
sm ḡor apli i verbis isti descri
bit nobis tria vicia detestanda
sz i mundos idolatriam detestabilē
d quor deus vent e cupidos
vanā gloriā confusibile addens
Et gloriā in confusione ipōr di
pidos auariciā i explicabilem
subdens qui threna sapiūt pō
2o debemg i mundiciā fugere et
specialit gulam et luxuriā q
re in mā corp 2o debemg ma
riciā calcare qre in mā de ava
ricia et paupertate ḡriā

In di ope bono fructificā
et crescentes in scia dei
Gall ij arbor nouella facit mā2
duo nam crescendo fructificat
et fructificando crescē non cessat
Et sm ḡor apli in verbo isto mo
net nos ad duo sz ad fructū bo
norū d in di ope bono fructifi

Paugmentū vtutū addens et
crescens in scia dei ꝓmo i dei
homb opib⁹ mistē et ꝑcialit
tribꝰ ꝯsurie qre in mā de
ꝓcepti ꝑme quere in mā de pe
nitencia vie quere i mā
2o debem⁹ i virtutib⁹ ꝓficere
qre in mā de virtutib⁹ i ym
et de accidia p ordinē

Faciet iudicū et iustitia in
tra xxv bonꝰ ꝓsumi
lias ꝑ⁹ suꝰ suꝰ ꝑdicit minas
q̄ inferat plagis et hoc ꝯgḡ
dicit dñs ꝑ ieremā et in ubo
iste ꝓmit ꝑcialit duo s. xpi
iudicū qḡ debem⁹ sume formi
dare d faciet iudicū et x⁹ pi
ustitia addens et iustitia in
terra ꝓmo qꝺ ꝓmit 2ꝺ iudicū
ad formidand qre in mā de tricie
et iudicio 2o ꝓmit iustitia ad
obseruandū qre in mā de iustitia
et de ꝓcepti

Mueat hanc dilectionē nec
hꝫ ut ponat aiam suam
amicꝭ suis xxvi Consuetū est in
ecia q̄ in magna solemnitate
pulsat maior campana ita ꝯ festo
apl̄oꝝ celebrant magnalia tam
que ē maxia virtutū et sm q̄
in verbis ist saluatoꝝ laudē
hꝫ apli ꝓmoꝝ de caritē duo sūt
caritas fraꝝ qui nō ꝑt alacr
esse d minorē habet dilect Cōfl
signū q nō ꝑt ee ecia addens
vt aiam suā po quis ꝑ amicꝭ
suis ꝓmo i debem⁹ ee hꝫ apli
dilectis fraꝝ ostende qre in
mā de caritate et accidia per
ordinē 2o debem⁹ signa dilectis
unde qre in mā de caritē et acci
dia p ordinē

Estote prudentes et simplices
sic columbe ant xo mittes
dos ee sicut oues in medio luporū ant x Con
sueuit luparij lupos exponere ag
nis ut tm agnio capiat lupus q̄ isto
nouo mō venatibꝰ usꝫ ē xp⁹ q⁹
pncipibꝰ mundanis exposuit apl̄os
et p apl̄os cepit pncipes et re
ges mundanos et hm hoc i ubo
isto ad laudē hꝫ apl̄oꝝ describit
duo s. dñi autoritatē d ego mit
to vos q̄uis simplicitatē addēs
sic oues in medio luporū ꝓmo
2 apli fuerunt missi ad ꝑdicand
ꝑ verbum qre in mā de ꝑdicē
2o fuerunt missi ad edificand ꝑ
exm qre in mā de religione ꝓpt
ꝓmū ē apl̄oꝝ dignitas honoranda
qre in mā de humilitate ꝓpt 2m
ē eoꝝ sectas imitanda principue
q̄n ad pauptatē obedientiā
et caritatē qre in mā de caritē
et obedientia

Hoc ē ꝓceptū meū ut diligatis
inuicē sicut dilexi vos xxvi
Consuetū inter q̄s vult scolares
bene mstrare exa sensibilia in lō
ne ꝓponā ut scolares possint facilius

retinere Et ideo saluator legem
scolaribus suis i. apostolis nouum
caritatis ꝓponit scripm tanq̃ nouum
legis Et sm hor caritas que
fuit leo i. apostol. 2 h̃ tpliciter
fuit mandatu i. transgressibile
cui 3t hor e precepte meu vt
vnusquisq̃ mdiligat fratrem suum
vt diligatis inuicem vt grem mutuel
ligibile cui dic2 sic dilexi vos
p̃mo 2 debemꝰ caritate sic
precepti 2o debemꝰ caritate sic
vnusquisq̃ nostrum gre in ma de
caritate 2o debemꝰ caritate 3i
sic grem palpare gre i. ma de
caritate

Justus ut palma florebit ꝑ
Consueuit agricola arbores
giosas eligere ut eas possit i suas
vtiles plantare Dic dns nr
ihus i. pab elegit arbores nobi
lissimas i. vtiles padisi plan
tandas mt quas elegit h̃ ue
nerandi martires victoria sic pul
ma fructifera et speciosam Et
sm hor martir i. be glosa mio
libro tpliciter emendat s. ut
iusty in ope tre dic2 Justus vt
fortis in tribulatione cui addit2 vt
palma ut pulchior i. iustitie cui
subditur florebit p̃mo go dcy
ere h̃ martires h̃re iustitie
rectitudine gre in ma de iustitia
2o parte fortitudinis gre in
ma de patientia 3o mundicie
pulchritudine gre in ma de castitate

Posuisti dne sup caput
eius coronam de lapide pretiosꝰ
ꝑ se i. magnu honore e qn impe
tor ꝓmouet miles i. militem ma
iorem cui coronam eum i. regem tale
honore dns nr ihs xps glose
martiri exhibuit qn no solum
i. strenuum militem maiorem cui coronam eum i. regem
talem honore dns nr ihs xps glose
martiri exhibuit qn no solum
i. strenuum militem ipm ꝓmouit
sz celesti diademate coronauit
Et sm hor in laude siue corone
duo ꝑticulariter ꝓponit 2 honor
imperialis cui dicit posuisti dne
sup caput eius coronam valor mar
tirialis cui dic2 de lapide pretioso
p̃mo i. 2 grad huius martirꝰ corona
mitorꝰ nrorꝰ dr ee virtutibus ꝑfecte
formata gre i. ma de gratia
2o dr ee pretiose fabricata gre
in ma de virtute et humilitate

Sancti per fidem vicerunt regna
hebreos xi h̃ dic repu
tat strenuum militem qui pau
cissimi vincunt plebes illas fuerit
sti martires qui superauerunt mi
lia hostium principes et reges Et sm
hor apls in vbis ipse describit
ta martirꝰ primam gloriam sz mite
mundicie dicit agentes iustitiam
obtinuerunt promissa per fidem mortis victoriam
subditis vicerunt regna p̃mo 2
gre storꝰ martirꝰ debemꝰ h̃re
restitutam ꝑ loricam gre de castitate
2o fide ꝑ lanceam gre de fide 3o
ꝑ securitatem gre de fortitudine

Iustorum aie in manu dei sꝫ
Hostes mi conspicerunt mole
stias et tirannorꝰ regna dimit
te et ad fructiferas terras et
ad regna paradisi se transferre
dic fecerunt sti martires qui
dimiserunt terras steriles h̃ sterili
et tiranni diaboli et transtule
runt ad paradisu regnu xi Et
sm hor in vbis ipse duo mar
tirum primam ꝓponit sz plena
ꝑfectio respectu sui cui dicit iu
storꝰ nre plena subiectio respectu
dei cui subdit in manu dei sunt

primo igit² ero martirium debeo
ee virtute iustre pfecti qre in
mā de iustitia 2° debemo ee
obiā subiecti qre i mā de obia

Assilatus filio dei manz
sarados ipetuū debe
vij datis emendat² res de cau
doze qū opat² mue et res de
ualoze qū optatur igni Ut eme
dat² mita hō ofessor pontifex
gloſi cū opant² xpō et ſm
hoc in verbis iſtis qre cōfesſde
emendat² de duobo ſ. de stitate
pfecta cū assilato filio dei de
signitate ptelsa cū additur
manet sacro i ipe / primo igit²
ero hō ofessoribo e xpi stitas
imitanda qre i mā de virtute
i gnī de humilitate mā et for
titudine 2° e nō trena ſ celeſ
tib signitat appetenda qre
i mā de spe et humilitate

Qui iusti meditabit² sapiaz
et lingua eius loquet²
iudicū ps xxxvi Malit² os
homis fatit duo ſ. crustando
p bat tibum et loqndo fort
vbum et ſm hoc gloſus
le stus habuit duo bona ex
quibo extollitur in hys vbia
ſz iustū sapiē in qreplacde
lo dicit² os iusti medi sapiaz
vbi eloqtie in pdictione
lo addit² et lingua eius lo iudi
cū primo i ero hō doctoribo
debemo imitare sapiaz q ipe
rememorat et pripue mortē
miseriā ad humiliand Et celi
dulcia ad desiderand qre i mā
de humilitate q in ad primū et
de spe q in ad ſm 2° debemo
formidare iudicia que ipe formi
dauit qre in mā de timore

Iustū deduxit dns p vias rectas
et ostendit illi regnū dei Cap 2°
Multū letat² peregrinus qn de ago
vrice mouit audit² ei tib sue
diete Dic fcat dns huic strisso
confessori cui in virtute gteplacui
onē ei regnū celeſt felicitatis
et ſm hoc Sapiens i obis iste
ppont duo primo hō confessorē
ſ. sue peg nacōis p gressū rec
simū cui dic² iustū de dns
p vias rectas sue gloſicatoris
visū christū addens Et ostdit
illi regnū dei primo i ero hō
stī ofessorē debemo piter precep
torē tre made qre i mā de p
ceptis de iustia et humilitate
2° debemo ad finē primoris tōne
attende quere deinde et humile

Scrit lilium inter spinas Cui cā
me inter filias Cap vj
Consueuerāt amatores laudibus
amatas extolle et cantatoribo lau
doze Dic amator dnī xp in
laudibo hō gloſe virginū et
martirū sponse sue cantat p sa
pientē melodiam hō dulcissime
cantulene et ſm hoc i verbo
iste emendat ea quidē sorum
ſ. ut decorata videre florē cū
dicit Dic lilium inter spinas ſ. mar
turij ut liguefacta amore fla
meo cui subdit Dic amica mea
ut exaltatū honore stolle cui
conludit² mi filiab i. ut affectata
celesti desiderio cui addit mi filiab
i. aiab beatis pungit² ero hō
virginū debemo inter rupcōis flore
diligē qre in mā de virtute et
luxuria p̄ptuū 2° debemo tribu
landis spinas sustinere ipe in mā
de fortitudine et primā et arridij
p gtrid 2° debemo igne cupi
ardē quere in mā de cupi 2°
debemo cōtēnere celeste desiderare

in mā de spe p ḡiā detmore

Quezamo dnō nrō adules
centula vḡme iiij℔ qui
de prato colligunt flozes pulchꝝ
res qui xp̄s de mundo p angelos
suos colligit vḡmes electiones
et sm hoc duo ꝓmia ad lau
dem hꝰ vḡnis ꝓponit cū ista
verbis sponsa regale cnubiū adḡ
fuit assumpta cui dicit ḡtamo dnō
nrō regi vḡinale ꝓmiā ad
qđ fuit electa cui addit adu
lescen vḡme primo et exo huic
vbis data fidelis dr xp̄o despon
sata quere in mā de fide et caste
co dabz ee castitatis pulegio de
corata qre in mā de castitate et
luxuria p ḡiā

Quā pulchra es castis gnacio
cū claritte cap iiij Consuet
homo mirari spāz qui tu sis qre
multa pulchra nisi re multū nouū
nisi re multū clara et sm hoc
huic sponse xi tu intranda
ꝓmia ꝓponitur sponsa quez
sanctis cui dicit o quā pulcra es cha
dor ineruptionis cui addit casta quā
splendor ornatorum cui subdit
cui claritate primor et qđ hꝰ vsus
debemꝰ ee pulcri quer sactione
qre in mā de virtute iḡm et de
tpancia xo debemꝰ ineruptos
esse decori qre in mā de castte
et luxa p ḡiā xo debemꝰ
ornatione ee splendidi xpo in
mā de ornatione

Explicit et finit
deo gratias

Incipit tractatus de oibz malis huius seculi et omnes ciuitates

Optimo aplūre uo
cis sue iudicio it
aplos minimo
ad dilectū suū
filiū Thymotheū
um diuina ueue
latione scribente stim⁹ esse pre
dictū hor nūt scire q⁹ nouissimis
diebus instabūt tempa periculosa
et ne idem discipls dubitare vi
deatur de veritate sūmoīb aplūr
vltiō ead aplica voce qualitatē
temporū futuroz in xv condi
tionib⁹ expssit dicens Et erunt
hōmes seipos amantes cupidi ela
ti superbi blasphemi parentibz non
obedientes ingrati sceleti sine
affectione sine pace criminatores
proteruu tumidi voluptatū ama
tores magis q⁹ dei habentes ꝯ
speciem pietatis uirtutē aut abnegīb
q⁹ ad tymo iij post hor clare m
dicare volens temporū malicia
aut causari ex hoīm malicia tēp
pe qui se mutuo concomitant² aut
consequūtur neq; supuacue aut
sine ētia uoē mistey ille tantus p
dentoz i initio nascentis ecclie ist
discipl et p illū nob significare
uolūt ut cautissime illa tempa pi
culosa notaremq; notando ea caue
remq; cauendo ea cautiq; uuere
studeremq; ne ipis mulcuerem
scripta em sūt ad doctrinā nos
tram q⁹ quos fines seculoz de
uenerut et si quis attente uelit
speculari consideatibz nrā tempa
et ea que ante nos fuerūt putādu
centi aut tricenti anni pdictas cō
ditiones hoīm in se clare expssert
et si homines tacere uellent la
pides clamarent neq; em sic
abscondita sūt ut latere smanē ꝯ
suptecta oculi oīm se demonstrat
esse q⁹dē periculosa tempa aiō re
tractans fateor ḡnaliter cōtre
misco et ne dū p me solo sī pro
mittis alijs qui forte nunq; hec
tempa periculosa habent suspicā
et quo minus ipōz qualitatē spe
culant² eo magis securos se esti
mant ne vita mea credere laqueis
mis p̄sumentes uide sepe meo
ī me inclyto pulsatus de ipis
temporib⁹ malis et moribz ho
minū in ipis viuentiū stilo
aliqua depingere dignū duxi
in finē ut studiosi cautiores
et uitiosi uelint ee circūspectio
res non em debet esse dubiū
q⁹ quo uicinior mundi finis fu
erit tanto mores hoīm erunt cor
ruptiores xpō id affirmante ve
niens filius hominis putas inuenie
fidem in tra et alibi de cōsuma
tione seculi Eruuescā habundā
inquitas refrigescet caritas mul
torū ait tertius Nam et uigor re
rum temporalium ipis uetustes
tibz hoc ipm et hoīm et fertilio
res erant et uite ducti mores hic
ut² et in moribz hoīm heu cor
ruptio minuit et cottidie in
deterius magis inualescit corrup
tione nāe hominū et ad hec in
clinante

De malo in gne Ca

Malum secūm nomīs sui rōz
quanda de ordinatoz de
fectum et deuiatōem importare
videt in subiecto apto nato inu
opponitur boni ut hec se habent
tanq; opposita tōi modo loquen
di Nam no oīs carena sine de
fectus est malū cui⁹bz supposito
si solū illo qd subiectū hre debet

testant Cū a principio mundi nā texte nascen tiū et vita dinaliū

et non habet Negz eiñ nō esse
fferibundū ⁊ malū hoī q̄dmodo
⁊ cā malū quia q̄d vñ est nāle
alteī ⁊ nāle sit volare qūi et
hoī Nā ois operatio secdm doctriā
philoze et p̄cedit a forma et poten
dit m aliquē finē tamq̄ m bonū
cui finis sp habet rōnē bonī et
metūl operat ad malum appetens
Sedm Anom Cū igit ie finis
frustretur p̄ter intentionē for
me aut m toto aut m parte
siue hō fiūt m nālibq aut ar
tificialibq seu moralibq ꝓpter
aliqd impedimentū supuenies
hoc ia dicit malū siue difformi
tas q̄ ēt intentionē forme p̄ter
intentionē euenies In nālibq pō
facile est hoc videre Nā sm̄ com
mentatorem Na operat tamq̄ mo
ta ab intellecta non errante per
vim insitam rebus nālibq que ⁊
rō dine artis ipsam ad finē diri
gens que sp uniformit et rec
tissime operatur utz m grādōe tre
nasteneūt bestiaze et aialiū et
motuū graūū deorsum et leuū
sursū ꝓpter vnitā et determinatā
formā ad vnū actū ad q̄ oppo
nū nisi violent pōt inclinari con
trariente igit nā bene qualificat
ꝓqualitatēs requisitas et cessante
impedimēto forma rei nālis mto
dmit siu silitudinē sm̄ speciē in
effectū utz de igne m ligno sicc
et m ꝓtibq aialiū Si vero qua
litatēs q̄rta debite qualitati aut
mg indisposita fiūt p̄ sui magi
tudinē aut parvitatē inox for
nō cessat quidē ab actione sz fort
quātū pōt et sic fiunt monstra ī
hoīnibq et aialibq dugdeī digi
toz aut treū m quabz manu ut
homo bicapitat et tetā hmodi
et sit mlr ⁊ monstruū m nāt
Cū sm̄ philm forma ꝑticularis
sp intendit masculū gnāre sed
ꝓpter defectū qualitatū gnāt
femellā vnde tale monstruū aut
alter defectus in nālibq entibq
dicī malū In artificialibq vero
q̄ puerpuū est intellectu siue vo
luntas possitq sit malū speculati
ue cm̄ ex vio ethice Est rēa rō
factibiliū ꝛ eaz rez que ab
intiori p̄eduūt ad opus exteiq
Cū em̄ ex nr̄a p̄tice ars imitat
naī inquātū pōt et forme silitu
dines m intellectu concepte a rebq
exteioribq p regulas artis p̄eunt
ad opus exteiq sm̄ q̄ sunt concep
te a rebq eisdem dicunt bene
artificialit fiette ut m picturis
hūanis In congruis modis sm̄
regulas gramaticales loquendo et
alijs rebus artificialibq quarū
quelibz hz suas regulas diversas
Si vero fit excessus hanz regulaz
et effictū ille sub distribuentibq
dispositionibq sue speciei ⁊ p̄ducty
tur ut monstruū m arte utz hō
philoze et hoc pueniat aliqū rōe
nāe aliqū exīte membroz ali
quido rōe fantasie aut vtutis vna
tiue rez spēs reperiat aut
aliozū instrumentoz et tuc nouat
malum m arte Ex vtrisq̄ dictis
nālibq et artificialibq malū volu
mg descendē ad cōsiderandū

Ero quo considerandū q̄ sm̄
tres potencias m hoīe
possumus capere tres operationes
s. vegetatiuā sensitiuam et
intellectuā vtz hō de aīa ope
ciones potencie vegetatiue non
sunt apte nate obedire rōi q̄z
sunt nāles ad vnū detiate po
tencie sensitiue quodāmodo sm̄

ronales nō essencialit' sz p partī
cipacōm qz nate sunt obedire rōi
liz et ipe hnt actiones nales
ex mstmctu nāe m pncia ppr
obiecti m quo non possunt non
delectari etsi rō imperat ut
oculo m colore viridi et tactus
m tempato taldi et molli ḡz
qd ad exercitū actus subest
sensus rōi vt videre hoc vel id
aut tangē hoc ut illud vñ si non
obtemperat rōi quo ad hoc iam
m sensu ē malū pncipiū aut
efficiens actus homis inquantū hō
sunt duo sz intellectꝰ et volun
tas vel alias cognitiua appetitiua
et appetitiua hēt em duo sui
mouencia m hoīe ut dr iij de
aīa Circa hec duo pncipia pōt
consistere virtutes et vicia que
sc vicia appellant mala mōrlia
siue culpe aut pcā Intellectꝰ igr
est apphensiuꝰ speculatiue sū rep
intelligibile et pficit m hoc q
apphensū est m apphendente et
est virtus passiua cū recipe sit
quidditates pati p̄fectio aut volū
tatis siue vtutis appetitiue con
sistit m hoc q appetens move
atur ad rem appetitā Cū igr
rō fert m cognitōz rei et appe
titus ferat m obiectū sui tūc
actus homis dicit mere bonꝰ
hēt aut duo sz intellectꝰ et vo
luntas hnt se sic q intellectus
p̄cedit quo ad obiectū q̄m vo
luntate m genere cā formalis
liz m genere cās efficiens vo
luntas p̄cedit ipm intellectū nā
voluntas imprat oībz poten
cijs igr et intellectui vt sc re
pntans rem intellectā bonum
igr intellectꝰ qd est verū mgn
tum bonū est obn volūtatis

Non em quicqd̄ uoluntas vult
nisi p intellectū sibi pntatū et dis
cussum tamq̄ verū Contigit igit
duci eligi malū sedm hās duas
potencias vno ex pte intellectꝰ qñ
quis falsam opīonē hz de aliquo
agendo ut si aliquis fornicatione
estimaret nō esse pcm et ex m ptz
m iudice filioz isrl̄ iepte iudi
ci qui putat ppt votū suū post
tumphum imolare se debere
filiā suam sibi pō occurente ex
trane m hoc cū solū al imolare
deo se vouisse debuisset intel
lexisse 2o pt accedē malū ex pte
voluntatis Cuiāl em vnusquisq;
ē talis et finis videt ei ex iijo
ethicꝰ Voluntas em possessionibz
vehementibz ligata et impedita
p ira cupiditatē timorē amorem
delectacōm aut alīs non vz rem
uidendū m particulāi eligibilē po
ssse et obscurat intellectū et
distrahit vt ecl ptz in ebōsis p
sumositates zē vt ecia aliquī
mfamā et furorem vertant ppr
concupiscām iram aut delectōz
Nam m amantibz et odientibus
aliter cīa eandē rem uidicia pfe
runt vtz ex iijo methē et
ij ethicꝰ Circa qđ vtile sciend
q̄ dīb res mundi sūt primū ens
hz aliquā vāz sūpiorē ipām di
rigentē quā cū sequit et sīa
non errat sc actio ordinata
Si aut deficiat regula rectam
aut cā ipā errat tūc et regula
tum errat ptz hō in ālibz Nam
mēsuratio consistit formā est regla
nāliū In artificialibz cā ē rō artis
vt ptz Cui domnificatori intendenti
lingna si nō attendat ad regulā
seu mensurā et murū erigendū ad
plumbi regulā attendat mox efficiet

uictatur hic m actibus humanis
ꝓ regula vois est lex diuina sacra
scriptū reuelacoēs diue exēplū
ipsi et scōrū que si non atten
dant ꝛ mor vō demat et sc̄ṁ non
strūi m actiombꝫ ideo dicit ūm
brosius potēm est priatio legis
dine et celestiū m obediencia
mandatoꝝ Non uti ergo hac rā
et uoluntarie eam dimittē in
culpā reputat ꝛ In oībꝫ em̄ ꝗre
vnū debet esse regula altiꝫ
bonū m regulato et mensurato
est ex hoc q̄ regulat ꝛ et confor
matur mensure et regule Ma
lum vero ex hoc q̄ dimittit de
bitam mensurā et regulā sic
de artifice et muratore dicē
est hic omēs delectacoēs et ac
ciones humane mensurande sunt
ſm mensurā legis diue que est
sup̄ vocē aut ex lege vōi nā
mstructa a deo Ex illo quō volen
ti vitare vicia studiosissime mspi
cienda est hec regula diuar
legū et sedula mente reuoluen
da Cruia obliuio et imemoracō
legis et ecclē mitura et maduer
tencia citiꝫ oēm parit culpā
Deo stūi Moyses p̄cepit p̄cepta
dei scribi m postibꝫ m supliminī
nuribꝫ et libris legis dīm ꝓ ait
oculos defixi p̄ remouere etiam
obiectu delectabilia a sensibꝫ et a
memoria ne vō ligaretur p passio
nes et qi captiuetur miltiū expe
dit quia talia uiderūt vois im
pediūt ne iusta ſmaꝫ fixe va
leat Nam difficilimū est vōi
p passiones ligate se ab eis dis
tutere ffacile aut est p̄o pulsan
tibꝫ aditū vetitde ceu hoc impu
tabile est eis aditū p̄buisse Sic
ebriosi m actu difficilimū ſm
voēm agē sed facile fuisse p̄mi
tus non mebriari Cap m

De causa mali

Si causam mali cognoscē cu
pimꝰ nouerimꝰ mali non
esse causam p se r ab intellectu
intentū Cruia ſm dionisiū Nichil
optatur ad malū appetens nec malū
ut sic cadit sub electione Cū elec
cio sit semp de bono vere uel appt
ꝫ malū bene hꝫ causam partis
ad non intentam Unde dr sic
fugꝰ l' esse Et thō eū sequēs
dr omē malū fundat ꝛ m aliq̄
appetitu nāli Sic ē ꝓsequ de
lectabile et fugē tristabile hoc
em̄ ꝓmet ad oē eius nāle ut
videmꝰ m brutis vimbꝫ zēs Cū
hec ē ꝓfectio cabꝫ em̄ ſm for
mā sibi a deo donatā ꝓbat aut
fugꝰ l' ij esse de quo hꝫ grē pāt
mortalis de superbia luxuria uarē
Cruō m quolibꝫ actu pīt ipe
ccans umbrā quandā diuine
silitudinis cupit imitari Superbia
mgrat imtrat ꝛ cū tu sis sup oia
deus ecclsis zē de aliis Sed
vō recta et regula diuina rectare
dr ſm̄ appetitū ꝛ nāle nō ut appe
tat celsitudinē ſz non eo modo sed
ſm debitā habitudinē sibi ꝓpor
cionalem sic de uoluptate et aliis
Nam dicit m eodem Cū de formo
re querit ꝛ cuiꝰ causa ſtm ſpſit
credo nō solet nisi cū appeti
tus adipiscendi aliꝰ illoꝝ bo
noꝝ que infima dicenꝰ esse
potuisse apparuerit aut uetus
amittendi pulchra em̄ sunt et
decora quāqm̄ p bonis superioribꝫ
et breuiꝰ obiecta et iacentia ꝓ
formentur ꝛ aut cū auertit ꝛ abhte
et querit ꝛ ēt te ea que pura et
liquida non inuenit misi cū redit

ad te te tamen querit imitari in
querūq; fūmore suo licet ille &d
neq; deus ē cū pūi qz boūtas dei
que ē essentiā eiq; silem sibi effec
tū licet nō adequatū ꝓduxit Erat
em̄ mquit oīa valde bona Licet
ſ. licet in deformi actione est
aliq; entitatis qz pomt in ꝓduc
mento actiūis cui aliq; correndet
m re ul fieī et cū actus pūi sit
quidā motus li arbitrij et omē
quotūq; esse hz dēuat ab illo
ꝙ esse hz p essentiā Dic oīa
igmtu detruant ab eo qđ ē per
essentiā igmtis mthil em aliud ē
qđ ē suū ee nisi deus Alia vero
dicunt entia p ptipationem eptz
igit actionē substratā deformi
tati pone ee a deo ſ in qz actio
eiā ze ee age nō possūt nisi
concurentibq causis p̄mis Cū go
hoc ipm age cauſ dēnetur ap̄
mis causis quibq suspendentibq
actes suas cause ze age nō pōt
vt dicit in l' de causis Sed quia
in tali actu ē aliquid actionis
et aliquid deformitatis id quod
ē actionis reducit ad defectū libēi
ē de arbitrij sic in claudicatione qz qz
ē de motu ut sic reducit ad virtutē
motiuā qz qz aut est de defectu
reducit ad trybiam qz nō ē suffi
ciens sistere virtutē p̄mi mo
uentis sicut in planta bene dispo
sita gmat a motu celi frucus ꝓfe
indispōita vero gmatur fructus
imꝑfectus et hoc ex defectu mo
tus celi ſ. est ex defectu virtutis
gmatiue in planta aut in alia
cui concurente Hmā ē ꝙ Tho in
tractatu de malo Neq; demon
ē cū pūi missi tamq; disponens
suggerens ꝓsuadens et obiectū
delectabile aut tristabile apponēs
et humores a spūs mtiores cōmouens
ut vō luget sic contingit in atre
tici et frenetici et est naliter
ebrios et dormientibq et hoc ac
cidit nō ꝑ coactionē sz solū ꝑ ad
ministrationem et suasionē habet em̄
demones ex subtilitate sue nāe ptāe
ea que ad motū corpalē ptinēt
agere quātū eis a deo p̄mittit
eo qz mā corpal naliter obedit
angelo bono vel malo quo ad mo
tū localē deo ꝑ motionē superi
et qualitatū suū accidē cor in
animē alicui qz et hoc nā fiat
ꝑ applicationem delectabil aut tristi
in odiū vtz in ire tudis Deo dr
Job xvij Cū diabolo misisti in cor ut
trādet ihm Judas sicomis scariotis
oportet ergo eam mali assignare
no aliā qm libz arbitriū Sumq; em
dm actionū nraz ꝑ libertū arbitrij
a p̄ncipio usq; ad finē Nā delectā
ſ in sensum mouet voluntē nā
adultēi et afficit eā ad delectand
tali delectatione q ligat vocem in pūi
lz in tali p̄mittat nullū malū
cē faciendo et actus est circa pūa
laria Deo circa hanc assūit omē
delectabile est ꝓsequendū et sub hac
subsumit ꝓpter passionē in actu
vehemēte hoc est delectabile
et concludit Ergo est ꝓsequendū
et qā vō voluntarie obmittit
regulam Sine legis ꝑ quā oēs
actus humāi deberēt regulari
auertens se ab ea Deo cētrat nec
tū ꝑ passiones illas sic violent
ligatur ratio quin in pūo sub
orte delectatiōe fortissime potuisset fu
isse annulsa ab ea si inspexisset
regulā et in fuoze augmenti
adhuc posset recede ab ea luz
difficilius Deo nulla violentatio
excusat pūtem sic cibus non

exclusat a culpa in actu ebetatis
ppetrato quia voluntarie incidit
in ebetatem et hoc dico a toto et
non a tanto Deo dicit Aug⁹ xij
de ci dei Voluntas e cui potui in
quitu deficiens et illiu defectu
compat tenebris in silencio ad
speculandu igit origmalis vnde
sit malu hoiis seu in hoie Cui
g forma sibalis tybz rei a qua
actiones et opationes preduntur
cui sim commendatoz dirigiut fotz
illa e pus a deo cui sit quedda di
uinu et optimu ex pio phiotebz
cristpota forma hoiis in alijs hoi
bus educat de potena mae in se
mine gnantis et quia a deo est
igit intendit ei assistari ingntu
pt cui semp effectu gerat silitudo
sue cie Deus igit cui sit sumu
bonu qualibet forma fecit bona
et ad bonu tendente Et quto aliq
species est excellentior in rerum
na tanta nobiliore forma deq ei
donat vt in nobiliores opationes
predet vt videmq in gradibus
specieq s. aiatarq inanimatarq sen
sitivarq et rationabiliu siue intel
lectivarq ita ut supior species
contineat in se pfectione inferio
ris et amplius s. esse viuere et
intelligere Cui itaq in hoie
Deus creauit formam nobilissima
sz aiam intellectiua qua ei spe
ciale esse voluit sup omnia aiamia
inferiora procul dubio quitu esset
ex na et ppetate sue forme hoc
debet ee animal regulatissim et
ordinatissimu mr oia enia cor
porea hui mundi quo ad suas opa
ciones a nobilissima forma pro
cedentes Cui aut hoc nd sit ita
neminē puto ignorare imo inter
omes res mundi creatas nulla
rem videmq ut in elementis ut
in elementatis nec in celestibus
nec in terrestribus creaturis que
sit a forma sua degenerat sic
homo ut facile est pbare i motu
celi in cursibus planetaz in ele
mentis in aiantibus et i inanim
atis que oia dirigunt uniformi
ter actiones suas secm in
finetus formarii eis inditarii
Oportet igit aliqua caz existere
unde origmat tanta obliquatio
in specie humana ex qua sit ipa
deprauata est in suis naalibus
et pene insanabilit est sanitas
tis secm cursu puite nature
cui hoc semp affuit toti spei
et hodie inest et credit usq in
fine mundi affuturu Ex quo nullo
puro homo potuit excepto exq
tuz habituarde potuit sedare
passiones con rebz voluntatis
statu innocencie Si tradite hoc vo
luimq magistrate ponamq oculos
consideratoz nre ad statu illu in
quo humana species in optio sue
stetit habitudinibz et videamq
quid ab isto est destitutq et ibi
reperiemq tradites quas primq da
tus itaq ille fuit status immo
cencie in quo adam qui principiu
totius humane speciei creatq est
qui nisi lapsus voluntarie fuisset
ab ipo statu tota posteritate sua rui
nas suas deplorare ii esset nre bi
em et virtut illuminatio claissim
mitetq affectio rectissima volun
ordinatissimo sibiectio sensualis
ad vim aie sup ma ablata oma
inordinata concupia et vesana
ad roem Nil oculi tactu auditus
gustus et reteta cor membra
appetebant q impiu rebz voluntatis n
ad sua delectabilia vires appetitue

aliq' mouebant' q'm a superioribus
viribꝫ accepant m mandatꝫ et
illa talis ordinatissima habitudo
a magrīs theologie appellat' ori
ginalis iustitia m qua conditus
homo suas partes cuilibet virtuti
aie in debita pportione constitu
ebat sine resistentia et omnia
m optima armonia suas exer
cebant aut exercuisset operacões
si aliud non mtuc missent. Sta
tus lapsus nature. Sed qz p̄mo
homo m quo tota humana species
originaliter tangit m seminalibꝫ
roibꝫ continebat' quicq; ptātem
accepat a deo aut consuandi
pam̄ naīm m originali iustitia
aut eam amittendi maluit ea
et se particulari p libitū arbitrī
uitatē m potiꝰ diuino tristare
diens pcepto mandato. Ideo oīa
que accepat et nos m eo amisim̄
Ita q; filij ire nastim' contrahentes
a naturitate nostra originale
pcm̄ a quo p̄ gram̄ baptismi
mundam' quo ad psonā nō quo
ad naturā. Inde destituim' a cla
ritate nitēcie p ignorantiā a
rectitudine affectꝰ p concupiam̄
ab ordinatione sensualitatis et
uirtutū appetitiuarū p mobedien
tiam et resistentiā ab ī appe
titu p difficultatem ad mali
q̄ntate p fomitē inclinatorem
et hoc vocat' originale iustitia
sine pcm̄ originale. Quod sic
describit'. Est originalis iustitie
cū debito habendi eam et indig
nitate habendi eam contracta
ex originali concupiā libidinosa
Et hoc a doctoribꝫ q̄nq; appel
latur tyrannica q̄nq; concupia
lex carnis lex membroꝝ fomes
concupiscibilitas languor aie
vtz nō sentiꝫ D. xxx. Nouit' sic
arcitant q̄ homo p̄ gratiā ad
ultus post baptismū eis resiste
pt̄ si oīo liber ab impugnatione
illoꝝ esse nō pt̄ et est ei ad penā
magis q̄m ad culpā. Unde dicit
paulꝰ. Video aliā legem in mebris
meis repugnātem legi mentis mee
et hortatur. Non regnet pcm̄
in vro mortali corpe. Nō dicit
nō sit pcm̄ zcē. Dicit iste sūt ma
terie ex quibus virtus si bene ho
se circa istā habeat. Ideo xp̄us
p passionē suā ea voluit deleze
relinquens hominī māz pugnā
di et se exercendi et semp ad
deum retrorsum habendi et se
humiliandi et auxiliū petendi
a deo. In futura aūt vita oīa de
medio tollentur culpa aūt oīm
tam originalē quā actualē per
passionē suā quo ad psonā delet
tuq; remissionis ptrices facti suq;
et p̄ baptismatis gram̄ que agit
in virtute xp̄i mortis. Secm̄ paulū
ad rō. Quomō remediande sunt
passiones et liq; hereticose passio
nes sic contrite a naī sino sedari in
homīe nō possunt nec naī pt̄ eas
corrumpe se ad gram̄ puritatem re
ducendo quātūcūq; viuet homo sic
aqua calefacta cōi naīm m ea nō
pt̄ corrumpi illa inclinatio nalis
qua hz ad frigiditatē nālem etiā
sp remoto calefaciente reducit se
ad frigiditatem sic m pcm̄tibꝫ pas
siombꝫ uiciosis possunt quidē isti
mstinctus quo ad actuales moto
compesci et sedari p aliq; reme
dia ne dominent'. Et hoc dupliciter
uno' fit. Theologos p sacramentoꝝ
eaē deuotā pticipationē p deuo
tas orōes p elemosinaꝝ largitio
nes p lectiones p meditacões sacrp

ſcripturaz p vigilias p corpis casti
gaciones ieunia p dñe gre ĩuoca
tionẽ etc. Alioĩ ſm̃ plures mo
rales quos etiã Theologi nõ de
dignant assumere ipis m subsidũ
et ille sunt assuefactiones et ha
bituationes p continuã frequentacio
nem actuũ virtuosorũ q̃ vocãt
habitus seu actus virtutũ Cũ enim
vires appetitiue que sunt irascibil
et concupiscibil m quibus passiones
consistunt repugnãt rõi rõi que
semp ad optima deprãt licet rõe
repugnãtia diminuãt et assuescit
m contrariũ cũ sit nata obedire
rõi diminuit vero p iteratã oppa
tionẽ a rõe impetratã rõi inclĩ
nationẽ earundem virtutũ rõi roz
dicaz p frequentẽ opãm imprimit
quãdã formã siue habilitatẽ m vi
ribus appetitiuis ſm̃ conformitẽ
operis q̃ rõ imprimit et illa forma
sic impressa facit p assuefactionẽ
quãdã facilitatẽ ad simile opus
facilius faciendũ q̃m prius et toties
potest iteraĩ quot vertit m consue
tudinẽ et illa consuetudo tollit dif
ficultatẽ et quodãmodo vertit in
naturã Unde omãa consuetudinalia
et nãlia sunt facilia et illa habi
tus siue dispositio vocat ſm̃ philos hy
bitus sũ bonũ si p̃cedit ex rõe
sũ mali si rõi roz Cessante vero
tali operatione ſm̃ rõnem intrinsecã
iterũ forma corrumpi et opus
difficultãi et exinde cessat ab opere
sicut dicit est de aqua calefacta
que seipsam reducit ad frigiditatẽ
sibi nãlem calefactio
sublato ex m̃ ponit philosophus
de ligno etiã q̃d p̃t rectificari
p continuã tractationẽ ad ptẽ oppo
tam hoc in p̃mo difficulter mutat
tanto facilius et tandẽ rectificatur

Ex p̃dictis bona ex traxit possit
de resistencia actuũ malorũ et
cumulatione virtutũ Sed quia
pauci istã resistencia volunt vi
pauci reppiunt virtuosi

Quisio mali Ca. m

Est autẽ duplex malũ sicut
dicit Augo de l. ar. unũ malũ
q̃d patim et est pena et illud
est bonũ simpliciter licet aliqñ
videtur malũ patienti et afflic
tiui et contra voluntatẽ et rõi
appetitui nãlem Aliud ſm̃ philm
omnẽ violentũ contristat et
hoc hz causã efficientẽ aut deũ
aut hoiem a aliud quotiẽz cui
omĩ passio sit ab aliquo agente
et hoc malũ sepius est elegi
bile utz in xpo et martiribus et
se medii patientibus ea sanctitatis ali
ud est malum culpe et hoc nul
lo modo est elegibile quia nũq
bonũ et licet plures elegerit malũ
culpe q̃m penetrãi iudiciũ ferendi
est ſm̃ suam sapientiã nõ stul
toz Malũ tri pene semp fugiam
cũ sit malo culpe pio quia malũ
culpe caritatẽ ordinat nõ sic
malũ pene 2o quia malũ culpe
gre et glorie opponit nõ sic
malũ pene 3o qz p̃mũ deordinat
hoiem malũ quia pena a deo or
dinat nõ culpa et a deo infligit
et iusta est Et ſm̃ Aroinsium
punitiui est meritorium nec est
malũ ſz ficti dignũ pena est ma
lum et pena mdicatur ut culpa
emendetur m se aut m alijs et deo
est auctor pene et non culpe imo
quibz potius eligere deberet mori
q̃m peccare esset si esset pena nisi
ex feruore caritatis qua quilibz
ad deum tenet debet Sit aut pe
na ordinatur ad culpã ut nũquã

culpa mustra sit sine ustra pena
aut contumacie aut consequente
Aug vō sumit ex pfectō dine eq
tate Cū enī deꝰ ordinē omīū iu
stissimꝰ sit nō patit dedecus per
cati esse sine decore iustie vt dī
cit Aug debz enī sibi iustra
mustria supare Sumit ergo
vō hoc ex pulchritudine vniūsi
habet enī totū vniūsum pulch
tudinē ex ordine et talis est h
pulchritudo quale detrit fied
adostensionē sūme sapie et io
nullo mō fedāi potest Unde ut
ad momentū m eo aliqd ordina
tum durare pt licet at pulch
tudo exigit ut pena correspon
deat culpe Sumit ergo vō ex
corruptōe In ea enī culpa mog
species et ordo pruat curā at
tionē volūtatis sm Aug et
dum volūtas se deordinat se
ipsam mutuat Deo abilitatem
ad bonū pdit talis aut priuatio
magna ē lesio et dapnificatio
Deo Aug Sermone de Innocen
tibꝰ dī Nemo sit iustū lucrū
sine dapno iusto Ubi lucrū ibi
dapnū lucrū m arrha dapnū
m cōstria tulit uestem pdidit
fidem arguūt peruma pdidit
ustria qnius pter delectationē
mtensam non sentit tale dapn
sine pter mconsiderationē seu ad
distractionē Cuius dicit Aug
Istius penas pauci vident Aug
vocē reddit plis ut ethicoꝝ cū
nā intellectualis que sius bonis
p lingi passionis pruat occulta
est si nq exterior magis apparet
vnde ab hominibꝰ sensualibꝰ ma
gis creditū est se esse hoc quo
sunt pter nāz sensualem q quo
sunt pter nam intellectualem
Deo ps eis nocet sm nam intellectua
lem ming putant pena et magis
estimant qd eis nocet sm nam sen
sualem sine exterioꝝ cū tñ ḡuū
est uere sm stm Tho potest tñ
gñāl pena esse sine culpa precedente
relata ad hanc penā punit eos
quos sine culpa si nō sine causa
vt m Job et lazaro et coronato
pro gloria dei Job xxo Etā in cus
todia virtutū et m stimulo pauli
absolute tñ nulla esse pena si nulla
precessisset culpa Deus at nō vohibet
eam culpā quia sic res quas con
didit ut eos pprios motus agere
sinat sm Aug Nec pter ignoran
tiam nec pter impotentiā dei mala
euenīūt si ex ordine sapie sue
et magnitudine bonitatis ex qua
puenit q multiplicant diuersi
gradꝰ bonitatis m rebꝰ quarū
multi deficerent si nullū malū
pmitteretur Sic texsante psecutōe
nō esse pacā storie et sp imperfecta
ordinant ad perfecta Deo sm Aug
deus ex malo semp maiꝰ bonū
elicit qm id bonū sit q id malū
pruat Non sic vere t m hominibꝰ
qua nō struūt ex malo bonū elice
re nt m bonis ordinare Deo semp
dict malū phibere et cohibere
puniunt tñ bonū sepius m abla
tionibꝰ tpaliū vt m rebꝰ tpalibꝰ
et corpib famitate ablationibꝰ dig
nitatum honoꝝ fame et m tali
bus silibꝰ qz licet nō sunt vera
bona si solum intantū quantū
deficiunt ad virtutū ministra
tionē qua sūt organa virtutis Un
quid vero impedit spualia sed
mala Deo sepiꝰ talia constituit
puersis qm bonis ut sint i remu
neratione puersoꝝ p bonis ali
quibꝰ quibꝰ non omnino pfui pruant

Deo promams eciã ydolatris iustiã tñ volentibꝫ deus dominatoꝝ mundi concessit et laudẽ et glõriam ab vniuerso orbe ante et post tpa natiuitat xpi quousqꝫ a iustitia ad auaritiã declinauerit tuc et ipis ablatus ẽ honor et ptãs iusto dei iudicio In spualibꝫ nllꝫ a deo punit sine culpa ppa cuia sm augꝰ deo auctore homo nõ sit detior Et hec vera bona sunt q a deo nõ auferunt sine hoiꝭ culpa quoꝝ deꝰ collator est nec ecl in spualibꝫ vnꝰ pro alio punit sꝫ vno peccante alius gra subtrahet qz hi respiciũt ppãm psonã Nam aiã que peccauit ipa morietur vox ẽ pphetica Et mouisi deꝰ dixit qui peccauit mi delebo eũ de libro meo quẽ scripsi Exo xxxij In templibꝫ tñ vno sepiꝰ pro alio punit cuꝰ rõ ẽ triplex pmo qz pena temporalis mfligit ad pfectũ pacientis vñ sic qñꝫ aliquis sine culpa ppria punit Ita est qñꝫ aliquis punit pena temporali pro pcõ alieno ad pfectũ sui seu alterius vt videatur qñtũ quilibet sollicitꝰ esse debet pro alio ne in pcm ruat Mandat eũ deꝰ vniuersꝫ de populo suo sm scripturam ex quo pro pcõ vnius tota congregatio punitur temporalit et ut ostendatur qñta diligentia fugiendũ sit pcm Exemplũ patet de anathemate Jericho qd abstulit achor Josue vnoꝫ pro quo tota congregatio filiorũ fuit fmata Neqꝫ deus ee voluit amplius cũ filius isset missi tribus fiusset punitꝰ vt ibidẽ ẽ rõ quia cohesencia ẽ vnius ad aliũ sic filius ad patrem suus ad dñm et tota congregatio vnius corpus ẽ rõ ppter participationẽ culpaꝝ vindicat eũ deus pcm patrum in filios in tria et quartã gnãcionẽ in illis qui oderunt eũ Sic ex culpa subditoꝝ prelati punitur vt rex iuda et subditi et prelati punimur vt nuꝫ xv Etiã principes filioꝝ israel sunt suspendi coram solem in patibulũ ppter patrum beel phegor qua non prohibuerũt filios israel peccare cũ madianitis et filiabus moab ad consiliũ balaam pphẽ gentilis Gad de gñalitate penaꝝ in comparatõe culpaꝝ aut de venia et remissione penaꝝ a deo post culpã quis audet dicere Septimo cum in scripturis sacris graues culpas a deo mitti aut nõ puniri ut de trinsgressione aaron qui vitulum conflatilem fecit filius israel vt Exo xxxij et tñ millam legimus pro illo ei penã iniectam Et legimus parvas culpas nrã estimacione et tñ graues penas earũ vt in illo qui collegit ligna in sabbato et iussu dei fuit lapidatus Nuꝫ xv Et de filiis aaron nadab et abiu qui arsi sunt a duo cũ offerent igne alienũ leuit x Et de lepra marie sororis moysi ppter minucionẽ cõtra moysen moriã magdalenã legimus grauiter percussse sic et petre si penitentias eoꝝ nõ legimus misi fletus Sit et in pribus qui inequales vt equales in culpis fuerunt et tñ mequalit legimus fuisse tempalit punitos Cruus nouit visitare misericordie dei aut vã indignatõ sic cruci cum voluit mitigatur et quã vult punit ecclesiã quidẽ sunt a capacitate nri in terrã si tñ iusta parcendo cum peccãtibus ad bonũ pumendo vel ut a malo nãt dr augꝰ unde

plertendo

pfitendo sine ignoscendo hoc solum
bene agitur set vt vita hoīm corri
gatur Terrmq; aut m̄ oī ope dimitto
rece mām et iustitiā māz trāsp
sup̄etende Nam semp̄ ritēa ḡdigō
punit et remunerat sup̄ meritum
ecc̄ m̄ damnatē Sedm̄ oēs de hac
mā logrēt nulli subtrāhens quod
ei debet² et plus ḡdonans q̄ debet²
Nec m̄ hoc cōm iustitiā suā agit que
est cōsideratiā diuine bōitatē
si pter eam qi aut minq; conser
vet aliqm q̄ meāta eq; erigeret
aut plus puniret q̄ culpabilis
esset hoc esset cōm iustitiā tam que
ē s̄m vetributionē s̄m exigentiā
meritoz q̄ s̄m exigentiā diue
bōitatē quā dicit dns̄ potest
aut sup̄ ista oia facē cū oēs per
cātis m̄ ipm̄ peccāt Vnde sic
iudex ecc̄ iustus pt̄ minq; punire
aut totū condēnare illi qui i pso
nā suā peccat sine p̄iudicio iust̄e
Non tū pt̄ hoc fierē de minūa
alteri irrogata cū sit p̄sona pub
lica partibq; iustitiam ministrans
s̄m quēs dictamen nisi q̄tū vi
derit vtilitati seu rei publice expe
dire Sit et deq; m̄ quem peccāt²
Nec quis conqueri valet de ine-
qualitate sibi facta si equalibq;
inequalia tribuāt aut eq; quia
deus nullio debitor est Et de his
que ex liberalitate p̄cipuis tri
buunt² nemī fit m̄ iustitia licet
vni fit maior mā posset ecc̄ ambo
bus penas mitigē s̄ vni parcit
misericordie alt̄ indignat² iuste
Nam dt̄ mt̄ xx An non licet mihi
quod volo facere volo et huic no
uissimo dare sic̄ et tibi Quomodo
debitū tibi non subtrahō Nam dt̄
Daniel deq; miserēt² mei ex sua
bōitate punit nos ex nrā culpa
deo trū confident² q̄ deq; nulli culpā
indulget nisi contrito q̄ contritio
tante efficacie et feruoris esse
potuit ut et totā penā delet tpa
lem et etnā ut tredmq; in petro
apolo et maria magdalena fuit
se plus vero aut minq; aliquē
tpaliter punire deū nō ē iniquū
vt penare mitritas sibi sit p̄uoca
cio ad vite emendacionē aut in
futuro pena sibi vetuat² Oportet em̄
dmo ut a' hoc homo p̄ se suas cul
pas punat aut deq; in futuro
cū de gratiatu p̄dōr nō debeq; ee
securi s̄m scripturā Cautissimq; igr̄
est hoī ut sp̄ se q̄ potē suas pu
nat q̄z nō est securq; an sufficiēs
sit pnā lucrū em̄ semp̄ sibi com
putare debet aut salue q̄ tenet²
aut sup̄ debitū sibi thezaurisāt
Ideo et deus voluit ee occultū
nrm̄ debitū a' lucri sup̄ exercet
tenerā consulens m̄ hijs indemp
nitati nrē et p̄fectui nrē glē
m̄ futm̄ prepiendo De malo a re
arde nidi usq; ad diluuiū C. v.

Ab exordio igit² humane trea
tionis fundamenta diceridor
uacriendo de p̄nitate ad malum
et ad viciorp̄ ruinas speculan bq;
nob rational ereatē habitudinē
tam spūaliū q̄ corpaliū ereatār
et usq; ad nrā tempa in quos fi
nes seculorp̄ deuenerit quātū m̄
nobq; a' p̄fecit a' defecit humanā
quib̄ positas manifuerente nob
fuit scripta serie diuinme reprim
ens ereatā nam clamare ex sua
defitiena se ex nichilo ee et ad
nichilū tende' acp̄ hoc solū deū
hre immutabilitate infallibili
Testat² experiencia et alia oia
quātū ab ipo conseruant² hre con
sistentia et ip̄etuitate voluit

em deus ostendē se omnib⁹ esse superiorem ad quē oīa creata respiciat tamq̄ suū opificem vt nō gloret in oīa caro coram illo et subditus fiat oīs mundꝰ deo ut qui gliet in dño gliet⁹ ¶ deo a se imediate creatas nās sīc angelicā et humanā mortē inicio conditōis ipse cadē p̄misit ut oīb⁹ posteritas corā sp deū p̄oculis horrē mistēret in se nil confidēs Si em in sapientissimis nobilissimis et excellentissīs creaturis hoc puenire p̄missū est quid sperare a tuncre p̄t et debet mstrma ig nara et in p̄tib⁹ totalit' nata humana soboles ex p̄mis p̄entibus p̄greta tuq; ignorans polpabil et mstrīs ad mod⁹ tele araneaꝝ esse nō dubitatur ¶ deo in dies sēp debilior et ad malū p̄clniōr humana nā facta est et tota dei obliuiscens in bestialitatē pene versa est pau cis exceptis Usq; ad tempꝰ diluuij p̄ duo milia pene annoꝝ aut amplius deus patient⁹ mores p̄ditissimos hoīm sustinuit etiā cōnatā bestiaꝝ legi nāli inserta in mentibꝰ eoꝝ q̄ totalit' cōculcabant ita ut deus ad noe solitū ustū p tunc duceret ꝛrepleta e tra ymag̃ tate et pentet me fecisse oīb⁹ quippe caro corrumpit uiā suam Arbitrand em est fertilitatem tremastrenū et oīm corp⁹ pulchritudinem decorē suauitatēq; et ho minū ac mulierū formositatem p̄buisse occasionē tantaꝝ voluptatum et turpitudinū vt obliti generositatis humane seipsos degenerarent et incredibilibꝰ se turpitudinibꝰ tm̄ carnem macularent Existimand em est homines multo formosiores tuc fuisse q̄ modo sint ex elementoꝝ et oīm nascentiū vigore sitate et quīto suo principio vi riniores tanto in complexione elegantiores Hic hodie cernit⁹ pul chriores bene nati bene educati Crimꝰ em quīto complexio in quibusda teneror tanto n' restringatur ad vitia ꝓmptior Unde ꝓcessisse creditꝰ q ex radice ada p̄ma soboles videlicꝫ Cayn p̄ uersitate ingenij et emuli fratris sui iusti Abel ꝓfugat⁹ et deinceps usq; ad diluuiū in diebus noe q̄ fuit decimꝰ ab adam inclusiue vi te consuasse et verū deū coluisse Quoꝝ em vnū ex hijs certū est deo placuisse ab adam usq; ad noe luꝫ et septā sectā de enos filio Seth testimoniū phibet q reperit inuocare nomen dei Ceterū v° alios ignoramꝰ an cultores ydolorum q3 ꝓbabilius timet⁹ ex posteri euentu Nam de⁹ greg⁹ viij de noe et ad noe Te em iustū vidi coram me quasi te solum diat em paulo actū xiiij Ceteris in p̄teritis generatiōib⁹ dimisit oēs gentes ingredi vias suas s ut in ydolatrā simulachroꝝ ruerent ¶ grā⁹ paucissimi in suos imitibꝰ amoꝝ septā sectā eudem tradit saluatos fuisse Cuꝰ deuotam mentē contemplat⁹ et dnūm timoris auida amplam speculandi mate riam hic concipe p̄t ¶ In p̄mis quō nō obstante carentia legis data ꝓhetis scripturaꝝ mirificū ac diuinū reuelatoꝝibꝰ quibꝰ tempa illa erant destituta ad hūc deꝰ uestens p̄ patres sola lege naturali cogimur totam humanā grām nām et ceteras bestias aialia eidem in ministeriū tradita octo solis ex ceptis diluuio delerit⁹ quasi nouā posteritatem humanā grām plantare volens ne priorū sermoꝝ aliqua

remaneret memoria que dermal
posset in posteros Item nō minꝰ
pensandū quo diuina equitas nulla
scelera impunita relinquat nec
virili sexu parcet post datam
legem et post euangelij diuul=
gationē et sue passionis consti
tutionē que etiā ante oīa ista
in tam horribilibꝫ penis patien
tibus nō pepercit potuit suos pugere
ille euangelicꝰ qui unū talen
tum accepat a dño suo dicebat Scio
q̄ homo durꝰ es metis ubi non
seminasti et congregas ubi non
sparsisti timuera deus tempe legis
nae messuit penas terribiles q̄
nō seminauit doctrinā q̄ factura
est ubi ubi composite scianꝫ s. tpibꝫ
meis dñi et cōmissus est iudeis et
p hos nob Si nō venisse et locutus
est fuissem eis peccatū nō haberent Cir
ponderans excessū iudeoꝝ et multoꝝ
xpianoꝝ qui post tot et tanta be
neficia redemptoris cognita et
recepta moxes nō stridet se refor
me ac si oīa alia peccā nō essent
imputanda in comparatē istoꝝ et
licꝫ deꝰ inuenerit nec et toti orbi
in psona eiꝰ ne vltꝰ aquis diluu
ij pdet omem carnē ppt̄ penaꝝ
inanitatē et tam breuis s. mōꝫ
q̄ in uno anno vl in quadraginta
diebꝫ tm̄ p hoc id est pollicitꝰ
nō velle punire peccā Justicia eꝰ
immutabilis permanente Tanta licꝫ
illos grauare penarū nō puniet
alio tm̄ acerbioꝝ non dubitatur
puniturꝰ et tanto acerbius quāto
nunc patrēs estimant se impune
peccare Ite non tm̄ seat hoc a solli
citi meditatione aie deuote Tanta
deus in initio creaturis creatuꝝ
petentes tam seuerit castigauit
s. luciferū et sibi consentientes su
premos treatos spūs q̄ sola cogitatōe
tm̄ appetitu assilatoiꝰ dñe et sue
oī spe veniē etiā ignibꝫ tradidit
Et p̄inos pntes q̄ excessu unꝰ
mandati diuini cū tota sua posteri
tate sic abierit ut nisi in debita
mea filij dei subuenisset p̄ dēn
nationē et passionē sue dei qua
usuci fuissent que cū gna
patrū apud nos pua estimant et
vtma nō tottidie maiora quo ad
genus pcī cōmittentur
ponē eterni deus decret in hostio
gnis humani tribile pena oībꝫ
speculabile et a memoria mdeli
bilem ut oēs in hac mundi mgres
sui eam speculent et trent folli
citiꝫ sint vitare pcā que sic vi
dent in pnis punita Et licet si
milit in posteris tpibꝫ et nationibꝫ
veprimꝰ exemplata post legem
datam verent trisgressores legis
acerrime terminꝰ punitos ut
in illo qui collegit ligna in die sab
bati Num xv et de duobꝫ filijs aaron
qui offerentes igne alienū in desto
mor mortis plagam exepti sunt le
uit x et in alijs plibꝫ sile reper
Sile et mor infantia primitiue eccie
duo trisgressores inaudita morte
subito pierunt s. Ananias tri sophi
ra uxor ppt̄ fraude et mendacium
de pcio agri ut hetur Actū v o
Optuit eni legislatore auctor
in pncipijs stabilire adhibitione
penaꝝ ut omes posteri essent at
tenti in legis obsuatione timen
penas pōis pnis trisgressoribꝫ inflic
tas unde et ibidē in actibꝫ subdit
Et factus est timor magnꝰ in uni
uersa ecclesia et in oēs qui audie
runt hec s. de subita morte illoꝝ
duoꝝ Non etiā datat a speculoe
quantū in foueā patrū omnes

homines a creatione usq; ad diluuiū descenderūt Cū in tanto tpe
s. p duo mlia annoꝝ vbi maxa
credibile fuisse ꝓpagacio et hoīnes
opam gñacoīm huane de
derunt in tanta diuersitate et vite
diuturnitate solum octo sunt saluati
a diluuio nec tñ adhuc isti or
to in innocentia repti Cuius ma
le ductus Cayn reprobi fuisse teste
scriptā² liquet² Gen iiᵒ Nec pter
eund gñitū intelligere potit nre
intelligene q illis tpibq licet
credunt² multa sacrilega in hoibq
fuisse Tñ mt' certū illa duo spualiꝰ
se estimant² s. ydolatā et incōtinea
scriptā² hoc attestante clare de ipis gen
vi° De p'mo vero ex iiij dict² act
xiiij Nam hec duo vident² qi radi
ces hre in nā corrupta de inconti
nencia proch dolor p'mi hoīs usq;
ad nostra tempa vis gñatiua to
talit² est infecta Ideo hoc vicio
luxurie difficile nisi p fugā et
alienacoīe et carnis assiam cas
tigacoīe et vtinā cess hij qui
insigniti sunt voto castitat² per
ordinis sacri aut religionē sus
cepcoīe omēs a tali vicio esset
aliem luxem auaritie vicio
totū mundū repleuit nō tñ ideo
vicio incontinentie cessauit de
ydolatā vero que illi veteribq
tempibq inualuit ecclesie² naturali
quada radice fomite trahit Nam
in hoibus ē nālis appetitꝰ ad fugi
endū nociua et ad ꝓsequendū de
lectabilia
Videns itaq; nā hoc a se nō posse
assequi ꝓpter defectū ꝓpriū nece
sse ad aliqd excellentiꝰ vere seu
putatiū hre recursum In quo est
timat² omē defectuū suppletiū
et ad quotūq; tale estimacio hui
mana intendit² hoc putat² esse
deus cuius s. bonū superexcellēs
cetera et hoc coluit venerat²
honorat et cultū latrie sibi im
pendit vt sibi in necitate assis
tat et omez defectū eiꝰ suppleat
et hoc estimat potentissimū et
excellentissimū qd expimit per
nomen dei cui homo se humiliat
et oblacionēs ac sacrificia im
pendat Inde surrexit deorum
falsoꝝ diuersitas trū et mic
mter fideles sm estimacionē
eorūq; maxime gñ diluuiū cū
veri dei nec habebat² noticia
ex scripturis nec ex reuelacoibq
mistaris et demones letabant²
in culturis eoꝝ et vnsa dabant
et occulta ad lucrem ꝓducebant
ac futuroꝝ effectuū ꝓnunciꝰ
erant quos ex subtilitate nā
sue claiq gñ hoīes ꝓmistrare va
luerunt
Cultus vero cultus aliꝰ estimati
aut veri dei est nālis ptz ex hoc
quia vniuersalis est et apud naco
nes reperit et se sunt ex quo ho
mines multiplicati reperunt et
nullo vnq; tpe cessabit Item
quia sic tenacit² cultus deorum
cū mentibq adhesit et hodie in
hezet et nullis pcis aut ter
mentis extimari potest nec ho
die potest Ite hoc euidens signū
est q pueri et pueruli adhuc nullū
lumen roīs habentes aut possit
Imitari cultū effigiant altaria
sibi parantes adorantes gemma
plectentes et mugientes Cui est
exptum est i insulis et in pictō
maris existentiū et in hoibq sil
uestribq qui in suis afflictionibq ex
pansis manibq et vocibq clamoꝝ
sus aliquē excellentioꝝ vident

uocare & isto contremiscat et ex
pauescat dis homo dum horror iudi
cij mscrutabile abissum cui tan
ta huiam gnīs multitudīe mul
tissima deus possit dapnacōi
etīe ut credit fuisse obnoxia nul
la lege diua saltē stricta fulcita
fortassis tm pauci et rarissimi
exceptis nob magnis quos sic
deus p occultissimas mspiracōes
a massa dapnacōis dignatus est
p̄seruare Nec ignorancia veri
dei videt eos excusare Cui aplus
dicit ad rō. j. Jnuisibilia dei p
ea que facta sunt mtellecta con
spiciunt sempitna quoq; virtus
eius et diuinitas ita ut sint
mexcusabiles Nam nulla legimus
nulla ampla scripti multitudīe
argumenta saluare nos msi fingen
aut estimare vellemus sme fimda
mento veritatis quid prinde nos
m nrē excusa? velamen pten
de? poterimus ante quoz oculos
xp̄s crucifixus est vociferantibus
totidie scriptuis euangelistis
miracul sanctoz passionibus et
exempl et aplicis doctrinis videor
mihi debere estimare deū voluis
se m illis periculosis temporibus omēz
posteritatē huiam gnīs ante
oculos ponē quid ex ppa nā pos
sit sibi relicta sine dīno auxilio
et qui sollicite dz auxiliū postu
lare et eū confidere ut qui glo
riari vellet m dīno gloriatur
Sequz michil psumē Nā et ob
id ante diluuiū noe mstus ar
cepit ptextū de fabricanda ar
ca ut toti mundo clarescere possit
p eius fabricacōnē et Noe p̄dica
cionē q mundū diluuio pure de
bet ppt' peccā msi penituerit cū
et acceperit longū tempus mdulte

pnīe scz terquadraginta annos ex
tentis et viginti Deus xl° vt quibus
subsequenda esset magna plaga
eos p̄cedet magna mia si vellent
penitere Sed q nulla fiunt subsecuta
pna q̄ crediderit sequens pena et
iusta pena p aquā diluuij ut pena
correspondeat culpe Nam p que quis
peccat p hec et torquet Cum em
p fluxū carnalium contrupiarū per
cauerant iuste p fluxū aque dilu
uij punicbant Hic pharo qui in
fantes fideoz p aque submersionē
necauerat Ipse cū toto exercitu suo
qui consensum et consilium ei p̄bue
rant p maris rubri submersionē
pierunt Ex hijs magnis exemplis specula
cionis menti deuote se offerre p̄t
de mflexibilitate dīne iustitie
de dio patiz Cum nō deus voluis
mquitatē ipe est et quo parce
nouit suis et eos ppriare a multitu
dine peremcium Quod est qui bz
semp m timore et iustitia semp
viue debeat ut offensa dīna
et pena cuide valeat Cum illi
peccanti impune licebit peccare
et alia multa speculanda se offerūt
que hic stilo cū brevitatis mtacta
relinquit De malo a diluuio
usq; ad abrahā Ca. vj

Hactenus stilus malicie tempo
rum et habitudīnē hom̄
a tempe creacōis huiane usq; ad
tempa diluuij compendiose p
strinxit Jam restat vltio p̄gre
diendo qual hom̄ multitudo erat
a diluuio usq; ad abrahā In quo
tractu decem gnacones gtinentur
extremis nō tenuiatis vtz Luc iij°
An scz homines ex pena a deo in
flicta aliquid p̄fecerant aut a
priorib; timore penare se conti
nuerant ad huc manuductione

legis nature cos sustentante sic
consentes aut veritate sacre his
torie Gen x° et xj° et hinc inde
sparsim in dictis ppharū et libris
moysi reperimꝰ posteritate trium fi
liorū noe Et filios viuentibꝰ q̄
plagam diuinā viderant ⁊ dilu
uio pstitisse in cultura vnius dei
ppt recentē memoriā gestorū
in diluuio Deo ecclē forte noe nō
maledixit Cam filio ſz nepo
ti suo ſ. dicens Maledict chanaā
an seruus seruorū eit fribꝰ suis Gen
ix° Jam ctū est ex dictis dauid in
ps Cam tram egipti possedisse
et tram chanaan cū septē gentibꝰ
qui sup ydolatras usumierunt
in culturis ydoloꝝ Sem vero
alter filius noe de qua postea
natus est abrahām litz opinādꝰ
est vnū verū deum coluisse qu
et putat alio nōie ab aliquibꝰ
fuisse melchizedech de quo tū
dubiū est cū posteritate eiꝰ ad
cultū ydoloꝝ certū est pplapsā
fuisse Nam laban de gne abra
ham reperitur ydola coluisse et
pgentores suu in tra mesopota
mia vtz Gen xxxj° Et silr thare
pr abrahe et fr eius nachor
in vr caldeoꝝ habitantꝫ nō est
dubiū ydola coluisse Deo et deus
de medio eoꝝ abrahām vocasse
credit ad tram chanaan ne ritū
sequeret pr̄m et vicinaꝝ regio
nū Nuꝫ etenī mō solitū est vi
rtutibus allicere ad mores imitandos
siue bonos siue malos aut eīm da
ud Coinquinati sunt inter gentes
et didicerunt opa eoꝝ et fuerūt
sculptilibꝰ eoꝝ et hoc loquit
de veri dei cultoribꝰ post datā
iam legem Deo pceptū faciant ut
omēs gentes de medio eoꝝ extinguer

A ad ydolatre cri
me plapsos fu
isse lic forte ap
rubꝫ ⁊ ipiꝫ noe

ne occasiones sumerent ab eis ydo
latrandi Quod qua nolebant Deo
et filij isrl postea ydola coluerūt
vt postea plebit Et pmissis con
nectura possumꝰ quid sentire de
beamꝰ de cognatōe Japheth trij
filij noe Cui scptura testat q̄a
filios Japheth diuisse sint insule
gentiū in regionibꝰ suis Gen x°
et usqꝫ hodie in expmentabꝫ mūdi
et maris strmꝰ esse gentiū habi
tationē et culturā ydoloꝝ licet
tribꝰ aploꝝ milta milia adrpīm
sint conuersi qui tū cessantibꝰ
pdicationibꝰ ad pōrem ritū sue
conuersi sola Europa in fide pse
uerante Sic dr eīm sco. hiero. Sem
Asyam Cam Affricam Japheth Eu
ropam esse sortitos in habitatio
nes ipoꝝ In qua Europa roma
et mare oceanū est et aquilo
naris plaga continent Narrat au
phylo q̄ ex tribꝰ filijs noe adhuc
ipō viuente nati sint viginti
quatuor milia virorū et centum
ex exceptis mulerū et puer hoc
erā etatē sedā mundi facta est
confusio linguarū in edificatione
turris babilonis in tra sinaar
Tmore eīm ut dicit sco his diu
uij volentes sibi posteri noīa
ūdere statuerūt ut tutū locum
erigerent ne in posteritū diluuiū
pirent ignorantes eum diluuij
esse pcm qd si vitare voluissent
de diluuio securi forent Necessē
p tēm quēcuꝫ altitudinis sabulū
potuissent deo cos punire volen
te hanc stultitiā deus p confusionē
linguarū removere voluit ut
significaret cōtra diuinā voluntatē
nullā artificiosam mathematicōnē
quēcuꝫ astutū posse pualere
si qui iram dei vitare voluerit

petrare desistat et ira dei non
timebit Sed in ecl methodii in
principio tiy millenarij fractu est
diluuiu Sed za etas michoata a
noe trinitu huic in thare pre
abrahe Et habuit hic lxx in
terpretes annos mille lxx Se
cund methodiu vero aliudem
x mille zel no enim homines post
diluuiu erant tu diutine vite sic
ante pter terrenaslentiu defi
lictionem aeris infectionem et ne
quitiane defectionem et decresten
tia que paulatim desite non cessat
fore iteru multitudo peccatoru
et raritas saluandoy etia post
penu exptam no dubitat fuisse
in za mundi ista etate sup quo
plangendu est cui bz deuote aie
tam de dei offensa qm de etatis
quitie vois et multitudine dan
natoy timoreq contriti dz oib
mens humana et ut cuiq unusq
sibi dz prudere pensans diuinam
inflexibilem iustitia qua iuste
vastit dispositiy eos quibus
voluntate sua pceptu aut vene
rationes no ostendit Quanto seue
rius punituy e quibu cottidie
sua pcepta ante oculos posendit
nullu habentibu colorem excusa
tionis fore in tribu similibu anno
tum ante xpi aduentu quanta
raritas strictis et agnitionis vi dei

De tertia etate mundi C vij

Jam vltiu pgrediendo ad tertiam
mundi etatem speculabim si fo
te maior stirpis copia occurrat
Cernens itaq hoies creator post
tantoq penaru p totu orbem
diuulgataru aspitate mente hoies
terrenis cupiditatibu et idola
trie in scerente sinuq noticia neq
p beneficia neq p penas esse
qq lex nae mentibu humanis m
serta parui ad dei cognitione nec
ad amore eiq ptinet clariq volut
siu agnitionis et voluntis paude
de toto orbe amplissimo una
ptagine ab aliis nationibu volut
segregare de radice idolatre vide
licet de tra chaldeoy ad locu que
ad ministeria sue sanctissime natu
ratiuis elegerat s. ad tra thanaa
uocauit abrahaa filiu thare filij
naor et zaram uxore sua et
loth filiu fratis sui aarun defu
tum hoc itaq ideo credimus ee
factu ne abrahe cu sua posteritate
delicta sequetur prima s. idola
tolendo qz solitu est derivare
in filios qb putes coposituq co
luisse Nam et posteris nationibu
liz deu unu toli no dubitaret tri
a primis deoy cultoribus recede
nolierut sic pz in Nabuchodono
sor Baltizar regibu et aliis multis
Porro hac fra itaq sua radice
ei pcepta crudelitatis et ritu co
lendi deu tradidit cuius pmi
more pmissa fidelia ei tradens
de multiplicitate semis ex eo mas
ritui s. benedicti filij dei in quo
omes gentes benedicende essent
Fere lamentabile frm ut in to
to orbe solu unq digno repto
est qui no sine speciali dei vo
catione electo est ut unu verq
deu agnosceret ceteroq orbq repu
diatis luis tu et aliu eligere de
potuisset quicuq sz qz ille sibi
complacuit fecit eum cu tale
qualem voluit no sic eu iuuit
que utiq in multis tepestatibu p
bauit diuitis et aceruis pceptis
ut de crudelitate sua tu ia lxxxv
ete amoris caritatis oi posteritati sue
indulsit usq ad tempa quibu dei

+ sancti et de
ind de semie

filius m carne venens mens ab
onere legis sua passione nos libe
raret certis insignijs suos elec
tos ab infidelibus secernens
sup eripi obtam s. abrahe du
rissimo p̄cepto de filio vnigenito
et dilecto sibi p̄ signum ymolan
do ībus posteris declarauit
Ummp̄ firmissima sue habitu
nacionis fidei fundamenta ui
cens p̄fectissimos tres patri
chas abraham ysaac et iacob
toti orbi p̄dicare p̄posuit imi
tandos sic adhuc excellenao
res in noue legis edificio effigi
aut lūia mundi videlicet apos
tolos ut tanta dignitate situati
tam in veteri q̄ in nouo testa
mento futuros speculantes
vitā et mores suos in vesti
gijs patrum metirent. cossi tan
meta ad sagittā vnius p̄ponet
nnitandos viros situate conspi
cuos celeberrimos et venerande
dignissimos Cuorū primos sic pa
triarchas eductos ex natale solū
in tra chanaan tamq̄ pegnos
nr cultores idolorū habitare
voluit et post in egypto fere
p trie annos eruditos p varias
temptaciones et duras p̄uas
inhabitacōes ut videntes genau
tium errorū insanie abhominaciones circa
cultū falsorū deorū ipi tenacio
ri deo vero recens cognito
adhererent immobiliter Cmulaq
quo ipi opibus mice misericordie de
berent et hospitalitatibus vacan
re p eorū peregrinacionem sunne
rent documenta Cuantisq ipi
iustitie cultatis et mice opibus
intenti erant legentibus facile
litteras veteris testamenti claret
eudent tū nec scripturas nec
nec p̄dicatores nec p̄phas illos
haberent usq ad monstrationes
et vtma ypiam hodie inumerabilium
voluminū scripturarū et p̄dicatorū
massam habentes salte decima
potem iuste et pietatis vsorū se
cure gauderet Sed venera vana
aub in tra nra tal repit pla
cuit eis deo p multiplicando sto
senne ut ipi castissime
lis no corpe pulibus uterent uxo
ribus pari nro castissimis ut ex
illis unus semen tandem in quo
omes gentes benedicende essent
nasceret paratissimi etiā ab oi tri
tributu etiā licito abstinere fideo
placuisset a p̄cepsis ipi magis
deo in hoc obedientes q̄ sue
libidini vacantes Unde dr dugo
rvi de ri dei de abrahā Unus
virilit utente semis uxore tem
pant auxilia abtem peranter
nulla intempant Denq etali
bi aut idem Celibatu polius no
pferet coniugio abrahe Tempus
enī pulibus utebant uxoribus qin
hodie homo ima etiā utit legit
tima zeluret same cōmene amor
et soliub pulis desiderii in artu
mriomali tam in marito abrahe
q̄ in uxore zara que quida sobol
se sentiens infecunda ancillam
sua agar tradidit in sinu abrahe
ut saltem ex illa aliqua utilia dia
mi ymaginata posteritate gaudere
posset de quo dugo lio rvi
de ri aut Zara sue sterilitatis re
didit esse solacium si fecundi an
cille uteri quē ipa no poterat
voluntate facere sui Co iure quo
diat apls uir no sit potens
corpis sui mulier sed quos tres sos
excellentiaq dignitatis no mi
cienda ee puto ex paucitate uxor

sit nec est inferioritas et pluralitate trium Jacob quatuor abrahe quas sit Ged Ysaac solam unitam legunt habuisse uxores Et credit abrahe ceteros in sanctitate et timore fuisse non utique sine nobili consideratione hec diuina sapia prouidente Ecclesiastes dicit Nouum nichil est sub sole Quidam magni non erat homo similis mihi se homines comparare si in uno quoque consideremus uniuersa fere eiusdem pene uite et moribus quisquam inueniat aliud Diu longo situ prestantius quod est illicitum unde ab alio requiretur Sit homo fidelis coniugatus quod contingit infidelis et habet duos bonos quietos fidelissimos et obedientissimos melior est quod contingit minores fidei et obedientie Si vero paria contingente quietos esse quis ambigat duarum trium uni quis horum tribus firmissima fidei columpnis ab hac eorum progenie omnem cultum idolatre credimus penitus relegatum Nec eos posse fuisse salui dei quod unus verus nam et deus Sara videns filium ancille ludentem cum filio suo ad abraham dixit ancillam et filium eius quia credidit ysmahel de egyptia ancilla natus simulacra deorum fecisse et usque ad idola colenda inducere voluisse quod fidelis Sara considerans tulit impatienter et tam merito quod si fecit precepit est deo iubente Diu aliquot temporum in spacio a deo vocato defuit cultura idolorum alia tria grandia patres legunt modo defuisse est unicuique horum patriarchis ipse horum testimonio probatur Esau quoque innocentis fratris sui Jacob volun tatem hominis eiusdem Item testis est Ruben primogenitus Jacob qui statim prius fuit fedauit dormiens cum balam uxore Jacob Item testis est Judas filius Jacob qui matri sue illicite copulatus est Item testes sunt filii Jacob decem qui testimonio Joseph confitentem suum in Egypto venditum eo quod eos accusabat apud patrem suum crimine pessimo Et alia multa flagitia in scriptura sacra reperiri possunt per que etiam inter eos crimina probari possunt non defuisse ad hunc patriarchis unicuique licet forte eis hoc non sufficiat licet hec et pauca alia sola in scripta commemorantur Nam per occasionem ista inserta sunt sacris litteris non aliis exclusis que multo plura esse potuerunt Tacco autem de patribus filiorum ipsis tempore istorum trium patriarcharum sibimuicem succedentium alios pene omnes de universo orbe idolatris et sceleribus implicatos illius sue nocentis uite et virtutis nobis relinquere vestigium suspicamur tui de genere Esau fratris Jacob sapientissimos et in cultu unius et veri dei ut credimus constantissimos fuisse in terra Edom inter quos et probatissimum patientie speculum sanctum Job et amicos eius fuisse qui Job quinto ab Abraham descendisse legitur ut de genesi xxxvi° qui Jobab ubi nuncupatur nec duces Edom qui quidem sapientie fulgore claruerunt liber Job clare testatur de eminentia autem doctorum trium collusionarum fidei sufficere putamus debere cuilibet tantum eorum habuisse se dumtaxat illicitarum quas

et ꝓfectionis

mfallibilis scripture autoritas
declarat reuelacões dei que et
angelorū locutiones vt in a
brahām ysaac et Jacob latissīe
scriptura attestat de filij dei
natiuitate et tempe nascendi
passionegz eius et resurrectio
ne que omia oculis nris et auribꝫ
vera esse ꝓbamꝰ vtz gen elyᵒ
et alijs locis per hȳ spūs mīstros
q̄m ōi statui licito etiā sue con
iugato siue seculari sua dona
ꝯpatiby de non denegabit et
certe plus illis mrimonijs et
secularibꝫ rebus actu hz nō ef
fectu mtent suoz carismatū
dona largiri dignat̄ē q̄
hodie mlte mlibꝫ etiā ysti
non occupat quos pauciss̄ma
dona ꝓpisse videmꝰ non
em illis hoc tempalium dis
pensatio filiorūqz ꝓpagatio
detrimenta fuere vtus hz ꝓfes
tus ꝓtestantibꝫ ipāz mūrificꝫ
et ōi memoia et laude dignis
virtutū exercitijs quos milla
quantūcūqz arbissima tempta
cio a cultu vnig veri dei aut
a iustitie et pietatis ꝓsecutōe
poterat absterge sta etꝫ ut
ipē deus posteris loquens coꝛ
se deus alijs silencio ꝓtis
non confundit appellare Ego
sum inquit deus abraham deꝰ
ysaac et Jacob hac igit gnā de
cū coꝛe posteritate extepta de
tere vnisse mundi nationes
vt tenetur cultrice ydoloꝛ
insuebant Nam in auctentic
scripturis mlde eoꝝ aliorū
gentiū fide reprimꝰ paulo
dicente Cum ēt deus in pte
ritis generatoibꝫ dimisit oēs
gentes incredi vias suas sed
tamq̄ vt ē in ydolatā simulachroꝝ
ꝓcrent Act xiiij Cui⁹ roꝛo
tam sacre mentis qui tanta in
nūbilem hoīm dapnacōi etie
obnoxia ꝓpendens nō obstupes
cat fundit⁹ quid corde ingemi
scat et lacrimis nō vbertim fun
dat Sed negz etiā omēs de
hac electa ꝓgeme agnitas
et a pribus inſitas vite vias
custodierūt ymo et cū Jacob
in egipto descendentes ipō cū
filijs eius defuncto coꝛe sunt
soꝛes post tempa diutina ibidem
pene ꝓ ccc annos cōmemoratos
ydola egipcioꝝ saltem aliqui ex
eis legunt̄ voluisse Exo xx et
Josue xxiiij c Sed ꝓl amoꝛ
in deſto ureritauerūt deum in ydo
latria et alijs mltiplicibꝫ
abhōiacionibꝫ ut de Deo xiiij
qui cū moyse de egipto exeuns
solū duo hoīes scz Josue et cā
leph tram ꝓmissionis merue
runt intrare alijs ōibꝫ ꝓpter
sceleꝛa eaꝝ prostratis in deſto
Qui mōꝛ testatur historia et
liber Josue Huic xiiij Intrantibꝫ
ꝓmissionis tempe Josue ingres
si viuentibꝫ seniorib⁹ qui nouc
rant et viderant opa dni magna
lia filij isti fecerūt dno soli
Sed post mortem illoꝝ alij suc
cedentes in loꝝ coꝛe obliti sunt
om beneficiorꝫ dni et commersi
sunt ad ritus gentiliū et con
mixti cū eis coꝛe ydola coluerūt
tempe Judicū Cuius rei em pos
sumꝰ assignare primo ꝙz satie
tas et habundancia tre coēgit
obliuisci deū nr cum timere
Intrassatus e magr moyses di
lectus et veraciter Deu xxxi
facilius em diuitie et volup

hominē mſamre ſic olim zodo
mitas quibꝫ ꝓbitur occaſionem
habundāi et ſaturitas et ociū
Ezech xvi° 2ª rō tolhabitatio
gentiliū quos delere nolebant
de medio eorꝫ deo dicit Daud
Commixti ſunt inter gentes et
ddicerunt opa eorū Zeč 7ª rō
quia videbant q̄ ydola gentiū
ipīs responſa dabant et queda
futa ſeu occulta eis ꝑdixerūt
deo credebant m ypsis ee aliqd
numen aut aliquā vitatē ꝓuſa
aut a deo vero variq̄ ꝓpiciebat
qua iā lege datā habebat ꝓqua
de ībꝫ poterant informari Cir
ca rō quia videbant infideles
ſepius m bellis et tempalibꝫ
rebus ꝓſperari ſe aut bellis fa
me et gladio ſepius flagellari
ignorantes cur hec acciderent
deo viam rectioē putauerūt
a vero deo declinantes et
ad ritū gentiliū vertebant ꝑput
dr̄ malachi iij vbang e quib
ut deo et q̄d emolimentū q̄
cuſtodimꝰ eius mandata et q̄
ambulabimꝰ triſtes coram dno
Cruanta ſcelera eſt aput gen
tiles exercitabilia filij beīmra
ſpecialiter abhominabilia et ſpurciſ
ſima cōi nāli cū vna muliere
de bethleem Jdic xix q̄
quibꝫ pene vna tota tribꝰ de
leta fuit Circa ſciendū eſt
de alijs Circuit aut ſuccedē
tibꝫ temporibꝫ dei noticia ꝑmi
raculoꝝ operationū tempe mo
ſi m conſpectu pharaonis dece
plagas m egipto inferendo
et ipm cū ſuo exercitu in
mari rubro ſubmergendo et
tanta ſua potentia tribꝫ ꝑmiſ
ꝑiarchis nō oſtendendo ſecūd
q̄ ipe moyſi aut Nomen meū ado
nay nō oſtendi eis Exo vi° i· forti
tudinē et potentia mea ſz ſolam
pietatē et ſapiam Aucta eſt erat
eo tempe dei cognitio p legis ex
plicationē datā moyſi m deſerto
que licet quo ad moralia ab ini
cio mundi inſita fuit mentibꝫ hūa
nis nāt cognita tn aperta et clara
non ſolum mentibꝫ ſz et ſenſibꝫ
exterioribꝫ pandebatur vt ſme
oblitione ſempiterna et auribꝫ
ſe miſereret poſſet ſme exterioꝝ
velamine videbant eſt caremo
nialia vt que ulij infideles et ipi
Judei m egipto falſis dijs vmo
labant Nec vero deo offerent
cōmutatione facta non oblatoꝝ
ſz intentioni deo appetebant
ꝑterq̄ nō bona applica q̄ nō
ꝓpetrabāt a deo intendebant
quitū ad ymolata ſz quo ad inten
tiones ymolantiū Ezech xx°
dedi eis mquit ꝓcepta nō bona
unde xpo m carne vigente ceſſa
uerūt iudicialia eſt ad liberandū
quo ad coherationē a malo et
coherationē quo ad pēm m iuſte
executione At hoc tempe appel
lare poſſimus tempo vocationis
et inſtructionis quod duravit ab
abraham uſq̄ ad Daud ꝑ xiiij
generationes ante regim inſpiratu
tiones quando filij iſrl regebant
ꝑ iudices a deo inſtitutos quoꝝ
tn impijs non parebant Sed
pene mediocriter ſepius eos
affligebat ꝑ quas cōuſa ſua retro
vocabāt et iterū et iterū ad deū con
uertebant Cui mquit accidebat
eos querebant eū et reuertebant
et diluculo venebant ad eum
Talis itaq̄ fuit habitudo hoīm
in illo tempe et ſm Augl

xvi° de ti dei ꝛ. Secm vulgatā
editionē aut diluuio usq; ad a
brahā computant anni ꝛ.
licet ſm alia editione dr q ꝛ
annos Anno qq abrahe natus
est ysaac usq; ad egressū de e
gypto ꝛ. anni sunt ſm hū
et ab exitu de egypto usq; ad cap
tiuitatē babilonis ꝛ. anni
ſm ſcm his Tūma a creatione
mundi usq; ad captiuitatē babi
lonis ꝛ. anni Circ ab egres
su babilonis m qua steterunt p
annos vestmt ꝛ. anni usq;
ad xpm Et hyta ſup ieremā
dicat a gressu de captiuitate ba
bilonis usq; ad xpm erunt ꝛ.
Et a pmo ab adam usq; ad diu
uid ꝛ. anni ꝛ. hmi tolle
dat familia q̄q; ducunt Mat
thei xpo tot beda dat prothō
plasto Hec computatio er duis
dutis colligit

De quatuor hominū
R ada. usq; ad cap. ba. C. 8

estat vltiō pgredi de ha
bitudine hoīm in malā
seu bonitate a tempe dauid usq;
ad captiuitatem babilonis q̄ tpa
ſm appellant tempa pphaie q̄
a samuele sumit pncipiū et
durat usq; ad tempa ezdre q̄
et malachias ſcdm hebreos dr
qui e Iudeorum mt minores
pphas A huius tempore usq; ad
Johannē baptistam nō legit⁹ fuis
se pphā ſm augm de ti dei In
hoc tempe q̄ diu pduraut p
xim gnationes p reges sacerdo
tes pphas pphā dm m quo tuto
residebat atia regebat In
tempe tam p reges q̄ p sacerdo
tes a via dei deuiabatur quia se
ydolorū cultureis et variis crimi
nibus maculauerunt ꝛ. pphas stos q̄
tuc magna erat copia nō legimo
a patribus legibus discessisse ꝛ. pro
veritatis viam sanguine xpi effu
sione defendē maluerūt vt de
ysaia Jeremia Ezechiele duos
et zacharia filiū barachie Ner
umq; poribus temporibus etiā tan
ta habuisse vltatis legis mumi
menta sic sub ea etate Na lege
nalem legē patrua diuā excep
la vmendi a suis pdecessoribus
penas trāsgressorū cōminantes re
pmissiones duuna miracula prius
patribus postensa et mō pphaie
oracula m eoꝛ pntia et ipsoꝛ
visa miracula vt in Helya et
Helyzeo et samuele Hec mquam
omia eos m via vitatis detinere
nō potuerūt Et quo ampliora be
neficia deus eis contulerat tanto
scelera ingratorū impatiencia
ferebat et pumebat Nam decē
tribus israel a Salmanassar rege
assyriorū sub osee rege israel in
captiuitatē ducti trāslati m me
dos persasq; pter cultureā ydo
lorum a tempe Jeroboam filii
nabath vt vidit Jeronimus multos
pphas ad eos trānsmittebat et eoꝛ
animam p ter annos expectauerat
de qua captiuitate nr usq; hodie
sunt liberati Sed alie due tribus
s. Juda et Bemamyn pseuerāt
in cultura vni vei dei deo et
ei⁹ in babilone capti ducti sub
Sedechya rege Juda In qua p
lxx annos detinebant donec
eis illa tuerunt gnācio fiut de
leta deo eis iuste retribuente
ſm demerita eoꝛ horum vero re
gum pmo fiut Saul filius eis
de tribu bemamyn deo iubente
et samuele pphā cum vigente
quo melioꝛ tuc nō inueniebatur

† Et ab ysaac

† Vig totū tempus ab Adam usq; ad xpi natiuitatē 4199

misit scripta teste Sed quo tempore
In vite innocencia et humilitate
pdurat solui p duos annos Cum
sua dignitate eleuatus coram
tant et in regnum sensu dilapsus
est deo obediens sacerdo-
tes dni legis ordinem sacerdotii
officium sibi usurpant pontifices
consulens Gabaonitas contra
mentem Josue ordinem Sancti
dauid usq; ad morte prosequens
p hoc dare insinuans q in alie
dignitatibz difficilime innocen-
vite custodit honor enim absorbet
intellectum Nam sim solum Cito
alior fortuna tanto minus sceua
ambitiosa victa est zelo iudee
Nam parem aut excellentiore
socii non patit Et sim Dum
bo lent regnantes regnaturis iude-
re vt de pilato et herode et
in pontio Etiens saul dauid sibi
succedere Non aliud sitimit id
eius mortem huic saul finem
dedit gladius bellicus pluralis
tinos tui filios suos Cum vitz per-
uersissimo erat pterit tui filios
esse gladio suo Sedm planctu
dauid et eos ecclesiastico suo de-
fensant singulis Cui sibi promissa
tui erat se in precio isto moti
turi In quo eligere possumus Non
et regimine temperat industriam
tatem vite et dei complacentia
argelo debere sit neq; romanor
Impiu ante et post xpi aduen
tum licet fortunatissim erat suo
triumphali tytulo totam orbe
subiectens Summa ipse hoc com
placentia meruisse Sed hoc re
nam trahit ab alio principio aut
propter subditor custodia et digni
tatem aut propter aliquor bonor
in pontificem remuneratoz Summo et
eterno iudicio hoc disponente
seu ecclesiam ad punitione aliquor
qui alieno dominio et flagello
etiam reproborum iudicio digne
sint castigandi Tale fuit im
pium Nabuchodonosor qd perpetrauit
erat sup filios Iudee et Ierusalem
et sup Egyptum vt habet in libris
Hester qui ecclesiam Dei a persis
dirat Cui tui fuerat pulsissimo
ydolatra Sic ptz in Damele et
vbi persor de ab ysaia una
cum me profert illo puerilis saul
multor qui pro in reteris et
hodie in milite primatu amantibz
et propter honoris inanis et aliem
honoris inanis palpabilit videt
primo in gressu humiles et cathe
dram horrentes sic pressu tyrannis
honoribz et laudibz humanis
inhiantes et sublimit gliantes
alior honor impatientes et
si gregem dni totabit sub suo
regimine dilamari et dispergi op
teret et p aliu forte magis ydo
neum multo solicitius gubernari
stirent mime ipi loco et bathse
dee cedere vellent Et hy tales
Iam nomen pastoris in dominio
dicio amittunt qua semetipos
et no gregem dei paste tura
rent q p aliu potius pasti ip
se de pasa velle deberent
Deo notu mercenariu sibi arrogat
et hic in terra sua p labore sit
receptui et ad hoc sub testi-
mio conscie sue obligati Sedm
dem Jeronim sup illo Nome
oportuit pecunia mea dare nu
mulario et ego veniens exigis
sem illam vtiq; tu vsura cu
rom possimus sic sume finis
em possidentie eorum pastore
est vtilitas et pastura gregis

dñi dicente xpō petro pasce oues meas ¶ Frustrate at hoc fine manit cathedra possidet qñtū ē ꝑ ꝓsidente Non qui ē finis ꝓsidencie honor voluptas et gloria ꝓsidentis quē tñ finem talis mutilit ꝓsidens mutat ꝑ ꝓpria ꝓsona et vtilitate sua cōtra voluntate dei instituentis Unde sepiꝰ a ꝓphis Deꝓ matur pastoribꝰ qui pascebant semetipsos ꝛ fine ꝑ sua pastum constituentes Ihc nō est gliandꝰ qua cautē quis ingressꝰ ē ad cathedram mst et se irreprehensibilē ꝑ ea regatur Tepe ꝛ est saul qua licet deo vocante ducatū ꝓli susceperit et tamen reprobatus qr innocentia vite qua apportanit usq; ad finē non conseruauit Ihc ostendit hic et ī successoribꝰ oīnbꝰ q̄ difficile sit manere regnū innocentia cū securate et nō mſicia peste quam Ihc notat libidine mandi et q̄ caruerit ꝑ ultiō dignitate humilia de se sentire et humilitatis viā nō deserere Deoꝓ pestem dicit cathedra pestilencie et bñ mgnt est qui mea nō sedit Ista hec pestis pene ꝑ omēs vagat paucis exceptis vt in morbo pestilencie corpus fieri solet Item ostendit hic sepius contingere q̄ indigne gregi dñico ꝓsidet industriosꝰ et prudens tēpalia et pacem ꝑturant ꝑ subditos quiete non ꝓpter subiectos finaliter sicut sepiꝰ finaliter vt in regnum valeant tollerari ne a villicatione amoueant Et si que vicia arguant ꝑ subiectis q̄ ꝑ euenire vt clamore cōtra se remouent et ut videant ab hoibꝰ bonis ꝓsidentes ſz nō odio vitioꝝ et amore virtutū hoc faciūt qua si hec de cū facerent potius et pro a sepiꝰ corrigendis inchoarent Cū caritas ꝓmi a ꝓximis caste tractat veritatem Et qui vulnera alicui cū intentione curare intendit a ꝓphis ꝺz inchoare et si hoc non facit ꝑ effectu et ꝑ affectu non videtur hec cū ordine nr cam intentionē vt hic potz ī Saule Et vere fuisset hic saul felix si postq; ab ore ꝓphe samuelis audiuit ꝓcerit te deus ne sis rex sup israel descendisset de throno regali cessisset; dauid quem ī regem unctū audierat sibiq; subditū fuisse Et si hoc fecisset hodie amplectendꝰ vestigia saulis tamq; ī vera humilitate fundatus et exemplū mō vtile posteris ambitiosis reliquisset Et hoc vtiq; facere iuste debuit Et deo forte sic dictū fuerat a ꝓpha q̄ dñs pacisset cum ſz quia resistere q̄te de malunt dñs cum tollendꝰ quousq; ꝑmanentes eis complerent vt pacta et mansuedo sit dauid polene ꝓbaret et temꝑali et etho regno ꝑuaret Et liz hodie nulli indigne ꝓsidenti ꝓphetam aliquē deus loquat ꝓcerit te dñe posteris officio et vicariatu xpi fungaris cū ea cautis eisdem cognoscē nos voluit qñtūcūq; vitio corrupta pastoris se dilatare incipit et dilapidare bona ecclesia ac bonū ꝓximi querere et gregi dñico nō diligenter ꝓesse dmonstrat ac mandata constituta contemnat Jam ꝓphetice ei dicit ea esse cui sic sauli ꝓcerit te deus ne sis dispensator tui officii agis dispensator

Non tñ subditi ꝓt hoc mox sibi
subtrahere debent obediencia
ꝙ eñ tollerare et sibi ꝯ licitꝫ o
bedire sic̄ dauid fecit eidem usq;
ꝯ finē vite eiꝰ recognoscens ip
sum unctū regē dz tam samuel
ꝙ dauid se ab eo segregauerꝫ
quo ad socialitatem et gñdne
nō quo ad obediam nec hoc pter
mittendū puto ꝙ dignū memo
rie commendandū et poribꝰ con
firmatiuū dz samuel ꝓpheta
aūte iudicē fingens officiosꝫ
omen isrl mox ad impiū dei
ons et officiū et dignitate de
posuit et ipēmet sibi alterꝫ deo
iubente substituit hiuiꝰ dñō
parens impio licet innocentissie
ꝑsuasse scriptura ꝑhibet testat
gnīe magt hñ qui indigne ꝓsidet
et corruptꝫ moribꝰ vitā subdi
torē suos ꝑ iniuriis corrupuit
valefate cathedre debereñt et
alios loco sui ydoneos surrogare
intuerent etiā ꝯ mō regendi
saulis multe ꝙdiciones tyranni
de politie tam ꝯ secularꝫ ꝙ ꝯ
spuali ꝓsidentia quas condiciones
arles pomt vt polliceꝫ videlicet
simulatōe virtuosā uti sitte pēm
tere prudentes ac sapientes et
meliores a se longiꝰ relegare
prudam et fidelem dispensatoꝝ
ad oculū se ostendē pauca secre
ta sua reuelare nō multū confidere
penas publicas non infligē be
nignum se velle videri multa
aut paucos ꝯ magna potesta
te coram se velle constituē alie
nis potius ꝙ ꝓprijs sua secre
ta reuelare nec consilia ꝓpria
velle cōmunicare virtuosis se
ad oculū ostendē de sortiente
virtutū non gaudere ꝙ eos ad
oculum solum honorare dei cul
torem publice se ostendē et silere
dematogos r adulatores et ex
ploratores ꝓtegere qui occulte
scrutarent ne lateant quid tētant
subiecti socialitatē et vnitatē
nulla vl vera admittere ne vniti
mollirent aliq; ꝙ tyrannū ꝓt
semp multitudine se tuē susper
tam ne machinent aliq; contra
eū ꝓt exēplis magt confidere et
cetera commune ꝙ ꝓpria qz exēpla
nō sunt tyrannos ꝙ ꝓpria Nullū vir
tuosū potentē coram se hre et
talia plura ponit vo pollicitorꝫ
ꝙ ora ꝙ maiꝰ parte repmuntur
ꝯ hijs qui priuatū honoris et
ambitiosi cordis fonte assequit
tñ ꝑm magt et mg radice in
amore dignitatꝫ fixerit has
condiciones tyranni ab arles ij
rethoricorꝫ ꝓpositas quelibz ꝓsi
dente an ꝯ se vexarit habeat
expedit prudent considerare et
si eas ꝯ se repit nō dubitet
se ee ambitiosū ac tyrannū
et que sua sint querente et
si cōe bonū ꝓtrahat tamen ꝙ
ideo fecit vt tollerā dificiat
valeat et ꝯ dignitē remaneat
ꝓpriū bonū ꝙm ꝓfitens et
mercenarij indicat Sic saul
strenue subditos ꝓtegebat nō
tñ ꝓt indignitate ꝓsidentis mox
subditos ꝓrupens est ad depositi
onē eiꝰ nisi alia rōnal rō oc
cleat Nam dz ille tribunal seu
cathedrā indigne possideat
ꝑm dñi iudiciū tñ ꝑm iudicē
cetē sibi honor et reuerenc est
de ferenda quousq; sententia de
posicōis ꝯ ipm iudicialiter ꝓcedat
Subditorꝫ cum culpa exigit vt
talem merito debeant tollerare

mercenariū. Nā ſm Greg. Ecclēſ
merita ſubditorū diſponunt. cor-
da rectorū. et m hoc culpā ſuā
ſubditi magis accumulant cū pe-
nā hanc p ſuis patrib a deo ipſis
inflictam ſuſtinere patient. rex
nuit. Cūa malit placitū aut
rectorem ſibi eſſe nō ſuſtinent
effecit eum deus ſm Job ſimam
regnare hypocritam propt̄ pecā
ipōr. reſiſtere go m hoc dei
ordinacioni nō minime. Culpe
vide. Je. hortat. patient. mg
ferte ire dñi. deo et Jeremias
videns filios iſrl culpis eor
exigentibus meruiſſe ſubeſſe
nabochodonoſor regi babilonis
m captiuitate ſuaſit. vt ſibus
armis pacifice ultro ei offerrent
et poſt hoc iram dei placare
ꝑmitterent. Je. xxv viij. Cui
atq; ceteris daniel et tres
pueri et Ezechi gratiam optu-
rem. meruerūt. Ceteri vero
conſilium ꝓphete reminentes
et ſe illi regi nabuchodonoſor
opponentes vt ſedechias et ſui
filii ac principes p eum de erat
occiſi hoc inſinuat. nob. in ſaule
rege puerſo qui uſtō iudicio
peccante ꝓphō fuit. placatus nr
ꝓpter ſuam puerſitatē depoſito
a regali ſolio valuiſſe vtiq; ſa-
muel ꝓphā oribus ſuis a deo
impetraſſe vt congregato ꝓphō
ſibi. de regno depoſuiſſet
et ſm dauid iam in regē vnctū
inſtituiſſe. niſi cognouiſſe q; cul
pa filioꝝ iſrl meruiſſet vt tal
puer ſub rege poſſe debuiſſe. Cum
de igit̄ m poſſidente temp̄ aliud
ꝓniſione ac pacis conſuetudine
q; nō compellat ſubditos de
climate a via veritatis licet forte
exemplo ſuo nō multū edificet
ſubiectos paſſim nō ꝓrumpendo
ad cuius deſtructionē cū ignoret
qualis futurus ſit et forte m pena
ſubditorū talis puerſus cui dom
netur. Et hoc fuiſſe m ſaulete
ge ſcriptura de ipō teſtat. deo
et pbus dauid omēs pohibuit ab
eiuſdē ocriſione. Neq; manū ſuā
vngi. m ipm extendē voluit. cū
ſepius optunitatē arripiſſet.

De Dauid rege Ca. v.

Oe quo dauid iam ſtilus pbus
reflectat. q; innocens ille
ad ſolū regale ꝓcuit poſſimo
elect. ex hoc q; deo iubente p
ſamuelem vocatus et vnctus eſt. et
poſt vnctionē ſuā ad paſtua redijt
nō multū ambiendo honorem ex
hoc conſequentē. et longo tempe
a ꝓpria exulans m ꝓſecutione
ſaul multas ſerens moleſtias in
iude. voluit eius regni eo vnuo
te. Sed et mortuo iam eo fugiſ
ſet ad tra philiſtinoꝝ nō niſi
deo conſulente rediit. ad tra iuda
ſ. m Hebron. Ibi corona regni
uſurpauit. donec tribus iuda et
poſt totus iſrl in regē ipm ele
giſſent. Sed et planctus eius
ſup ſaul et Jonathan indicat quo
regni eius nō affectauit. et poſ
tea m ꝓſecutione filii ſui abſalo
mis. cū fugiſſet. cū exercitu de
Jheruſalem ꝓpter metū abſalomis. et
ahyathar ſacerdos ſecū tuliſſ
archam dñi. Dauid iuſſit vt ar
cha reportaret. ad Jheruſalem. Legit
duxiſſe ꝓreporta archā dei in
urbem. Si inuenero gratiā in
oculis dñi. reducet me et oſtēdet
michi eam et tabernaculū ſuū
Si aut dixit michi. nō placeo
preſto ſum faciat de me q; bonū

est coram eo in regis ire ponens
in arbitrio dei et se indigne
regale non multum anhelans erat
si non esset reuersurus ad gloriam
regni dum non voluntas dei in eo
compleret Itaque penuere volens
assensione suorum et pari comitatus
consilens filium suum Salomonem
in regem eo adhuc uiuente constituit
Orta autem graues discordiae si non dispositio reg
no obuiret Hic et adhuc eo ui
uente Adonias filius eius sibi
ipse regnum volebat usurpare
Cui itaque iuste innocenti regno
suo pfuit testat scriptura in
libro regum et tu non obstante
sanctitate uite eius in pluribus le
gitur deum offendisse in adulterio
homicidio in pticipatione cedis
trucidatoris sacerdotum per saul
angi ad regnum puenerat i mer
dacio i nuatione pfidi in periurio
cui iuramentum pstiterat saulis de
non delenda eius posteritate ei
tribus filios eius postea gabaonite
tradidit ad crucifigendum in regis
ire et de iniqua spoliatione pos
sessionis miphiboseth filii Jona
the ad mendosam accusationem ziba
be in regis ire Ecce iterum in
periculose sit in aliis dignitatibus
psidere cui tales ac tanti deo
placitus non sine grauibus crimi
bus in ea non poterat residere pot
que itaque crimen gladius de do
mo eius non recessit et licet grauiter
dubio penituerit ad admoniti
nathan pphete tm illo non obstante
grauissimas sustinuit psecutiones
ita ut eius uxores per filium suum
absalon publice violarent et ipse
a patre solio per filium depellere
que eius mortem ardenter siciebat
et qui prius annum parem philistheos
amonitas moabitas et filios edom
subiugauerat nec aliquis ei resis
tere poterat postea cedi a patre
filio graues psecutiones est
pessus deo per eius uindicante tri
pam pcedente Si quis illi suo
carissimo deus non pepercit licet
non usque ad tanta tempora sorduerat
in patris sine magno dolore et
contritione quid nos estimandum de
patris uris quanta acerba pe
na sequetur nisi penitendo nos
metipsos diiudicauerimus puniens
nos voluntarie ne post tuoluntate
rie ab ipso puniamur Cumulus hoc
non debet latere quod bellici actibus
cessantibus dauid maiora crimina
miscuerit et commisisse scribitur adul terium
homicidium et pditionem uiri ite
rumque uiri in pluribus desipuit
deo tm misserante sepe legitur re
sipuisse et bono fine uitam sua
terminasse Dicta inquit poeta
si uitet perire cupidus actus
non reprimo tempora ysaias et e
zechie et Josie regum Juda q
doloribus cultura fuisse matrila
ta filiorum uero rerum tempo
rario reprimo ab idolorum cultura
uacasse maxime dicit tribus
a tempore Jeroboam primi eorum regis
usque ad tm subductionem eorum in assi
rios non obstantibus sanctissimis
pphetis qui in medio eorum habi
tabant et semper intrarunt pphetis
et admonitionibus eorum pcm com
pleme curauerunt licet in cassum Et
reprimo q utile sit sibi ecclie hic
uisos et sibi pesidentes ner
estimari pot quibus comitati psint
prudentes psidentes et quid
noceant puersi Trahunt enim
de facili ad quibus pte cupiunt
post se

totā cohortem vt m̄ oīb⁹ politijs
et congregacōib⁹ fructē & re
pire et silua sacraꝝ scripturaꝝ
vbiq; testatur Sed cū deꝰ omp̄s
oīa mundi regna trāsfert atq;
constituit ſm̄ Damē dicta sur
non m̄ solijs et kathedris tam
secularīū dignitatib⁹ qm̄ sruā
lunt tales semp̄ prudentes et
sibi ḡtos collocare studet ad hoc
quid respondebo nisi iuxta eſ
dictū m̄ oīb⁹ vnus et oīa m̄ nūo
ponde' atq; mensura disposuit
et oīa m̄ sua sāpiā mirabiliſſimo
moderamīe luq; nob⁹ occulto dis
posuit potuit venera Elyam
Elyzeū aut reteros ꝓphās vt
Hieremiā tempe Joachym et
Ezechie et ysaiam tempe
puersi Manasse regū ꝓfice'
Sed cur noluit dicat qui consi
liū eius fuit et qui audit sen
sum dñi et videat vnde pendet
quid dicat et hodie crimē multo
riens idoneos ad cathedras ſb
scabello deliteſce' et mīng idō
neos m̄ infulis et dignitatib⁹
eleuat fforte posset dici quia
p̄sidencia periculosa est vt dicī
est Vnde quidā dix̄t vere mors
m̄ olla prelatōis placuit deo
sibi eligos m̄ humili loco saluari
q̄ m̄ alto periculi aut quia sub
ditoꝝ vita nō existat digna p̄
stōs gubernāi et ſuoꝝ saluatio
ex sola gratia p̄cedē nō dubitet
quia eccl̄ potens est sub impijs
rectoribus eos m̄ vitā salutē con
seruare vel ut electi sui p̄ va
rias tribulationes quas a p̄ſ
rectoribus et coeūs ac coequalib⁹
sustinēnt coronā amplio gl̄oſā
possent mereri et cumulatius
remunerari propt̄ difficultatē
ꝑssam vel etiā deo ut ſp tribu
lati ad deū recurſū habēt aui
liū postulantes et nulla m̄ se con
fidencia habentes ſi sub manu
dei potenti humiliet̄ spem m̄
ip̄m ponentes semp̄ stent m̄ timē
scientes q̄ securitas semp̄ dānā
est stultaꝝ et timor tutos & sti
taꝝ Hec m̄ p̄mittit occurrit videſ
ad manū aliqs cōmitto mi genoſi
ori Non ingit sit mirū iuſtē et
deū timentib⁹ si no ꝓficerent m̄
arte dignitatis qua optime res
eorū agit et saluti eoꝝ prouide
tissime et occultissime prudet
Cū carissimos reprimo m̄ scripturꝝ
qui stabilitate qua ad cathedrā appro
pinquauerūt stabilit' cōsequi non
plangentes magiſq; plau
dentes m̄ cathedris ruentiū et
sub pontifice martino maiore
greē se fruiſſe contestat aīe epatū
q̄ post Sic q̄ deus decreuit
consule' saluti suoꝝ electoꝝ m̄
hoc periculoſo tempe Post rege
vero dauid Salomon filiū eiꝰ
regnū accepisse scripta testatur
qui bono principio malus exiſtit
m̄ fine Sedm̄ dubiū quippe se
cunde que alios ecclēſ sapientiā fuiſſe
gaudent eidem magis obfuerunt q̄
profuit sua sāpia prospa em̄ ſp
magis q̄ aduersa virtutibus ſolent
aduersari Nec dubitandū q̄n colen
te ydola multi ex filijs iſrael ei con
senientes silē ea coluerūt de
peccatis quippe fiunt p̄ multos
gentiles cor eius et dū manifeſtā
m̄ gloriā suā Vnde ei ia̅ seni ſiſ
citauit aduersarios multos ymmo ꝓdi
tores suos Deo m̄ſtrante factū t̄ m̄ sua
sapiencia et qui alios sapiā do
cuit ipe insipiens factus est ſtā
deū fugā sapiam dereliq̄t et hoc

nō solum in ipso fit in hoīne indu
bie solet indubie euenire ut dere
licto deo et eius timore et ipm
deus dereliquit ut in saule rege
a quo recesserat spō dei et venit
eū spū malo Timor em dñi pn
cipiū sapiē/ cuius derelictio est
merito stultitie Et licet Salomon
in statu innocentie siue templi
dño gratum et inuitis fere cunctis
mirandi edificauit tñ cordis
sui p mulieru blandimenta de
structū p eo illud multū deo plo
displicuit q in mali templo
edificando polluerat nā et post
ea p reges Juda exercitu deo de
templo cordiū suoz p pcā deo
dedignabatur amplius habitare
in templo mali sibi constructo
deo est illud auferri et destru
i p regem babilonis permisit nam
istud p illud factū erigit Et
hui figura hodie cernim in
pleri cū ecclias et monasteria
ammirabilat videm Hui tamē
q habitatorē eius s. dei de
templo cordis mi eiecimus deo
et ipe illo destrui permittit In
hoc mihi pp salomone exprimit p
sapientia intellectū stare potest
in eodē homine cū malitia affec
tus Cuius em dicet ipm totā
sapiam suā quo ad illuminatione
intellectu amisisse cū peccauit
pō huius est quia sibi inimicauit
intellectū et affectus cū suis
duisse potentie specifice distinc
te et hoc forte hodie silet in
multis locis habz Nec est dubiū
illi sine sapia uincit malitia
Nam hoc dei est quo ad bene
uentes sapia aut quo ad po
tentia et aptitudinē seu in di
uersis subiectis videns em pe
ruti oculi aut nō uti claudendo
eos volens pro se precipitare aut
in foueā labi fit si bene uteret
oculi caueret precipitiū Ita quito
sapia proficit si adsit bona affectio
tanto nocet et mficit si adsit ma
licia uoluntas Nec em gratis
dei est ab extrema terre finibus
iustitia habens arma scuta defen
sionis Erat em rex pro astutia
iustitia sua et misi quis clarog
habuit oculos facile fallit p
malos sapientes Deo sepius paulo
hortatur discipulos ne decipiant
p inanem philam aut traditiones
hoīm aut hō mundi sapientes
p suos inquit dulces sermones
seducut corda innocentiū Deo
et xpus prudentia hyperbolica ad
iuxit columbine simplicitati di
cens Estote prudentes sicut hydre
et simplices sicut columbe Iudico
enim Innocentia unde volenti sit
uictia primo ut vitas sit in electio
ne et caritas in affectione quoz
unū sine altero nō est perfecta nā
prima sine 2o et temeritū 2m
sine primo precipitatum atq cecū
Tu forte 2m sine 1o in hoc putulo
sum quia facile recipit misericor
diam uolui uero difficile infor
matur suo sensui nō cedens deo
Dauid utrūq pecit nō sic Salo
mon unū sine reliquo Bonitē
mgr et disciplina et scientia do
ce me Laudo igit Salomon utrūq
petisset q unū solum unde
in specie istius sponsus sup ipsos
uenit ut et illuminaret et attende
ret utrūq donans Erant q
in Salomone habundantia diui
tiaru voluptatū bonoz tempo
lui et curositas que aim eo illue
bant et a dei timore abstrahebant

que omnia in dauid pre suo non
tantu habuit abat Nam semp
ei bella no defuerut Deo ad
dei rectu sit eu optebat ire
et cottidie orabat in timore pau
coru est in delicijs innocentia
vite conuiuare cu hijs duobz
regibz s. dauid et salomone
couent undiq ut se mferret
et caute videat quo sua collo
quia aspectus et familiaritates
cu mulieribz moderet Na abo
strpitu passi sunt p mulies
altero resipente altero totalit
sipite Meminerit quilibz
carne fragile se gestare Cit
hm hieronm Febres mentes
libido domat assecuretq se ut
non solu a contactu corpis sit et
a contactu cordis abstmeat vide
atq si tam integer et puro
corde abstedat a mulieze sic ac
cessit Na sm augm Cedros li
bani ipa dei solet et uicos alte
dignitatis ut clare e videre in
hijs duobz regibz quoz uns sit
simo alter sapientissimo fuit
et ambo uiri a mulieribz Cib
go hodie tutus erit et postim
uiri ecclesiastici spiales ac re
ligiosi quibz sathanas attentig
insidiari solet Ded ut aut seruig
absentia mulieriu castitatis collo
cat arma Deo in istu pugna
no clipeo hostis appellendo est
si pede et fuga

Capitm 10.

De Roboā et Jeroboa

Post salomone et dauid
gradis descensus stitutis
et sapiencie fructus est
in sequentibz regibz s. Roboam et
quibz nec ingerat stimi nec sapia
nam simg fatuitate iuuenu quoz
consilijs utebat magna parte
regni amiserat ante suo domina
te nec clemencia imperare volui
sup subiectos si potencia Q tu
dee tribus subiecte erant hui
no timore ne amitteret regnu
ip possidebat In samaria fecit
uitulos aureos in bethel ut pplo
eos adoraret et prepit ne ire
amplius ad templu in ihrlm ado
rare ne auerterent ab eo et
reuniret Roboā regi iude do
mui dnu irsum recepat q
si in lege dei ambularet regnu
suu stabiliret Ipe uero magis
confisus humana ode despto deo
idola cu dee tribubz colebat
ult qua p et annos donec capti
ui ducerent in assirios tempe
ose regis aliquotiens tri dei
p ppheas eos monebat ut re
uerterent Postrim p ydo ppte
tam qui ei apparuit et futura
predixit et signo data eo facto ve
ra sua uaticinia esse monstrauit ut
habet iii pegi xiii Error itaq
eius ppagatus est in posteros
et qi p lege seruari sti ut nr
nomen dei audire volebant et
spoliabant eos qui oblationes suas
in ihrlm deferre volebant et
sacerdotes dni de samaria expel
lebant et de alijs tribubus sac
dotes ydoloz creauerut quos
iusta pena post certamos sm
augm deuicti seruita e tempe ose
regis Iuda Sic predixit predicto
ppha ydo qui ossa coz fulsoz
sacerdotu combussit sup aram
ydoloz in figuram omn posteroz
temporu Quod fiebant Na mali
malos in possidentia et platuri
magis sequi q bni malos uicios
Cq eo est q homines promptio
res sint sequi sensualitatis impetu

ḡi vñs hoc ẽm pauc̃ est illud
vero miror ſide ⁊ q̃mt rl ce
ges Juda et iſrl ſalu tres ſcḡtā
ſime cime fuiſſe teſtat Ezechias
rlum ſ̃ter dauid Ezechiam et
Joſiam omes reges patrū con
miſerūt Sed negz hij ab omib
patrib abſtinuerūt lz de cōmiſſ
penituerūt Sed nec hoc ꝑtar
mittendū q̃ vero aut mult̃ le
gim q et neſcio an hodie regna
poſt bonū altern bonū ſucceſſiſſe
in regno aut in platuerit aḡſſ
vero poſt malum altern malū
aut poſt bonū malū ſcdm id
fuiſſe reḡm ut poſt ſamuelē
ſaul poſt dauid ſalomonē puer
ſum vtz Ezech rl ix et iij reḡs
poſt ſalomonē roboam et hero
boam et tercios pauc̃ exceptis
ſemp malos poſt Ezechiā ma
naſſen malo poſt Joſyam ſtim
Jeremias ꝓuerſus vſq; ad triſtiſſi
gratiōnē babylonis fere gñi
tremor ꝓcuti omib dignitatū
titulis inſignit Cū legant pau
cos innocentia vite cuſtodiſſe et
omīa ſ̃m aplm ꝓpt nos ſcripta
ſunt in quos fines ſeculoz deue
nerunt ꝓcedā ē rēe et nr̄is
temporib ne ſimilia eueniant Cū
eadē rō ſuppetat nob que et ip
ſis vetribus qui figā cū nr̄i illa
oīa eis euenerant et nō facile
ē robore maiore dei timore ho
die adeſſe ꝓſidentibus q̃ ꝓioribus
tpib Cū defectibilitas humā
mentis et contēto fomte id ſolet
hiē ꝓpriū ut paulatim cōtmere
a vigore et vētudine deſiſtat
niſi ſemp aliquib ſtimul quaſi
rediuiuis incitamentis excitet
hos vero ſtimulos vocatiq; diui
nas exhortationes verbi dei medi
tationes ſacrare ſcḡtuarū cōmi
nationes diuinar̄ ꝓcres penas
quaſtiq; medias ꝓmiſſionū di
uinar et talia que mentē hoīs
a vanitatib cū ſtrepentiū tu
multū ſolent colibere hec ple
niſſime a deo filys iſrl et regib
eoꝝ adhibita legima cū cepiſſent
a tēritudine diſcedē a temporib
ſalomonis uſq; ad triſtiſſimā gratiōnē
babilonis Nam multis temporib a
mundi creatōe legima tam con
tinue ꝓphar miſſos ſicut ſta
ut ſemp vno decedente alter
ſuccreſſit uſq; ad Jēmiā qui oculi
corpalib captiuitatē mituq; eſt
quā alij omes in ſpū ꝓuiderant
et ꝓdixerant uſq; ad tempa ag
gei et zacharie ꝓphar qui po
regreſſi de captiuitate Babylo
bel ꝓphetauerūt et malachias
qui et Eſdras ſ̃m hebreos dui
templi reedificatiōni opam de
dit Deus cū morte nolens ꝓcōz
cernens ꝓplm ſuū electū post
idolorū cultuū declinare et
ꝓpter hoc ingra penas ſuoꝝ ſa
luoꝝ hiere debere tribulari
eos ſollicite ꝓmonere ſicut ſemp
conſuetus a ꝓncō mundi et hodie
reddit Cū viderit aliquas gran
des et tribulationes orbi aut
terre imminere ꝓpt eoꝝ para ꝓ
mittit ꝓnūcios inſpirando ſuis
electis ut maiorē preſidiū ſint et
ſe et alios ſtudeant paulatim
Sic ante diluuiū ſicut ante pla
gas pharaonis premiſit moyſen
et aaron Sic ante diem iudicij
et tempe antexpi et in ꝓnti
tuc tempe captiuitatis Decē tri
buū et poſt duaꝝ tribuū filioꝝ
iſrl ꝓ ꝓphaꝝ oracula eos mone
re nō ceſſauit Dicit cū duos

iij Non faciet deus verbū nisi
reuelauit seruis ꝑphetis verbū
s pene mfligende eos pmonendo
ꝫ parū ꝓficit Nam et ꝑphetas a
occiderunt aut expulerūt aut
sanas eoꝝ amonciones audire
contempserunt Scia visis mira
culis Helie et Helizei Non in
pria seruoꝝ suoꝝ modo tempe
consolacione vt nō egreferant
zelatores dei et pdicatores v
bi dei si eoꝝ doctrina nō semp
recipit qui in multo coequā pos
sunt pdictis strib et nō ꝑpt hoc
desistē nor debent ab exhor
tacione Nam Ezechiel a deo
pdicit q nō audiat et tn mitti
Et Jeconias rex Juda liberū je
remie scidit in ptes et precit
ad pnas et tn a deo ei pcepit
vt z scribat in eod verba hec
cum sumo meliores q pces nri
plantand cum ad atq vigrand
semp est agricultoribꝫ deo co
mittend vbi et qū dignabit dare
incrementū Sed nec hoc silen
cio pterend puto q errorꝝ illoꝝ
fundamentū locauit Jeroboam
filius nabath rex ꝑtis decem
tribuū cum creatus ex filio ex
sequentiū iuste penas luet et
tanto ipis pena fiut amplior cu
mulata quāto in posteros culpa
sua fuerat dilatata Et ideo semp
in scripta sacra ipis culpa re
memoratur Ambulauit inquit
in via Jeroboam filij nabath
qui peccauit et peccare fecit
israel Sic Aug Simile dicit de
hereio hereticoꝝ Cuius pena est
post mortē nō est tanta multi
plicitate erroꝝ cuius in poste
ros vtiq in terroꝝ omi pec
candi qui tot penis iustissime
pument quot exempla culparū
ad posteros trāsmittit Sic erant
de bonis Ozie aut Jeroboam
volens regnū sibi suisq; ne
ꝑtis ab eo auerteret ꝓhibuit
ne ad illum ꝓgrederent ad templū
dni Cui magis ꝑphis et legi mosi
credē debuit Scia in spem con
ꝑsam spem tredendo est si non
dico regnū temporale amittē de
buiss ꝫ et vita ꝑsam licuisset
regnū amisisset ambulando in
via dei ꝫ magis ꝑpetuasset nos
vtiq in magnū doctrine exm et
millomō viam vitalē et iustē
deserend Scia si totus mundꝫ
aliud sentiret et aliꝫ consuleret
et rō ꝑpria suppeditanda est
legi dine Est si ipa dictauit
oppositū hoc quoq; nō putam
silencio ptereundū In hoc regū
et regnoꝝ tempe q ipsa lex
diuinaq; transgressores flagell
durissimis vltionaq; exemplis iusto
iudicio affligebant quas ipi
placare nō poterant est inundāb
fluctibꝫ et est cultricib deoꝝ
eorundem Sed afflicti assirios
refugierūt ad auxiliū Egiptioꝝ
et eoꝝdem afflicti ab egiptiis
iungebant se ad regem assirie
et tn eis nichil ꝓfuit spoliant
thesauros dni et tributa ipis
auferentes sic et thesauros
regis Confidentia est et spem
suam ponebant in auxiliū exte
rioꝝ nationū et semp frustra
Quippe qui desito deo coꝝ ꝑ
tectore nusqua remediū inuenire
potuerūt que si vera pietate co
luissent omēs eoꝝ hostes mfir
mati cecidissent Sic aliqn qui
in ꝑceptis dei ambulabant sibi
vtiq posteris inmemorabile ex

ut sint cōes dei veri cultores
sub umbra eius semp esse ꝓte
gendos ab oīb⁹ temptacōibus
cruendos Ecōn uero patres et
pom debere ure dñe et si ali
quando ꝑsp̄ant hoc eis cedit
in remuneratiōē quoz eū qz
bonoꝝ ⁊ tua recepcrit mer
cedem sua aut ad ostendendū
maz dīna que eos ad pemten
tiā expectat ⁊ tu sōle suū ori
ri facit sup bonos et malos seu
si omēs malos in pēn punīret
nichil exīmo suo refuiaret uel
ecc si semp malos hic punīret
nichil exīmo suo refuiaret uel
ecc si semp malos hic puniret
uideret eos compellere ad sibi ser
uiendū et temporalīū ꝓspitate
conduceꝛ sibi fruen⁹ et sic tu
pidos faceꝛ ad prospa nō volū
tarios ad sua fruitia ⁊ ꝙ mala
fiunt dei aarduntur quos dā deꝰ
a temporalibꝫ mal liberat ut tres
pueros in camino ignis ad sua
potestatē ostendendū ⁊ quos dā nō
nō liberat ut machabeos ad glaz
eoꝝ cumulandam et ut pudico
res ad deū uēiant quīto acerbis
ignis passionib⁹ eos caudendaut
aliquos ecc sanctissimos nō libe
rat ad ꝓbandā fidem xp̄i et uelꝰ
ꝑdicāt̄ soliditatē in posteros
ꝓpagandā ut Jeremiā et Ysaiam
omēs tuī in aīa liberat et ꝓꝰ
sibi acquirunt seculi quos hic a
temporalibꝫ mal nō liberat qui
mali quos hic de pēnis temporā
libꝫ eximit uīs sīm dīne gle
ostensionē et bonoꝝ utilitatē
siue liberat siue nō semp misericor
diter et pie ac iuste agit ⁊ creatoꝛ
eīm suo semp subiecta ⁊ esse
creatura et sīm in uirtuoꝫ laus
dei ꝑdicat sīm in peccatibꝫ iustoꝝ
patia ꝓbatur et dei iustitia nō
imit uelimt demonstrat Nam
veraciter dicit Augꝰ de agone
xp̄iano omīs creatura nolit
uelit uni deo et dñō suo subiec
ta est Sed hoc cōmouem ut
tota uoluntate simamꝰ dñō
deo nr̄o ⁊ cui iustus libēnbilit
sunt iugū⁹ compedit⁹ omēs tu
diuine prudentie seruiūt si
alij obediūt ut filij et faciūt
ea que bona sunt alij lugent
tanq̄ seruu et fit de illo qd
iustū est Ita deꝰ omīpotēs dñs uni
uerse creatē qui facit oīa sīm
scripturā est bona valde sic ea
ordinauit ut et de bonis et de
mal̄ benefaciat ⁊ quod cui iuste fit
et benefit iuste quit sup bti bo
nī et iuste mali penas patiūt
Ergo et de bonis et de mal̄
benefacit deus ⁊ cui iuste
facit Boni sunt aut qui tota
uolumtate deo simunt nemo
eīm legem dei dīpotentē euacuat
Sed aliud est facē quod lex
iubet aliud ē pati quod lex iu
bet ⁊ quapp̄t boni si sedm̄ le
ges faciūt mali sedm̄ leges
patiūt Et ītē inqu iustis
auferūt bona sua et gaudent
Et tal letitia ē et suma mise
ria Nam et gaudet piscē qui
hamū nō videt et estuat deuo
rat si tū piscator eū adducē
cepit torquent eū uiscera et
p ipam de qua locutꝰ ē adcon
spectionē trahit Bonis aut
nichil nocent quia hoc eis au
fertur qd nō diligunt nā qd
diligunt et unde bti sunt neq
eis auferre pōt ymo et qmpli
mū conferunt mali bonis ut

Diabolq ſtō Job ſicut ille Intantū
aut Deus et dīna lex in obliui
one et contemptū venerant an
captiuitate babilonis ut ia dict
tribubq in assirios aut ducentos
annos trāsductos ipsi reges et
principes Juda et beniamyn q
ſoli remanserant nec audire
volebant voces ysaiē nec le
gē dei aduertē ſz occiderunt
seu incarcerauerūt ysaiā et
iustos qui legem dei suaue
nolebant vt manasses qui ihe
rusalem sanguine stōp et innocen
tū repleuerat usq; ados Et ioiq
achab et joram reges per je
zabel multos ysaiā occiderūt
et ut putabant omēs ꝓter eos
quos abdyas suus achab in
speluncis abscondezat ita ut
etiā Jeremiā stissim tempe
Sedechie in luto demersēt
que trā ad ramel Ethyops ex
tracq de luto extrahreāt in
quo usq; ad collum imersus erat
nullo suo miserente de filijs isra
hel cuiusdē xxxvij Sed iterū
postea ꝑ eundē Sedechiā vesti
bulo carceris detensus est usq; q
capta fuit ihrlm eripiente eū
Nabuzardam magno militū regis
babilonis et libertate ei ꝑ oīb
donante qui apud ysaiā nullam
maiz potezat inuenire vtz eiusd
xxxiv et xl.ci. Et ad tam pau
mā usq; illiq tempis redacti
sunt vt idem Jeremias testat
tr v. tēp Deus ad eū dixit Cir
cuite vias ihrlm considerate et
querite in plateis eius an inue
nire possit virum facientē iudiciū et
querentē fidem et ꝓpicio ero
eis r. omnibq aliis sm Nicolaū
de lyra Ecce si pauci iusti fuissēt
in tanta nōsitate deus omnibq pce
disset de quo nō ꝓua consolatio
oritur in via recta gradientibq et
si tota multitudo hoīm ad impietate
declinasset nō ꝓpter hoc iustus quo
dam ad imitandū turbā declinare
debuerat obliuio est totalis dei
et sacre legis ex hoc apparet ꝑ
illiq temporis q̄ tpe Josie regis
tū ad eius mandatū sacerdotes
conflarent pecuniā ad instauran
dam sarta tecta templi tūc in
domo dīni reperierunt librū legis
dīni q̄ obliuioni traditū fuisse
temporibq quē tū libri legis in
continua meditatione et lectio
ne habere debuissent et ita in
facie et vestitu et in suppluma
tibus domoz scribere debebant
ac mobilium scribilit memoriā ꝓpo
ēm dei omnibq posteris indeli
bilem memoriā relinquens vt q̄s
senserimq ꝓcepta dei et sanctō
patrū ordinationes contulim
ac iustos viros in suis admoni
tionibq contemni et repudiari
sciamq certissime nob grande
et aīe et corpis periculū in bre
ui imminere dicit filijs isrl cō
tingebat in hac captiuitate ba
bilonis et quanto polluxerit pe
na per patriam dei tanto acer
bior successit tempe exhuius
Nam ut dictū est ydolatria dece
tribuū tempe Jeroboam inchoa
ta duraut ad ducentos et q̄
quaginta annos ſm Jeronimū
et usq; hodie pena inflicta fi
nem non hz nec forte finē ha
bitura est donec plenitudo gen
tiū intrabit Sedin apostm et
sic oīs isrl saluus fiat Non ergo
abuti debemus ſua ꝓpria pa
cientia dei que nob gradit nō ut

cruciat

culpas angrem̃q ſſ a culpis reſi
liamus De tpe capti⁹ babilo
nie et poſtea uſq; ad xpm
Completi peccati filioꝝ iſtl qui
bus et captiuu duci mezebat
et templu d̃ gloſiu deſtruu et
ciuitat ihrlm fundit⁹ euerti
Nabuchodonoſoꝛ rex babiloꝛ
executoꝛ dine ſnte p ora ꝓphaꝝ
tm̃ pnlgate qui et ob hoc fug
dm̃ dei eſt licet puerliſſimꝰ
ydolatra ſed omia mutu dei
mpleuerat uidetiꝫ animo de
dechie ipm̃ capit oculos eius
ereuis filios eius occidens in
ocul eius ipm̃ duxit in babilo
nem ubi et mortuꝰ ē ſm̃ ꝓdicti
a jeremia qui jezenias ſcieb ꝓphe
tisale deſtruenda ſtatu aurea
teſtamenti a moyſe facta oꝛibꝫ
ſius optmuit reponi in monte
ubi moyſes ſepultus fuit ut
ſcet ij machab ij et liberat⁹
ipe a uestibulo carceris p regē
babiloꝛ ut trabi samuel aut cu
patrem filiꝰ iſtl qui trudebat
cathenis uincieb̃ et duceb̃
ipe jeremias iuuit ſe eis ſpon
te uenelaus et comptans cathe
nas eoꝝ donec trapſacet eū p
libet qui tm̃ eū potis ꝛcurrea
uerat bonū reddens p mal iuſtuꝫ
utiq; erat ut qui creatoꝛē ſuū
agnoſce nolebant p ydolatriā
puniꝛent̃ ut ſuꝑbꝫ rex et miſſ
ſim̃ p ſuꝑbiā eoꝝ domaret dic
olim ſuꝑbꝫ pharao rex egipti
p tumꝫ et muſtas domitꝰ ē
et quanto ille pharo et ꝓlixꝫ
erant ſuꝑbioꝛes tanto de rebus
contemptibilibꝫ et obſcuriſſ fract̃
eſt cerui eoꝝ mala ut aut dugꝫ
de ubis apli Non obſtantibꝫ
tm̃ patris eoꝝ dei piſſim̃ ipis
ꝓphetis ordinauit in babilone
ſ ezechiele danielē et jeremia
qui eis de iudea ſcripſit et eos
conſolabat̃ et ut oraret ꝓ na
buchodonoſoꝛ et patre regni eoꝝ
erit pax ura et eis tempoꝝ du
rauoꝝ captiuitat̃ pduxit ſ. lxx
annos Nec tm̃ in captiuitate poſiti
uiā dei cuſtodierut ꝫ ezechi
elem ꝓphaꝝ occiderut ſic et hij
qui remanſerat pauci nūo judea
tamꝫ fugiti poſt mortē godo
lie quē rex nabuchodonoſoꝛ ter
re pfecerat ipi metu eiuſdē regis
fugientes in egipto rapientes
jeremiā in egipto in taphnes la
pidauerut quē tm̃ egipcij hono
rifice tm̃ ſepulchꝛa regū tu
mulauerunt cuꝰ merito egip
tijs inlita beneficia ſunt cōſpe
cta Et ſi quis certe uelit conſi
derare a tempe vocationis abrahe
uſq; ad tm̃ſmigracionē nūq; nisi
deum uera colentiū adeo fuit at
tenuatꝫ ſic illo tempe quo tēp
lum ſalomonis toti orbi celeber
rimū erat deſolatū Inſignia
deſtructionis pene tocꝫ ſtrat̃ ꝗz
quis audebat aſſere filios iſtl
eſſe in captiuitate p lxx annos ydo
la nō coluiſſe cū legamꝰ Na
buchoſ conuocaſſe ad dedicacione
ſtatue auree uniuerſū ꝓpm̃ tribū
et lignas ut eā adorarent Inter
quos ꝓcul dubio et filij iſtl erat
et omēs pnites eā adorauerunt
ſpter tres pueros ananiā azaria
et miſaelem pncipes trē babi
lonis constitutos qui et uſſ iſtl
mitti in caminū ignis et ſi filij
iſtl ſibi adorare noluiſſet quib
dubitat ſilem penā in eos ꝓces
ſiſſe ſi forte eis tm̃ nō tantū
in culpā imputabat̃ ꝓpt̃ metū

r alij

pene sic et ante captiuitate qm
nullo cogente sponte ydolis fue
runt deo multa facit scriptura de
eis memoriale Vide elice possimus
ex ci xiiij Danel Ait cirus ver
belis ydolu et draconē adorazet
quesiuit Danelem Cur sile eos
nō adorazet vnde sempr ppositum
est vt alij omēs eos adorarent
vt aut ex hysto hesdre notū ē
filiis sil in babilone uxores acce
perunt de filiabz nacionū que
procul dubio eos ad cultura ydo
lorū trahebant Na deo manda
uerat deus p manū moysi Ne
cōmiscerent cū filiabz nacionū alar
Tanto aut tempe habitauē in ca
uitate hij qui mibi nati erat
defuncti alijs qui prig de iudea
ad babilone uenerant ignorau
patrias leges et tras pmissiois
in qua pres eoz habitauerut
Ut tempz regressiois vocat
data libertate a cyro rege vt pos
sent reuerti ad ihrlm in mentibz
eoz viluerat tra pmissionis et
polluerat terra captitatē vt nulli
nollent reuerti sz remanserut v
tra captitatē Oportebat ad sedm
damelem scribz mysterio vt dz
daret eis cor regrediendi ad ppa
tra utz damel ca Sub zorobabel
duce ppletantibz altare et zacha
ria nouū templū ē fundatū in
angustia tempoz reclamantibz
vicinis gentibz Ner msi in rlqs
annis est pfectū templū vtz ad
ij Sed longeuo potiosa qz prm
templū Et dt esre letricia mag
na erat fundato templo ab illis
qui nō viderant prius templū
sz ab illis qui gloriā prm templi
viderant videns ij templi ine
qualitatē qbus prm letabantur
zi lamentabant Exercellebat voces
letantiū Et ait dugs De ci Ri
Exequo post aggeū et zacharia
Ihesum quoz tempibz ecc Ejdem
qui et malachias Dr usqz ad jo
hannē baptistā nullū habuerat
prophetā p cui dubio deteriores esse
ti sunt qp prg et hoc tempz duxit
pene p ccc annos hoc ecc liquit
potit ex libris hester et iudith
quoz hystorie medio tempe et
fine conscripte sunt sile et duo
libri machabeoz In quoz primo
claret gnta pars aliq ex ipis
cōmiserunt emens suum sacerdo
tiū et accusauerut fres suos
apud antiochū regē qui dedit
eis potestatem ut sopirent vtq gen
tiliū et facerent gymnasiū t
scolam gentiliū et gnto exercen
bilia in templo dei fecerat et
lupanaria in eo exstruxerat utz
ij° machab vj° et que mala et
strages ppssi sunt ornent
ij machab v° et vij° Ita ut nō
duo Lo ooo mlia occiderent Looo
vincti fuerut p antiochū regē
Sed et nobiliū sepē machabeoz
una cū mre ibi gloriosa tribulatio
describitur hoc ecc tempz a tri
migratione usqz ad xiij xiiij in
se complectit gnationes Sedm
matheū et in se habuit quatuor
monarchias a tempe abrahe In
eo tempe et pariū ante mar
monarchia assyriorū a Nymo et
finata fuit tempe Balthazar
quē Cyrus et Darius medi or
ciderunt utz in hysto Daniel
ta a Cyro usqz ad macedones
duraut In qua Alexander p
regnauit utz c° mach j° ub
ecde usqz ad romanos qa asso
mamis usqz ad xpm Cui⁹ impa

sine fine duraret. Dic q̄rit ga
briel btē virgini. Et regni eiꝰ
non erit finis. Et p̄z m̄ prima
visione danel ij°. et vij°. c̄ clꝰ
stat aut ex libris qui reputati
sūt. Judith hest. et machabeoꝝ
qd̄ p̄ post reditū de capti
uitate filij isrl sub g̈ubꝰ oneꝝ
bus tribulationū defudabant
strauerat eos deꝰ ne p̄sputas
et oculis sic prede ante capti
uitatē essent eis occasiones
ruine. Unde eis nō defuerūt
p̄secutiones et g̈ues strages
negr tū hec p̄secutiones oēs a
patris munichant ut deus est
donec ierano et aristobolo
contendentibꝰ p regali dignī
tate pompeius inuadit rōma
norū ditionē hanc cōtentionē
ultim̄ subiecit tributi romanoꝝ
et postea romani herodē filiū
antipatris qui et ascolomitā d̄z
regem iudee constituerūt. Sub
cuius est tempe. ioh̄es baptista
xp̄i p̄cursor et dñus dei filius
et vēme natus est ut euāngl̄ia
patebit hystoria. Deinꝫ patrum
iacob p̄triarche. Non auferetur
sceptr̄ de iuda nec ductor
de femore ei⁹ donec veniat
qui mittendus est. Et danel p°. ostꝫ eum ad
hec tempa semp filij isrl p du
ces reges aut sacerdotes rege
bant. Credit ydolatria ablata p
xxxx annos usq̄ ad iohāmē ut
oīm oculis nouus ydola gnto
uarior tanto uarioza et hactenꝰ
inaudita inuaret et nō solū
inuaret sz et dignitō demonstret
Tanta utiq̄ sit malitie p̄fulgidus
ut merito angelꝰ a malachia
sit appellatus ut suus stolze a
stissimo ydolatrie miraret et
demonstraret. Cuius stilus testimo
nium p̄hiberet veritati et ulli dubi
tationi locū relinquit. Quin
quē ipe ostendet vere dei filius
esset. Ubinā eum eminentia oēz
tolle' solet dubitatione et suspec
tione fallitatis. Cum stilus testimo
nium ipa vitare solet dubitatione
et suspectione fallitatis. Cuius sti
lus testimoniū ipa vitans p̄hibet
dicens. Inter natos mulier nō sur
rexit maior iohanne baptista
ab exordio igit̄ mundi ascenden
tibꝰ nob usq̄ ad hunc altissimū
montē. ī xp̄m dei filiū latissimū
campū p̄spiciēs mentis aspit ad
speculandū ante et retro p̄tero
quē ut in hoc opusculo compen
diose p̄strictū est in generationibꝰ
ab adam usq̄ ad xp̄m lxxvij gñ
ationes luce iij. Et ab abraha usq̄
ad xp̄m xlij gñationes mat. i°. Quo
in hijs generationibꝰ que compleri
untur annos plene vi200 vētā
dei cognitio paucissimos habuit
cultores i tempe tocius multi
tudinis humani generis p̄ tota fere terras
in hominibꝰ cuius pene totus mundꝰ
contulcatus liuore natali i instinctu
eoꝝ ac lege nāli obtenebrata am
bulans post vanitates impetu
sensualitatis obediebat. Si enim hij
qui legem dei acceperant. sepiꝰ
et ydolā audierant et inuen dei
opa. oculis visibilibꝰ intuebant
et cottidianas admonitiones ḡebant
a via uitatis abetrabant gnto
magis hij qui nichil horū asseruti
sūt. Quanta multitudo in hijs qui
multis et ducentis annis putanda
est ethne damnatoꝝ obnoxia deo
et p̄ qua si liceret salua diuina
iustitia oculi omnī deuotoꝝ mens
sanū flumina lachrimaꝝ effunde
deberent. Cogr tot hominū ad dei

ymagine creati a illa beatifica
dei visione excludi deberent
Sed p hys plene nō licet confor
mando se quilibet dīne volūtī
et si possibile foret ut q̄ē consistēt
sup alta specula mutaret tanta
huāhilem multitudine trahi ad
ignes sempiternos plō obstupes
cet q̄ olim regina saba que
contemplans ea q̄ circa salomo
nē gerebant nō habebat ultra spm
p magnitudine aīmi cadē pos
sessū dicē simile qđ illa non
credidi dicentibō scripturis de
pauertate saluandoꝝ donec ve
niens ipē viderem ea et tot
nouo q̄ medietas nūciata mihi non
est Quantū em ex scripturis
sacris elici possūt nūc predesti
noꝝ ante xpi aduentū in congre
gatione pscitoꝝ quasi nullū erat
reputatōis Ita ut arbitrēmur neq
nullessimo homo sit saluatus
ante xpi incarnatione p̄mo ppt ig
norantiā que eē sapientissimos
latebat quippe qui sola dei gra
tia inuitebant nec alia credē
nolebant que sup eōm erant sic
fides futuri redemptoꝝ sine qua
nullo etiā ante xpi aduentū sal
uabat saltem implicite vl ex
plicite Ita cō fuit homes peri
re qui post se traxit infinitā multi
tudine qui impetū carnis seque
batur p cupiam carnis q̄ habat
Nam Johānes dicente Omne q̄
ē in mundo aut concupiā car
nis ē aut oculoꝝ concupiā aut
superbia vite que fuit pene toti
orbi dominabat et vtinā hodie
nūq locū haberent Ita cō ē moli
ta toto multitudinis consuetudo
que p lege solet reputari nec
credi in hac mode posse a
multis estimant Sic tñ grā
sepiꝰ fit verū dicente deo p
monsen Non sequeris turbam
ad faciendū malū nec in iudicio
plūmoꝝ acq̄escas sine vt a vero
demes Sic xxiij puto eē re
gulariter esse et semp fuisse
verū Cruciq̄ē in moralibus
actionibō q̄uis quo ad mali
ciā et bonitatē fregiter qđ
a plibō acceptat et a multitudi
ne vulgi magnibō quo ad prin
cipium et excellentiā eligit magis
in malū q̄ in bonū vōis tende
re vō est Cruciatus sm̄ plūm
ē circa moderatōē passionū
sm̄ debitū vōis iudiciū pauci
sunt qui sm̄ vocem ambulat
a multi vero impetu passionū
sequunt semp ne corruptione
et sensualitatis impulsione Ideo
pene in oī congregatōe videt
habundare nūm illoꝝ qui curia
querunt et amplectunt pauco
sunt qui calcatis carnalibō se ex
tendunt ad spualiū amore et
in hys quō excellentiores tanto
pauciores Ideo dicit plūs in
theopicoꝝ qđ quod plures sapien
eligunt magis ē eligendū non
absolute qđ plures Ita communi
hoīes estimant se eē homines
ppter sensum non ppt intellectū
cui tñ grā sit verū et hanc
cam assignat stūs tho Cur plures
daphnantur q̄ saluant Dicens
p̄ma pte q. xxiij ar iij° Bonum
proportionatū cōi statui nature
sic Destitute accidit ut in plibō
deficit ab hoc bono ut in plibō
vt ē stia intelligibilia et de
bitus vsus vite et viuendi sm̄
vocem ppt quā ē homo primo
et ē modus viuendi sm̄ carnē

et sensualiter unde constat an
xpi incarnatione tu lex solis ju
deis data erat et dei solu noto
erat m judea sm dictu dauid
gentiuz vocatio xpi aduentu
et resurrectionis et ascensionis
eius obscuabat z inuisibilia ples
erant gentes p totu mundu mlt
iplicati q solum una tribu he
breoz in una mundi pte sitz
in lra et missionis pauco egi
mus ptus pdest matoz erant
pla itaq; utiq; oim tpm iustis
simo moderatori ut tempo legis
nae et legis scripte pcuraret
tempo gre ut in illis duobo
tempibo saluarent pauci in
primo tu pauciores q in z pa
lam ostendet q nisi gra dei
mdebita subuenirent nt na
ner lex sufficiens esse ad ho
mine sanandu Nichil em ad
pfm adduxit lex sm aplm
ut iusta fieret et publica gre
diuine cmendatio et homes
ardentissimis desideriis sitie
rent gram sine qua nt na ner
lex saluare posse ne in se fidu
cia ponerent et suis meritis
assciberent salute mente sup
bientes dicens mano nra ex
celsa et no dns fecit sed ordi
nauit ut postea omes timerent
et grati essent deo nil de se
psumentes Ceus em dubitat
si nos qui de gentibo nati sum
fuissemq; illi priorib tempibo
ante xpi aduentu massa eade
dapnatois nos eni cu illis rapuis
set in barathru ignis etm ex
tinxisset igit illos in principio ut
nos omes timeremq; tempe gre
nobisq; ingrata benedictionis
priuilegio pndit ab imperfecta
em perfectora semp et nz agetan
sicut et gratia Quanta ergo pe
na scripture e gram xpi contul
cantibo si tanta pena est pressit
illos qui nulla gratia sic conse
cuti Ner no hoc cmemorand
putam ut deus se nulli debitore
ostenderet sz iusta sua rectitudine
omes homes dapnationi obnoxios
probaret et declararet p dapna
tione illoz au sui aduentu q
posteri et tota massa quam grauz
meruisset misi in debita imma
nitate dei pse vementi subuenisset
doctrina est cunctis spectabilem
et nulli obscuum obnoxia pastoris
derelinquit ut no ex multitudine
mirabili no ex longitudine tpm spa
tiosa no ex morum humanoz antiqua
ta prescriptione veritatis via ar
guatur sive hoc sit in speculabi
libus sive in agibilibus maius cu
in presentiaz et p quinq; milia
annoz et amplius in tanta pleroz
nouitate et morum habitudine
veritas aput paucissimos nota
erat omnib aliis p deuia errorum
tam in cognitione veritatis spe
culatiue q in moribus erantibus
unde paralogizant qui arguunt an
tiquioz moribus hoc e obscuatu
igit bonu et multitudo pleroz sic
sensit a longe retroactis tempo
bus igit hoc verum fuit Nam
ulterius est fons unde hauritur cog
nitio veritatis et inreprehensibilis
approbatio bonitatis veritatis em
speculande origo e essentia aut
rei p intellectum concepta bonitas
aut origo e rei cum mensura
tio no multitudo populari aut
temporis longitudo Tuor speculatio
aput primu in paucioribus con
sistit est igit error circa verum

et bonū saltem sēdm̄ ea que sūt sup̄
sensum vt plurimū m̄ multis credit
verū m̄ oībz mundi etatibz sempr̄ migra
probauim̄ experiencia rez demonstra
te

Capitulum de sexta etate

Sequit̄ nūc speculacio de
sexta etate s. xp̄i qualis
erat vitaz hom̄is quo ad bonū
seu malicia ignorancia concupiscz
cupiditatē et voluptatē pcipue
tū mundi an̄ xp̄i captiuitatē medi
cus celestis hos morbos curaturus
aduent m̄ specie visibili humana
ut nostretur probans signis et
miraculis doctrine sue veritatem
qua se dei filiū et probauit cū
sum̄o studio demōstrauit Nemo po
tuit hec signa facere que ipe fecit
nisi fuisset deus cū ipe sepius im̄
mobile exemplū cunctis post se
cultis ostendit ad quid totū hom̄
intencio toto tpe vite sue extendi
deberet p hoc redarguens om̄
pristinoz tpm studia que homines
m̄ vanitatibz consumpserunt nouo
vtiqz vite exemplar sepius osten
dens et pristinoz temporū tenebras
fugare nō nouerant pristinoz tpm
homines humilitatis instituit pacie
pauptatis mansuetudinis pietatis
et caritatis vias sz carnis desias
verbo vita et exemplo xp̄s os
tenderit Unde augl̄ m l. de
agone xp̄iano filius dei hominē
assumpsit et m̄ illa humana nā per
fectus est Hec medicina hom̄
tanta est quanta nō pt cogitari
Nam que superbia pt sanari si hu
militate dei non sanatur Cue aua
ricia sanari pt si pacia dei sa
nari non pt Cue impietas sa
nari pt que caritate filij dei sa
nari non pt Et post pauca ex
gat spem sua genus humanū et
recognoscat nam̄ sua videat que
locū habeat m̄ opibz dei Nolite
nō contempne nolite amare cor
ralia quia m̄ filio dei nec mas
culus nec femina sumus Nolite amā
re temporalia quia si bene ama
uentur amarent homines ea que
suscepit filius dei Nolite timere
cōtumelias et tormenta ac mortē
quia si nocerent hom̄i nō pate
retur homo que suscepit filius
dei hec ie et hz hō pauca bta
dicta m̄ consolacionē electoz di
cit̄ esse alienos a mūdi
lioz dei estiment si talia pati
cū et ipe hec pessus sit Alia m̄
plura memorie digna m̄ hac sua
conuersacione posignauit suis di
lectis ut consolarent et tanto filio
dei viriliores se reputarent
quāto eidem cōformiores se videret
vt exemplū causa dicā p vitare
nō timere studet xp̄s semp̄ deo
habitus e a scrib et phariseis
qui et s̄m euangelium veritatē
tpe iudicii cū tradiderunt Nū
quid deo habuerunt me grate
vel cū aliens et seueris hom̄ibz
usus e femineo seruiuit exemplo
li nōie eas mulieres appellauit
tacito similiad nōie etiā tpie
mris vtz lut iij° Et m̄ truce pen
dens imitandū nob exp̄m̄ pbens
ut homo carus et seruus ac seue
tus cū mulieribz habendo sit
cū temperatus et frugal m̄ alimen
ut et fatigatus de itinere aquā
a samaritana peteret Joh iiij
et panes ordeaceos sepiq cū dis
cipul legit manducasse Cōple
ct dyplicuisse dignitatibz poten
et hō mundi sapien bz pauci
ceptis ne sui electi eyec fiant
se conceptui hēi a similibz dū

tñ trã via mẽdant ⁊ tẽ ip̃ig strissa
conuersacio tñ ydeoꝝ simplicibꝫ
et nõ alie dignitatꝫ virꝫ fregꝫ
fuit qui eiꝰ doctrinã esuriebant
et vestigia eiꝰ sequebant irrideri
tibꝫ alijs et dicentibꝫ Christus em
ꝑ de principibꝫ credidit ⁊ eũ
si hec turba que nõ nouit legẽ
sed felix reuera turba que et
si nõ nouit legẽ scripturã legẽ
tñ agnouit ac dilexit auctorẽ
Cruor blasphemias cõtumelias
irrisiones obpbriacones insidias
cõminaciones detracciones verboꝝ
vituperia ꝓmptas suoꝝ opũ
duꝝ intẽtacões ꝓcessus sit
et mille talia quos nullꝰ dinumerare
sufficiat hec utiqꝫ maiestas ve
ritatis diuinã ex nichil declarat
et ad extremũ morte tpissimã
nõ refugit Oraciões supplices
ꝓ suis tristitiaꝝibꝫ ad patrem
in cruce pendens effudit In
extrema est paupertate et inopia
ablucois pedum piscatoꝝ et
pauꝑum et attractacione et con
mutacione tñ peccatoribꝫ et pec
catrice et publicoꝝ adse atre
hendit quibꝫ hemeras manꝫ
suas imponẽ nõ dedignabat et
ostilo siu traditoris et pcep
cione baptismatis a suo fideli
suo Johanne recumꝫ vigilijs
et ieiunijs orabꝫ In hijs
inquã oribꝫ et alijs multis pluribꝫ
exemplis
sẽ conuersacõis suis posteris
fidelibꝫ imitandis vestigia ꝓ
signis ut orde rotundo Et si
milit ampleccrent nec refugerẽt
si dignarent que omnia in tẽpi
te prius vidissent impleta nõ
omnẽ aliqꝫ pẽne diuersitatis
membris eiꝰ actrdẽ posset qd
ipe dei filius mse nõ tolleauit

spem et confidenciã suã ꝓstare
cupiens confidite inquit quia
ego viri mundi possent reuera su
certi fluctuare credentes in
aliquibꝫ talibꝫ pdictis si nõ sci
rent hec in ꝓpria ꝑsona filius dei
aut in scis ꝓphetis seu aplis
ꝓcessisse Nunc vero ãno consor
tati mille hijs terentis auerti
dit a sco ꝓposito Si inquã homo
nẽ meũ inuenerit et vim ser
uabimꝰ si me ꝑsecuti sunt et
vos ꝑsequentur Et nõ e discipla
sup̃ magistrũ scꝫ Ingredien in
sunt mundũ dei filius sue nati
tatis pauꝑes ꝑntes eligẽ volut
pauciosqꝫ iustos gñtis ex hystoria
Quamuis eligẽ possumꝰ inuenit
symeonẽ amiã ꝑntes marie
et Joseph Elizabeth zachariã
et Joachim ipoꝝ ꝓlem possint
tñ plures fuisse licz nos latent pas
tores tñ et tres magos nõ dubi
tamꝰ fideles effectos licz eos pũ
tales fuisse nõ legamꝰ Scribas
vero pharizeos ac sacerdotes
quales in homitate a malicia sue
runt Testat ysaie cozꝝ testio in
qd de loco natiuitatis xpi heredi
dederunt Michee vo Et tu
bethleem tra Juda scꝫ Reliquũ
vero vulgus quale fuit testat
turbacio et contestacio de xpi nati
tate herodes magꝫ turbatꝰ est et
oia Jherusolima cũ illo Necqꝫ
eni legimꝰ aliquẽ tñ tribꝰ magis
ꝑsepe xpi quesiuisse qd tñ de
scripturis scis cognouerũt et
ab ore maiorꝫ audierũt Lotti
diamꝰ tñ et legalibꝫ sacrificio
oblacionibꝫ intentos eos fuisse
nõ negamꝰ Fortassis magis ex
auaricia sacerdotiũ et similata
iustitia pharisecoꝝ ꝓcedentiũ

q̄ ex ſincera deuotione put et
dns ſtribis et phariseis ſepiꝰ ob
uerit ꝺe mquit uob ſtribe et phā
riſei zēſ minima etenī legis
mandata ſuadent maioribꝰ re
pudiatis ꝺeo et de templo eos
legit² abiecisse nam domos uidua
et pupillorū p̄ ſolla deuorare vi
debantur Cap xn

De ſtribus et phariseis

Occasione matē de ſtribis et
phariseis delectat ſtilum
extende² aliqualit² in longum
tractionandū quoſdā quoꝝ figū
illi p̄tendebant ut ſperulent² in
illos et ex illis aſſe reflectent
emendantes ſe ſi ſuſerint ſe
ſemitas eorum ingreſſos ꝺi
vero nō extunc ſe compescant
ac demittent veſtigia eorū p̄
repimꝰ ex doctorū dictis duo
appetibilia meſſe nouim excel
lentibꝰ illuminacionem intellectꝰ
quo ad ſpeculacionem et operis
refulgentia quo ad meritū ſplen
dorem p̄mū indicant nob ſtribe
t legis eruditione p̄diti z in vero
phariſei in ſingula actionū
executione vnde et paulꝰ in
actibꝰ se gloriat² fm̄ ſectam
phariſeorū fuiſſe ſenſit tam
ſine querela tamꝰ de ſpeciali
ſtitate et vite innocentia hec
duo p̄dicta neutiq̄ ſimt nocē
volenti in via dn̄i mtis et
illuminacio et actiua ꝺirectio ꝺi
ſeruiū ꝺefluit p̄ō in anīa fulget
claritas in intellectu et eſt
tibi ſic gradus in manu furoꝝ
ſi ſi p̄mū ꝺefluit eſt homo ſic
cecus p̄ceua trans qui gnō
tritꝰ turpiter tanto periculoſiꝰ
caſtigū eſt ꝺi vero vnū alterū
fulciat² mlt melius hec due ſecte
humana eſtimatē cumeſ hom̄ ge
neribꝰ ſeu nationibꝰ p̄minebant
vna ſapiā altera ſtitate et inter
eas dñabat² dignitas ſacerdo
talis Et reuera ſanctibꝰ eis in
fundamento et limitibꝰ vrbis
nulli erat excellentiores ꝺeus
cum conſilia aliorū ꝺirectiua
p̄cedebant et exempla bene
viuendi ꝺeo et herodes de
natitate xp̄i ſcire cupiens a
principibꝰ ſacerdotū et ſtribus
populi de loco natiuit² edoctꝰ
fuit ꝺeo ſpecialiū mīſteriorum
in vestibꝰ et veſtibꝰ gerebant
ob oſtensionē ſpecialē excellen
dorū dei thoꝝ ex ymagine
et figura gerunt hodie et ordo
doctorū ſacerdotū et religioſoꝝ
in ecclia p̄t dignoꝝ dei ſpeciale
excellencia aut ſapie aut ſtitat
quibꝰ p̄fulgent in plebe hec
quidē tūc fuit opinio vulgaꝝ
ut hoc illis nō eſtimabant² ut
certius crebro teſtant² eum ſpiritꝰ
ſcī xp̄i qui cordibus ſecreta ſcru
tatur nō ſic videbat² vnde nō ſce
lerosos p̄t² omēs videoꝝ manſue
nes eos eſtimabant ꝺemum p̄ſſ
conſcie vitiosiſſime vom̄ nō late
bant Nam peſſ auaricie ſuperbie
ambitionis vane gloꝛie ſuperſſe
et peſſime ſimulacris et rapinis
maculati erant hz extrinſecꝰ nitore
quoꝺā ſuperficiali ſtitatis ſplendere
videbantur Unde eos ſepulcris
foris dealbatis et intrinſecꝰ oſſibus
mortuoꝝ plenos aſſimilabat ait
veritas ꝺeus est q̄ nullis hom̄
gnabilibꝰ tactis ꝺe mundi mē
tabant² ſic illis vtrinſecꝰ et ex
tra illud caſtiſſimū receptionis
ſcribarū et phariseoꝝ eſt poſitū
ꝺiū mquit opa sua facite vt

videant² ab hominbꝫ legunt illud
Cum eoꝝ negocias voluerit
agnoscere Nā et ipi primi erant
in xpi crucifixione in ꝑphanie
derisione in sanctoꝝ apl̄oꝝ ꝑ
secutione hos nemo corrigere
eruditre aut psuadere poterat
tamꝫ ipi sibi sapientes exis
tentes odio rudia et blasphe
mia polemi hys nullꝫ placebat
nisi consiliys eoꝝ actꝰ esset ipis
contradicentes omes dapnabant
se solos et nullos alios iustos
arbitrabant² culices liquantes
et camelū glutientes .v. mino
ra legis ad unguem seruantes
et maiora s. iustitia veritate
et pietate nō curabant Ecce
quāta distantia audiri hominī et
dnī qđ, id stissimū isti estī
mabant deus nequissimū Unde
et alibi possimꝰ qm̄ ī estima
tione hoīm stissimi estimant²
et hodie qui aput deū minoꝝ
sanctaꝫ audiunt² deus eni in
corde et iuste iudicat homo vi
det in facie Ihc cū illi qui
speciali sanctate florere videba
tur² inuertunt² in reprobū sensum hys
nulli peiores sunt Nā ꝑ in polen
iiij Methcora calidissima sunt
frigidissima hoc at nullꝫ hoīm
scirisset aut cognouisset nisi
deus tales apte ꝑdixisset in
cautelā utrīq; ueram Cui qđ pos
sibile est factū esse possibile
est hodie et fieri quia aliud
ē iudicū dei aliud hoīm Exe
rulet² sequbꝫ sapiens et reli
giosus et platus qui stat ūmte
presentant scribaꝝ et pharize
orū ne in eis respiciant² puta
illoꝝ quos xp̄s describit aut
xxiij Ne opa sua faciat ut
videant² ab hominbꝫ Ne ament pri
mos accubitus in cenis et primas
cathedras in synagogis et salutatōes
in foro et vocari ab omnibꝫ Rabi
ne simulata equitate parvus et mi
nimus mandatis hoīm plus diligen
se et subiectis qui diuinis preceptis
plus dolentes et acerbius casti
gantes si subditi transgrediunt² eoꝝ
traditiones qui diuina mandata
nec se sup̄ deū velint honorari
et nō ꝓpter deū si ꝓpter seipsos et
si solum diuinū honorē nō ꝓpo
querant in ꝑsidentia hīj vero scri
be et pharisei sic principes sacer
dotū tantū de sua sapia et iustia
ꝑsumebant ut sti johis baptiste
testimonio de xp̄o ad quē miserūt
non credebant Cōm quos etiā xp̄s
tacuisset aut tri eos corripiendos
et dicens publicani precedēt et
meretrices p̄cedent vos in regno
dei Credidit eni johanni vos
autē videntes nec pnam habuistis
ut credetis ei Unde colligitur
talium similes fore difficiles ad
corrigendū emendandū et appo
sito suo auertendū Cuorū vero
opa in debatulo illam habent et
excusationē illi multo citiꝰ emendant²
cū eoꝝ vulnera manifeste sanie
redundāt ut tunc erant publicani
et peccatores xp̄o teste ad ꝑdicā
johannis primam egerūt Unde
utinā hodie fieri dignū ut fa
cilius admittant admonitiones
informationes hoīes hunc seculo
dediti qui quia a secularibꝫ actibꝫ
elongati confidentes in suis appa
rentibꝫ traditionibꝫ huanis qbꝫ
ipi sibi iustitia ꝓmittunt ut olim
illi pharizei in templo orans
cū publicano possimꝰ ergo hoīes
hoīm genus intelligere primū qui

nitus et ex̄ sunt boni ꝛm qui mtq; ex̄ sunt mali ꝛm qui mtq; sunt mali et extra apparent boni vt hic scribe et phariseꝰ ꝑm ecc̄ addi pt̄ qui mtus sunt boni et extq; mali Et hij intelligi quidē p̄t si nō esse Cuua nemo est mtq bonꝰ qui extra pt̄ ee vere malus sit adesse bonū excludit² oīs malicia que si in aliqua parte reper fuit reputat² totus malus qz malū suf ficit ad vnq; condicio nē malū bonū aūt requūt omēs condiciones bonas ꝑmi sūt opti ꝫ pessim ꝫ n̄ porte et silr̄ pfe simi et inemendabiles regula rit ꝑ illi sunt ex̄isto sequut² q; nō omēs veram doctrinam eccl̄ tantes in uocibq; sunt traher di in exemplum Dr² em̄ q; ꝑ cup cathedrā moysi sederunt scribe et phariseꝰ que dicūt facite que aūt faciūt facē nō lite dicūt em̄ et nō faciūt ꝛo se² q; nō omēs qui extra bona agunt sunt in doctrina imitandi nec ecc̄ vera ē doctrina p̄z ⁊ vñ attendite a falsis ꝓphis qui venūt ad uos in uestimentis ouiū mtūsi ūt aūt sunt lupi rapaces Nec ecc̄ omēs qui sincere bona agunt vi dent² in doctrina ecc̄ imitandi ꝫ in op̄ibq; sunt sequendi Nam tercia in cognitione nō p̄t tercia duce Et duo requirunt² ad vite ꝑfectiō xp̄o teste Estote mgi prū dentes sic̄ serpentes et simplices sic̄ columbe Et paulꝰ malicia ꝑuuli estote sensibq; aūt ꝑfecti sūt Non est em̄ ide sensꝰ cogni tionis et affectionis ex illo ecc̄ colligē possimꝰ doctrina diuine et moralī et moralī ꝑtē confor mem que est talis q; in quocūq; homine humane passiones et aīe affectiones in aliqua ꝑte hoiem vehement² inclinant Difficilime remediū exhibetur vt sunt ira amor cupiditas ambitio iuuia voluptas sic̄ cetera horū ꝑm̄ ma cerimq; ad quatuꝛꝫ ꝑtes sit in clinatio nature nō sine resistor via obstruit² Et in ꝓcessu² et iiij methq̄te Sic infecta humore amaro saporis sani nō sentit ve ritatē sic nec aia humana passi mbq; infecta puersis difficile ad contrariū trahit² Q; difficulter ꝑsuadetur luxuriosꝰ amor castis fractuosis suauitas mansuetis ambitiosis status humilitatis auari meretrix pauꝑtatis Tales ad ꝓpo tum scribe et phariz̄ei tempe xp̄i infecti ambitione auaricia ruditia ꝛc̄ qui nullomō admitte poterant sana xp̄i doctrina de vera via virtutis Et silēs illi sunt q; silibq; laborant passionibq; de quo nō est dubium nisi ergo ille pas siones erant² a mente impōle ē admitti passiones v̄tutibus ipis contrarias Sic misi lingua alieno infecta humore fuit prius dulcis pur gata minime ꝓpe ut bonꝰ et naturalis saporis rei cognoscat² Ger digna memoria quilibz vitia sua curare et deficili a puersis actu mbq; emendari in corde suo im primat quia si prius emundauit q; mtus est facile emundabit² qd ex̄ est Sic herodes minime iohannē baptistam decollasset si amore herodiadis adulte de corde abstinere voluisset Et de mi le talibq; scripta² sacra plenissime testat² Colligit² igit² ꝓximos esse eiusdē qui se sentiūt affectos esse ad aliquid Nam omē ḡrū

spnūt et vento temptacionis adue
mente et facultate data mox p
silūt ad casum Consultissimū est
eulibz vtaim̄ siuū ad inchil ha
beat allegatio qđ posset trahe
ad emnā qz arbor ponderosa
inclinata pio vento impellente
ruit pz etc qđ dici de passioni
bus et dauid regge qui concupiū
bersabee ligatq; vulneratq; ar
bor facil fuit ad ruinā m qua
et plapsus fuit m adulteriū et
homicidiū nec potuit ab ist̄ tri
mbq abstinere durante m corde
concupia quāt abstedisset oia hec
crimina sequencia declinasset hic
de simlibz indubie ē indicandū
sed hic orit dubiū silencio nr̄
me p̄terendū Ex quo vō m hoīe
ḡt dominā sup passiones aie que
consistunt m irascibili et cōcu
piscibili quō aut quando venit
q; vō vincit ab ira concupia et
alijs et ab alijs passiombz cū
ypā dicter cōtrariū faciend et
nō fiet contrariū et sic dictat ali
id et facit aliud vtz incontinēs
et quolibz alio passionato cont
scipam sciens faciens Hic patuit
m regge dauid adulterante scies
se non debere hoc facē et vone
dictante nō debere hoc fieri di
mlit m scribis et phariz eibq;
scientē xpm̄ p̄sequti sic cōtra ypia
voēm occasione accā quoz hoc
dubiū ē introductū p̄ cuius expe
dicione nōt scribe Tho. q. passiones
que sunt m appetitu sensitiuo
faciūt semp aliqua trīsmicvem
corpis qn̄ sunt fortes vtz ira
cundia m inflamatē p concupiā
mentis et silibz et ex illa corpo
rali trīsmicōe ligatur vsus ros
vt vl totalit̄ mchil consideret
vel q; non libere considerare posset
vtz m̄ frenetici dormientibz ebrijs
Cuius cā est qz potencie omēs ira
dicunt m vno aīa et sunt connexe
te potest ergo vna tantū m sua
passione intendi qualiā totaliter
impedit m sua consideracione Hic
melodie intento fortit sciam nō
p̄t considerare nec speculari nec
respicit p̄tereunte aptē oculis
Sic cū fortis est ira aut concupia
impediat homo a consideracione
aliqū etiā videmus aliquos ppt
iram aut cōcupiam totaliter visum
eōrū p̄didisse et in mēsam versos
fuisse Deo dante m fortibz passio
nibq; sensitis nō hz liberū iudiciū
de agendis particularibz que sunt
in p̄te sensitiua que est singlariū
vide obnubilata cū et abstracta
a ppria libertate cognicois cui
non habeat p̄ tuc liberū iudiciū
non hz plenū dominiū sup sen
sitiuā potenciā et traliter in
consensum Hic dormiens consen
tit mlīe illicitis quibz vigilans
et cōpos vtens mīme consentiret
Et hz vō incontinens durante
concupia dicit formicacionē ee
malā et cā nō esse faciendā si q;
solum in tali tm̄ ad particulare
applicata ad hanc delectacionem
consentit eam esse consegdam
sic ebrius p̄fert verba que tm̄
intīs non intelligit vtz vir etiā
Nec tm̄ incontinēs vl passionatus
hz vō sit ligatus et facit actus
pcti nō ideo excusat totaliter a
pcto hz pctm̄ aliqualit̄ minuit
quia cū ligacione vōis potuit
deficili excludē passiones Et
sic voluntarie vō ligatus seipm̄
et sibipī p̄buit obstaculū sic
voluntarie intendens m ebrietate

reus est omn̄ que seq̄ur ex ebrietate
voluntarie em̄ et deliberate rō
se ipam p intentionē applicant
ad actū appetitus sensitiu p quā
est ligata quā intentionē exclude
potuit cū ad hūr libera fuit
Hic quis tūdens m fouea scient
sibi imputatur q exinde liber
non pt exire Et hoc vocatur
a doctoribus peccatū p infirmitate
t p passionem non corpis sz aīe
Ex malicia aūt peccare dicit ex
certa scia vl habitu nōdū ligata
roē Exm sic m palitico volenti
ree mrede et non potenti Deo
talēs passiones nōiant egredient
animē ab antiquis sīc deo consilium
timid est volenti vicia dedi
nare ut se ingressi pfuet ne
mrdat m aliquas ai passiones
vehementes quas fatilit primo
vitare pt si nondū ualuerint
quas si inualescant et rom obstu
rant difficillimū cit pugnare
contra eas

Cap xm

De ypocrita tpe xpi

Ex doctrina xpi et aplica con
stat extitisse plures illis
xpōr temporibus qui m suis operib
non puri oculū habuerūt non
querentes que dei sunt sz que ppria
Et licz opa exteriora q iustitie m
eis relucebant non tñ erant opa
vere iustie cū note iustitie esā
ries et sitis interior iustitie sz
cordis exprimatur xpō teste aīt
v Beati qui esuriūt et sitiunt
iustitiā zc vbi note iustie exprīe
voluit quotlibet opa q bona
intentione factū pt esse mere
torium m debitum finē ordinatū
Et magis eadē mitior s de desiderio
iustitie exprīmt q opa exteriora
Nam his esuries et sitis vere iustie
nūq possint ee deo ingrate opa
vero exteriora potest iustus
intentione vt mercede euadere
pretendunt em̄ multa opa exterio
ra ex radice procedēt caritatis sed
reuera procedūt eorū est ex matre
cupiditate Cuius matie fundamta
in montibus sanctis scripture
sunt iactata Cuius clara sit testo
mōa in multis locis Dicā nūq aīt
vr Attendite ne iustitiā vrām
faciatis coram hoīb vt videam
ab eis alioquin mercedē nō habe
bitis apud patrem vrm qui in cel
est Et aīt vij Attendite a falsis
prophetis qui veniūt ad vos in vē
timentis ouiū intrinsecus aūt sunt
lupi rapaces Et alibi Cauete
a fermento pharizeoy q̄d est
ypocrisis Et aīt xxiij omnia opa
sua faciūt vt videant ab hoīb
deo eisdem in eodem t vehe
tissimū crebberime in pdicat ve
vob ypocrite scribe pharisei et
ypocrite dolent em̄ contrarie
licet in una psona Scia quo ad
scribas similatā sanctitas quo ad
pharisēos et iustitie opa exterio
ra venenata radice intentiōis
quo ad ypocrim sic q vōe sp̄ūs
sā supposita in eodem pauli est
sīnā est Ihe iij habentes quidē
speciem pietatis virtute aūt eius
abnegantes Et alibi in ypocri
loquentes mendacium dicit em̄ in
quā hom̄ quosdam qui apte sunt
peccatores et publicanos horū in
iustitia nullo colore pt palliari
In hijs nullis locis hz ypocrisis
cū vulnera talium depsē clamant
iniustitiā Aliud vero genus hoīm
quoy iustitia deo notū est qui
eorū corda scrutat sz hoīes qđ
latet qui solū opa exteriora vident

nō corda et hij tamq̄ iusti re
putant² ab hominibq ut de illo
pharisco eiuanto luce ruina
dno reprobato p̄mi audi nō stat
de appetitu stratf sz ꝛ venai
udent² stratē et iusticiā per
opa exteriora Hic de illq̄ qui
tuis ybominbq mat vro Que la
udibq acceptf oleū lete consci
e se non habuerut Cū s̄m augt
non lotant de opibq iusticie msi
m laudibq hom̄ id mercedē opm
receperut m̄ p̄nti videliz hom̄
laudes aut alia corpis voluptes
et cōmoditates Quotbz em opq
ꝑ dignū dz ee diuina remune
tacōne dz hre fme sīz dei cari
tatem aut p̄rimi Et si illo fme
p̄uet² ut aliū habeat fm̄ ꝓpriaz
laudē corpis cōmodū honorē am
bitionē aut q̄cūq̄ cupiditatē se
culare ad ꝓpria ꝑsona ꝓtinente
tale est palea vento plena
et firma vana Et quid hic
udicare ab hominibq qua intencōe
opa iudua exteriora fiut periclo
sum est et meritū msi valde
spualibq et m̄ scripturis sanctis
Nam s̄m̄ apm Vir spualis dia
diudicat et ipe a nemine udicat²
Unde dicit Nolite ante tēpo
udicare quoadusq̄ veniat dns
qui illuminabit abscondita tenebraꝝ
Sed hoc solus de hoīb ꝙ se de
prehendē quis sit vltimus finis
siue intencio suaꝝ intencionū Un
de paulo probet at sepiꝰ ho
et sic m̄ se ipo gliam habit et
non m̄ alio Nemo em scit quid
agatur m̄ hoīe msi spūs hoīs
qui m̄ ipo est Et vtiq̄ quilibz
sepiꝰ equissima lance ponde
ret quid vltimate m̄ suis stridis
queat deus em cordis occulta
latere nō possunt Unus aut tre
distinxit q̄ suo tempe hoīes q̄re
vita ab hominibq irreprehensibil
et iusta visa fiut tamq̄ dapna
tidibq obnoxia fiut veritatis testi
tatoꝛe dicente vos estis qui iustifi
catis vos coram hominbq deus aut no
uit corda vīa ab hoībq quid appa
ret hominbq iusti intus aut ple
ni est ypocrisi et iniquit sūt
sepulcris dealbatis intus aut ple
ni ossibq mortuoꝛ q̄ntūcūq̄
et quia illo s. xp̄i tempe tales
latuissent msi veritas eos tales
fuisse apte declarasset Unde si
milimodo vendi ne posteris
ymo et nris tempibq cui nullq
hoīe videri esse possit aut debet
multi tales reperiant² Ctz em pse
fiut illis temporibq in nullis fuis
se hoīe videre timendū e m̄ inlis
ee posse si em regula t̄ dicit
m̄ Thopicis probabilia ee demon
strantis Deo hic stilus sme teme
rario iudicio q̄rendi intit² oculos
cohz exercitare a torpore inertie
ꝑ ꝓprie considerationis ut quibz clare
se speculet² et intencōnē suā
dirigat si eam senserit meritū
Hic em xp̄s ad discipulos dixit
verbū spūtū attendite ne iusti
cia vram faciatis coram hominbq
ne videamini ab eis Hic est dici
tur de quolibet ope ꝙ bonaꝝ
mala intencione pt si ut vbi
gratia attendite sacerdotes
ne missas solemnia celebretis
coram hominbq ut videamini aut ut
voluptatū audi aut pecunie
cupidi aut ut accipiatis dignitates
et honores hoīm aut coꝛ compla
cendi videamini venari Hic
utens missis q̄ mercimoni mistu
mento se nutriendi illud tamq̄

ultmi fine reputantes potest tri
fims esse sub fine ut sz officiu sac
dotis exerceatur z isd habeatur
unde unde possit et hoc ultio ad
laudem dei et hominu utilitate
referendo ctus eni sunt ultud
et no de altari uuat sm apli
cor ecl bene licuit esse justicia
fare coram hominbg ut videam ab
eis dnum tm ie no sit ultmo fis
sz ultio ordinet ad edificatione
primi et ad laudem dei dicente
xpo luceat lux vra coram hominbg
ut videat opa vra bona et glifi
cent pem vrm qui e in celis
Hec eadem opa iustitie et tamen
in uno fraudatur merede et
in alio vero digna sunt a deo re
muneari et hoc ptersolam corde
intentione ita et de p nutria de
verbi dei trug pt patrg fims
esse aut vitiosi aut vtuosi ut
ppria extollentia appetitus quef
tuu humana complacentia laudis
vulgaris appetitu sapie et scientie
ppie delectatio altiu conculca
tio fit de elemosinarii largitione
de decie et de ieuniis obstinatione
de quibg xpo agit vjo tractat no
solum illa notanda sz oia alia silia
ut etiam in gressibus peginatione
ad limina sctoz impugnatione contra
fideles ad deferenda cilicia ton
sura aut habitum religiosu aut
ingressum religionis aut audito
nem vbi dei nec talia possint nisi
que in ipis tribg a xpo negant
Aut intelligi intelligunt enim
similia ex silibg et intelligendu
est Non solum tales suas actio
nes puersa intentione et fine
corrumpentes merede sua po
nali sz et grauora supplicia mereri
Non enim est equitas similitudinis

duplex iniquitas hij silet sunt
pciosas merces vendentibus vilis
simo pcio que vtiq; merces esse
digna etiam remuneratione de
talibg puto xpm dicturu esse ad illos
multi dicent mi in illa die. Dne
Nonne in noie tuo prophetauimus
et in noie tuo demonia eiecimus et
in noie tuo virtutes multas fecimus
et tuu confitebor illis qz nunq
nouit vos parumodo estimandu e
de possidentibg tam in tribunatibg
trenarii dignitatibg qi in cathedris
ecclasticis preteriti ut non ipse
utant ad questu ppter lucri ad
gliam ppria captanda ad voluptates
corpis ad dignitates acqui
rendas et possidendas ad laudes
hominu aucupandas sz solum ad
dei honore et primoz utilitate
ne sup illos veniat illa ppheti
ca comminatio Ve pastoribus
israel qui pascebant semetipos
Nonne gregem edebatis et lanis operiebamini
et que ibide sequunt exercitu illi
usq; sicut et alii dicturi
sunt Nonne in noie tuo gregem
tuu pauimus psalterium nrm
ntra gregi tuo defen
dimus laborauimus diebus ac noctibus
ecclas et altaria fundauimus
et cetera multa alia que vtiq;
si recta intentione deo placendi
facta sunt no negandu est iuste
remuneranda Si vero ppter
seipm ut gloria ppria querat
ut solum tollerari in possidentia
valeat et suo honori prudeat
ne dns eius auferat ab eo vul
licationem oculum ad seipm diri
gens finalit no estimet talis
q ecclas sibi pficiant ad salute
nam sm deum umbro intentio
tua opi tuo nomen imponit et

quantū mteridis tantū fructis nā
q̄ gloriand est de talibq̄ mltū
dpbq̄ opatū ſz trulibz dicend
est Gloria nrā hec est testi
moniū conſcie nre

De signis vero si que eligā
poterimus qr dicit Euāgelist
et alijs vōibq̄ audentibq̄ quo
quis deprehendā m semetipso
aut m alijs valeat haiant poste
ypocrisis latere videndū est
vt ea cognoscendo deuitare vale
at Cum malū nō euitet nisi
cognoscat Cognoscq̄ igit qr vb
dñi iam deduct ypocrit aliud
agere et aliud querē nā opibq̄
similat q̄ iusticiā suā ostendit
et tm non ea querit ſz homm
laudes Ite agnoscmq̄ qr verbis
saluatoris ypocritas auaricie stu
dere et elationi pz hoc at xvi
Vbe inquit vob ypocrite qz deuo
rat et commedit domos viduar
morde longa et ppl hoc maiꝰ
iudiciū accipiet Patet etiā ava
ricia ypocritaꝝ qr verdictione
nichil et columbaꝝ et qr lo
catione mōmulariorꝝ m templo
quos xp̄s eiecit luc xix et at
xxi Cue quidē ipsi potuerūt
tunt fieri ppt eoꝝ auaritiam
ſz palliabant id p dñi honoꝝ
vt aduenientes mortuiēce
poterant ofa deo offerrent dic
omēs ypocrite facta sua colora
re student aut q̄ fiant ad coem
utilitate aut ad dei honore
celantes mētis sue cupiditate
hoc est claret qr dicit xi at
xv Cui spoliabant pentes
et filios bonis hereditatiꝫ que
ipsi p̄suadebant donāri templo
aut templi cultoribz dicentes
Mmō q̄ dicitq̄ exile e tibi debeit
et nō honorificabat patrē et mrē
et q̄cūq̄ xp̄m q̄ auaricia et
auaros p̄dicabat ipsi eū deridebat
luc xvi Nolunt tm hre nomen
auaroꝝ ferre nutdicē p̄ pietate
et largitate aut veritū mundia
liū contemptū hoc tm facte et
dolose faciūt vt ipsi videant
Deo et pharizei ypocrite tempe
xp̄i ecclām decimabant ol
menta et olus dicit at xxiij et
alios p hoc attrahēbāt ad plc
nariā dēmatiōē oīm bonoꝝ
eoꝝ suoꝝ mīnoꝝ et hoc totū
similatorie Deo ie pharizeus
luc xviij gl̄iabatur dēmas
nūq̄ do oīm et mīnoꝝ que pos
sideo Studēt ecclē tales cauti es
se ne deprehendant m aliquo pub
lico publico malo ppter conser
uatiā iustitie oīm hoīm magis
volentes apparere sti q̄ esse ītus
et hec verba saluatoris Culicē
liquam et camelū gluttiūt v mi
mima que q̄ exteriora magis compo
nunt q̄ interiora de lesione
iustitie et misericordie mīnq
curantes q̄ si humana statuta trās
gredēt trascunt ārguūt gra
uiꝰ si in mīnis ipse humanis tra
dūtibq̄ quis ex cedit nl aduer
tunt vt olim illi scribe et phā
risei qui discipulos xp̄i colligma
bantur et q̄ traditiones semoꝝ
nō seruarent s. q̄ manū nō lauabāt
q̄n panē manducare volebant
at xv Et xp̄m sibi accusabant
eo q̄ luctū fecit ex sputo quo
oculos cecinati linierat et sīna
bat in sabbatho q̄ dñe lex
trāsgressores dicēb Non e hic
homo a deo qui legem nō custodit
Nos scimq̄ qz hic homo peccat est
Joh ix laudes ecclē humanas et

licet vere sint auari et licet sp̄z
videnī oppo
siti auaroꝝ

vanas hoīm opiniones sup̄ modū
sibi attrahe' tupuīt ideo opa sua
p̄dicant m publico vt dr̄ m^t vi^o
Tuba canentes q̄n elemosinas fa
ciunt m angul̄ plateaū vbi ab
ombḡ videī possint orōes suas
p̄ficiunt corpus extīg macerant
vt appareant hombḡ ieiunantes
a^t vi^o Et oīa opa sua faciunt vt
ab hombḡ videant Nec estimand
est tales interim q̄ tales sint
nd̄ aliqd faceīe Iudeus con
fessionē fict̄ et poīg exeu
sant se q̄ accusant Sic pharis
eus ille luc̄ xviij^o bona sua in
templo publicabat et publicanū
condēnabat Quō em̄ humi
lit̄ se accusarent qui Iudei in
cordib̄ non sunt z̄ foris videī
volunt Iudei/ritate est vanū
sunt m̄ ḡ̄ scripsit que ꝓ ꝓito
cor̄ contra sunt et que ꝓ̄ onam
cor̄ condūt Nec ferent̄ mēti
vt finē suū consequant̄ que hīt
m̄ ꝓpīs ustificatoīb Nullam
em̄ culpā timent m̄ si eā q̄
cor̄ apud hoīes infamare p̄t
Cauerunt em̄ extremo desiderio
ne fama cor̄ ledat̄ ẏ Iudeos
fama sic̄ iusti m̄ cōscia Iusti
em̄ vere dicūt Gloria nostra
hec est testimoniū conscie mee
Illi vero dicunt Gloria nostra
hec est testimoniū hoīm vnde die
Iudicij sm̄ Greḡ Dicūd sunt
eis fatuis vḡinib̄ ad vḡines pru
dentes Ecce nos q̄ sine ꝓmio
repelli conspicit̄ dicite de
m̄is op̄ib̄ Quid vidist̄ de cap
citate Vero cor̄ quo ad infor
matione aut correptione pub
lica seu occultam Sic sencio sen
ciend̄ sic de contrectatione spi
nar̄ q̄ possint spīe contrectaū
manibḡ sine lesione manuū sic
veri ẏpocrite possint sustine informa
cōne aut correptionem Na
tempe xp̄i ẏpocrite correpti ab
eo semp rebellisabat et dictis
ẏpi deridebant Non g̃ mirū
si posteri cor̄ suus dei filiū fugi
unt Non ē em̄ suus maior dno
suo Aut est Iudeus et blandi
verb̄ ꝓpter spem pietatis quāq̄
soleūdint dicente dauid Mollīti
sunt humores sup̄ oleū et ipsi
sunt iacula Et paulo ꝓ suas dulces
humores seducūt corda innocen
tū In vestimentis em̄ ouū ve
mentes intus sūt lupi rapa
ces a^t viij Unde absolon vo
lens mūdē regnū patris sui
dauid et ꝑsōm sibi dicit ẏpocri
tebat̄ verbis dulcibḡ et am
plexibḡ ofciis et salutacoīb
blandis ac laudibḡ ad se ꝑsōm
alliciebat et sollicitabat filios
corda istī ut sequerent̄ et eū
dilegerent m̄ regē ut hīet̄ i ꝑ
pū Nulli vero dubiū exist̄
dz quin tales grandi iudicio m
fecti sint ne alios similis fama
accresc̄at et ꝓ hoc cor̄ fama
minuat̄ Ifigulū em̄ figulus
odit ut z ꝓsōm m politicis cla
qd um accresc̄it alter putat̄ sibi
subtrahi unde et ꝓsōm inuidia
asscribis phariseis et ypocrisis at
tendunt et cauti sicut at xxviij
In ombḡ aut tales poenā pau
fugiunt et detestant̄ ac extrema
minima opa ꝑsequūt̄ Interiora
vero mala et occulta nō timent
quia a timore dei et amore iu
stitie sunt penit̄ alienati Me
moria est mortis apud illos est
molestissima Vite et de dulce
dine vite etīne nulla sapor̄ gr

rfidē mentē ad p̄sencia trena
habent affixam Nec tñ p ea
que dicta sūt mtēm volo q̄p
quodlibz illoz dictoz mox vt
aliquo impulsu tangetur quis
ipis aut aliquo ipoz subiacet
vicioso heret veneno qđ e ypocri
sed cū homo studiū suū et totū
opam cū deliberacōe ad hec im
pendat sciens et volens in
hys morad et non cessat. de apt̄is ꝛc

Elegit dñs tempe suo mar
natiōis xij aplos et hanc
discipulos ad ponend̄ noue ecc̄ie
solidissim̄ fundamentū quibz
sua p̄sentia p̄stitut doctrīa mīsi
dit mīracula ostendit et ad fir
mand̄ mīracula ptāte dedit glo
riā sue clarificacōis aliquibz os
tendit vt hys testimonijs roborati
post sua gloriosam ascensione
et sp̄us missione vitaq; testes
firmissimi esse possent non solū
illis tēpibz existentibz hoibz
sz usq; ad cōsumacōem mundi ven
turis ad quos p̄ scām scripturā
tam xp̄i gesta q̄ ipoz disciploz
essent futura Negz hos eligen
dos putauit ex nobilium a potentiū
aut sapientiū gñe sz ex abiectis pau
pibz impotentibz et ydeotis vt p̄
clarescat totū agi p eos nō ppīs
viribz aut ingenio sz dīna gr̄a
Sic testat paulus 1 Cor. 1. Cauē
stulta sunt mundi elegit deus vt
hoc confunderet vetez tēm
sapientes qui tales ac tanti essēt
vt seculū possent edocere et om̄
creaturaz scrutatores et tñ fu
turoz eoz memoriā nō potuerūt
dicere cū se dē sapientes stulti
facti sunt Et quanto dicti apli
ex nā eoz et p̄ceptoribz eorū
essent contemptibiliores tanto ꝑ
dei m eis esse apparentior Sedm
Aug̃ Nam placuit deo p stultitiā
p̄dicacōis sapientes vocare ad fidē
Et hoc sm Ber. non minim inter
mīracula xp̄i computand̄ Et ut
eis hesitacio tolleret modū p̄dica
cōni fidei illoz adiuncta sūt mīra
cula vt virtuti fidei p̄dicate vitaq;
testarent mīracloz xp̄o eoz sūmo
nem confirmante segnibz signis
marc vlt Et hys simt apli mūd
omēs mundi hoīes sanitate vite
claruerūt et virtute doctrīe ut
usq; in cōsumacōem seculi nemo am
bigeret omem doctrīa illoz doc
trīe conformē et virtute penitꝰ ee
alienā Etiā si angelo aliter esset
de celo euangelizaret vt paulo
testatur ad Galat. 1. ad roborand̄
ecc̄lie inconcussibilem hanc ypoz virtute
decreuit deus gloificand̄ p eos in
saeculis ypoz gloriosa effusione
ac si ombz posteris nationibus
nō loquendo sz moriendo p̄fitend̄
et dicerent Date nobis virtus
p vos p̄dicate et vite p̄fecte
euidencia mutabile patrissimos
et torpidissimos nos offerimus
ad qđ oim̄ meliꝰ refugit estima
cio s. morte penalissima sponte
nos perpessuros Etas enim mundi
ad ultima approximauit tempe
ribz et pauca vt credit p̄desti
natoz nūb tue ad hec erat im
pletus iam per quinq; milia an
noz et amplius unde decreuerat
deus p hos ampliore mīam p̄dest
matoz impleri In vocatōe gen
tiū qui tūc copiosissime ad fidē
conuertebant Nam solū paulū
a Jherlm usq; ad illiricū replet
euangelio xp̄i ipo teste ad
Ro. xv Et nō omem tram sonū
eoz exiuit Nam si velimus p̄storū

tpm et futuroꝝ venturoꝝ et
simul psentiū meturi qualitates
m quibꝫ diuersimode deus ꝑplm
suū ad fidem vōre dignatꝰ est
Inuenio mit plēs mit pauciores
fore vocatos mit m illis mit i alijs
regionibꝫ regnis atq; puincijs nūc
meliores ac sanctiores tam platos
ecclīasticos ac reges et pncipes
ceteroſq; pastores diuisimode qua
lificatos et si hoꝝ cām subtilig
velimꝰ pscrutāi nllo⁹ hoc a tali
possimꝰ dici euenisse cū m deo
casus et fortuna locū nō habeāt
sꝫ ex moderatione sapientissime
et mpstrutibil altitudinis aule
celesꝫ ste tēntatꝫ que oīa m mō
pondꝰ et mensura constituit oīm
tpm equissimꝰ moderator vt vicꝫ
cur deus illo tempe regē dauid
pro dnauit
supꝑplm suū fieꝝ pdestinauit
et non alio tempe cur achab et
Joram manassen et ceteros pue
rissimos reges diuersi pmisit et
cur tanto tempe et non ceteris cur
ceū Ezechiam Josiam et si qui
alij pissimi reges et ꝑplē fuerit
illis et nō alijs temporibꝫ admisit
et nō pductiori tempe subiungerēt
cur ecclīa ipē pse dei filiꝰ illo et
nō alio tempe mcarnāi mstituit
et voluit Cur nō samuelem stm
ꝓphām et iudicē filioꝝ iſrl vltiꝰ
tempe suauit sꝫ saulem regem
superbissimꝰ mstituꝰ pmisit et sic
de cæteris sentibꝫ et pſonis medi
tari et nō alīs ordinauit Hi cūb
stupe conabimꝫ quantū tenuitas
ingenij pmittit vna cū alijs doc
toribꝫ diuꝫ et Gregoꝝ alijs cūb
nō inuenimꝰ pstituta diuina volun
tate que iusta ee nō pt dicimꝰ
q; finis grubiaq; vero mſerere
motus celi elementoꝝ regū pncipū
A elementator

platoꝝ pastoꝝ et gubnatoꝝ
politicoꝝ ad hoc ordinatōe a deo
vt mm pdestinatoꝝ mpleatur
qui ab ſeculo a deo pniſus est
quo mpleto oīs pncipatꝰ et pſtās
cessabit sic et cætera m vsum hom
ordinata ſt em homo finē om
ceū sedm mundi hoc sapientes
Non em homes ꝓpt platos seu
ꝓpter reges aut pncipes sz illi
ꝓpt istos regendos dirigendos
ac ordinandos Et hoc aput nobis
hoſtrū Cur illis temporibꝫ boni p
fuere reges aut plati alijs tpibꝫ
mali et crebrius quia vno tempe
quo sz boni pfuerunt reges aut
plati plēs erant a deo pdestinati
futuri q; alijs tpibꝫ vt sc̄i bo
nos habent directores ad salutem
coꝝ consequenda ad quā erant voti
alijs aut temporibꝫ quo plēs erant
pscripti i condēpnandi mali ventū
mali. mali pſides eis pficerent
iusta dei et coꝝdemeritꝫ exige
tibꝫ iusto quidem sz occulto iudi
cio dei Nam sm Gregoꝝ sedm
merita subditoꝝ disponit corda
rectoꝝ Et stimo ex actibꝫ apl̄oꝝ
certo tempe apli m asie pti
citi sunt a spū sancto loqui
verbum dei qb⁹ tm poꝫ spūs no
phibuit huiꝰ aliud cām no as
signant doctores q; hanc q
pmo tempe nō erant ibi pdes
tinati aut pauci postea vero
plures quia pmīs bene u deo
ꝓuisum erat ꝑ hoc q; no pdam
batur eis verbum dei ne audi
entes et nō recipiens de con
temptu vbi dei grauius iudicarēt
sic et in tyro et sidone ciuitatibꝫ
gentiliū dicit xp̄s Et ubi fuisset
miracula facta que ꝛc in bethsa
ida et corazaym facta fuerūt

pmaz m cinē olim et cilicio
egressent lucfe Et eadē causa
qz ꝑdestmati nō erant quoz
ꝑdestmatoz nūb et tempo eoz
natiuitatis Hic certe et certū est
a deo ꝓmissum vt nr vng addi
posset aut minui Nouit enī
dns qui sunt eius Bna est bti duc
l' de correct et grā Et de bono
pseuerantie et de ꝑdestmatione
stoz m plibo locis Quātus tremor
et pauor quelibz apphendē dz
m meditatione horrendi nouoz et
terribilid udicioz et quātā
sollicitudinē ptucire dz Ber
meditatio terrifica et mrifica
m cordibo oīm mortaliū aliq
sensum huiusmd vt omez abiciat
corpis merita et sollicitissime
mugilant p aiaz suaz salute
semp suspecti de sua meritu
dine tam salutis q dapnatioz
Et hodie sic et posteris temp
bus tu vidisti platos et pnci
pes ac quoslibz pastores aiaz
nō mugilare sup gregē sibi
cōmissum Ex quere solum que
sua sunt nō dubitet se tales
fore qui nō merent hre bonos
pastores eos dirigentes m via
salutis et paucos ibidem esse de
ꝑdestmatis Effecit enī ipe deus
regnare ypocritas ppt ptā ppli
Et dabo tibi inquit regē in
furore meo Deo imputare dnt
subditi ptis dyabolis Ut sup se
faciant platos iniquos Iz tu
et m qualibz congregacōe nō
dubiū est ee bonos et malos
Bonū ut p malos tam platos q
subditos purgent aliū ut eoz
demeritis erigentibo ad pcora
ecclie allicantur vt olim ysaias
et vt dei bonitas m bonis et
ustricia m malis clarius elucescat
Nam et legimo mala dei et mul
ta bona ꝑstitisse vt achab rege
pessimo tempe Helye multas
gloriosas victorias et ānouncions
ꝓphetico deus ꝑstitit vt licet
m l' regis et tu nō fuit conuersus
ab ydolis et horribile vt clarius
appareat sua iusta dapnatio et
multitudo atq contempt ue
dic et achab regi Iude iiij ꝛp
polluceat nō cuilibz contemplari
statū nudioz ꝓsidentiū tam in
cathedris q m tribunalibo vt
ex ꝑdictis elucē aliqtenus possit
que sit habitudo moderne ecclie
tam in ꝓsidentibo q m subiectis
Et si hoc libeat speculari po
namo ante oculos meos meta
certā tumq iacentes sagittas ad
eā ut liquere possit scripe aut
remote scimo a meta stant vero
metam xpi et ego dicimo vtiq
apli ipo dicente ad eos vos
estis sal tre vos estis lux mundi
Dic cui deo placuit m pmo
nascentis ecclie validissimos ad
lethas locare ad quos omes
postea semp respectu essent
habitud m nō conuersandi et
m scia docendi a quibo quātore
mocio distarent tanto strenui se
ee imperfectiores Nunq enī aut
fuisse aut futuros esse legimo
apli fuisse ꝑfectiores Cuioz
ꝑfectio ex tribo elici pt si ex di
mundialiū vere contemptu zo
et zelo ad aiaz lucrifactionē
zo et ꝓximi sagnis p xpi amore
effusione Et sic m nāliboo quo
quis m etate maturioꝝ discedit
ab infantili pudente p humidi
mutamentū ad humidū radicale
admixtione tanto imperfectior erit

et grossior in pulchritudine membrorum dissormitate ut exemplificat ps̄ḡ. De gutta one de vino cui aqua admiscet. quo plus tanto impurior erit unus. sic est in moribus fidei credendi. et quo longius descendit. tam in moribus q̄ et in tempe a prima mundi regula tanto minus regularis est modo considendi. Quod facile e videre in nra etate que a tempe apl̄or distat mille quadringentis et quadraginta octo annos. et sic distamus ab eis p tantor tempor spacia sit verendum est ne et ab eis discrepemus. ab eis inquid discordantie de quo tu pgs clamqui debitur simulat. et fruct hys que dicta sunt de tempe xp̄i s. et apl̄or. Cui tui venerunt et non antea. Quinctessimus doctor augs in l. de p̄destinatione et in hoc de perseverancia haut cunctanter a prudentibus questigenda p̄supposita inscrutabili altitudine sapie et scientie dei voluisse xp̄m apparere. sibi et aput eos p̄dicare sua doctrina qui scribat eos esse qui in eum fuerunt credituri et post pauca ad ge inquid si tam infidelibus plenum orbem xp̄o p̄doribus seculi nouerat ut eis apparere et p̄dicari nollet quos nec verbo nec miraculis suis credituros esse p̄scribat respicit quod de xp̄o dicimus hoc sibi de aplis eius credi non est dubitandum ut s. propter p̄destinatos a deo inclitum tunc et non alio tempore missi si sunt dicit cum luuas in actibus credidertunt quotquot erant p̄ordinati ad vitam eternam. i. p̄destinati. Cum sit deus est omnis mundi gubernatio vertor celestis inspiratio rectus et motus celi an gelor administratio miraculor popa cio sane doctrine p̄dicatio primo seculi tempore et mundi consummatio diu multo plura etiam tunc longa tpa p̄terii annositas et dies uberior non obalia causa credenda sunt instituta et a deo p̄scita ac ordinata nisi propter numerum p̄destinator completendum. Quo completo quis soli deo cognitus est. Nam si finem habebunt. et hoc quidem de suis aplis de quibus prius versati intenaio euentus subsecuto demonstrat. Nam primo in Judea verbum dei seminato et ad fidem p̄destinatos vocantes post completionem eorum missi sunt ad extremas nationes ad grecia ad asiam ad affricam et usque ad mundi fines donec et ubi et ubique p̄destinati vocarent ad fidem et ubi pse non venire potuerant discipulos suos seu epistolas miserunt roboratisque discipuli et credentibus in fide tandem principe aplor petrus et paulus ad europa s. urbem romanam et ad francia et ad maritimas partes sic ad aquilonem et occidentem suam doctrinam tumultos transfuderunt ditique tandem xp̄i et alii multi p martirium coronati alii in corpore subtraxerunt loco quin ecclesiam nostri usque daciam suecia germaniam russiam prussia angliam et alia terre climata sub polo articho sa centia verbum dei seminauerunt postea vero sit apli in oriente asia Judea et affrica et eorum discipuli verba dei seminauerit Ipsisque defunctis surrexerunt pseudo apli yphete falsi et heretici sua falsa doctrina p̄spiciam aplor vitam et doctrinam con matulauerunt ut machometo

et ubi scribat

et alij plures suis dogmatibus
puersis corda fidelium infecerunt
vt a vera fide auerterent et ab
unitate sce romane ecclie p
stismata et hereses tenderent
vt vbi prius infinita multitudo
fidelium refloruerat modo pau
cissimi aut rari reperiunt Et ho
vtiq; paulo ante eis pduxerat
Ego inquit scio quia intrabunt
post discessionem meam lupi rapa
ces in vos non parcentes gregi
et ex vobis exurgent viri loqn
tes peruersa vt abducant discri
pulos post se Actu xx Quod ho
die verum esse non dubitat Jam
enim loca sanctissima passionis xpi
a gentibus et spurcitiis inco
luntur auaricie siue consulentes p
visitatores xpianorum ad loca sca
patrum exigentibus xpianorum ubi
sunt Ephesij Thessalonicij Ga
lathe Colossij philippenses Mace
dones Corinthij et cathedra qui
bus olim aureas epistolas petrus
de carceribus romanis et alijs
locis mittebat Porro pro hijs
flendum est ne aliquid scribendo
vel videlicet tam latitudo fidei
ei et multitudo hominum a potestate
tenebrarum debeat possideri Et
quid dicam de affrica tertia
mundi parte vbi beatissimus Cy
prianus in Cartagine ut puto ci
uitatem metropoli et augustinus post
eum in yponensi ciuitate pfue
runt dignissimi pastores pspicui
tate vite et doctrine sanctis tubis
refulgentes Nostro autem tempore
plurimi ibidem sunt xpiani pdam
memoria fruentes

Capitulum xv

De pro[pa]gat[i]one fidelium et infi

Quidem inuiolata fides ab
illis predictis terris et medi
partibus vbi reperit repulsa ho
die in sola europa est arcta Quan
do igitur mundi climata ab hominibus
habitabilia quoque septentrionalia
ab astronomis poni solent et spe
ra materiali vt ego puto experimen
tee experientie aliis experioribus
non pudicando Nec vnum integre
clima de predictis septem fidei ecclie
xpiana est decorata Nam quidem
michi constare pot ex referentibus
certis et p me visis inuiolate fidei
veri cultores ab oriente vbi
Cracouia ciuitas regalis et nobi
lis est situata in regno polonie
vbi et sedes eiusdem regni existit
parum ascendendo vltra Cracouia
puto ad pplm ruthenicum mixtura sancti
in opidis mixtura est pestifera Qui
etiam in eis semper duo templa s
tutelarium infidelium et xpianorum
fidelium quorum quilibet virtus pprios
et episcopos et presbiteros pprios habz
vno alio non impediente sub vno
vtiq; rege s polonie s xpianissimo
et catholico de quo certa
me fateor hec noticia tam rem
oculis subiectam qui sit rex xpia
nus vere sit ex xpianis natus
patribus tamen sub se magna habz
dominia et latissimas pties tres
s ruthenos lutpianos inertes fide
les cum infidelibus magnis cast
et fortaliciis licet olim wadis
laus modernus regis pegentor in
mirabiles ut asseritur de predictis
nationibus ad fidem conuertit et
ecclias et episcopatus instituit alijs
cum potentibus in sua pfidia
remanentibus cum cum parte et sine
molestia xpianorum eis comorantibus
assentientibus se patribus virtus ad
se devolutos in quibus nati sunt
descere nolle Negat pietas xpiana

aliquē nolentē et inuitū ad fidē
compellere dz dūmō xpi sacramenta
aut cultores veri fidei nō molest
tent Vndiū doctorē sanctorūq; sanc
tiones Extendendo igitur de cra
couia ad ciuitatē metropolim seu
sic s. leopolim ciu archiepi pre
sidet distante a Cracouia p lx
miliaria Vbi tot sunt ecie cultu
orū et ppli quot xpianorū eccle
ritu sic priores ambulantes Ergo
vltrō extendendo quō alcrō exten
ditur tanto pauciores veri xpianī
reperiunt2 insi sparsim hinc inde
Deinde prussie contermina est la
tissima tra lituhana eiusdem
regni polonie patria hereditas
nobilis utiq; prīa Vbi rariores
reperiunt2 xpianī sz multa loca sil
uestria feris plena Licet extendit2
ad alias iterū gentes s. ad tartha
ream et ad alias nationes nescio
quo nōie appellatas que plene sūt
infidelibꝫ nec rarissime vbi reperit2
fidelis aliquis vitu bestiarū viuen
tes tamq; hōmes bestiales crude
les quorū quibꝫ deū suū pma
genarii colit et venerat per
quas tras ut a fidedignis accepi
via sme nauigiomaris tūc iter
ad tram stam ultra sub salua
conductu incolarū terrarū multarū
Et pz in illis partibꝫ mundi maxi
ma longitudo et latitudo tre
p ethiopiā Constantinopolim ara
biam p regna Baba et Tharsis
p Indie amplissima loca antichi
stiam usq; ad padisū in monte
caucasum babiloniā nimue assy
rios Syrie terram · terrā medo
atq; parsarū ampliss regna
egyptum et ptes libie et alia
multa regna que in diuinis scp
turis et historijs latiꝫ legunt2

Nam pars asie minor altꝫ maior
illa oīa continet Et sm q tradit
augn in l. de ci Totus orb in qr
ptes diuisus est sedm qr mundi
ptes Oriens occidens meridies
et aquilo quem sic idem distinguit
Asia mediam mundi ptem continz
s. a meridionali pte p orientem
usq; ad occidente affrica a me
ridie usq; ad alia ptem occidentis
Europa ptem occidentale in qua
nra fouet2 habitatio Licet nobilis
sima ps tre et ampliss s.
asia que media ptem terre continz
vt creditur plena ē ydolis et
infidelibꝫ ppls Vbi prius sancta
vestigia aploꝝ thome Johannis
euangeliste bartholomei et retro
terram ipa passacro fatu diuini
verbi irradiauerūt Et quibus ex
corde non congemiscat tante
multitudini pueniū et tam
egregiam partē terre possiden
tiū ecce mala mundi ipse tem
pibꝫ et in illꝫ partibꝫ Ite de
Cracouia de qua pmo mō noto
quo ad aliam siu ptem s. dextrad
continua Hz vngaria dalma
tia Croacia zē Que quide in
fide stat quo ad vngarie regnū
Non p longū utputo ptem Nā
Buda a Cracouia distat vt dr
p lx miliaria Et ab illa pmā
sempter strorū extenditur usq; tur
ciam gentilem tram et paimo
mam Vnde stūs pontifex nr
tmo ocigme dixit Vbiq; iterd
fidelium terra finē Hz Nā turcia
terra infidelium est et amplissa
vt traditur contigua et extensa
Iterd usq; ad pdicta aslauoriā
terram Scm turci tempe Ligis.
mundi regis romanorū et vnga
riorū magnū ptem regni vngarie

sue subiecerant dnōm et mltipli
cēs victorias optinuerunt et
sāguinē xp̄iānū nūs multū fide
runt usq; ad hec nr̄a tempa
dnūm dominj ꝯ l̄o⁹ quo sere=
nus princeps dn̄s noꝫ dīs laūs
rex polonie ad exhortatiōnē vn
gariorū puero sine herede eiusd̄
regni adhuc puulo existente
regnū idem mtuit et p aliquos
eorundē regni vngarie acceptare
voluit et accepit p aliquos q̄
gl̄iosissimas victorias cōtra eosd̄
turcos optinuit et multas priꝰ
depdatas p̄tes gladio optinuit
et tandem p eosdem ut fuit² est
ecclesiis magna ꝑpli sua p̄te ibide
reedificata Gloriosissima vrbq; mor
te quo q̄ fide xp̄i apli dei ecclesi
sunt Sic itaq; ulr̄ vngaria utero
infidelitas tyram ecclesiarum xp̄i
videt ibid extincto Ulterius ab alia
parte tendendo sz ad sinistram
p̄tem continuā sunt prutenī quor
tm lz nō latini sit Tamen multo
nobilis patrien et ingressu aḡr
magna terra ciuitate egregia
Gdanczk ubi concurrunt potentia
et hostia maris occidentalis p
que via est ad angliā flandriam
scociam daciam norwegiā ⁊c Et
nomen xp̄i et fides ibidem rec
colitur ꝑtassis tm̄ et ibi in
ultimis eiusd̄ tre habitabilibq;
ꝑpt̄ frigoris acerbitatem sub polo
arctico infideles esse credunt² Dicūt
in scheria dacia norwegia et
partibq; ultimis habitabilibus
defendendo creditur fidelium ec̄
habitatio nō tm̄ in tanta fidei fir
mitate quemadmodū in medio eu
rope usq; ad occidentales et ma
ultimas eiusdem p̄tes S. Hibernam
brittaniam ubi credit² esse pgatio
tm̄ sc̄i patricij de qua brittania
sc̄issima virsula legitur orta et
usq; ad romanā urbē que mr̄
occidentales computat² p̄tes et
hyspaniā ubi adhuc creditur nomen
xp̄i esse cognitū Ultra vero
Rome urbis p̄tes quātū integra
fides catholica extendit² incertū
habeo puto tm̄ non in tanta lati
tudine quemadmodū ex ista p̄te
videt ne studiose lector q̄ pua
vltimo minima terre habitabilis p̄te
xp̄i fides complectit² et q̄ ampliss
mam terre partem p̄ncepe tenet
in suo contin̄et p̄cipatu et quo
arctati sunt veri xp̄iani et undiq;
ab infidelibq; circūdati Et infi
xp̄i magna potentia et benigni
tas eos confouet ex oi p̄te irrue
rent gentiles et totā xp̄iānitatē
euerterent Quod tm̄ ut aliquor
ꝑphetie videntur sonare futuro
temporibq; et si non in toto tm̄ in
tempe legunt² infideles fructuo
habundante malicia xp̄ianor
Estimo eni salua fide sine pre
scriptione exercitia fidem catho
licam ad intima q̄litatem rediget
dam ante aduentū antexp̄i xp̄o
dicente Clemens filius hominis
putas inueniat fidem sup̄ terram
Dic eni in aduentu p̄mo xp̄i in
eius incarnatione pauctos cepit
vere fideles et vere sanctos ut
plurimū est sic et in 2° eius aduen
tu credendū est Cui⁹ in aplm testa
mentū vetus figura fuit nou
testamenti puto eni iam tempꝰ
ꝺ completum quod euangelium
xp̄i in vniuerso orbe est predicatū
in testimoniū omnibq; gentibq; ant
xp̄m̄i Nec est natio nec insula
tam longe et occulte abscondita
quin nomen xp̄ianor ibi sit diuulgatū

ꝓcensentes cm̄ omēs hystorias nō
reprim̄o terre ꝑtem aliquā m̄ qua
fides xp̄iana non sit annūciata Jam
cm̄ dudū vox ap̄lica insonuit Nos
sum̄o m̄ quos fines seculorū deuene
runt Et Johannes filioli nouissima
hora est: tribulatio aut temporis
requiret mīi ꝑdestinatory com
pletum Ultimo vero predestina
to orbem tre ingresso finis mundi
est m̄ foribus decerbiora erūt mūdi
finalia qm̄ putripia tam ustis ꝑ
tustis Justis ut purgent Injustis
ut eor pena hic intipiet et ne
termō ꝓseueret vltriꝰ tm̄ ꝓpt
parabit purgatoria aut panitenda
De hac acerbitate certi sum̄ ex
dicto xp̄i aut xpiāi libet mihi
parumper ꝑstringi de ambulatōe
fidei de loco ad locum de natione
ad nationes tam m̄ veteri testamēto
tempe abrahe ad fidem de cal
deor terra uocanti ad tram chā
naan m̄ qua est situata ihrlm̄ In
cepit fides ibidem m̄ medio tre
m̄ qua xp̄us salute est opatus de
cruce ꝓpriam m̄ qua et ipse et
sua ꝓgenies abram etiā et sua
ysaac et Jacob sepulta rebecca lya qui
omēs sepulti sunt m̄ Ebron m̄
eadem terra ſm̄ scripturas veraꝫ
m̄ spe futuri filij dei qui ibidem
et passus est et resurrexit Et
iterū m̄ cuius aduentu ibidem
iudicaturus aduenit m̄ valle
Josophat ꝓpe ihrlm̄ omēs in
fide et spe eiusdem saluari et
resuscitari non dubitantes Et ꝫ
postea illi veteres sancti m̄ tra
egypti ꝑ longa tpm̄ spatia peg
nati longiū tamen ꝑ moysen e
ducti et per Josue m̄ eande tra
sunt reintroducti donec bene
ducti illud semen s. xp̄o abrahe
ꝓmissū ex sua ꝓgenie natū ibidem
circūcisum erat̄ i carne venret
circūcīsum in nouo testamento eadem
fides non iam de venturo xp̄o sic
prius de veteribus sz̄ pulcre demon
strabatur Johe ij. ipsum publice
annūciante et dicente Ecce agnus
dei ꝛc̄ Et hoc congrue videbatur
ut in medio terre habitabilis ꝑ
est Jherlm̄ situata salus fidei ꝑ
oriretur ut ad extrema mundi
hec sancta ꝓclaret Nec hoc deerat
fidei m̄ aliquo mundi angulo cla
ruisse licet nō sub modio sz̄ sup
candelabrum m̄ medio domui de
buit ut oīb̄ luceret et nemo
excusaretur dicens se hanc nō
audiuisse seu vidisse ꝓambula
bat igitur fides m̄ circuitu ihrlm̄
donec ꝑdestinatis ibidē vocatis et
m̄ fide roboratis apli ex pulsi
de ipsa ad gentiū nationes fidem
deportauerunt ad orientis et me
ridei ꝑtes m̄ quibus magnā fidē
liū plantauerūt usqz̄ ad fines
mundi In quibus iterū adeo per
ordinatis vocatis tandē eisdem
auersis a fide decedentibus apl̄is
et eor̄ successoribus per gentiles
pūtipes martirio coronatis tempe
ꝑsecutionū tyrannorū alia gentē
sibi deus ꝓuiderat ꝑdestinatam
m̄ hac Europa ad quā saltem quo
ad eius fines nullo legitur ipsoꝝ
aut eorū coniuncti aduenisse
Repausat igitur fides catholica
m̄ Europa sub fide ꝓmane ecclie
a tuo vmtate quidā ꝑ greci
ante quingentos annos discesserat
vtinā vere hodie esset corde
et ore eidem reunita ut quidā ..
asserē conantur quibus ego cont
dicē nō volo hoc tm̄ testaretur
obediencia ꝓmane ecclie i ꝓsentiꝝ

ꝓlatis

prelatis in iuramentis prestandis in paricione mandatorum et in sacrorum canonum obseruacione et in sacramentorum ecclie conformitate et virtutum quo ad preparacionem qui quo ad preparacionem qui quo ad collacionem turpis est eum ois pars sua toto non conformis Utrum vero eius opa relatura sit fidem contempta et ad ritus gentilium reuersura sic certe nacones puto me certum me in scripturis autenticis aliquid legisse et utre nacones auerse a fide iterato fide sint reassumpture Iterum me fateor ignorare Dicunt q clariores mi scripturis suis habeant mtm certum aut qui spm polleat ppheie hoc tm notum est ex scripturis Judaicam gentem in fine mundi ad fidem matrimonii xpi reuersuram tempore Judicum Enoch et Helye preferibente illa sma pauli ad ro: Donec plenitudo gencium intret Et sic ois isrl salua erit/ pie tm credendum est nullum tempus tute vacare ad huc a condicione alicuius gentilium prelatum aut p captiuitate aut p alium mod deo possibile ad fidem aliquos vocante ut no credat esse aliqua gnm cuius congregacio qui deus habeat ecclesias De sub destinatis Cie et Aug'i l' De predestinacoe dicit fuisse an tpa matrimonii xpi in nacionibus gentium multos potuisse fuisse qui aut p inspiracionem aut p aliam vocacionem mi verbum dei crediderunt Iz id scitu no expedit pcm eum malum erga creaturam na no facile homo credere debet ubicubi fuisse aut hodie ipm deum magis qui ira sua spezat continere magis sua ut nolint misereri sic et sepius in quibusdam partibus fidelium de gente Judaica ad baptismi gram conuolare et fideles fieri vna cum filiis et mulieribus christianos fidelium confessu Quia no est abbreuiata manus ut no possit saluare possent tm aliquis probabilius estimare gentes fidei detestores non reuersuras ad eandem qz vocacio gentium ad fidem no deposse si qui pter intencionem facta est audientibus Judeis a fide qui tamquam oliua excisi erant de gnc abrahe atq xpi Gentes vero oleastri contra naturam insite sic olive vt probat paulus ad ro Nam illorum delicto salus gentibus facta est ut illos emulentur Unde misericordes deus postea cum censuit post multa tempora Judeis qz carissimi ppter pcm et eis debetur legislacio testamentum et promissio no gentibus qui ex sola mia admisse sunt no qui de natura vox dicebat xpus Dis scripsit Veo sed missus nisi ad oues que perierunt domus isrl et gentes pocius causes qui oues vocabat.

Ca xxv de spiritu mundicie et hebetudine hominis ceca

Licet in prioribus descripta sit habitudo temporum mundi quo ad fidelitatem seu infidelitatem in longinquis partibus asie Ethiopie macedonie et ceteris locis noiatis gntm ni vesum sint commemoratum Et quibus tm p experienciam pria aut alios informacionem aliter agi in illis partibus sentiret libenter credo vitari sue Cum hoc in facto consistat et sensibus subiacet humanis de quibus no est scia si experiencia Non mi sic censeat de pscriptis qz gntm acepi a referentibus tantum tribuendi Adhuc igitur tempora et etnm oculos speculacionis reflectentes qualis nunc est sensus et habitudo humane cupidi

quo ad bonitatē seu malitiā ꝓpter
qđ specialit' opusculū suscepi elabo
randū. Cū prīma seculi reuocari ne
queant vtrū superstitū mores alīq
lit' valeant agnosci et a ciuitate
pōrīt' tam rectificā ꝓpt' que est
pōza secula digna dixi recense
re vt oppōita iuxta se ꝓdita ma
gis elucescant. Cū igit' omē qđ
rectificand' est et an rectū sit aut
rectificatione indigeat nō melius
cognosci valeat q̄ ꝑ regulā aut
mensurā rectificante. Hic pōt in
rectificacionib' ligunor' et inuitor'
et aliis et silē in ālibz pōt cld
gnua et lenua ꝑ lineā brēuissi
mā et rectissimā appetunt. as
cendē' et descendē' sm' que oīa
alia similia rectificantur. Secdm
ꝓbm De celo et mundo l'. In mo
ralibz aut in quibz consistit bōm
seu malū nō directius pōt cogi
nosci rectitudo aut curuitas q̄
in regul' actuū humanor' que
considerant' aut sm' theologos aut
sm' philos morales. Secdm ꝓmū
est rectissima regula que constitit
in diuinis ꝓceptis aut structor'
cris seu cēs in flagellor' aut
plagar' cristi q̄ actionib' que et
quas deus trānittit ꝓpt' hoīm pīa
vt ꝑ hoc homines ad rectitudinē
ducē' possēt. Sut em̄ hec flagel
la rectissima a culpis que sunt cur
uantia et obliquantia a rectitudine
Ergo ad rectitudinē pcea deus mtēs
dit reducē' hoiem̄ quia pene se
cund' sic mederme. Ex vj°. ethi
Igitur reductiue ad debitū ꝓpor
tionē. Secdm philos vero regulatiue
sunt actuū huiusmodi rectū et pas
sionib' alienata put sapiens de
minat ꝑ prudentie virtute que
est rectū vo agibilium. Ex vj° ethi
Rectū rectū vo si semp in hoie dnā
retur nūq̄ aliqua mala cōmitterē
Nam omnia mala faciunt qua
hōmes rectam regulā cōis sponte
amittunt et ꝑ passiones s. irascibles
et concupiscibiles a cōi cupiscendo
qđ nō debet aut fugiendo qđ am
plecti deberent. Ducunt. Ducit em
Augs li. ij. offōnes. Cū de facinore qrit
eo cū fem̄ sit credi nō solz msi rō
appetitus adipiscendi alicuius illoz
bonoz que infima diuinq̄ mente
cepit aut metus amittendi pulc
em̄ sint et decora q̄dm̄ ꝑ bōs
suspiciby et bīficatiē abiecta et
vacancia. Si igitur hī quatuor sīt
regule actuū huiusmodi quales in
bonitate aut malitia sunt cognos
cituc quas regulas si ipōs huma
nis actionib' admonendo tamq̄
speculum in ipōs reducebit si
pulchre aut deformes sint. Sed
igit' speculator sup altissim' apicē
contemplans omem̄ statū tam cīs
astricti q̄ secularis a maxīo usq̄ ad
ad mīmū et videat si nō hec scripti
cia impleta est qua scribit ysa
Exte tenebre opient terram et cali
go ꝑplos. Cuius hr. Circuiet' eos
vias mathematicos quo tendat vnus
cogz mercio ꝑ stridui et exerci
tū colibet hoc attendatur. Ex
fructibz nquit eorū cognoscet
eos ꝑ auli est fīa est vnicē que
sua sunt querunt nō que ihū xpi
Cui consonat vox Jeremie a maxīo
usq̄ ad minimū omes auaritiā
sequunt. Crd q̄ verū sit. Et si hoi
nes tacerent lapides clamarent
omes nquit Bernhs ad manū
legislatorēs respiciūt ad os illius
et legimus in vita bti Ambrosij
eo iam in senio agrdente vidit
omes huius mundi potentes tam

Sōfi
tuas

secilares q̄ spūales ad auaritiā
tende? deo tedut eū amplio vi
ue? et p morte supplicant et
nō longe post migrant ad dñm
Quod sibi legimꝰ de bro Jero
nimo Cū ad hūc eū honor cur
dmalatus m roma tenuit quā
morū corruptione in clericis?
nebat et reprehendebat vide et
ei insidias ponebant Quid vero
de statu spūaliū et ecclīastico?
psonaꝝ Verū sentiat iudicꝰ
eum m phologo sup vnū sīe ma
lachie epī qi eū lacrimis trunos
morū virorꝫ ecclīasticorꝫ deplan
gente Taceo inquit vulgꝰ taceo
vilem filiorꝫ hui? secūli militu
dinē inuisas secūli voluptnas vo
lo oculos leues quē nō ostendes
vel de illorꝫ nūo qui videnꝫ dari
m lucē gentiū nō magꝰ de sub
limi firmamēto q̄ flāmante et
si lumen qdm te est tenebre sunt
q̄nte sunt tenebre nisi tu illos for
te quod nō credo lucē dixeris
qui questū estimant pietatē q?
m hereditate dñi que sua sunt
querunt nō que ihū xp̄i Quid dico
que sua sunt p̄fectus sit et studiꝰ est
sua querens suaꝝ retinens si ab
alienis cor manus quoꝫ continuo
meminuerit eū qui sibi eo usq;
forte puenisse videtur eundem
erigi sanctitatis gradū et ab effi
neo diuitū multitudē ubertē contenti
fore stipendiis ut saluifiant Magis
nūd vero mūdi doctoꝝ ecclīe est
si sit sīe vnꝰ multitudi aut certe
q̄ illorꝫ impiū ephā loquit?
Si ut ppl? ita sacerdos fuit o
deformitate tm ne suimꝰ merito
reputandꝰ erit qui de sūmo cor
ruens hebit infimo ne abissꝰ ab
sorbeatur Cūi tanꝫ tū iste ipe
in clero que ite? das m' contentū
nemorijs conceptorē superfluorū
lex e tñ p̄fixa ab apl?is aplorꝫ
successoribꝰ victū inquit et ves
titū habentes his contenti sumꝰ
vbi forma hec in libris cernimꝰ
si nō in viris habes vero de iusto
lex dei eius in corde ipsiꝰ et non
in codice Nec perfectiōs huic q̄dus
p̄fectus est intrinsꝰ carere potꝰ
est ut gradus gratie istud vtinā
nō capiamꝰ infinitū Sed quid
forte repias qui hoc possit opinari
hodie est qui nō est nūs malꝰ
vere etenim a terra deficit studiū
hec ille vbi supra hec quelibet
deuota mens tumultuare velit quā
sensurit ille tantus vir de statu
ecclīasticorꝫ suis temporibꝰ Sed
forte hodie meliores sunt horꝫ
mores Nisi fallor michi nō videt
Verē hec ille vir clarissimꝰ et
experientissimꝰ nō erubuit dicere
plusq̄ ante trecentos annos Cui
hodie de meo statu scribet si vixe?
pauco multa tribulatio cum negotio
cū antigrone tpis maroē inducē
sritate Dico vt in plibꝰ nā semp
decreuisse ecclīasticos viros in
sanctitate et virtutibꝰ a tempe
Constantini imperatorꝫ legimꝰ
qui diuitijs et possessionibꝰ et
ecclīa ditauit usq; in pui? tempꝰ
Nam dicit Jeromꝰ in phologo quo
dam ecclesiastica quo nata sit
et adulta martirijs coronata
Cū venerat ad pudicos xp̄ianos
potentia et diuitijs maior fuit
est virtutibꝰ aut minor Si hec
diuina regula organo dñice
vocis intonante applicauerimꝰ
ad cathedras et mitulas dignitatū
Gratis acceptis gratis date clare
forte esset videre q̄nte ruine

et deformitates in pribg beneficijs
et corp collatoribg presentatoribg
notarijs electoribg electis psona
tibus dignitatibg ecclesiarg rec
toribg et ceteris hmodi inuabilit
appareant quas deformitates si
ad regulā quis reducē vellet
multi beneficia et beneficiatos
vacancia et vacantes reperet
hor de etate hor de dignitate
hor de ignorantia hor de modo
promouendi conjobaret Ite Si quis
hanc regulam diuinā ad actus hu
manos applicuerit videbit ne iu
ticiā vrām faciat coram hominbg
vt videam ab eis Omnia actus
vituosi qui alioq digni essent mer
cede eterna tamq palea vacua
ta a vento turbi ferent in quibus
farine vestigiū appareat Ite si
hec regule diuine Si quis trās
gressus fuerit suo aut ei debit reacta
aut fatue et si offers munus tuū
ante altare et recordat fueris
q frē tuus habeat aliqd aduer
te zelū ire v Ite Si regula de ve
ritate dicenda dolositate cauenda
fraude submouenda in mercatoribg
in mechanicis in vendicionibg emp
cionibg et ceteris contractibg hu
manis applicare velimg ad soli
tas humanas actiones clare appare
bit q plene sit mundg respersg
vicior spinis et q vera sit vitas
et veracissima fidelitas in hominbg
Et si non fuerē frem p̄r filiū me
filiam et equisq vanas machina
cionibg supplantare festinat par
sum Si regula de castitate et
continencia complacuerimg ad
actus humanos et colloquia tracta
pudicū quicū offensiua Sed de
publicitibg aut amplexibg osculi
contractibg arrisionibg vicior

et fornicarij que sua assiduitate in
quibusda pmanere viluerunt
Nec sint p̄ pris Si non sp aut fre
quent talia fregerint et ois fer
mocinatio in familiaribg coiun
ctionibg nusqm est aliunde q̄ de
pulchritudine de actibg illicitis
de cōmixtionibg de dormitionibg
molliticbg et alijs turpibg actibg
quos erga aures demonū hor
rere possent Non aduertentes
illam aplicam suam ad effectū v
fformacio aut et ois inmundicia
et auaricia nec noiet in nob sit
decet sanctos aut turpitudo aut
stultiloquiū aut scurrilitas que
ad rem nō pertinet hij tales testes
sibi sint q̄ corda eor sordicia
et inmundicia plena sunt Sic ex
habundancia cordis os loquitur
Et ea que sunt in voce earū que
sunt in mente sunt note Sedm
philm. p. pmr. Ite si regulam
cōi voraginem turpiditatum et
auaricie ad actus humanos applicare
voluimg venet nob profecto hec
Jeremie sua tamq infallibilem
depromens veritate Immo
usq ad marem omes auaricia se
quitur Et hec aplica sentencia
omes que sua sūt querunt no que
ihū xpi Ite si regula cōi ambi
cionē pterire quis vellet mensurādo
actus humanos si regule rē essent
conformes Inuenit profecto hanc
suam ore vitam platā verissima
amant primos recubitus in cenis
salutationes in foro et vocari ab
hoibg rabi Multasq; liathedras
peste hac ambicionis infectas
reperet Et quid mirū est p milios
vicior infectius vagari preden
ti ad lucrum humanarū actionū
et palpabilius speculanti pene

oēs status spiritualiū et tpaliū
psonaꝝ si iusta lance voluit sma
deprome repiet liquide hanc
sinam pphetica dño vera Non
est vitus nō est mia nō e scia
dei in terra maledictū e men
dacium homicidiū et furtū et ad
ulteriū inundauerūt et sanguis
sanguinē tetigit ppt hoc luget
bit tra et infirmabit omnēs q
habitat in ea Ozee iiij Transeo
silentio de vitio gule cōmessationibꝫ
ebrietatibꝫ pompis saltibꝫ curio
sitatibꝫ superfluitatibꝫ equorū
vestimentoꝝ vasoꝝ famulorū cet
tū statuū exigentia ppt que
pauperū lacrime crebrius effunditē
spoliationes latrocinia exactiones
inusitas pauperū calumpnias oppꝝ
siones calamitates pupillorū
et viduarū puerili et inqua
udicia simas illustres exercuisse mu
neribus amore p acceptiones p
sonaꝝ plateas aliaq; inuidibilia
monstra portentaq; vitioꝝ que
procul dolor sepius videri optet
lis et inquā aliaq; milia sua fetidi
tate clamant longe se ee a
regula dirigente reprio ecl̄ve
nerabilem virū magrū henricū
de hassia viū doctrina et exprien
tissimū in suis scriptis sentiā
tpm meoꝝ miserabili deplaxe
se quo ad collapsam iustitiā et
caritatem Inter cet̄ silente sic
di vetus istā fuit figura ppli
xpiani et oīa in figura contin
gebant illis respectu ueri vt dr
Ppla formidanda sunt mala hijs
que olim deus cōminatꝰ est
ppto veli si eam ad unā pducere et
dz deus et pphet̄ Reimo eni
deū grue iratū et offensū nob
q̄notiꝰ Cuius nolens in quitate
ipse est Scitū vero ire eius nestimo
Teste pphta Cui nouit ptē ire
tue aut p timore tuo ita dimitte
tua hoc e qualitate aut quātitate
vindicte q̄ dicet nulli insi cui
specialit voluit revelare Nouit
q̄ olim moribus patū q̄ hodie
cernit deus ad iracundiā quotꝰ
tribulit senebat in penis Con
gregabo in quit sup eos mala et
sagittas meas complebo in eis
absumda fames mea ab eis et
consumptiones nouissima eoꝝ et
nō audiuit ppla mei vocē meā
et dimisi eos sm desideria cordis
eoꝝ Ecce horrendissimū diuine
sigmū dimissio horū ul ppli et
nullo retrahente erat p libito
de pctō in pctm Cui em̄ pr̄ ad
peccandū fluit sic se hz sigmū
est ex hereditate Et post emīat
horrenda sceleza tam cleri q̄
populi de quibus prius scribus
aliqua pstrinxit Et subdit Bi
linguis homīm loquor et abusio
nes angelorū habitantiū in hac
regione caligimis nō potero vitare
scire Cuius nāq; cleri secularis
et regularis deuia a maximo
usq; ad minimū emūabit in nua
ricijs simonijs superbijs luxurijs
negligentijs et obedientijs et
dissolutionibꝫ Cuius principū tyꝝ
rannides ambitiones cupiditates
fastus mutiles aut nobiliū inop
bitates in predijs plurijs spolijs
mendacijs iniquis discordijs aut
iudiciū puersitates in auersione
iustitie in psonaꝝ acceptionibꝫ
in pecuniaꝝ cupiditatibꝫ et
placitis in quaꝝ sniaꝝ aut
quis vniuersi vulgi enormales
censebat habitū Diues utpote
mercantiū fraudes cuius sedes

mundias tristicoꝝ fallacias artificium mulieꝝ indecencias et seruitutoꝝ insolencias Sed et leuate oculos m omem̃ carnẽ et distuite singula indubie repietis q̃ dis carō corrūpit viā suam Et ut verear turpiq̃ Omīs xp̃iane religionis status corrūpit viā quā olim tempe Noe q̃n terra absorbita fuit m ira dei vniuſali diluuio vt mundaretur a flagitijs pessimis quod vix modo etiā accideret nisi minasset dn̄s nqe se aq̃is diluuij decetero nō p̃ditur̃ omem̃ carnẽ Et allegat dem̃ origenis Si mgnt consideraq̃ status iudicoꝝ m quo sunt modo et compaꝛeq̃ illius antiqne felicitatis videmq̃ quo pacto contrita sit grex dn̄i Ed quia indignos se iudicauerunt salutis conuersus est ſmo ad gentes Si grex ille contrita est et nos oleastergm con̄ nam̄ insiti sumq̃ m bonam oliuā priarchaꝝ Nonne plus debemq̃ veteri ne et iste grex conteratur ſfuturū cū̃ est vt et iste grex q̃nq̃ conteatur cū̃ multiplicate fuerint mgnitates tue refrigescet caritas multoꝝ Nonne est de hijs qui nūcupant xp̃iani de q̃bꝫ est hic ſmo ait xp̃us Verūmtn̄ venens filius hoīs putas inuenet fidem sup terā Idem sup̃ Nolim quetur nob dom̃q̃ vrā desita dicit Joh̃ tristis Este tempe in̄ instante cū̃ ego fuero crucifixꝰ stendetur velum templi et mistria statuū mee publicam̃ et recedet a templo spūs dei et sic̃ corpꝰ anima vere dente pūs quide refrigescit demde putrescit et sōlutur Sic templum dei spūs ab eo recedente prig quid sedicionibꝫ et indigni plinationibꝫ repletur tyrannide quasi dn̄o id non gubnante deinde venet ad ruinā Ex quibꝫ mgnt indicate anime forte m foribꝫ sit ecclie templi xp̃ianoꝝ quibꝫ consonant verba Origenis sup l'mūdi Timende e mgnt xp̃ianis ne eo modo intrent m regno celoꝝ quo filij isrl m tra promissois Causade Do z ipo qui exierūt de egipto soli duo m tra promissois fuer egressi Este quam habitudo hom̃ m statu bonitatis seu malitie que clarissime et infallibilit̃ ꝑpendi pt ex regula duoꝝ sceptoꝝ et sanctoꝝ scripturaꝝ que sunt infallibiles Considerande est sunt erā stoꝝ quo ad corp conuersationē et mensurandi sunt actus humani turrencis temporis dictis moribꝫ stoꝝ qui q̃ dissimiles sunt nemo e qui ambigat Sic em̃ celum a tra distat sic moꝛes mōdi noꝝ tempm distant a moribꝫ ꝑdictoꝝ tam m religiosis q̃m̃ m secularibꝫ pūcipibꝫ salut admoneat spūalis pristoꝝ hoīm̃ anachoritaꝝ stoꝝ pontificū augti Gregorii Ambrosii martini blasii et attendat multas lacrimas et quecat diligenter si aliquos repire valeat hodie talit̃ viuentes Et exinde concludat qualia sint hodie tempa m bonitate seu malitia Nam m p̃mis duri vitam stoꝝ et regulas esse ad cognoscendū quales sint hoīnes modni m malicia seu bonitate Nec tm̃ ꝑ se et que dixi nec gratie audeo q̃n ad hoc deus dederit mgnt sibi sinceꝛe viuentes in tra licet forte pauci m comparatione aliorū sit mos e loquendi m scripturis Nam Joh̃ baptista de xp̃o testimoniū ꝑferens dicit Et testimoniū ei⁹ nemo accepit Jo iij Cum tm̃ plures de xp̃o testimoniū acceperit sed quia pauci

m̃ compatione m̃ltor̃ Johes 9t
Nemo ⁊ sic m̃ alijs m̃lt̃ loc̃
sunt etiã plage et flagella a
deo im̃issa m̃ mundo indicia
et signa vera ad cognoscend̃
habitudinẽ hom̃ quo ad bonũ
seu malicia m̃ hijs tẽpibus Si
cũ retrosuerim̃ ꝓtita secula
sẽdm̃ iudicia scripturar̃ clare
relucet nob̃ m̃ eis q̃ crudiq̃
graues plage imminebant tam i
filijs isr̃l q̃m̃ m̃ ceteris nationib̃
generib̃ siquid erat ctissimũ q̃
magne culpe ꝓfessi sunt Teste
Joh̃ Chrũ die inquit ante mortẽ
hoĩs m̃sũbil ꝓcedit m̃fintas
sic et aĩ cruna aut hoĩs aut
loci alicu inenarrabilia ꝓcesse
runt pcũ liquet hoc ante di
luuiũ aĩ pharaonis subuersionẽ
aĩ captiuitate Dece tribuũ isr̃l
aĩ captiuitate babilonicã etiã aĩ
afflictiones singulariũ ꝑsonar̃
vtz de Dauid Manasse et Salo
mone ẽt plena ⁊ hystõ Iudic
testimoñ de hijs ferens ad ꝓ
positũ nr̃ũ hec reflectendo n̄
m̃ insensibil̃ esse ignorat quib̃
malis et afflictionib̃ ia mũdus
vigetur et ignoro q̃ hec afflic
tiones pncipia habuerint aut q̃
finẽ sint habitura Si tñ alqñ
finẽ aliquo sp̃ claudenda et fo̅r
te nõ magr̃ et magr̃ augmentũ
sumpturi et hoc forte magr̃
estimatur ẽre quotiens audiuũ
et sentim̃ pestilencias fames
terrarũ et vineaꝝ sterilitate
gladios hostiles m̃ alijs mundi
ptib̃ enormes sanguĩ effusiones
diuasiones regnor̃ ducatuũ pin
cipatuũ depopulatas ꝓuincias
litas ꝯ mortales esse m̃ se ger
manor̃ fratrũ mendia mutuato
villar̃ oppidor̃ et post m̃ straura
tionẽ eor̃dẽ iteratã m̃ festina su
p̃ hostilitatẽ siue ab m̃estino igne
hom̃ depopulatões captiuationes
spoliationes rapinas q̃s ut vix q̃z
possit̃ securũ iter p̃ vnã leuca
ꝑ̃ domicilio quot hereses ꝓfes
sa est etiã recentib̃ tẽpib̃
q̃tar̃ cruentũ etiã altaruũ
desolationes vidim̃ et sensim̃ cle
ricor̃ et ꝓpli fideliũ mutilationes
exp̃siones spoliationes expulsiones
detrimentationes q̃z membror̃ vmagi
nũq̃ contusiones et sẽtentior̃
coniculationes ornatuũ etiã
libror̃ calicũq̃ corruptelas et
alia enormia tempe hñamie
ꝓsecutiones quib̃ dmũdare sufficiet
et vtinã hodie ista finẽ haberent
Cernim̃ nõ videt quo vilescit cen
sura ecclastica aput laicale ꝓpin
vt vix alic̃ reperiant̃ qui sinas ex
cõicatis aut m̃dicti aduertant
clericalisq̃ dignitas et religiosor̃
status ullig momenti estimentur
aput seculares nisi mquitũ ꝓ eos
foueant̃ ⁊ ꝓ possessiones clerici aut
religiosor̃ sustentant̃ et contribu
tiones ab ipis recipiant tamq̃
ab alijs sibi uice dominio subiect̃
amant eã plus possessiones eor̃
et dona q̃m eos ipm̃ q̃ procuratores no
bilit̃ hodie sunt monasteriũ religio
sor̃ ut ibi suas stationes dietas ter
minos et placita constituant Nonne
hec maxime sunt pene ut eos q̃
sibi filios reddigant impacientes eis
totiens quotiens eis placeret ad
seruiend̃ ad contribuend̃ ad procurand̃
et ad oĩa libita obediend̃ cont plu
legia libertates tam iurisdictionũ
ri q̃m regaliũ krar̃ ac pncipiũ
apl̃icas dongnõ
De festinatib̃ vero q̃ dicã Nam

a septuagmta et cĩ annis pauci an
ni fluxerunt quibꝫ pestiferorum
stismatũ nõ deplxĩmꝫ afflictiones
pluribꝫ de papatu contendentibꝫ
et etiã̃ sentientibꝫ tyrantibꝫ alio
absoluente alio ligante et mꝰ se
mutuo contertantibꝫ blasphemanti
bus maledicentibꝫ ꝫ scandalum
ꝑpli xpiani et nõ solum se proma
nus pontificibꝫ gerentibꝫ sꝫ ad
duobꝫ gnãlibꝫ conciliis Nonꝫ
vere existentibꝫ sꝫ se asserentibꝫ
et sẽp ꝓ ipis gerentibꝫ ſmul et
eode tempe Fiere qualia et gnta
monstra ꝫ se scã mater continet
etiã vt olim ꝓcepta ꝫ vtero esau
et Jacob cõmut sil nũ se colluc
tantes hanc dissonantiã modo
plangimꝫ sꝫ porius eos illarꝫ ꝫ
nob defleze deberemꝫ ſ nras cul
pas quibꝫ cessantibꝫ vꝫ utiqꝫ pe
ne aut cessarent aut nõ obessent
dicente dño ꝑ os Jeremie Si pe
nitentiã egerit gens illa a malo
suo agã et ego pomam sup malo
ſ cogitatu ut faciem ei Jer xviij
Et subdit ſmlit de bono Si sent
malũ ꝫ oculꝫ meis ut nõ audiat
verbum meũ pomam agã et ego
sup bono quod locutus sum ut fa
ciem ei Cius audet alit dice
ꝛ qꝫ ag hec flagella esse cul
pare quas tñ deus ꝫ medicinã et
correctionẽ nram ĩmittit ut olim
filios ſibi qñ aversi fuerũt a deo
Et illi quidẽ ꝫ pems agnouerũt
dnam offensam et reuertebantur
pententes sic scriptũ est Cum
occideret eos quetebant eũ et
reuertebant ꝛ ẽ Cius go hodie
ex ipsi afflictionibꝫ recognoscens
peccã sua convertit ꝫ pmaz agendo
aut dicet quid fieri putamꝫ u ca
su hec mala contingẽ sꝫ casus
et fortuna ꝫ deo locũ nõ hnt Cui
deus sit causa non patrides q̃ lis
est casus et fortuna Exij. Soluit
Deo verificata est hec ꝛ ẽ ꝓpha
ptissimi eos nec deleuerunt attri
nisti eos nec reperiunt disciplĩ
nam Et ubi ffrustra percussi filios
tuos disciplina nõ receperunt Et
utexp interfeci et pdidi ꝓplm meũ
et ꝫ a vite sius non sunt reuersi
Jer xxv Et ꝫ hoc augmẽtant ꝛ pecca
tom quo ad futurã penã qꝫ penas
pontes nõ sentiũt eis ce medicinales
qñ eger medicinã contemnens mlꝫ
nabilius ꝫ sternatur Quo ꝛ ffigaz
olim gerebat ꝓtarao qui flagell
dñi quibꝫ sanari debuit durior ef
fectus fuit ſ submersio ĩ mari ru
bro Ced utiqꝫ nob verend est fide
ex hijs plagis in nob nulla sensibi
emendatione et si nõ in pñti vita
tñ absqꝫ dubio ꝫ futꝝ cĩ et ꝓcepti
contemptꝫ et remediũ amm

Jam post gnãlia dicta de pemb
desciende libet ad quasdã species
riores quas ex scripturis elicere pos
sumꝫ et ex earꝫ comparatione pstringere
placet que pene ꝫ sligende erut
quorndã hoim culpis quas tñ
quos tñ ꝫ pñti videmꝫ impune
petere ut pmas eorũ videmꝫ ꝫ
nime tñ estimare debemꝫ eos
culpas adeo fore neglomendas
ꝫ futurꝫ dicente Augꝰ Nullꝫ est
dedecus culpe sine debite ultricie
obmissis culpis ĩgi ꝛ et pemb ex
inde secutis ꝓmi angeli et ꝓmi
hoib quoꝝ culpe nrã existima
tione satis parue essent ꝫ ex
pemb sequentibꝫ earꝫ gnitate pen
sarem Quo ꝓmi irremediabile
ꝛ vero nõ ſ ẽmigenti filiꝫ dei mor
te delectum est De quibꝫ ꝓ tactũ
est Transeamꝫ ad alia quib non

meretur punitq esse acerbissima
morte et hattenq nequitias zo-
gomitas fulgure et igne de celo
descendente Cum nulla lege
scriptam nec ypocrate nec doctores
receperunt et hoc nō obstante
mdicat eos deus tali pena tem
porali esse dignos addita ad hur
etica ut de igne ad ignes et
nos transierit vera est hec
sua Vetus vbi non seminasti
et congregas ubi nō sparsisti s
verbum iudicatos quod et tempore
vniuersalis diluuij vbi totum mu
do pereunte solū octo homines sic
saluati nulla mutatione doctor
precedente sic p tuā transgressione legis
nālis Cuius nō obstupescit me
morans septē gentes de terra no
bilissima promissionis a filijs isrl
deo iubente ee expulsas ymo in
mūbilem multitudinē prostratā fuis
se ypocrate pena eorp eiu tri nulla lege
aut predicatores recepant ad se
missos de moyseb ero et Aaron
electi dei sancti q ypocrate vnū panē
q nō dederūt gloriā deo ad aqua
contradictionis punti sunt post mul
tas preces ac penitentias ita ut
nō meruerunt nec ipi intrare
nec filios isrl introducere in terrā
promissionis vt Ruffin testat hystō
apparet etiā Cum deus nolens
iniquitatē ipe est p hec q̄z p vno
pane murmurationis con deū oēs
filij isrl egressi de egipto pter
duos solos mortui sunt in deserto
nec meruerunt introire in terram
promissionis vt tradit sacr scriptū
Nui xiiij Item p pane formationis
deus percussit xviij milia Nui
xxv Item temptauerunt deū
loquentes con eū a hyspentibq multi
plicati sunt Nui xxi Cruare plagaq

menatione sunt paulq ꝑ dies xl
Hec omnia in figura contingebat
illis scripta sunt aut ad correp
tionē nram in quos fines seculoz
deuenerūt Cuius etiā nō terret
legens in l' nui de datham Chore
rec et abyron ꝓpter rebellionē
corp con moysen quo terra viuos
eos absorbuit descendentes
viuentes in infernū tri oi corpe ba
et tabernacul corp et alias p
pane murmuratiōis xiiij milia hom
et septua gentes percussas esse
Nui xvi De Ely vero sumosa
cerdote pro insufficienti cor
reptione filiorq suorq quos no
uerat inique agere quā pena tpa
lem et eternā ꝓpessus sit clare
testatur scriptura Cuius vero
David peccatq sit p adulterio ho
micidio furtio mendacio mime
tatione supba ypli et q̄ acerbissima
pena flagellatus sit p pulsione
a regno a regia sua tunitate p
filium suū absolone qui et impu
dissime omēs eiq uxores publice
fedauit Eiq̄z ussiz ad morte pse
cutus est Iquita pestilentia deus
immisit in isrl ꝓpter suū panē q̄
ut in triduo lxx milia morerent
nullū puto latere qui scripturā
non ignorat Nec erubuit memorie
de ypsa dīm qui a deo missq ad
Jeroboam regem de juda cum
corripuit p ydolatria et postea
p quendam filiū ypham deceptq
est ut rediret et comedet panē
con dei mandatū credens tri et
simplicitate eiusq verū ee ypham
vt ille dixit et post commestionē
in via p leonē occisq est Cuius
deus suū eternū ypham morte pu
nit p panē qd nequaq sentit pu
tans minime peccare quo putauerit

est grauora pñā etiā mīnistorū scient
commissa et reiterata lectur hīstō
iij pte xiij ¶ Quid dicā de cēmbg de
roboam Baaza Jozam achab ach
as Manasse et cæterop regum ysrl
et Juda quīte pene subsecute sunt
sceleza eop et totius tribg ysrl si
decem et duop tribuū videlicz
Juda et bemamyn qui in captite
omēs ducti sunt ad diuīas mundi
ptes / De authiocho vero pissimo
rege et tempe suo de alijs quos
pmo et 2o liber agathop cōme
morat qī miserabili morte mte
rierunt de penis tpalibg ad etnas
trāseuntes Cur de herode et alijs
multis quibg plena est scā scriptā
de quibg omnibg et culpas et pe
nas legimg quos dignū duxi et
cōmemorare ut p illop tam pe
nap q culpap speculū possimg
culpas et penas neop tpm Cla
rissimū enī est q nō imparia sp
nrā tpa quo ad culpas illis pōt
bus temporibg si nō centuplū ma
iora ut prig tractū est et iam
sit mutuata ut nec culpe esti
mēt pre consuetudine nr audent
quidem corrigi aut redargui n
et execrari et laudari videntur
Cum laudatur pater in desiderijs
anie sue et iniquus benedicit sed
descendo ad penas Non possimg
pbare equales esse penas salte
psonales penis prioribg q equa
libg imo maioribg culpis Ubi enī
hodie videmg punirī adultia for
nicationes rapinas furta usura
rios ambitiosos mendaces dolo
sos amaros sediciosos rebelles mūmu
rantes inobedientes superiores et
plates suos subiectos nō corrigen
ut olim Heli et Helyam inmabilia
crimina que pene ubiq freqtant
et tm nec deo nec ab hoīe in spē pu
nunt ut olim et forte impune
lz hoīes peccare ⁊ absit hoc q
iustitia dei que reddet vnicuiq
ꝯm opa sua Sed cur hodie hec
a deo nō pununt forte aut non
agnoscit ea aut forte ignoscit
primū dicē est blasphemia deo
irrogare qui vnusquisq vias consi
derat 2m vero licet mag dei
misereat nō sunt ligate tamen
absit ut eius pena sit fomentū
peccandi lz quibusdā differre pena
aut nidulgere ad emendationē
expectando nō credit impabile
Cur aut non punit modo sic olim
primo quidem vē dicē possimg
Si hoīes peccantes in pñti punirent
nichil vltimo iudicio suo reseruaret
cum nōdū venit dies qua statuit
in quo iudicaturus est orbem trā
quillitate Si nullū puniret si
deretur culpas approbare 2o cur
mō nō punit qz si puniret passim
hoīes faceret eos timore penaꝝ
nō peccare nō amore virtutis
voluit aut hoīes ex radice di
lectionis nō metu penaꝝ abstinere
a peccō alias hoīes facerent ti
more seruili sibi seruientes non
amore filiali 3o deo ut filios suos
doceret ut et ipi equanimit ma
la tollerarent sine appetitu vin
dicte cū ipi viderent dnm sui
vindicare potentē tam patientē
blasphemantes se ad penam ex
spectare 4o ut electos suos mit puer
sos conuersantes p meritū patiē
doceret ee coronandos Cum vi
dentes multa mala impune
fieri nō dubiū ee multos amaritudi
nis in corde respuere ut olim
loth iustū mīt sodomitas conuer
sante scriptura testat ipi patres

inquis oppibꝫ cruciabat q̃otid̃ mar-
tirij sibi cumulantes cum zelus
domꝰ dei cõmedit eos in medio
nacõis prave et ꝓse fuerunt in
veteri testamento pcres tã acerbe
ꝓ pcis punivit vt omnib⁹ posteris
forent exẽplo cum deus nullos pec-
tores ee nõ sinit sine hic sine in futo
punitos Congruit est tanto elon-
gaminitatis tollerancia tpi gre
xpi qm̃ tempoꝫ veteris legis cui
tps ausitatis Nouũ aut tempus
benignitatis Et sufficere credidit
deus debere ad iustricã sue iniq̃
mandã Cuoma pectores nitere nõ
tnsibunt pctos timosos puniusse
ner indigere Ideirũ hoc retentibꝫ
pcis significare vlont tollerancã
diuinã pectus expimit dicens nõ
tardat deus promiss sicut patient
agit ꝓter nos nolens aliquos pi-
re sed omes ad pnãm reuerti ij
pet iij Ner ꝓ hanc impunitate
deus voluit homes ee peccatores
ad pectã dꝫ penitenã sectari sicque
loci penitendi amitterent atq; tpoꝫ
eis concessum magnã pterirent
cuncta ipis minare supplicia ꝓsen-
tente illa iplica sua iniquo-
tas qm̃ benignitas dei ad pnãm
te adducit sm̃ duricia cordis tui
et cor impenitens thesaurisas
tibi iram in die ire et revelacois
iusti iudicij dei Et hinc de causa
homes impunitate sibi promittens
sine timore ruũt de pcis in pcm
vnde mꝫ erant tempa tam pi-
culosa sit modo Cũ homes sit se
elongant a deo ner timentes pe-
nam ner amore virtutis ad bona
trahuntur Et sm̃ Iosiem ecclm̃
to hodie pectores mag punimur
tante acbiores pene eis in futuris
reseruantur Deo nõ est gliandꝫ

de impunitate pcdꝫ si magis for-
midand Micior em̃ pena Iosieme
cruciabit Sodomitas illis priorib⁹
tempib⁹ qui ner legẽ ner ꝓphãs ha-
buerunt et ptem penaꝫ suaꝫ hic
sustinuerũt quia Sodomitas nr̃ [crimina
tempib⁹ sit suoꝫ subditoꝫ nõ ceri-
pientes acerbiori pene affligent
in inferno q̃ olim Ely et sic de
alijs cũctis Nã quotidie verificat
sacre scripture tam̃ voces ꝓphãꝫ
et aplorꝫ pntes cristencrũ habent
nguit moysen et ꝓphetas audiebant
illos i dicta ipsoꝫ Magnus est mar-
tirũ rotidie clamat innumeras hoi-
nes ad dna promissa et ad caueñ
penas cõminatas Deo hodie ner
nate est ꝓphãs aut aplos vnos q̃
mtratula expectare Cũ hec oia
sit certe pterierunt ar si eos ante
oculos nros teneñ vnde milla
certitudinẽ pterde potimꝰ de nris
pcis Cuius vero aut quando finis
sit maloꝝ istoꝝ Cũ de die in diem
tualescunt pcta et delictores hoies
fiunt quis nouit sensum dni aut
quis consiliarius eius fuit dicit ꝓ
inde Hemicus de hassia de malis
nrisꝫ tpm Nome quia certes deus
iram in limeam et pugnabit
cũ illo orbis terraꝝ con insensatos
vel putas pmittet mundꝰ ꝓsilire
ꝓ libito de pcto in pcm in futurum
seculo cuncta puniturus An pesti
lencia sit vniuersalis erit quia
et terribilis et cũ strage bellorꝫ
in quo tpis spacio totus renouabit
orbis vel habitacio saltem xpia
norꝫ ab inquis purgetur atq;
omnis in ea adulterina gradatio ean-
dicatur Sit enim culpa homi tre
bresciat sic vltricis pena pcdꝫ presse
et gladius dei qua nulla salubris
medicina q̃ veni de pcis penitẽa

an nulla conformacione cum media
venet Antixpo malicia consumatur
q ut errore pene facto omes con
uertantur ad xpm ut fiat unu ouile
et unus pastor De ca omj malor c. 18

Preditorum omm malorum et nup
et antea actis temporibus sive
lumo speculari tam p ductoritas
doctorum q̃ppria experiencia reputa
fomitem pene inolitam consuetudine
multitudine pernicie et impunite
eas esse malorum et quantu multis appa
ret hodie esse in cam locutem sonu
nu illorum qui vigiles dnt esse dei
cruitatis et speculatores domus isrl
hij cum sint Xpi super cunctas Consti
tuti sint custodes sponse xpi ac
sponsa cmissas sibi regulas Divina
voce traditas hijs quas et se et spon
sam instituc exponc et regc de
berent Sed heu multi ex ipis densa
nube oculos ipsorum obumbrante ner
vident luporum incursus seu violator
ausu quibus sponsa destituitur imo
postituitur alto quippe negligente
somno depressi ad nullius dicte q̃
inittionis tomtruit exp̃gisount
Que vero possint ee illa tomtrua
no utiq; alia q̃ diuinarum sc̃pturarum
et doctorum catholicorum cominationes
troresq; penaq; que resonant negli
gentibus pastoribus ut sint durius
simu uditu hijs qui ptimt fit
potentes potenter tormenta patiant
Sanguine illorum de manu tua requira
et terribis vehemtius cominatu vo
cibus ysaie Vae mgnt pastoribus
qui tu glificat se et ni deliciis sunt
tantu date ei tormentu et luctu
Et pastores tot mortibus digni sunt
quot exempla damnatorum ad sub
ditos Et quot cottidie ad mortem
re negligentes ptmittunt Et
deus ad monsem Tolle cunctos pn
cipes ppli et suspende eos con solem
ni patibulis Nui xxv Et talia in ma
bilia vitaq; testimonia et revera
sup modu imrandu q̃ia tomtrua
corda aliquorum no emollint aut
terrore concutiunt non ignorantes
infallibilia ee testimonia veritatis
que utiq; complebunt in tempe suo
Sed forte estimant nu ad eos ista
ptmere ut ppter eos dicta ee videat
tu tales si quer ad eos no ptmeant
Et si vere quer de se sentire debeant
que in diuina vna Bernh de vdo
neis et irreprehensibilibus pastoribus
in uno simone exprimit dicens pu
ritatem niquit cordis platus meo
habeat ut prodesse desiderat non
preesse et ut ppriu comodu vel
honorem seculi uel aliud quispiam
suu in plationc non querat pter
solu beneplacitu dei et aiarum sa
lutem Sed cu intencio est pura
ut reprehensibilis quoq; natura
est conuersacio ut forma factus
gregis] uscipiat fuge et doctrine et
quecunq; discipuli docuerit esse cont
ria in suis operibus uidens agenda
ne forte sub nmuratione possit si
quem arguit et dicere Medice tuam
ipm Talis enim oratio prima dam
nacio plati prima subditorum pdicio
est Hic quilibet presidens detegat
omes pluures ypocrite affectiones et
clara luce se speculetur si peccata
eo repientur et siquidem sit ei
laude utiq; pdicanda et sm vero
fugeat pcio q̃ timeat de astensi
u tem in periculu suu sup cathe
dram sedet monsi Huic aut experi
mentu sumere pt p aliqua euiden
tissima signa primu si plus doleat
de cau alicui siu subditi in pcm
mortale q̃ doleat de aliquo gnali
tuq; dapno temporali t in signum

si plus indignat de iniuria in
deū facta aut in ꝓxim q̄ si quis
ꝓrie persone iniuriā inferret. Im
Si plus gaudeat de consortio sp̄
tuentiū deū et qui alios ꝓficere
pt̄ in lucro spiali q̄ de consor
cio alicui qui lucra ei augeret tem
palia. Item Si consideret mentē
suā plus exhilarescere ꝓspiciens
i grege suo lucrose spualiū in
crementa q̄ si tempalia sibi bona
multiplicarent. Item Si sollicitius ex
mentis sue ad hoc tendē ꝓsenserit
ut cōtidie crescant spualiū
amatores et cultores. In quorū in
cremento senciet ipe speciale gau
diū cordis. Item si ex corde et no
ficte patiū essē si ombus expedi
ret cessatio esset mortis
dare salutē oībus. Quanto magis
oiū tempaliū impendē si ntē ec
ꝓ oiū salute dicente paulo Ego
impendā et impendar ipe ꝓ ani
bus vris. Exemplo xp̄i qui pro
bus suis posuit aiam suā et ne
via de ceteris periret defendit
dicēs. Si quē petre inquie
mas si plagā tuas plusq̄ tua
plusq̄ te. Item Pasce
oues meas et sup omia dapna
aut distima in mente sua dapna
preponderet animarū utq̄ ut ia
saluet oia alia dapna vilipendat
Exploret se quilibet in signibus
non sub dolo se palpando. Nam
hec sunt vera signa boni pruden
tisq̄ dispensatoris que constituit
dns sup familia sua. An in signis
Si interiore et exteriore sollicitudine
plus impendat ꝓ cura aiaꝝ sibi
cōmissaꝝ ne pereant q̄ temporalium
consuacione seu multiplicatione
Et hoc discerne pt̄ in exercicio
suo et studio cottidiano i tentatiōb
in collo q̄ne in computacionib cot
tidianis in oculis suis meditatio
nib et cogitacionib que magis
mente eius occupant et manus
ac longius tempus consumit. Item
signū si ꝓ se occupati no desint
in cura temporalium attendat sedens
in eisdem ꝓ aliis vero spualia
quibuscunq̄ petierit no multū pen
sans quales sint qui spualibus pre
sunt. Magno certū spectans opere
vero et vix repiens quibus tpalia
cōmittit cui quibus et preceptor suos
tenetatus habet cū spualibus vero
raro aut nūq̄ licet signa ponit. Item
ad eligendū papā de considerac̄ōe
Certe admoni speculū quilibet dñi
gregis speculatore se posse speculari
an vere pastor sit siue intendentius
ne vere ꝓfessionem sibi aliqñ dicatur
O pastor o ydolum zacharie vi pastor
et nomē ydoli dei reputatōe seu
exteriori actione. Et paruū ante
Ad hoc sume tibi vasa pastoris stul
ti qua certe ego suscitabo pastorē
in terra qui dereliqua nō visita
bit dispersum nō quereꝫ et contritū
nō sanabit et id quod stat nō enutriet
et carnes pinguiū comedet et ungu
las eoꝝ dissoluet. Et subdit. O pas
tor et ydolum delinquēs gregē cū
terrore et tremore cordis pastor su
per cor dis cruinas speculari debz
ut intelligat qua intentōe finali
domino gregi presideat an finali
ut se pascat suos et sua an ut gre
gem dei in cura aiaꝝ nō solū in
structione tpaliū quia ista sunt inci
pientia aie vero pncia bona
ꝓ illis sequēte dicta premissa insul
libilia recipit deo dicente pmū
querite regnū dei et iustitiā eius
et hec oia adicient vob. Sed de
pncipalibus dixit pascite oues meas

non te non tuas pasce nō mulge
non marta nō mtfice vezeatur etc
sp ḧant aplicam ſmam nō dubi
tans duunos oculos mtiora cordis
ſui trimad vnus ē mquit ſmo
dei et efficax et pentibilior oi
gladio ancipiti et ptmgens usq;
ad diuisionē aīe et ſpūs compagī
quoq; et medullaꝝ et discretor
cogitacionū et mtencionū cordis
et nō est ulla creatura inuisibilis
in conſpectu eius Ad hēbē iiij ne forte
cū putauīt in futuꝝ ſe forte re
muneranḍ a deo tāt bonus pastor
dicat sibi ſtrecepisti mercedē ſuā
quā in officio quesiuisti Cuius in
tencionē qua ītē pſuasi ego non
Nam ſm Ben ſingm ad euagandē
de cōſideracione fide vides mḡ
omē cōtrariū zelum ferueīe
p ſola dignitate tuenda i. ioſe
in dignitate et officio cōpiando
ne audiat illā ſmam Cum vltō
nō potē villicare ſicer ſuā i multis
vt vereor extremo timore timet
ne cedē cogatur Unde omis ſol
licitudo primū ad hoc tendit ne
audire cogatur da ſuus locū
et tuc tribore merpiat nouissim
locū tenere non meruit timorem
tantū in futura ſua p̄cedē cum
villicaꝝ tue ſi ſolum ne cathedre
valeſtre cogitat in vita pati
Estimant eīm a multis mius clare
ſpeculantibus oīa ſana ee in pla
tura ſi ſola temporalia confluent
seu treſtant vt ſm Bernh Si
ſtudiū fit erige muros et neg
lige mores de quibus vltima cura
est licet tñ ſine tpalium pmissione
ſpualia non ſubſiſtant ſi hoc oportet
fiee et illa non omittē Tanta
eīm ſollicitudine vident quidam
pastores animaꝝ inſiſte tporalium mstau
racionū et pompaꝝ in exteriori
apparatu et vestiū cultu et ſimi
liarū multitudine ut nō heat dñi
mi capitaneos castellorū et pastores
aiaꝝ Nemo tñ pt duobus dñis ſ
uire ſ. extrema ſollicitudine u
trisq; curā impendē Oportet vero
alterū alteri ꝓponē Sunt vero duo
periculosissimi defectus in pastoribus
a deo voce ꝓphetica reprobati vi
delicet cecitas et mutitas ysa
ie Speculatores eius ceci omes
nescierunt omnes muti canes non valentes
latrare videntes vana dormientes
et amantes somnia ceci et in quibus
duobus periculosis defectibus sequit
Id ipm Jeremias in suis lamentis
tribus planxit dicens ꝓphete tui
viderunt falsa et stulta nec aperie
bant iniquitatē tuā tibi ut reduc
cam captiuitatem Treno ij Unde
omē malū orit in plebe et in
tota cīa dicente Jugo dormiunt
disciplina semit impunita negligē
tia cum iniquitas timeꝝ cultoꝝ
negligentia arguit et lutosa
domus tecti indicat fracturā et
pallor foliorū in arbore traditem
claudat vicinū Ordinio ep Sic
indisciplinato ꝓpli signum est
negligentis pastoris Inter est em
speculatoris gladiū videre ven
ientem et insonare buccina vt ce
teri ꝓpli se custodiant quod si non
fecerit ille quidē ꝓpli mḡnte sua
captus est sanguine vero eius de ma
nu speculatoris Deus requisitus
est Eze xxxiij Nemini vero puto
indubitatū q̄ si pastores essent
legum sibi traditoꝝ custodes
in vita ſcientia et correctione dis
cipline q̄ fleret virtus in subiectis
de occulta vero intentione cordis
quis pastor in cathedra sedeat nulli

licet audiente dicente paulo Nolite
ante tempo audiuare quo aduisp ve
mat dns ℟ Sed licet recensitis ſſ
vt quilibz ſcipm̃ tritiſſpicat Nã
nemo nouit que ſit hoīs niſi ſpus
qui in ipo eſt Spūalis tñ oīa
dijudicat et qi p tumulos quaſtã
extrinſecus apparentes quid mterij
lateat facile agnoſcit Negz ſua
penderida eſt hoī conſideracio
acutiſſima qua ſcipm̃ homo in
quolibz ſuo exercitio ſcrutetur
quo fine qua intencione homo qb
preſideat aut aliud quid faciat
nam tota rō meriti aut demeriti
lucri aut detrimenti conſiſtit in
rone finis r pō teſtante lucha cor
pus tuū eſt oculus tuus ſimplex fuit
totū corpus tuū lucidū erit ſi
aut oculus tuus nequā fuit totū
corpus tuū tenebroſū erit Nūt ip̃
oculos mtelligens mtencione
ſeu fine quo opus ſit p corpus
actione ſpam extrinſecā oēs hoīes
penſarent licet et ſpecularentur
mteriora ſua et priuatas intenciones
dirigerit in rem finē q̄ multe
actiones hūane eſſent meritorie
vite etne que nūc ſit pale et ve
rue eulabunt Sic preceſſ exem
plificat de defenſore pupillor
et viduar oculo habito ad retri
butionē muneris xxi Omēs ſimp
Excell De labio veſtero mteriꝰ
ſpeculaſ vtē et pure intencioſ
Non tñ diffidend paſtores ſepiꝰ
in obſeruatione ſubditor poſſi tñ
reſiſtendum ſi licet pio paſtori
no eſt timend Diuino ſpiritu ſit qd
m̃ placet Nullū enī legimꝰ deſtiſſ
ſe poſſe zelatoribz dulcedines
puerop ſic pt̃z Diſcendo per
omēs p ſmgulas mundi etates
Deo em ſtatis auctoritas tribuiſ
quo ad penaꝝ mflictionē tum n
lege diuina q̄ p canones ſanctos
et humana ſtatuta ē cōmiſſa vt ſi
qui p ſimplicē admonitionē non
corrigunt p censure diſciplinam
a malis arceantur Qui cū pene
mediocre puerop dicit eſſe cōpi
ſſi ethicoꝝ circa finē licet diuer
natiuas conſtituendi reges et alios
principes ad leges condendas ha
bentes vim coactiuā ad vtut ſ
actus q̄ſſimo ſuaſorio ſapientiū
non hz et inſuaſibiles extirpari
optet Deo omē malū in policijs
in ſpūb in monaſterijs in omnib nūdi
ptibz oritur et conualeſcit cum
leges nō cuſtodiunt puerſi nō caſ
tigantur tenſuri diſcipline laq
ueſcit et paulatim repeſcit ſtu
ut in obliuione veniant leges
et mores corrūpunt et vicia ſeu
conſuetudines vitioſe p legibz
defendunt et poſtea minime
valent extirpare Deo querulat
dns p ſpham paſtores multi de
molliti ſunt vineā meā conculc
cauerunt hereditatē meā voluit
eā benuoli a ſubdit videri et
timent eos contriſtare exceſſus
eoꝝ diſſimulantes ſeu cetā extu
ſanites et ſcipos una cū ſubdit
ſpectua morte ſimentes qui ſſ po
tiuſ debebant hre Eli ſūmꝰ
ſacerdoteſ et filios ſuos Cui dicit
honoraſti filios tuos pluſq̄ me
Cui quia ſiles ſunt in culpa nulli
dubiū quin pares erunt in pena
licet eni quod eſt nolle contriſtare
grande malū ſemp operatiū eſt
et hodie nō deſiſtit operari iam
cui nolunt contriſtare et totū
genꝰ humanū contriſtant Eli filios
contriſtare nolunt ſi poſtea quid
nde mali ſecutum eſt claret ex

hystoria ij libr. Nam amon occisi
absolon similit suspendio interi
et ipse dauid expulsi p filiu suu
absolonem compellebat a tri
tate regia exulari herodes saltat
rem puellaꝝ filiaꝝ herodiadis nolui
contristare deo mentit in gomi
dui Johannis baptistaꝝ decidendo
Sedechias rex Juda noluit con
tristare principes suos petentes
Jeremiam ꝓphetam interfici et ꝯ
ui pena se p hoc subiecit Je
xxxviij Saul ceps rex noluit con
tristare ꝓphetam samuhel ꝯdemnare amalech
itaꝝ consensitꝝ ꝓfuit meliori
bus gregibus ouium et armentoꝝ
pepercit et ꝯ dei mandata se
cum tulit et p hoc se et sua oez
positate regno tpali et etio
ꝑmiauit Ihc dr ego vero salubri
contristare subiectos magna
confert utilitate uiz ne abraha
mus filiu suu ysaac volens occi
dere ad ꝓceptu dei nimo immolare
sibi et ne oi positate sua etiam
ꝑmeruit benedictione gen xxij
Dicit paulus Corinthios salubriter
contristans eos ad pnam reuoluit
ut ne ullo deficeret immo gratuss
est de eoꝝ contristatione fructuosa
ad pnam ij corꝝ vij Unde dicit
Quae sm deum est tristitia pnam
ne salute stabilem operatur sedi
cit tristitia mortem operat Et mox
subdit Ecce enim hoc ipsum bona hec tristitia
ne subiecti operatur Ultima pars
lorum fuerunt ne cordibus quoꝝ
dam pastoꝝ qui suis et suoꝝ
populis ꝓfuturis p hoc consulere vellent
que utiq; vera esse nō dubitandū
et complebunt tempore suo licet
paucum apud multos hodie pro
ficiant Sed unus apex aut unus
iota de lege non ꝓfuit Et nos

sermo certissime hereditaria qua
ex ore veritatis ipsa sumamus Cuius
uba nō transibunt celo et ter
ra transeunte Sed nō miramur q uba
nra ne pauci capiūt Quia est sa
pientia dei que tradidit auditu
ribus Et xpo aut Quod sermo log
nimur quod videmus testamur et testi
monium nrm nō accipitis Joh iij
Non tm ideo vitus silenda est lis
auditores et executores non ignoa
rare est ergo Et quia nō obe
diat ei lugendi et plangendi est
dicendus cū Jeremia Solus sedeba
et plangebam qm cōminatione
replesti me Gloꝛ xp Sed et oīa
et flus lacrimis ad deū et que dei
mittere det et ꝓficere Exoramus
p sua gram corda platoꝝ mobe
dientia suoꝝ mandatoꝝ ut eum
gilent ne custodia subditoꝝ Cum
negz qui plantat est aliquid
negz qui rigat sz qui incrementum dat deus

Cap 19

De pauanite saluandoꝝ

Nunc ex prioribus late tractat
de omnibus sexibus etatibus
usqz ad nram ultimā etate dili
gens lector et speculator potest
euidenter coniecturare an plures
sint saluandi q damnandi aut
eoꝝ Circa singulos conditiones
vere timentis deū et iusti ne
ambulantis ne via et aliqs
alienus non sit intendens et po
stremo horres portū et ꝓsentan
tempus certa pmas conditiones et
alios sine eas conditiones clare puto
vob relucere quis maior sit nūs
et puto cum non multo pmū exer
lentem sine ea que dicta sunt con
siderata moribus singulorum liceat
vitas euangelica clare de hoc ver
tificet dicens Multi voti pauci

electi Et alīs Intrate p angust a
portam qz lata porta est et spacio
sa via que ducit ad perditionem
Et multi sunt qui intrant p eam Quã
angusta porta et arcta via est que
ducit ad vitã et pauci sunt qui
inueniũt qñ vñ de aliis apli ihũ
quererentes dixerũt Quis si pauci
sunt qui saluent Et respondit eis
ihc Contendite intrare p angustã
quam plã sunt vero angustã
plam sñr duo quidã duo causant sz
obtemptus voluntatis et tollerana
passionis Et quia ista duo in ho
minibz rarissime reperiunt ut de se
notũ est deo et paucissimi saluant
liz maxima nũ sit et est saluandoz
tñ in comparacõe damnandoz reperiũ
esse pauci Attestant Aug hinc pau
citati multiplices fige veteris
testamenti Primo archa noe sñr cõ
doctores figurã tenuit cõe in qua
soli octo saluate nãe sunt homi
toto mundo p diluuiũ pereunte Se
cundo sili in qua soli trinab cid
domo sua confugiũt est in via cibi
bus pompe Se ut pdi dicit est
soliũ duo hoiẽs de ser milibz egipti
de egipto egressi sunt tra pro
missionis cibi ihũ posterã indesto
Quarto cõ saluandoz ex habi
tudine omi christi mundi primi
tatis id clare hz videri et hodie
ex corrupcõe morũ pene omi homi
pz euidẽt Et pauci cum sunt
qui vitã suã et mores suos confor
mant sacris scripturis aut vite
sanctoz ab ecia approbator aut
sñr cõmis regulate dictamen vi
uũt et nõ sñr impetũ sensualita
tis hoc cottidiana testat experien
cia Et vltima de cibi puer sitatibz
et si vitare nõ contingẽt tñ vẽa
sequitur prima s contricio et cõfessio
Quo quo tñ scrupulosi tñ debz ee
crudelis iudicare Cum soli deo nuda
et apta est ibissus humane conscie
an vera sit et sufficiens contrio
an integra et pura sit confessio
Caudiũ tñ speciale nõ dubito an
gelo sathane ee s hoc salubrimi
cõ oia vitia s sacramentũ penẽ
inficere possit et oia arma sua ad
hoc vibrat ut confessionẽ infirmi
tuosam reddat militat enim hoc
ypocrisi apprie confidencie et falsẽ
iustitie et tranquillitem subducit vul
neri non sanato et eo periculosius
quo sibi iustior ex simulata con
fessione apparet videmq eñ quosdã
in confessione se extollentes alios
detrahentes pcm sua alienantes
pallentes colores supinduentes
quo magis iusti appareant et con
fessori se iustos ostendunt tanq
fabulam et nudã hystoriã sine com
punctione et gemitu sua pcta recen
sentes p si p forte p vel p nescio
pcta sua exprimentes vel p quitd
deus nouit me culpabilem Cui pi
p notũ et exprime clare nolunt re
ducentias aggrauantes circumstantias
aut confessiones longo tempe spon
te aut sine causa differentes vt obli
uioni tradantur vñ in pcatum
labent obliuiscunt putantes se p
obliuionẽ transitum et affectatum
excusari Et talia oblita pgnale
confessionẽ deleri quod nullo
modo est recedendũ a veritate tpis
recentia pcta confitendi cui adhuc
habeant in memoria aut confessores
surdos ignaros ydeotas et pauperes
munera accipientes et questores
sibi quecendo qui spe muneris ab
soluũt nõ audent corripere informa
re nescium clamosos abutentes et in
causis forte superbi refutat absolue

pmam msufficiente iungentes vi
usficant aiās que nō vuūt et mor
tificant aiās que nō moriunt ꝛ ſm
ap̄lām Captiuas ducentes mulier
culas oneratas pcīs quęstus gra
tis ꝓbales finentes suas confessiones
nō defendentes ad speciem tantū
etiā publice coram ꝑſbō de ambone
possent ꝓdire eosdem tegentes
in spe pcē sue post confessionem
qualitatūq; non vitantes loca ꝑſo
nas officia aut exercitia suspecta
seu quascūq; occasiones seu etatis
que eos ad pōra pcā trāxerunt que
verisile non dubitant ad recidiua
cionem eos posse ptrahe quę tā
vere pēitentem et contritū ōmo
optet deuitare alīs censet nō vere
contritus Nam vere contritus oēs
occasiones actusciones et tās pōra
pcōr abscidit ne recidiuū pcīm
cōtrahat quicquid ueriſde est et nō pēitens
qui repetit easdem actusciones
que ipm ad pōra pcā traxerunt nā
non vere intendit eos derelinquere
vnde dicit Johannes an. in glosa
quidā l. vi ſc. v. vere pēitentes
et confessi quos mquit e hic et
laudabimq cum gl. d. ꝓbatus ī pat
vere pēitens et vē confessus et
lz soli deo cognitus sit nos electos
in supna felicitate laudando tri ex
pedit nob esse speculā de corp̄ra
citate ad cōmonitionem ꝓpriam ꝓ vite
nre cautela et emendacōe videntes
eos indubie scientes nm saluan
dorū multominorie et nūo dapnan
dorū saluberit trebim ne et nos
maiori nūo mulctam et semper
mentes nre sollicitudine erugi
lent suspecte de securitate moris
eos esse solet magistmere deſpe
rato plimor sic in naufrago vbi
soles submergunt vbi minor cautela
adhibetur Et semp speculand est
de via qua pauciores ambulant
in via morū illa securior licet in
via pedum securus existit ꝓ vero
de paucitate saluandorū ſm tho.
est hec Cuia boni ꝓportionatū
ḡm statu nature arridet ut m plu
bus defecit vero ut m paucioribus
ab hoc bono Homi vero excedens
eem statū nature deficit ut m
plibus arridet vero ut m pauciorib
Et hec est felicitas etna difficil
e eni declinatio mentis mt hoies sup
rorem aut est ſm rorem pauci vi
uūt ſ magis ſm sensualitate que
e magis ſm rectū nāe crupte ad
hoc pene tota vnūsitas hoīm se
tendebat et hodie tendit Et ſm
hanc ambulare e ad foueā dap
nationis intrare Ex quo vltio se
q̄ oia appetibilia que a plibus appe
tuntur ista sint suspecta tanq ad
carnē et sensum spectantia et nō
ſm rectū Et ideo mala ut sic bone
corpis voluptates honores diui
tie vestitus pmositates ornatus
delicie venerea que ḡm nb hoīb
appetunt Ideo pauciores de hijs
saluantur Cuia illa sint bona
ꝓportionata tri statui nāe corrupte
hic eā que pauci appetunt vt
pauptas spūs fames sitis iustitie
mundi contemptu abiectio in hoc
mundo hūilis velle reputari ieiu
nia castigatio corpis solitudo vigi
lie castitas vestitus abiectio et pau
lūs contemptu eoz que pḡ dicta
sunt hec bona sunt cui excedens
eem statū nē et nō sic sensui ꝓpor
tionata nec carni Ideo de hijs appe
tentibq plures credimq saluari
Ner sic sola voē appetunt qua
sint carnis afflictiua Informet
igitur quibz sepiꝰ et speculetur

que illoꝝ amplius diligit et se
suspectū et non suspectū habet de
dapnacione aut saluacōe Et ut
mihi videtur vir euidenciori
speculacōe quib⁹ se ꝓfectuū valeat
ꝑ ea que ꝓdicta sunt si admi
electoꝝ dei ꝓficeat aut ꝓficitoꝝ
si toto mentis conamine ꝑmib⁹ intēdit aut cū dicente paulo ad
Gallat vi Cum autē sunt xp̄i cru
cem sua crucifixerit cū vitijs
et concupiscēcijs Et alibi Si sm carnē
vixeritis moriemini si autē spū facta
carnis mortificaueritis viuetis qz
prima que ꝓdicta sunt opa carnis
et opa spūs Inde est ꝑ euidē
tiā appetentes huius mundi dig
nitates et in eis voluptuose de
lectati suspecti sibi dñi esse de
securo statu sue salutis Non solū
eam nōdum apprehensam habentes
si in ea delectabilit et gloriant re
sidentes s. sm carnis appetitum
Nam patris conducti sunt appetitu
immoderatus habendi ꝓlaturas
seu dignitates ante assecutionē
et delectacio carnalis quo ad eas
residendo in ipis et in eis habitus
Nam idē est principiū inchoandi
aliquē motum et continuandi
ipm Et vīm ꝓbat Nam si recon
siderem⁹ dignissima memoria
facta sanctoꝝ pontificū s. am
brosii Gregorij augustini et sic ipi
cū gemitu et planctu sederunt
plus ꝑ peccati quitū in ipis erat
rede de ipis qz sedere in ipis
timebāt qz se alit hodie habet
in ꝓlatis qz ipi stant sz peri
dubio se aliter habituros in me
tede futura et quia sic ita est qz pau
ci modernis temporib⁹ reperiunt qui
cum timore et gemitu residentes
in cathedris Hier olim sti plangen
de assensu magis qz plaudentes hic
euident posset quib⁹ arguē qz et
pauci vel saltem nō ꝺēb⁹ seruiri
essent de salute aīaꝝ suaꝝ in ca
thedris sedentes quia plures
videmus plaudentes qz plangentes
Nec quia astenderint gemunt
sz quia gloriose sm seculū resi
dent erubescunt Non tū ꝑ hoc pru
dentiū et fidelium pastoꝝ solliciti
gregib⁹ suis in spualib⁹ tempa
libus ꝑsistentiū in aliquo credi
deberet esse derogatū Cum talen
tū sibi creditū ad dñm cū lucro
reportare festinant sz solū pigroꝝ
et inertiū qui talentū in sudario
mollit ligauerunt nec operati sut
in eo Nouerunt in curia ē rep̄
hensam imo commonitū caritatiue
vt dum tempus habent ad suū lucē
dñm suū et gregi ipis credito con
sulant Ego neminē in cathe
dris sedente securiorē estimo qz
illū qui de consciā pura gratu
latur de augmento lucri spualis
ipsius dominij gregis in via dei am
bulantis ꝓfectuq; eiusdem in man
date diuinis dicens cū Johanne
Maiorē horū gratiā non
habeo qz ut filios meos audiam
in veritate ambulantes in Joh
Cum alecuiꝰ aliud gaudiū sit ꝓlati
omnib⁹ semp suspectū ē debet
Bono tū et senio statū ꝓlatoꝝ mo
dñi ipis magis indigere cautela
et circūspectione ꝑspicimus qd
duo sūmo qz stipate sunt ꝓlature
honoribus temporalium habundan
que multos ex eis facium insanire
et stupbire Eo quia homines hodie
pene sunt indigibiles et incor
rigibiles quoꝝ rebellio et indocia
fatigat et inquietat ꝓlatos vt
a correctione repestant ꝓ ꝺēcia

mutant in subiectis qđ periculosū est
platis vnde sancti semp̄ posse
fugierunt platuras nā hoc lior
sup libz sapiē narrat de quōdā
monachō sc̄i Bern̄ si bene recolo
Gaufredo noīe qui postulatus in
epm̄ nullo acquieuit et postme
tem sua apud sc̄m Bulhardo ve
nienti si acquieuiss̄ sue electiōi
sic̄ petebatur finiss̄ de mūdo dapnan
dos et alteri cuidam sc̄o reuelatū
fuit q̄ tanta multitudo cottidie des
cenderet in mfm̄ quātē mōsitas
lapillorū tm̄ q̄ arēnā maris et tpe
Bern̄ nr̄o similia defuncti sunt
de quibz solum q̄nq̄ legunt̄ fuiss̄
saluati duo ex eis euolantes et
ad purgatoriū descendentes sīt
fides ist̄ est adhibenda q̄ vltiōe
puniuntur in scriptis volenti
ē saluari consultissimū est vt
oibz modis platuras pro posse suo
fugiat subducatq̄ a tuc ē mihi
sm̄ xp̄i consiliū paucis sit con
tentus et aīe sue sollicitus cura
impendat et ad hui⁹ vite salutē
sp̄are pot̄ ioh̄ ch̄ p̄ virtute salutis
dei arguit ex illo dicto pauli
reliquū est ut qui vxores habent
tanq̄ non habentes sint et qui
vtunt hoc mundo tanq̄ nō vten
tes sint et qui emunt tanq̄ nō em̄e
tes et ex illo nō mirare sme causa
dimittē diuitias vindictā nō appetē
nō strasci nō dicē pactū nec fraudē
fci suo vade p̄g reconciliari fci et
vidēt mulierē ad concupiscendā
eam icēdi nō detrahē nec iudicare
nō circūdicere nec frem̄ in negocio
nō mentiri mendacio p̄mittoso des
tpa menses et annos nō obseruare
non gaudere de alt̄o malo nec
dolere de alt̄o bono sīlacione sed
vti veritate retinere/tempe quo
debz diri iustica potenter/pauper
contempne inimicos nō diligē suspi
tiosū detractorē acceptorē psonaz
ee et alia inūabilia que in sac̄
scriptura et in epl̄is pauli siue
affīmatiue siue negatiue exprimunt
que oīa luce q̄ caritate dei et pri
sunt tm̄ inter ab hoīb⁹ frequē
tantur sine timore et sine peni
tencia subsequente et quid audeo
aliter dicē tm̄ apte videmq̄ cō
caritatē fieri et tanq̄ consue
tudinem et legem defensad u
poīaz subsequi nisi q̄ talia agoīs
regnū dei non consequent vt
frequenter paulq̄ in suis epl̄is tes
tatur et q̄ multi tales sunt palpa
bile et visibile de quibz malis
et pcīis paulq̄ in speciē emūat
in epl̄is suis ad prop. pōe dēr
vt ad galath̄ iiij et v.r. de op
bus carnis et alijs quib⁹ locis Nec
hoc silentio pterendū putaui
q̄ in veteri lege et ante legē hoies
p ydolatriā peccantes nullo ve
lamine extrinsec⁹ sua crīa publi
cabant omnibz notificantibz hec
ee illicita p publicā auersionem
a deo imo p dei negationē et ydolor
cultura in nouo vero lege et nrīs
temp̄ibus fide xp̄iana tam vbiq̄
dilatata nemine videmq̄ cultore
publicū ydolor etz si ee aliqs
videretur tolere ydola manifesta
mt xp̄ianos omēs clamarent
aut cōm̄ arcerent ppt erubescen
tiam et caritatē Sed luce ydola
nō coluntur corpalit nec p ea
hodie recedit̄ aut auertuntur
hoies a deo sz p ydola spualia
s. quelibet pcā mortalia torent
recedit̄ a deo quocies quis iterū
pcm̄ mortale Cū oē pcm̄ mor
tale sit auersio a deo et conuersio

ad commutabile bonū ꝙm omēs doc
tores et eo piculosioz est status ho
minū mortaliū pmanentiū quo sub
umbra fidei xpiane que tm infer
nis cōtexitur m mortalibꝫ pcā
licentius pcantur et estimatur
minꝰ pcm. Cui tm sriamꝫ dicente
Jacobo ffides sine operibꝫ ꝑ iustitie
aut m mortali mortua est. i. sal
uare nō pt et quo minꝰ timetur
pcm eo minꝰ curat⁹ et minus
vitatur Et licet nō negat⁹ de ꝯ
ore et apte qm quis peccat mor
taliter tm ope et facto negatur
m quolibꝫ pcō mortali Et facto
negare plus ē negare q̄ ore ꝯ
Teste paulo ad Tytū Con
fitentur se nosse deū ꝙ facto
negant Cui ēdmodū duos ex ꝯ
silio fatur de duobꝫ filijs missis
m vineā quoꝝ vnꝰ dixit patri volo
et tm nō iuit Et alter dixit no
lo et tm iuit Inter quos q̄ fecit
voluntē patris Ex dixit nolo cū
factū pbat non verbum aſſeri
Hic omēs hodie confitent⁹ deum
ore ꝙ negant aliqm facto quoꝝ
nō ociosa confessione ꝙ operis exe
cutione deum intuet⁹ Et ego mi
hi videor videor si essent hodie ydo
la erecta m aliquo loco queda
rent tm̄sa et revelarent occul
tos thezauros et suos cultores
dīna ymissione ditarent ꝑant ad
honores et dignitates ꝓmoverent
ita q̄ aliqm tulū eoꝝ cultura
esset frequentior videremꝰ cla
rissime q̄ multi xpiani nr̄e cōdi
tionis magna veneratione cultui
eoꝝ opam darent sine timore dei
Nam et apls quaricia nūat cul
tum ydoloꝝ Hic q̄libꝫ morte
pcm Vn magꝙ erubescentia hu
mana et veritas cultui ydoloꝝ
et eoꝝ absentia sunt cause q nō
colunt⁹ ydola q̄ vere timor dei nā
Gre/Et Multi se ideo xpianos
fatentur esse q tunc tos xpianos
cē conspicūt et gēnalitas confessio
nis nomīs xpiani magꝙ q̄ amor
dei causat xpi confessionē et pōles
eū negarent si alios ēnegatores
ſirent De statu religiosoꝝ
Non superfluū videt cēsetur
dus Symonacꝰ qui ad ec
clesiam cū pacto receptus est que
solū inducit de manifesto vitio
nec meruit penas a canonibꝫ de
cretis cōtra symoniacos Sed tm
ꝑ pcm mortale mortuꝰ nō est dubiū
et teneri confiteri et absolutionē
petere et agere pnam tamꝙ ꝑ mortuꝰ
ut m. c. vlt. et mandato dr. ✠ Cura nos et m. t.
etiā De dante sine pacto et libe
spem tm hūte qd ꝑpt hoc recipiat
In eꝙ vtꝰ detestatione Jo. an. in
mercurio Jeronimi pomt terribile
exemplū de quoda monasterio monia
lium m suprod Thebaida ubi de
antiquissima consuetudine int
ducentas monales ibid habitan
tes nulla recepta erat sine spūs
mtuentu una tm̄ mr eaꝝ erat que
hoc vitium multū abhorrebat
cui apparuit stans Jeronimꝰ nocte
ne moneus eam ut ad abbatissam
accedēt et diceꝰ ei q̄ cessaret et
pnam ageret si dīnā vindictam
demutare vellent m̄ diu eis superen
turū qd 2o et 3o factū est et ꝑ
sancta mandata exequens contēp
nabat⁹ irridebat⁹ tamꝙ ebria et
insana quā erat post tm̄ anno
mentione iussit abbatissa expelli
de monasterio qua electa statim
monasterium totum corruit et oēs
ducentas videlicꝫ moniales oppſſit
nulla earꝫ vita remanente ut sta

Jeremo pdyrit pene aut illoꝝ sicre
ceptorum et recipientiū sunt q
debent detrudi ad arctius monaste
rium aliud et ibi ꝑpetuō agere
pmam Aut si pmultitudine ibid
forte recipi nequiit qr tuc ne dap
nabilit' p mundū vagari cogant
dispensatiue dnt m monasterio
et de nouo recipi poꝛi recipiēdo
ureritatn et loci nmitatē pꝛoribus
et mfiꝛibꝫ eisdem assignatē
et sup hoc ipo facto sunt excōiati
et depositi ab officijs a quibꝫ sen
tencijs a solo papa absolui pos
sunt msi in arto mortis p dicte
talem extuagan verbam ꝑpetuō
vero seu pecunia recipientes nō
possunt pro se retinere sꝫ eā
restituē danti qui illā pecunia
dz secū deferre ad hoc monaste
riū ad qđ se tulisset p agenda
pmā ne sit onerosꝰ illi monasterio
nī pt eam p se retinere Sed si
non vadit ad aliud monasteriū sꝫ
manet m pꝛoꝛi tuc loci ordinario
hz dispone de pdicta pecunia ad
eoꝝ supioꝛ sic tñ q nec recipien
tes nec receptus ea retinebit et
ce q̄ terribilis pena et sup hoc
ad huc nullꝰ eoꝝ pt age pmaz
nisi illa pecunia p modū pmissū
restituat nec recipiens nr recep
tus pt age pmam nec sunt ab
soluendi m foro penitencie msi
oīa pdicta obseruent Verū habet
de symonia ad hoc Et qui symo
niaca m textu et m glosa Et
interim q recipientes manserint
m officijs suis nō possunt age
pmam nec absolui msi resigna
uerint officia sua sꝫ oīa pace
et cessante oī exactione et par
tione fieri debent vt clarius ex
primit verbamen pdicta q incipit

Ne m vmca dnī zes Licet q̄ multa
videmꝰ fieri q̄ria pdicte et tñ
nulla pena cernimꝰ subsequi
nec pmam Quod q̄ reseinde de coꝛ
salute qui et decretū ꝓtestatur
et remedia iudicet ratio prudentū
viri/ Im est dapnabile et a canonibꝫ
sacris alienū est vicium ꝑpetuitatis
que ꝑpetas pt sic describi Est
possessio alicuius rei nōie vnīs so
lius psone habita cū exclusione
cuiusq̄z alterius Et q̄ nois hꝰ qđ e
ꝑpm ad hoc vero q aliquid nō
sit vere ꝑpetuū tm requirunt plures
vt res possessa nō nōie suo habeat
sꝫ nōie ecclie tm Dicit preterea res
administratoꝛes dispensatoꝛes q
2o ut hoc res nō nō celandi pla
to habeatur sꝫ ipso consilio et eiꝰ
eius voluntate 2o possessoꝛi ꝑ pre
tus semp sit ad resignandū ea
plato q̄nq̄z fuit requisitꝰ Est
cū hoc de mandato salutis religio
so cuiq̄z ut ꝑposse suo ad hoc
tende teneatur vt in eoꝝ et de eoꝝ
uuat et more aliꝝ qui legē
fundauerūt religiosꝰ que pene
m omnibꝫ regul allegat sanctoꝝ
Dicant mgnt illis dia dia dnī
debat singul prout cuiq̄z opus
erat Ad iiij hinc ad mō vnen
di de cōmuni pt matrī resiste
est cuiq̄z religioso dapnabile
plan. Sed vero auctoritas ad hoc se
extende pt ut mortuo suo licentiā
tribuat ꝑpetuā aliqđ hic vt
ꝑpetuā Causa hꝰ est q̄ sbam mo
nachatus vmo nec sacramentū ponti
fex pt hoc licentiā indulgere
vt quis manens monachatus ha
beat ꝑpetuō p se Sit ad monaste
riū de sta mō cta finem potest
tñ possidens alicui loco religioso
concede vsum vtiquaz vel aliqua

religioso ad certū tempꝰ ꝓt alī
quā nēcitatē aut vtilitatē ex eō
nabili causa ꝓut tradunt dn̄
Canonice ꝓmo qn̄ monasteriū
est adeo extenuatū m reddit⁹ ꝯ
gruis singul nō possit sufficere
de qn̄ ⁊ tunc ꝓt dari licenꝯ ne
cessarijs vite fris aliqꝝ vt aut
ꝑntib⁹ aut amicis aut arte aliq̄
ꝑ defectum hūmōi supplere ꝑ
eōm mod⁹ vtendi superfluitatib⁹
et curiositatib⁹ resecatis quousq⁹
ducat talis ꝓuentus Cetū vero
ad cōmune reponat 2° qn̄ religio
sus est absens a monasterio aut m
studio aut m itinere et similibus
causis tūc ꝑsidens vsum rei aut
pecunie potest concedere eidem
stante tali causa potuit tū reuocari
aput platū semp remanente
3° cui⁹ dispensatio fris cōmissa
est et sic alijs nēcitatē ꝓcurat sic
etiā sibi ꝑ de eisdem ꝓt prudere
nō qn̄ alios ⁊ caueat aut ꝑsidens
ne ꝓ hac re ꝓ cōmissione sibi da
lum alijs oriatur Nam facile fin
gitur causa vbi nō est et qd̄ ꝓm
tenditur tū causa alter sibi mit
tere nō ⁊ hūs causas et species mali
est et facile trahitur m exemplū
vnde dicit ho an m glo: sup v⁹
ꝓprietate c Cū ad monasteriū
tū qua res periculosa est et iudicie
et exempli mali causa Consulit
hostien abbati vt nisi ex magna
et euidenti nēcitate tale licen
tiā nō det monacho nō habenti
dispensationē Unde videt dicere
ꝙ monasterijs opulentis abbas ꝑ
alter ꝑsidens nullo ꝓt dare
licentiā religioso vt aliunde
viuat aut nēa sibi acquirat
aut alīs ꝙ de qn̄ tū ibi nulla
subsit cā nēcitatis aut vtilitat⁹ ꝑ

sola voluptas curiositas aut sup
fluitas que religioso debent ee
prorsus aliena Census qꝰ aut red
ditus hīre ad vitam alicuius reli
giosi et dominū aliquā rei
absolutū et irrestrictū nōie suo
ōmo doctores censent ee dapnale
si monasteriū ꝑ teneat et possident
exigens illos et illi sic alijs de
ipis ꝓuideat tanꝯ de qn̄ ⁊ cap
em dz dānāq religiosi esse patus
ad resignandū qcq̄ habz ad requi
sitionē presidentis attento tū eo
ꝙ m nēcitatis sibi competentē ꝓ
uideatur qz hijs nā arcere nō ꝓt
tū nullius ꝑsidentis impiū ꝓuidu
re ꝓt ⁊ hoc ꝓpter maliuolos
presidentes qui ex odio aut malia
denegant religiosis nēcitā ꝓcurare
Cū etiā m tali casu ficaid licent
aliena cuilibz et tūc non mereꝫ
dici furtū qz m nēcitate sunt oia
ꝯmia Cū sola ea que ad victū sic
nēcitia vt cibus et vestimentū
Hodie vero sub tali colore nēcitatis
aut vtilitatis tanta monstra sub
tecta sunt mt religiosos ꝙ pene
tota ecclia confunditur ꝑcipue mt
monachales quare pauce sic quibꝰ
nō est ꝓpositum m censibꝰ annualibꝰ
ꝑ pentes aut amictos alijs esurien
tibus alijs deliciis affluentibꝰ
ebriosis ⁊ patrui mt se red
ditus cibis et speciebus vtuntur
coq̄nis et cibis et potibꝰ ac vesti
bus facientes cōmixta vna quaq⁹
m die suo cū suis amicis ⁊ si
singula cuiq⁹ ad qnē reponerent
sic reuera deberent et debita tem
pribꝰ sibi ꝓpositiones facerent multo
regulariꝰ viuerent Cuius vnꝯ stop
tantem mod⁹ vtendi adimuerit
aut applicauit seu m scriptis suis
vnꝯ reliquit sed hīs quoꝛ dem

vente: est aut sub ventre hmoi mod
excogitauerunt quos utq; deus u
dicabit presidentes q̃ talibq; locꝭ
ubi tales abusus aut sunt exorte
a ꝯmuant q̃ possunt et debent
eosdem exturpare et dispensacões
si quas m talibus licentijs concessis
uidermt vergere m detrimem et
non reuocant eos nec se opponunt
q̃ut possunt tñ consentientibq; essẽ
et consiliũ et auxiliũ p̃bentibus
nõ ẽ ambigendũ quin sic m statu
dapnacionꝭ vñ dicũt doctores ẽ
eis rigoris monastici declinacio ex
mgnuda dispensacione orta est in
brioſi cñ et carnales p̃lati deiti
more et statutoꝝ sꝯoꝝ patrũ cuꝭ
trdia postpoita nolentes displicere
subditis si sepiꝰ m regimine vo
lentes consuare estimant suã aut
toritatem sup eos regulas sꝯoꝝ
et statuta p̃mittere nidifferent
dispensant dissipant et totã reli
gionẽ confundunt q̃p cñ volunt
dicunt licitũ est q̃d nolunt putant
non licere ẽn quos Bernhardus
m suo apologetico et m libello de
dispensacione et p̃cepto q̃dam
suũ actum ad que prudenter certo
ẽm remitto de quibusq; alijs ab
usionibq; quorundã religiosorũ
qui nec a sibi nec a deo hnt sue
institucionꝭ p̃mordia et ideo
peruersus dapnabilia p̃mittit q̃d
fit frequentius cernimus q̃ juuenes
etate monachi nondum m spualibq;
disciplinis fundati exponuntur
ad actus forenses ad officia ad uil
las ad ecclesias regendas ad illo
dia ad monasteria mandatur ad ipsaꝝ
cursores ad confessores ac p̃dicato
res cum nõ videat quid ibi in
minet animę periculum de cohabita
cione clericoꝝ et mulieꝝ m earũ
frequentia contmere cõmanere collo
quijs aspectu consensu uti et sub
uno tectu cõmanere
et q̃d mauis est dormire cum tã
ebes et seruitute m talibq; pollue
atur cñ beatus gregꝰ m l'dial
de quodã sto p̃sbitro agonizante
et iam ultimũ spm trahente ad
quem sua uetula p̃sbitera utq;
et sancta cade explorandi an adhuc
respiraret accessit q̃ stulo sentiens
clamosa p̃rupit m uocem p̃cede
nte mulieꝛ adhuc igneũlo uiuit
tolle paleam q̃uod uidimus pauci
egressos et planxmus fides recep
tos et si q̃nq; publica uerecundia
actũ incontinencie exclusit sed
quis securus esse potit de furore
libidinis m corde exuanis Grego
aut xp̃o teste et absq; ope ꝯtrio
m sole corde mechiam posse p̃ceꝛ
cum mquit uidit mulierẽ ad con
cupiscenda eam in mechiatus est
eam m corde suo mondicit ꝯ con
tactu nec ignoramus ex delicatione
morosam trahi molestiam sm̃ om̃
doctoꝝ theologice uidnt sententia
q̃uoniens hec succurrit potit eo
habitanti et conssedenti mulieribq;
nulli cautio nisi pacienti a deo tñ
nuda est abissus humane consciencie
et forte dicet p̃latus Nemini
ubeo peccare si obedire oportet
discipulũ ad q̃d nõ imprudẽ re
spondẽi pot occasione dapni dans
dapnũ dedisse videtur et deo reꝛ
est dapni licet nõ directe misserit
spũm tñ occasionẽ exponens mo
nachũ periculo ubi plures cecidisse
scripturis testatur minus carpen
dens animã p̃ qua mortuꝰ ẽ xp̃us
sibi cõmissam q̃ animã et ut animã
custodiret maluit animã exponẽ
periculo Cum sensatus ista diceret

1ª pars culpa

xp̃o teste

xpō teste ctīa cōmutatione dabit
homo p aīa sua qī d. milla ctus
nō videat q̄ req̄ē homicidij qui
furioso gladiū tribuit licet non
sciuerat exisse ut se mfīciat et
quid est caro concupīs plena n̄
furibunda et quid pstancia mulier
msi gladius que etiā dauid regē
et salomonē ocidit quo ad aīas
ctus nō reus incendij p̄nūciaret
stuppā ponens ppe ignē et quid
est caro msi stuppa dīs caro mag
sent et quid ē mulier msi ignis
liquet igit̄ q̄ talis p̄latus merce
narius pius q̄ē et nō verus pastor q̄
oues sibi cōmissas lupis ꝓdentibus
p vili preda exponit et ego securus
dico q̄ ny ligis et similibus religio
sus sentiens periculū alēs sue ver
gi ny periculo ꝑt carnis sue incli
nationem fragilem nō tenetur
obedire debz tm nō ptimacē rebel
lisare sz humilit̄ sua fragilitate
exponē poteīz ne exponat̄ periclo
sub pretextu obedientie ctā pceptā
diuinū ꝓuidecare dz pcepto ꝗuā
ud et votū castitatis q̄d emisit nō
dz pteriri pter obedientie votū
nme votū obedientie ordinat̄
ad castitatē cōpuanda nō tristare
diendam negz plati autoritas se
extendē ꝑt ad aliqd q̄d directe
aut indirecte pīmalia q̄ alia
statuta messe cōpuant̄ nō obesse
destituantur est ergo euidens
error ny talibus sub periculo aīaꝝ
tam impare q̄ obedire msi tal
esset habitudo tam p̄sone q̄ loci
vt sine periculo posset exequi supra
vis mandatū et hoc de similibus
mlīs volo alie sīt ecīa abusiones
inquibus monasteria vt dicebā
dmīt et quibusdaz alijs festiui
tatibus dei n̄ sanctoꝝ indifferent̄
fiunt labores manuū ny conducendi
ligni lapidibus sine quibusdā
alijs rebus frumenti a ꝑ longā
viā itinerando placita siluando de
rebus vanis seu temporalibus pos
sione que bene essent ny aliud
tempus differibilia computando
a vōces scribendo litteras missiuas
alijs temporibus scribi possibiles
et hoc opam ad hoc dando nisi
fierent diebus festiuis sic diebus
feriatis nō causa necessitatis que possit
opus id excusare aut breuiter
ml de duobus negligendo In ligis
eīm aut occurens necessitas aut rei
publice aut fīna pietas multū
aut extenuant culpam aut totū
excusant dūmō opa aut tota sol
licitudo mentis ad hoc nō referat̄
nec diuina aut ecclesiastica officia pro
negligantur et p alia pietatis
opa et elemosinas Talis necessitas
redimatur ut nulla dispensatio
de capcione alterius diebus festis
dūmō appropinquant illi temporibus vbi
hoc que nō ny oī tpe apparere solet
Cecus est si ex cupiditate auāri
cia aut ex fonte voluptatis aut
superfluitatis ista procedant Ibi n̄
pretendi potest velamen excusatio
et postrem ny religiosi qui nō solū
a malo sz ab oī specie mala dīnt
abstinere ꝓpter scandalum secu
lariū ne notā quaestue incurrant
et infamiā acquirant In imperiū
tm maior est culpa q̄ ny obediendo
licet ny obediendo ypm subditum
nō totaliter audeo excusare Dum
eīm quidem precepta prelatoꝝ ny differe
rencia quoꝝ actus nō sit p se malus
sz ex obedientia possint fieri mul
ta meritoria vt ny monasterio exer
citia ministrare prelato aut scribe
aliquid laborare aut mīmis mi

nistrare aut horas legere cū aliquo
aut libros corrigē aut aliquo
tempe congruenti scribē aut
similia que nō sint amerā ma
licia siue ny se siue ny suus op
posit nisi quantū de obediena
credunt Alia vero sunt quorū
oppōita tradicem sunt de calo ut
subbath laborare scribē emē ven
dē In quibus subiectus oculū dz
hire ne p obedientia inferioris
solati meritū mobedientia superi
imperatoris Et quia docet petrus
ny actibus obedire dz deo magis
q hominibus Et indignacio superio
rs ferenda est indignacōi inferio
ris et magis timenda In hijs
itaq nō oīb modis solato est obe
diend sz cū moderamine et formi
dine vide daze opam indifferenti
ad vendendū frumenta diebus fes
tivis sic alijs diebus et quasi se
dere ny mundinis oīb aduenā
tibus et emē cupientibus se partē
qualibz hora offerre et forte
plusq alijs diebus Excusat qui
velit ego nō excuso imo sentio
hoc esse cōi dei precepto Sabbat
stricte nisi ny casu licet vno ar
ridere tempe caristie pauperibus
post dominor celebracionē et cum
pletionē Cum alij dies festivi ad
hoc sufficerit ad famem corp re
pellendam Ad hanc execrabilem
consuetudinē ny religiosis abo
lendam habetur hīsto in Exodo
vbi dicit q diebus sabbatorū
claudebant porte ciuitatis Hierū
ne venalia introduci possent ci
uitate et ut sabbatū custodirent
et xpūs vendentes et ementes
flumculo eicit de templo Et si
allegaretur aut indigencia peru
nie aut quia alio die nosse offert
omentes hec et mille tales ex
cusaciones nō facient licitū quide
se illicitū Et omnibus talibus
necessitatibus occurrend est alijs
modis Non p tnsgressionē di
uinor mandator que est vsq
ad mortē seruāda oz nec ny tali
bus succederem indifferenti obedien
dum Cruce cōi dei precepto stro
xr omnē opus nō facietis tu et
filius tuus et ancilla tua iumentū
tuū Et maxime ppt lucrū licet
dapna imminencia vitanda sint
vt testat xpūs ayt viij Cuius eit
ex vobis homo qui habuit vnā
ouem et ceciderit sabbatho in
foueam nonne tenebit et leuabit
eam Non tñ plibita tredimitur
ea emē vel vendē que ad diem
festū sūt necessaria de pane et
vino carnibus et gallinis anserib
et hyemali tempe pro consumpti
bilibus diuino nō dpt hor se quis nō
subtrahat a diuino officio dei
festi Et sic ante celebracionem
diuinor abstinend est a tribus
laboribus et talibus venditionibus
saltem vpo die nō matutinor sic
est post celebracionē quia tota
dies est tempo vacationis a talibus
parua tñ queda que breuit ex
plicari possunt post celebracionē
puto non obligari ad mortale
Quantū tñ laboris et operis
quis hinc pcō facere sit de festo
non determinatū sz ad arbitriū bo
m viri retrend est dicit Joh in
suma vide semp attendend est
ne quis locet opes suas et in
tencionē principalem ad grauide
aliquid faciend de festo vsq ad
fatigacionē Sed si quid quid
occurrat inter intencionē ad dap
num suū vitandū vel spe veme

ꝑt quib breuiter expedire Et qz
hec abusiones et siles ꝓpediunt
et nō emendantur ner timor aīi
oculos ꝓmit ꝺeo multe plage
mendia rapine sterilitates agroꝝ
vinearꝝ dapna furta et mortes
jumentoꝝ tonitrua fulgura ton
pestates pestilencie et lites Et
alia plura mala deus ocultie
mittit ad hoīm castigationē et
emendationē vt iniquitates suas
recognoscant que tm plage a nullꝰ
curant nec estimant ꝙt ꝑtā
adeo timitti Indubie tm credend
ē penas has esse effectꝰ culpaꝝ
Et q nullo tempe illicite actus id
sub momento amittit Si vero gent
de vectura ad molendina ventilia
aut aquatica qn liceat diebꝰ fes
tis ad pmū videt videnda q in
magnis festiuitatibꝰ ꝑcipuis mi
mime licet ꝙpt auctoritatē aplicā
que ꝑcepit ista suauiter in aliꝭ
festiuitatibꝰ optime facient reli
giosi qui exemplid sanctitatis lai
cis esse debent et defatili seru
lares scandalizant q omo ab hi
vectura abstinerent die festo aliꝭ
in exemplum confidentes in deꝰ
qui facile reparare posset quale
cunq; dapnid amore sui ꝓpssum
et pribꝰ optinerent aput illos
quoꝝ blada adduxit vt aut pue
nirent aut differret et ꝙpt deum
Nam qui dapnid ꝙpter amicum
negligit fidelissimꝰ e Si vero os
sent festa pnincilia et esset con
suetudo regionis nota et nō pbi
bita ab epō certū nō indicarem
eos grauit peccare si se aliꝭ con
formarent aut licentia n loci
ordinario optinerent Tm si diꝰ
dnicis celebraīt ꝓ diem festum
cū vespīs dei festi aliqꝺ prius
ducerent ne nocte tontinget vacare
molendinis nō viderent graviter
peccare Diuino consuetudo nō ceꝛ
mentiri Sed toto die festa in oc
cuentū ducē nidrint sine cū pcan
did sine post nō audeo excusare
tū ubi multa subsit nitas si mera
cupiditas et lucri auditas Et
timere debent tales ultionē dinam
aut incendio aīm morte iumentoꝝ
vt in hoc puniant in quo deliquē
Si quis aliter audebit dicē videat
vide ꝓbabit et cauty sit ne roi
cet pcis alienis ausis ꝓbendo
aliꝭ peccandi videant ergo ad
ministros et procuratores quo deo
de hijs reḡ reddant ne ꝙpt pui
lucrū incurant magnū ꝑiculum
aīaꝝ suaꝝ nec eis obedientia inse
roꝝ ad hoc se extendit vt pcm
dem est Cuiq opositū hij vadice
habeat de celo Optet igit obedien
cia fore discreta nō in oem euentū
obedire superiorꝭ qz et superiores etiā
nō sunt omo infallibiles si ho
mines errare potentes et passio
bus subiecti sic et ceci Estote igit
mgi prudentes et simplices sic
columbe in quo multi sepiꝰ seduct
putantes se ex obedientia age in
quo intrunt inobedientiā dei vt
Bern testatur in epla ad Adam
monachū Si igit voluim certi
ficari de statu religiosoꝝ meis ten
pribꝰ quo ad bonitatē seu defec
tum in regulas statuta et modū viuendi
ypocrisis tue clare apparebit gnta dis
tancia est inter illoꝝ et neri tpis
Et vsq apparebit q vestigiū aliqꝺ
apparet nris temporibꝰ in religios
quo ad paupitatem simplicitē ab
iectionē mundi contemptū corꝺ
puritatē et diuini amoris feruoꝛē

Itm ut non dicam comparacione aliqua
sed ner memoria digni ee uidemꝰ
obſuancia regularis pme ubiqꝫ
deperijt et ut ſcm aut ſtus ſpe
monachꝰ cenſetur qui aliquid boi
in ſe videt ee et qui nō eſt un
diquaqꝫ malꝫ felices tm ſunt qui
in hoc tempe ſic luminaria mt
ceteros refulgent quoꝝ quito pfec
tores ſunt tanto pauciores Si em
cermt obediencia aut ipa eſt ex
amore penaꝝ aut terrore plato
aut amore ppie cupiditatiſ aut
tm recalcitracione et cm murmure
aut qua reſiſte nō valet paro vere
cm bona voluntate aut dno amore
Itm ut ſm ſcm magſ oz hodie
dicꝰ a plato diſcipulo Quid vis ut
faciā tibi Cui iſte dicat plato dic
quid me vis facere Ex hijs ergo
ſpeculandꝰ eſt quibus ſit mus ſaluan
dorum mt religioſos ſi eſſencialia
depereant aut mundꝰ nō eſt mor
tuus in corde corꝑ ſi ad huc vivat
licet locus tonſure et habitus aliud
pferant in exhiberi apparatu Ex
deus coedituꝰ eſt ſcrutator hec dicꝰ
ſint in conſolacione hoīs et in eru
dicione negligentibꝰ ex fonte ceri
tatiſ

De miſſarum celebracione et cultu rigide preſide

Non tuſſim mugulare expe
dit iſtis periculoſis temporibꝰ
de uno qđ apud multos frequentat
et apud vario modo aſſidue iteratꝰ
ſ. De miſſarꝝ celebracione qđ ſepiꝰ
multos mouet et ad miraculoꝝ adduꝫ
cit an ſic fieri debeat ut cottidie
fieri apud plures cermt aut alit
quia miromodo alit et aliter
a plurib fieri videtur aut eodem
modo ab aliter diſpoſite fieri vi
demꝰ Nam timeꝰ aliquos pſbros
corruptoꝝ moꝝ et paꝝ qui ſtatiſ

A ꝯſificentes

preſidentes cottidie celebrantes qui
in nullo vitā ſuā turbant emendare
videmꝰ et alios crucifixoꝝ vivens
qui nō tam crebro ad altare acce
dunt et utiqꝫ nō pt eſſe in actibꝰ
moralibꝰ qualis eſt prius qui diuſ
modi qualificati ymo oppoſito mō
eiuſdē actiō in ſpecie virtuoſe
agunt aut cuiuſđ virtutiſ ſit
actus a diuſmodi diſpoſitus
habitus Cui in virtute tempan
nō pt ee idem actus ſolerteiſ ſedm
circumſtantie tibi vel potius in hominibus
duobus alit diſpoſitiſ Cruce qđ
vni eſt panis alii eſt multū Cui
ſt poſſit in ethicis Similimodo cenſeđ
eſt de celebracione ſacre Cubi
ſtice preceptione licet doctores ſi
punctualiter nō diffiniūt ſed re
linquūt quilibet arbitrio ſuo qđ
pie ſentiūt faciendo Nam allegat
ſm augſt cottidie ſumere Cubiſ
tiam ner laudo ner vitupero
Non tm p hoc volunt doctores in
oem eventū quemlibet dimittere
ſuo improviſo arbitrio ſine cui
moderamine actus ut qualitatiuꝫ
ſit diſpoſitus faciat qđ ſibi placet
agendo ſeu abſtinendo Sed qz
nemo ſcit qđ agat in hoc miſſe
qui in ipo eſt Nolunt doctores
ſuam determinate ferre de ſic vel
ſic faciendo ne forte darent au
daciā de me ſpernit aut minus
ſpectat agendo illo tm nō obſtan
te quilibet prudens ſuos actus
ppios in ſe metuit ſcm ſuā
diſpoſicione quā ipſe novit oculo
diſtrictiōis ad ſe retorte Si cui pau
lus ſcrutari debet unuſ
quiſqꝫ et ſic in ſcipo ſtatim habe
bit et nō in alio De hoc ergo placet

aliquid specialiꝫ gñtiꝫ ab alio con
ceditur q̄ sentiendū est missis tam
ꝑter metuculosas cautelas q̄ ꝑt
tridoca et obstuctoria mgēma in
hoc non pudicans famig sentienti
Attendendū igitur q̄ preceptor q̄ dā
sunt affirmatiua quedā negatiua
affirmatiua actū ꝓmouet ꝓbitiū
vt ieiunare esse mansuetū cē negā
tiua seu ꝓhibitatiua que inhibent
actus vitiosos ꝑa nō obligāt ad ꝑ
si ꝑm circūstancias eius quando et
vbi et quō quociens oportunius q̄
actus virtuosus requirit medium
ex vi et ij extr̄y et hoc medium sa
piens hz detiare quia extremitates
f. superfluū aut diminutū ꝑp mt
vitia imputant ꝫ vt mīm vastū a
nūq̄ vastū et sic de ieiunio nūq̄
aut semp ieiunare ꝓhibitatiua ut
ꝑ et ad semp obligant Triua illa
vetant actū de se vitiosum vt non
furari nō adulterari Planū est at
q̄ missam celebrare cē ꝓsbero ꝓhi
bitum affirmatiū Igit ex iam dictis
oz circūstancias et conditiones hre
sic cēt virtuti opi vñ semp aut
nūq̄ celebrare possunt cē m vtq̄
hm consideracionē certarū ꝑsonarū
his ergo conditoēb oz cē m ꝑsperi
sine quibus si quis m oem eventū
vellet semp aut nūq̄ celebrare
vtiq; erraret Sed ille condiciones
dent eis limitare ad hoc vl ad illud
faciendū Ner cē sile de alio actu vt
dare elemosinā aut visitare egros
quia illi actus quotidie fiant mora
liter nō ꝓsequuntur dispositione agentis
aut ꝑparatione qz nō petunt dans
elemosinā sine intrans ecclām sed
sit m mortuli patris sive nō vtiq;
nō petunt m ipo actu Triua nō
dicit ꝓbet homo frequēm vel sic
vl sic det elemosinā Sic dicit

De sūpacone eukaristie Sed dicit ve
rumtamen date elemosinā et oīa
munda erunt vobis hoc vero si in
digne manducent aut bibat iudiciū
sibi manducat cē Oportet igit
hoc sint actus celebrandi cē vestitus
condicionibus requisitis Cui vero
ꝑsbr habeat obligacionē amittere
ad celebrandū aduertat an q̄ obli
gacio solum respiciat ꝑsonā ꝑpriā
aut etiā alienā Dicit enim ꝑsbr
q̄ nullis sint obligati negi ad sacē
mentoꝝ mīstracionē negi ad exercē
officiacionē vt qui de patrimonio
viuūt et nō habent aliqua ecclesias
tica beneficia seu ad ecclēsticos et
m tali mō possemq̄ ecclām ponere mo
nachos religiosos anachoritas q̄
m vōe dati et accepti nulli sunt
obnoxii illi vero sunt qui stipen
dijs ecclēsticis vtunt et tuīa amittā
hint aīaꝝ et obligati sint exhibe
tacione altaris vitariaꝝ ꝑbendā
daꝝ et ꝓlatura tūd officiorū que
hm mstitutionē fundatoꝝ et in
alijs alia est consideracio hijs etem
si debitores sint aliorū quo ad
sacramenti administracionē vnionē
celebracionē hm exigencia vnq̄
tunc sit Nam nō est beneficiū
nisi ꝓpt officiū hijs cui et si nol
lent illi tñ sunt obligati ad offi
ciandū ꝓpt debitū quānid quo se
ast exercuit m accepte beneficioꝝ
ꝑmi vero ab hijs debitis sunt ab
soluti si tñ sint alia que eos oī
no vitare semp nō admittit si
eis tanto artitudinis vinculo nō
astricti quo ad frequentandū hoc
sacramentū nisi alia cā eque aut
plus eos artet Cause vero eos
ab oī actiacione vetantes sunt dig
nitas ordinis sacerdotalis quo sunt
insigniti qui ordo sacer manus in

es qſe non debet ¶ Itē memoria dñi
nice passionis que quasi iterat
gñēr p ꝓbrem missa celebrat
¶ Itē spīa consolacio interne dulce
dinis que maior ee non pt q̄ tm
amabile iungitur tm amante
sm hoc sacramento sm spūali
manducacione m suauitate m spīo
sancto ¶ Itē consolacio tam vnor
q̄ defunctor qui hm doctor sma
omes fructū percipiūt digne cele
brantē vel efficacie huius sacr
menti hec vltime vel reppri
unt nō solum vob sed pmos hnt
q̄ pmi ꝑtas cās celebrandi vltio
dictus sit vl ista etiā alias
vel beneficior amicor pegu
larit q̄ nulli rite ordinato nō
dz a celebracōe cessare ¶ Sed hic
stilus ruglat admuestigandum
de receptacione huius sacramenti
p ꝓbrem aut laicū ¶ In pncia etiā
vt fertur crebrig frequentabat
hoc sacmentū tam ꝑpt dulcedi a
moris feruorē qm calente recenti
xpi sanguine m cordibq fidelium
eos compellebat hoc sacmentū
iterare aut est qm sē suspectū ti
ebat de morte ꝑpt vim tyrannor
vigente rpadio pfectois postea
vero calore m tepo tempore vnū
so tribus tantū vicibq iterabant
hoc sacmentū Nostra vero tpa
gelidissima vix semel compellit
m anno laicos cōtare p ecclie sta
tutum omē vltiꝰ seruo ¶ Sed
de ꝓbris totus nodus qstionis
ad huc ē nsoluta et sepiꝰ contrec
tatus et tm adhuc dubiꝰ Conside
rando vero opꝰ opatū m se nemo
dubitat ꝓferri celebrante non
celebranti ¶ Sed hoc consecratio se
mpalem facit distinctione ¶ Si
quis dicet vnū bibē sanguē ee
q̄ cerussia m se et absolute sed con
tralsendo hanc potacionē ad egrotū
agens em et patiens mor alit
eō iubet ꝫndei s. q̄ tyriaca eidem
ē melior q̄ vinū agens em et
patiens mouens et mobile recī
piens et receptū oz ee ꝓportio
nata hm nales et morales et phy
sicos Excludē aut volo dēs m pcō
mortali existens quos a sacra
menti pceptione imo decet esse
remotos cū ribus ille sit vsuentiū
non mortalibus nec ribus ille re
ministre facit mortuos m mortalibq
vt sic ymo eos magis alienos a
deo facit et auget penā et culpā
eorū qui m mortali scient accedunt
Hic vero effectus ē baptismatis et
pnie sacramentor nō eukaristie
Agitur vero de mediocri dispositi
neq; est questio de cordibq igne
amoris feruentibq vt sint vrei desi
derior quor totus conatus est in
amore conditoris siu flammescē si
monimento hospicioli cordis ipsor
luminis et ardentissimū sponsū
ꝑpetuare cottidie dicentes Nutrite
dilecto quia amore langueo quib
mortuus ē mundus cū cibis suis
voluptatibq et passionibq mihil
esurit mihil sitit nisi dei pre
cuq amore nec sumptor compotes
sunt Nauseant de omnibq que aliud
sapiūt q̄ facie creatoris Carnales
legimus vtiq multos extitisse fe
licioribq temporibq quib tales ho
mines celestes aut angelos ter
restres ꝓhibere vellet a cottidia
na huius diuinissimi sacramenti p
ceptione De hijs vtiq duobq hom
inibq nulla relinquit questio vt
pmi mme z cottidie accedunt
nec hec duas extremitates pos
sem ymaginari quoda gradus

ascensiõis et descensiones in quibꝫ
diuersis hõmes ponerem in vario
modo qualificatos et secdm q as
rende seu descende se vnus ꝙq
sentiret secdm rem aut fin cona
tũ aut studiũ secdm hoc crebꝫ
aut rarius accedet dic in arte
phisica secdm augmentũ et decre
mentũ qualitatũ seu q diuid so
let exꝑt medicina applicãd di
cũ oppoito modo sicut ut vicinior
assensui tarꝺ et vicinior descen
sui crebrius accedet ceteris pa
ribus quib nõ videret q debitu
ꝓportio nõ seruaretur sic dm ẽ
i medicinis Isti aut gradꝫ medi
nõ cadunt nec sub arte sz eo pru
dentes viri in seipso pt de eis
speculari nõ subest grande pcu
lum si peccauerit excedat2 abinde
aut non Et hoc puto voluisse
dicẽ Augꝰ cuius sentiaꝫ ceteri doc
tores modni Dicit aut dicꝰ Augꝰ
quereri quotidie ee ieiu
nandũ eucharistiã aliqꝫ affirmat
non cottidie sumendã sentiat vnus
quisqꝫ quod sin fidem suã pie cre
dit ee faciendũ Et ꝓbat q ex
zacchei et Centurionis quoꝝ vnus
recepit dnm gaudens alius dixit
Non sum dignus ut intres sub tec
tũ meũ zcc Et viterꝫ maior con
sentius est In quo tñ dicto nolo
quemlibet cautionariũ ee ne quis
ꝓ libitu suo absqꝫ distinctione
constitue sue et pudã examina
tione putet2 omnem eucharistiã sic vt
sit fraudi Cuiusdã auctas nouit
q vnusquisqꝫ sin fidem suã pie
credat ee faciendo Cuius vba
sunt pensanda quia pregnãs
sunt sin fidem r sin mam consci
entie examinatione et pie r salubꝝ
et vtilit quo ad dei honore et
ꝓximi et primoꝝ vtilitatẽ et
rogo quos et quot Dab michi
similes in timore dei et amore
zacheo et Centurioni quos aut
oritas ꝓdicta ad medii adducit
Et si inuenerꝫ tales nõ vereor
dicere eos fraudai nullꝫ debere
isto sacramento diuinissimo pres
pite Centurione q̃ humil fidei
et dina reuerentia maiestatẽ et
confitens ptatem xpõ teste qui
dicit de eo Non inueni fidem
tantã in isel Contemplare etiã zacch
ei feruentissimũ desiderii videm
di xpm q ascendit in arborem
sycomoꝝ et quãtũ vilipendebat
omia sua temporalia in distribuendo
pauperibꝰ eis et in restitutõe de
fraudatoꝝ iniuste nõ simplid sed
quadruplid Videsi allegantur
eorũ timor et amor quo ad accessũ
ad xpm attendat2 nec status vite
quelibꝫ aliquo recepta fiunt sz
audaces absqꝫ trepidatõe sumat
eos sibi in exemplũ ne tamen
in hijs omnibus dicti pedem
figẽ videant placet paruiper
ad specialiora declinare condiciões
quorundã hoim istius temporibus
viuentiũ cõmemorando vt ex hijs
aliqualit liqueze valeat quo
se quilibꝫ in accedendo aut absti
nendo licẽ debeat hoc tñ nolo
pretere q abstinentia a sacra
cõione de ipse michil boni adducit
Cui consistit in parua peccatione
que nullius effectus positiui est
introductiua necessꝫ est ad sacra
cõionẽ nullius mali de ipse est
introductiuus eiꝰ tñ ipse nõ sit
cũ mali Si vero aliquꝫ boni seu
malum ab accessu seu recessu
segnit2 hoc oz q ex sumente aut
nõ ex sumente sequat2 hunc sile

est quod paulo de legis mandatis introducit ad Joh viij Lex quidem sancta est et mandatum sanctum et iustum et bonum sic et corpus xpi Et Inuentum est mihi mandatum quod erat ad vitam hoc esse ad mortem Occasione mihi mortem operata est mortem Occasionaliter Nam ego carnalis sub venumdatus sub peccato Non ergo corpus christi si corpus sumentis est defectus si aliqui mali contingit Speculandum igitur est ne forte multi ea possint qui bono non bene utentes inde mortem sibi sumant unde se putauerunt vite applicare Nam veraciter dicit paulus Qui manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit Non ergo semper manducare bonum est manducanti si oz videre qualiter Qui igitur in abstinencia a sacramento per tempus ubi non cogit officium aut utilitas cogit non sit tantum periculum quanto mihi aliquibus accedentibus indigne accedit et nemo sit an dignus aut indigne accedat Considerandum est media via et per eam procedendo quantum humana fragilitas concedit valeat ne nimis abstinens nimis bonus se putet aut plagis cadat accedens malo se inuoluet Et ad hoc considerandum quis idoneus posset forte quis dicere Cum in manducatione solum spiritualis homo fructum huius sacramenti non fraudat et nullo alicui indigno concedit Quis ergo manducatio spiritualis eligenda Igitur locus videtur et abstinendum a sacramentali ubi periculum posset merito excludi causa narratur legis multos Anachoritas sanctos et religiosos in heremo constitutos et in solitudine per multos annos hoc sacramentale precepto carnisse perfectissime in vite fuisse et angelorum loquel et alloquijs dignos fuisse si paucorum ministerio legem non fecisset eorum Et forte ipsos deus illo donare dignatus est sine sacramenti precepto Hodie idem donare decreuit Cum et in sacramento et forte utrumque melius quam unum solum Tale enim additum tali facit unum magis tale Et de fonte puissimo haurire aquas salutaris admonet ipsa hortum verum de illo eructat viris quorum Et dies conuersatio in celis esse non dubitatur quorum pectorum inhabitator est deus Et de quorum ore ac corde simille diuine amoris per uba per genitus per sissuria emanantes mentem dei habitatore protestant quibus omne quod in mundo conspicitur tamquam sterquilinia reputant columbinis oculis ea conspicientes quorum forte pauci et nimis Cumbus Nathan propheta dicit ea que in corde vero simt sancti quibus vobis cum est de iusto ergo questio nulla est sic nec de opposita extremitate de sordentibus in eum in quibus Inter quia homines qui sacerdotali fungitur officio possint quidam reperiri qui ministrant altaribus suis celebrantes officio suo in fine sustentationis corporalis non habentes alle unde sustententur non ordinantes officium suum in nullo fine quo in usu vite humane Dic quidam euangelizantes ut manducent quo victualia si altare hoc possent forte nimis vel rarissime celebrarent Cumbus ut testatur Dein Sacramenta dominice passionis tuissent in memoriam et ea constant in formate quatuor die Venatores et piscatores erunt retibus suis sic ipsi missis

marie hic venatores et piscatores
veniunt retibus suis sicut ipi missi de
quibus quitū reprehensibiles sunt et
deo et angel ribiles nō puto nare
mlta dicere Cauerit em solū que
ventris sunt Anima iporū deus e
uent eorū horū intentiones deus
nouit et solus iudicat m̄ quem
finē eorū actus ordinat Cūi vere
mdigne isti accedunt finis probat
quia ventris necessitate digniōz
deo estimat possunt et alij t̄ puri
et vtinā nō reperiant qz de nulla
emendatione suorū mores sollicriti
sunt si vna die sit alia ante cōione
sacram sic post pari passu ambulat
clausos habentes oculos sup custo
dias aris credēs et opm nec audere
dignant Cui de emendatōe vite tract
si pene ad omē dnm eloquiū nau
seant vanitatibus curiositatibus spec
taculi et ceteris mundialibus actibus
insinuant solū a voraginibus crimi
nū vitioz publicoz et ab ībus hu
mōbus debitis standoz abstinentes
et̄ freqter ter nunt celebrare
hīs sibi sufficere putant si a sordibus
nefandoz secularū vitioz sint
innocentes videat quibus qd digne
illi accedant an vitā seu mortē su
mant Egrotus em sumens medi
cinā a qua nichil proficit q̄ aliud
speraūs e nisi mors alij etiā forte re
putant qm ex sola consuetudine et
usu cottidiano accedere consueuerunt
et manes se multū a sanctitate
defendisse si aliquē die pterunt
sme celebratione parū pensantes
accipiant ex hoc m̄ dei dilectioē
credēs puritate et mundi contemptu
si feruentiores sint m̄ orōibus me
ditationibus et sacris lectionibus
si in compassione proximoz in
zelo iustitie mandatis preceptis magis
ardentes qz hoc vtiq; sacramentū
dīni amoris et inflammatiū quitū
et in se ignis quattus et caloze
nullū sentiens tanq̄ insensitiue se
merito dz reputare Nec ideo sim
quibus reputare dz si sepius celebret
si ideo crebrius dz celebrare qua
sanctitate ad alterius prat quia augeri
p sacramentū speratur dz Non est go
veneranda sanctitas ex sola celebratōe
ubi nō est si augeri speranda ubi
est dicit em deus augis cibus
suus grandiū iam ergo grandes
m̄ parte ee dnt qui manducent
si ut grandiores fiant si tū con
suetudini sanctitas merito est multū
laudāda e si ipsa sola nō sufficit ut
reperiri possunt qui licet multis
negotiis secularibus implicati nec
diebus nec noctibus vacant ab ipis
et nisi ipis inhererent lingua mans
et totū corpus occupatū e turis
secularibus et̄ cottidie videant se
mgere dnis et siquidē si se mo
mentanie exonerare valent ab
ymaginatibus fantasticis et memo
riis impressis et pueros se ponere
vultui creatoris ut decet talem
hospitē suscepturi cū pace cordis
a quietudine mentis ipse vtiq;
natē est Nam m̄ pace factus est
locus eius laudandi sunt sed qz
est hic et laudabimus eū alis si
turbatis fantasticis amatoie pace
et sub umbra requieste cupiente
mens cepit suscepturi vereor ne mō
gratus veniat velocissimus recedat
dicens illud Famus hinc nō hic
hic requiem Quando quidē mor
mens se pristinis occupationibus
inuenit expellens velocior que
dulcit retinere debuerat et suauit
pcipere Nō em in admissione tā
amantissimi hospitis pacifici et dulcis

ſpſuacone et m confuacone rorum
da et amabili creatur delectꝫ Nā
turꝑ pus curatur q̄ non ſuſtinuit
hospes et mino penale censend
est ipm ad tp̄a m sac̄mento non
admitte q̄ tūp ingeratid mor cite
aut se ab eo auerte p ut̄iatam
curaꝝ implicacone videat tñ
qm hodi est an deo de hoc possit
vocem reddē Nam dicit Nou mſi
deuotꝫ aīa se utiq; conspexꝫ ſuꝫ
sponſi non valens ornare ad tp̄a
Effuge dilecte mi vt sis alio tempe
gratioribꝫ te amplexibꝫ ſuſtipia
ue forte nūc mino parato et mo
compoſito te ſuſcipiens postmod
ingratitudis pristine memor de
clines ab hospitiolo cordis mei
ne per hoc offendi se putando
est sponſus Crua hoc ex fonte
erga reuerentie et amor procede
videt Nam dr Bern ad propositum
heri tractus de luto hodie vultu
ghe pānis recenti pulue respar
sus ore sacra contingens horum
mtpd iudico de illo qui recent
suoꝝ criminū vulnerꝫ p confeſ
sione et contritione detersit fe
torem Sed nō dum plene curātes
sunt abducte Sed adhuc vereor
actuū ymagines circuuolitant
m memoia et fantasia que mente
adhuc nō sinūt patratum Si ad
huc stat m continua pugna et
hostes qui a tergo repmūt missi
antes hui utiq; tui meito patiꝫ
abstineat donec sedate passiombꝫ
tranquillitas reuertatur Simile
de illo qui in sensibꝫ suis mtio
ribꝫ fortes patit ymaginacones
videtuꝝ aduenientes Et timore
amoris gaudij delcōs concipie
ad quasdꝫ res mundi siue psonas
siue pecunias vestes honores rel

Ver oia sup vno fundamento soli
dantur si qz hospitiolū cordis non
dum bene ē purgatū a pluribꝫ
tremis Et ad hoc p̄crastinatio va
let p qua remediū optmū adhibet
s obliuio p qua delent iste impe
tuose tēpestates Sunt tñ alie
occupationes p quas homo pmo
uetur ad accessum vt studia diui
na lōnes scripture p̄dicationes
confessiones audiciones et cordis
puritate precedentes psalmodie
et sancte oōnes ac meditacones
et hijs similia que mente attendit
ad amorē celestiū et abstrahunt
ab infimis Moderate tñ vt non
nīs spm obtundant et corpꝰ fatigent
Nam cū corpꝰ infirmitas cū si
possit exequi officiū Solet tñ
totam aīaꝫ fatigare et eam inhabile
ad deuotiones ḡtiū reddē vt mō
abstracta sit et elongata a deo
one qua elongacone vndeuiꝫ
emerserit Sitꝫ mens hoīs gelida
est et quasi nausea habeat ad
sanctū eukaristiā scipam violen
tam reddens et qui tū repugnā
ad se sac̄mentū retorquens hanc
sentio nīno abilem ad accedend
Nam m hij signis ipe ante cena
dixit Desiderio desideraui hoc
pascha manducare vobiscū ānꝫ
patiar Insinuans nūq; accedend
nisi tū quodā ardenti desiderio
Non quasi vrgens sac̄mentum
ad se violent retorquendo Sunt
et alij qui ex timore penaꝝ a
suis superioribꝫ compellunt vt
celebrent aut verecundia ducti
tū alios celebrare conspicant ne
alijs dissimles videant ipi po
cius eligunt celebrare q̄ pēs
subiacere aut confusiois erubes
centia sustinere In hijs et silibꝫ

tam m̄ sūceptoribꝫ q̄m̄ m̄ obedien
tibus si alīs digne se non disposue
runt Non video m̄si grauē culpā
Nam si manducans indigne iudi
cū sibi manducat s. Sathanael quo
d Innocens erit qui cogit indig
nū manducare saltem scienter
Circa vero statuta religiosoꝝ ad
hoc tende videnᶻ vt certis diebꝫ
m ebdōda cogerentᶻ celebrare illa
semp intelligenda sunt salua
debita ꝓparatione et reuerentia
Debita hō sacramenti q̄mo ꝑsidens
religiōi si consideret aliquos fere
m moribꝫ incompositos teneᶻ
eos a omnione plubere Cum pas
toris est cognoscere vultū pecoꝝ
suu et oīb⁹ diligentia subdi
ti sui pastoꝝ imputatᶻ Sed heu
nos hodie molent i oībꝫ ecclīs
et monasteryꝫ vt sanctitas vite
et frequentatione et solalitatem
sacrū arguatᶻ Et vbi misse non
plificantᶻ vbi accessus hom̄ visi
tatio oblatio etiā cessare timᶻ
Deo proch dolor a plibꝫ ecclīs forte
mā digniꝰ celebratᶻ Et nō tam
querit̄ sit⁹ celebrantiū q̄m sti
pendia et questus ꝑsentiū et
visitantiū ita ut si forte nulla
essi hom̄ visitatio seu oblatio
paucoꝝ esset celebratio et oīb⁹
stima religionis aut sacerdotal
laus aboleretur si celebratio nō
essi tam crebra nec elemosine
nec testimenta locū haberēt et
nullig oīnomis ꝑsberi et reli
giosi essent nisi frequēᶻ celebra
rent Nec alicui momenti estima
rentur a vulgo Sed olim non
sic fuisse legimꝰ Cū m collegio
ducentoꝝ aut trecentoꝝ mo
nachoꝝ vtiq; vere sanctoꝝ vnꝰ
vir ꝑsbit̄ mitterat qui eū semp

nō celebrabat nec missā tūc puta
bantur sti Cū et miraculā legimꝰ
eos floruisse aut claruisse et an
geloꝝ collegiis eos deus dignos
iudicabat Sed tempa mutatᶻ sūt
et hōmes vtinā m melioꝛa Tūc
sti fugiebant sacerdotale digni
tē vt ꝑz m sancto eliam̄ macq;
pollicē sibi imputatᶻ ne cogeret
fungi sacerdotis officio Sanctus
Benedictus plenq; vtutibꝫ mira
culis nolunt ꝑsbiterā Sanctus
Fracatistus similit̄ Quid vogalli
defuit ad diuina ḡtitudinē eo q;
nō erant sacerdotes hodie vix pu
tatur aliq; momenti qui licet
sit vite innocentis si nō sit ꝑsbi
et nō putamꝰ assequi dei compla
centia nisi ordo sacerdotal nos
ornaret Ego hoīs iudex esse culo
nec laudare audeo nec vituperare
videat quilibet quō deo videat
de officio sacerdotij sui Tamen
dico vtendū tempore prout nūc ecclīa
scandalū vitandū Sequo hodie qua
lificata sunt tempa vt oz tot sa
cerdotes vbiq; ee et tot missas
Quid nemo excusatᶻ qū oz digniꝰ
ee accedente Stat em̄ hec ōmi
tibilis ꝓpli sina Cum manducat
et bibit indigne iudicū sibi man
ducat et bibit Et forte verū
dicet qui audiret dicē Cunctis
audientes missas et ꝑntes maiōe
gram̄ a deo consequentᶻ q; celebran
tes licet m ꝑsona ecclīe celebrāt
nō dubiū est magnū fructū facē
tam vnus q; defunctis et vtinā
ipi Et de hoc hic querit̄ Regꝫ
em̄ vt alios fructificet se debet
ꝑdē Utrumq; em̄ deo ḡtam ee
oblatione quo ad rem ꝑtem s.
corpus xpi verū et quo ad rem
signatā que ē corpꝰ xpi mistica

ſ. tota quidas fideliū. Si vero ad
offerendū tūmeo non semp̄ missā
a dignis conficiat. videat tū q̄
libet tam presidens q̄ subiectus
ne ꝓpt̄ p̄dem vulgi scandalū
vitandū aut celebrare debeat
indigne aut aliquid compelle
debeat ad celebrandū. Ego hoc
nūme puto vt ꝓpt̄ vnū parū
vitandū equale vel maiꝰ cōmit
ti debeat. Sed tū hinc subest
medium vt nec celebrationē mit
mittat nec indigne celebret si
se dignū reddat p̄ modū qui in
ſcriꝰ describitur. Huic et alijs
quoꝝ vita et confessio erti q̄ sul
gida videtur ꝓpter exteriora ſoibꝰ
apparencia ſ. interno plenis cupi
ditatibus vana gloria amore do
minandi et ceteris vicijs hinc tales
ex ypocrisi oīa faciūt vt olim
ſcribe et pharizei qui vt videāt
et p̄dicarentur digni laude se
exhibere curauerunt operibꝰ vere
p̄hensibilibꝰ. Et quia p̄ticipatio
eukaristie nobile opus est et nō
estimatur nisi digne accedēs deo
p̄ hoc ꝓpe vendicant sibi sibi auf
opinionem. De quo licet scribens
certā hz experientiā de quida mu
liere que singul̄ diebꝰ confessa
fuit et communione sanctā acce
pit. Nec in confessione etiā di
uersi potuit qualē fuit et p̄tinsi
ens silencio radicē pauoris in
corde suo occultoꝝ superficialia
sola que et minuta ꝓpli multitu
dine homo sine erubescentia
confitebatur potezat ipā sola confite
batur et qui vidit et audiuit
testimoniū p̄hibet. Et scimꝰ q̄z
verū ē testimoniū eiꝰ. Et post
hec clarius qualis fuerit per
fuerta p̄ mendacia et demū per
furtaꝝ. Apertissime est de
prehensa in mortalibꝰ patris ruc
tat hoc deus ne suis p̄bris ne
aliq̄ similia oppentur talibus
de quibꝰ scribus se expedunt
non puto soli necessaria con
fessione de hoc solo q̄ nō cele
brant aut celebrant ſz et de hoc
q̄ se ad celebrationē nō ablutos

De mediocrit se habentibꝰ

Ocurſis hijs que homo indigne
ostendunt restat nūc vide
re de hijs qui mediocter se hnt
qui accedēs q̄nq̄z et q̄nq̄z abstine
re solent q̄ talibꝰ sit eligend̄
faciend̄ p̄ ē q̄ effectus hui⁹ sac
menti hz sit multipler tū p̄ce
est q̄ venialia delent. quo ad
culpam et forte etiā quo ad pe
pene ſm̄ q̄ contrio et amor ſm̄
ſui gntitatē se extendunt. Et hoc
soli deo notū est. Etiā effectus eiꝰ
est q̄ meritas auget et certe vir
tutes in eo qui digne suscipit
Nam sic in hoc p̄ contrmā actio
nem caloris nālis sit depditio
nālis humiditat. vñ oz gtmue
fidei instauratione p̄ assūptione
cibi ne gtmua de p̄dicto morte
minuat. Hic est in spūali aug
mento oz fidei restauratione
deperdite deuotois p̄ concupiaz vi
riatam et p̄ occupatione circa
exteriora et alia hui⁹ mundi blandi
menta. Et hoc fit p̄ diuinissimū
sacrmentū q̄ igne diui amoꝝ
decocta ē in cruce et inflamma
tum ē cordi vnū deuote sumens
ne longe ab igne alienatū tocio
dei obliuiscat. Iste at̄ q̄ effectꝰ
ſm̄ thomam in p̄te ul in toto
impediri p̄t p̄ parū venale
de quo nō p̄cessit contrio aut
homo non est in p̄posito crucidi

Ꝺd etiã celebrans ꝗdã melancoꝛi
liz in affectu suo aliqꝺ qꝺ nõ ẽ
mortale Nam et venalia actũ ur
tutũ tollunt liz nõ habitũ Rectũ
reatũ pœ mortal tal incurrat Eiã
venalia caritatẽ nõ extinguunt
liz actus impediũt posset tñ tal
venialit peccare sic in venali
celebrando ꝯn bene stat qꝺ qꝺã
venalia deleant in missa quedã
non qz vnũ venale bene ꝺmittit
sme alio de quo nõ ẽ actual con
tricio ꝺũ habeat in memoria Non
aut ꝺmittit vnũ mortale sine
alio ẽme sunt doctoꝛes tꝛa ꝓtus simaꝝ
scribentiũ Cuiꝝ ꝺictũ pensare
ꝺz quilibz celebrans quale ipm
optcat ee assistentẽ suo creatoꝛi
in hoꝛ misse officio Ꝺdm ecclm
Bonauenturã ad hoꝛ vt digne
quis recipiat ꝺz vt ꝺisternat
tibũ ystũ ꝑ fidem et cognitionem
2o vt hospitiũ cordis et corpus su
pificare studeat ꝑ ipius sustep
tione 3o vt ipm in hospitiũ
purificatũ sustipiat cũ honore
desiderio et deuotione Con ꝑm
facit ille de quo paulꝰ nit Non
diiudicans corpꝰ dñi 2o iobet
aut sepiũ homo ꝑ 3o faciet sic
zatheus cũ gaudio xpm sustepi
ens Ex ꝑmissis ptz illoꝝ errox
qui frequẽter celebrantes raro
confitent vt vix infra vnã ebdo
mdã se mel aut ꝑ aliquot ꝺies
Cuꝺ cũ homo ꝑ tantũ tempꝰ
se a venalibꝰ potest abstinere
que quasi pulueres se cõmue in
ꝺerunt ex somite pœ cui in
illi qui ꝺie custodia huiꝰ cordꝭ
sua in pueritate laborant Et ei
apparet cautela eoꝝ qui ante
singulas celebrationes singulas
fecerũt confessiones sic in ordine

Cartusie solitũ est fr Thomas
ꝺicit qꝺ ad digne sumente tria re
quiruntur ꝑmũ ẽ mundicia conscie
que ꝑ pœm tollitur 2m ẽ exer
cio mentis in ꝺeũ ꝑ actualẽ de
uotionẽ Cuius tñ pt ee multꝰ
fm ꝺiuersos gressus puto tñ nõ
semp requiri exim gressum
deuotois Sumo assit melio vl
cũ nõ ẽ 3mo priuatus et alienatꝰ
a deuotione ꝑ nimiã negligentiã
cordis aut tepiditatẽ 2m est or
pis mundicia ꝑ reuerentia sacra
menti Unde et manꝰ et os lauan
da sunt Et sic nocturna pollutio im
pedit accessum ad hoꝛ sacrimen
tum Ꝺdm hoꝛ igit quo ad magis
et minꝰ homo impeditur ab hoꝛ
sacimento puto tñ in sacerdotibꝰ
celebrantibꝰ maiorẽ requiri pu
ritatem ad abilitationem et deuo
tionẽ qꝫ in laycali quidone Cuiꝰtũ
oppositũ sepius fieri ꝺebemꝰ vi
ꝺemꝰ Ꝺ qꝫ seculares lauri longa
pmittunt remunia elemosinas et
oꝛones et eiã lacrimas multi sustepi
unt sacimentũ Ultimã et hoꝛ
fieri ꝺeus ꝺonaret semp in pfi
bitis celebrantibꝰ attñ sic lau
ri facilit ex caritate sacre coꝛ
mis cito compungunt ad lacrimas
sic cito coꝛ revelabunt ad postma
et solita tricia Ꝺicti olim
de Judeis xpm cũ gaudio in die
palmaꝝ sustipientibꝰ si feria
sexta i memoꝛes sue confessiõis
ipm impiissime crucifixerunt sce
runt igitur aliqui qui n gra
uibus pcis cũ diligẽti abstinent
si mentis coꝛ ad huc nõ est ꝺesꝑ
cita a passionibꝰ concupisce a
complacentijs liuanis a rebꝰ tñ
sitoijs in quibꝰ se occupant pla
Ꝺ expedit constare pũctati i eis

delectando et gaudijs secularibus
et mis varijs otiosis et iocosis tidi
tulosis se emollijt Sic qz cor corp
dimisum est partim deo et parti
seculo claudicantes m vtraqz pte
hos ego estimare varijs/variq; rate
de ppt sacmenti dignitate et ppt
pulitate absentia Neqz em desi
deria diuina et humana se compa
tiunt m eod corde Illa at absti
nencia a sacmento pt habere du
plice effectu vnu vte abstinens fre
nu sibi laxius laxet et lautius
viuat et liberius petet at volup
tatibz vacet Ista abstinencia non
digniore ad futura gloria facit
si magis elongat et indignorem
facit Eq effectus abstinencie a
gnone est vt homo intencione
sua ad hoc dirigat vt tanto viuat
m abstinendo ab habituatis mal
sius inclinatoibz et passionibus
vitiosis et vt sem bonis opibus
exerceat addigmq; atendendo ad
sacmentu Et haec abstinencia
laudanda esse nemo dubitat Dolet
em caritas pcu rere facte et qd
solitu est fieri m vilipendiu ve
nere Et hoc ppbant phi morales
Nam dicit Ethicoz Roma sp deler
tant si vetera sint diosa Cuadq;
m hoc sacmento nu deberet ce
hec consideratio vt illi faciut q
freqter cu magnis desideijs
celebrant et nu sencuit fastidiu
si maioris inflammatione diuit
tu minq; pfecti m hac abstine
cu venia tollerandi vt deo ab
stinent quatmq; tanto atendes
maiori reuerencie mistant ne
cotidie celebrantes i nausea tepo
rem qz vertant Deo dicit doctis
res de freqtatione ssi sacmenti
Si quis experimentalit cognoscet

A celebra tionem

ex cotidiana suptione amoris filio
rem pu augei et reuerencia nu mi
nui talis debet interdu abstinere
vt cu maiori reuerencia et de
uotione post accede posset Alij
vero sunt qui nu tanta habent
adhesione cordis ad seculares
vanitates vt precedentes si conati
bus vellent cuncte illi affectuosb
et cu ad huc m pugna continua
psistunt ad hoc debellanda a
quibz cu aligi vincunt hns vtiq;
credere qd primus concedit accessu
tamq; ad piissimu medicu defenso
rem et adiutore sue mfinitatis
qui si psistert m pugna fidelit
et viriliter pculdubio sencient
notabilem pfectu aut si nu senti
ent dmo hostiu impugnatoz
sciant pfecto eis hoc sic expe
dire qd sic stent m pugna magis
na sibi acquirut corona duo effec
tualit sciant qd m se est absti
nendo se a noctiuis colloqbs ppe
ns suspectis a carnis oblectamen
a concupia oculoz auriu tactu
sensuu Castigantes ect sua cor
pa genuinis orib genuflectendo
nibz et tactis afflictiuis opib
discrete si semp cu confidencia
m deu non expressis verbis se ea
putantes optmere et talem sic
se habentem nu puto ad huc cot
tidie accede debere qui contnua
pugna m qua aligi nate e cu
cede Ret p hoc sibi maxime
timeat merito suo fraudad qz
nu m freqtatione sacramenti si
m vita innocenti et m dei caritate
et bona ac pompta voluntate
e tradix meritoz si p hoc au
geatur gaudiu et consolacio cor
dis et forte magis ptinet ad p
miu qd ad meritu Nam legimq

stiē vnis etiā a deo reuelatū ēē
vt nūq̄ in vita sua celebrare debe
rent Et qi mercenarij in ve qđa
consentiē qui ꝑ affectionē dul
cem et hanc consolationē cele
brant qi aliud querentes q̄ di
uinā bōtatē et dei voluntate
circa hoc sacīmentū animaram
cīn amant dulcedinē nō ipm
fontē dulcedinis deo speculad
est pīncipalissime vita hoīs in
conuersatione in hmone in cogita
one Et si voluntas totaliter
alienata est a mundi amore ze
lans oīa que dei sunt et feruore
caritatis ardens omē ad deum
dirt et patus ad oīa que deo sūt
placita efficiens et sitiens iusti
cīā et in sola diuina voluntate
sua voluntatē constituens Istu
et simlia sunt vere ut reprehen
sibilis vite iudicia et ꝓb̄ sanctī
attestantē pīncia Et si forte ex
diuina ꝓmissione multa actualis
assisteret dulcedo istā in futūm
sibi refluata et forte magis me
ritorie ex solo amore vtutis in
alio ānimirabilo consolatoꝝ sēn
sual deo fruē q̄ cū tali ānimi
culo Dic robustior dicē ib̄ qui
ꝑ vetā viam sine sustentē ba
culo transit q̄ qui cū baculo
ꝓgit Alij vero possent rpuri
qz toto cordis estuanti desiderio
qz igne ardoris celestis accensi
qui ardor est ad corpis membra
redundans sic sunt inflamati
vt dicant Cor meū et caro
mea exultauerūt in deū viuū
Cor deficit cor meū et caro mea
nīc in alio consolatione recipe
possunt misi in ꝑsentia sui crea
toris vnusq̄ sp̄s fruit cū ipso
Tales vtiq̄ fuisse legimus ples
forte q̄ modo videmus Et hoc tales
quibus auderet ꝓhibere a cotidia
na ꝓceptione sacīmenti in hys
tīs gradibus ples sunt meliori
gradus que ars distingue nō
pt ꝛ magis experientia Et de
hys vnctio sp̄s sancti q̄libet
suū in se confidentē docere sūt
Non tū grauis crimis putarem
si homo bone voluntatis faciens
diligenter qđ in se est abstinēs
ꝛ posse a noxijs ab vno q̄dā
pars declinaret ad aliud crebrius
aut rarius quiq̄ celebrando deo
supplente ex sua bōtate q̄ hō
bone voluntatis nō pt ex pria in
firmitate Ex p̄dictis deficili pt
heri quo qulibz se dz ꝓparare ꝑm
statu rarius aut crebrius seu cot
idie celebrantis Ferē deuotis vero
acquisitio fieri consueuit ꝑ medi
tationes beneficiorū dei ꝑ consi
deratione fragilitatis ꝓprie
ꝑ oratōnes non tam longas vt sp̄s
exhauriant aut vsq̄ ad fatigationē
sz breues et compunctiuas p hu
militatis exercitiū vt genu flex
iones ꝓstrationes manuū hum
iles extensiones et ꝑ ipsis corpis
afflictiones penalitates vt caro
exercetur ad confirmandū se āie et
ꝑ regim celestis gratia ad memoria
reducta et ꝑ passionē xpi sugi
nanti cordi humilit impressa an
oīa excludendo a mente voluptā
tes et consolationes et mente toti
in deū eleuando Nam nōie deuotio
intelligio actualē mentis eleuatio
nē in deū cū benivolentia ad agenda
que deo placent et vitanda que deo
displicent in studio spirituali et sua
vitate desiderij deo gratis exis
tendi et in spe deo seruendi Cuius
deuotio multis gradibus circūseptā ē

ſm dñs ſitatē celestiū desideriorꝫ
Et liꝫ ꝑduti modi se habendi circa
accessum aut abstmencia sacre
comīs descripti conformes sint
dictis doctorꝫ de hac mā tēptanda
tū ulit' inspirari multū sicī uidet
et ptma irreprehensibilit' uerend
tū valde ne deo enormes irre
uerentie exhibeant' n multis circa
hoc sacmentū hoc et ꝓspicua
rō docet multas plagas mt' ecclia
nob euenire ꝓpt' idolomata hu
iusmōdi circa eukaristiā Quo
lim tempe pauli fiebat circa eā
emtheozꝫ ꝓtim ꝓpt' eande cāz
vt testat' ꝑdem ꝓ cōfessi deo mg
Inter vos multi infirmi et imbecil
les et dormiūt multi Sed licet
in scriptis redigant' ista Gz a pau
cis aduertunt' ꝫ maiozē sequūt'
antiquū quibus possit dici id qđ
xpūs dixit Judeis Nonne moyses
dedit vob legem et nemo ex vob
custodit legē Determino etc cla
rissime et palpabilit' ꝓbamo cu
piditatē ambitionē et voluptatē
pene cunctis seculi hoibus inātis
et tū paucos forte reperiri posse
qui armis uerāq; stant in pug
na contra hec et alia vicia Nam
non reputant' hostes ꝫ familia
biles hospites et qi domestici
ptrant' fouent' et nutriunt' et
certe si uō possent totalit' expug
nāri tū multo deberet fedo cum
ipis inīri nec tamq; amici ꝑ
tractari Sed dolor cōmuq; et
contio cū eis dirē cōtinuād et
si hoc fiēt ego iudico mpaḡle
deo adiutore q; nr victoria segrē
ex pugna n hijs qui cottidie sectu
tarentur actus suos et studia
et p uiribus suis se extendēt
ad mortificand vicia sua et contra
ꝓsentiaꝫ Hec cū vicia paulati
ī crescunt ꝑ abusum sic paulati ex
tirpari possent Et in ista colluc
tatione continua fidelis conscia
sua iustitia nō dz constitue Et
si uūq; totalit' expugnare posset
sufficit ꝫ pugnare Testē ē hoc
dicti doctissimi dugd in l' de nō
et gratia Hominū fuit iustitia
inquit ē in vero dei cultū mtho
concupiē malo mtna conflictatōe
pugnare ꝑficē aut instanter ō
nimo aduersariū nō licē Et ut
ego sentire m' videor tūc fidel
ꝫ posse colluctatō requūtur in
quolibz qui ad hoc sacmentū
dz accedē illoq; nō dolet de
vulneribus nec molestat' de hosti
bus ſz pacē hz cū eis in captiui
tate vicioꝝ requiescens vtiq;
dei hostē ipē existens ex quo cū
dei hostibus pacē federa ictrit et
mille in una eademq; redeo et
cum hostibus gratus ꝓt' existe
Sedm grecū sup Ezechielem
Dicer de accedentibus et abstinen
ad hoc aut ab hoc sacmento sancta
nouit puis hoc cū caritate et
sine pudicio sanctā sentiendi per
ea que dicta sunt nō intendit actor
hō dignos a sacmento retrahē imo
attrahē ſz indignos ut digni si
ant infirmare Cap̄ primum
De remediis malorū

Per precedentē extensū possūt
a principio huius tractatus di
uisis huic studuit stilus quātū po
tuit explicare sm dñicas seculi
etates malis singul etatibus con
currentia ad excitandū lectores ad
compassionē et ad feruentē ore
nem simulq; ad cautelā ꝓpriā
ut sibi quilibz prouideat de statu
salutis ne mal illi ꝓuolunt' Aut

m calce hꝰ opusculi restat ex
ordine aliqua speculari de remē
diis adhibendis cont̄ predicta mala
cum frustr̄ naufragio demon
stretur nisi et quo id declinari
valeat ondat̄ Et no q̄ intentiō
mee de malis culpe tepere
que p se et ex precedentibꝰ pate
re possunt sed de mal pene
m quibꝰ volatur sitr mundus
plangentibꝰ pene singul et
ingemiscentibꝰ de miosa miltr̄
penaꝝ quas dictim tualeste sen
timꝰ Cuo fidelis homo in
ysti se gerē debeat ne desperet
et ut caute mt̄ mala multiplicat̄
mede valeat nr offenso pede
quod vere tutibꝰ expedire
sentio et no exiguaꝝ virtꝰ
est hoc studiō mt̄ sponsas mor
dentem no vulnerad Et vbi mt
ta naufragiū naufragiū euadē
posse ad remedianda igit̄ mala
pmissa retractanda sunt tempa
pōra et habitudines ustorꝰ q̄
pꝰ floruerint ut m nr̄ pectore
corp clazere possit qualit̄ utrib
templis pes figendus est in
semitis prem̄ sanctorꝰ vt ex q̄
litate pōrꝰ remedia possimꝰ com
pare Speculantes igit̄ ab ex
ordio mundi cursum temporꝰ
et hoīm in eisdem vicissitud
dinē nullū defuisse ustos q̄
in medio nacōis prave et pisse
mundi vita sua no illustrasset
Cuorꝰ commutatio sta fuit semp
existat odiosa putet et otiosa
Nemp em̄ hō aplm̄ ꝑb qui hō
carnem natus est ꝑsequebatur
eū qui hm̄ spm̄ et ther inimici
cia huc usq̄ no cessauit ner
mantea cessabit Conā ergo ad
submouendū omē malū detrac
conari ad mpōsle Cū em̄ tanto tpe
sēt pene p septem milia annorꝝ
fuit mpōsle no credend̄ et hodie
nō possibile Nisi q̄ hoc no audi
tum mpōsle quemlibꝫ singu
lariꝰ posse emendari et a vitijs
esse immunem non tñ vult omēs
die q̄libꝫ vicium homo m se pfi
cuare no tñ simul ois ista nāe
infectionē que semp machinat̄
ad malum Et si vnū curat aliud
remanet Ex pcedentibꝰ aut liqde
claret quod m̄ gne semp numē
rosioꝝ erat multitudo puerꝰ
q̄ ustorꝰ Cuq; ecclē crisse pōsit
dicte Et sic culpe ab initio semp
fuerunt et usq; ad nrā tempa
continuate sit et pene sint ef
fectus culpaꝝ Et posita culpa sp
sequit̄ pena Non em̄ sinit deꝰ
deus dedecus esse culpe sine
decore ultricis Iz aliqū reperit̄
pena vbi no pcessit culpa sz uō
sine causa Ut m Job et Ezechiele
Iohēs ix Non igit̄ magno ope
curandū est ut euadant̄ pene
cū ꝛc plerisq; sint utiles si fortit
sustineant̄ Iz valde curand̄ e
vt ul dimittent̄ culpe q̄z quo ad
actorem nūq̄ p se sint utiles nr̄
ecclē q̄ patiatur ustus multū ad
uertend est Huic em̄ ypōt cul
pam suā quis patitur sū absq;
culpa semp non ad insipiencia
usto Quid em̄ obstat abel usto
iniquitas cayn fcīs suū ipm̄
occidentē Hodie in ecclē et intrib
vulgatissimū ipsiq; martiriū re
fulget etiā ore xpi ipm̄ ustū
pnunciantē quid nocumenti at
tulit ipi innocenti pueto Joseph
venditio a fcīb facta qui ead
efficiente venditione pōtifex
terre egipti factus est et odor

nomis om̄ pioꝝ corda letificat ma
lis ergo et bonis deus decreuit
penas aliquas esse cōmunes ut
clare pz in captiuitate babilonica
in qua et petrinutes cū innocenti
bus detenti sunt Dic̄ danihel et
tres pueri et absq; dubio alij mul
ti deum timentes strissime legis
zelatores p̄cipueq; eccl̄ mīdio
ustos pumiri vbi sceleratos vi
demq; impunes tinsire nymo cru
ciosos pumire ustos Cropta nob
hoc ee veriꝰ testat̄ de Antiochꝰ
impijssimo stos machabeos et
multa milia sanctoꝝ crudelis
sime trucidante nr̄ hoc ustricie
dei obsistit qui suos coronare nouit
et purgare p penas sceleratos
vero etnas penas in futuro
refuare docem̄ eccl̄ ex sacris lr̄is
ptit plurimos viros sanctos ab hij
seculi dignitatibq; et psidencijs
fuisse feriatos deo p eis aliqd
melig prudente ut sue salut̄
curā eo quecig gerent quo ad
seculi oneribq; pit et honoribq;
se videret alienos Testant hoc
pene omes ap̄le mr̄ quos pau
cos legimq; insulis dignitatib
seculareꝰ fuisse p̄fulgidos et
tri dnoꝝ consiliorꝝ et consola
cionū semp̄ in se habuisse utute
Testes sunt Jeremias Ezechiel ysa
ias vir ap̄lice et multi alij qui in
libris regū et paralipon crebq;
legunt̄ Non vero alie dignit̄
viros qui toti orbi dnati sunt
fuisse ydoloꝝ cultores no est
dubiū ut reges assyrioꝝ medoꝝ
p̄sarū macedonū et romanoꝝ
qui erant tor monarchie subiugꝝ
dominijs deus vniuersum orbem
subiecit qd nusq; de suis legimq;
et quis non mirat̄ tanta p̄minen
tiam romani imperij ut sicio noie
romanoꝝ noie audito quilibz
eccl̄ potentissimq; contremiscat
et oia regna mundi p ipm gr̄i
p fr̄em mall eid domarent ut
testat̄ hystoria p̄m lib̄ machab
ij et vij et tri ōmo dubitatis
erant igniud si placuit deo cor
rustricia qua in moribq; suabant
temporali gloria remunerare et
aliorꝝ superbia p eoꝝ fastum refre
nare nec no ustos illoꝝ tpoꝛib
p vrgas etno igni tradendas mi
tigare et tri suare ac gubnare
sz in nouo testamento legimq;
plet̄ sanctos insulis dignitatib
effulsisse et regali extellentie
culmen tenuisse sed temperate
aliqd amplius fiunt concedendū
spū sancto in cordibq; suoꝝ electoꝝ
opante p unctionē suam qd̄ tpe
legis erat denegatū ut s. ipsi de
nouo testamento licet predili
erant alijs dignitatibq; no tñ in
mutatis fundamenta deserent
que forte in vetri testamento
non fuissent confirmata sedm di
uinā dispositionē tpoꝝ diuersoꝝ
qualitates ordinante velle ego
arguē ex pposito seu adu
sitate rei tpaliū bonoꝝ seu
malorꝝ hoīm distinctionē salte
regulariꝰ Scripe est eid
nūc mal eid nūc bonis illa aut
ista a deo dia sapientissime or
dinante puenūt Ner que dīa
sunt huius dīne sine textu
gantur que dicit p̄mū qrite
regnū dei et ustriciā eius et
hec oia adicient vob̄ si p̄spa
in cursu huius mundi semp̄ bo
nis puenirent et omn tpalia
habundancia nūq; eis essent
demq; aduersa essent p̄ssuri no

sic xpūs voluit sua verba mitt̄ſi
ꝙ posteriora tempa clare demon
strarunt sic̄ et ꝓra legimꝰ em̄
de paulo ipō dicente Ir̄ fame et
siti in frigore et nuditate Et a
libi ꝙpiam̄ .i. de paupam̄ ſi non
describam̄ Et ad hebr̄ xi Egen
tes angustiati afflicti ſ̄imo pleꝫ
sanctorꝫ ecc̄l legimꝰ fame mt̄
emptos Et de ōmib⁹ martiri
bus ſ̄timꝰ q̄ ecc̄l ſuꝑ me vite
sue timuit cruciatib⁹ ſubſtenu
Sed potius hec verissima xpi
p̄missa sic sunt accipienda q̄
nichꝫ de eis de futura ſimt
istius vite tēpalia ſeu mat̄ria
quantū ſaluti aiar̄ ipozꝫ et d̄me
glorie expediat deo oia in eis
moderante ſ̄m altissimi consilij
siu prudentiā ꝛz nob occultam
Et ſi deſint eis tēpalia stipen
dia aut alicꝫ aduersitatꝫ adue
nerit non dubitent ipſis sic ex
pedire et non aliter n̄ putandū
esſe q̄nt apl̄am ſuaz vacilla
re ꝙd tñ est impossibile Deꝫ
q̄m diligentib⁹ deū oia cooperat
in bonū hys qui ſ̄m ꝓpositū voti
ſimt sancti Sed fortassis moue
bit quēpiā ꝓſpitatꝫ arrisio ve
teribus sanctꝫ concessa ſic̄ abrahā
ysaac et Jacob de quib⁹ ſcriptū
est Non reliquit ydolum noceꝛe
eis et correpuit ꝓ eis reges zc̄ſ
et tñ ipi deo dilecti erant Ad
ꝙd ego forte nouę plantacōis siue
culꝰ sic in p̄mis fomentis dꝫ ezat
cū ipi p̄micij fidei ezat cēteris q̄
poterā ad fidem vocati ne ſubita
aſſpicitas trepidatione meliter
q̄ deus p̄mo agnitꝰ impoteus
esſe ad suoꝝ fidelium (et fidei no
ue ꝓfectione habet sit̄ ꝓor et
natura arb et eō ut ſua ꝓcipia
mollioribꝰ ſolz decorare fomentꝫ
et sic paulatim ꝓceſſu temꝑis
roboris ſumē mrementa Nam
dicit Joh̄ i oīs homo p̄mo bonū
vinū ꝓnit deinde ꝙd deteꝛ est
Tenuit ꝙ et ipi non longe poſt aus
teriora ſuſtinuerunt temptamenta
in grauibꝰ vulnib⁹ diem tribulo
nis in mandato ſenerissimo vnitꝫ
filij oblatiōi pręgnatis ꝓtinue
et in medio barbarie natis
plusq̄ pro loo annos anteq̄
passum pedis in t̄ra qua habita
uerant ꝓpriū aꝛeꝛent primo ex
hor edoctem Non debere atque
diuinā acceptatione ner ex ſpi
tate rei labentiū cū milto pfer
tioribꝰ ſ̄ aplis et eoꝝ ſucceſſo
tribus diuersa tempa arriſerunt
est tñ vnū qđ electis dei ſemp
in consolatione ee debz qđ nichꝫ
legimꝰ eis defuiſſe ſ̄ malorꝝ dis
plicentia et contrarietas in hys
que bonis moribꝰ aduersant mo
res eoꝝ bonoꝝ et malorꝝ ſemple
ſ̄imo discrepasse In Cain p̄mo
filio ꝓlapſi et fr̄e eius abel
iusto quoꝝ p̄mꝰ zn̄ ꝓt̄ inuidia
occidit Sic et de Esau et Jacob
ysaac et ysmahelem Et ex eod̄
fonte athab vxor edidit michae
lem filiū Jezabel ſtrā ꝓphetā qz
nō ꝓphetizauit ei bona ſi ſemp
mala iiij̄e p̄ze xxv et Elyā ſili
Sic et de Elizeo quib⁹ ſp mali
feſti erant Ideo testimō bonꝝ
uiꝝ est odiū regnoꝝ Sic et
in Saule rege et ſamuele ꝛeda
uid quoꝝ conuſatio nō poterat ee
q̄nis posteꝝ Saul verſus est in
regibus ſenſum Ideo xp̄s dixit
Si me pſecuti ſunt et vos ꝑſe
quentur Ideo et reprobi ſe cog
noſcē dnt vatic ee pulſos ſi

bonorꝫ mores eis mtñ̃ seruꝰ sint ꝺño
si Caritas cñ̃ congaudet vitati
Cruc cñ̃ quiescentia liuꝫ ad tenebꝫ
vide si audiencia bonis negat
a puerꝫ non mrent Cuius et Jo
hannes baptista capitulꝫ sua dꝫ
natus est ꝟꝓ testimoniꝰ vitatꝫ
et qui denegant audiencia mstꝫ
postea eam ꝓstabunt iustꝫ Cit
filij istꝫ denegabant audiencia
ꝓfectus quorꝫ consilijs atq; este
nolebant postea nolmt velmt
consilijs atq; iesebant Nabuchꝺ
ꝺonosor Nabusardan Salmanas
sar qui cor crudelissime in capti
uitate ducebant et inuitabant
oia cñ̃ in figura contingebant
illis scripta sunt aut ad doctiã
nram sm aptin expedit igit mltꝰ
ad remediꝰ malorꝫ tendꝰ vt qui
libz secure viam ducꝫ volens
vt a mal non rapiat in medio ste
cte tamq; in plumis auicula sub
alis xpi requiestat et pigriestat
scripturarꝫ et meditacõm pennis
velatus ne euolando a rapacibꝫ
hostijs deuoretur ditente pñ̃ pas
sꝛ tuent sibi domꝰ et turtur
nidum vbi reponat pullos sues
sinendo alios turtures gutture orbem
quorꝫ nõ ꝓuꝫ t nãs Et ut ḡnt
finem consequi quis possit diss
mulet taceat et quiescat ḡntꝰ
salua constia ꝑ malos et mala tol
lat equanimiter In compatione cñ̃
huius quietꝫ et ḡnquille conuersa
tionis malorꝫ ꝓpessione ꝓ mdꝰ
lo ducat liuꝫ grauide reputet
si ut mdulo quietus plumes
cat et pigriescat quecꝫ mala tol
lat optimꝰ scrip thor estimans
ꝓ mrcilogꝫ ducat si ꝓpendat
ab illis qui malꝰ bonꝰ ducunt et
bonꝰ malum suffitꝰ sibi credat
sꝛtꝰ rege angelorꝫ et mre eius
benedicta colloquia sua ꝺoceat ḡn
tiꝰ placet et dictas patris
tꝰ cui eis iocundissime consuet vbi
hostia semp apta reperiat et ḡtꝰ
accessum ad mutꝰ semp tucimat
et oia optata sibi salubꝝma ad
uota succedunt In nullorꝫ patiet
repulsam nisi ꝟꝓie fecerit me
catur In exteris vero iniquis
et negocijs causisq; exterioribꝫ sp
homo repit amaritudinibꝫ sparsa
impedimenta Cit ambulans in
spinis nõ nisi vulnꝛibus aut lacera
tus recedit O q; gratum dulcꝫ
colloquiꝰ aia deuota cꝰ suo dul
cissimo sponso sepe pertractare consue
Non cñ̃ hz amaritudine conuersatio
ipio negꝫ tediꝰ conuictꝰ illius Cui
cñ̃ delicie eꝝ ee cꝰ filijs hom
peuersa nugꝫ bene ee est sine illo
ne male e ee cꝰ illo Cuius est iugꝰ
o q; uecordes sunt hui filij hom
qui cadueca gaudia ueris et etnis
preferunt qui fel illud amarissim
seculare et momentanee conso
lationis ꝓponunt baratro pessimo
Dñe speculatoꝝ Sed aduertendꝰ quo
mali aut mala sint bonis tolle
randa Dupliciter aut ꝓm iugꝫ
mali nõ nocent bonis ꝓpno si no
gñtet quis eorum petis consen
tiendo aut fouendo 2o ut caritate
resplendat doleat oret et ꝓ eis
ingemiscat Mala vero equani
sine iuste sine iniuste illatꝫ portet
aspiciens i remuneracõm et in ꝓpꝫ
petꝫ satisfactõm qui cabsq; dubio
delentur ꝓ gntiꝰ tuꝫ ꝓpessione
delent quo ad culpam et ad pe
nam tantꝰ gntiꝰ Dna pietas
intendit relaxare alit cꝰ ꝓ psidꝰ
et speculatores adeo positos mali
sint tollerando q; ut ꝓfectꝰ est

Nam ꝑdictus modus ſolum reſpi
cit hoīes quibꝫ tuta paſtoralis
ſtrat aliū mod tollerandi malos
eis cē ꝓfectum Nam aū oīa ipſis tuend
ē pax confuſio et unitat ſtis
magr et diſcordie malū eis dz
cē dꝫoſiſſimū ꝓ quo tollendo
nulli ſingulad parcend Nam ſm
Bern Nelius ē q̄ vnū pereat
q̄ vnitas nr ſigr ē cont̄ caritatē
ſi ꝓ caritate qua vnitate ſuata q̄n
tum fieri pt̄ ſingulorꝫ vitia nō
duo nē dz diſſimulare ſꝫ diſcrete
arguē ſm̄ admonitionē xpi q̄t
ſē delinquentē ſolum pō deū
coā duobꝫ aut tribus et ſi non
fiūt ſcripta emenda oēs cōis in
uergatur ꝓ emenda nōe fraternꝫ
cē ſi nichil videāt ſe profice
re ad penas tamq̄ achiores con
fugiend eſt aut ad excōicationē
aut plagas vbi caſu aut ſubtractio
nū cibꝫ ꝓ abſtinentiā aut pub
licam confuſionē cē ſi nondum
fuerit ſanatus eger extunc ne
una ouis morbida alias oues
infician Jam vtat ferro abſciſſo
ali cōn vitatē facēt ſi contra
bonū gntat una infectum et
inficiente quem tollerare vel
let tū iuria aliar Ultimū tale
modus tuendi a paſtoribꝫ ſi
uaretur q̄ optime regentur
policie monaſtia et cōuenty re
ligioſoꝝ Dz qz tale nō ſuat ꝓ
ceſſus Ideo palpabiliꝫ conſtat
quo corrupte ſint hodie vbiq̄
policie tam ſecularū q̄ ſpiā
liū licet forma a xpō nr exem
et a ſancto legiſlatore monachꝝ
orum Benedicto in regula
ſua Diſcretione ſtripua Re
ni lector meꝫ ſuccenſeat quia
habeo clippeas me ꝓtegentes
ſanctā ſ ſcripturā poſſet forte
quis dicē Si iſte modꝫ ſuaret
religiones ſtatuta nūq̄ religio
ſoꝝ deficerent et multi fu
gitiui reperirent et ſcandala mt
ſeculares orirent Ad hoc ſi ſcs
benedictus adeſſet in defenſionē
ſue doctrine merito vindicare debe
rent Imo et Bern eundem
ſequitur in quadā ſua Epla
eund mod vitia corrigendi alte
conſulens Non tñ eſtimand eſt
ꝑdicta cōmemeram ſcripturā ſi
uata diſcretione cōi qua nec q̄
ꝑdicti ſunt aliqꝫ docuerūt et
ſi etiā aliqui ꝓfecti effugerunt
homb remanentibꝫ nichil mon
uemens eſſe Cruā et ſtola xpi
apoſtatas fē habuiſſe ſit et
ſtola apoſtoꝝ In Juda et nicolao
uno de ſeptem diaconibus Et
Augꝫ in ſuo monaſterio fugitiuꝰ
ſe fateture habuiſſe nec tñ
ideo a conſuetudo ꝑdicto correctio
nis ordine deſtituerunt Ideo
ſtrati cauillant qui ꝑdicti ſtis
nō inuicē inſultant qi ipi indiſ
crete ꝓceſſiſſent tam docendo q̄
vitia extirpando ꝑdicto modo
videant tñ ſi licet ipoꝝ excuſa
tio apud deum locum habere valeat
Cum ipis deus dicturꝰ ſit Sed
de roem villicationibꝫ tue Ne forte
audiant id qđ ely Dampnati au
dunt honorasti filios tuos pluſq̄
me ne forte ſub ꝓtextu q̄ vm
bratue exceſſuū latent occul
te venenū ꝓuate ambitionis
Et ne forte totum in cauſa ſit
timor auferende placidis quoꝝ
udex nullꝰ homo pōt eſſe ſed
ſolus deus cordium ſecreta non la
tent Non tñ reprehenſibile iudico
ſi qui mali tollerent iſq̄ malia

alys nō est infectiua nr alys no
tiua nisi illi soli hunt. Ego non
dicā a grege abiciendum per
expulsionē ne totalit lupis daret
ad deuorand. ppter spem ouiū
quib sine remedio nō cet pricul
dub si saltem cez sanabil. Cuffit
em pastori hec cura lz nō semp
sequat curatio. Non em e in
medico releuet sp ut eger hor
ueru si stare pt sine inquietatōe
alioꝝ ne alys exemplo suo inficiat
Deo si quis vere mala sua velit
remediari oz q attendat q tam
in malibq qī in artificialibq sic
et in moralibq quo ad ppositū
meū. Omīs rei principiū ꝓpe difficile
tempis ad constituēd tendit argu
mentū. Deinde dictum ad defen
mentū. Deuergit tandem ad mysti
cum deueniet hoc in talibus
hoc in oībus et ceteris dibq sit et
in moribq hoīmbq que et si a
pncipio florida capiāt pmordia
mysti se reddunt fluenta fuerint unctōe
afflata s. magi instantia ocōnd
lectionū castigationū corpis cog
tu et diligencia confricata. Impsse
est ut in eod semp statu stabilem
Inde videmq ad oculum pene cet
non dico status hoīm si religiones
sectas pauci nescio an exceptis
liget feruentissima sua habuerint
pncipia paucas tamen in flore
quo ceperant pmansisse et de
die in diem amplius tepescere
Talem vero diligenciā cottidiane
renouationis fieri valde
pauctp est. Unde t q sp maior
mus in quali deficiencia pmanet
et si qui in exordijs commissos fer
uidi videntur paulatim arefiunt
sic cum in ardore fuq germ ciuq
in hominbq quo ad infancia fuerun
tutem. Nam si in plum de qno
humdū radicitus purissimū a pa
rentibus acceptū p continuā cibi
sumptionē imparat et ingressat
usq ad decrepitam etatem dn
totalit absorbetur. Sic si essi
pueri unū in cta quātitate cui
si parū administretur de aqua et
uinū parū tande totalit amittet
saporē uini. Sic ibidē exemplifi
cat Aristo. De moribq in hoīb
qua semp est inclinacio sensus
ad carnalia cui pauci resistunt
qua requirit quedā vicencia quā
pauci sibi ipsis inferre volunt
Sic et pauci ad pficiūt in vir
tibus aut saltē in pncipijs ar
repti ꝓpositi expugnat pseuerare
quo aut talem continuacionē ad
pfectū fieri possent aut homo
feruidus p se assurgens ad gdq
pfectōis deo se iuuante et hoc
non e impossibile semp resurgens
sui nouiciatus pmordia tamq
metam an oculos phigens q qua
minime pariat se quelli sueti
cibo veste simplicitatis oratione
abstinencia colloquio oracione
simplicitate vigilijs labore et
talibq semp reinstaurans dep
dita et sup addens diminuta
penitus cottidie quātū deficit
quātū pficit. Et continuat inchoata
diligens pastor cura gregis sibi
commissi nō negligens nec de
tuis exemplis nonnullis comina
cionibq et penis si nece sit est
adiectis et nullo pariat lesa
cione saltem quātia fidei tue
christiane cōis et discretio
ne nō obmissa. Ista tri gnalis
inclinatio ad mortē eterna homies
nō excusat a culpa sic in na
seu artificialibq vbi nullus nec

est m causa In hominib⁹ vero ergo
nō et voluntas est principiū artiū
sive bonor⁹ sive malor⁹ nulla
creatur pōt naturaliter seu impossibi
liter minime dīna gratia prmit
tente auxiliū quotienscūq⁹ imūt⁹
pstituta dīna gratia que corda
oīm hoīm i melius p̄mutare qn̄ si
placet quo ad gratalem hom̄ in
bonitate p̄mutationē De statu
malicie nō video efficaciā ee
q̄ si reges et principes et seculi
potentes se m virtute dei eri
gerent cōtra puerss assistentibus
sibi plat⁹ ecīe ut una om̄
essent una cōm vitiosos Nec em̄
non esset locus fugiendi ab una
pte ad aliam Tale em̄ refu
giū audacia peccandi multos tri
buit ut cū ab uno fugerat ab⁹
susciperet⁹ Timor aūt penar⁹ plu
res artare solet a pessitate q̄
amor p̄mior⁹ seu virtut⁹ Sed for
te illa unio utrusq⁹ plat⁹ et
tantus zelus iustitie m utroq⁹
videtur humano mō impossibilis
Tuta mūdū a principio mundi le
gem talem fuisse et pres p
se fovere q̄bus requirunt⁹ piosos
et gaudent de confugio ab alijs
ad se nisi ergo specialis diuina
inspiratio manū apponat⁹ adver
tur patienē malicie m ecīa hu
manitus videt⁹ impossibile quo ad
totā siu speciem quando q̄ finē
habitura est malicia m gre
neminē de gratali lege putosi
re nisi ex revelatione dīna si
mus cū mundi oī malicie impo
net finem Credit⁹ cū mundo
successive de die in die amplio
ficē m malo et deficē m bono
quo ad gnem statū hom̄ licet
minime dubitandū est deū sibi
reservaturū suos p̄dilectos m q̄b⁹
cordibus dulcem semp habit man
sionē Ipō p̄mittente apl⁹ Ecce
ego vobiscū sum usq⁹ ad consuma
tionē mundi non tm apl⁹ quib⁹
p̄sonaliter loquebat⁹ qz nr̄i ipi usq⁹
ad mundi finē p̄manserunt sed
cū dilectis quor⁹ apl⁹ p̄sonā tene
bant hinc vitas pōt ex duobus
dilucidari primo ex illor⁹ obliqua
tione qm regula directiua alior⁹
sunt constituti qua a rectitudine
mutata nulli dubiū qn̄ et regu
lata a rectitudine denat Iste
vero regule sunt pastores ecīe
p̄sidentes p̄lis et cōuentibus cū
cathedraliū q̄ collegiatar⁹ ecīar⁹
tum et monasteriorum et claustrū
cū viderimus cupiditatibus am
bitionibus voluptatibus ictas ec
inclinatos et que sua sp̄ q̄rentes
non grec⁹ Dīci lucra nr̄ eor⁹
errata corrigentes sz dissimulantes
et ne forte fouentes in foribus
et mor⁹ scrupulo m subiectis p̄bri
cū indignū ignorantes seu pisi
cathedras dignitatū astendimus
Cruo em̄ alior⁹ rectores ee valent
qui se regē nescirit dicetur q⁹
eidem tali Medice cura teipm
Et qui cecus cecū ducē pōt nec
sit tale quassā modibus temporib⁹
m ecīa non tm audiret qui
intellectū hz aut⁹ est sm̄ p̄bā
pōt secuta cū dicit paulo dēo
que siu sunt querunt⁹ 2o vitas
p̄ductor⁹ pōt elici ex figā veter⁹
testamenti que typice gessit nouū
testamenti In quo si historie re
censeant semp filij israel m delicta
p̄gressi sunt ab abrahā usq⁹ ad
captiuitatē decē tribuū sub sal
manasse rege assiriorum et duor⁹

tribuū ſ. beniamin et iuda ſub
Nabuchodonoſor Et poſt reditum
de captiuitē babilonica Modico
quidē tempe p penas emendati
ſub Eſdra et neemya poſtea
uterū ad ꝑfidiā malorū deuene
runt tempe ſacerdotis Cuiꝰ tempe
erāt dignitatē regalem et ponti
ficalem ꝑdiderunt quo ad electio
nem Et tuē hiꝰ qui principali ſta
tate ꝑfulgere debebant ſcz
principes ſacerdotū ſcribe et
phariſei xpm dnm ipōs a celo
miſſum et in lege promiſſum mor
te turpiſſima condēnauerūt
et quid aliud nequā effice po
tuerunt viſis tot tantiſq; mi
raculis et auditis ſuis doctīs Bñ
egit tuit ſemp tempa in pēs
mutabant ſic et ritūs temporū
fied nō eſt incredibile ſic q
homines beſtiales futuri ſunt
et fōrte non nulli hodie ſunt q
ōi timore dei poſtpoſito ad oia
libita tamq; ad licita defluant
Ideo et iudā filii et imitatē mūdi
ponentes ut narrat celi po
nebant poſt aliquot milia an
noruū reuolutiones oīm eorū
ad poſtremū ſtatū ut eēnt oia fi
tura et ſibi ſuaueſſima in rebꝰ
et in moribus ut pḡ erant aſſe
ruentes hōmes in tanta beſtia
litatem aliqn deuenturos ut
gñ moribꝰ humanis mutati beſ
tiali conuerſatione uictuū eſſent
ꝓpt continuā decreſcentiā mor
ꝺ humanoꝝ Nam et corpa elemen
taria et influentie ceteraſtroꝝ
et ceteroꝝ celeſtiū corpm cot
tidie deficere uidemq; iam mundo
in ſenio vergente ſic ut Cyprā
nus in epiſtola ad demetriade
Ner tñ ceſſer oia mala uſtris no
cere poſſunt ymo ſi uelint magna
inde ſumunt meritoꝝ incrementa
ꝓpt patientie corona quā merent
cū tanta reſiſtentia Cuius reg
nū celoꝝ uim patitur Et nemo
coronabitur nſi qui legittime cer
tauit Item ꝓpt ꝙtuuꝺ refugiū
ad deū ne et ipi in hanc mālie
foueam tñant ſemp ſtant in
timore Ihc ꝓpt aſſūptionē xpi in
paſſionibꝰ ſuis p multas em tri
bulationes oz nos intre in regnū
celoꝝ Ihc ꝓpt peccaꝝ ꝓpitoꝝ ſuoꝝ
ſatiſfactionē Cui omes pene
hic ꝓeſſe computabunt eis in
uim ſatiſfactionis ne in futuꝝ
de hiꝰ pati ſit nāe Ner ſubintroe
at aīe deuote pauoꝝ meditatiōs de carentia uſtrie aut le
ſione conſtic ſi mentē ſuā ſentat
impulſari qualibuſtuꝝ tempta
tionibꝰ quāmꝺ de uidere ſōmit
pati ōrientibus duo ſana manet
tō in fundamento dubitat ſupꝭ
duḡ de uā et gratia Neq; em
abel uſtus uoce dñi appellato
uſtricā ſuā ꝓdidit ſi paulus
moderatiꝰ triſtit uel aī remiſſio
ne uocatus ſit uel uidit aliq
ad concupiſcendū uel aliqn poma
immoderatiꝰ poma decarpſit uel
id optauit aliud cogitauit uide
eis in aliud animū retorqueat men
cio Et pḡ pauca ſtare em uſ
tricā e in uero dei cultu cū
intimo ꝙrupie malo intima conflic
tatione pugnare ꝓfice aut uſ
tricā ōmo aduerſarium nō hīre
Beatus ergo tutiſſimuꝫ ſiue in
ſeculari uita ſiue in religione
ſaluaꝺ uolenti nō imerito tal
pt dici qui e cū minori ſollici
tudine temporalium et maiori
abdicatione rerū in ſeculo ut ſit

homo

homo pauef ꝯtentꝰ ſalua cozpis
nitate nō milit ſe implicitis turf
bedīs apli ſmam habens alme
tis et quibꝫ tegant hijs contenti
ſum⁹ Et lezemꝫ victꝰ et veſtit⁹
clerꝭ xp̄ianoꝝ ſit Et qz de gñ
lege Et fomitē corrupcōe vis con
tripſer et uaſer qō ad amoze
et timoze corrupte ſunt ꝑ hoibꝫ
ex quaꝝ corrupcōe de malis caſtꝫ
qz nō obediūt voī ꝯtra mlta
ad malid pene inest ōibꝫ hoibꝫ
qu hijs nō reſiſtūt Iude ſequit
de ſpeciali lege qꝫ hij ꝙ ſmeclꝫ
et inocentis vuē volunt ſpeles
mozes aliquos legunt et hodie
tenent hic et habuiſſe Eſt enī
vetus pauoꝝ q̄ ſegregant ſe
a tribꝫ gñibꝫ et vetuſtate morꝫ
qu ſenſualitatē impetid ſequunt
vt vbi grā a gñibꝫ cōmeſſatoribꝫ
veſtibꝫ pciosꝫ ſcribis delicatꝫ ꝑ
abſentiā a vanis colloqijs i ſoli
tudine in ſilencio in abiectione
ſcle ſecularꝭ ꝑ contemptū curio
ſitatid nouitatid voluptatū in
aſpectu oculoꝝ in pauꝑtē vbeꝝ
in ſimili incteſſu in petulantibus
oculis et talibꝫ q̄ gñt nō ſint
in vſu Et reuera ita oz hoiem
pure vuē volentē et ſingulaꝝ
deuotione pollere tupiente in
ſpecialibꝫ exteze q̄ vetus homo
qu corrumpit ſm deſidia er
roris ignozet Dic ſemꝑ legim⁹
ſanctos fuiſſe ſolañ baptiſtā
Eliam Elizeū et modnos ſm
Hardū Gregoꝝ et ceteros quos
metus vuendi exceſſiſſe nō ſup
ſtitioſi opinione ſz religioſi de
uotione ſi legim⁹ erꝭ in ſimile
etate ſpōſi ſm opatid fuiſſe dī
fantes ſm⁹ opa vtutid ex
eem opatꝰ fuiſſe Et de ſco
Nicolao de quo tamen Quarta
et ſexta feria ſemel ſugebat vbera
ſ(cilicet) mammarum et alios ſolet q̄ nulla
rōe ſanctos dicti ſz ſpū in eis opā
te ſit et pueros adoleſcentes in
juuenes ex metus comes vuen
di exercia habuiſſe Et qō e qđ
aut ꝙ Et nō uetuſtate lic
ſmuens ſenem appellans Carnis
impetū ſm eem tueſti vuendi
Nouitē vero ſpūs vnarte ſm
eleuatiōe mentꝭ ad exercia q̄
eem conſuetudinē excedit ꝑ
et in qualibꝫ aggregatōe t̄pis
talium vuendi modnoꝝ diuerſi
tatē vt et ſint carnaliter vuentes
quoꝝ maioꝝ e mīb et ſpualiꝭ
ſuo carne et horꝭ mnoꝝ ſp e mīb
q̄ vus et in hijs ſic et in alijs
duſſe repuit modi vuendi atq
gradus Et quia aliq vlt eem
vuendi mod in ſe ſcē videntur
deo q̄nq dia conſtituunt alioꝝ ex
diſparilitate vuendi ſcm qđ ſcud
nullū melig remediū e q̄ pacta
et ſpes diuina Cui olim legim⁹
applaſ ꝙ ſperiale vſū vuendi
dictos a carnalibꝫ inſanos iiijpz
ve Et paulꝰ dr Nos ſtulti ꝙt xm
ſforte tñ ad cordeſtendū infimis
expeduct talibꝫ nō quide ceſſare
ab opē ſz ſecretiꝫ fuce opa q̄ tū
poſſ maxime in vdentibꝫ duas
eam cui⁹ video ꝙt quas occultanda
ſunt ſuperogatoꝝ opa vna ad vitandā
vanā gloriā quo ad ſe ꝛa ad pri
mū offendicula infirmoꝝ Sed tñ
ceñt tales cohabitatōes q̄ nō ui
tiarent⁹ in bonis alioꝝ ſz mrita
rent⁹ nō occultanda opa eſſent
ſz publicanda q̄ ꝺ xp̄i luceat
lux vra coꝝ hoibꝫ vt videant
opa vra bona et glificent ꝛcē
ꝙpa vero nichil ad ſalutē nulla

occasione dñi mittitti siū publice siū occulte Unde pure vnū aspi rantibꝫ nō multitudo speculanda est si quales erant primi iusti tue res cōbꝫ statq; qui dicūt sapiēs architectores Cruale se dt fuisse paulq; i corp Cir et in quabꝫ reli gione mspiciēda sunt principia mstituoꝝ et eoꝝ auctores Nam clare speculantes auctores et msti tuta eoꝝ oz nos dicē qlibet religionē m suis moribꝫ multū deckmasse a dulcore p̄me mstitutoꝝ Ner forte vnq; quacūq; reformāde mēte ea ad p̄mi decoꝝ fontē reuersura sūte quo ad tota spem licet in dñi nduiduus spor nō credit impōle forte Anim tribulatur vitati hō dicti revelacio facta sto patrio abbati m pmo religiois sibi facta Nā co supplī tante vt deus ei reuelaret statū futurorū post se monachoꝝ vid quippe valle religiosa et pfun dam plenā monachis et paucos erude cū magno labore vix con defendē alios nō valere asserē si ad mfeꝛos ruē Intellexit dir sancte veritatē et errorē futuroꝝ et doluit q̄ negligens ꝓditi et desides forent placere cu pientes stulte multitudini i ostēn tationē habituū nulla opa pfe rens pessimis p̄uatis tenenbꝫ et noy sancte conuersacois ignoran tibꝫ Necesse e emulacōes et inuidia gignāt Eosq; p p̄uatis contendenbꝫ et reprobā bonos et eligē malos ner pbitate moꝝ si antiqtate vel ordine vnū quēq; velle ceteris anteferri Unde nō aliqua bonis viris loqdi fidu cia suberit p vtilitate cōi si ta cerunt m silentio et qete a tte

sub colore honestatis magis pse cucurrombꝫ eos affligentibꝫ Ipse opus singulare tenebunt et ita pene que sūt regule subnexa Quumq; hūanis aputabūt illē cebris ipse nudus pathumq; lacrimas fundens audit aliquos de suis posris semp mansuros et contmentē victuros et saluan dos Iter de vita eiusd̄ renuncia ens hm̄ sanam xpi de quabꝫ quātōe multi vocati pauci electi testant Quue diminuto religio qd̄ ocul trebꝫ exprm̄ grandia temporaliū dapnia et oppressiōes multiplices ac mfortunia in su cessibꝫ m spoliis bonoꝝ i contēp tu secularū i oppressionibꝫ de bitoꝝ m crebris hospitabꝫ sta cionibꝫ exactionibꝫ precipue con tribulacionibꝫ varijs aliisq; gra mibꝫ depauperacionibꝫ Iustū em iudicū exigit vt temporaliū ablacio sequat spualiū decrescen vt qui sponte cesserūt in spūa lib⁹ dminutoꝝ coacte cedē mte est i temporaliū defectū Testē quoq; copiosissima sacre scripture auctoritas In filijs isti quo ad ōes eiq; plagas Deo clyas et hō orat vt sterilitas tre pbaret sterilitē spualiū p tres annos et menses sex legat q̄ nō credat liz Iudic et Deuto c xxviij et xxviij et pene sin gula pheta scripta Et ex illme vocē dicē palpabilit apparebit pacissime at et msi fallor nū q̄ legenū m scripturis sanctis co mitatē sore afflictā aliquibꝫ palam ꝓt vtilitā mcrementa imediate si semp ꝓt virtuū augmenta liceat singulares ꝓpo nam aliqn legenū afflictat ꝓt

pbationē et vtilꝫ augmenta q̄ꝰ
pauci hoꝝ forte credē volūt pu
tantes has penas contingē casu
et fortuna Sed negꝫ si testificent
ꝑsone credē nolunt Vnde ner tu
rant se emendare Deo post mō
res semp sequu solent maiores
Dīt legimꝰ ffm̄ in pbazone
qui cū parvus penis noluit emen
dari semp maiores accepit usꝫ
tandē q̄ ipse tū ōibꝰ suis corpe
et aīa mteriit Fidē sōr credit
fiuāl in deo et n alijs usꝫ in
eum In quo ergo statu peibri ec
clesia consistit ad cognoscendū p
sucdēs m̄ videoz et ducbꝰ pō
q̄ videmꝰ hos q̄ eminentioꝝ
sanctitatꝫ ee debezent et trā
res ac exempla vuendi aliorꝝ
declinare ad ambitionē quari
tā et voluptatē et q̄ ꝑtra ꝑsp
gientes Et tales sunt i ecclīa
alīq pastores religiosi q̄ mūdo
mortui totaliter ee debent Nam
dr xpūs Si lux que in te ē tene
bre sūt ipi quales erūt ꝛ ꝑsiden
tes in vozagmibꝰ virtuꝝ cuius
q̄ lux dicit ipe tenebre ꝛ
subiūxit a se sciētia nō habenꝫ
magꝫ tenebrescit et si sal msā
tuatū fuit in quo sāliet sīb eod
sensu mtendo et q̄nto hij q̄
ampliozes mundi cōceptozes ee
debent magꝫ se attibꝰ tecnis
implicant tanto deteōr ee statꝰ
mundi quo ad coem mod vniūdi
loq̄dō et tūl erat status tpe
scribaꝝ et ꝑhariseoꝝ qui i ꝑplo
speciali sanctitate ꝑdozare debe
bant et tū xpi testīonio erant
ces peiozes ōibꝰ vt ꝑdī ē dem
Do maliciā statꝰ ꝑt ex hoc habā
tū sana contilia et facere ꝑsuete
m̄ odiū vtunt corpꝰ spūm

doctozes Talis statꝰ legit tempe
sanctoꝝ ꝑplīaꝝ an captiuitatē
dece tribuū m̄ assiriōs et duaꝝ
tribuū filioꝝ isrl m babilonē
Dīt constare ꝑt ex pbis Cum
duo modi si nrīs contrāt tribꝰ
lectoꝝ et cabꝫ diligentꝰ mspec
toris iudicio dezelingo Cōm tū
dugꝫ multoꝝ hoīm pacā deꝰ
dissimulat et differt paūire
dōec compleant ad sūmū vīj cen
xv dr Nondū complete sunt iqꝫ
tates amorreoꝝ s ideo vt com
pletꝰ patrīb iuste eis pena ꝺdꝰ
na ꝺdūcat vt pbazon et
ceteꝝ vt culpe pena trequiet
ssm iustīa dīna Deo credend
ē quosdā malos diutīmori vita
subsiste vt ustoꝝ corꝝ dapnacio
appareat

Cumulā igit malorꝝ p ocōse
tuli ctates usꝫ ad nāz inclusiue
videoz m̄ sutrmetim deprmer
se ꝓgressō quid stilo ꝑ aīo deuoto
ea mtentione vt quelibꝫ deuoto
aīa tpoꝝ pīlorꝝ deplozet ideo
moda sibiꝫ caute ꝓuideat quō
hijs diebꝰ mtedat Cm vezedes
mali sunt et mūdꝰ totus in ma
lignio ꝓsitꝰ est In quo opusculo
si quid mīng digne dictū beni
uolꝰ lector ceperit se benigne
ouī correctore Si vero aliqd
inūtrōde dignū se p me colli
beat deuotīo oratoze vt i ōibꝰ
tem̄ et vng laudet deꝰ p se
cula benedictꝰ Amen

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus &c Constet fidem veram. caritate formata. lucem existere quare huiusmodi vitam carnalem ac tenebrarum humorum spualium. Intellectus videlicet et affectus Intellectus magis vocatus vitatis purgantes ab illusione fantasmatum erroris affectus vero. vocatus virtualis operibus purgantes ab illusione suggestionum viciorum pereuntes sicut hoc illusor acutissimus. adversarius nr. Dyabolus. Dicit nostrum circuit et querit. qualiter lumbos istos impleat Intellectum erroris fantasmatibus obtenebrando. et ex quibus lucem vite siue fidei obfuscando. affectumque malitiarum suggestionibus putrefacto. et ex omni caritate. que ordo et vinculum est. excludendo. quadam et nrm patrem demostrare fecisse primum parentibus. quos deus perfecte creauit pfectas et illusiones. ne si forte loquor et querulose coram creatore ipsorum. et illusorem in persona tenuitatis humana. Cum lumbi mei &c Sed quia ex illis illusionibus lumborum. hoc multa patiuntur et tenent malitia. putrefacta. querit dicens Et non est sanitas in carne mea afflictus sum et humiliatus sum nimis. quia frequenter retrahit in illusorem Dyabolum. illusionum immissorem. a quibus homines illusi ab ipso sunt decepti. vtunt ad decipiendum vitia quibus nos homines leues. solumodo tremens mysteries Et dicto multo frustra vite Dyabolo illudendo possit immittere in animas hominis bona vel mala et si bona vtique homo licite possit vti ministerio eius Et quia dubiorum motio. opinatio. exaltatio. ac solutio sit vitanda. Questigmatio. quia frequenter arguendo est quia et quod Et arguit primo quia non. quidem ad primam partem quia nichil potest in animas mittere in corpus nisi quod sensu nec per intellectum nec per affectum. Sed non per sensum quia sic tunc illud posset illudere. quod non videtur esse verum quia sensus per tentatur non erraret etiam per obiectum. Secundo per quia Sed illusio sensuum non potest esse sine errore et deceptione ut patet. Tertio et per intellectum vel affectum quia dicit glo sup. Non quod intrat in os coinquinat hominem sed immissor Dyabolus non est malarum cogitationum immissor. Sed si posset cogitationem immittere cum cogitatione formet acutiores intelligentie quo potest mentem nostram forte quod est falsum per Augu. hoc est preter primum vitatis Sed si sic tunc potest quis velit facere nos malum cogitare Sed quia quod quamque optat nobis malum quo nullus permittet nos a cogitationibus malis desistere. imo cogeret nos ad cogitationes malas quod est manifeste falsum quia per magos dei et animam meam per cogitationem et affectionem sup quam. s. quam dyabolus non habet potentiam maiorem est dei vmago Sed si sic tunc sepe faceret nos plorare quod non est dicendum quia pte quoddam arte quia vim. a quocumque dicitur est recipiendo et eo quis uti potest ad bonum sicut quia non est timendum secundum Senecam. quibus dicat si quod dicunt quo si Dyabolus est verum in hoc alicuius ministerio ipse uti potest quia ministerio imo et eius auxilio ecclesie Et quia hoc sic quia licet ministerium et auxilium etiam accipere a predictis sicut elemosinam spualem puta in sternutione vel etiam corpalem puta

pane vl hḡdi g° etiã a demonibus
¶ Ite a malo ſuo pt̃ quis exigẽ ſuu
tũ et recipe g° ſi aliquis ſancto
dyabli ſupauit pt̃ licite ei impare
et obſeq̃iũ recipe ¶ Ite videt̃ hoc
ee licitũ ar̃° apli qui timebat ī
corrigibile ſathane in ītritũ carnis
vt ſpus eor̃ ſalu fierent ſic de
uno habet̃ 1 cor̃ ij Quotũ q̃ tũ ad
p̃ma ptem ar̃ ex plibꝫ auctori
tatibꝫ ſũ in lr̃a adducti ¶ Ite poſt
xl̃ dies Cũ dñs miſiſſ in cor
vt traderet eũ Judeis ſed mittẽ
in cor nõ eſt aliud q̃ ītimitte ī cor̃
¶ Ite dicit Beda q̃ dyabolꝫ callidꝰ
et fraudulentꝰ deceptõe animi ī
affectũ malicie trahit Quantũ
ad 2az pte ar̃ q̃ nõ pt̃ a dyabolo
recipi conſiliũ abſq; pacto g° nr̃
miſterũ ſũ auxiliũ ante ptz in
ꝓ vbi reſplendit̃ et punit̃ ver
ſitt q̃ miſit ad conſulendũ deũ achi
con ¶ Ite ex quo dyabolꝫ eſt doloſꝰ
tũ conſtat q̃ nullũ diligit miſi
in malũ ſuũ et ut ipm̃ puertat
g° qui ſuſtipit ab ipo obſeq̃iũ com
mittit ſe diſtrũ et ois talis mer
ſus poterat vt videt̃ 1a 2ãe q. 10 a
q. 1 ij ar̃ 1 primo erit de prima
pte q̃ois Et 2o de 2a pte eiꝰdẽ
primo ar̃ ſubſequit in tꝫ ſubar
ticulos Primo erit vtr̃ dyabolꝰ
poſſit ītmitte in ſenſum hois ex
teriorẽ ipm̃ ītmutando et illudẽ
do 2o vtr̃ ī mtẽ tũ 2o vtr̃ in
affectũ Quantũ ad p̃im primũ
primo breuit 1a q° q̃ dyabolꝰ pt̃
ſenſum hois exteriorẽ ītmutare et
illudẽ ¶ Illa q° ptz mltiplici ex
pcõ ſcr̃ ī thecrario clementꝫ
vbi legit̃ q̃ p̃ eius apparuit in
effigie ſymonis magi ¶ Ite beatꝰ
Augꝰ xviij de ci dei dicit q̃dã ho
mines coloribꝫ veris hoc demones
figuris fictis ſubtilissime facẽ p̃nt
¶ Ibid̃ veritat quõ q̃da mlieres ſa
bularie magicis artibꝫ p eſum caſei
mutabant hoies in aſinos q̃ et
onera portabant et ſimto ope
rabant et fiebant hoies ſic in
tra fuerũt et ibid̃ veritat bto Aug
q̃ Apuleꝰ in quoda ſuo libro ſi
tetigit hoc ſibi p eſum caſei acci
diſſe nõ eſt g° dubiũ de occlusione
Sed aſſignare mod̃ ẽ valde diffi
g° dubiũ de gestis et ad hoc plẽ
doctores conati ſunt dicẽ Sed
dimiſſis duobꝰ opinionibꝫ et mod̃
diſtinguend̃ eſt q̃ tripliciter dicte
ītmutationes et illuſiones et ret̃ con
ſimilia p̃nt fieri ſ. fig̃ ītmutatione
ſeu organi medii et obiecti nã
ſit aliquis q̃ libitu voluit̃ ſic
poſſit mutare ptes alicui figure
ſit demon q̃z pt̃ humore oculi
q̃t vult mutare q̃uatũ ſpectãt
vl ſilitudinibꝫ recipiũt quibꝫ
quoꝫ Deo pt̃ hoc in viſu mi
facẽ apparentiã cuiꝰ figure et
coloris Et ſic variando formã
ſeu ſitualit̃ illi humore pt̃ q̃z
figuram in apparentia cuiꝰ figure
mutare ſic iſtũ humore alterando
pt̃ apparentia cuiꝰ coloris facẽ
et q̃libz colore a ſua ꝓpria appa
rentia mutare Nã ſi miſcerẽt ſibi
mutuo cũ humore oculi tũc oĩa appa
rerent rubea et ita que tali humo
re p̃nt miſceri et ſic omes illu
minatoes pt̃ facẽ in viſu hois
cũ poſſit mutare apparentia ſ
gure coloris magnitudinis ſi
tus Tũc ex pte medii pt̃ fieri
dyabolꝰ deceptoẽ hḡdi Dicẽ
eũ qui videnti p vitrũ rubeũ vl
blaueũ iudicanti oĩa rubea vl
blanea Dicẽ mutato medio p dyabꝫ
res alterius coloris q̃ in ueritate ſit

pt̄ apparere ꝑ̄t̄ qđ aut Rabanꝰ in
glo: sup exo r viij dyabolicꝰ figmēt̄
magi spectantiū oculos illudebat
vt res in sua specie remanentes
alie videntur Itē excepto obiecti pt̄
fit talis illusio et hoc zr nl sic
q̄ imitet̄ sic allegatū est vide
de pre sancti clementis cui simon
magꝰ arte sua impossit effigiē eiꝰ
q̄ etiā oēs qui viderant ipm̄ iudi
cauerūt eū esse simonē magū ꝛc
p̄ abscessionē obiecti p̄mꝰ et hoc
zr etiā sine visibili obstaculo pt̄
obiectū abscondi sic latet ſ. bo. ven.
sup zo d. viij q. iij aut qz impedit̄
virtus sensus ne ꝑueniat ad sensi
bile aut quia impedit̄ species
obiecti sensui ne ꝑueniat ad sisū
et hoc nō pt̄ fieri q̄ recedat ho
mine inuisibilem nl alias res que
in p̄sentes sunt et ita pz p̄m Sed
q̄ritur ad pz̄m sit ⁊ssus Demon nō
pt̄ immediate mouere voz seu im
mittere p̄ qz da optū sic illabet̄
ei qđ sic pt̄z qz nō possi eū attin
gere immediate nisi fieret ei intrinsice
pus etiā intime apparet̄ mihi qz ho
ſ. bo. ven. imputat aliqꝰ illudi alii
Sed quibus ꝑmittit respectu cui nullū
solus deus i solꝰ deus nō possit
illabi In aīa namq; humana id est
timui et supimū et hoc pz qz
si sua supimū magnme appropinquat
deo Cui ſ si sua intimū inde q̄to
magis recedit ad meliora tanto magis
unit etiā et ascendit Et qz solꝰ
deus superior est mente humana ſ
sua supimū i solꝰ deus menti pt̄
esse intimꝰ et p quē solus illa
bi menti rōnali Et hoc ē qđ at
quꝰ in l. de etiā stirps doctrinꝰ
illabi menti illi tantū ē pgle
qui creauit eam Et ide in l. de
fide ad pe Inest singul̄ spiritibꝰ
rōnalibꝰ tri quo a se inuicē distinguī
untur et unꝰ in altero nō est Cor
relarium p̄mi Cuiuis demon possit
esse in quolibet corpe etiā humano sil
etiā aīa rōli non pt̄ tñ esse saltē
timete et p cōiunctū in aīa rōli pz
sicut p za ꝑte qz nō pt̄ illabi ei
Sed p p̄ma ꝑte p qz nl spūs seu
demon erit in de aliquo corpe
vl habitaculo in quo nō ē si demo
nes sic dicūt evangelia de obsessis
corpibus ejecti sunt a xp̄o et eiꝰ
aplis q̄ aliqui habitauerūt i eis
Secunda qz quus ex se extensum
vt extensi est nō opaciat̄ secū
aliud extensū nā eo q̄ dimensio
resistat dimensioni tri sui repug
nancia extensi opacat̄ secū ac cet
in se recipit nō extensū sic pt̄z
de aīa rōli et corpe humano sed
sba demonis nō est extensa sic
nec q̄nta de se quadmodū corpus
nec quanta quanti sic sba rei corpa
lis nec ē quanta quanto sic aīa
rōlis que est acto corpis orga
nici Sed d. q̄ glo. sup ꝛo abactuli
in duis in templo sancto suo dt
simulachris spūs immundꝰ pt̄ assi
te seu assidere Intrinsicus aut
ee nō pt̄ q̄ nec in corpibꝰ huma
nis Ita beda dt sic adducit
magr l. ij d. viij sup ꝛo actꝰ v.
Cur tēptauit sathanas cor tuū
Impz sathanas cor alicui nō q̄d
ingrediens in eū nec in sensu eiꝰ
agit nō videt q̄ demon ingre
diat si sbam corpis alicui hoīs p
tezea in corporea una ē v opat
vt aut Damascenꝰ l. i. si demon
opat in aīa rōli ymo in ipsam
agit xp̄s bo. p qz dr Joh. xiiij
Cui ait dyabolꝰ misisset in cor ut
tradet eū iudas i xp̄s Ita glosa

sup id Luc iiii Erat homo habens de
monio mitigabat diabolus unde
eripiat xp̃m si xp̃s non eripiat de
corpe si de spũ go diabolo submittat
spm seu aiam volem ipse eũ aia sit
tota in toto corpe et in qualibet
eius pte go demon nõ pt esse in
corpe nec in aliqua eiõ parte ni
sit in aia pp ad pm qr mitigatur
esse in aliquo horũ pt esse nec aut
sic contentũ in ornamẽte ut nq
in vase et demon pt esse i simu
lacris aliog qr influat i mentes
rei et illudendo proficiat et quiet
et hor nõ nõ congruit demoni
ne respectu simulacri nec respec
tu hoĩs Sed d demones sanant
hories et infirmant i solucio ho
rũ segnibus apparebit ad 2m pp qr
nõ lo de ingressu in hominem qui
attendit ex parte corporis si qui at
tendit ex parte spũs voluis quem
intrant non quidẽ p esse aiaz sua si
p effectũ sicp oformitẽ malicium
qz ubi sunt gena ibi incipit esse
malicia Et p hor pz solucio aliog
argumentorũ s glosanz et tertiũ
qui dicit qr sathanas impleuit
cor vel intrauit vel dimisit per
hor ecclie potz ad dicendũ damasceni qz
nõ oz q aliqs sit si sathan in illo
in quo operatur si sufficit qr si effec
tum quẽ produxit Ad ultimũ pp ne
gnãz qz quibus ex hor bene argua
qr demon et aia bene sil simt in
eodẽ corpe nõ pt hor demone esse in
aia quia hor repugnat nec eiq
to solui esse in corpe p sathanam qui dei
mittit vel in aia si in effectum
ut ipa peccatrix affligat vel in
usta creature Sed d quare deus
eos permittit mitigare corpa humana
et ea vexare sciunt bona ventura
si tibi d vnq qui dicens si permit
deus sui ad ecclie sue manifestacionẽ
aut ostensionẽ sui ad pcia pumendos
sui ad peccantis correctionẽ sui ad mag
eruditionẽ Sed ex q istaz causaz
dictate hor permittat horũ latet
humana indigentia pp hor qr or
cula sunt iudicia hoĩ tũ profundũ
et qr non sunt iusta et iõ permittit
talia sicut eũ correlatiua sz m demon
nõ pt immediate et ex se occulta
cordium sui cogitacões mentis huius
ne cognoscere pz qz nõ pt illabi men
ti humane go zch Vel hor solius
dei est ut dr ecclie 20o de deo qui
solus nostit corda hominũ 3o se
qr demon nõ pt occulta seu secre
ta astrictis nisi pscrutari p se et
immediate Sed q demon cognoscit
aias patũ nraz p quibus pumendi
rũ ipse sit executor iudex sz multa
sunt pcia p quibus pumendi sunt
qui consistunt in sola cogitacõe et
in occulto cordis i zch pterea demones
et accusare si qr legi deprehensi pre
tus et accusatores frem Cui go in
iudicio arguem de secretissimis
cogitacionibus vi qr licet nõ latenter
accusatos demone p qz noticiaz
ex opacio qui potencia et posita qui
substancia qz p cognicionẽ et pos
quent in cognicione sbe Sed
sbã aie nõ pt latere demoni
go nr eiq opacio et pgns nec
cogitacio neqz affectio uni ecclie bñ
dicenti dicit qr sbe spuales sut
sic speculo et go sic speculũ qui
obicit alterius non solũ repentur
sed in se qz etiã omne qd relucet
in ipso ita demon si intuet et as
picit animam nõ solum videt ipsam
qua in ad sbam si ex qd ex in ipsa
pz ad primũ et p transitionẽ ad ipsum
et alia ex scientia qr sic deus uolu
voti voluis creature Sed dicitur

sui arbitrii cui nulla p̄sidet nisi
dina potentia hic eius p̄ō
cognitue dedit q̄ scaeue secretū
cuiq; secreta et p̄funda nō pene
trat nisi dina sapia io nulla creatā
pt hūane q̄ scaencie secreta cog
noscē nisi p̄ signa vl coniecturis
ex signis corpalibus exterioribus
puta ex īmutatōe vultus sic de
In vultu legit ois secreta volū
tas et ex motu cordis sic p̄ plite
pulsus etiā passiones aie a me
dico cognoscit vel est p̄ coniectu
ras ab aliis signis vel dei reue
latione aut hoīs denūciatione vl
directione Et q̄z pauca sūt ita
secreta q̄ nō p̄deant in opa ex
teriora vl appareant p̄ signa exte
riora fierei vl p̄ signa cordis q̄d dū
simode mō h̄ diuisitate affectionū
hmt est q̄ multe cogitatōes et
affectōes nre deprehendi p̄nt a ma
lignis spiritibus n̄ arreant dei
virtute Et p̄ hoc p̄z ad p̄m q̄
licz potāt nrās cognoscat ex signis
vel q̄ dicturi vel est deo reuelan
te sibi tamq; tortori maleficiorū
ipm q̄d deus p̄ se tamq; iudex
seu p̄ alios tamq; nūcios iudicis
s angelos bonos p̄ripiat p̄ta
punitorū nō tñ cognoscit ista
ex se et īmediate p̄ id p̄tz ad
2m ad 2m p̄z q̄ verū est de
operatione extīseca de mīstra nūl
sp nō hz virtute multe em̄ res
sunt nobis note quarū vīrtutes et
operatōes nos latent Etiā p̄ dicta
q̄ hoc vīm est de operatōe nāli
nō voluntaria vīm licz sibi nāl
sit nota et plus operatio eius nāl
p̄ quā notificatur q̄z plus habz
de rōe actualitatis et lucis nō ē
tñ ita in voluntarijs nā licz sibi
nālit se repūtet sic nātr ē et
se occultare nō possit operatio tñ
voluntaria sic voluntarie exit
in esse ita voluntarie manifestat
q̄ vult talia aūt sunt que latent
in secreto cordis et q̄scientie nre
io q̄ nus dem̄on possit videre nāz
spīa virtute nō tñ p̄t conspice
eam quo ad oīa Licet ē sile de spe
culo nāli et voluntario q̄z speculum
nāle sic nālit suscipit ita nātr ved
dit et q̄l occultat Et speculū sp̄
oppositū nō solū ipm̄ sz omē q̄d lu
cet in q̄o repūtat Speculū aūt
voluntariū nō ē in actu mani
festatōis corp̄ q̄ in se ostendit nisi
tñ hoc vult et facit voluntas
et tale est speculū spūale Beda
ostio mentis tñsmutatōe fantas
matū nō p̄t dem̄on vl aliq̄ spūs
creatus rōne seu mīsterii hoīs in
mutare p̄z q̄z si deus p̄mittet te
nuq; fiet homo ita sapiens q̄n
dem̄on ita deordinado et distra
hendo sua fantasmata posset eid
tantū impedire q̄ nesciret vnā
facilimā vōz formare et eq
si vellet deo spōdi bonū nil malū
posset nūtiū simulare hoīem i fōr
tione cōm̄ et miltarū virtutū in
uestigatōe et hoc vl spēs in
sensibus intrinsecis sōpitas et absco
ditas excitando et s̄ debitū ordi
nem ad fantasmatū ostensionē re
ducendo vel est species quibus ac
tualit vtit homo bene dispone
do et ordinando respectu veritatis
p̄ticē inquirende nā s̄ q̄ fantas
mata magis ordinate se hūnt in
fantasia respectu alicuius inquirende
veritatis s̄ hō melioī ordine pueni
unt ad intellectū in virtute lumīis
intellectus agentis et p̄pīs citius et
clarius homo deuenit i cognitōz
hūdi veritatis Ōc sz q̄ tam boni

q̄ mali angeli p̄nt cogitacões bo
nas vl malas imitte ht̄ tñ dr̄nt p̄z
qz mali illustrando solū fantasma
ta habita vl offerendo nō habita
vl ℔m Duplas operationes et ꝑ tes
possint nouit intencões ab eis acti
pi q̄nus intellectus nō cogat eas
suscipe quia ꝑpt obiectū et po
tenciā cognoscentē exigit ad ac
tuale cognitōz intentio cognos
centis ut̄ p sensū vel p intellectū
Hom at̄ spūs creā Dicente mp̄
me p̄nt qz ℟ Augo operant intel
ligentias neat meas q̄bꝫ modis
hoc aut̄ e mḡm lux intellectu nri
conspicuit p intellectuale lumen
ꝓpōz ℟z hoc demonibz nō ope
tit qz q̄nus lux corp̄ale sit ef
ficacio q̄ lux intellectu nri tñ lux
gre nō est ꝓsentē i eis ℟ tenebre
culpe fuit umbrate et io nō in
tendunt uidere vias nr̄as nec ꝯtristare
℟ed alia nobis onde ex quibz
decipiam et hoc faciūt fantasma
ta illustrando ℟ed q̄ dr̄ glo bede
sup id aut xv Non q̄d intent
m os comq̄nat hoz ℟ q̄ de corde
exeunt cogitacões male dr̄ dyabz
nō e malarū cogitacionū imissor
ꝓ nob nt dimq̄ q̄ cogitacio mā
go si dyabolꝰ ꝑt cogitacões im
mittē ꝑt et ad nitidem nr̄ spūs
lia intrare q̄d nichil aliud est
q̄ illibi ℟ hoc nō ꝑt ut supꝰ dem
est i ꝛ ref ꝓ zo si sic sequet q̄
nr̄ia et expulsiue cogitatemq
mala et ꝓnis nr̄ia hñtq cogi
tacões malas q̄d nō videt verū
qz tue nō cent culpantes est nō
ostendēt de cordibz nr̄is ꝑ so
lucione istoz e stiendq q̄ imissio
dr̄ actiue eq effectiue tñ at̄ me eo
q̄ mlto e hoc aut̄ nr̄m ꝑt dici
ꝛr respectu istiq effectus vl sic
cae ꝓnr agentis et efficientis aut
sic excitantis et impellentis deo
scripturā q̄rie et sic appetit soli
deo respectu aie quia ipe solus
est qui p modū principal agentis
ꝑt mouere imimis cogitacões et
affectiones grigne et formare zo
scripturā largye et mḡm ꝑprie q̄m
imissio de cae sua nōis mutat
q̄dā virtutē p aug̃te sufficien
tem respectu effectus et sic hoc
zo appetit demoni respectu aie
et tue ut̄ vl est aliud cogitacões
imittere q̄ eas stimulare et ad eas
excitare et impellē q̄d demon
facere ꝑt offerendo fantasmata
mala et angelo bono ꝑt bo
nas cogitacões illo nō facere offe
rendo fantasmata bona et sili
homo ꝑt bonas ul malas cogitacões
imittere dando ulti maz cogitandi
bona ul mala et p hoc poz solu
cio ꝓmi et zi argumentoz nō tñ
ꝑ q̄ duplex dupliciter emissio cum dicit
q̄ ꝑnt nos appellē ad co
gitandū mala seu ad cogitacões
malorū est nūcio nō ad cogi
tationes malas cogitacio em
que e de malo nō e mala n̄ ea
committere affectio mala q̄ e
mḡ potestate nr̄a aliqs eam alit ut
et probabilius si hō vem q̄ non
ꝑnt facere aliq̄ quo facto cogi
temq mala nūcio nisi mḡ ex su
videlicet quo aie cogitacio nō
est tota utilia occupata cum
eam euagat et e otiosa tue ꝑt
ei dyabolꝰ offerre ymagines tur
pes et vanas quo facto nūcio
cogitemq mala nō tñ oz q̄ ma
le et io volenti malas cogitacio
nes et ymagines effugere et di
ligenter cauendo ne ꝯtingat ali
q̄n animā a bonis et ab utilibz

cogitationibꝫ remotaꝫ hoꝝ tñ difficile
est nisi ei qui solitus nō est in bo
nis aīm̄ no exercere cū multo fa
cilius et delectabiliꝰ ē in bonis ver
sāt cogitationibꝫ q̄ sit uiris carna
libꝫ in fedis et turpibꝫ uīgna
tionibꝫ et tñ de xo ꝯtinuū ad
xm̄ no ē dubiū q̄n demon uel
aliꝰ spūs creatus possit agere
in appetitū seu affectū sensitiuū
et eū mouere īmediate p̄ q̄ pz
p̄a pte huius articuli io hoc solū
mō tāgat hic de appetitu seu affectu
intellectiuo q̄ est uoluntas ¶ Conclu
sio p̄ma Demon uel alius spūs creā
tus durē et īmēte no p̄t move
re appetitū seu affectū ꝯ quia
sūa spūalis ibi ē ubi opatur sic
opat̄ i īmēte ḡo ē i ē īmediate
¶ Sed demon no p̄t ee directe et
īmēte i hoīs voluntē. q̄z alīs
p̄fundaret se in ea cr ḡo utriq;
ē indile et pgnīs illabēt̄ ei
sp̄s ē flm̄ /za demon uel alius
spūs creatus p̄t allectiue uel
p̄suasiue mouere affectū su uo
luntatē p̄z q̄z appetitus sensitiuus
trahit appetitū intellectiuū
et ex hoc pz xo de aīa ḡo de
mon uel alius spūs mouendo
appetitū sensitiuū p̄t allicere
uel ecē mouere hoīs voluntē
licz no possit uniuocē in uolūtē
uoluntarie ꝯsentiente hō ḡo mo
tū appetitus sensitiui dyuidat̄ i
irascibilem et ꝯcupiscibilē p̄t
perueraze in irascibili ꝑ ꝯcep
calidi sanguinis etiā coz q̄ irasci
p̄t uel ecē sanguinē factū
augere q̄ ecē homo mansuetꝰ
alīs ex nā valde irascat̄ uel
p̄ ventus magꝰ ad iraꝫ acten
dat̄ ¶ Tūc ex bonus spūs p̄t
distrahē illā suppstitutē sanguīs
a corde ad alias ptes corpis itaq;
tūc qui fiunt uentus efficit̄ mansue
tus ¶ Et cōd no de corruptibili
bonus spūs celestiꝫ etiā uenes q̄bꝫ
homo nāliter ad uenerā mitiꝫ mch
natur p̄t removere distrahendo
uel aliꝰ refrigeratiꝫ adhibendo
et sic tēptatiōne extinguere ¶ malus
uero spūs ḡtia faciendo hoīs cōt
tēptationē et motū in uirtute cor
rupibili etiā bonus spūs uel ma
lus ordinando fantasmata ad bo
num uel ad malū p̄t mouere ꝑsua
siue ad cogitationes bonas uel malas
et sic intelligendū sunt uba bēde
qui tractando ad actiū xo dicit
temptat̄ sathanas coz tuū ut ba
thsmas implet coz alicui cullida
et fraudulenta decepcōe quaz in
affectū malicie trahens p cogitatio
nes et mendacia uicioz unū ḡ ad
eūd sēsū. b. Iezo: ¶ Arguendi sūt
qui cogitationes a dyabolo īmitti putat
et no ex p̄pria nasci uolūte dyā
bolus adiutor ee et īuentor ma
laz cogitationū ee p̄t auctor earū
ee esse no p̄t ubi nouū q̄ s. bo
ven· sup in ymnū de ē actus tñ status a corpalibꝫ
ad spūalia in corpalibꝫ ut incēde
no est ignē gñare sz potiꝰ ignī
pabulū mīstrare uel applicando ignē
gbustili uel gbustile igni sicut
in spūalibꝫ ignis ut ic ꝯcupia
est sic libido puersa pabulū ing
sunt cogitationes et affectiones cor
pales et terrene et delectationes se
de et ita mendē in spūalibꝫ no
tm̄o reputat respectu affectionū
ymo ecē cogitationū et respectu
utriusq; no ḡ actiū sic p̄t age
tis ꝙ solū sic exercitatiꝫ et sub
mīstrantiꝫ Sz q̄z dyabolꝰ p̄t adhuc
malas cogitationes et affectiones

creature licz nō possit i nob alis sua
pūte pfice ō rē et ꝑprie a sūb
doctoribꝫ sce scripte ūentoz dr
nō i missoz (sc sūs tho; i sptō
sup z q v ponens aliū modū
dt demones dicūt ꝫ mentoēs gtū
ferueze facūt sagnē etc aia
ad grupisceūd. Dispō Jn volūte
ar mxime solūq dei ē qđ est
ꝑpr voluntꝫ libtate que ē siu
actus dnā et nō cogit ab obiecto
sic mfetq cogit ꝫ demēdāc vñ
ptz ex ipl et pdictꝫ q demōes
ipmūt ifantasmata sz angli bo
mi ecl mfetūd dei aut sūs
t voluntē Dc z° et p qnd dc to
to arctō pmo Ctiantū ad zm
arlit q ē utz alioꝫ licite pos
sit uti mīstrio demonū utpote
ad ꝓnūciand futura ad reuelād
occulta ad exercend q alia qbꝫ
se imiscent opa et an hoi possit
ea reuelare Circ duo tangūtur
q sunt i demombꝫ si scia reue
landi et pōn opis que t eis sſ
quibꝫ miltos hoies illudit deo p
mittente qz alias nō ꝓnt exequi
aliqs ystoꝝ Sed quare deꝫ ꝑmit
tit dicēd mfa et ecl dem est
sup Sed hic duo sunt dicenda pi
mū respicit sciam reuelandi zm
pōn opandi Circa hmoi arlī
tū sunt videnda vtꝫ utz demon
cognoscat futura et occulta re
uelanda et an aliq possit sua po
tem zm utz sono licite possit
uti mīstrio eiꝫ ad eand zm qđ
modꝫ hoies utant mīstrīs eiꝫ tū
tū ad pmū t sciend q demones
multa scunt et cognoscūt sz quo et
qualit difficile t dicē Omissis tū
opinionibꝫ hmoi in dicendis t sz
q dt tho ꝓtej q licitū ny solōe
ipi ar nti ecl demones zbꝫ mod
cognoscunt aliq vītē uno° nē sic
subtilitē qz licz sint obtenebrati
ꝑ puacoz lucē grē sunt tū lucidi
lūne intellectualis nāe vñ qnūt
ad mentē eoz lūt silitudīnē su
sperues gtreatas mīstgles om
treaturaꝝ gnales tam māliū q
spūalīū tam vtūū q singulatū
non ab ipis treaturis abstrās
sz a deo qui ē treaturaꝝ ca
gtreatas et in quo pmo silitudīnes
uerꝫ existunt et ḡsor habitu
ut actu habitu sp actu qui qnqz
nō qz nō sp actu ota cōsideratis
sz habitu sp sm q q dicūt dt
sup gen ad licām ponūt spūali
facilime qui voluerint cognita
videre pnt ꝑ qđ ḡ naliter
cognoscūt et vident ea q sunt
et fuerūt vel ecl multa que ven
tura sunt vt mfa dicūtur Et
videt ꝫ distans et ꝓpinquū sm
locū nō cui mō localit ꝓpter
cognitoz si ꝑpt operatōne ex
quo ptz q cognitio nālis in
demombꝫ nō est eis Immutn
vt id dicit vbi sup in corpe
ḡois Zoo ꝑ reuelatoz a sanct
angelis tūt quibꝫ licz nō comu
nant ꝑ oformitē voluntatꝫ
queunt tū silitudīne nē mēdl
lectuāl sz q pnt accipe qđ
alibꝫ manifestant Circ ecl q sz aliq
falsi ꝓphete fecerūt zo° ꝑ
pientia longi tpis nō q a
sensu accipiēt sz dum in verbꝫ
singularibꝫ ꝓpetur silitudo
sue spei mīstr quia sz nālit
sibi mditam aliqua cognoscūt
pnūa que nō ꝓcognouerūt si
tuta q videlicz in scripis nō sūt
talia nā cognoscūt q ia in nā
utz sunt vel fuerūt ꝓpe qđ
vltiō sciend q put ꝑtinet doctor

gt zª zē q r cim ar in pmoq
futura zr prognosci pnt vno
sius causis alio in scipis causa
at futuroz tplicit se hnt qdā
eñ ĵducūt er uñte et sp suos
effctūs futuros qui sūt ſ bo
ven sup in sūaz d r futura
caz habencia detāta mfallibile
et sunt ia que attendunt zcia mo
tū corpoz supioz in quibq d
detācio dr ois ipedi tremcio/
hoc e vez ſ quem cfum nē q
ect qui fiatur ſ dubq qz deq
creatūs quas ferit sunt age
ptrices motus qdā vero ĵducunt
suos effctūs ut thio dr no er ne
cessitate et sp ſ ut in pluribus
vero tū deficiūt ſ tū pnt de
fire ut bo ven dr qz licet
hoat detāta eam tū fallibile
utpote sunt ih mfioze nam q
to hnt caz detāta qz mtencio
ne mouet detāte ad vnū to vo
fallibile qz mltr pt ozire im
pedmentū sic ista q nar trescit
qdo vero cae sunt que si hm se
cōsident hnt se ad utrobz ita
ptipue vz de potentijs rōnabq
que se hnt ad oppōita ſ plūm ct
tales effctūs vel cia si q effctus
ut in pauciorib casu accidunt ex
nālibq causs vel ſ a fortuna in
agentibq a ppōito ppt ho ect dr
bo ven quia talia habent causā
nidetāta et fallibile qz sunt a
volūte nrā que nidetāta est ut
dictū est ad oppōita ĵ ppt hoc
q e ad oppōita fallibilis qz pnt
cia volenti pfire ozire mlta
pedmenta lio cognoscūt futura
i scipis q ponūa ep e solius dei
ut videbitur tio e nond q de
mones et alij spūs creati oia
cognoscūt et vident q sūt subito
neze ſ q dr Josues climaz in
l de xo gradibq nā map trā ipā
sint qui sūt mfra hūc neze mtal
lugūt et vident et ner solū que
sunt et pnt fiunt ſ ect q facta
sūt puta facta cima zep istis
pmissis sit q pma ista loquendo
de cnūs futuroz po demones et
alij spūs creati pnt cognoscē et
scire mlta futura certitudinaliter
qtū ad noticiā que hīt pt p q
cnūz artē ut experiencia in qua no
tricia psuppomt qib constius caz
pt qz demon pt scire ex cia noti
cia effctus futuros naturaliter ex
suaz cauz notricia pq q euenant
pt qz ut sic hoies multi hoc scie
pnt q demones anb quia scire e
tam rei cognoscē et qm illig eam
et no qtmgit aliq se hīre ut de
po patz qnā tz cū demones habe
rent quadruplē prioritatem sup ho
mines ut dr Augs sup gen ad litaz
vnz sensus ut magnā ppsicaciā
multā experiencia dolosam cautelā
alienā doctrinā ul hm tres modos
deos in nōli po correlarie seqz
q ex cōsideratione taliū caz tam
spūs creati q omes astrologi ponūt
caze pnt eclipses et quietoes stel
laz futuras et alia hūi ut sole
atteri creas et hoc p via nāe no
aut simplicit qz ect demones et
homes de futuris certe et nrāb
oidā sciam hīre no pnt poz quia
nescīt utrū eae taliū futuroz
impediant a eā supioi qdmodo
sepe ferū est puta qn sol stetit
tempe mosi Josue retrorsū tem
pe ezechie obstruendo fuit
in polemonio tpe passionis dmi
gclusio logdo de cnūs futuroz
2o demones nbrz spūs creati ar
ect alij hoies ex eis pnt scire

futura et si non p ctitutiõe tñ pez
iectuã p̄z qz talibꝫ cãis stantibꝫ
fregytez et ut m plibꝫ gͦ zẽt Cur
cia astrologi p cõsideracõm stellaꝝ
qda cognoscẽ et p̄nunciare pnt de
pluuijs et siccitatibꝫ et mediri
de sãitate egreditudine et morte
Sed qz ex varijs causis ptictaribꝫ
zffectꝫ futurꝫ impediri pt gͦ mtꝫ
fallit et hoc p deum et alia agẽ
cia et pacientia ptictaria dispoẽ
varia occurente et impediente Cor
relarie sẽ qz tam demones qͥ ho
mines pnt p̄nunciando futura hꝭ
falle et falli qz sepe flm p vero
dr̃ i zz 2o sequit qͥ futuꝝ sit
qͥtꝫ ad tales effectꝰ futuros abso
lute p̄nũciare et eis credẽ 3o
gͦ loquendo 2o de cõib respectu
futurorꝝ effectuũ ꝯtribꝫ se ad
vtrosꝫ ner demones nec alij spũ
creati ner etiã hoĩes pnt nãlit
futura ctitudmalit prognoscere si
etiã p̄nũciare p̄z quia omne qd cer
titudmalit cognoscit m se uel i sua
cã cognoscit Sed futurꝫ gtmgens
ad vtrosꝫ negz a demone negz ab
hõme cognoscit m se p̄z qz n sic
no zez illi futurꝫ si pns ex eo
qz no pnt talia considerare mst tñ
sunt pntia ex quo cognitio create
pendz ex rei pntia Considerare at
hꝭ di 1 sapiẽs aũg fuit de deo ꝑt
qui solus 1 eternitate vidz ea que
futura sunt qͥ pntia ꝑt qd dr
nst tñ dñicare que futura sunt
m futurꝫ et scienq qm dñs ds vos
ner m sua cã dclarate cognoscit qz
eoꝝ cã ꝑmqua est mutabil qz si
hꝭbuerit cãz necessariã et ĩmutabile
tue no erit contingens si necessaria
Cor m primũ qͥ dicẽs qui hꝭ futuꝝ
pnoscẽ se dr aut ei pnũciare quo
cuꝰz modo ꝓsupposuit nisi deꝰ tanq

lante manifeste se deũ fr et deũ
verũ blasphemat pz qz vsurpat
sibi qd dei est qui solus nouit talia
futura ex se et m se Et pgns si p cog
nicio futurorꝝ talium vt dei e vna
dzo Et ideo cũ talia futura p̄dicunt ysaie 41o dr̃ divinando vt pga
dicet qz tñs actus e dñs actus e
dñs actus 2o se qͥ dicẽ demones
p scipos futura gtingentia certitudi
naliter seu a demonibꝫ fiunt sm qͥ a
quibuscũqz alijs e blasphemare
deũ mfidelitꝫ agẽ et ydolatriam
ammittẽ p̄terea cũ demonibꝫ simꝫ
maxime desiderantibꝫ cultu ydo
latre honorari ad exhibẽ et asscri
bitur Tercio qͥ quia demones
no pnt p se futura gtingentia
certitudinaliter scire cũ fregytez
vera dicit̃ ponia ꝓb ex pdictis ad
ꝓxime 2a ꝓb patz ex pntibꝫ qz
euentꝰ futurorꝝ aliqͦ no pnt
p̄nũciare hoc e quadrup ut bo
ven sup 1 d 41 et p dis su ille
gratam dugd quia exponendo dr
sensibꝰ pspicacia tue mẽt et cu
aliquorꝝ qui videtur videnti dis
tinguit et considerant ad qͥ mcõ
netue affectio nea vl que sit
inducencia et vetiginia arpina
tpm qz ex talibꝫ vidz talia arte
dolosa cautela diuinit aliqͥ
facẽ et p̄dicit quasi aliq sit
factucꝰ alicna doctrina dñi iusto dei
iudicio p̄mittit addiscẽ ab angel
Et sic p̄z qͥ demones futura
gtingentia et si pnt probabilit
pntiare no tñ certitudinaliter p̄sci
re pnt Tertio se qͥ licz nisi no
mine vl esse demones scienter dicendo
hm legem astrorꝝ utpote qui p
duas stellas que hꝭ impressione
sup diuisas huiusmodi dispositiõe ad
diuisas mores et hoĩm affectiones

pñt vera ꝓdicere extendendo tñ ul
tra vim astrorꝫ ſi dyabolica quer
cia meruit quut extraze ymo et
falſa ꝓfiteaze niſi aſſit dyabꝫ qui
licꝫ qñꝫ eos vere faciat dicere ſic
ꝓbet tñ tu toto auxilio demoni
ſtra ꝓdicut et decipiut ſed tanta
e demonũ aſtucia q̃ ita ſeruit or
tulitaze fraudẽ ſua ut oſtendant
errorẽ ſũ deſtñ fiuſſe i aſtrono
mo conſideãte nõ n̄ arte a dyabo
aſſiſtente ꝓpt ipa ꝓdca e ſtiez
q̃ demones dut ad decipiendꝫ
futura ꝓdicut ut ſuos ꝓdice fa
ciut vno cognoſcendo cãs defia
tas et tutudmalit reſpectu aliuſ q̃
effectũ futurorꝫ p nãz ſic mor
tom xꝛi et illos reuelat ſepe
hñs quos deceperut ut decipe
uolut ſũ vigilantes ſũ dormen
tes vñ ioh ci v ſũ et demoes
mtelligentes alicꝫ motiente p
ſoꝑia n̄ hñs q̃ magſ leues ſũt
et vam n̄ angelũ lucꝫ et n̄
alia ſpez ſe tñſformant et ipos
ad eos p ſoꝑia venire monſtrat
ſingilantes vero de eoꝝ reſpon
tãde ꝓpria et eluto gnudeo dñi
ſeruit ſic ut ſibilli li de vi
et layb de mal angel q̃ in mul
tis locꝫ deſtis apparuerũt ul
lam alia ludificatoez exercentes
niſi q̃ homes videant aut coꝝ
noſcant qua de cã mibi ſint et
iſta non e modica ludificatio cũ
ꝓuocio magna ſit ad hoc ut con
ſulant et reꝑiãt Eſt em̄ q̃ affirm
quatio via ad decepcoes hominꝫ q̃
cruſi ſunt ad familiãte eoꝝ ꝓpt
q̃s libent apparent curioſis et
aſtucia eoꝝ ignoãbꝫ ut ſic eos
ꝓuocent ad colloquioes eoꝝ
et familiarite regiend ꝓpt q̃s
nõ e eis credend licꝫ vera ꝓdi
cant quia fallacit hoc faciũt et
multa ficta imiſcent Vñ b. augꝰ
de doctrina xp̃iana deſcripuit em̄
plerũꝫ ꝓtate et morbos imitte
et ipm̄ nece vitiando morbidꝫ
reddẽ Et puſis atz amatoribꝫ
trenoꝝ comodoꝝ maleficta ſtudẽ
de quoꝝ moribꝫ cti ſunt q̃ ſic
eis talia ſtudentibꝫ morb q̃ buſſũ et ſtudẽtibꝫ
ſubtilite corpa homm̄ nõ ſentientiũ
penetrando et ſe cogitacoibꝫ eoꝝ
ꝑ ymaginaid ipa viſa miſcendo
ſũ vigilancid ſũ dormiencid et
hoc totũ doloſe ad decipiend et
ꝓgnẽ eis nõ e credend ad q̃s hoc
tatur b Anthonig d. Ci aut et
dinationẽ ſe hec ſilantes ventuos
futuros nũciauerint et affuerint
ner ſic fides adhibenda e mendacibꝫ
ob id eñ ꝓfeſſe vemenꝫ ut credu
litas ſibi parcatur et nũcio et pꝛ
habeant aditus et credulite ſulla
cie Vere in hoc xp̃iano nullꝰ debꝫ
ee miraclꝰ eñ nõ tñ q̃u leui
tate ne ꝓuincta diſcerunt et vo
litant valeant ꝓuenire gradiendo
Sed oes equoꝝ velocitate ꝓceꝛ
tes nũciant hoies affuturos Non
eñ ea que nõ dñi cepta ſunt ceſſe
runt q̃z deus ſolus eſtiq̃ e futu
roꝝ ſi quoꝝ conſpicuit i actu nũ
cũ eoꝝ ſibi tamq̃ de futuris apud
ignaros vendicat noticiã Sic ceſſ
de vndatione aquarꝫ ꝓluuiali ſi
nibi vem̄ ul altiq̃ cũ remotꝫ
viderint pluuias et quibꝫ mundi
tiones fiũ q̃ ſicuerũt ꝓcentes
nunciant q̃s et hoies facerẽt ſi tã
celeriꝫ ire poſſent Sed ſi forte
attinget q̃ dei nutu incepta ad
finẽ cepta nõ ꝓuenat hoc eſt
aut ſi uiatoꝝ media ꝓcludat via
aut ſuſpenſe nubes ad alia celi
cardine deferant tuc decipiencia

vna tñ credentibꝫ erroꝛ aptue
ſſet gentilitatiſ fuere principia Et
concludit b. Anthonin Cueand eſt
gꝰ nō ꝓſtare q̄ vemant ſz imple
re q̄ miſſa ſunt Sed forte d. exꝑ
tam doloſi ſunt et ita ſe tranſfigu
rare in angelū lucī ſcīt et ſub
ſpecie bōi multa falſa et mala
imo bona ꝓſudere oſueuerūt qle
gꝰ remediū habebo q̄ corp fraudē
tꝭ q̄ ſſet eſt ḡnale remediū ſalt
corp et ſuoꝝ membꝝ ſi effectꝰ
nō ſequatur ut dr Deut xviij
vl ſi effectꝰ ſequat ad ſuū tñ ten
dunt vt ſomo a deo ſuo vero
abſtrahat et a cultu ſuo deꝰ
Deut xiij v dr Si ſuaſerit tibi
frm remediū t ttē cōis iudicij
ad qđ t valde attendendū qz ſ
origenē qđ ꝑter vḡm voz ab
ſpīb exeatur nō ꝑt demones
ſit Dic ſti qui ſacris ſcripturis
credunt facilit ſſot et apte con
ſpiendunt q̄ origenes ſup ꝛd Joh
viij demoniū habes frm t ſacē
ſcripture teſtimoniū qz qđ ſuue
ritatē vi nō t attendēs aliare
media ponit bo ven ſe in ſmōe
d. vr̄o que ad ſſot tendūt q̄ ſſo
nō cito credat ſpūi apparicoīb et
reuelacoīb quia ſcīptura nos ad
monet nō cito credē ſſot multas
deceptōes vnde ſſo pōt q̄ dr xviij
et j Joh v Dil ſpūi nolite credē
ſed ꝓbate an a deo ſint Suſpen
de g̃ꝰ qz homo diſcretus in dr
credulitatiſ ſue Nam ſapiens dr
ecclī xix qui cito credit leuis
t corde et fortaſſe erit inflatus
corde Sed ad tales reuelationes
idoneū ſe eſtimat et eas deſide
rat Unde en cū poterus ſꝛemdam
de q̄ deſiderande narrat em de
quoda ſancto ꝓre q̄ cū ei demon
ni ſpe vl apparet ille clauſis ocul
dicit ſe xpm in hac vita nolle videre
et ſic demon eiꝰ humilitate ꝓfuſꝰ
euanuit Eiꝰ de plibꝫ narrat qui
ſe ad viſiones idoneas reputauerūt
et deſideauerūt q̄ in multas miſe
rias ſtias et erroꝛes ꝓcipitati ſunt
Unde refert abbas moyſes in ſua
collatōe quō quida ſenex q̄ quadra
ginta annos in hēmo conſtitutus
ſingulare diſcretoꝛ cōmenē temꝑ
et ſſot indiſcretorū et ſingularē
deceptꝰ p angelū ſathane in ſpē
angli lucī que ſumma vendicē ſibi
tribuens eiꝰ conſilio ſe in profundū
ſimū putei ꝓcipitauit qz ſibi
ſua ſcīat q̄ vtutē ſuaꝝ nullo neq̄
poſſet illi Diſtinini ſubtrahere
Ite narrat ibid quō quida mo
narchū ꝓbate vite conſtitutū in hē
mo cū ſuggeſſiſſet q̄ p multū labor
ſuoꝝ ac ſuis vtutibꝫ excederet oēs
alios in hēmo ꝓſtitutos Un poſt
multiplicē reuelatiōm quib ſe vene
rabit ex qua ꝑſōa angelū lucī
ſe credebat demū oīb ſibi ꝑſua
xpianū tñ fidei ꝓfectibꝫ ꝓpīis
martiribꝫ tenebroſū et tēdē
multiplicē deſertū Eiꝰ videoꝝ
plebē ſi oīb mario lūe coruſcante
et in ſūmo gaudio exultante ſuadet
ſibi q̄ ſi velit ꝑoꝝ gaudio ꝓtinus
fruī q̄ ſe ꝓmittet tranſitū ꝑ et
ferit ſuis iniquis ꝑſuaſionibꝫ ac
queſtens Cilia de multis aliis ꝑlī
bꝫ referunt Ex quo pōt q̄ ꝓdo
ſum ſit ſpiem inexꝑtū in dyali
tentationibꝫ eligē ſolitariā vitā
ſi tñ q̄ dr q̄ ſit periculoſiſſimū niſi
ſit tam exꝑtus q̄ non indigeat
alicui conſilio ut aurelio ſſſ q̄
dr ecclī iiij ve ſoli quia cū ce
ciderit nō ſꝛ ſublenante ſūm et b.
bilq in ſmone de tribulatione dñi

dixit q̄ sit temptare deū in nup
quetis et mpfcō ꝓpt̄ astucias q̄
mūlēs dyali consulit q̄ ḡ hō
pentens p̄mo vadat ad vna sanz
et approbatam congregacōm bonoꝝ
hom̄ et ibi ꝓficiat doner ꝓficiat
et tand si voluit ad hēmid vadat
de licentia tū corp q̄ hōr dicunt
et hūt indulgē dūr tempe patrū
m egipto fiebat qui sibi hanc
doctrīā et exemplū dederūt et
vt b bñ dt ubi sup̄ et si q̄busdā
sūt hō ꝑiulegiū datū ē nō tū
ē trahenda m exēplū qz hm
eū et bt̄m Jezonimū ꝑiulegia
pautoꝝ nō sūt trahenda m exēm
sed hoīes dñt sequi vom̄ verba et
consilia sapientiā et vitā q̄nēz h
sacrā scripturā et statuta patrū q̄
exepti sūt de fraude demonū ꝑ
multos deceptos qui nō habuerūt
exitū bonū vide hēra statuerūt
et docuerūt esse quales modo
pleq̄ sūt hēmite grossi rustici
caro aliq̄ sentes et nīl n̄ victuī
corpale querentes et modicum
amplius quoꝝ aliqui vl q̄liq̄
fuit dīm reuelantes fluxi et
occulta aliq̄ bñdicūt bruta animalia
turpis lucri grā et vta de rebus
de quibus dixit apls estimo at
salvo iudicio melioꝝ tles vtiliq
nō ee m tali statu q̄ ee et for
te mās corp destrue q̄ destrue ꝓpt
vnās in ipis et p ipas decep
tiones ar dyali illusiones al
remediū ponit bo ven d orōz
mentē ad deū mitiā qua adipm
vertat vt oculos illūīet sic sce
sancte vgines Juliana que mstīc
tu dīno dyalis suadente ei pq
varias passiones vt iudicii consen
tiat ad mermomid et ad ydolor
cultura sub spē bōi angeli pq
orōz qua dixit ad dñm flens dñe
ostende m̄ quis sit ie q̄ m̄ talia p
suadz et pq dīmid tīsum apphendo
ipm̄ que audiet reprehendit et ip
post obpba plena vmetū pq se
traxit et m̄ loqd spūcissīm̄ precit
Ih pz hō de scurta margareta
q̄ ipm̄ suadente nūq̄ facta orōe ut
erat vl appareat m̄ spē humana
apphendit et uerb precit d. Stūc
te subpedibq̄ meis scurril femine
crudel bestia Aliud remediū ē
signacio signaculo ste crucis vide
dt antiqui Solent demones noc
te veientes angelos dei se fingē
laudare studiū mmād pseuerantia
futura ꝑmia pollicēri quos tridui
dein ꝑ vob q̄ domos vras cruce
armate signate et confestim disse
uent m̄ infirmid Conclo inq̄ demo
nes cognoscūt vl facilē cognoscē
pnt occulta tam pīcia q̄ ꝑtita
ꝑsertim ea que adex̄ m effectuss
vl fuerūt hoīb̄q̄ mīr ignota hūpa
facilē pt deduci ex pōribq̄ qua
ex quo sūt spūs vident vel fāci
lit pnt oia que sub aere gmentz
et fiūt ut sūt facta et alia hūi
s. adultid zel p quo tū ē addidend
h nicolai de lira sue zzc nūq̄
dicente q̄ quīto aliquis ē subtilio
eis mtllctu tanto eis cognicio ex
tendit se ad altiora et ad poliora
et sic ecl ad occultiora ad que nō
pt attingē cognicio mtpetq̄ magis
creati qui nō pt capē nisi ꝑfid
et ꝑ cossa et primo creari sensu
pīcia hm q̄ ē modq̄ sug cognos
cendi dī hoc ē vnd m̄ dūs mtel
lectibq̄ cuīd spēi multo plq̄ ē verp
t mtellectibq̄ dūar spēz eq̄ di
mtpetq̄ sūt humani et angelici et
io cū angelq̄ bonq̄ vl malq̄ sit al
tioꝝ sublimioꝝ ꝑfectioꝝ q̄ nature

cog̃nicio ad multa se extendit ad
que humana cog̃nicio nō pt attingē
nālia aīe in demonibꝫ remanserūt
integra et iō eor cog̃nicio nālis
ad multa se extendit et ad plura
q̄ humana cognicō aīe bonorū an
gelorū adhuc ad plura mg̃ tendit
illuīati luce gr̄e et dīne reue
lacōibꝫ p̄z i. q̄ demones a deo p
missi pnt hoīb⁹ aliquas vitates
eis incognitas et occultas reue
lare q̄dmodo et hūa p̄dicti⁹ est
q̄z ad plura se extendit eorū cog
nicio et tm̄ de p̄mo puncto de scīa
reuelandi Quantū ad 2m̄ videt⁹
an possit aliq̄s sua pot̄a que magna
est Job xi Longe p̄tās sup terā que
ei q̄uet̄ qui factus est et nō
timet p hō p̄z q̄ p̄tās demonū
e nōr q̄ p̄tās cuiusdā creature
humane volūt et corpalis hz em̄
demon ex q̄dione ne sue que
in eo remansit integ sz q̄ sit
superior oī corpali creatura et
nō timet eā et ita multū sp in alia
et magna se ibidē subdit⁹ oē
sublime vidz ipe em̄ e rex sup
oēs filios superbie. ꝛ extendit oēs
in superbia Sed e aduertendū sm̄
alexandr̄ de hal p̄te 2ā q. xv iij
q. xi q̄ licet aliqui mali angeli
sint ex nā aliquibꝫ angel et oīb⁹
hoīb⁹ potenciores boni tm̄ angeli
sunt sunt potenciores mali et ecl
boni hoīes ex gr̄a vn̄ dicit⁹ de
moribꝫ eccl̄ie Nō e angelo cui misce
remur deo mente mea potenciores
nā si virtus liber nō iuncta e que aliq̄
potūerit hz in hoc mundo toto
mundo oīo sublimior est mens i
herens deo spūi q̄d sup vbo dei
Job glo dr̄ nō e p̄tās zōis exa
humana superat et si meritis seruor
subiaceat deum p̄z in multis suis
martiribꝫ confessoribꝫ virginibus
et aliis sanctis se q̄ nulla alia p̄tās
pt eos cogere n̄ diuina ac angelica
ac humana nō ex nā sz ex gr̄a sīe
virtute diuina Apt q̄d dr̄ Guilh
li de demonibꝫ Nichil e q̄d possit
eos cogere nisi angeli sīi et creā
tor altissimi et benedict⁹ cui nil
aliud viuentiū fortiq̄ malignis
spiritibꝫ Sed d. thob vi dr̄ q̄
angl̄s raphael dixit thobie
fumori fumus pisc̄is cuius si
ponite sup carbones extinguet eū
quod demonium q̄e expellit et
p̄ quē cogit p̄z him ibid̄ q̄ fumus
nō fecit hoc q̄z eius corpal nō ag̃
nec imprimit in nares spiritale Sed
p fumū de signabatur virtus ex
pulsiua meritoria thobie que fuit
virtus eius thobie Cui multo p̄z
raphael expulit demonē sarā
liberando Apt q̄d dr̄ ibid̄ et vinc
q̄ raphael apprehendit demonē
et ligauit eum in superioribꝫ egipti ex
hinc p̄z vltio fictitas scribentiū
in libris suis magicis et i suis
exorcismis et experimentis et carminibꝫ
q̄ certis virtutibꝫ karactēibꝫ figuris et
signis adiuratoribꝫ possint eos cogere
ad videndū vemendū manendū et
operandū et hoc virtute artis sue nō
intuitu virtutis dīne Actuales sunt
quedā mōtes certos q̄nq̄ bibuli et
submarini fortissi et lusores exer
citissimi simplicissimi et nō applicatos
hentes et obseruantias silr seruiciales
et indiscretas nō attendentes ad dei
saluatoris q̄ t viij dicentis hoc
genus demonior non exit nisi in
nio et oratione p̄ hoc duo h̄ ven
bedā Castigacio corporis ab oīb⁹
carnalibꝫ ut caro sit subiecta
spiritui q̄tū ad ieiunium et spū
mundū ab oīb⁹ pctis spūalibus

et in hoc subiectus deo et eleua
tus ad ꝑm ꝓtiꝫ ad ozoz ꝯf thes
ccorrismos suos dñt ostendẽ suus
epiꝰ ꝑstim sacre theologie et iurꝫ
canonici doctozes ꝯfessoꝝ accipiebꝫ
quibꝫ uti possent et quibꝫ non
ffforte dicẽt quis tñ ꝑ multos te
acti multa fecerunt et adduxerunt
ꝑ eozꝝ aduocatoꝝ i zcẽ ꝯf ꝙ ad
aoz deceptoꝝ eozꝝ ipi fingunt
se ozare aut ꝑ anulos ꝑ ꝙ bas ꝑ
rectulos ꝑ caracteꝛ ꝑ carmina a
ꝑ alia hꝰmoi ꝙꝙ nõ tñti uemãt
et faciant ad qđ uocant et uolũ
tarie uñ strue thõ : ꝓtꝛ ꝙ ꝛ ar in
ubi er dictꝫ b augꝰ dt ecꝫ demo
nes nõ subiciũtur actioni celeſ
tiũ corpoꝝ et sic nec ecꝫ homi
sulte ꝓtit ad nãlem actionẽ et
ꝓpulsionẽ et hoc nec ꝑ se nc ꝑ
actus nec dicte nc nducte ꝑ hõ
statim ꝓz ffictas et erroz ꝓfiũ
fatuoꝝ astronomoꝝ dicentiũ se
posse facẽ ymagines sub cta con
stellatõe ꝑ uirtutẽ sua cogentẽ de
mones ut ueniant ad ymagines
ystas ad opand ꝙda mira et dand
ensum sed si uenit uenit non
coacti ꝑpt quo ut dt thõ in solu
tione z' argũti et hoc in ecꝫ con
stellatoribꝰ ꝑo qđ ut homem in
hoc erroꝛe nducant ꝙ credant
aliqđ numen ee in stellis hic
una uetula nom ij credidit sole
ee deam uocatã cũ sanctã dnaz
et allocꝫdo sole benedixit ꝑ eũ
tũ certis uerbis cũ obseruantia ꝙda
superstitiosa quedixit se ꝓlo ꝙ xl
annis credidisse hoc et multas mꝰ
mutates curasse ꝑ hoc Insup sic
hodie ueniunt hodie tam laurip
ctarici leuiti ꝙ et illiterati et qđ ꝓlo
dolendũ est quidã mgri ꝙ cũ primo
nouilunio uiderint flexis genibꝰ
adorant ut deꝑdito capucio a pelio
aut capite mitinato adorant allo
qꝫdo et suscipiendo primo ecꝫ solẽ
ieiunant ꝑtõ die nouilunij sũ sũ
dies dñica in qua sm ordinationẽ
ecclie nõ e ieiunand ꝑpt resur
rectõis letitiã sũ ecꝫ ꝙtuꝫ die
alia ecꝫ si eet dies dñice resur
rectõis ut natiuitꝫ q ouã hñt spem
idolatre ab idolatris relicte de
quibꝰ hec uox scribit ꝙ fecerunt
placentare regine celi s' lune of
ferendo eas ei dicit quidã uolentes
palliare hoc dicũt ꝙ nõ honorant
lunã ieiunando sz omes sdes quoꝝ
festa et ieunia metdut i mense
luatõis lune dicere quia e ista ex
cusatio qz ieiunant qm nõ e ieu
nand sz die dñica ut nõ e ieunand
ꝓceptũ et ieuniũ instituẽ ꝑ
frequenter trisgrediãt et silẽ cele
bratione festoꝝ et qz hꝰ spem hñt
mali in hoc ieunio et honore
creature debitũ exhibito mdebi
te qntũ ad se qz nõ eis ꝓcepti
net digna ꝑpt qđ deꝰ dicit ego
zelotes sum cum zelũ q ut Bulli
dt s' De si et le est uehemens
amor in ꝑpria uxoꝛe quo abut ad
eam uxorẽ non patit ner aliqꝫ
sine suspitõe eũ ipso sz attactu
alloqꝫ nutu signi nec appriatoꝝ
ullã que occasionẽ posset dare
adultõ nõ eim sufficit uerbi q declĩ
net adultriũ n' ecꝫ declinet spẽs
et suspitões oes qz cuꝫs occasiões
tũc mgr deus mt sibi desponsa
tas sibi ꝑ fidem ueram niãs zelo
tes e nolens pati aliqꝫ ꝓditoꝝ
in ipis ꝑpt qđ ꝛpe uerbis legis
ut ꝑplm simul elongarent simulta
ab idolatrã posuibut nõ solũ ꝙdz
sz ecꝫ ꝓcepta dat multa ij sm
liale sensum uident absurda et

nullā hrē vtilitē q̄ magnā tñ vtili
tatē p̄tez ſſm̄ figuratm̄ hñt viz
remocōm ab ydolatrā et oīōe eiq
vñ p̄cepti fiunt a maleficos ne pa
ciet ſſpe vnq̄ Ero xxij fuit malefici
mtſgidt et tñtatozes hoī end
hoīes eēs ydolatē ſunt Et quia
non in ſijs ſet ſcīs ſtaret ydolatrā
ſi vnq̄ p̄mittent h̄ ecc̄ p̄uagrauet
m ſpm̄ iuſſi ſūt tolli de medio
Dic ecc̄ de mandato quo p̄cepit
fiunt q̄ ſi quis tñemeret mdic
tū ouīs vl pull et mtē deſiup i
tribente nō dz ſīl fiuare h̄ mtez
p̄mitte eulare Deut° xxij hoc
em̄ q̄n tñenerūt thebant ad fe
rundite et fortunā ſi oſſuarent
ſīl et p optū q̄n nō oſſuarent
ad mfortunid et ſterilitē ydge
tile erat Dic nō vetule dicūt
tñentoem acus vl obuli veſtiati
eē poſſe grid magne fortune et
p optū de tñentione magni
q̄ ſſpt hoc ecc̄ p̄cepit oīa vaſa
coopiri et q̄ vaſculid nō ſubleū
cooptorū tmundi ecc̄ ſſpt ydolatrā
quozdā q̄ de nocte apparent veien
tibq̄ dīabq̄ ſubdie et ſatie tū ſuis
vt oīa apta tñemerent ad tribum
et poſtid ſui epulatom ptmencia
et ſic epulant et pgā ſubundātiq̄
mpleant et tribuant q̄ nō ſunt
n̄ demones nō q̄medentes neq̄ bi
bentes q̄a ſpūs ſūt n̄ ſ apparen
tia ut decepti illudentes Nam
ſ tñ p̄ hoiem et angelos nō ſit
alie creature volēs et re nō ſit
hoies ſ vei vitatē nez angeli ſd
q̄ demones Dic ecc̄ ſſpt q̄ mſ
ſit dñs volens ſſpm ſuū mūd
ſaluare ab ydolatrā et ſpebq̄ eiq̄
pq̄ p̄hibitoz ydolatre Ero xx et
xxiij deſtruu aras et ſtatu as
conſtrugi ydoloz Dic em̄ remaneret
cent ſpes ydolatre ꝓptez hoc ecc̄
ezechias rex deſtruxit ſpontē
eneū q̄n ſſpūs ei aliqd volebat
offrē et ipm̄ trede dicēs Li
preū e Inſtē poſt octoz ydolatrē
et ꝓpt hoc ſubiecit vlo inimīs
fedus trd eis nez tñ dñs eoz
et nō habitent in tra tua ſub
audi ydolatre et ydolatre forte
peccare faciant in me ꝓpt ſi
erūt p̄hibuit oſſuli ariolos et
demones a dños et obſuatī
ſopūa et augucia ne tñemiret
in iſtl maleficij a p̄meditatē
q̄ hſpentes aut vanas ſtrat ad
que dños conſulēt oīa em̄ illa
declinat ad ydolatrā Ipſe ecc̄ hoc
de eā p̄cepit vt vir in q̄ phito
mq̄ ſpūs eēz ordetur et ecc̄
mlier ne p diuinatiōe phitonid
ad ydolatrā applicans declinaret
ſpetē vero ydolatre eod zelo
deq̄ p̄hibuit leuit xx d ne
i rotund attendebit coma nec
radet barbā Illa em̄ faciebāt
ydolatre in veneratom ydoloz
Dic p̄hibitū fuit eis ne viri
uteſ vestibq̄ mulierū et econ
q̄ mlieres i veneratom mart
induerūt ve ſtes et arma virog
Et viri in vendrom vemis ves
tes mlierū vt h̄et Deut xx
vbi dicit nō induet mlier veſte
viril nec vir vtet veste mlie
bri abhoīabil e apud deū q̄
facit hoc Dic mlr fit in ſcīs
x̄pianis tpe carnisſpualis q̄n
fruūt deo ventris et dee ve
nerē tam mlieres q̄ viri Ipſe
mtriſones fecerūt ſiue mortuos
vt polluerent deū mſeoz aut
vehemētia doloz de morte
carorū exp̄merēt q̄d adhuc
multi faciūt in morte carorū ſuoz

quod utique est de reliquiis sacrorum et
ydolatrie pluribus. Stigmata vero et
figuras quas hic christiani faciunt et vo-
cant brevia et in propriis corporibus et
in cartis aliis quibus rebus utputa metallis
que omnia in vera ydolatria sunt species eius
aut ipsius religionis detestande et
christiane religioni contrarie sunt adulterine sed
ideo omnia prohibita sunt ex zelo dei que
sicut ad animas desponsatas sibi quodam
modo sponsus ad sponsam et sicut
ulterius spiritualia suspiciones eius et
occasiones sunt prohibende ymmo
et religionis ymmo sicut zelotypus pro-
hibuit urgente zelo que
sunt in spacium. Unde ergo licet sic tunc
populus iudeorum pronissimus sit ad
ydolatriam illo utputa tempore quo populus
dei a deo eruditus est similes prohi-
bitiones et precepta apud nos non
similes causas iuste ac racionabiliter fiunt
verbi gratia. Si quis apud nos vellet
die sabbati cessare a servilibus operibus
ut vacaret deo hoc non sustineret
ecclesia et hoc propter speciem iudaismi. Et
si consuetudinarius esset dure in eum
animadverteret ecclesia. Eodem modo si quis
die veneris sollempne vellet face-
re festum corriperetur ab ecclesia et
prohiberetur quantumque intencione id
faceret propter speciem saracenice super-
sticionis et ita de multis aliis puta
de ieiunio tempore noviluniorum et ado-
racione. Similiter omnia auguria apud
nos et generaliter omnia genera maleficiorum.
Similiter si quis esset consuetudinarius quod
vellet adorare versus septentrionem
vel occidentem superstitiosum esset et
haberetur nec sustineretur ab ecclesia. Eodem
modo si quis ante arborem flecteret ge-
nua et adoraret creatorem consue-
tudinarie ecclesia eum suspectum habe-
ret propter antiquam ydolatriam que sub arbo-
ribus solebat exerceri. Sed quia observaciones

superstitiosorum auguriorum compellacionum ser-
vitutum observacione dierum et horarum figura-
rum stigmatum caracterum ymaginum
et impressionum astronomorum non sunt
solum vicine ydolatrie sed etiam vera
sunt ydolatria. Cum exaudiuntur et deci-
tive alias divine fuerint prostitu-
tum ideo quod omnia in infectis virtutibus diabo-
lica etiam sepissime non vota et si
vocata etc. voluntarie et non coacta
ut dictum est. Unde secundum Augustinum xxi de civitate
dei demones alliciuntur per varia
genera demonum herbarum lignorum
animalium carminum non ut animalia cibis
sed ut signis signis. In quibus cum
exhibentur in signum divinum honorem
ut ipsi sunt cupidi. Sed videndum
est propter dicendum est quod dicit predicta
consideracio demonum possunt una re-
spicit eius noticia alia corporis
intellectus assumptum et unitum sibi non
ut forme sed ut motori respectu
per corporis molem. Quantum ad primum
dixerunt quidam philosophi erronee quod
demones animalia sunt corporea
sed inmortalia. Unde Apuleius dicit
sunt nos eo levis et divi sed mole
additum separat nos ab illis. Et sic
etiam quidam ultima dixerunt quod per naturam
suam possent similia generare sibi quod non
est verum cum fides christiana teneat
omnes demones in primo creacione
celorum simul fuisse creatos. Item similiter
esse unum eorum item multiplicari
quia totus mundus esset plenus. Unde
dicendum est quod nec potencia generativa
nec nutritiva nec etiam augmentativam
habeat etc. nec possunt bibere nec
comedere sed potencia motiva que
in motu corporis et voluntate consistit
sed aliquos vel in aliqua potencia
operativa seu executiva habet super-
addita ut alii dicunt de quo supradic-
to non est vis quia non est dubium quin

magnā operandi habeat virtutē sic mſ
dicet. Sed hoc restat dubiū an cor
poribus assūptis habeant potentiā ex
ercendi opa vite q̄tū ad vitā vege
tiuā sensitiuā et mtſuā Et videt
ꝙ sic qz in corpibus assūptis quia
in eis et p ea gnant gen̄ hūm
gressi sunt filij dei ad filias hoīm
que genuerūt et p filios dei mtel
liguntur Demones vt vi. Itſ qme
diunt bibunt laudunt et vident
ḡ sentiūt et sic mtelligūt p te
rea si nō querit quare apparent
oculis et naribus et ita de aliis in
strumentis sensuū nr̄ꝙ p tale
ḡz Demones in corpibus assūptis
non exercēt opa vite p. qz corpa
corpa nō viuūt ḡ nr̄ opa vite p
ea exercere pñt ante p. qz nō sūt
vera corpa humana nec habent veram
formā nec ꝙplexionē corporis hu
manoꝝ nec ecē organizatoz com
pletā sz solā effigiē hūm licet
nō habeant opa vite ꝓprie dicta
habent tn opationes conformes q̄dāmo
do quo ad aliqd̄ nāt̄ q̄dā opa
mouentiū habent aliqd̄ gne cū aliis
spibus sic loquio cū somnis et p
gressio cū aliis motibus et ita de
aliis p̄ figura membroꝝ nō ē
ad hoc ut p ea sentiūt sz ad
aliud ad q̄d vtunt a deo pmissi
nec ecē ad hoc ut gmedant nil
gnerent cū hō eis ex nā nō gnet
Sed d. ḡ h dicit tn de ci dei
ḡ. plti se exptos vl ab exptis
audisse q̄sūant silvanos vl pha
nos quos mtibos vocant nymphas
sepe extitisse mulieribus et
earū appetisse vlz pegisse mu
lieres vnde hō negare imprudēter
videt Sed ut stet hec ꝓpter
q̄rentē arctio iij in solutione v argu
menti Ex coitu demonū aliqui
nascunt mēs hoc nō ē p semen
ab eis dericit a corpibus assūptis
sic vegetatur in gnatōe ꝓle dat
ḡ p semen aliq̄ hoīs ad hoc
accepti vt potet q̄ ide demon
q̄ incubus ē ad vnā fiat incubus
ad mulierē sic et alia corpa sibi
assūmit ad aliquam corpa gnatōz
vt dicit ḡ. xxx de ci dei ꝙ
bo ven dicit q̄ demones sic
cubos faciūt virib in specie mu
lieris semen suscipiendo et in
vtute custodiendo et ꝓgnādo deo
ꝓmittente fiunt mtibi in specie
viri ad semen trāsfundendo et
vt sic hoies ꝓpe gnari q̄ non fiunt
filij demonū sz filij hoīm q̄ p
ē semen accepti ad auctoritate
ap adducta Ad vi dico q̄ p
filios hoīm mtſ ḡ. q̄ nati
sunt de stirpe cayn q̄ deū nō
non curabant Sed forte ad hoc ꝙ
vi vtūt q̄ demones ꝓpe gnēnt qz
sepe gptū ē et apud vulgū gnt
dici q̄ filij deonū mtiborꝝ mili
tibus corpoliis subtiliꝝ ab q̄bus
demonibus suppōnāt et ab eis hūj
ꝓmi filij mutāntur ꝓle q̄d et cā
biones dicunt i cambiti vl gmu
tati Et mulieribus parientibus p
lijs ꝓprijs suppōti hoc dicūt ma
rilentos se eludentes lacte exsp
gibulos quatuoz nutrices nulla
vbertate lactis vnd lactare suf
ficiant hūj tn pgnij nutribus ō
mozati sūt dicēt augmisse ut
ḡ. Nulli de demonibus dicens
vltiꝰ vnsue ad obiectū dicoꝝ
nō ecē mirandū sinaz illā fa
bile eni ē malignus spiritibus q̄d
spe hūj ꝓnulloꝝ apparere et
videri quemlibet hoibus q̄ndo
cuma bestias hō ꝓmittit Ex
hō pz q̄ hec pueri nō gnant

a demonibꝫ ſꝫ ſunt ipſimet demo
nes ⁊ cū ſcīt̄ poſſint appārere ī ſpecie
vetulaꝛ rapientiū pueros de
cunabil⁹ ⁊ vulgo larue vocant⁹
de nocte apparentes et puulos
vt appz lamaze uel igne aſſaze
⁊ demones ſuũt in ſpecie vetulaꝛ
vt id⁹ dt̄ v ſup̄ ⁊ cumbꝫ mitꝫ ꝑmit
tit⁹ puulos octide⁹ in poenã pn
tid q⁹ eos diligũt ītm̄ vt deid
negligant ſed vtilit⁹ agut⁹ eos
pnitꝫ tñ cū offenſe creatoꝛi
eus ſubtiſit⁹ Inſipientes aũt more
ſuo vide erediti debuerant in
octꝫ detestabiliorꝫ ſtultie aſſu
munt qua de eis demones ſubſpe
et noie vetulaꝛ cultureꝝ latrie
ſibi acciſſiuerũt ut puul⁹ precept
ho⁹ mīte vetule ſua inſipientia diſ
ſemmauerũt nibꝫ aliaꝛ mlierꝫ poe
ne ītadiabilit⁹ inſixerũt Et ſub
dit Gaull⁹ et adhuc dicã vnã
pene oēs reliqias idolatre retinũt
et adhuc ꝑmouere nō ceſſat iſta
anilis fabulatio ꝑt qđ nō grauꝫ
dixit apoſtol⁹ ad tyt̄d 1 ano ſt
inſtruc vt prudentia docerunt
qđ d. nō ſtulticia ⁊a q⁹ demoēs
qđm nō pñt mouere res ſũ tñ
mutaze ꝑ ſe et īmediate ad fozꝫ
nãlem pñt tñ corpa tñſmutaze
potentia ſua motiua et tñſpor
taze ad loca diuerſa Duo aũt ad
formã nãlē qz ut bo ven dt̄ ſup̄
2o ctm dꝫ vij q⁹ ad formã artifi
ciale bñ pt̄ qz ibi requiꝝ⁹ ſolid
qđ auferat vel addat ſꝫ eorum
mutando ſit ptz in forma apodis
et figuꝝ meſidis Duo aũt ꝑ ſe
ſor ⁊ hm̄ ꝑticũ nam et īmēte
qz mēte pt̄ ſꝫ vtute aliuꝰ rep
videlicꝫ nalium quas quidꝫ dom
uet agendo ꝑ medꝫ actꝰ et ut⁹
nō pt̄ ī vtute ꝑpria formas nãles
ꝓduce nec ſolus qui ē actus pled
et ꝑfcꝫ reſpectu om̄ tã in cog
noſcendo q⁹ in operando vt ſoliꝫ dei
et nãliũ ſi vtute ſibi indita a deo
nãle ꝑ medꝫ ne⁹ agit ꝙ demon
ſit agricola qui ſagetes mediante
ſemine iacto et deo ꝙminante et
terra irrigante facit fructificare
ſ. vtute aliena ꝙ⁹ ꝑa ꝑs ꝑpriis ꝙlof
qz de qđ mouet īmediate et
vtute ꝑpria ad aliꝙ forma qđ
ſcindit vl ꝙtuz ſtū in ſua nã
vl ſimaliũ actualiũ vl vtualiũ
ſi demones nō ſint ſiḡ qz nullo cor
pori formas recipaliũ qđ
ſcindit clo in pñ forma nãlis
nō poſſunt⁹ niſi a conditore ne⁹
vl a nã qdita vtute ſibi indita
opante ꝑ medꝫ ne⁹ et ſic agens
ꝓducit ſibi ſile 2o ſe⁹ q⁹ demo
nes in ꝓductione rez nãliũ
tñ ſunt miſteri et miſteriꝙ appli
canteria artium paſſiuus dicit et
medici dicũt⁹ ſanaze actiã paſſiũ
applicando 3o ſe⁹ q⁹ maleficii in
egypto nō fecerũt negꝫ cōfiteri
uiegras in ſpentes timēte ſeu
vtute ꝑpria vl demoni ſꝫ vel
ſpentes aliunde apportatos ſubito
arte magica vtiq⁹ ſublatꝰ ſubmit
tendo vt ꝑ ſolã apparentia vl
ꝑ apportatione ſeminũ vñ ſubito
potezat virtute ne⁹ fm̄ velut
bo ven v ſup̄ dt̄ Et ſi obiciaꝭ
q⁹ nã nō pt̄ ita cito opaꝝ decend
e q⁹ vñ e de hac nã ꝑ ſe ſꝫ
talit⁹ pt̄ ee aduta et conſor
tata rebꝫ cōlementibꝫ vt quaſi
repente ꝓcipat ī effectū vtq
ſe⁹ q⁹ nec equos nec aliꝙ ee alia
pñt tñſformaze ſiḡ tñſmutaze
in alia ee nalem vt hoieꝫ in
aſinos vino et gnāliter nulla ee
ī meliꝙ vl deteriꝙ ex ſuis nã

vl ĩmediate tñsmutare sed vl solũ
ꝑm apparenciã fiũt vl ipe ꝑ se
m aliquo corpe assũpto tlem se
ondit hec ē sñã augꝰ et po
m canone xxij q ij vbi de q'os
qui ꝑ maleficia vl ĩcantationes
dicũt se mentes homĩ ĩmutare
de amore m ddũ et e cont aut
bona hominꝫ dapnare vl surripe
et cũ demonũ turba m sili[tri]de
mulierꝫ tñsformare et etiã noctibꝫ
sup bestias eqtare et ĩ carp con
sortio annũari Tales sropis cor
recte de prochys sñt excidendꝫ ab
utrãq; pubte ãnũciand est q; qui
talia credit et hys silia fide
ꝑbet et qui fide ĉtam nõ habz
nõ ē dei sz eiꝫ in que credit
s. symboli Nam de dño nro sñto
est dicta ꝑ ipm facta sunt ĉtra sñe
go credit posse fiꝫ aliq; creatu
ram a m melig a m detrig tñs
mutãi aut tñsformari m aliã
specie aut in aliã sñtudine
msi ab ipo creatore q; oia fecit
et p que oia facta sunt penul
dubio ē infidel et pagano detior
Sed d demones et alij corp mi
nistri multa faciũt maleficia ad
ddũ et amore ĩdignatõ tã mꝰ
ĉtuges q; mꝰ alios Sñt multa talia
punt fiꝫ in campis et in alys locꝭ
ꝑ q; talia nõ faciũt ĩmediate
et ex nã ꝓpria sz adiutorio creat
nãliũ ad hoc adhibitorũ ꝓpt qd
si aliq; maleficiũ gfectũ sub
aliquo limine domꝰ vl aliq; alia
maleficia ꝓferunt sup pomũ vl
aliq; ce ita nõ agiũt hoc male
ficia msi talia essent q; virtute
nãli et debite applicata possent
hoc efficere sz operãte demonũ fiũt
ꝓpt aliqua alia quibꝰ hoi offe
runt sic et quida expacte cũ

maleficia maleficijs remediare co
nant vtentes eis ad hoc ndũ
dyabalorꝫ et alys q; polibꝰ sup
stricos forte adhuc d tñ hoiẽ
dei ꝑmissione plagant a creat
a msimitate aut aliquo dapno
sic hoc manifestũ ē T bto Job
et magnme hijs q; fuit sñ vero
deo et hoc ꝑmissione dei vñ in
legenda sancti bartholomei ysz
q; erat m ydolo astroth demon
qui dicit se curare languentes
quos msimos faciꝫ certos quos
ledebat illuminare et ita de alys
ysz q; a nõ potent facere imete
ex sua nã sñ vt dicũ ē ꝑ mod
artis et vt mñstez dei cui sõlg
ē a quo oia et oĩ sanitas msimi
tas vita ē et mors vñ Job v c
dñe vulnerat et medetur percutit
et manꝰ eius sanabũt Sñt ipe
qui mortificat et vivificat ꝑt
qd Job dicit si bona de manu dñi
suscepimꝰ mala ut nõ debemꝰ
vt instrumtũ ꝑmissus et potue
accepta a deo oia bona eius absꝑ
sit et mala intulit et hoc mala
intendẽ sz dei bona Curare aut
ꝑmittit deꝰ sup msideles ꝑ
m ꝑfata legenda Fecit ens
sme deo vero et nte erat ut
a deo falsꝰ iudificarent ꝑ ipe cum
hoc arte facit eis lagueos dolo
res msimitates dapna et pirtia
m se et in aliis corp nr est
bonis tpalibꝰ et pueris et dat
ensa vt sacrificet ei et quasi sa
nent ab eo sic videt stultꝰ nõ
aut sanando sz a lesione cessando
et eo desinit lede curasse putat
vl cam msimtis et dolorꝭ ãns
uendo Sñt et alia demõis negtia
qua illos qui ab eo credunt aut
credẽ volunt vl ignorantes ds se

tralit q eis aliqd dapnū vel
molestiā mfert deo pmittente
ad pbacōm proz et pbatōm ust
roz q̄ntū ad electos specialit et
vt in bonis et mal manifestd
fiat in qua fide sint qdmod
pmittit deꝰ filios ihesus vt electi
pbent et nō credentes cognoscā
q̄ treuis ihuant comode et fuci
lit dyabolo credit q̄ certus est
q̄ hoc ipd eis suadz faciant q̄
in tempe credūt et in tpe tēp
tacōis recedūt de quoꝝ cordibz
verbū vitatis qd a deo recedens
p̄ceperūt de cordibz eoꝝ auser
ne credēs saluefiant dñs ihesus
i. admonet nos de augurijs et rijs deo
nob mspirante dyabolica sorte
legia q̄tepne reperim molestē
hoc et acceptuꝝ dyabolꝰ q̄z vos
videt de sua societate vt nūcia
recede aliquas negcias nob fac
tuꝝ aut mfimte aliq̄ nob ifirm
suꝝ est a aliqb⁹ al⁹ p morbum
vl cuntgatoēm et ablatuꝝ qd
deus pmittit ad vos pbandos
an ad ipm fidelit veneritis et si
toto corde machinamenta despi
citis et utr⁹ plus valeat apud
vos amoz sui q̄ tortuꝝ malis
amissio sed si semel a zo neg
cias hui toto aīo et tota fide
q̄tēpscritis ita ipm dyabolo pa
a vtū molestacōe deꝰ dignabit
repelle vt nūq possit vos sua
callidate decipe sic et negli
gentibz et facilibz fide desidē
tibz frū plus amantibz mūd
q̄ deū qui ad tempa credunt et
in tempe temptacōis recedunt
lut vnꝰ hui⁹ sūt q̄ radices nō hnt
vt dr ibid̄ Mr. 4. q̄ in
nocet si adultus fuerit su⁹ p dyabo
su⁹ p q̄ndaꝝ aliū dūmō obtinea
subsidiū suffiriat in p̄ q̄ nimo val
de nocet q̄a et si q̄ dest in cor t. tepalit incret
palibz et in aīa etialit vñ augꝰ in i Spiabz
l. in de ci dei q̄ tal fidē nō hanc
si ageret ē non prudens si stultus
in egritudine assidua laboraret et
in cēitate noria stultq et demēs
p̄manebit ac p in⁹ sib⁹ mssticio et
sib⁹ educatio hui⁹ mors potiꝰ dicenda
est q̄ vita et qui eā sectat si
nō correxit ad etiā daphnatiōe
tendit Ex hoc venio ad 2m puctū
istius articuli puta an hō licite possit
uti consilio auxilio et mīstrio de
monū ad p̄dicta videlicz q̄ ipse
demon de sua reuelat aut
potencia practicat p ēnsione
pene ista dico q̄ nō licet hoī uti
consilio auxilio vl mīstrio demonū
p̄ et hoc tripliciter via videlicz n̄ pte
dei a pte demonū et a pte hoīs
primū ptz q̄z zelo dei hoc nō pati
q̄ p auxilio ad aliq̄ recurrāt n̄
ad ipm p̄fectm in hijs q̄ excedit
quamd ingenium ppt q̄d ingrie
displicet deo sm q̄ hoc euidēt
ostendit in ihu xp̄o vbi rep̄hendit
et punit eos q̄ sibi qui misit ad
consulendū accaron ihu in signū q̄
strepit deꝰ destruu oia ydola et
azab eoꝝ dños magos et aru
los et q̄malit seu maleficos et
consulentes eos nolens pati hec
displicencia sibi et formacioē
die ppt quas deꝰ valde offenditur
et ad punend̄ urcitat vñ in regle
lacōibz bte brigitte regine suē
cie ait paucos annos canonizate
refert q̄ maria mr dñi mri ihu
xp̄i reuelauerit eid q̄ntū filio
suo sortilegia et maleficia dis
plicebant sm q̄ stposit bñ hadr
neapolitano nutū inq̄ striat apd
ciuitate neapoli q̄mittit diuisa

et horrenda pñm̃ mr̃ que hor est
vnū q̃ multi hoiēs et fēne lunt
serū et ꝙsulūt aliques malignos
sortilegos et diuinatores et aliqs
pessimas ītantatōes duis resper
tibus mordinat̃ ītd eīm ad finiem
maleficia pfabenda pole aliqd
p amore ad uiros uł mlieres sīs
cordiali dilcōe ĵnsiup et aliqñ p
stīa futuroz ſtł illi uł alij posā
mtate aut diuicijs Et sc̃z ibid
cīm qd hoiēs tam tenētes deos
malefitos ītantatores et diuinates
in familia sua et experīs suis q̃
potentes a talibq consilia talia
et remedia dyabolica ymo est
et ipi maledicti sunt et exosi apt
deū et in tali statu grā ſſpuati
negz idonei q mitter in orda
ipoz ueruī qui penitūt et hu
mlit̃ se emendauit cū uera ꝓpōto
p amplioꝝ dmittendi a filio meo
graz et miam ꝙsequet̃ ꝓpł q̃
dt b augꝰ de doctrina xpiana cis
hoi artes uł ingratorie uł notie
ſſupstitiōis Japonūde et Frigien
de sunt a xpiano que ex quadam
pestifera ſocietate hoīm et de
monū ꝙ pacti infidel et dolose
dicrie ĵstituti sint Et exp̃ssius
ī sīmone de augurijs bene inq̃
nostł Lum me vob receptrū sup
plicasse ut illas sacrilegas paganoz
ꝙsuetudines obſuaze me debeł
ſi quīs ad me mitoz relatōe
peuenit aput aliquos pazp ꝓficit
Et gz si vob nō dixero p me et
vob reddituruꝝ sū in die udicij
vōz et nobistēd m̃ ēt necesse
erūa ſſupplicia ſustinere Ego
me aput deū ſcīuo dū itūm alz
itūm admoneo put et gtestor ut
nullq ex vob diuinos uł sortilegos
requirat nec eos de qua q̃z causa
uł infirmīte mitroget ullq sibi
ꝓfitatores exhibeat gz q̃dūq
hō malit faciant statim pibit
baptismi sacr̃m et cōtinuo sacle
gus et pagano efficit̃ Et misi
greandi elimosina et dura alz
plura pnā subuenit statim me
dm̃ pibit Dilr̃ et augurīa obſ
uaze nolite nullq ex vob obſuet
qua die de domo exeat qua die
itūm reuertat̃ fecit eīm deꝰ sīa
multe bona Sed quotiens vob in
quatūq̃z pte fuit̃ utilitas ꝓfandi
signate vos in nōie xp̃i et ſſymbo
lum uł dm̃d oroz fidelit̃ dice
ſcruci de dei auxilio et adiutorio
vr̃ pz ex pte demōis qz ab eo
q̃ nudꝰ ēz bonū ſi ſpe inigud vo
luntate ipo ē auxiliū uł mſtiū
ſustipiendū ſz sic ē de demombz
ſm̃ q̃ ſtēz tho probat l' iij ꝙo
tiles ēz uoꝝ q̃ voluntas et ītēn
cio eoz sit adultiū et fucta et
ad exercozes ad īmundicia ad ſſtēdas
et ad alia hūdi maleficia ꝓcurāda
unde utentes hūs artibq maleficī
uocant̃ et sit gñz bona suadent tū
ut in errozē mittant hō facit pa
ſ̃ hoiēs sibi credentes quibq gñz
uerp dicunt fammliares reddidert
ut supꝰ dm̃ est Unde est tho 2ª 2ª
q. lxxxv. ꝓpt pcm̃ inq̃ nō
ē accipiendū ofilium negz auxiliū
a dyabolo ecł si vm̃ est q̃d dt uł
bonū q̃d suadz uam intendt hoiēz
assuefacere ut ei credat et inten
dit hoīem ꝓducere ī aliqd qd sit
saluti ſſpuāle nocumentū gz libent
falsa sub colore uēi et malū ſſb
ſre bonī colorat sic̃ facūt uene
fici intoxicare volentes aliquid q̃
pcm̃ ymo nephas ecd assit nob
ſſpetua dīna et deꝰ potens et
ꝓpiatꝰ sit ad dimittend a dyabo

mstriam vl aduuam q.d. nō ē
licitū cū deo sit ompb et oīo sup
fluere et benigno a quo dya lg
abstrahe nītt vt p hō offendat
pr ecl zm apte hois q̄ multiplr
m hō petrat et mfidelit agit
et hō q̄ deū pāo mfidelit frat
maiestatē eiq offendendo m hō
q̄ ad obsequiū suū vet zt q̄
deus nō sit ompb ihf pāo idola
trie alti deo vtute diuā attri
buendo et oblacōib et sacrificijs
honorando ihf pāo obediene gelu
bitis dei et eāt tnsgrediendo
eo q̄ hz familiarie q̄uersāi
cū publico dei hoīe et xpi filio
eiq catecūz aduersāio ymo et
capitali inimico et oīo pfecto
vt bo. ven. dt supi ij. ppt q̄d ij
corp vy dr. clue q̄uersio xpi ad
belial et lucf ad tenebras et
xp̄ lucē xi ī nō ē meritū q̄ me
ert ihf petrat q̄ sepiꝰ pāo im
prudens q̄ mittendo se pricli sūt
discrim magnū q̄ consiliū sapiēt
m ecclesiastico ne credas inimi
co tuo nequā / quia sic aor inimi
cus est q̄ diabolꝰ / astutus et nequa
sub ad uerendi nemine diligens
nisi malū suū vt ipm̄ puertat sb
specie bōi et sancti in errores
varios mittendo et mala pessima
que id ut xiij inimico dñi ē dya
bolus q̄ supseuit zizania cū dor
mirent hoīes videlicet p mortē
corpalē prelatoꝝ ā p negligenciā
vt dt bo. ven. vbi supi hō ponēs
et gelusioē ihf qui sustipit a demo
ne obsequiū se discrim q̄mittit et
dis tūl moriūt petrat / vnde sapiēs
q̄ amat periculū incidet in id ihf
petrat pāo malicie ī p̄mīū que
cunq̄ vl petraze fat vel pacto q̄
ex ymo ecl q̄ndz ad lesionē copis
pduxit vñ refert Guilh. q̄ male
fici et dmatores ad sua exp̄menta
p̄cipue rapiāt libent pueros
vīgines m̄ q̄ubq̄ pa visione nota
bilit horrificq̄ tremanz hpetio
affectus credūt eīm tales q̄ p̄t
abstractionē a venerijs et aliis
delectatibq̄ torpis aie ipōz sm
magis apte ad hūi dei ecl suggest
tione malignoꝝ spirituū q̄uige
p̄t quoꝝ superbia grē creatorē p
uersissima ymolatōe in opib⁹ ydo
latrie mundiciā expetit vīgnalē
q̄dmodo creator mundicie amator
pudicicīā vīgnalē acceptissima
hz et m̄ sibi familiarib⁹ et m̄ cul
tore sue sanctis et p̄zōto sed
forte q. q̄ aplo ad impelendā us
ticiā vtebatur ministrio demonū
vt h̄ēt ij Cor. v. q̄ tradidēat sathane
ī corrupcōnē carnis q̄ anīa saluā
fiat ihū xp̄m. Quo pād vōe p̄t homo vti
q̄n indiget ministrio dyaboli ad
alia obsequia et multi sancti fece
runt vñ sēd Guthonis coegit ad
ad diuersa quare tam misertus eāt
adolescētibq̄ ad luxuriā eos p̄uocādo
ihf sancta Juliana cogebat eū
ad multa manifestanda ihf no vī
ad ee vō si quis indiget alīq
quare plus ab hoīe p̄dzo et
impio quis p̄t querē et petē
re lenam indigene sue q̄ a dya
bolo vt sic sitē si aliquis indigz
huicio qui dyabolū supat licite
p̄t ei nupare et eiq obsequiū atri
pe p̄ptum si sustripoit obsequiū
m̄ hijs q̄ expediūt sibi videt
q̄ m̄ multo petrat qz sancti q̄ nō
m̄ fide eo q̄ nō credat fidelit
esse in dyabolo nec ecl ī meritis
nō cūt vī ee q̄ bouis morte si
quis p̄dat lucrū aliud intuitū
rem et recipiat n̄ q̄ctū ubi sit

riosa res ē valde Et deo vt ipsi
mō cuncti ī diuinacōibz qđa ho
nesta ꝓtendit vt pote qz puero
vbrimi suas diuinaciones om̄ tri tm̄
ī stultis ad turpissima mittet ꝙd
ait dr̄ aug⁹ sup̄ gen̄ ad litt̄am bo
no xp̄iano truꝯ impie diuantes
mutme vera dicens cauendi sunt ne
qđ serio demonior aut decepta
pacto quadā societ̄ inierint vt
em̄ dr̄ Job cū demones in ill q
eis obedint frequēter fiunt ꝑsone
contrariētibz at eos sp̄ mentiūt
ad fin̄ pp̄ vt caractibz ꝛc̄ ī magi
cis patet̄ q ad hoc fiunt s. malos
ne puta ad ministriū demoniū im
plorand. qđ nō licz dr̄ et ꝙ ex se
nō habeant vtute ꝑ solū ex dya
bolica pactione Cū em̄ ꝓpiciat
dyabolꝰ cū familiaribz si q signa
recognoscent talia et se paratem
ad ea offerret Insup om̄ ꝓ illas
se cogi vt aliqđ videnti ꝛc̄ ī hꝭ
artibz silet In quibz sūt multa ne
fanda ꝙ que abducit homo a fide
et a cultu dei vn̄ illo⁹ credēs
est q; caracteres tales aliq posse
mariē sup̄ spō nisi ex pactione eor
et ideo dicā carmina talia vana sūt
et pernitiosa nec sūt dyabolꝰ qz illū
delectet̄ ꝑ infidelitate fabricentū
ad aliox ꝑsuasione ꝓducere non d
q ydolatre et incantatores q colunt
creatur̄ tamq̄ deū nil nocent aut
illū demonū sup̄ creaturas aliand
sic quē sic apparent a vera via de
uiant et errori paganor̄ adoluit
cid aliq⁹ dubitat a numine ex vno
deū arbitrant̄ ipsiꝰ q posse fieri
credit vna creatura a cuncti⁹ ꝛc̄
vt sup̄ ho⁹ grumelia vrogat pot̄
dñe Illi vero q oraculo vl mistu
demoniū intendit ꝓducē futura
vl ad detegenda futura grumelia
rogat sapiē dñe si ipse nō sit sapiens
ad reuelandū ꝙd qđ dr̄ xp̄s rex
dicit ad vos iurate a ꝓhitombz et
admis q. d. nō segnū eū cuncta
nō subditur ibid nil q nō ꝓfoꝯ a deo
suo regrat visionē et ꝓ vius et
mortuus q d. vtiqz Ille vēo q mit
dit remedijs adhibendis q medicor
disciplina ydēpnat vt ī pcēta
riombz ligaturis ꝛc̄ vt sup̄ qtu
melia vrogat dñe homitati
q deq nō sit bonq et ad juuandū
ꝙd qđ dr̄ iiij ro⁹ nil q nō ē deq
m sit vt eatis ad consulendū beel
zebub deū actionē sup̄ infirmitate
regis samarie deq⁹ ubi lr̄ scripta
ubi sr̄ quā obrem ḡr dr̄ dñs de
lectulo sup̄ quē ascendisti nō desc
endes sz morte morieris Sed d. q
nil de dyabulo in ist obseruancijs
cum deū meū colo cuiqz potentia
supiam ac bonitē queso et bōs
effectꝰ ni hꝭ sibi asscribo ꝙd
ē aduertendū vt hoc appareat
an hꝭ vere deq colat an falsi vn̄
se aliq⁹ superstitios co auctoz ē dya
bolꝰ apparcat manifestū ē nō a
deo vero sz a falso hꝭ effectꝰ sm̄
et expectad ex pacto cū demonibz
aut expresso aut tacito si vt cog
noscat vbi sit aliq⁹ superstitios et
quot modis vt sic veniat ꝓ hoc
ad tm̄ pōle hꝭ articli dicendū
Circ̄ qđ ē nonū q superstitio dr̄
superfluitas et superstitiosū q sup
fluid sīd excessū modi debiti dr̄
et ꝓpriē locū hūt circa cultū
dīnū sic latria q ē sūme vend
cioī cultus soli deo exhibendꝰ
vera mēte idem religione qua
quis religit ea que ad veri
dei cultū ptinēt quibz se eligat
deo Hunc aut religiom tāq ve
ritati grat superstitio tāq vicio

ei ḡrīū vt dr̄ sanctꝰ tho̅ z^{i} z^{e} q ex ar^{o} p^{o} et qz h^{o} gtmgit hoc t z^{r} qz cultus soli deo debitus p^{r} exhiberi vl̄ cui nō dz vl̄ eo modo quo nō dz et sic ex̄ut due spēs sup stitiō quaz vtḡ e vicii et h^{o} p^{r} pmi p gōe q^{d} p̄mo p z^{a} p̄te qz exhibeze cultū dīuinū vezo deo cui debet^{r} nō tñ indebito a^{r} quo ad superfluitate a^{r} dimnuciōz e vtḡ vicioſū qz cōi ēt̄ rō̄ iudiciū i^{z} vbi gratia qui aliquis tolet deum tpe gre̅ s^{m} vetꝰ legis ritū vl̄ etiā si quis sua auctōte et p̄cia ī dicte ad cultū dīnū aliq addet vel ab eo dminuet superstitioſ ēt vīno falsarig de p^{o} dr̄ b aliq admq; sitozes januarij et hēt^{z} in decretis d. xij via mḡ talia q^{d} neqz scīp scripturaz auc^{r}ty gtmentꝰ neqz in gestis eccl̄ie statuta inuenīt vbi fīcultas tribuit^{z} sīn dubitacōe illa vescenda exīstimo quib nō possit inueniri q^{d} ḡ fidem sint tria cui superstitioſi sunt sed d. superstitioſi a superfluo si in cultu dīno nō vī q^{d} aliq possit e superfluū eo q nīl p^{o}t homo facere ydo sūmagis eo qđ dz deo ꝓpe p tho̅ vī supra q. x e ij ar^{i} q^{d} aliq dr̄ superfluū in cultu dīno nō p^{r} qn^{te} abūdā si h^{m} ꝓportōis quātitate qz s. fīmi nō est ꝓportionatū sīb nāt dīnū cultus est vt homo det gloriā deo et se subiciat mente et corpe Et ideo q^{d} homo facit qđ p̄tinz ad gloriā dei ad mentē humāne respectu dei subiectionē ad gestū corpis vt sonū subiectiue modestiam vestimentoz p dei et ecc̄ie ordinacōne et assuetudīne corp quibꝰ homo qui nūt nō est superstitioſus sed superfluus in dīno cultu vī aut aliq sit qđ iniūctū e de se nō p̄tinet ad dei gloriā neqz ad hoc vt mens sedat ad deū a q^{d} curis gritudīnā mōdā te vestiendi^{z} a eccl̄ie si sit p̄ter dei et eccl̄ie institutoz vl̄ qt̄ consuetudīne totū h^{o} reputandū est superfluū et superstitioſum qz t exteriori bus solū consistens ad mītioze dei cultū nō p̄tinz Vñ augꝰ de vera religione inducit qđ dr̄ luce xxiij regnū dei intra vos e q superstitioſos qui s. in exterioribꝰ p̄tē cura īmperdit de z^{o} dr̄ idē tho̅ vī supra ar^{te} q superfluus gtmgat in cultu exteriori exp̄te tolentes in cultu dīnī q^{d} p ministros exhibet^{z} in p̄sona totiꝰ eccl̄ie deo fit cū falsitatis ēt quia aliqua ꝓnūciet ex p̄te aliq que nō ēnt^{z} ei ḡnissi sic et superfluū vicii meritū qui ex p̄te eccl̄ie deo cultū exhibz q modū dīna auc^{te} instituit ab eccl̄ia ꝓpt qđ dr̄ in glo ad colossenses ij^{o} q superstitio e qui operiom humane nouis religiōib applicat^{z} Et ihs sa^{z} q nō licet in dīno cultu adde ꝓpria auc^{te} vnos scripturas sīsto rias nouas aut gtrdoz alio sīn supioꝝ auc^{te} et approbāte et nūq licz diuinū cultū approbāt et debitū ēruumpe sinozare nut minue Ex hīs z^{o} vī sequi q peccent q dīna celebrāt non hūtes vtendīb p̄stim tri pnt hēre et h^{i} de p^{a} specie superstitioſoꝝ gz gritū dr̄ z^{m} qđ e qui cultū dīnū exhibet^{z} tm exhibet dz s. cultū creature Et h^{i} spēs e magis ad ꝓpositū vnde grauissīm ydolatrie parīm qz ydolatria e cultū soli deo debitus creature exhibitū de hac superstitiōe dr̄ apūs Act xvij viri magni athenienses p oīa vos superstitioſos video dr̄ glo ibīdē

dolorē cultores m q̄ ꝑ guillī m l̄ de vita et legibꝫ maxima iniuria et gtumelia deo altissimo irrogat m ḡ q̄ ei subtrahitur debite ḡ norificētie impedit et in ḡ aliꝫ ei coequatur Duidit aut ḡ gnꝫ superstitiē in multas spēs ꝑ diuisos fines dim cultus Cuius primꝫ est exhibitio reuētie soli deo debite et ꝑ ḡ pa spēs ē idolatꝛa que dīna reuētia exhibꝫ nīdū exaltatur vñ augꝰ iij de doc xi Superstitiosū ē q̄ ꝑ institutū seu ordinatū ē ab hoibꝫ ad faciendū seu colendū idola ꝓtinens vl ad colendam sic deū creatꝛ et id quātꝫ sit demonibꝫ quātꝫ ymaginibꝫ q̄nꝫ hoibꝫ ꝑ opiōz ꝓtām ad eos trahitur quātꝫ est alijs nichilꝫ refert nātē et ratiōe 2o ordinat cultꝰ dīno vt homo mistreuat a deo quē colit et ꝑ hoc erit 2a spēs superstitiōis q̄ē Secundū quod q̄ dēmones assimilat ꝑ aliqua pacta tū eis dicta tacita vl expꝛssa tacita q̄n nō dicunt demones ad ꝑ tm fiat aliq̄ ad demones ꝓtinens tm se inmiscent nō vocati ex posse litꝫ ꝑ ḡ satis vocent scīm te de hoc utin dr augꝰ vbi supra Superstitiosū est q̄dq̄ procedit ex sola creatura demonū et hoīm ad consultationes ꝓtinens vni ḡ nō superstitiosū dr q̄dcūq̄ placitū ḡ minū tū demonibꝫ fiducia fidei ꝑ q̄ruī nō solū tū quis offert ei sacrificiū ꝑ ē tū aliquis assumit auxiliū ad aliq̄ faciendū et cognoscendū 3o ordinat dīno cultꝰ ad ordinationē seu ad ducēz q̄nda humanoꝝ actuū ꝑ institutiōa dei qui colit et ꝑ hoc attingit 3a spēs superstitiō quarta obseruatio nū de qua ut̄ augꝰ vbi supra

ad ḡ genꝰ superstitiosū ꝓtinent cēs ligature atz remedia q̄ medicorū distinguat q̄dēpnat cū omissa ꝓma spē que nō ē tam grīs q̄ alie nt xp̄iane distinguend ē de alijs duabꝫ que litꝫ nō tam expresse videant ē idolatꝛa sut tū m vere dē si fundamentalit ꝓsupponant quia dīm tē alteri q̄ altri deo asscribunt ad ꝓm illoꝝ quoꝝ putat superstitione dīmatiaz ē stricte ꝑ ḡ augl̄ iij l demonibꝫ dīnatio uel intentionē ꝓpria dīnt q̄da ē imitatio litꝫ usu etrissimo sbla magica spūd reuelatio dīnatio dicitur et ḡ vl assciꝑ ul personis inspectis hoīes ꝓnūciatos futuroꝝ qtmgentiū ad vtꝛlibet sibi usurpantes ad que ꝓtingit eoꝝ cognitio absq̄ reuelatōe dīna q̄ si reuelaret a deo tūc ipi nō diuinarent i nō foret q̄d dīnd ē sī magis q̄d dīnd ē suscipeūt Isto mō est btōs spūs nō dicimꝰ dīnare ut est ꝑfectas stos ꝑ magis ꝑfectare tū aliq̄ de secretis creatoꝝ reuelant hoibꝫ neq̄ dīm ꝑ ꝑfecte sumti vocū ḡsue uerū bulgarib at solū dīm vocant zenbarez q̄ ex reuelatione malignoꝝ spūd aliqua secreta loquūt usurpando sibi q̄d dīnd est q̄d ꝑ ptīm est et ꝓ mod ḡ pōnt vñ Jeronī dr superstitiosā eam q̄ dīnatio ꝑ in malā ptē accipit Ex ꝑdictis ꝑ medicos nūd hoīm ſnatores et mortes expiens artē siue ꝓdictus q̄ occulta dicunt nō dīnare ꝓ q̄ nō ex reuelatōe ꝑ ex cāp sūd artē siue cognitōe ꝑ de astrologos ꝓ q̄ntū ad ea ad que extendit se ars sūd stra sua ꝑ quā dicūt sapiēs nō dīm beatus ḡ

spēs sū genꝰ sūbalterū supstitiosꝰ
s. dīnatio q tm̄z ad hūc zr genꝰ
quoꝝ p̄mū est p manifestā de
monū īuocatione q̄d p tm̄z ad
mgromāticos ꝑ q. b. ihc dr zre
q. xcv. dr. xij. et hꝰ genꝰ q̄z
multas spēs ꝑ q̄ dēones exp̄t
se īuocati solent futura p̄nūcia
re multiplicit hoībg ignota ipīs
aūt cognita p nōs dictos supra
cūm̄z q̄dā p̄stigioſ quibusdā
apparicionibg se aspectui vel
auditui hoīm mgerentes ad
p̄nūciandū futura et ꝑ species
vocat p̄stigiū ex eo q̄ oculi
hoīm p̄stingunt vl auces cūm̄z
aūt p sopīm et hec vocat dī
uinatio sopītoꝝ cūm̄z p mortuoꝝ
ubiꝫ apparicionē vl locucionē et hec
species vocat mgromātia ꝙre
ꝑ nsidere in ethymologia a migron
grece i. mortuū et manteos di
uinatio mīstrat q̄z q̄busdā p
cantacionibg ad libitū sāgne videt
suscitati mortui dīnare et ad
interrogata rndere cūm̄z vero
futura p̄nūciant p vultus hoīes
siē in aceptibg poz in se ꝑ
tibg spūs vl sp̄s malignos et
hec dīnatio vocat pithomen
que fit p pithones vl pithō
nissas et ut ysay dr pithones
a pithon appollīne sunt dicti
q̄ dicebat auctoz dīnandi cūm̄z
vero futura p̄nūciant p ali
quas signuras vel signa que
in rebg nātis apparent et
patent que quidē si apparerent
in aliq̄ corpe terrestri puta
in ungue pulli vl ferro cli
mato puta gladio vl alio qua
cūq; tali vl lapide polito vl
manubō eburneo a in speculo
appollīnis de quo quidā medicos
dixerūt se plena revelacione oīm
occultoꝝ p̄teritoꝝ p̄sentiū et futuroꝝ
posse obtinere et hi vocat geomāta
a ge grece q̄d e terra latine q̄z
ois ꝓdicta terra sit et dr hic
guillm q̄ maleficii et de captatores
qui nec nōlari digni sunt adhuc
unctione olei ut augeat istoꝝ
hoīm lucriditas puta in ungue pol
li ꝙgis et ita in aliis artib ad
duc exorcismos sū adinuenciones
et obligancias tpm et horaꝝ tūc
utute vel hꝰ fieret apparicio
vl visio i instrument p̄dictū
est dr ultrā q̄ si que res vl
forme dicant i videri puta fur
tum vl latrocinium vl aliq̄d aliud
de occultis revelandū ita tū no
sunt ibi aliq̄ntē ēdē q̄ oib
appicientibg et eque clare videntibg
equaliter videant hi exp̄ciē est
ad oppositū ꝑ e reflexio fictici
mentis in scipsam quia illius ꝑ
tes instrumenti ꝓhibz appicientē
fictē mentis in exteriora intendē
et repellit eam atq; reflectit
in se ꝑpt q̄d cogit intrici in se
metipso di ut in aqua vocat
ydromancia ab ydreos i. aqua di
vero in aere dezomātia di in
igne piromancia a pir i. ignis
di in visibg aūtm̄ inmolato q̄
in arib demonū vocat aruſ
picium ⁊ in genꝰ e p sola con
sideracionē motus altrius rei vel
dispōis q̄d ptinet ad augures et
hz sub se multas spēs in quibꝫ
licz nō fiat expressa demonū in
uocatio sit tū tacita ꝙpt quia dēo
nes ingerunt se occulte ut siqs
aliquis conetur futura prognoscē
re considerēt situs et motꝰ sideꝝ
hꝰ ptinet ad astrologos hꝰ et
genethliaci dicunt ꝙpt consideraēz

Josephi magi sic mitpitatu e sopnia
gen xl Sic dan ij et iij p.q.o. ad
uertend q tue resp sepe sic laten
tes et effectu earu magi noti et
io ducut in rogitoz tuz sic signa
nalit repntancia Est at zr ca
sopnioz s. mtiu et ertistica in
tisica zr una e moty tactual fan
tasmatid in dormendo q no ast
ca alicu effectu alicui sepius si est
signu actu pcedentis miltas cas
sequit sopnia ertr v Et io p
talia sopnia no pt pnosticari de
futuris Et q sopnia ut plimu
q.o modo gtingunt io dt ertr v
ubi pluca sic sopnia ibi plume
vanitates Sic ern xviij q quasi
affligendit umbiu et pse ven
tu Sic qui attendit ad visa
mendacia si q.o viso sopnioz
Et se vanitas e et sic pturi
emus coz tuu figuratas patiu
ne dederis in ill coz tuu ast
tos em errare fecerut sopnia
et extenderut spantes in illis
vide ecc multi timentes illa
ppt qd ecc dicit poeta Sopnia
ne tuces dt Jobi cli Cui sopnijs
credit ex toto repbs est qui
ad oibs incredulus e e umator
sapie alia ca nutrita e dispoi
tio corpis sic hoies fiftdi fce
ipter sopnia q sunt in gtacie
vl mine ut q tidant in aqua
q.z fantasmata fomant q.z formia
tali dispoi ppt qd dt Job in
de sompno et vigilia q.z medici
dnt valde attende ad sopnia
et quentator dt q quida sopnia
p pue mis finidebat sup caput
suu et pgea in vigilia eudmit
tolera migrad in magna qu te
et io ex talibq pnosticari ppt
de futura sanitate ul infirmte

upiq sopniantis Ca at extrca duc
e s. corpal et spualis Corpalis
tph m ymagmacio domentis timu
tat z vl ab aere qtmcte vl ex impss
sione celestiu corpoz vl sic dor
mienti alique fantasie apparent
conformes celestiu dispoim et
magis in dormente q vigilante
q.z in vigilia ppt occupacione ctn
extioza no prepuit z si magis effect
uoz impedit z q.z moty maiores
depellit mores p talia effectus
mia pt pnosticari de futuris et
q.o tria ad ea ad que se extendit
Ca at spualis e duc una bona
s. deu p se ul p missu bonoz
angelozu dmittens alicui p ima
gmarias pisiones ad signficandu
a revelandu aliqua futura in
sopnijs Sic id nat xij Si quis
fuit mi vos ypsa dns p sop'm
loquar addpm alia at ca spualis
e mala s. que a demonibq imit
tunt z aliq visiones ymagmarie
in dormendo quibq aliqua futa z
revelant hijs qui cu eis fiut
pacta illicita et talibq utunt z
artes magice Sic de z iiij ppt
de ill qui dormiebant in sacr
at in hystoria Btonid de sigfi
cantibq vdel p hijs sopnijs aliqs
futa dicit superstitiosa e et
illicita Talia em sopnia extol
lunt imprudens sic de z ern xxiij
Talia sunt sopnia maleficiendi
et multiplicit errandi ut de ibid
Cum extendit sopnia ad qs no
dnt extendi ex hijs pz qualit
sopnia sunt p hibita et qualit
no 2o se z de mactone que dea
e ingromancia ee illicita unde
si extendit z ad qs no dz puta
ad inquirendu a mortuis ex dubi
tacõe fidei de futo statu vl alio

mexpedienti l'po se2 diuacione
que e p astra seu ostellacões
no ee licita pz qz dmacõi q
ex opinione falsa vl vana pced
ingeit se oparis demonis ut hom
aias implicet vanitati et fli
vana at et falsa opõe vh2 sigr
ex gsideratõe stellarp futura
velit pdire que p ea cognosci no
pnt vii Guillo pisien in l'de fi
et le dr q illi q' fuit hgi error
dicit mortales ee sbiectos sli
et lune et stellis Cria quitd
ad sapiencia et ignoracia et
quitt ad mores bonos vl malos
fortuna vl infortunia et dicit
plus videliz celestia luna sr sig
suos seu ostellacões cuz ee
morp vl bonorp vl malorp in
hominbg diuersitates eff legid ser
tarp et errorp attribuit celis
et ita dignitebs et officia et sc
dicit ee fatu legem videliz
astrorp imponentes rebg singul
naturate eff libero arbitrio Et
h hanc acceptionem erradu
dr b. augq q fatu est vis po
sitiois sideruz qua oriute qui qz
scribitur vl nascit2 cognoscit
qualis futurus sit Et sih hanc
acceptoem fatid vl est lic dr
Gregr in omelia de epiph hgi
opinios fuerut generatiui et so
strigiamste Getici Cy flitas eff
pz multi modo primo qz no ppt
stellas homo sz stelle ppter
hoiem sunt facte qz luz patr
ppt glaz dei tm quitt ppt utilte
homi ut innuat tpa viz ut
diuidant die et nocte et sint
tpa et signa distinguendo s. iud
sab pb tpis viz ver estatem au
tupnm et hyemis in quibg va
ria ordinant et disponidt2 usu
humano nauia ppt qd ne hoies
ea puta corpa celestia p dyo
colerent moyses exprimit tm cuz
zam Hic est deute iiii dr2 Ne
forte oculi eleuati videat solem
et lunam et oia astra celi et er
rore decepti adorent et colant
que creauit deus in ministeriu eop
gentibg ppt qd dr augq q no ad
obseruanda vitatp fecit deus lumi
naria celi sz ad tpm distinctione
et ut tra illuminarent postea trul
toribg veri dei sol et luna sanctifi
sut et no ego Hic pz iosue xo
et s lxx xx et vna xxx viii postea
pe vee qua virtutes ex quibg fiunt
hgi operacões aut sut corpales
aut spiritales Si primu q no pnt
nalia inprime Dispões spiritales
Agens ent nalia no agit vltra
sua spem et virtute Sed tm in
tendit qd hz et assilaze sibi ve
rpiens vnd pz q nr leges
nr secte nec mores nr dictes sit
ex talibg virtutibg Si h2 tm tm
tales virtutes no operant2 ii mlto
et desiderando p mii apuit se
go hgi luminaria p my mlti crut et
desiderarent hgi impressiones in
hoibg qd e manifeste falsu potea
te error destruit huiamd arbii
derogat dime potencie creant p
cepta et assilia tollit mita et
demita ppter nrtte qua pmt
Hic est fatu s hugone e tpal
successio .t. euentg rei a deo p
usarp Sed q. q luz quitt ad
effectus futuros quorp ee dctigte
sunt et s nam infallibles pos
sint pnosti et pnostica hgi
effectus ex ogtde earp Alij tm
effectus no lintes tlee tm no
pnt sic pnosti et p quos nr pnu
tiad Et tales s e thie 2a 2e q

lxxxvi ar v sñt zres qui subtra
hunt ⁊ cultui celestiū corpm po
cet effectu parere ymmgentes
su ny rebꝰ humanis siū nalibus
ꝑtiū ad fortuita et casualia vt
ꝯ mēte Cui patrū nō hz cāz
perpue nāle cogi ⁊ hūs corpo
riū celestiū ⁊ subtrahit actus
libi arbitꝰ qđ ē facultas voꝫ
et volūtꝫ ipā poꝰ spūalis nr
nt corpus pt mpōme ny rem
corpale puta ī infectiō et vo
luntate ⁊ hoc īmediate et dirē
tu ex hoc sē ⁊ corpa celestia
nō pnt cē cā pse opacois libi
arbitꝰ pnt tñ dispōitē ad hoc
melinare ny pmendo ny corpꝰ hūa
nū et pgnē in vires sensitiuas
ꝙ actus corpaliū organoꝝ in
clinat ad actus humanos nulla tñ
nritas ex hoc libo arbitꝰ mpedi
tur q melinatoꝝ celestiū corporꝫ
pt p voꝫ opadi secūdo pcepta et
consilia et hoc dñi qđ ꝑtelonꝰ
dr Sapiens dnat ⁊ astris cū ꝯ
dicertando una vtil distinctio
ꝙ tā sit cura dispoīs ī hoibꝰ qua
oīa queda q ita pure sut ⁊nales
ꝙ nō subsūt libero arbitrio vt ꝙ aliqs
sit longꝰ vl brūs albꝰ vl nger
et ny hmōi locū hz poicio siderū
Alie sunt nāles que tñ muari
pnt p liberū arbitriū sic stamitas
et egritudo quo ad pnā subsunt
posicōi siderū nō quo ad cām Alie
sunt que nō sñt nāles distinguēdo
nāle q voluntariū ꝙ subsūt li
bero arbitrio et hoc hoīm vl spi
ritui ut q aliqs sit fur vl
luxor hoc subest voluntati hoīs
vl ex maligno spūm et non
nature Dūe si aliquis sit religios
non subest nāe ꝙ voluntati dei
cui mfundens hoc q aliquis
sit dnes vl pauꝑ epūs vl cardi
nal et ny hmōi sūt locꝰ dō nō hz
posse vis posicōi siderū Duobꝰ
q modꝰ pōt is quibꝰ volunt
pdicē futura ctingentia hoīb
dit ex falsa et vana opīone et
opacio demōis se īmiscet qđ
qđ Dīnacio ny libꝰ cui ille rita
et superstitiosa Sed forted. hūa hu
mana ab experimentis originē sumūt
vt dr phꝰ pō mēte Sed p multa
experimenta aliqui inuenerūt ex
cōsideratē siderū aliqua futura
ymmgentia ad utilꝫ posse pnoti
qz precepit unū dixerūt ⁊ rex pr
q contmgit voꝫ precepta pnū
tiare dūt hmōi qz pōes hoīm
passiones corpales sequūt ⁊
ī eoꝝ actus disponūt vt in
pluribꝰ sm melinationē celestiū
corporū pauci aut sūt x sōli sa
pientes qui p voꝫ hoc melina
cōēs mouerent ⁊ ī astrologi vīsoni..
ī mltis fallūtur vera et cās pla
ciones et dispositiones hoīm cū
siderū et reliqua ny gnēs eueni
tibꝰ q in dependent a multis
hoc ꝙ demones se īmiscentes
hīs dictis ī sup ꝙ dr licam
fortē ē qđ a mathē vera di
cunt ⁊ instinctu quoddā occultis
simo dicī que nescientes humane
mentes patiūt ⁊ Cū ad deri
piendos hoīes sit spūs im
mundoꝝ et seductoꝝ operatione
cuangl bono exclamo quibꝰ mpie
Dīnacio et magice vel dicendū
cauendi sūt ne cōsortio demoniorꝝ
quā decepto pacto quodā socie
tate ⁊ hoc sē ꝙ Dīnacio angelꝰ

sit illicita p3 eff ex falsa et va
na opinione p̃cedit p3 qđ se
demones ingerit p3 quia moty
vl garrity auiũ aut q̃rũdo dis
posicões hui⁹ m verbo consideãte
nõ sit cãe futuroꝝ effectuũ et
p3 đ futura ex eis tamq̃ ex
causis cognosci ꝑnt Sed si ex
ipis aliqua futa cognoscat hõ
erit mag⁹ m sit effectꝰ aliquis caꝰ
causandi vl prognosticandi alii
quos futuros effectꝰ Cũ aut
opacões oiũ brutoꝝ aialiũ de
instincty quibꝰ quo mouentur
aut m modꝰ ne ꝺ alio⁹ et hi
instincty ex duplici cã procedũ
ꝑt primo ex corpe celesti et
operationes eoꝝ ꝑnt esse futuroꝝ
signa mgtũ ꝙsimant dispoibꝰ
corporꝝ celestiũ et aeris qui
neutꝝ ex quo ꝓuenit aliq
futuꝝ effectꝰ In hõ tñ duo con
sideranda sũt primo vt hui⁹di
opacões nõ extendant nisi ad
prognosticanda futura q̃ cantur
p motꝰ corpoꝝ celestiũ 2o vt
nõ extendant nisi ad ea q̃ aliq
ꝑnt ad hui⁹ aialia pmeze
consequũt eã p celestia corpa
cognitionẽ quamda naĺẽ et instic
tũ ad ea que corp vite sũt nata
tia sic sũt mutationes que fiũt
p pluuias et ventos et alia
hui⁹ modi instincty cãt ex eã
spiãli sz vl a deo vt in colũ
ba sup x̃m descendente In corno
q̃ paũt helyã In rete qui absor
buit et euecrit Jona vl cria ex
demonibꝰ qui utunt opacionibus
hui⁹ brutoꝝ naliũ ad implẽ
tandus alias vanis opinionibꝰ
sic cũ morientes et eadẽ rõ
e de oĩbꝰ aliis hui⁹di et istomõ
nõ sunt licita Et si forte obiciꝫ
de Joseph de q° scriptum ꝺ gen
xlviij qꝺ nõ erat ei scitu m au
guriandi scia mittend e h dicẽdũ
qꝺ ipe ioseph ducit referens forte
ad id qđ vulgꝰ de ipo opinabat
et dispensatiue eius locuty est
Et hinc patꝫ qꝺ illis hui⁹di Diuinatio
si extenditꝫ ad đ qđ nõ pt qtm
ge h ordinẽ nãe vl Jnde p
uidene et superstitiosa et illicita
Certo seꝫ qꝺ Diuinatio sortiũ est
illicita Sed p mistũ hui⁹ est
sciendũ qꝺ sors ꝙz modꝰ capiẽ
di uno⁹ p casu fortuito vt xxvi
q. vj. Sors, vbi dicit qꝺ sors
nõ est aliqđ mali hz vis m humana
dubitatione diuina iudicia volũ
te 2o cãt p sortilegio et geniali p
Diuinatione et p amuletis ei ei
mgtũ ad obseruandas superstitio
nes quibꝰ vtitur Jnuocatio attribuit
uta vi⁹ capi l'. vj. De sortilegiis
vl ei ꝙ pte sortilegij cui vtz
aliqꝰ sit ut euentu eius qđ de
rato aliquo occultũ nõ debuit
inotescat sic cãt hui⁹ aliqui capiẽ
p capitali sũma reppertu vsurary
aliqui ei⁹ p parte seu portione
ad sciendũ hõ qui sors Et sit lici
ta vl illicita Et consideranda ꝙ
vti sortibꝰ Et ex vano euentu
seu dispõe alicui rei sensibili
ꝓpositũ ad detendũ aliqđ dubiũ
vl medium Sit ex festuca ꝓpositũ
et ita de aliis sup emittẽdis Circa
id gñe Diuinatiõis quibꝰ aliqđ
dubiũ mitꝫ horoscopũ detiat Et si
hor fiat ad alicui rei diuisiõ int
horoscopũ vt p hor detiet et qđlibꝫ
ꝑtem recipiat vl qđ ad eum sit
exhibendũ siue ad sit res possessa
sit honor siue dignitas seu pena

d' actio aliqua vocat' sors diuinatoria
ut dt tho. vi sup. ar. iiij. Si at stat
ad aliq' detiate agenda vocatur
sors consultoria sed vero hoc fiat ad
faciend aliqd futurum vocat' diuinato
ria Ergo si dispositio vel euentus
sortium expectetur a fortuna tunc
p'm. Et vicissim ubi sortibus et hoc
sorte diuinatoria Si at dispositio
sortis vel euentus non expectet scia
a fortuna sed ab alia causa hoc. Et dr
vnoo a cui corpali ut a dispoe
stellar. et cui acto stellar. ad hoc
se non extendat suppstitiosum et
illicitum Et non cadet occulto
pacto demonis vel si quis ea in
tendat sortibus vtat qui hui' acto
huiusmodi requirit' sed dispositione
stellar sortiant' effectum vanum est
et falsa opinio et populis non credat
demonum ingestione et qua talis
diuinatio est superstitiosa actus enim
hominis requisiti ad sortes non sub
diunt' dispositi stellar. nec euentus
postea. Quo si quis dubitet credit fal
sum credit. Vltimo expectat euentus
vel dispositio sortium a causa spuali
diuergente Et hoc. xxi. Rex babilonis
stetit in bivio in capite duarum
viarum hostem diuinando et omit
tens sagittas interrogat ydola
et consuluit et de illicitis quia
includit familiaritatem et pactum
cum demonibus Item quia scribit hoc
canones prohibet' ne aliquis hoc non
et nec ex stellis sortibus utant'
vel xvij. q. ij. de sortes quas
potest deprehenderit vel ee aliud
p diuinatores et maledicos decre
uit aut p hoc volumus eos depugne
tur et ultra nos xpiano nolumus
notari et ne exercent' quatenus
predicto prohibeant hoc ecclie

Specialit' autem prohibet' ee de sorti
legiis et in libris vbi de' ibi Tabule
et cadentibus aut aliis sorte fortuita
non sunt requirenda vel diuinationes ali
quas in aliquibus rebus obseruare Si
sumat q' at con fecit vel dies pe
meat Ihs. E ti c ex tuarp de'
de quodda sacerdote qui cui quodam
infante ad puberem locum non vt duo
ceret demone si ut inspectione as
trolabii furtum cuidam actio pos
set recuperari mulieri hoc ex bono zelo
in simplicitate agonat id tri gnissimi
fuit et non modicum pecuniarum macula
gtraxit et ista exprimit' q' tale p se
placebo delicti p annum et amplius
si expediret ab altaris ministerio ab
stinuerat Ad id ecclie reducit' experi
menta sui iudicia fieri caudent' aq
filde vel fluenti zelotipie memo
machie siue duelli que hodie
ota tuba diaboli figmenta et machi
namenta sunt quieta vnde in q. ij. c.
in cena de' et e b gregor in pre
dicti vulgaue quoq; ac multa
sacroe canonica fulta lege fidei
sui fide aque ignitiq; feri gtur
tum a' cibis potusq; tuencis qz
fubcante si diabolo sint ad fer
iudicia nec exhibe ipm nec aliquo
modo te volumus postulare imo
aplica aut te prohibeo te fuisse
ibid missas si fiebant p hoc ex
pimentis vel iudiciis qz specialit
p fuerit ingressus et depe conti
git in quibus optunt ecclie pbos
suspectos amentie in hoc dba Dopa
dm sit si ad probatio hodie hic
ecclie vidi in quodda antiquo libro
missas deuotissimas cui exorcis
mus sanctissimi in quibus ecclie demo
nes aduabant ne se immisceat
iudiciis postea quarp una incept
ab introitu Justus es dne et rectum

udicū trīū ꝯ monomachia sīe
duellū ē ꝓhibitū ⁊ sup̄ in decretis
⁊ q in agonomachia vero in lege
⁊ ꝓ lege nō assūd ꝙ ꝓceptū fuit
se nō repimo ⁊ licz timisse
q̄sdā legamꝰ sīc sīm̄ dauid et
golia sacra ꝓdit hystoria nusq̄
trīū ut teneat² ꝓ lege alicubi di
uina sanctā auct⁹ sit h̄ et hoc
sectantes deū tēptare videantur
Cui tangit cās ꝓhibitos sz q
nō ē auct⁹ ecce sanctū et ecce
ē tēptare deū de hijs expssius
dē⁹ ⁊ q ⁊ c Consuluisti et ē stepha
ni ꝓpe dicentis ffideri caudentis
vl aque fluentis examinacōe con
fessionē extorqueri a quib⁹ sacri
nō censent canones ⁊ ꝓhibent
magis Et qđ ꝯtra ꝑmū docto
sanctū nō ē superstitiosa admi
uenōe ē ꝑsumenda Spontanea
cū confessione ut testiū ap̄bacōe
pbata delicta habito ꝓ occul
dei trōze gressa sut nec regimī
udicīze Occulta vero et tēpta
illi sunt relinquenda q̄ solꝰ no
uit corda filioꝝ hoīm Et hijs
pz ze cū ꝓhibitos ꝑdictoꝝ udi
ciorꝝ ſ q ordinat² ad alq̄ porro
occulti inquisitoꝝ p aliqđ qđ ab
hoīe fit vñ hoc udiciū illicitū
reddit² Tum quia ordinat² ad iu
dicandū occulta que dīno udicio
ꝓmant² et ſ tēptat² deū quia
via humana debet p̄cedi Tum
ecce q hoc udiciū nō ē auct⁹
dīna scripturā ꝓdit² ecce ze cū q
sepe ē ibi infamatio innocentium
Nec silimꝰ ꝓhibet² udiciū zelo
tipie ibid ē Consuluisti ⁊ ſ vñ
dr² Ez ꝙlibz ꝓgnacio hoc videt²
ee inhibita cū in pssima auct⁹
stephani dē⁹ Spontanea cōfessione cū
qm ab i expectat² aliquib⁹ miracl⁹

effectib⁹ a deo excedit q̄ez ꝛoz sor
tiū in quo ꝓpue temptat² deꝰ
vtz mtuenti aliomō expectat
a deo timēte et a scis angelis
et hoc nō ē illicitū ſ si ſ fiat
cū debita reuēa vñ dr² ꝓuerb
xvi Sortes mittunt² i sinū ſ a
dno tpant² ꝑ tm̄ in hoc qđ
ptm̄ incidē primo si absq; villa
nōīte ad sortes recurrat² hoc em̄
videtur ad dei tēptatoꝝ pinere
vñ dr ambro. sup̄ lucā. qui sor
te eligitur humano udicio nō
ꝓbe iudic² Ꝛo si quis ecc i nōīte
absq; reuēa debita sortibꝰ utat²
vñ sup̄ dicit ap̄los dr beda
Si qui nōīte consulti dei pa
tant sortibꝰ apostoꝝ exemplo ee
consulendi videant hi ipos aplos
nō nisi collecto fratꝝ cetuꝰ et
sortibꝰ ad deū fusis egisse Ꝛo
si dīna oracla ad tecta negocia
gerant² vñ augꝰ admq̄scedes
januā hijs qui de pgaminis e
nūciis sortes legunt et sibi
optandū sit ꝙ hoc faciat potiꝰ
ꝙ ad demona consulenda ecc²
rant tm̄ nō dissimilitꝝ ia ꝙsuetudo
ad negocia secularia et humq̄ vite
vanitate dīna oracula velle con
uertē Ꝛo si in electionibꝰ eccie
tici ꝙ ex spū sc̄i missarū sōe fie
ant aliq̄ vtant² sortibꝰ vñ dr
beda sup̄ dict⁹ aplorꝝ actū matthiā
ante pentec. ordinat² sorte q̄d
quia nō dū erat plenꝰ ꝙ f d
ecclia diffusa cepte at gracom
pgea nō sorte h electe discipulorꝝ
sunt ordinati ꝑ qđ ꝓhibet² ro
nabiliter tal electio ee ſ vide
sortilegijs c ultī Ꝛ ze vñ q ꝛi
vbi dicit² angꝰ euangelio cla
resect nulla ꝓmittebant² ꝙ tpe
passionis discipline penitꝰ sunt

elimnata sic et de sortibg Non
tñ petierunt apli eligendo ma
thiam p sortes qz nō erat phibi
tum et qz fecerūt hō familiad
consilio sc̄i. qđ nō ē trahend ad
gnāz vñ beda sup actus apl̄or
Non exemplo mathie ul q Jonas
ap̄hā sorte deprehensꝰ sit. ndiffe
rent sortibg ē recedend tñ plu
legia similor vt Jeōm ait gnēz le
gem dō fiere nō possint nigrē
qz hōies nō sic vtunt sortibg
p̄mittendo oroz dīna Cui em
ēat licitū nū phibuoz / p plem
ori mīa oīm pdictor de sorti
bg ē scīend q ad hoc q sint luci
ta qua oz exigidt sīz ut expe
diat seruī qđ queūt Et ut qua
no nō muestigand nō possit et
vt licitū sit hoī de talibg
grē et ut ecc̄s nulli sit dapno
sum qđ queūt Cui em aliquis
queūt de furto adultio vl alio
flagitio qđ ei factū sit nō ex
pedit hoc seruī et pgnū nō ē
n tñ sibg vtend sortibg / sic q
dū qualiūa na sol tuestigare
q factū sit nō sūt mittende
sortes qz hō ecc̄t deū tēptare
qđ nō licet qz nō dz homo q
dū liz qđ ecc̄t frāt miracla
dei expectare attendend ecc̄s
ē qualit mittaūt sortes ad in
uestigand aliqđ et hō zr viz
n re et vbiē / n re quia nōst
adhibenda sacrificia illicita nec
ecc̄s res sacre vt eukaristia vl
psalteū vl aliud sacrostm nō
ad usū licitū si qđ instituit ec
clesia Non em deō vti sac̄ tl
ecclie vl rebg deo consecrat
nisi ad id solum ad qđ consti
tuta sunt Cūr in exercitiis
faciendis nō debeāt vti instrm
psalmis et oroibg etiā cl et scripture
orōe dīnica Cui quis em nouis vtī
exercitiis vl ecc̄s sac̄e structure vb
ad aliud q constituta sūt sacrilegiū
facit / Itē si aliqua sit dapnosa qđ
queūt sacrilegiū ē ut si etiā aliqo
furto ledatur nō licet grē per
sortes autoz fieri qz si forte dep
hereditet fiē nō euitabit hec
aut de sortibg ita intenda sunt
mgnūd licita erāt tpibg apl̄or
aut ait Sed hoc tempore phibi
te sunt triplici de cā. ne sub hac
dīnatōe specie redeat ad memoria
cultg idolatre vnde de xxvi qii
Caueāt sorta nī mali ē ec nō
streat phibet tñ fidelibg ne sub
hac specie dīnatōis ad antiquas
idolatre cultus reducāt nā eid
idola colebant precipue sortes vel
leabant qz p quasdā sortes fu
tura p̄dire videbant / Et ea ē
qua in sortibg intendt multe frau
des fiebant qz fictilig erat frau
des sortibg timerēt dīna vo
luntatē orōibg impetre / Et ea
ē qua nō egredit deū hodie
in vtutibg neis ut voluntē sua
nob aperiat vñ nō debem p sor
tes ab eo miracla expectare sz
orōibg voluīt sue iudiciū impetre
deū vero tēptat ofrēs ab eo mira
culū expetit et expectatio sue
voluntis pretermittit et trā de
sortibg et de tota sup̄stitiōe di
natiā Consequit aut dē in de
sup̄stitionibg obseruancia cauen
dū ea quibg grumelia fit tñ
sciē ponē q ecc̄l bonū dīne
n hoc q p̄prio dei attribuit cura
tur Vnde qdā sūt obseruancie
sup̄stitiose ad sciaz acquirendā
p arte notoriā qdā ad aliqua
imutanda et qdā ad quasdā

nalit videant tales effectj posse causare et licet quia licitum est cauendum aliquibus adhibere ad hoc effectj dum tamen non videant tales effectj posse causare quibus est quj non est licitum ut adhibeant ad effectj eos causandos tamenj cum sit solitum tangi signa et non a deo vel ecclia instituta ad tales effectj et presumet ad pactum significationem cum demonibj mitta hujusmodi allicient demones per tres curas quas non ipsi sed deus fecit delectabiliorj sua dulcitate suis non ut alia rebus sed ut specij signis quibus augj delectatj gaudent per vanam quandam lapidum herbarum literarumque mixturam characterum in applicando ad salutem ad suos effectus si simpliciter fiant non est peccatum hj vero adhibent characteres vel alia quedam signa seu ecclia res sacre vel alia quelibet quj manifeste nature efficaciam non habent ecclia ex institutione dei et ecclie sue sit odio superstitiosum et illicitum et si effectj quj ibi queritur sed non eueniat nisi ex pacto vel fallaci obligatione societatis pernicose hominum et demonum que societas tanto prudencior et cautior quanto adhibere videbitur efficacior fuisse propter ecclm ut latius qua ea quj vadat quo ad quos quot et quibus tabitatur per superstitiosos demones est cautandum ne forte quj in errorem ydolatrie quj cum rebus nanis vel ypocritis adhibent res consecratas et sanctificatas acquirendi aut nocumentis obuiandi ad hoc ut ad alia bruta aut fertilitates arborum et agrorum et ut tempestates et grandines que sunt quj nunquam puta aqua baptismi et aspersionis cere paschal vel alicujus cuius consecrationis abstinentiarum a cibis aliquibus et voluptuosis ne capite infirmentur puta apollonee blasij vel cuius consecrationis palme herbe crucis sue de lignis palmarum et silicis vel alie res non consecrate puta balnea data die per vigilias sancti natalis et carnisprivij et febres et dolores dentium vel lingue nimo est data jejunio et celebratio aliorum ac votorum obseruare quod febres et alias infirmitates vel victimas requisitas vel honores et illi peccant per unum ex predictis et vanum quod ad credulitatem pertinet dictas illas hujusmodi efficaciam in quo decipiuntur quidem per hoc sortilegium tacitum demonibj consentibus se hujusmodi superstitiosis a quibus est infirmitas effectus sed deo permittente vel quia in sortilegijs sibi sortilegant ad hoc fuit aut non sed vel deo prohibente aut demone non agente vel pluvia exigat humida quorum ipse est cupidus a sua malitia ne peccent ex abusu rerum predictarum quod non sit ad hunc finem creatus a ecclia quod secte nec ecclia ex quibusdam aliquibus creaturis virtute sanctitatis sed solum deputant et ordinant ad cultum diuinum ita quod non amplius quaerant ad usum quem homo vel deuocio et reuerencia hominum magis exercitet unde sic nec ecclias consecratas vel vestes sacratas a ecclia hominis licet querere ad usus quos homo ita et impositus et per hoc dicit augustinus et pape xxxvj q. viij ubi dicit domini fideles sacerdotes per hoc uouerunt magicas artes et incantationes quibus sanctificatis homini nil posse timendum quod sic non aliquibus loquentibus claudicabit nec ecclia morbidus quod medicus hoc ecce sagos ut insidias antiqui

hostis quibꝫ ve ꝑfidꝫ gens quãm
decipe mtr et si quis hꝫ exercitꝫ
clericꝫ degredet laycꝫ anathẽti
zetur Ite hijs ecclie dãnat abusio
nes ymo suppstitiones plrium obstat
riarꝫ quarꝫ una obstat aput stm
valentiã q morbo caduci tũ
extracto de candelarꝫ ihc q dicꝫ
locꝫ tũ elimosina visitandꝫ e ihc
suppstitio baculoꝝ crucꝫ tpe ver
nali qñ tẽpestates ihc suppstitio pen
dẽtiõ puerorꝫ aut sẽm ad eq
litate siligis ihc suppstitio obla
torꝫ m ecclie missis vl panis vl
alicuꝫ rei oblate sup crucifixo
m magna fia sexta ihc speculoꝝ
et panũ obiectoꝝ ad ostensione
reliquiarꝫ m aggregani ihc aq
benedicte a q̃bꝫ ecclie cleꝑ dute
brutꝫ animalibꝫ q̃ luporꝫ morsu
et utꝝ de consilibꝫ Cur de ligis
masis reintegrꝫ ihc de digitꝫ
tela exlentibꝫ dixi ecclie de im
mutatõe aliorꝫ puta corpm
vl mentũ hꝰ dico ꝓpt maleficia
ad amore vl ꝺñi quia si sunt
res consẽte vl mgsẽte etiã
e q ex nã rei no hñt efficacia
si operãde demoni m hijs qui
credit talia aut aliqꝫ aliud
facit tõe cꝫ demones a deo
ꝑmissi accipiũt ꝓtãte m eoꝝ
hꝰ opandi Dic m vita prim
te de quada puella zel et
trꝫ de herbis et lapidibꝫ Debꝫ
aut plat scriptꝫ stulptꝫ aut
ecclie cogitatꝫ plrimi suppstitiosi
multa mirifica dicũt et eis
astribuũt que efficiant aut enũ
ciata aut portenta Enũciata
ꝑ modꝫ benedicoꝝ vl exoꝝ vl
ecclie exorcistaꝝ quibꝫ quãda
maleficii tanta vtute ꝓpositue
runt ut in ipo auditu hoies
et alia occiderit Dic te m vita
siluest de quada Judeo maleficio
qui sola m susurratõe quoꝝdã
verboꝝ thaurꝫ visꝫ e occidisse
asserens ecclie q vba ia nec hõme
nec al aliud audire potẽt nec
ecclie inspice stpta qñ statũ mod
ꝺpt qꝫ ut ecclie asserunt nõe
habuit ea diste ꝑ stptaz ioꝝ
m aqua facta sobi ꝓtractio
leãrꝫ sic fiebat ita et abolebit
ita ecclie hodie quada susurrates
eqꝰ ꝺña vba ꝑ aures occulte
aut ecclie appcidẽs ad colla eqꝝ
dicũt se occide vines eqoꝝ
vtute verboꝝ et ita multi dicũt
se trucare nrmos Sed q hoc
sit ꝑtim ondit mitte et põ
de vbis ꝓbatꝝ vñ quidã m
s de fi et legi loquens de
ydolatra vboꝝ ac destruendo
hui erroꝝ sic arguit qz si vlꝰ
hꝰ in esse vbis ex nõie ecclie
m eis vno illoꝝ quinq̃ modoꝝ
videlicz aut ex pte mat hoc
e accꝰ a ex pte forme hꝰ
e sonꝰ vl sonatꝰ a ex pte sig
nificatoꝝ aut ex oibꝰ hijs aut
ex aliquibꝰ eoꝝ aut ecclie ex
mo ꝑti ꝓmid no ꝓt dici qz
ex pte accꝰ impgle e hꝰ fi
mꝰ cũ acr veneno vl alia cã
corrupta fiebat ut morte ine
rat sic ex spiratõe quoꝝdã
deatoꝝ vl busoñ ꝓpt vene
nũ emissũ no vtute vboꝝ ecclie
vi no ee vtus sonadi m
aere msi alia cã attedat nec
ecclie ꝓt dici zm qz sonꝰ vl
sonatio no ꝓt noceze audienꝭ
msi p vehemẽtiã actuũ e
vl magice sui hec ar vtus
nãles sint vl dio deitatꝭ hijs
stuarꝫ manifestũ e vba et

noīa ex pte ysta ill' sic vtuth hre
dine et si qua vtute dicant hre
ysta tm est nālis qdmodo vtus
aliarp qualitatū sensibiliū hoc
e pulchitudinis colorp odorp atq
saporp m quibus nemo aliqp diu
mitath mutat a opinat de nec
pt dici m qz si sic tuc ḡ non
dyabolo vl mstro a mors morte
et tormentis intolleable natis
mfert audientibus ḡ oppositū pz
ad experientia ihc bomtas et sci
lubtas sentia p verba dni et
sacta h ḡ pstarent tanta vtute
noibus et verb quāta apphendit
dine bomtath inestias et pgne
tanta est vtus vnctionis noi crea
toris vt adpūm placeat via mala
tollent ab audientibus et oia bona
pstarent ipis quare tollet mors
et dis infimitas et flet resurrec
tio mortuorp et ablatio omnium
tumentorp Nec pt dici etiā qz
tū ad pdeam vtute pstanda in
pcedentib⁹ innect manifestū
ee dz p nec oia ia sil illa pfa
re punt Nec est pt dici ipsa
puta ee frois qz tuc nec eccl
q noīa et vba et ecclās res ipl
endp que magis eād sanct doz
hre rei statē vtute et regimes
vere ihū vtute magis hrent
ip noīa et vba ihc euidentioz
et expressioz hoz et ita forcio vim
ee aliqua sili do ad cardesidū
vl sanandū inspiriente eā p noīa
quecdp vl vba cū nālia signa
vl talia artificialia magis signi
ficent ip positiua forte d qua
noibus et vbis ihū mest vtq
dpter res Cōn res no ptinet
plus ad noīa vl vba q ad alia
istrdp mst ppt hoz vde cruc
eis vtute no pstant plq ip alijs
rebus ihūstinḡ p sic sacz q vte
sua hrent ab imponentibus ad sic
significandū qd mālte pz ee flm qua
n vl dat ipse no habz ihc ita opter
dicere q pretor pmgens vmagine
xpi ipm sancte daret sibi virtute
xpi ihc hoc no posset hre dicte
cta non intelligens quia ill n habet
et ita e nialtq erroz cor qui
vtutes mfice attribuit noibus
et verb quas no habent n cū fuerit
exorcizata vl exodes vl laudes
vl aliqmo sub venatore vl dea
spota vl portata Cū ab aliqb
illoz e ctū no vtute vborp aliqp
sed sz vtute ysti cū venatio
impedit Sed cōn pdca ac qua
et h ambo l de sacrl h qd
negre allegat l. iiij. q. viij. Ver
mo xpi creatura mutat simu
tat ḡ magnd vtute hz p vba
sacrōr baptismi et aliorp magna
vim operat spuale mahis eorp
et no efficent n hrent ea virtualr
aut habitualr anb p d. h. nugr
dicendat verba ad elementa et
fit sacmentū siz q efficiat qd
figurat ihc ds et aqua e sub
tilis et subtilioz p budrōne
qz usqz ad intiora ale penetrat
et celesti rore p fundit et etiā
vite vias donat Cave h' expl
se dē qz vba magnd vtute ha
beant p vba dicut sac et sno
et no mst vt videt ex aliqua v
tute sacrandi et hrendi p ensde
ad pm et scdm q h ihc de ar
sup iiij smarp verba et alia re
quesita ad sacmenta puta electa
fides et signa ac intencoēs si
guillatim vel sil supta no hnt
aliqd virtute eis nālit mise
rente vde ei efficiat qd videt
tuc figurant respectu effec

sacmental quia sola vtus dna sine
coopacõe tali ine te opat3 ppt
qđ dr3 mũ vi vos ponte no3 meũ
sup ista ego at benedictã eos ve
trunt3 eũ vba hoc faciũt et ad
requisita ad sacmenta q disponat
et abilitent hoiem ad suscipiẽd
vtute sacmentale nõ ex nã rei
mtãta sz tm3o ex mstructõe et
ordmactõe dna et pacto dei
q admod si aliquis dns diceret quiz
hoc scrit illi facta hanc greciã
puta dtabo eĩ sc3o nõ vba sacta
dicãt efficr qđ sequat vtute sua
nõ exnte in eis fmaliter sz pon
tualit ex dei pacto sic q pult
deus effectu gtuitu opati p
coexistentiã imo coassistentiã
sacti Et id vba ssor doctor
que sonant q vtus fmaliter in
hereat vbis et sacris mtis
dnt ad mtem pdem videlicz q
sint tãe gre dispositiõe sic quibꝫ
nõ dat3 greciã sacmental de le
ge ord eĩ q pdq eĩ sacre sciature
et ecc ssor q gntiuꝫ aliqs
effect sz ill frequenter accomitat3
alter dato q nulla vtus fma
liter inhereat que sit productiua
illiꝰ tis pcedens de3 sicc vinciu
spũ eo q upon sp vel frequr
accomitat3 vn in ecc3o dici3 Sic
aqua extinguit ignẽ sic elmo
sina peccãt et tm nulla vtus
fmaliter inhet elmosine sz solũ
vtus dna que accomitat3 opa
nem delet et extinguit peccãt
sic et in ppolito in sacris coer
uisit et meruisit nõ fmaliter
vtus dna si sola opans effectiue
greciã sacrale hoc ecc pot sci
tus et diuandq p hoc poz solutio
ois et si pt solutõe zii e stiẽdi
q ees aliqne dicãt sancte qz
qnuis in se fortis sit te et hoc ex
fcõe sz dei et ptcipatiõe et
actu ut homo 2o instrumentalit
ut sacra et sacmentalia 3o sccal
ut ymagines et vba 4o approbant
ut sacerdotes ecie vestes sace
et alia hmoi q ad cultũ sacrũ
ordinant q deputant ut obla
coes mstes ecie ablute hoz
modi ultimi sit ppt pom et zm
Ecce ex hac distinctõe poz q vba
nõ dicãt sac ut sta nã ppt hoz
sacroz sic dicãt mala impudica
immunda secularia voe hoc q tm
in se quo ad naz sua illaz sctatẽ
vl immunditiã gtinent ppt hoc pd
deus 2o dei edr verbum sr2 dei vbi
qđ sonat vnle est qđ mtr summa
res est Ihs hoc vbũ sicut vn 2o
si esset aliquis se3 sz mgrãe caz
vn fiat videlicz an valeat ex
liberis vbis a ex pacto in q ea
ordinauit ad tlem effectũ sic sit
vba sacmentoz et exorcismoz
sacmentaliũ ab ecie dei auctr
mstitutoz Verus e de aliis vb
et exorcismis ecc q̃tidiaꝫ scis et
deuotis liuadũ tradicõe ad hoc
bolita pactione admittent ad hoc
vl ad istũ effectũ p aliquos in
hoc gnusse pcurates qz volũt vba
talia et exorcismos et alias suas
obseruantias equipaze sacris et
in hoc facte pluria sacmenta et
sacmentalia qđ illicõ eis liz sit
ut gnalr et ubi sup q zee gnat
tumt pdolatriã nom et vbor vana
qua vtutes ille mstice eis at
tribuũt3 qđ e dmte eis assebe
et ppt illam vanã et falsam opi
nionẽ sint occulte pactũ cũdam
dolo et vencionem eis faciũt vbis
dom qđ sicut the zac q xij ap in
no soloe vsus ut dr ip nolite dei

debet² reuchn ex pte rei ſte que
ē vna nō at vōt vorū ſñi cūi ſſtl
mlte vide latria q̄ ē veneratiꝫ
que ſōli creatōi debet² alij cruciꝫ
ſū ſeptuya ſū placēde vboꝝ nō
impedit² Dic em veri cultores
dei altiſſimi et ꝓnūciando ſmo
nes eiꝫ ipm venerant² at² mta
ab ipo mtēd obtinet Dic et iſti
malefici nō vtute vboꝝ q̄ vt
dixerūt vl ſcripta deferūt ſi ve
neracōe q̄ ꝓfitendo id vba vel
defendo demonibꝫ impetrant
ab eis quāq̄ ꝓmittente deo obti
nent que ſcōes admirat² quāq̄
nō obtinent qz demones execatoꝝ
impio ꝓſtituent² vl qz malicia de
mond nō vult cultoribꝫ ſuis im
pende² ut eos ſtl ſuos poſſideat
qđ eoꝝ ſnututes ml rependut
et ex dēgrauāq̄ deꝫ offendat² vl
forſitan ut amplioza ſmeria ex
torqant ab eiſd vt⁊ xpi q̄ in ſtl
petrant ſacrō verb abutendo
qđ ē illicitū ſi id aliqđ ſup al
legatū de ſcribꝫ Di dna ora
cilla ad tēpa negocia quitant²
et ad vite eꝫ vanitē abuſū em
ſtl⁊ xpc ſ. in medio gen⁹ ⁊
vbi vba ſūt eiuſd⁊ pſulmoꝝ
et ita de eꝫ nō miſi ad id tm ad
qđ inſtituta ſunt ⁊ ad ſalutē ſcōꝝ
ſtl quertenda alias optū facien
tes nō ſunt imunes a maleficio
ſic ſi quertant² ad benedicendū
vl exorciſandū infirmtes aut beu
ta animalia cōm lupos que animalia
nō pnt pcipere eꝫ et ideo ſi aliqđ
effectū ſe² ē nō ē ex deo qz ad eꝫ
nō ordinant nec ex vtute vboꝝ
ſed nec ē in demone ſtl pcedat
did multas ſuperſtitioſas obſeruādas
verb ſacrō adungut videlicet q̄
michil addat² vl deponat² q̄ nulli
reuelent² ſtl qđ ad circūſtancias
tpis et locoꝝ poſcendis aut ſitus
et ita de ceteris infinitis ⁊ cū
ſcripſ ad effectū q̄ doloſi demonū
cōplicēs aut aliquis alij clauū
infixū parieti aut ſub pede eiꝰ
male ſuffocati cū putredine vl
ad exercitū oculū ſtl in exercitū
telorū q̄ nō aſſunt illi vl illi tales
vl tales ſforte d· quo ꝑducta qđa
ſtl vera cū cerā exorciſat² multa
ligata puta palmas herbas lina
aquā cerā et hūi ſtl ſ tꝫ ſup
iiij ſmarū d vi q̄ ꝫ ē in ordi
ne ad dyalid qui ꝫpt petrū
hoīs accepit ꝓtrē in ipm et ⁊
ora que in vſū hoīs veniunt
in ipis nocumentū Et cū nulla
ſit q̄uncio xi cū beliab q̄ deo
cōtrariāq̄ aliq̄ ſtificād eſt
ad cultū dmū p̄ exorciſſat³
vt liberād a ꝓtate diaboli deo
conſecrat² id nō ē ſōle hūi et⁊
ſtl dem ē de portandē vboꝝ
dubiū ē an liceat aliqua vba
ſcripta circa ſe ꝓtare vl eccl ſuppſ
nos dicē poſſe nē vl ne maia
ſtl ſ tꝫ za ze q̄ xpc vi ar l
q̄ in oibꝫ in cantatoribꝫ vboꝝ
vl carminibꝫ vl ſcripturē ſuſ
poſitis duo cauendo videnē poſ
quā q̄ſit qđ ꝓfertur vl ſcri
bitur quia ſi aliq̄ ad dmacōes
demonū ꝓtinēs mālū eſt ſup
ſtitioſum et illicitū Dic eccl
videt² ec cauēdo ſi ꝓticat in
nota noīa ne ſub illis aliqđ illi
citū lateat ſic Deus et ſuꝰ
apl q̄ ꝓhibuerūt magnificādo
fimbrias ſuas ex⁹ nūc multi ali
qua noīa hebraica angelorū q̄fin
gunt et ſcribunt et allegant
que nō intelligēdo metuenda
videnē Eſt eccl videndū ne aliq̄

falsitatē gtmeat qz sic eis effectꝰ
nō possit expectari adeo qz nō ē
testis fidelis. Ihc cauend est ne tre
dature q̄ vbis aliqua vtrū mīst
tilis videlicz quale deꝰ nō
dedit q̄admodū aliqui credunt
q̄ aliqua sāc̄ vba de euāgelijs psal
mis aut q̄busdāz alijs scīptis
que ecīa se ptant credentes q̄
nil mali possit eis gtingere nec
possint capi nec submergi nec peri
nerad nec aliqā differtumā
possit eis atrāre ecīa si vadant
ad ceras et turpitudines ēt
ecīa cauend pīnt ne eid vbis
sācīs gtmeant ubi aliqua va
na puta aliq̄s caracteres mīsti
cī sigmd crucis aut si spes
habeant nō scribendi aligandi
aut nō quatinꝰ hui vanitate que
ad diuīnā reuerentiā nō ptmeat qz
hō uidearē superstitiosa alīs aut
ē licitū vīs in decretis xxvi
q. v. nō liceat vanū nec collec
tionibꝰ herbaꝝ q̄ medicinales
sunt aliquas obstricias q̄ in
cantatiōes attendē n̄ tm eid
symbolo dīno aut ozōe dīcī
ut tm̄ deꝰ creator omn̄ et deꝰ
honorē. Illud licet ubi supra
nō consilio apostolī papie Ihc
j. q. vnj. et ē ruggī dicentis
nō obstat in collectionibꝰ herbaꝝ sic q̄da
q̄ carmina q̄dā dicūt ad poti
uncula p̄ quauis infirmitate scīp
ta super equos aut alia ponunt
sup symbola et ozōz dicūt ad
magicā fictitijs nō formidē
et tempestatibꝰ credunt fieri
se fide explanā et baptismū
placeretasse et dei inimicitias uno
et uero fīnū meruisse. Nō uide
ant dīnī uel ihū xpi oīa fieri
debeant q̄ horū monem
et simul. Ita dicit quida q̄ sint re
probata brevia in quibꝰ scribunt
vba cuiusdā que quidā apud
se portant ex deuotōe et reue
rentia ad deū q̄admodū ecīe re
ligiose portant pīnt portā ex fiducia
sanctē et reuerentia ad eos quoꝝ
sunt reliquie dū nō attendat ad
aliquā aliud vanū puta q̄ vas
sit triangulare nec in quo poterit
vel aliquid aliud hui nō pertinens
ad reuerentiā dei et sanctē qua
ut sic ecīa superstitiosa et illi
citū qz effectus nō expectaret
adeo vel a sanctē vbi sic quātū
ad vba superstitiosa ē si cederet
q̄ mihi habeant efficaciē si esset
alio tempore q̄ dicī in bre
via tempe passato misit scribe
ad plebē cedulas sēd matheus
et q̄ die unā de illis cū edit
dixit se nō oraturū cū oppositū re
pertum. Ihc silēt si scribant hu
iusmodi caracteres et nōia ignorata q̄ nōia
dei ssibilia dei ut in quibꝰ dī
quecunq̄ sup se portauerit id huc
nō periclitabit sic nec sic ad illud
vel id bonū sibi contingeret proue
dubio ꝯbanda sunt et non
portanda et peccant qui scribut
ea q̄ portant aut dormiūt aut
vestiunt aut portanda docent
nisi ideo fuerint simplices
q̄ ignorantia debeat eos ex
cusare q̄ nō excusat si sup hō
fuerint monīti et instructi
Oz nōnūq̄ est ecīa ista brevia
qua vidi duos doctores ecc
bantes ea puta grecū pisa
nū et ruggī vī ea reprobare
d auctē promissa et ecīa si
ait xxiiij c. Scīmus portem
aliquē cuiusq̄ scripta ecīa colliū

portant

portant ꝯ nomine eiusdm̃ cottidie
m̃ cant̃a legit² et audit² ab oĩbꝫ Qui
ꝯ in aucibꝫ ꝓita ut ꝑsint quo
eũ possint cta collũ suspensa
uuate dn̄i ubi ē ubus annex
m̃ figuris lr̃aꝝ in m̃ mtꝝ sen
sum sũ figuris Qi ē mtꝝ ꝯ
melig̃ in corde ꝓita ꝑsunt ꝙ
cta collũ suspensa vide ꝯ cred
redit² ꝙ ista breuia ẽ̃cat vir
tutẽ illã ad quã deseruit² plg
ꝙ alia ũba sac̃ a si aliq̃ ad
dctue ut ꝙ tuc̃ nõ ẽ̃rent effica
cia illicitũ ē Qcꝫ ē si ꝛesꝑtꝰ
hret² ad deũ cꝫ sint ũba et ꝺ
credet² de alys sic de istꝭ Et
sic ẽndz b tho zª ze q xc vi
ar iñ ad dn̄m Ceris ꝙ loquat²
ꝑ ꝛesꝑctꝰ magꝭ ad figuras
sꝑtus ꝙ ad mꝑtrid ũborꝫ ẽ̃t²
ista ꝺt dns̄ solẽs nꝫ summa alle
luia gaudij ꝙ liceat supue
nos ut nꝫmuos crãminare si ut
supstricosit dicat² ut fiat Sed
tm̃ pces licite et aduiacẽs sic
ꝑ passionẽ et crucẽ et silia fiat
Et ꝙ ꝯ facientes nõ peccẽt
n̄ talia faciant ꝓ ꝓhibitione
ab ecia sibi facta But ein
phibenda ꝑpl multa supstricosa
que ibi solent ꝯ mstrei mst
fiecer ꝑ alĩq̃ distinctid deuo
tiõ et sim̃ spiem qui finder
pres nõ sup ponũt a cingulo
sꝰ sup mfimũ manꝰ mponendo
Et addit ꝓfatus doctor ꝙ si
ad huc ad ꝓbet satisfone scan
dali simplicibꝫ et abusꝰ qui
ita nestirent distinc̃ certe ꝓhi
benda ē quia de facili simpli
ces supstricosa ediderit qz nõ
solum phibenda sũt illicita sꝰ
ecĩ illa quoꝝ usus qui fit
illicitus nõ solũ quo ad ũba qꝝ
usus extenditur ad que nõ debet
extendi sꝰ ecĩ quo ad benedicens
ꝯ ꝙ ad mulieꝛ et ubos et ꝙ mag
ē a melioꝛ dz benedici ꝛ a
maioꝛe ẽbe vꝰ hmoꝛ sine qoꝛ
dat b tho ubi dicte supꝛ ꝙ
ꝙ ꝑsõe ũba dn̄a ad inducare
dn̄m nomen si ꝛesꝑctus habeat²
ad solũ dei reuẽcia a qꝰ ex
pectat² effectus licitꝰ ecĩ etr
nꝫ tactibꝫ sꝑentiũ ut quoꝝ
cũqz malũ Sed qua plmuꝫ
tẽs incantacões que verb ex
ercent² sũt illicitas obseruacias
et ꝑ demones sortiũt² effectꝰ
et ꝓpue in sꝑentibꝫ qz sꝑes
fiunt ꝑ nꝫ instrumenta dyali
ad qoꝝ decipiend ī ieꝛ Et qz
dem̃ ē de occibꝫ ꝑpl qꝺ scieꝺ
qꝫ nõ modica supstricio cta eas
capitur unde plini credunt
ꝙ cte sint ozões quibꝫ ex ira dei
abtineant qnibꝫ in ipis postu
lant qꝺ ē oĩ cerimoniꝺ qua
nꝫ volũte dei ē ut ex aig pac
to exaudiãt ozoꝝ et eam impleãt
ꝑpl ꝯ execat ipsi valde qui di
cũt ꝙ ꝑ ctas missas puta ut vꝰ
ut zo ctitudmalis edimat aias
de purgatoio cui si in fine mũdi
ut ꝑ mille anos debent puri
ficari ꝯ uoĩbꝫ aplorꝫ q ꝯ
cessauit Sile dicũt quida
de xv pr̃ nr̃ quibꝫ xv gaudẽs
peccores ctitudmalis quettat²
et xv de purgatoio eduinant²
et xv usq ī ultra gfinantur
colorantes ꝯ alz dicens ꝙ xꝰ
ita ista xv pr̃ nr̃ quedã sũt
ꝺlia deuotiõ docuit ad ꝓdꝰ
ꝓfectũ Sile quida asscribũt
hõ precꝑ ꝙ nꝫ quaꝝ missã
edimatur aiã de purgatoio et
pcõe quettat² Sile dicunt ꝙdã

quasdā ocōes tanta hīre efficaciā
q dicentes eas eleuent nr sup
mū thoz angelorz et q nemo
possit saluari nisi p eas qđ ē ma
nifeste flm qz cruciatate et mlt
ar alijs obseruatoibg et assūmo
mbg ad angelos hoies electi ve
mūt ad thozos angelorz vnde
gō finaliter dicit q ocōes hm
debitū ordinē viz dei et eaē
emisse nr quibg impetratio no
attribuit vbis pōt p volūtē
dme licite fiūt et mltū mitorie
ymo et impertorie et tm de obs
uatoibg ad impetrandū cōsequī
restat dr de obseruatoibg que
ordinant ad prognoscendū alia
fortunia vl infortuna an sint
licita et hō p tempa mitalia
et iuentoria de quibg dr .b.
augi in l' de doc xiane et hic
xxvi q. ij c. qđ ē vbi dicit
q ad pacta cū demonibg iita
ptinent multa .t. valde multa
t manifestā obseruatoīm puta si
mēbz saliens vl mītr ambulan
tibg amicꝰ lapis aut puer aut
canis medio mittiēnt aut aliqđ
talcare limen tēd aut domū ad
tm sit redire ad lectū si quis
diu se talceat stimulandū redire
ad domū vl precedens offendeit
nl si vestis a sociorib⁹ .t. vmbg
vodit plg timere suppstitiōnē
mali futuri q̄ pnīa dapnādo
lege thr talia fuit obseruatōes dier
egipciorz quos quida dicit
et alios dies quosdā infortu
natos et alios p grām fortu
natos ad hoc vl ad cē agendū
inchoandū domicilia mutandū
mercimōia q̄rendū v vestē tēd
induendū et quida obseruant
multa etā iudicialia iuentoria pīa

quedā alia ex quibg spem fortu
nij multiplicat sibi tredit eue
nire dm est gō pō de obseru
atione tpis et pgēa de alijs vi
nō vi q licreat obseruare anos
menses dies et horas alīs aplī
nō inppezant diuisū galathis
ad gal iiij c inst magr cet
petrū ss q. b. augi dr Quicherat
tamē mgr existimat q magr
petrus fuit obseruare dies menses
annos et tpa sīc obseruant q
cetis diebg su menstbg su' an
nis voluit vl voluit aliqs mchs
aze eo q ss vadas doctrinas homī
fausta vl infausta gō ē bona
vl mala fortunata vl infortu
nata existimat tpa n' ligī mali
magnitudinē extorze apli pen
sazēdo qui talibg aut timeo
ne forte sine tā laboducerim
nr vob .t. sit vtilitate thr sup epla
ad gall dr Intelligut leor ad
tm p̄cipuū aie potmeze sup
stitiosas tpm obseruatōes viz
annoz mensiū et dieꝝ
horaꝝ vitu gentili qui dicit
sit tali die vl mense d tpe d
nouū anni mchoatōe vl ad in
chōandū vt dicit apls timeo
ne forte cū eis q̄b tanta
celebritate et vigīe p orbē tram
nr ecclie legat plena tm sit
iuentricula nra hoibg qui tpa
certe ingendare a mathēt nati
punt Jam vero ne aliqs mchs
etnē aut edificiorz aut lig
quorūdā operū diebg quos egipp
ciatos vocant insup dr xxvij.
vj et c ex gestis dm martī
ni pape q̄ thr no licz xianis
teneze vitū gentilium et obseruare
aut tolleze lunē aut stellaꝝ
cursus aut mane signorz fullatra

p domo faciendā ut ꝑpt̄ segetes
vel arbores plantandas ut qui
gnā sōciandā bꝑtū em̄ t oīa
q̄dūz facit̄ in vbo aut ope Jn
nōie dn̄i nr̄i ihū xp̄i ficte deo
gr̄as agentes Sed in gr̄ū est
id qđ glo ih dt Nunq̄ go ſic
repḡendit̄ astronomia nūq̄ ꝓuen
tos et dispōes lune nō est licī
tū cōsiđ et cultiđ considēare
tp̄a seminandi cultiđ et cultiđ
et medicī tp̄a pocionū et in
unctionū et addit ost in sūma
nūq̄ in colligendis lignis vl
amputandis vmeis vl colendis
ꝺam lunā considēare et tpis
qualitatē licz Quāobrem ēsti
and q̄ sidēa obſuare ānos mē
sēs ꝺies et horas gtingut̄ ꝑ
vnos absolute tp̄a considerando
et mēsurando actoz nāles nā
agentiū et ſ̄m ꝓuec abstz obſ
uacōe ſuꝑſticiosa Nam sic q̄n
ad effectus nāles licitū ē tp̄a
obſuare ꝑpt̄ mſluxū celestiū
stellar et aliorz agentiū et
ita dicūt mtḡi ꝺicta doctoz
ꝓ illa ꝑte loquēdo qua ut sic nō
reꝓbatur Sed ut ost dt vbi
sup si fiat ſuꝑſticiose vl si cre
datur nēcē in eis ſuꝑioribꝰ
qua ſuꝑiora nō sūt cāe eoꝝ et
credo pōles et ꝓpinque ſta
ecl oz sic allegatis nō licz
sic dt glo ꝑpt̄ hoc erāt dt ba
ptiſmū erāt in via tp̄a hnt tp̄a
plantandi et seminandi Aliorū
obſuant̄ tempa nō ut cause
effectiua sz ſuꝑſticiose qui vnī
respectu eoꝝ que tp̄ibꝰ non
subdunt̄ aut hijs que in tp̄ibꝰ
fiunt go ad eoꝝ varietatōne
s. respectu cōtrarioꝝ et ꝺoctu
torū sic go ad bonū sic ad malū

crūtū Dic cēte obſuare ꝺies t illi
crūtū ꝑpt̄ qđ s. tho z̄a ze q xx vi
ar iij dt q horas hḡi obſuacōes
acteūdit nō ut quasā cās sic ut
quedā signa futuroz effectuū
bonoz vl malorz nō ad obſuant̄
ut signa a deo tradita cū nō
sint introducta auc̄te g̃ma ſ̄
magīl ex vanitate humāna cōfan
te dēmonū malicia q̄ntū
aīos hḡi homī vanitatibꝰ im
plicare Dic hijs sē horas gētes
cēl oēs hḡi obſuancie ſuꝑſti
tiose et illicite et ꝓnūs illi
ꝺicunt errant qui ꝺicūt alīq̄
ꝺie vl horā fāustā vl mfaustā
ad go vl ad facḡend Et ut ꝺ
expſſiꝰ mtḡat ꝺicēs q̄ quida
obſuantes tp̄a notabḡ dieꝝ et
horaꝝ virtutē mſticā attribue
runt ut dt guillꝰ p̄ de fi et
le. vbi subdit illa maleficioꝝ suoꝝ
adhibentes opibꝰ ſcripserunt et horas
nomen dei et hor ad iudicād
de futurīs hom̄ Ite in patie
tibꝰ domoꝝ a quibꝰda ecl
ſcribit̄ non dei quo pō audita
sūt tonitrua in regione illacre
dentes q̄ virtute hḡi ſpōte tuta
sit domꝰ a lesione fulgurū
Ite sic qđa obſuant diem et
horā duelli ad go q̄ quib⁹ vin
cat vl vincat̄ q̄ oīa sic ſuꝑſti
tiosa et ſuꝑsunt ſponē ydolatrē
sic guillꝰ dt vbi ſuꝑ addens
qualit̄ de hoc tnē ē oīe er
roꝝ que tredidit̄ alique horē
fortunate et fauste reb⁹ inceꝑi
endi aut ecl aggrediendi sed
sunt ꝺies ecꝑiciati sic q̄ꝺam
alij puta tale Januarij vl q̄ꝺam
alij unde go q̄ ſpūs erroꝝ
sic arguit ꝓ qualit̄ qz si tpi
meſſet tale vtrū aut go ex nā

eius aut ex aliquo alio nō ꝓmid
qz cū nā tpis vna sit m toto et
m q̄bz eiꝰ ꝑte totū tpis fauste
sit vl infauste vl hore singule
silr aut totū aut neutr ꝓ non
videt² q tamdebil reb tm possit
effice sic illi dicūt ¶ Ad tertiū tpis
et nō postrus motus virtutem
tale attribuit cū tempꝰ nō sit
nisi mensura ipius motus ¶ Ad
m maiꝰ tempe ex natūa est
maior virtus q̄s nō dicūt vi z̄m
quo q̄ ex quo alio sit ista vtꝰ
¶ Dixerūt q ex constellatōe
sic dicūt die ee marꝯ vl iouis
aut alterius planete q̄s ad ipsoꝝ
tria stellarū ꝑtes quibꝰ tales
errantes oīa que m hoc mūdo
infēri fiūt attribuūt ꝯ obstātes
dieꝝ et horaꝝ q̄s tm vere dici nō
pt quo ad ea que planete non
subsūt ut supdictū est ¶ Vñ b. Augꝰ
lōgꝰ de doctrina xpiana de libꝰ
dicit q̄dā alioꝝ verā potiꝰ stel
laꝝ cū quisq; nascitur ꝙsequ²
et aliq̄n ꝓcurāt tm q̄ hi
conat² vl actus ꝓducē euen
tū nō errant q̄dmodū est q̄
supꝰ improbatū est ¶ Fauste ad
verbialiter de² felicit̄ ꝓsperē Sed
faustus atum de² felix cui for
tuna fauet ¶ Infaustꝰq; aut dicit
infelix cui fortuna nō fauet
Hoc fausta ꝓclamant q̄ laudes
de felicitate decantant ¶ Forte
dicent q ex rebꝰ in tpe factis
sic adhuc dies egyptiacos multi
crediūt infaustos vel infortuna
tos ꝓpt̄ plagas quibꝰ diebꝰ
illi crediūt fuisse flagellatā
egyptū et egyptiacos ¶ De qbꝰ
deo xpo et xpiāis q̄dꝯ manifeste
ee falsū et erroneū et ꝓ ex eis
q dnt ꝓbāi ee equū ꝙ oppoꝝ
illoꝝ qui dicūt tpa ee tam bonoꝝ
vl malorꝝ q̄ m eis fiūt et q̄ fiat
bonū vl malū certū ꝓ plagis
egypti a deo fiebant ꝓ ostēsiōe
virtutis dine potentie et liberatōis
populi dei et solūt egyptiis vt
habetur m ℮ supꝰ allegat̄ et ad
ꝓpo ex vbi apls ihc introduxit
gō populus illi debebant dici fau
sti et fortunati vl inde eqlit
q̄ ergo i² rōne hui⁹ error² adue
nit multi superstitiosi vani tenēt ser
vando egyptiacos qui sic et illi
nos dies plagarū notauerūt
suis kldariis m scribendo estima
tes vl illos dies ex malitia
eoꝝ fuisse eis illoꝝ plagarū
aut ego q̄ ie plage illos malos
fecerūt et infortunatos dies
in vtroq; blasphemant deū qui
eos dies creauit bonos gen⁹
vidit deus cuncta q̄ fecerāt et
erant valde bona ¶ Ihc m z⁰
ꝓ blasphemant qz sic deum a
plagis erant a deo ad magnū
bonū ꝙ dicē q̄ fecerunt dies
malos et retorqueūt m deū q̄
et blasphemare sibi nec mul
tipliciter explanari dicūt die nocentū
ee infausta et infortunatam
quo ad oia methonida vl agēda
quoꝝ error facilius cognosci pt
ex dictis et dicūt hoc nō tm
diem nocentū ꝯ ꝑtes eiꝰ tpis
septimane est totiꝰ annū esse in
fortunū diem q̄s et sic de die
bꝰ egyptiacis facilius improbād
pt nam plus q̄ duo milia an
noꝝ sūt nūc dies illos et dies
istos quibꝰ percussa sunt egyptꝰ
et isti dies nō gignunt in nob
et spem cū ipis et si ꝓpter
hoc isti dies infausti sūt tūc
erūt sēp q̄ quia quedā nōe

petes fiunt malus aut infortuna
tus q̄ dies homo ipse nōis sit malg
aut infortunatg tanq̄ ut gruilli
et ubi supᵒ nl magl fuolit et
vēōle dici pt eod̄mo pt aregu
de die Innocentiū p̄ nō estimo
q̄m detrāte seruant isti dies e
xpriaci ꝑ magnā vanitatē et
inutilitatē Ista dies Innocentiū quo
libz anno mutat z tenend̄ est
z q̄ tempog in se ex sua nā est
bonū et nō malū nec ex influen
tia celestiū nec ex ligib q̄ in ipō
fiunt sit formalit bonū aut malū
Sed solū denotatde extrinseca
puta exspectu bonorū uel malorū
que in ipō fiunt Sic appellat
septimana dies bonos siue uel
malos ꝑt qđ venit h q̄ dicit
obseruare dies non absolute sicut
sicut dies sancti aut deputati aut
ordinati ad sancta et sāc̄ adore
lebrandū tenendū et ozandū p
dicta obseruare q̄ dies et tpa
ꝑtū ad ista z licitū vtile et
debitū quia auctē dei et ec
clesie ordinatio et sanctio obseruando at
dies pdcōs ad que nō sūt insti
tuti nec ordinati est suppstitio
sum et pgne illicitū quadmod
dicor valde inextricate fit per
gamū puta in die natiⁱ dñi
nīi in tota septimana virgi
lia et octaua et epiphanie et
annunciacōe dñice in festiuite
paschali et de ceteris festis
et de imaginibus rebus quas qdo
asserut eas esse vt signa per
tinacia in die uel mense vel
anno futurorū maxīe cū
ꝑ die anni uel mensis vel septi
mane vel ꝑ ma horā talia ac
ciderint ubi grecia dicit gruilli
et surgit alis de loco suo si
motū michi quidē a pte sinistra mo
uens ea pāre vel pede vel calca
mentū sinistre pedis dextre ac
cepit vel vestimentū ꝑ induendū
verso et nō rem accepit vel
induit dicēs ego in uno quoq̄ istor
fecit tredunt dies grecanici grecia
dicia vel eas sunt vel signa ipsorū
morū isto die vel mense etc
aut talia nō pnt ee eas euen
tuū necesse ꝑ ex sic esse ꝑtate
nostra ꝑ ex sic esse ꝑt q̄ nob
in uno quoq̄ die vel anno acci
dēt eid predicta fiat voluerig
faciamq̄ et ita sil accidet nob
nisi prosperū vel accidēt nob ad
uersum in ꝑtate mea eēt et
de volute accidēt Vidego
cū talia sint grecanica dicio
et sil ptmetia ad illa q̄ in
nob euenit nō sic esse eas
Ideo ego nō dei pudencia sed
dispositōe existēm h si ex sig
causis euenirent nob prospera
vel aduersa qđ a dio sim
et scriptum scribe grecum nimo
et q̄ honore creatorē et glaz
dor nīi eos hīc transferre
di aut dixerint q̄ nō ee eas
h signa sequtū euentuū q̄
aut talia signa sūt ad poterid
sim nō quia nec possibilitudine
habet nec ꝑ genz ut fluuiū segue
vt effectus talis qualit cazit
ea z gz a ullo autore ꝑ
tus instituta sūt ad q̄ secuda
ꝑ hoc positiua neme celit
ab agendo neq̄ aliquis evitat
eam Ideo grecitatē expsse pcti
videat infortunio sim aut for
tuna nō mouebit ad agendū aliq̄
ex q̄ vel nō agendū et tm im
cialibus consequi videndū de
mentitis sic a nidus auis ad

mere meribante ouis vel pullis
cq; stulta credulitas aput q̃sda
tm̃ valuit q; sic eam sue feri
ditatis ac hospitatis tpalis habi
dancie qui eã habere et custo
dire debuit hinc at tanta tribue
bant vtute i integrũ fuato
q; fecunditas et hospitas a do
mo in qua custodiebatur nũq̃ re
cedet de mea ecclesia tantu mul
ta maleficia atq; venefitia opabat̃
et ad vegetiandã amore et pser
vandã fecunditate eius magicam
esse credebant et ita dei dona
et opa alijs q̃ deo attribuebant
et pgne alijs autoz fecunditas
et opulencie tpal q̃ deus ul
timũ opmabantur hoc aut ear
idolatre impietas qua deo p
hibuit xxij q; no debebant sil
uare ꝙ mece p̃mittẽ uola
re de hoc exercere presumpsit vbi
id qd̃ de⁹ prohibuit non fortunati
adquirendi modi pcer ad hoc
exercoz ptinet q; vetula credidit
melioz habendoz ee medici feri
q; multi auci et fortunatissimi
credunt ee habendoz actus et me
lioz credit ee habendoz obuli
q; nidmi credidit ecclesiã infortu
natam ee habendoz eis omnibus vl
bouis fortunatissima aut lupi
vl colobi vl dracoz vl bufois
p̃cessit at hi vesania dicti gentiles
aput barbaros deos q̃s jamo
habuerunt adorant vnicuiq; de
sua sit portus sua tamen hi aut
error ideo maior est vt net
q; ad eandem sit q; hic eccl
obulo alterius tollat tanta vis
sua ipius q; ne eterna vt ex fer
nee ex utroq; vt maior est
net ex hoc q; ab alio sit ꝓdita
et casa inuenta quia tunc ex
hoc q; ab alio sit ꝓdita et casa inuen
ta quia tunc ex infortunio alicui
perderet hi fortuna et pgne gratia
ex gratia dei. Secole de negare
id qd̃ ecclesie omnino expurgatur sz quasi
omnino ecclesie expurgatur q; aliq tpa
vl loca vl verba audita seu occisa
homini vl animali a distorti et de
dinati actus aliqua postigia siue
boni vl mali futuri vnio aliq
dicit q; annuli fabricati de hoc
claues speciei dicti tarat tuentis
valeat gestatus cum infinitates
hoc in obsuatione no vim alterius ex
quo vitas deputatur p̃ hoc h
supra q; a principio in isis obsua
cionibus hoies aliqui sed expti
sint casu accidit sed pgea eid
hoies hui obsuancijs animum mi
nuit implicare nulla de eis enu
munt p decepcoes demonis vt
in hijs obsuacoibus implicati tu
riosiores fiant et sese magis in
seruant multiplicibus laqueis p
nicosi exercoz vñ augustinus de
doctrina xpiana vij ex suggestio
ne demonis et deceptione qui
bona vl mala que putant stulti
obsuacoibus sugerit et eos for
tunas ad idolatria alliciat et
in exercoibus strictius ligent
et truncant p quo aduertendũ
q; nõ alias sit quidq; tale pa
ralitum quare hoies maneant
in isti superstitios et vanis opi
nionibus a correpcio huius
ne⁹ vñ venit q; exercoibus poti
q̃ vitatibus credatur de qua
aplis ad thim i. tu curiositas i.
dyata potas que sit vt hoies
exercant⁹ ut eis no lucreat bi
tat. ij. ad cor. iiij et j. tessa
ij. i. ubi q̃dam scripta vba sunt
s q; deinde est hoc nil arguit

Ult vltimo qua effectus plimo
se de quo ecc sup tactu est
q ppt hoc nō debeant obstuā
mo plus detestād qua plus
nocet q si nō sequetur effectu
eo q impfecta ofectmet Sed dicit
dns m li de ti dei. Si aut obz
apponit quō euenit ia que illi
Dnm pdicit aut quō pnt egef
pbere medelam aut sanb in
mittē exterē Si alig ppe vlt
vel ptatē nō habeant nisi qtū
dne volūtē beneplacitū dedit
aut pmisit qui oēm vtutē et
ptatē ex ppria et vli ponēs
hz plemssime vite ad restringed
et limitand auferend et tus
fend suspendend et relaxand
hoc aut dicit dns vobis acti
piant ensa qua id quisq nō
dz eis credē qua aliqui eue
nūt que pdicūt aut sanare
videntur aliquos laguidos a
lede sanos qz hō pmissione dei
fit ut ipi qui hō audiūt vel
vident pbentur et appareant
quali fide et deuocōe sint
aput deū Sic et in deū legē
monsēs ex ubis dei pcepisse
pplo dei. d. Si surrexerit in me
tu pphā aut qui somiū se vidisse
dicit et pdicit signū atz por
tentū et euenit nō audies ubā
ipsius hui aut sopniatoris qua
tentat vos dns deus ue ut
palam fiat utr diligatis eū vl
non in toto corde uro dns deus
uester sequim ipm timete et
mandata eius custodite et audite
uocē eius ipi seruietis et ipi
adhebit pphā at ille aut sop
niator interficietur qua locutus
est ut vos auertat a deo deo
uro ducere tē pmissor de egisse de
utriq; corde dilectem et fiducia quos
deus tentat utrū habeant ea ad
deū suū qui scit eos ante fiunt na
ex hoc fidelis homo ista vana
et falsa diaboli figmenta re
spuens bnficietur iuxta pb bto
homo cui nomen dns spes eius
qui nō respexit ad insanias et
vanitates falsas et p oppositum
dz de vanis obstuatibus in alio
ps qui sunt in odio dei Vadisti
unq; oēs obstuantes vanitates
supuacue. r. inutilit uitio obsti
reprobando et reprimendo q est
magna pena qui plos alios
pene sint detiare p errozē et
legē cumule qz sūm leges pena
e bonoz spuatio et decapitatio
ut ff de malefic l. ueō nōt
hostis in fine Si aut queat de pe
na h canones et si petri e occul
tum t po pena xl dieb sic dicit
est supra Sed si petri e noto
rud cubicularia denegat de esse
dz p dicde Ult certa pena
mfligitur qua si clicus sit dep
nandus est at in actu mortuo
detrudendus Si laycus excmicatus
mfligit qui dz primaz cemit
uel si criminaliter accusetur hic
mfligit xxvi q v Non oz et c
si quis epi aut pbr et aliqui
n q uni admoneant ut in qu
priam ptempnit uge ab exercita
cione incipiendi staas ut xxvi
q v Si quis clicus Sed ecclestice
excumicatis ecclestice dz et pena
ecc in laycos qui si sint scelu
uberibus castigentur Si uero
libeat inclusione digni distringi
sunt in penā redigendi Ult
tales turpit de honestati de
prectus sunt arcendi xxvi q v
epi tales ecc sint infames cui

illis qui ꝺ eos ꝙcurrunt ymo effi
ciuntur irregulares pſtrim illi
qui enormit ꝛ hoc faciunt ~~irregu-~~
~~lares pſtrim illi qui enormit~~
videlicz qui ſacrificant dyabo
vl de ecclie ſacrimentis vl oleo
ſancto aut aqua baptiſmi aut
de corpe xpi et de ſilibꝫ ma
leficia exercent et ſortilegia
et hoc ō vez ſi talia ſunt
notoria quam irregularitatem
et indigent dispenſacōe ſi veb
occulta nō dicut tñ quida
ꝙ id ſit de occultis et manifeſtis
vñ ꝙ ꝙ concluſione finali at
teſtat quibꝫ xpianis ut eiusde
poſſit dictas penas debito mō
querendo bona a deo ſuo ſ̄p
irrigenes ꝺt de leproſo qui
in toto ſe ſubmiſit et in oibꝫ
volunti dñe ꝺns ſi vis potes
me mundare ꝛeio ꝙia vis bo
nū eſt qꝺ vis ſz neſcio an in
ſit bonū ꝛo ut augꝫ ꝺt tñ
nob aliꝫ infortuniꝫ i nobis
aut in meis eueniſſz infirmi
tas vl aliqꝺ tale ad gſtiaz
meam rectamq; diſtruendo pauz
et emendando ſi augꝫ ſupio
ris v iam noli petere ꝛ hoc
facto trinitas ſ̄ veraz ēoz ꝑ
via nature vt artis i aduto
rium nob aut ꝑ pres ad deū
fuſas recipere poſſimꝰ gñtid ꝺ
bona acquirenda vt de mali
cuadenda liceat nob ſemp tuo
ſubmiſſione et ꝓſuppoſitione
ꝺiuine voluntatis

Deo laus

Tractatus de apparitionibus aiarū separatarū dor. in Cartusia Erffd an. am

Rogamus vos ne credamus p spiritu verba sūe aplice ad plebem Thessalonicēn missa in epla ñra ij caude consolacōe credere ceu terent. ppt psecutōes arbitrantes p tūc qñ instaret dies iudicij prime fluxisse vtz ex sēgnibus eiusd tēpis predictis eis pōg ventur filiū pditōis que nos amēnim diuinū et eius fallacias in signis mendacibus ꝛc. Crue vba nō absurde assumi pnt ad ppositū nrm fateor enim pietate mea sepe mō a nullis poluisse q̄ opmarer de apparicōibus quozdā spiritū in quibusdā mostris cimiterijs et ecclijs sūe domibus q̄ quāq̄ non sint molestatōes ac tractōes terribiles se ostentant nō tm visibilit lapillos ollas sū alias res furientes mensis scrimpona subitātes ꝛc. nr tm vba eorū audiūt nr vident oculis. Intim q̄ licet turbatiua extant vt cria habitatores cogāt fugē et habitatōes solemnes de sede nō sine magno dāpno deq̄ etiam me fateor licē noticia in me et cōpassione tm esse. Et licz ordēs facte sint et aliqua cerimonialia siuata nō tm cessant ia inquietudo. Quid igit de hoc possit tarditas mea in hac obstrusa mā opmāi put deus dare dignabit posterioribus nō negabo nō pstribens in hijs certis et veris sencientibus gratie tatōe solemni in scolis theologie fm̄ assueta p me crebō repetita se salua et pmissa nec inutile studēi m videor aliq̄ de tribus speculād si tm vitas in hijs valeat

Primo primo ppter turbatōes hoīm fideliū submouenda tm ppt aiarū forte ibidē apparentiū subuentōes vt pagā plebit. Tum pp fideliū vt emendare vitā sua studeant. Amomtōes nec em̄ putō tales apparitōes fm̄ aput mfideles sū sarracenos sū iudeos esse qua tales cās aput eos locū nō hnt hoc cās mt alias nō estimo minimas licz aput mfideles alias apparitōes fm̄ nō est mpōle sz demoniorū sz nō aiarū expianarū suffragia posterioritū deq̄ em et nā ill agunt nec pmittit deus tra hūtit i aggredior hanc te nebrosam materiā que i sp̄ss sanctis aut doctorū nō sat̄ e digesta qūtū valeo tm ad fontē veritatis recursum habituraq̄ exim hauriuntq̄ vt bijuolis lectoribus ppositā vemā petens de tenuitate stilo et mā forte mīq̄ cristiana pbabile cā assignans nō ex pmis pnijs demeritue deductamq̄ nec em̄ hec materia subiecta e pnis pnijs salte hūanis sz voluntati dīne que hūano iudicio mīt obnoxia existit. De egressu aiarū a corpibus ca'm j'm

Contigit igit ad ppositū aliqua cōsiderandā primo de egressu aiarū hūarū a corpibus pmiaz mortis 2o de corporalibus et locis ad que pueniunt pōg egressū et de habitudinibus earū 3o de apparitionibus que fiunt ab aiabus exutis ad locos venientes 4o de experimentatōibus que sūt et que venerint illi spōg ad locos et quo dispositos expedit illos ee qui experiri diuina illa 5to de cerimonijs precedentibus ad ista experiencia 6to

de interrogatoriis ab aiabꝫ fratribꝫ
Primo quid ignoti valeant si vere
aut ficte appareant Quo quod sint
executores fratribꝫ si aliqua de
siderant a viventibꝫ et consolatio
nibꝫ et aduentus et recessus
eorū Quantū ad primū scriendū q
vtz in quorūdā reuelacionibꝫ
dolorosissima est separatio aiē a
corpe Nam pena illa excedit
oēs seculi penas licz ab hoibꝫ
alijs non sentiat Cuius ꝓ cō est
quia nāliꝫ aiē appetitus ad corpꝰ
rumpit et violacio istius appetitꝰ
nālis multū ē penalis sic ecē
in altera morte s vrorū aliorū
seu amicorū dolor ē grūs sic le
de Augo cui visū fuit q in morte
filii cuiusdā amici medici cor ablatū
fuit Ihc quia aiā aiī infusione
eius ad corpꝰ musicā ee habuit
si infundendo facta est creata et in
creando infusa ignorat i quo
ducetur post mortē et in quo
statu ponenda sit Erit q d ex
scriptura multa loca animā ee
si ignorat locū sibi deputatū
legimus ecē de electorū animabus
q difficile exierit corpa vtz
in vita pcōm q angeli descenden
tes ad querēdā peregrinā desola
tā in platea iacentē q hortabant eā ut exiret que tec
poterat exire donec melodia
dulcissima de celo veniens
dulcibꝫ meatū eā resoluebat
a corpe Hic de plibꝫ legimus q
chori celestes auditi sunt in
horis obitū nubilantes Recedit
aut aiā in corpe ꝓpter incon
tpanciā corpis et dissporcōē
qualitatū et humorū in corpe
in spūs vitales ꝓ quos aiā
opatur in corpe grossescunt
et deficiūt et potencie aiē tam
vegetatiue q sensitiue instru
mentales reddunt inhabiles ad
opandū quia ecē nō pt age sine
illis Etiā in actibꝫ potencie mate
rie zo de aiā oz plibꝫ intelligen
tem fantasmata speculā i desti
tuti potentijs aiā nō pt diuicq
in corpe morūd sic catarrus cordi
destructis nō pt cithaerizare et
disponit corpus ad aliā formā ꝓ
qualitates elementares siz ad pu
trefactionē consiuat aut aiā in
corpe ꝓ armoniā qlitū ꝓportio
natoꝝ opōibꝫ humanis et tui
uificat corpus manentibꝫ illis
quibꝫ destructis aiā recedit sic
videmus in membris putridis que
oz abscindi ne totū corpus inficiat
Nec tū aiā ꝓ postisionē aliquoꝝ
membroꝝ corpis ecē ptē amit
tit sic corpus siz desinit viui
care illā ptem ꝓpter cām in dicta
quia aiā ē tota in toto corpe
et in qualibz eius ptē tota. ca do
totū liat segregatū ee ꝓ integro
Nec q corpus pg aiē egressū
pt viuificari aut viua fieri nā
eria si eēt in corpe n iteratō
redeatur ad primū pristinū gnā eccē
sicuti pg in ptcō ꝓ destisione
seminis q gnāte et aliud corpus
organisēt ꝓ virtute decisā a
gnāte licz virtute diuina aiā
exiuta pt reuniri corpi eius
sic in lazaro et in iuuene tribus
resuscitato et sic fiet in die
iudicii generalis resuscitatio sed
d.q. in pluribꝫ morientibꝫ nō
appareat dolor si qi dormiendo
moriat verisimiliter quidā q a cruciā
tibꝫ nō vi pena si estimo q
mtus agatur quia in corde e
primū vnes et vltimū morien

Et qz mēbra exteriora pōt destitui
viribq; et pōt priuari operatibus
suis q; interiora ad que sanguis con
fluit ideo exteriora desolata manet
vñ lingua clamare nec manq; pul
sare nec aures audire possunt
si tota vitalis vis remanz in corde
Et si possent mēbra exteriora mo
ueri magna signa doloris vide
mq; Deo dñ pōt mors semi dulci
quia ad ultimā destructionē vi
tā deuenit et in eis pua est
resistencia nē q; dū illa cessare
pōt tam diu aiā manet in corpe
Deo siquidē grauiq; morīt ut
plurimū et diu laborantes extrēd
tranquillitē morīt. Ex illo
sē q; ex tranquilla aut qui te
stificē aiē a corpe nō pt elici
status boni aut mali post hāc
vitā sicut quidā ignorantes ar
guūt quia mors sē nē dispo
sitionē de lege qui Petrus de
dma dispositione alicui sancti mē
to penali morīt q; cepbi
alicui eq°. nā legimus sctm dui
et bñ in doloribus quibus dis
cessisse Et alios ecclās legimus
in tanta tranquillitē obisse vt nec
corpa eor potuerint sepelirī
vt narrat gr̄g de quodā comi
te qui tri papē sanctus fuit
receptus cui ad diuid i sepulc
quiescēs ex vestigio a dolor
de corpe eius et integrate cor
pis In vita pri legimus de duo
bus quorū alter sto et altere
viciosa quoz vir cui magna
tranquillitē et pena mortuus
e iudicer vero cui magna
tranquillitē et pace e defuncta
et pōt reuelatū e unū ee bea
tum vtroq; vero damnatū pōt
eni deus in ponti electos ut pōt
sint secū cū verbos q; renunciat
q; homo corp ut in futuro nil de
cede speare habeant vtz lucr vi
de diuite epulone et lazaro sto
Credim tri benedicz diu mice
mariā sū dolore ab hoc seculo
migrasse sic sine dolore potuit
saluatore seculoz Et similit
Johānē cui ipo secus crucē gms
sa erat et potes repim electos
dei p speciale priuilegiū dei a
penis morte p̄seruatos Deo qui
optat pariter cū eo habitare sui
corpis possessore prudeat i imo
centia sua vita q̄siuare nec eni
mala mors est si penalis fuit
se bona vita Sed quis educit
aias exeuntes de corpe ex q° iā
nō sūt sue potest oz i q; p alios
ducant Ad hoc licz in scripturis
certā nō reperim⁹ ēnsionē pos
sim⁹ estimare q; angeli quibq;
cōmissi sunt educūt eas aut
si dānandi sunt spūs tartarei sic
refert gregor in iiij° dyā: de
quodā Cerbonio diuite qui in
fine vite sue vidit vidiq; ea
se multitudinē demoniū crude
lissimoz qui exitū eius expectā
bant et eā ad infernū deducere
sibi in vita prēm de quodā hoc
remoto cū aiaz cū tridente igni
ta quidā tartareus spūs extrāit
Immanitatē morientis expressit
vultus an passionē qui in ozōe sua
pōt cenā i orto fracto e sudor eius
sic gutte sanguis descendentes in
terrā lucr vr Tal anxietas e
in moriente qui ibi puenturus e
vbi pmanebit ppetue sui bñ si
male et ignorat q; in qb ptem
sua diffinita irrecuperabil de
clinabit Sed an in moriente de
mones sp se ostendat ad hoc ex

scripturis possimꝰ rñsa elicere nã
m vita sñi martyrꝫ legimꝰ eũ
sto demone moriturꝫ astitisse que videns
martyrꝫ dixit Cur hic aprs tru
enta bestia nõ m me fimeste re
pies Gregoꝛ ẽrã m quãdã amelia
videt ãmã ꝙ ner ꝑ morienti
defuit sup id venit em̃ pncepꝫ
midi hmõi et t̃ me nõ hz ꝙ ꝙ
ẽrã beda videt id velle ꝙ in
cruce pendenti nõ defuit sn
alijs ẽt revelatoribꝫ legimꝰ
plo pntes visi sunt demones ẽra
morientes sic id refert gregoꝛ
de Crisanio duce et vite secu
lari ac carnali dedito qui eos
vndiqꝫ vidit sibi insistentes et
aiãz tandẽ eũ capientes ad mpa
na quoꝝ species tam horrenda
est vt hñ referriꝫ qui eos vide
runt ut porci in caminũ ignis
ardentis duci vellent ꝙ vno
ictu oculi eos mtuo odio dnꝫ
erit dapnatꝫ cũ talibꝫ t̃ igne
sp ardeꝛ bi i ꝙ ex pfitate
demonũ deꝫ lege qui nllm
mteptatiõ morituꝝ relinquit
mslõna clemẽcia fragilitatẽ
nrãz ꝙsuaret ẽt visibilit
se mgererẽt aut nisi angelica
ptectione phibeãt sic refert
Cirillꝰ scribens ad sñm quẽ
de sto ẽt Eusebio discipulo
Jeronimi gnta mfestacõe eũ
mpugnabãt morientẽ et nega
re deũ ac desperare compelle
bant de morte Jeronimi vbi
horrenda de tribꝰ resuscitatꝫ
legimꝰ remediũ i ꝙ demones
ẽra morientes nõ videãt effi
catiꝰ ꝙ pntia devotorꝫ psumꝫ
m ocoibꝰ et lege apta voce
passiones xpi ex euangelijs
et symbola ac letamã que
que audientes demones fugiũt
Cui refert gregoꝛ m onelia de
quoda secular m monasterio
secularit viuente qui cũ ad
horã mortis veniret vidit dra
conẽ ad se venientẽ et caput
eius m suo ore absorbentẽ et
clamauit fribꝰ religiosis pnti
bus Dicẽs Ecce draconẽ deuo
randus sum qui ꝑ ter pntia
vraz me devorare nõ pt Ci ei
datus sũ cur ꝑ vos morab
pacior Cui fres signũ crucis
mpme tñ. cum ie. volẽs nõ possẽt
quia ligatus sũ a draconẽ tr
fres cadentes cũctis cepẽrũt terrã
orare surgẽs draco cessit Fere
ordes devotorꝫ ẽra morientes
multũ valent Sed ex quo pg
aiãz egressũ a corpibꝰ mor
ad iudiciũ ꝑticulare trahunt
pt dubitãdũ ad que locũ ducãt
vbi iudicant nec em credendũ
t ꝙ sursum ad celũ ocũ ducãt
ibi sinaz expectantes maxime
de reprobis et mox sñia pcepti
ad mpna pitrudãt Nec em
dignitas loci et indignitas aie
puerse hoc fieri patit sed veraz
vez sit nr de aiabꝰ purgandis
ꝙ eclibant de celo ad pgatoriũ
deorsum ad gehennã itaqꝫ vide
rideũ ꝙ sic qui bz regi in
qualibꝫ pte regni sui iuste
locũ iudicij sibi pt vendicare
ad placitũ sic deꝫ qui millo
loco ophendit in quocuqꝫ loco
pt iudiciũ ꝑticulare exercere
aiãz nob ignorantibꝰ maxie
quia hoc i mstanti credendũ
t fit ꝙscientijs aptis tamen
libris in quibꝰ manifesta erut
abscondita cordis nri nec ecclie
sardi nec mtropolitani locũ aut

ſi tñ ſmē audiende licet gñāl
udicij locus credit fily m loco
vbi xp̄s astendit ſcz m valle Iosa
phat cta monte oliueti vbi et
mariq sepulta fuit ſ Ieronimꝰ
vt dr Iosiel in Credendū tñ est
q aīe ꝓfectꝰ mox pg egressū
ad celū volabūt ſ ad pauli dſi
derīū habeo dissoluj et cū cō
xp̄o hic aīe mſidelitū mox ca
puīt ad mſmū sine udicio dis
cussionis quia q̄ nō credit iā
udicatꝰ ē Signū sue damnacōis
ſecū afferens mſidelitatē quasi
ad deū nō ptinens nec ad meritū
eiꝰ p angelos aī bonos et malos
credendꝰ ē oīa ista ad mſterij lig
legumq m multis reuelacōibꝰ qđ
pg egressū aīaꝝ dispōita et
ornata sunt tribunalia p iudice
ad smāz ferendā q aīas adduc
tas et magnū apparatus exercituū
ibid̄ dñi ī Sed ḡ visiones
ficte credunt ad āmonicōz viuoꝝ
qu nō pūt pcipe visibilia msi
p signa visibilia sic greḡ dicit
m iiij dyalz Sed quanto tra
messabit tuū iudē credendꝰ
est ſanctꝰ iudicandꝰ videntes ns
tissimū iudicē iudicē at se multis
penis obnoxias nr̄ se posse exer
sare vbi tuū fugę eūt mipg le
et apparere mollicie et nullū
ipis supest cōsiliū ill̄ aliud
msi smāz iudicē metā et ire
uocabile audire tuū ctē melꝰ
multis fuisse si nati nō fuissent
aut spontes aut tane fuissent
vt ille trox sp̄ ieēt mortuū
pectoribꝰ nō sic crarent ad pla
cuas dignitates voluptates
que augent cōz tuū reddendū
udicē vellent tuū multi ponti
fices reḡes et alij i dignitatibꝰ
statuti q fuissent pastores ouiū
subulci et ōm vltimi vñ q dñs
In magno aīaꝝ periculo viuūt et
iacēt l' ḡfess aduc modicū luy
m xp̄ianis ē ḡ aīt mille annos
dixit q hodie dicēt si vnus
legum de quadā anthonitano
ꝑo qm adductus ad iudicē anꝝ
ꝑecaret sepiꝰ dixit dignissimū
mſmo et petiuit ut nō poneꝝ
udicē Sed heu tam ecclaḡ
tomtruū pauci nō addictū vñ
nō solū dormiūt ſ et mortui
sunt et q̄ ebrij nō expergiscunt
Ideo cōmt cātia q ē mſerēdꝰ
q dicā ill̄ q facā dñi ml pfe
tū aij tñ iudicē Tremēs factꝰ
ſū ego et timeo dñi discussiōnē
nt atꝫ ventura ire Consulēdꝰ
ē iz cuiꝰ q pudeat sibi tempe
ḡē dñi vacat ſ ad Iosiꝰ ꝓfe
mes vipperus quis dabit vob
fugę a ventura/ Consiliū ei q
ficte igit̄ dignos fructꝰ pñe
ę tij et tuę m ē horrendū vere
erit merdē m manꝰ dei vndq
ad ebe x̄o q̄ potentes potent
tormenta patient fortia vi et
districtissimū iudicē hyb qui ꝑsiū
fiet ho de abutentibꝰ dignꝰ
scz ambitiosꝰ salutis hyb q̄ vult
et humilit sitiēt deo ītus sta
tibꝰ hunc

Capitulū septimū

De receptaculis aīaꝝ pg eritū
de corpibꝰ qđ sint z m
ꝑtit Dicendū q ſ Doctoꝝ dñi
mi smāz quatuor distinguūt
receptacula seu loca aīaꝝ pg
hanc vitā ſ tā ꝑpetua vnū
ꝑpale/ primū ē celū empyreū
qui ē locus btoꝝ qđ m sc̄ptuꝝ
ꝑadisus nūcupat ꝑpe sue claritē
et iocunditē/ 2m ē infimū sub
tra creditus ſ greḡ m iiij

dyal ꝯ vbi reponent demones
infideles adulti et pueri xpiani
n morli pat sine pena hmr
exeuntes z n t hmbg pueror
tm fideliu q infideliu hmr
sine baptismat sacmento exe
uncij qui oes pari sorte udi
cant qui quid sit pua pena
sensibili ꝑtrue victuj sint
z facie dei priabunt ex quo
p origmali solo plumunt pena
dapni nec aliqua actualia pcta
addiderit quor corpa pg morte
no dut remitteje sacth sepe
liri ꝑtiu t purgatoriu qd ple
rigz greci negtuerit z male
ꝑ illis qui hmr exeut sine mor
talibg aut si gmiserit morlia
pentuerit z no plene satisfe
cerit aut eis venalibg solis
hmr exierit et hoc hz testio
miu ex spturis sctis na paulg
1 Cor vij Dcia gna hoc pdit
stz ligniu fenu stipula que tar
dius cu igne gsumunt
tales salui erit sic tm qi pig
ne et xpo dt qui n spm sctm
blasphemia dixit nec in hoc
seculo ei dimittet nec n futuro
Sed igit aliqua n futuro se
culo remittenda et no morlia
z venalia Nec obstat ho illi
deo greco iij dia et hoc tm
suptue n canone d xxv qual
qunqz hmr egredit tal n
udicio pntat na hoc promerut
ut sibi n futuro pcta dimit
tant Due aut sunt aoca aut
mora habet n canone d xxv
est aut pena purgatoij si quos
eadem cu pena mfnj licz minuz
ra hz ista no sed no dubitat
acbssima ee pena purgatoij hij
dixit augg in tractatu pdicto
qui licz no sit eius ignis stz purga
torius unus unico tm modo t afflictiuj
excedit eam oem penam quam hic
unqz aliquis passus t aut pati
potest Et n epla cirilli epi ad
augg dr q malit q hz quilla
penam exputus esse oem penam hoc
mundi q oes homes ab adam passi
sunt pati usqz ad diem udicij q
mia ullaz penaz pati p una
die dt richardus q moderate pe
na p patre hic uolumtarie assum
ta plus libeat ac satisfacit
p patre q magna pena n pur
gatorio que no simpliciter t assum
ta si mflicta et allegat aliga
zel q pbitz t iiij quidt q
pena purgatoij t cruciatq mesabil
de hoc l iij smaz d xx stz
difficile aut sit cuadro hoc p
gatoriu ex uno testimonio xpi
facile ꝓbendi pt dt eni agit xij
omne verbum oriosum qd loquti
fuerint homes reddent roz de
eo in die udicij otiosum t qd
utilitate aut nrite caret et
q difficile sit mi et venalia
cauere ac plenam pnaz p mor
talibg agere satis appareat in hu
mana querstione In iiijo dnaz
greci emdat qd venalia stz
assidua otiosa hmo imoderata
cibus potus tuce rei familiaris
que uxe sine culpa agit et ab
hijs q culpa qualit declinari
debeant strictius aut no n trubg
rebg error ignorancie scrupu
losos de isto et similibg penit
aut saltem p aliquo reputat
et tm oz q ignis tulio ꝓbabit
Uerum istud negandum regulam
n n patrem dimitti stz gtuone
actualem ut habitualem n gne
uel n specie etiam venale contrario

ver requit dolozē de admisso
et ꝓpositū de nō ꝯmittendo et
impostezꝑ abstinendi ꝯsidet
se quibz an in quo bz venali
ista duo sibi assit scz dolor
de ꝯmisso et finū ꝓpositū absti
nendi impostezꝑ Si hec sp nō
adessent nō sic celeriꝰ celabē
tur in ꝑꝰ dimissa ꝙꝫ ia clare et
ꝓtas illig dicti Augꝰ nullid
deo venale qđ fiat mortale
dum placet et habet in canone
d. ꝛeu dicā videt hec aūt
si tū bene intꝛeta vera ē et.
vis ponenda est in hoc vbo
placz ꝺ̄ꝫ duplex placentia
hoīs quedā nō repugnās di
uine ꝙplacentie et de hac noluit
ꝙꝫ Augꝰ intꝛare illoc placet
ea qđ hoīs et sensualitas sp
subiecta tū vōi que mox tradit
rōe impante aut dīna lege
aliud suadente et ꝺ̄ venalia pla
cent ut vba rotosa risꝰ sopng ꝺ̄ꝫ
moderatꝫ zē alia sunt ꝙpla
centia qđ aut scꝝ vōz aut
dīnā voluntē quoꝝ actus in se
nō sp qrit dīne voluntati ex
posse si cor sic fiere adhet illi
ꝑ delectōne ut si ꝺ̄ꝫ fieret deo
nō placere adhuc nollet de
lectatiōe sua frangē nt ab
ope cessare sz ꝓsoluere velz
in sua volūte q̄ dei voluntē
ꝺ̄ꝫ si ꝓpter qrit et in eo
voluntas auersa est a dei vo
luntate ꝓpetua que auersio
ē formale in oī ꝓcto mortali
et nō est mortale nisi est ista
auersio In talibz ponit doctor
qrtꝰ in hisdombz in choreis
i ꝙtuum ꝓpotationibz rotulatoribz
diuicatoribz in quibz quidā
totū vitā ducūt et ꝙplacentia

ponunt finē in hijs ḡstituentes ꝺ̄ꝫ
si a deo ēent ꝓhibita cessare aut
penitere nollent vñ assiduitas
et ꝙtemptus vitandi et mḡtio
illa redundat in dīnā offensā
absqz alio motiō ista venalia
in se opa finit mortalia ꝓt augꝰ
volūtate hoīs a dei volūte
nā dīna voluntas sꝫ Augꝰ sup
ꝓbat in ē vā oīm voluntē sꝫ
hoīm voluntates regi diuī
nam nil deq̄ qrit in actionibz
nris nisi sua voluntate teste
samuele ꝛeliqz ē obediencia qꝫ
victime ꝙ ꝛeu Negz enī deꝰ
voluit ut ysaac occideret cui
ꝓcepit abrahe vt eū immolaret
si volebat vt voluntas abrahe
esset ḡformis dīne voluntati ut
ex hoc dei ꝓbaret et ozee ysaie
accepto mandato a deo vt for
nicaria mulierē acciperet si non
obediss mortaliter peccass In abq
ꝛ dei ꝓcepto nō querit nisi di
uina voluntas qua mutata id
ꝓceptū nō sunt ꝓcepta vtz in
ēdiuisione et legaliū obseruatōe
Et hūg dicit ī ꝑ de sīo pauli
questione In potis voluntarie
manere nec velle penitere nec
corrigē est mortale venia qz peccd
blasphemia ē et potius in spūm
sanctū irremissibile Est tū aliqua
dei voluntas ḡsultiua qua nō
sp tenem ꝛ sequi vt in consilijs
euangelicis alia ꝓcepta et in
hac tenem ꝛ nras conformare
nō sp tenet Si volito si in mō voluēdi
i velle debem id qđ ipe vult
nos velle vtz ī similib tm finē
Ētre ꝺ̄ꝫ caute ꝓspiciend est ne
inrediam tam ꝓpatorisū ꝺ̄ꝫ mis
mō ꝺ̄ dictos mos auersē volu
nō sēs considerāt Et credo ꝺ̄ꝫ

plures sunt in ponti vita quoz vo
limtas cet si ꝑpetue possent q̄
uiue in dulcitatibꝫ voluptatibꝫ
cū nil cruciaret de deo seu prime
sione felicit ethe hij tales fine
sui pont in tpalibꝫ nr̄ se legres
agnoscut et credo q̄ i magno
periculo aiāp vivut ꝓpt mtitudoz
rebꝫ mlcēte Est em in ipl
auersio a deo et cōuio ad gmm
tabile bonū q̄ siat mōlia pcā
Circ q̄ receptaculū sūt pga
torij et stiend q̄ vng locꝰ gnal
creditᶻ ee in quo aie pg essent
sum a corpe pducunt regu
larit i mferiꝰ pte tre vbi et
creditur ee mfnū Q̄ greg iiij
dyalꝰ Iste locus tenebrosus
pleng acbissimis pcis liz si
miliᶻ et tm̄ lūt et si aliquos
poᶻ ch locus ee qui et mfnū
liz pene sūt dentes et tig q̄
mita et demita aiāp legimꝰ
tm̄ sup terr ecc̄ plures esse
locos penaꝝ in quibꝫ ade defue
tor purgantur et ista pgatoꝝ
ria sunt ꝓtereuntia ex spetiali
ca ipis a deo attributa vel
deputata aī die iudicij si pg
die iudicij oīa pgatoꝝ ia quale
q̄ ꝓtinualiter cessabūt ꝓfert
greg̃ in dyalꝰ De pastasio
sce aplice Imtono mirꝫ scriꝫ
vico ita ut ecc̄ quida demoniacꝰ
eiꝰ dalmatica feretro suppo
tam tangens sanatꝰ e pg multū
vero tpis cuidā ꝑsonaꝝ capma
no ego ca sanandi in balneis ca
lidꝫ ingressꝰ eundē pfectū sibi
ministrante repit que videns
epc̄ obstupuit et q̄ ibi tantꝫ
vir ageret inquisiuit Cui ille
rndit q̄ multa alia causa i q̄
penali loco deputatꝫ sed n in
pte laurentij q̄ symachū papam
tpe scismatis consensi sed pter
te q̄ me deplacare dnm et in q̄
cognosti qz exaudituꝫ sis si tut
redieris me nō inuenies q̄d ita
factū est qz nō malicie sed igno
rancie errore peccauerat Nar
rat ecc̄ ibid de duobꝫ egrotantibꝫ
in duob locis quoz vnꝰ ad alium
misit nuncium dicens vade et
dic stephano vt geritus veniat
quia cito naues parate ē ad sici
liam/ pit̄ duci debeamꝰ nuncio
in itine constituto stephanꝰ mor
tuꝰ nunciat et ille alter q̄ nuncium misit
mortuꝰ nunciat et ambo vno
monumento vocati Ez cito ad sici
liam dt greg̃ quia in sicilie
insulis. cruciant ignes tormentoꝝ
vt narrat q̄ noverunt et horrent
grē fimbꝰ dilatant et quic
tig mundi appmquat tanto plēs
anas exurendas ie locus detinet
Et hoc fit ad vmentū torquen
cionē ut ecc̄ sensibilit videat
qd ecc̄ credē noluerūt Et silia
narrat ibid greg̃ Petꝰ ecc̄
damiani magne sanctit et stie
vie narrat quō quidā clicꝰ colo
nien quoda tpe vadū fluuij
ptransibat et vidit stm̄ seue
rinū colonen epm̄ nup defun
ctū celebrē sedatq̄ vicū ecc̄ mi
ratuꝫ torrentē cōtinē in colonia
apt eiꝰ sepulcꝝ qui tenuit
ꝑcem clicis ne vltꝰ trānsiret
quo viso clericus obstupuit et
tunc ie tantus vir detineretur
inquisiuit dixit epc̄ Da mihi man
tuū et que ita me sunt non
audituꝫ si tactu dicte Cuiꝰ dex
manū clicꝰ fluctibꝫ impressit
in ictu oculi tantꝫ ardor ei
absorbuit vt undiqꝫ carnes eiꝰ

resolute defluxerut. et ossa nuda
ve sinibus artubq remanerent
ad que clericq cu tam celebris
fame et nois tui tocius ecie pro
mis celebratur. cue pestiles ifa
vocago te gstringit. tantoz pcli
dolor mcendu ardoze fue ceuca
ris pt seuerius Nil aliud re
manst nj me ultione polcteud
pt hoc tm. q hoas cuocias
p distincta hoarz spacia non
psolu. qua in aula mpatorf con
stitutus. gsiliis secularibq uelie
ment me implicaui Na mane
mane dia sil coartians. tota die
negotijs ngruentibq uacabd
Deo huiq ardoz fero supplicui
sz oipotentf dei ultriz mplo
rem clementia. ut manu tua
pseme restituat sanitati. qd sta
tim fctu est. et dixit ad cle
ricu vade mq fili. obsec fres
ecie mee. et alios spuales uiros
ut p me pces fundant. indigeq
subsidia qrant. sucturoz uolu
mstrant. hys em pacti. ego
mox de umeru penaz harpe.
pediaz. et expectantibq me
btoz trubq letus adiugar. dei
ista reuelat ecl'e sanctf. ut
oes ecie debeam. qz si n vidi
sic puniri nj credo q fractuq
e ecie expauescat tm legens
p audientes Si tante stitatf
uiq occupatq p qm utilitate
mpali no meruit exaudi. q
uictim et sil dicendo hoas.
sj. adhuc tyrannida ignis tor
menta sustinuit. cp putauid
e de milf nj pcti etate. q nulla
morte seu ultione expulsi. sz po
lupbq et tamq pacantes ut
s mandatu ecie ecl'e hoas to
mutrim dice uellent qz pzp
senserint tales ignes tue ueracio
dabit eis intellectu. cp uiuentes face
debuissent. Et e aliud receptacu
lu no niaz sz spiritui inmudoz
sz caligo tenebrosa hui aeris in
quo mneat multitudo demoniu.
usqz ad die udicij detrudat ipt
exercituu hoiu. ex reuelacionibq
no dubitant habitare demo
nes medium ministeriu aeris. qd
e frigidu et tenebrosu. Et ut
sup a sanctf. tamq apes hoies
circuec. sz et angeli uisi sut eos
a nocumentis phibentes. Et alter
sq pater uidit. sup capda mostra
ima les demoes. et sup grande
tumulu solu unu ardosu. Et dm
e illi. se unq solq sufficeit teptare
quia oes facti ei uolunte In
claustro uero rebellisti de
monibq. et io multos ignis tepta
uit. Ner io demones in aere ca
rent tormentis infim. imo sz glo
ignis sp serui seruit. qui ignibus no
agit sz uirtute loco. sz sic mysteri
um sue iustitie. que iustis
qsq nutu ut demutu no locu
Sed q̄reut doc po sniaz die
erute a corporibq. po quos pmunt
in purgatorio Ibi diuersi diuisa
dicu. ut magna questio de ip
facietia est. solu euadu e. ne
aliq nobisecu affectuu purgandi.
qz no decrut tortores. Credo
tu po angelos bonos deputari
ad loca tormentoz. sz no eos pu
nire. quia sut eoz custodes pric
futuri Ner est po demones. qz
ia eoz officiu teptandi expuit.
sz p sua iustitia ut estimo pu
niunt. licz forte demones pos
ee ponte. et quasi de pene
earu gaudentes. hoc tu no diffi
nio Ner e sua Richardi de media

vulla mysterio iij l' D xx tm. z m.

De apparicionibz spiritum pz egressu de corpibz dicit experiencia et historica cogit fatei q spus tam bonorz q reprobor. ali qn venit aut mittunt ad vnes vt solz p doctr tractat iiij sm thz iij xlix q quo notat petrz de tharentasio sz legd gnem. sic odo in die iudicij scribit nllz ait scribit de mstio. hm vero dispensatione dna gradit aliquos posse cruce ecclz de mstio ad tempz. sz dei placitu. ad eru dicione hom et locor vnentiu. no impetum sz ad tempz. Nam iacobz de voragine in spus sz nombz dt. q arles pz morte sua. apparuit cuidā discipulo suo. rogauit q ageret an adhuc dis putarez ipe q nl no sineret nisi penas quas sentire cogebat et tn Augn dicit eu ee dapnatu sicp pō absorpti sint ut petre iudices corp dt. Con para ecclie xo. absorptus est. tremet apud mseros sic legitur et fabulatur de quoda magno theologo. qui plibz beneficijs erat ditatz erat. Cu sug epm sua sit. ut resignaret alijs. reten to vno. qui ipe. temptabo si eu plibz beneficijs potit quos sal uari. aportuo eod. mstra mense apparuit eid epo studenti. qi umbra tribilis cu gemitu dicit Ego sum heu heu miser iste magr theologg inclitu dapnatz qz superbia et pompa seculi dilexi et pbende no restituit ad et addidit. qrens ab epo. est ne aliquis supuiens in seculo ipe epm. quo tu tantz clicz ista qre vt tam cito recedz mundz similiter Nam defuncti. nalia sz augmtu memoria ee no amittit. aut de functo. rte magr qui defuncto std. tanta infinita multitudo aiarz cor ruit i infnd. q tot horis no recedz vne i mundo pō tantu dolor et angustia in dapnatz q nl penitus retinet i memo ria nisi sensu dolorz et pena die. vi nob q aduenimus mille annis nr memorie amendanda sunt. et nlla oblivione delenda si tn vitas militar pacto. fateor me talia legisse et apud mul tos famata De meo veo breuz recepi legimus i omelijs pape et in l' iij diaz apparuisse sctos petrz paulu et alios sctos i consolacoz fideliu. et aias corp ad celu pduxisse Et Augn dt in l' de cura p mortuis agenda de sancto felice mar tire. qui crudb nolanis visibil apparuit cu a barbaris oppug narent. Et ecclz credendu est. de ijs que in purgatorio sunt. q hm dna permissionē. a suis re ceptaculis egressi. aspectibz hom apparent. no tn quicqz aut qd cruciandz voluit. et qo ad ad suffragia expetenda. aut ad vnos admonendos. vt ex predentibz clarere pt Ha Augn in psalto l' de mor tua di vebz vnentiu utend aie mortuor. vt de alijs taceā meipm puto me mea. nulla nocte deseret. que diu vnet tea malgz me secuta est Sed cur tam raro apparent vne tribz. videt mi. q forte multa corpa ut hom vnentiu. hoc hoc impedit aut demitti vt forte si crebrius apparerent

Vñ sit petm/ pete. mortuos pñtari viuis

putarentur sole ille saluande
vl dapnande sic apparentes Ecc
ppt fide vnientiū. ne in euacua
retur. que ē de ūnsibilibꝫ dr
ens dbeahā ad dnm̄ē postulan
tem ut lazarꝝ mittet ad quīq
fres suos. habet monsen et ypse
tas. audiāt illos Ecc expedit
eos aliqñ apparere. ne putet
deꝫ oblitus vnorꝫ vl nulla ge
re cur̄ de viuis seu mortuis
¶ Sed an sit petm pte aut de
sperare. vt se viuis pñtent
ꝫ ome petm̄. salte ē ī caritate
dei. et q dei scepta. et hō in
pñti nō apparet. si nō ex lem̄te
vl vam̄te. sz ex pia mtentione.
ad sciend statū alicui amici aut
benefactorꝫ. seu pentid. pcedat
ut suffragia eis mpendant. ad
ticig liberand de penis. et hō
apparet ex eo. q aie defunctorꝫ
sponte se vnis repntant. vt
dictū ē. p subuentione. Cuꝫ
hō nō poz a deo peti. et
hec ē sententia sc̄i tho. nec
hoc ē tptare deū qz fit ppt
utilitatē alīus nr̄ aliomō sciri
pt msi p reuelacōem. Nec fit
ppt lucrū tpale. nec mtendit
sume exprimentid. an deꝫ pt
hō facē. sic filij isti m̄ desto
deū tptauerūt. sz hic petit
ut deus qui pt̄ ecc velit et ad
dei honorē ꝫ ora que dicta
sunt. quemūt m tptatiōe vtio
si a deo phibita. Ne tptabis
dm̄ deū tuū ait m̄. nec
ē grīm illi phibitorī. nr̄ amor
tuus vidētē mqrendo.
sz fidelit et utilit vitas inda
gatur. Deloꝝ vero vbi se isti

spūs soliti sunt se pntare vnicubꝫ
nō puto dari detiatē regulam.
qua hoc nō cadit sub arte hu
mana. sz existit in sola dei volūte
Ex eo nō ē mqrenda alia. n qz
ipe sic vult sz. sic nr̄ de aliis.
quoꝝ eō m̄ scripturē nō gtmet.
ut hic in uno loco fiūt mta
tula. m alio nō. et hic aliquos
xpō sanant. aliquos nō. In ipō
sic dugꝫ dr ad plebē ꝝponen
nllū pt̄ seruitad ḡsilīū dei. poz
tū vidēd eō ggruentie. ut ipse
aliquoꝝ mita vl demita. aliqua
aie ticig ul tardius liberarent
de penis deo aliquas ibi appa
rere ubi ticig suffragia prope
ab amicis possent. alie vero in
locis occultis ꝑductig punitiua
nulla n̄ gma suffragia prope
rent. credendū em̄ est nitoꝝ
impfectoꝝ alias ticig liberad
a penis purgatoꝝ. que secū pua
purganda ptraxerūt. q alioꝝ mt
toꝝ pfectioꝝ. qui secū pluria
purganda attulerūt et tardig
liberant. sz pg liberatōem eaꝝ.
multo excellentig m celo remu
nerant. h dicta doctoꝝ. quia
ticig liberad a penis et am
pliꝰ primāi. nō sp pari passu
ticut. quia alia et alia ꝛ̄ spiritus
vñ multo felicior censet ge. qui
tardig liberatur et excellentig
premiatur. q alt eg. qui ticig
liberat et mig remunerat. qz
vna ē tpale et actiue. alia
ppetua et eqle. vñ sic dicit
doctores. quibꝫ anq̄ vellem
tacere. mima occasione ystorie
m̄ tel. porrig vellet oēs mundi
penas vsq̄ in die iudicij tolle
tacere. Neq̄ em̄ sp in locis ū
peccauerūt. credendū ē. quas

De locis ubi ap=paritiū

punit. vt p̄cedencia p̄bant licz gō
aliq̄n legat̄ factū fuisse. ybicūz
t̄n sunt pene eas sequūt. sic
dicim̄ de demonib̄. q̄ mſm̄
¶ De tpe ap̄= ·i· penas mſm̄ sc̄m potant. de
paritōis diaz tpe vero apparicionib̄ diaz
quo ad earz reuelacoz / ecce do
q̄ gō utin̄ pendz ex dīna vo
luntate. licz sc̄m eam legam̄
tpe noctis tales fructus ꝑpe
quietacionē sensuū exteriorz. et
curaz sēcularium cessacoz. q̄n gō
magis ē capax ip̄ius ac magis
dispositus / deo de abrahā / iacob
damele legim̄. q̄ tpe noctis
facte sūt reuelacōes dan̄ ꝛ
cui dameli p̄ visionē nocte sēm
ē mp̄lū dic̄ et nabuchodo
nosor regi eod̄ calo. et ioseph
silr̄ gen̄ xxx v dic̄ et pharao
oī regi egipti. ſſ gō no est
de nr̄i te ſ aggriu te. ꝓpuit
em̄ ecc tpe dei. se aīe reue
lasse ac ostendisse. quib̄ ac ad
se. se parate essent se ostende
ꝑ ꝑter celeriore liberacionē / ap̄u
rent aut dus̄ modi. no q̄n se
¶ Nō d̄ nīcos vīsibilit̄ m corpe. aut i effigie
vīo corpali sic demones legunt̄ in
assūpt̄ corpib̄ apparuisse. vt
in vita beati martini legit̄ ꝛc
ſ tusibilit. vt solit̄ vox. sonus. ꝛ
strepitus. tripiatus. a vnientib̄
ſ. p̄cussio. ꝓiectio. sibilacio. aut
stridulacio. gemitus / luctus / planct̄
aut plausio manuū. ut attendēs
reddat̄ horiē. ad inquirend̄ et
videnḍ. Unde credit̄ q̄ in loc̄
sēpat̄ ab hoīb̄. no se ondat̄ sil
tem ipa cui liberacioī. q̄ cessan
te causa cessat effectus licz in
loc̄ sc̄orsū p̄nt puniri vt dem̄
est. Et qua / no est ꝓpcio mī
aiaz vnientē in corpe. et aiaz
exutā a corpe. io ſ cū terrore
apparet vnientib̄. nr̄ mīp. q̄
etiā angeli sancti no msi cū
terore magno. ecc sanctū appa
ruerit / sic ꝓcepit in quad oīe
testat̄. De quib̄ sēo moriente
ꝑ eq̄ alia dedūcenda. angelor dei
p̄cepti sunt a crīstianis. q̄ pene
ab terore p̄cussi fugierūt. Et
damel sēm visō angelo pauens
corruit in facie sua. et languit
et egrotauit p̄ plures dies
/ et n̄ l in eo remansit vsus
dan̄ viij et x cui ſ deo forte no
stris q̄bus expedit. uident tibi
reuelacōibus mīsse. msi valde
fortit̄ ꝓpterionat̄. qui no defa
cili tēntur. quia p̄ experiencia
puto sc̄i. q̄ aliqui visū ſ
aut loc̄ penalib̄ mīrabile
mederūt mſm̄itate oz gō ad
dispōitos tam in corpis ꝓpteriōe
ꝑ in aīe p̄gacōe. qui deliros d
negligere volunt. et de q̄ pgea
videbitur. Hoc tñ negandū ē
q̄n q̄nq̄ visibilit̄ apparent tā
aīe puersoz q̄ mīstoz. Nam
legit̄ de quadā romali ap̄d
vitā i. Jeuuinis et ordīb̄ ducēte
que xō die suo ꝓfessōi nigrā
et horribil apparuit. Cui
confessōr. nos te putabam̄ sanz.
quō nūc sic appares. que se
dxit dapnatā ꝑ vanā et
superbiā. quā nulla sibi silem̄ es
timant. omēs inuidendo. sup
omēs se extollendo. io ad mīma
cecidit nūq̄ redimenda. Ecc
ecc de aīabus in p̄gatorio exīb̄
sūt. no est mirandū. sz q̄n
parent aliq̄n visibilit̄ vide
ex forma apparendi facile
ꝑ apphendi. an sint aīe mīstoz
seu celestiū / Que aut aīe sic ¶

aīe exute a corpe apparent cū horrore q̄

post egressū. aīe. primū acerbissime et hoc ex multis ar

acerbissīe puniunt pq egressū
ꝓz ponit ꝓphāe: ꝓo quia aīe
se nō tetardant mole cōrpis. ꝛo
vehementissime desiderāt deo
vnirī p feruorē. et quīto intensꝰ
e actꝰ desiderīū ad rem, tanto
maior pena ē si differet. Nam
semen ex plūa nāli. q motus nā
lis n pōt ē remissus et fine
intensior. sed nāle desiderīū p
tingendi ad tm̄ ad quē. ī sp mo
bile quiescit utz in motu lapidꝭ
deorsū et cētera talia ꝓbāt. q motꝰ
nāliū fit p limitē breuissimū
et mōle citꝰ venīat ad motū
nāle Dic in pōnti de nāvꝫ pq
egressi. que nāliter appetūt quā
ꝑ suo principio s. deo. inquie
qz vident tpā quietiorē idue
misse nisi aliq obstaret. sed ex
eo q tanto dor ē lesio. q to
maior est lesiō apprehensio. sic
delicati plus afflīguntur per
paruas plagas. q grossi crudeli
p magnas. et sic exule exīēs
in pēnis sūt forciores apprehen
sionis. q dū erāt p mixte cor
pībꝰ. quia ita pudores q prius
sed quia totū lesio et sensatio
lesionis in corpe causatur ab aīa
utz quia pq separatiorē corpis nō
sentit. ī si aliqd ledens agit
in aīaz. patz magis afflīgit pq
separationē sed quia pq egressi
aīe sorte vidētur mutatū est q
sorte multo penalior est q forēd
extra militantes. igit grauius
illi puniunt? Ad hoc ignis inferni
libi magis actiuꝰ est q igni
pur. Nam vi velle dicat. q sic
ignis purus se habz ad ve
hemē. sic ignis impūs se habz ad
ignē infernalē vt ecclesiastes
quasi milliō q̄plures. Et in q̄b
tribꝰ videtur. q̄ grauissime pu
niētur si ferrū ardens in manu
aut alio membro ad tpa vnius medie
horē aut minꝰ tollerare debet
Sed hēm hores hꝰ pars ꝓcedūt
susceptibꝰ deo dante habebīt quō
iste ignis valeat ꝓcruciari Cap'm
De inquisitoribꝰ seu quartū
de experimentatoribꝰ hanc aīaꝝ
tuo expediat eos et dispōitos. et
de cerimonijs ad hꝰ requisitis. do
cemur ex sac̄ scripturis. nō casu
ut ī oēz euentū factus fuisse
reuelatoēs secretorū dīnorū. ut
videāt tribꝰ qualitatibꝰ dispōito.
si sub ch̄o modo et ch̄i psonis. et
hoc est experientia doctꝝ nā nō
oībꝰ se repētant aīe exute nec
oībꝰ respondent. si nec multos
vir vm corp. sic aptū est / et
ad hoc videndū fuit valeo alios
tredā. sme pūdicio aliorū legis
vteris sanctis vt patriarch et ꝓphet
reuelatoēs factas. sic Abraham
Ysaac Jacob Samuelī et reliq
ꝓphetis sic lucidissime declarat
in sacris scripturis legimus dece
ptos tam fidelibꝰ q infidelibꝰ.
et peruersis ydolatriis factas re
uelatoēs / ut de Ezechia Josie
Josia et ꝑuaorū Nabuchodo
nosor baltasar achab
sancti &c utz legenti sacras scrip
turas ꝑ hoc diuina ꝓuidencia
sp dignata fuit consulere qm vtili
tati nō solū fidelīū si et infidelīū
quia solet suum oriri facit sup
bonos et malos Speculandū ē
cum sint tales reuelatoēs / qz
magis signa que ꝑsint quibus a
quorū mētis hoc exigat videant.
et qui possint quibus ꝓesse
et ꝓdesse. De qua cura ē deo
vt ecclesie p successos vt balaam

Quibus fiat reuelationes

et cumplia suā vitate declarare
nō desistat vt scripturā testatur
Aut saltē ppt eroz libertatē nūqz
ppinquus et amicus fiat reuela
cio et apparicio hūi nō tristā
apparicio opacio ymalis. vt a
forma cōiūcti predat. nec artis
ficial ut a similitudine ī mente
accepta predat. sz ē actio mo
ralis. a diuina mente oriens
que nō nisi sapientissime ordinā sz
quia oia que a deo fiūt. ordina
tissime fiūt Que id oia in sapia
fecisti. Quoz igit ppcand ad hoc
vt a deo dirigat hūi dt arbes
=o de oia actus actuoz sunt
ymaginante podisposito. ut mā
sit capax forme. Iuenī ītuz
exemplū q̄ deō et Jeumitē p
cede dēt inquisitores hanc appa
rationē hūi dicit xpūs dt. que
ventibg tuc nō ipsi poterāt cute
ipdā Demonid. Ho geng demo
noz nō erāt. n in ordē et Jeu
nio Sic et hic credend est
sn pari modo Jamel ppha trā
ebdomarg Jeumin sibi mīgrit
tū reuelacōm a deo desidēt
abtinere eigd x et eigd vidz
q̄ dependens ē dnm in Jeumo
fuero et tunc Effz igit expe
riens trā dicit Jeumitē. tūc
aliquot missarū celebracōibg et
deuotis ordōibg. s. psalmis
sepiq repetitis Ner tū pa vice
audito aliquo signo. aut appa
rente. mox fides deliberāda
ē. tamq fīmā ipius veritatis
si usq; ad mīg tria vice. sic
factū ē Samuelis puero Ihe
mi Et petro sile de unde q
Cornelio magno de celo missō
in visione ut dicit xp̄s Et ibi
hoc aut frm est p ter nō em

Quatio magistroz ab aliis appendibg

talibg reuelacōibg leuit credend
est. ppt illusiones dyabolicas
Si em est aliqd ex deo pcedens
nō mox cessabit. sic sepiq legi
in reuelacōibg vtz de pharao
ne. qui duplicē visionē vidit
ad eand rem ptmente. sz de
sterilite et fertilite amicoz
se septē Joseph mt potante
gen li Confessiombg et missaz
celebracōibg rite pactis acter
siendi sūt per alia psbiteri
deuoti Credez aprīq hī sz p
deuotos religiosos. a secularibg
actiombg exturpatos. et men
te in deū eleuatos ppt hoc
vocē et terroz ppellend ad
locū accedant. in quo se spūs
ostende q̄sueuit. cū humilite
cordis et recta intencione. cū
sancte si superstitiosū inquisitōe
nō tm sine cēt cerimoniis cū in
collacōe oium sacē toz. et i missis
earūa vtunt cēt cerimoniis
Assumat igit candela in die
purificacōis benedicta aqua
aqua benedicta. et signo crucis
et si placz thuribulo cū thure
et in accendendo arent septē
psalmos. aut eman in Johānis
Ingressi locū aspexit et thus
ficerit. nō tm hoc dico oia
de necessitate requiri. sz estimo
ut expediri. quia nō hoc de ipsis
fundamentū nrī fidei et scripture
sz aliqua exā storie sup ipsis legi
Stola est sancta nō vi ee tunic
~~Ingressi igit locū flectentes~~
~~genua vt vi ee mutē~~ Ingressi
igit locū flectentes genua ut
vi. hanc humilit p unū oratū dicat
oratō Dne ihū xpe oium secre
toz conditor. qui sp tuis fide
libg et pudē reuelare salubā

et utilia qsuecusti. quoz m hor
loro. spm quendā se ostendē
pmisti. humilit obsecrō tuā
benignissimā miaz p passioz
tuā et pciosissimā sanguē tuu
p pcīs nrīs effusionē. ut dur
nerī pripē huic spui. ut sit
treve ac lesione nost et omn
hoīm. se revelet. significans
famul tuis nob vel alijs pcō
ribq. quib sit. et cui veniat.
et qd est desiderū suū. ut
tu exm honorēd valeas. et
ipē si est pgle consolād. et
fideles tuī in sublevatē. In
nōe p. et f et spūs scī. Cui
oīa pnt exemplarē filiū nē
habere ex septuris et pie
tatis. nr repugnāt fidei. aut
bonis moribq. tuis alij boni mōi
pnt inuenī. qui sibi valerent
quibq mōd iste nō ascribit. pq
q ad interrogatoria ē vemendē et
puto sit. q in obsecrō p ihm
xpm tu spūs. ut dicas. quis sibi
si est aliquis mr nos cui vel
videze. et ut noies eū. aut p
signū eū significes. Est ne illē
N aut iste T. et trib. qr quot
sint pntes notando specialit
quia expti est. q nō tubz re
spondet. si go aliq vocē aut
pulsū fecit. ad alq noiatoz. illi
gittant alia interrogatoria. sez q
hoīs aīa fuit. et ipe qd venit.
et q desiderat. Si suffragia pro
se sīs desiderat. an i missis. aut
elmosis. et quot misse. z b. p.
zo. ze. et p quos sacerdotes re
ligiosos. seculares. et si i Jeuo
que quanto. et quot. p quas pso
nas. Si elmosinas. que. et quot
et quib psonis. aut in hospitalib
aut leprosis. aut alijs medicinab
et paupibq. et qd erit signū
sue pfecte liberacōis. et ipe
qua cam sit pena purgatoz
deputatus. Nā greci. in dyalogo
ponit milia ex. i quibq die de
functoz. p se expsserūt vna
voce tres pgnacōis. vt cel i pte
pg tertiū est. nulla tū supflua
cruciosa. aut supstriosa. sed ab eo
nec stigranda. misi p se ea ipcio
nis volūt revelare. In diebq
tū festivis. et ipe sobrio. sez
an pcandū puto. quicq fit. quē
nec stigrecoz. aut forte si nosti
pe magis deo placuit. vt sit
solet. Ad si forte nullū signū
apparet. in hora. tue differēd ē
ad aliud tempus. donec iterū se
spūs manifestaret. relicta ibi
aqua benedicta. et cruce. qua
dei occulto iudicio cessabit hoīes a
psonis nō dubq se revelat. nec
timend est. q illesq aliq pso
nā tale in corpe ledat. si est
bonus spūs. quia hoc nō ē expti
aliqū. Nā ita ex statuto merendi
et demerendi nr pectare pt
amplius. sez ē in medio statu
mr bonos et reprobos. cetq de
sua pdestinacōe. sez ad huc in
satisfactiōs statu. sez in penis
ad tempus purgatis malos p
malos punitos fuisse. sic in to
bia de septē viris zare. quos
demon asmodeq occidit. cuidā
zo. Ita bonos p malos sic dezo
demitis quos angeli p iguē
et sulphur punierūt. vtz ipm
Ita bonos p malos sic job p
satham. sz nō legimus bonos p
bonos punitos. misi ipm ecclīe salu
tē. tamq mediatorē inter suos
se. sic zachariā p angelū ad
bethelem qui eū officio linguę

p bonos

pñauit luc x Et Jacob p tactū
angeli claudicauit. cū tetigit
neruū femoris eiꝰ et emarcuit
ob custodiā castitatis ut̄z i gen
Et paulꝰ p auditū zathane
fuit colophisatus p stimulū
carnis. ut ipe testat Qd si ali-
quis tāl spūs offenderet aliqs
m corpe. iam suspectꝰ esse q
nō esset vnꝰ de bonis. sz de re
probis. salua iudicio dñi Cap.m

Qe mō cognoscendi spūtum
bonū spiritū a puersō
¶ 2m modus discernendi spiritū bonum a puersō
spūtū possit forma dabo 2mo
m principio spūs bonꝰ alicui theos
sepe apparet. sz nō pfistit i theore
nr̄ pmittit dñs stare hoiem
m theore. ut̄z de gabrīle angelo
ad mariā quia cantē Expauescit
aut virgo de luce Et lucas. tbatn
est maria m hmone eiꝰ. et sm
tm angelꝰ cū gsolat̄ dns Ne
timeas maria sic ecce Danielꝰ
videns angelū exteritꝰ e. et
mor consolatꝰ dñi x dic zacha
rias sacerdos lucꝰ i puerꝰ
vero spūs a lente mtyr. et
ad theore pducit ut̄z i eua per
hspentē. que nō fuit secta vi
dens hspentē sibi loquēte. sz statꝰ
oplacentiā habuit et ei blandie
batur Sic legimꝰ actꝰ x de
cornelio centurione ad q̄ missꝰ
Secundus e angelꝰ ¶ 3ꝯ modꝰ discernendi ē
p spem visibilem. et ptes eꝰ
rep visibiliū. ut si appareat vt
leo. vesp. rana. spenē. mgr cattꝰ.
aut canis. aut nigra umbratē
pstumend est spūs malꝰ sic appa
ruit eue m spē hspentis. et
ut refert̄ de mgrīs. quibꝰ
apparet m hoc vti forma. qz
sit deꝰ pmittit. ut homo pma
facie horreat ac detestet.
poꝰ apparet m spē detora
ti pmittet̄ bonꝰ vero spūs se
q̄nq; ondit m spē columbe.
aut hoīb. ut marie et sanctis
mulieribꝰ in die pasce. et m
die ascensois xi m vestib albis
ut m splendore solis. et luce
ous. et agm. et rerend. i e
ad attributa q̄z rep apparen
tiū. et eiā sonos et voces que
audiunt̄ Si suaues. dulces. man
sueto. modeste. humiles. et cari
tatiue. placetiue. et solozose sūt
nō furiose. terribiles. execrabiles.
aut alios trudeles iracūde aut
intercapatiue fuerint. qua cari
tas patiens est benigna est nō
iritatiue ze ut apl̄s ait Ypo te
spūrietates et attributa quemut
puersi spiritibꝰ. qua diu
latere nō pt ecꝰ pfectus. sic
ypocrisis rei demonstrē. nec; ali
qd fictū diu latere pt ut dicit
Tullius / sz ut flosculꝰ cito decidit
¶ 4ꝯ modꝰ cognoscendi seu discer Tertius
di e ie. qui sumit̄ ex nūmismate
sic dicit xps ad pharisees ipm
tentantes an liceret dare ce
sarꝰ censū an non Ostendite
mihi m nūmisma census. et illi
obtulerūt ei denariū. in se hā
bente ymagine regis et suppsi
tione cui poride dictato hoc
ad nrm ppositū Cuius e ymago
hec et suppsitio vtiq; cesaris
Primo igit̄ an se spūs apparens
sz ymagine xpi. qui e vitas
ipe teste Ego sum via vitas
et vita. que vitas oem falsitatē
vanitē / et mendacium excludit
Si go sic repit̄ in ho spūs p
nullā falsitatē. vanitē iactanē
laudis et arroganciā transcet
in sua ostensione / pstimend est

De bono spū ꝺ̄mnaut oppōito modo
suspectus habet̄ sic m ꝛ̄ tpt̄acōe
ait mij Suggessit gulā. vanam
gloriā. et auaricia. et m tpt̄acōe
pme mlierꝭ suggessit appetitū
altitudinis. d. ecclie sic dij. et gu
cauit dicens. scit em deus q̄
ꝺ̄ie cū ipius mendax et pē
meidarij. nr̄ m veritate stetit. ꝫ
dolosus et fraudulenta. et talia
exeunt de corde suo cria si vite
loquit̄ iutz m euāgo vbi a xpō
iubet̄ tacere ecclie veritatē. qz
sub ea tegit dolositatē. Certius
Certius ꝯ̄ modus
discretiois est. si ē m denario sup
scriptio. i. doctrina aplica. et dor
tor ab ecclesia approbator. ut nl
sit m crīs. q̄ spūs aut m gestū
eius q̄d decretū fidei. aut bonis
moribus et ritibus ecclie. ꝯ̄uen
tionem. aut consilioꝝ decreta
aut q̄ sē ꝓ̄one ecclie instituta
et hoc est q̄ hereticos regmas
sōpnatores augures auruspices
diuinatores mentitores Certifi
cat nos vas electois paulꝰ ad
galatas Sed licz nos aut angl⁹
de celo euāgelizaret vob̄ p̄t q̄
q̄ euangelizāmꝰ nob̄ anathema
sit Et ad scrit. ad ebreos volē
doctrinis variis et peregrinis nolite
abduci De ist errorib⁹ illusio
nibus. ac demonū ptate. memi
me vnū speciale tractatū colle
gisse sub eod̄ thēmate. scz doc
torum varios Si tñ aliqua ali
cui m sōpnis p̄visiones appa
rent̄ patres aut amici noti. q̄
essent m penis p̄gatorij. peten
tes suffragia. et sepiꝰ fit audi
tū. nullū sē mgnē. si pia mten
cione aliqua suffragia ē missā
aut elmosinis fit̄ p̄curet. sub
conditione si vere sit sōpnium Si
aut est ꝺ̄da vanū ex tunc ī sinu
ecclie aut aliaꝝ aiaꝝ suffragijs
quertat̄ p ꝺ̄nā voluntatē. Certius
modus discretiois est. si sit ī vbis.
factis. gestis. et moribus eius pond⁹
humilitatis sic ī nūmismate solis
pondꝰ appendi. vt si planctꝰ ge
mitus. querela. petitio. retogni
tio p̄cedꝰ. aut confessio reatus.
aut penaꝝ. audiat̄ ab eo. et sibi
sit q̄ nō gloriatio. Jactantia. q̄
minatio. blasphemia. aut detestio
seu maledictio. ꝛc̄ decendū em
est. hunc sp̄m̄ se ad modū men
dicantis hoc. qui grulat̄ suos
defectus. mendicās aput omnē
tes subsidia elmosinas ꝛc̄ Et ē
hoc audiendū bone spei. et spūali
quadā gratia a deo sibi hoc
concedatur ~~a deo~~ p̄missū. qui forte
nulla alia hz̄ consolatōz. nisi
q̄a ecclie suffragia. tui deꝰ mi
sericordit̄ indulsit. vt et spēra
lia possit mendicare. vbi⁹ em
humilitatis m quotīēz apparuerit.
sp̄m gratia esse nō p̄t. dicente
scriptura Deus superbis resistit
humilibꝰ aut dat gratiā. Superb⁹
em tamq̄ a montibꝰ aqua de
fluere solet tamq̄ ad valles hu
militatis Et m montibꝰ gelboe
ner ros ner pluuia solis se
effundere ꝯ̄ potuit. et alia ¶
signa discretois scripsi. ꝫ
ista quidē p̄me sufficiūt Sed ad
alios p̄ut lectore volo ee
p̄mūnitū. q̄ ea que p̄duci de ce
remoniis. p̄lōis. sacerdotib⁹. locis.
temp̄ibꝰ aut signis. ordinib⁹. missis
ieuniis ꝛc̄ nō difficile sit fore
nota sp̄ut nūq̄ sine ill̄ fiat re
uelatio aut cognitio spūs. quia
et q̄nq̄ sine illis fit̄ p̄t. aut q̄d
est. q̄ maritꝰ defuncta uxori

mueni aut ego pr filio et ego mr filie et ego fr ℞ se reuelaret sme hys ꝑmissis Sed ꝙ missa alia certitudo pt hiis et sentit apparitio spūs ibi talis modꝰ ꝓbabilit creditꝰ obstaculꝫ Quoniam em̄ mysta caliginosa mā sub typo quedā et exemplarit ꝓcedē sic auctes docet / ethice quia nō querunt̄ h̄ demonstrationes si ex ventis et signis oz virtute cognoscē q̄m pfecta Nec ecclia ē impgale. ut spūs ille aliqū molestet aliquos m corpe strapillando vestes abstrahendo aut alapisando ℞ similit ꝓpt hoc ut credulitate sibi imꝑmat. et eum attentū faciat. sic ne dissimilet et lenit ꝑtinseat visione sic legimꝰ m l iiij dyalꝰ greggl de narmensi epō. de quo sug capellanꝰ vidit visionē. et ei ītimare tacta ut deo graūt za die verbeatꝰ est usq; ad lucrē corpis. et tue mtimant eidē die expti simꝰ q̄ notis et ostagneis. quigntꝰ et no tertiā de ptrticularibꝰ rebꝰ habentibꝰ reuelacōes ꝑ spm̄ facte ssc de restitutionibꝰ iuste acquisitor de constructionibꝰ altarū hospitaliū. testamentor / execucionibꝰ regnacōibꝰ ad limina sctor ꝓpter votor solōz. et pmāz solutōz. que ante confessiōn credunt. si no ꝑ satisfactionē mpleta. quia licet et gsilia si no fuissent confessa ytio ne ꝓuia. no essꝫ credend aliud msi q̄ p̄ peccō mortali talibus pena debēt ēterna Et h̄ greggl iiij° dyalꝰ mistū tantū est facile cre de visionibꝰ sōmor ꝓpt hoc. qz difficile ē eas ecclie cognoscē Et poīt ibidē sepote eas sōmoz aut ex ventris plenitudine seu tamitate. quas cottidiana exꝑimur ex ꝓcentia Alia demonū illusione Alia cogitacōe simul et illusione Alia reuelacōe sil et cogitacōe grauāt zt scripture multos errare fecerūt sōmia no augurabimur nec obseruabim sōmia et alias multas tucas sequunt sōmia Ex scripturis ecclie ptz q̄ sōmia ex reuelatione dīna facta sint ptz ut xx quo angelꝰ apparuit ioseph ī sōmis dicens Tolle puerū et matrē eius Et de ioseph filio iacob ꝓpharaone nabochodonosor et daniele ℞ Si quis ī caret illa gra gratis data. que ab apō dr discretio spūū / cor xij sepiꝰ describt ī ista reuelacōibꝰ. que gra marie mei dīm̄ no defuit et similꝫ scholastꝫ Nec vero etatibꝰ tales fuit tales reuelacōes aut vere visiones Ly cō ꝑ doctores assigt qz deꝰ scripsit scriptis. ex ventis ꝓ marie mstitutiōn siz nabꝰ. ex doctrinis. et actibꝰ in deducti sufficient prudit fidelibꝰ suis in ista que ad salutē ꝓtinent. si ad Job Semel loquitur deꝰ et zo idē no repetit ioh em̄ no deꝰ ꝑ scripturas ꝓ era scōz copiosē. qui preq ꝑ miracula loquebat et reuelacōes Ideo redarguit re gulū illū. qui a xpo sig in petebat m sanacōe filii sui. dicens Nisi signa et ꝓdigia videritis no creditis Joh iiij Et alias ī qua° qt xvj Gnacio mala et adultera querit signū Et si aliq de membꝰ sātre scripture sc si nec te no ē credend ad miracula seu reuelacōes. assentiendo modicos fidei ad miracula respicientes ꝙ abrahā dixit illi dicti ī mīno miracula petenti sunt moysen et ꝓphāt audiant

¶ ratio q̄ mris etatibꝰ non fiunt reuelationes nisi raro nec vere visiones

illos, luce xvj Veritñ aliqñ deq
mfirmit̃ quãne q descendens. ex
mfirmita sue bomtate habundãt
revelat. put sibi placz nõ ob
stantibq p̃missis deo meis tpibq
miracla et revelacões varo
fiunt. et sunt ptiose. ner sunt petende
a fideli aliquo. ubi aliat se qsq
scripturs et exẽplis. juuare pt
ne scripture vilescãt. et ut fi
des vrescat. et ut studiosi simq
ad revelandas scripturas. Dicente
xp̃o Scrutamini scripturas. qua
vos putatis in ipis vitã habere
exẽplũ Joh v legit in vita pcm. de
quoda sancto. qui habuit ẽrcia
mercatop. si nullo pacto voluit
uti ea. Cuidã tpe fideles ex
devocõe venientes ad eũ. pecie
runt benedcões ab eo. aut qb qdã
pueris defuncti apportati. quos
matres cetis vuentibq posuit
ad pedes semis nescientes eũ ee
mortuũ. pqp senex benedixit
et oravit. surrexerunt vuentes
remanente puero mortuo iacere
in tra putarunt senex q vuet
et benedictq adhuc petit. ut
ad eũ surgat filius. statim mortuus
surrexit. et cucurrit ad pedes sui
dñi pqp senex operit. quoty
dixit peri. ut nulli hoc revela
ret. quia nullo eũ resuscitasse
si scirent ipm mortuũ fuisse

Capitulum Sextum

De suffragijs quibq aiabq
corpe exutis pro vuentib
subuenri pt Ex quo ille die
in statu io sunt. in quo opa pe
nitencialia exercere nõ valent
sz Jeunijs orãcõibq elimosinis
et altarij sacrõ intẽdẽ pt por
tauerunt aut fieri pgrauda
sz lugẽ. fenus. a stipula. exe
nialia tardig aut citius delenda
fuerit eis deus de aliquo reme
dio. in ecia militanti. ex q̃ in
fide et dilectione decesserunt
p doctores sor suffragiorũ gnã
solent distinguere. sz primo ymo
lacio victime salutaris in sacrõ
altaris 2o elimosinarũ distribuõe
3o orõm instancia 4o jeunior
moderacio. ad q quatuor oĩa
alia sunt reduci. sz peregrina
cio. ecclia visitacio. pauperũ
susteptio. dñi cultq augmentacio
Et hmõi ordine ecia efficacia
et dignitas eorũ solz ordinad.
utrq mltud p̃aliis valz oblacio
sacrifitij salutaris ut testatur
greggs in 4o dyalg de quoda mo
nachio qui trees auccos de arte
medicine aquesitos. in ultima
sua egritudine fieri suo gñali
no copiosq noie revelauit. et
penituit. quos fr̃e sug sancto
greggs portauit. et cũ eo ipos
sepiliri iussit. nõ in cimiterio
frm sz in sepulcrali. ad aliorũ
fratrũ terrorẽ. qa 30 dies
greggs duxit ad frem copiosũ
vade et p 30 dies sine mtcip
cione. sacrificiũ altaris p eo
offerre stude. quibq factis fr̃
ei defuncto copiosq p visionẽ
apparuit. et requisitq quo se
haberet. ait. mlt usq male
si nõ hodie gnione
recepi Et ista dies 30 fuit. qu
ibus fr̃e eiq p aia eius missa
celebrauit. et sic cognitũ est
q defuncto p salutare hostia
suppliciũ cuasit Ner forte illa
dilacio dieꝝ fuit nra sz. quia
credo si una die fuissẽt 30
misse celebrate p aia eius ipa
fuisset liberata Ee in ecclesiis

An defunct sentiat damnu ex dilatione testamentorum et elemosinarum

molent. q trenario p aiabq defunctorum solent p amicos procurari
Deo videt. Imo expedire aiabq defunctorum. ut quito citius tanto melius et. q testamenta restituciones. misse. et elimosine. quibus psoluant. p celebrio exceptione
a pena. Hic quarto sententiarum dicunt Doctores an defuncti sentiat damnu. ex dilatione testamentorum. aut elimosinarum. p ipm constitutarum Et ego sic tm in hoc. q in ad primam partem. quod in caritate consistit. nullum sentiunt damnum aie defunctorum. sed quo ad primum actum. sed quo ad celebriorem liberationem. magnum sentiunt damnum sed penarum. quibus an solucionem affligunt. nisi forte modo debite sessione aie in supplicio existentes brevem. pmptissime iuvaret. paupibus. ut una sola hora de pena redimere valerent. et creatorem suum videre possent Et ideo pena corporalissima est. ut dictum est. sed tam pter dilationem ecclesie. q pter insensatam penam. quo ad bissime agit in aia separata Ibidem ponit greci multas alias visiones. in quibus probat. q aie defuncte juvant. p Thusiam sacrificii salutaris. et dicit. q illicita victima oblata illis pdest. q bone vite obtinuerunt. ut eos extra pro morte bona admittunt que hic p ipsis ab aliis fiunt Sed dicit q illi sublimiore et tutiore via eligunt. qui bona q post morte sperant p alios p se agi. hoc ipsi dum vivunt p se agunt. beatus quippe et liberalis existit. q pro unicula libertate queritur Nam q post morte offertur p aiabq. quasi oblatio mortua censetur. Id vero a vivente datur. et quasi oblatio viva et multo gratior deo Nam lex excepta in vita sancti Ethmundi epi q vidit corpa coram tristari. et tardius deferri. et an feretrum bos unus ducebat. p aia defuncti offendi. hoc cognito. statim epus dixit Si te defuncti ingum. in quo ei bos tuos dedisti. ipse deducat. vivet. multo utilius aie sue fuisti. q q pro morte tua bovem unum deo offerret. Multi in pectant testamentum. quibus commissa et executio testatoris solute si differunt ultima testatorum exequia. quia interim sp pena sustinet. nisi dilatio ideo fiat. ut ubertior in pensatio sequi speraret. Optime et est non differri Sed de mora brevi seu longa. q aie defunctorum cogitat age in purgatorio. puto nemini scire posse. nisi cui a deo aut ab ipsis fuit revelatum. ut ego tacite sub arte humana. sed solum dicam. non tamen dubitando. q deus qui omnia in numero pondere et mensura disponit. regulatissime certo tempore cuique aie constituit. legio de relatoribus vivi defuncto et resuscitato. et pro confessione true sui morienti et annos fuisse in purgatorio imposito. alii usque ad diem judicii. et sic in morte seu more mali. ego tamen de lege quam. nisi ex speciali suffragio invenerit. in tempore brevem. De eo colligit q duntaxat in hoc seculo. prorogatas habent in purgatorio ultra pauperes. quia habent pluria suffragia q pauperes. qui illa caruerunt. Deus enim sic intendit donantem acceptat. donata. sic recedendi sit. q est aie pauperum aliqualis ex his solent ex

caritate

quā ḡnt admittē. sic. si duo frēs
ēent in vno carrē. et vnq libe
raretur. nlt ꝓmanēs vtriꝫ gau
det. et si nō de sua. tn de ſuo
frē liberacōe ēt ggtulaꝛet. ſm
Nec tñ vno ꝓrio suo debitoꝛes
redimi. nſi vng nō indiget. ut
amplīq ie impendet. q ille
debet. huc credend est. q dīna
clemētia aliozꝫ penas relaxa
ret. et in ꝟcte sunt indulgēe
in thezauꝛo ecīe credite. sic
ex opibꝫ marie apłoꝝ et mar
tiꝝ sup erogatis. quibꝫ ipis
opus nō erat. quē thezauꝛ
xpus pape cōmisit. prudēt
dispensandū. ut dicit nō indoti
doctoꝛes vbi pauci sunt sepulti.
eccīe ibi ꝓ aiabꝫ fiunt. plus
ꝓsunt illi pauci. q̄ si ut multe
aīe. qua portiones distribute
in pauci maioꝛes sunt. q in
multis. saltē ꝓ modo satisfactiō
que satisfactio q̄mensurat pe
nas et debitoꝝ quibꝫ ḡ mīsit
et mittit. sic queꝛit doc in sen
tentiaꝝ d. xl⁹ an missa mali
sacdotis tm valz sic boni sac
dotis. Et vident. q plus ad sac
ficiū oblati sīz corpis xpi. et
q̄n ad ecīe milid. in pſona
q sacerdos celebrat. et q̄ in ad
xpm q sacerdos ministꝛ ē. id
ē valoꝛ. si plus ad ꝓfectū eccīe
mali sacerdotis. q̄ sup deo mg
acceptabilis q̄mo ecclīe. sic q̄z
ꝓpīt dom ꝓphē oduo donāti.
nō credit. q plures dei magis
intente ad ꝓfectū ministoꝝ si ꝓphēta
q̄ ad aures regboꝝ. Et ꝓmissa
sēt. q suffragia nō sīt nīa alia
bꝫ. que in sunt in celo qz nō
sīt mendicantes seu indigentes
quales sīt in ꝓgatorio. tm si

Vtꝫ mali sacerdotis missa valeat plus melioris

sunt ignorant ꝓ eis. deq̄ queꝛit
ea ꝓ indigentibꝫ in pēnis. aut
q̄portant in thezauꝛo ecīe. et
Aug. Injuria ē oratē ꝓ mar
tiris. nec ecīe suffragia ꝓsunt
aiabꝫ in lybo pueroꝝ qua illi
detinent solū ꝓ peto originali
nō ꝓ actuali. et pena dapn pu
nunt. que est ḡtia. nec ꝓsunt
dapnatis qua sīt ḡtia. deꝛelīqunt
nec erāt membra xpi q̄n ad fidē
que ꝓ dilectoꝝ opatiue ī nō vnus
tantus Et ꝓmissa ecīe sēt. q lxx
qui ꝑdicant ꝓplo pubice i cathe
dris. q̄ in qua bz missa. vna aīa
de ꝓgatorio liberatur et vnus
ꝑdicatoꝝ. nō sunt in ḡo vn
fundatis ꝓbabile nec ḡo ꝓbare
phē. nec hoc ab aliquo auten
tico doctoꝛe adducerit. nec
legerit. id ꝓbante. n̄ cēt ali
cui revelatū a deo Et si sic
ꝓbet revelatoꝝ. et credim q
eis. ita em scīt occulta dei udi
cia ab oriū meis abscōsa Et
si dicent. ꝓplo ꝓ ḡo meritat ad
offendū et audiendū dīna et ad
preceptandas missas. poꝝ talibꝫ
nō magne videt id ꝓbante deus
mendacio nec nō indigz ad
mas saluandas. ipo dicente
ꝑdicate euāngm. i. vitatem
Sed porig coram ꝓplo sic dicēdo
est pie credendū ē. q multa
vtilitas ḡsē ex missaꝝ cele
bratibꝫ. tam vīuis q defunctis
ꝑt xi passionē. que remedīat
in qlz missaꝝ celebratōe pl
em fm. q multe aīe liberant
aliqn pauce. aliqn nulla. et sīb
hoc ꝓp diffimre. io de relaxa
tione penaꝝ et ḡtiaꝝ dicendū
dauo q̄ tres pene tpliciter re
laxant primo ꝓ ḡtiōnē in

Explicit relaxatio pene

gfessione vigore clauiū opancriū
trite passiōis xpi. et hoc appellat
2° forte xpi 2° relaxat pena qr pma
tūcta a sacerdote. et hoc appel
3° latiue forū hois 3° p pena in
pgatorio. et hoc vocat forū dei
In primo foro multi dimittit p
pnā pena In 2° mlti dimittit
p maiorē pena In 2° mlti di
mittit p aliq pena In 3° mlti
dimittit p maiorē pena. et
p istis pene relaxatōe. subuenit
p suffragia vniuersū ipsis defunct
Quis aie nō libant de pgat mita. cur nō oēs aie p vna ms
p vna missa quāq efficacia sacrū sūmā
Sed exiguo efficacia sacrū ms
sam ꝑdefunctis de purgatorio li
berantur ad hoc dor sup. et
uident. quia 1° sacrū nō sp
agit sm totā potentiā suā. sm
sm ordinē sapiē et iustē. qntū
ad capacitē susceptiuā. quia
agens ē voluntarium nō naturale
ni cessēt actionibus voluntatis
sm magis et minus. ex pmissis
ecclie patz. qr in ecclia militante. vnus
p alio pōt satisfacere p pcō. m
qr in satisfactio ē solutio pri p
reatu pene debiti. qz 1° ecclie ni
vnus quāmis locuples ēt. ut alter
p altero soluat et debitor li
berentur Sed requirunt alīq
Ut vn p 1° possit satisfacere vtrūt
ad hoc. primo ut alter sit impotens
1 ad soluendū. vl nō cōmode pōt
satisfacere primaz tūcta ꝑsolue
2 do 2° requiritur qr ie ni se re
cipiens primaz potens sit eam
3 explere 3° qr utrūq; istoz sit
4 in caritate 4° qr hoc fiat ante
facdotis. qui ostiam utriusq; nō
ignorat Ex tēo de ar i sūpto
sup 4° Deo cautissime
agerent fideles. qd infirmitatibz
suis alios peteret ut pnaz p
eis assumeret. a tūcta a nō
nulli pt p 1° oteri a cōfiti liz satisfacē
tūcta Sed nō ē sile de gtione et
confessione sīe de satisfactione.
liz re tres sint ptes pnie. qz
nullq p alio pōt ofiteri aut gtēri
Cū vō est qz ni contrite iustificat vo
impiq Et Augl dicit qui creat
te sine te nō iustificat te Et con
trito et confessio ordinant ad in
tōrē aie emundatōem. et respi
cit ꝑsonā et grē infusio
nem. qua nullq pōt alii mereri.
liz impetrā ab aliquo a deo pōt
Ista quo opa pnie p alii facta
p alio ꝑsumpsit. et prequit
aliud iam ēē ni grea primo qdam
bo sint ni greatia et caritas igit
nō est sile Etia si nō ēet q fossi
tūe nesciret qn tas satisfactois.
et p qnis nullq possit p eo satisfacē
Sed utrū aie ni purgatorio cog ptz sūf suffragia aliōz fi ant nota
nostrum suffragia p eis facta
ad hoc ꝑz. q licet aie ni telo
cognoscant ptes vniuersi. ad
hondz vtorz factas. ex speculo
trinitatis cognitōe dīna. nō tn est
credendū. q sile nō. aie i pur
gatorio. quia nō sunt beate et
adhuc sunt aliene ab ia cogni
tione saltem intuitiua. liz forte
cognosce pnā diminuēdz penaz
eis facta. et ex illo elicitur
suffragia p eis facta hoc deo
ex qm lege Petrus aut ꝑcipe
latōz angelorz eas consolantiū
ut pie creditur. quia sint eor
germes yreme futuri qz in
pena earz diminuit quo ad in
tensionē. ut sp remissio pueant
quanto diucius fluxerint ni pcōs.
an sp sit equalis intensa pena
liz tempz abbreuiet. nō audeo
diffinire liz ꝑpt arbitratē pe
nazz a quibz absorbent 1° nō
valeant considerare Sed an indulgē

dre pñt ꝓdesse aiabꝫ in ꝓgatorio
Ad hoc videt ꝛndendū. ergo indul
gentie sunt stipendia mlitantiū
ecclie. et ad eccl̄z pticipatoꝝ ꝛtinet
jurisdictio et fori cū tū. ac opꝫ
p quo dant. et solis vere pen
tentibꝫ contritis et confessis dant
ut in forma indulgentiarū gnl
ꝛsuet. que oīa nō sunt locum
de aiabꝫ in ꝓgatorio ia exēplꝫ
videt ꝛ. q; nec indulgēe salte
directe et imediate valent eis
licꝫ opꝫ id. ppr̄ qđ dat indul
gentia. p modū suffragij ab eo
qui hoc opꝫ facit. possit tñ
ferri p intentionē facientis. in
satisfactionē nec i purgatorio
cui opꝫ erit si indulgen⁹ pot
ee satisfactoriū. p aīa aliqua
in purgatorio. sic (demmō) ali
missima et peregrinatio ꝛc et
hoc nō videt ꝓdesse ipsi facien
ti p pecunia sua. ex quo cū duo
opa p modū pcij taxati. nō pt
redimi duos debitores. ut dic
tū est. ꝛ. tales explēs hoc
opꝫ p alio ia nō meret istas in
dulgentias. que sūt relaxatoēs
pnarū tantarū licꝫ nō diffinitē
est q; explenti opꝫ miltū valz
ex virtute tantū. q; in ād pō
mūd ecclie. qđ misimū excedt
pōmd actūle. quale ē relqua
rio penarū in ꝓgatorio ideo
ille ex caritate explēs opꝫ pro
alio. se pōt mittere sibi ipsi. cp̄z
alii p quo facit. sed in alioꝝ
mereidi. ut dictū est. pōt tñ
indulgen⁹ ꝛcessa ꝓdesse alteri
vnienti. ne intret penas pur
gatoij. quas passurꝰ erat. si sibi
indulgentia moret̄. et de partibus
valent indulgēe q; penas
purgatoij. nō quas licꝫ. si quas ligā
bitueꝫ erat. ut si quis in anno jubileo
visitaret ꝛbē. aut trauet assume
ret. ubi erat plenaria ꝛmissio oīm
pecc̄oꝝ. re expleto opere cetis paribꝫ.
qđ sequitur relaxatoꝝ oīm penarū
ecclie in purgatorio ut credimꝰ. ergo
nil deberet secūd dignū penis
purgatorij. et ista vnionis. stul
tū de loco ecclie militantis
quales nō sunt mortui. deo et
ppō nichil est xviij quereris
ligandi sup terrā ligata erunt
et in celis. et vos ligatis sup terrā
ubi tuā ꝛsidet̄ iurisdēo. quid ego
sic ligabo. ut p me ligata sint
et in celis. et sic silē de solu
tione. licꝫ aliud forte sit et ubi
deo ecclie pene variant̄ in muta
tione fori ꝓmissa. locū sunt
et p maxima sive pte gdum
alias sēparatas a corpibꝫ nisi ecclie
reuertat̄ stulq; ad aīas ad quē
omnes corpibꝫ. quō nobis huius
ambulandi sit. ne illas arbitrias
penas tam misīm q; purgatorij
penas metiamꝫ. felix anima que
fortiū aliena peccata euitauit

Ut viuentes penas euadāt

Adhuc quō viuentes pōt eua
de penas dicimꝫ ex philia
morali. omē sensitiū tristia fu
gē nātū et delectabilia pseq̄
velle. vtra ut augy. et l. xxxvij
qm. Nemo est qui nō magis
dolorē timeat q; appetat vo
luptē. quibꝫ videmꝫ ī manissi
mas bestias a maceis volupbꝫ
arceri dolorū metu. et quia
ut pbꝫ habitud ē. pene quib⁹
tpis q; tridui acerbe estimāt̄
ecclie in extremo supplicio. tm̄ pene
multe estimande sunt d aparatē
futurorū. qui ego futuras actus

simas fugę appetit pñtes nr̄as
nō refugiat. qz dt sēptuca ē
timet primā medat sup eū mr
r qui priā hō vite pemtentiā
aspnat² vemet sup eū maior
m futurp Testē ē ie duos qui
purpurea et bisso idiebat²
et epulebat² cottidie splendide
luce xuj Non vtiq; fulciebat
vita pnāli sī voluptuosa. et con
stat q⁹ eid sequebatur. sīz men
dacijs aque. que tñ sibi nō fiut
gressa deo ibi m flāma ppetua
cogitūe agē mfructuosā pe
mtenciā. qui hic priā et bñe
agē recusabat fructuosā pone
ḡe et tabula penarp futurarp
simt pene pñtes Ite xpō et
Johānē baptista pnāz ignē
appmquabit eū eg⁹m celorp ās
et luce in Et dñs msi pnāz
egerit ze Cl aut vacua sit in
pona q dignia ḡ peccatis hodie
m hoibs nō logr̄o ꝑ videndo
et palpando cognoscemꝰ ꝓcul
simꝰ ecl ꝓbare gnta pnāz
viuentes agē debēt. p hoc.
q resuscitati aliqui q̄n penas
flāmarp senserint. et pq peni
tenciā egerūt mgnabile mūs
pnīs de quorp pemtencijs scri
bit gregł iiij dialp ꝑ tripue
de vno nōie petro q̄n ad hor
rendissima penarp loca deduc
tus. in quibꝰ multos ligno sedi
suspensos vidit. In quibꝰ et ecl
ipe iudi debuit. si angelo ꝓhi
buit ēt ei dixit Egredere et
quid tñ vnend sit tantissē ut
teipe. et emigrans cuncta visa
enarrat. tantisq; se pomodi vi
gilijs et ieiunijs ostēdit. ut
mpñ tormenta se vidisse ecl
si lingua tacēt vita et cōuersatio
loquerēt. et pq hēnti ingressus
est Est aut hec via pūe multe
dura. qz arta via et angusta por
ta qua itur ad deū Et ꝑ hanc
consistit in ꝙtempta voluptatis
et intollerancia passionis. que
duo pene ōes hoies fugę q̄ue
uerūt. igit et vera pemtencia
fugiūt Quotꝑ legimꝰ fuisse
resuscitatos. se tuemꝰ mtredile
pnāz in tra pegrisse Nā legit
de quoda comisso fūe. cū ex more
lauaret² corpꝰ eius. mr māꝰ li
quefacta cepit corpꝰ eius mgssē
ad modꝰ picis. pq paululū ute
batur in igneis colozē. pgen
albestē. ut mr ꝑ ds venerit
Et mtrogatꝰ q⁹ vidit Ihc. pq
egressa dia mea missa est in
pnīs ardentē deum tractata in
ignē ferventissimū deum dagē
glaciales deum tractabā aque
ferventes In hijs penis abiecta
sū nō a demonibꝰ pcul tenet.
que vmens pupendi a quibꝰ
demonibꝰ ꝑ flagella ferrea
et ignita. tam aspera et mtole
rabilē accepi disciplinā. ut
nullū vas eneū. in fusturis poss
qñ ymo minutissimos pulueres
resoluetur. Cuiꝰ me deꝰ ex fu
ria subtrahere nō possꝰ. nec ex mi
sericordia dapnare vellet. iussit
me redire ad corpus ut exēplo
et vbo docez viuentes. que pene
potentibꝰ debēt ꝓpea q̄ntū ege
rit pnāz vir dicibile est Ite
ipse religiosꝰ confessus et con
tritus decedens. ypt pcatis leuis
que hodie ꝑ nullo ꝙputantur.
sit punitꝰ est. et hoc deꝰ ypt
nos manifestauit Cruciatus pe
nas credendo ē. ecl alios diras
fusturas. quas nolunt publicare

nec ille primus nec ultimus existit
qui docet nos aliter religiosius
quid euadere possimus has pue
nitorij penas. In sompnis vi
dit se ereptum de suis pecu
niis tribulari. Cum quereretur
quidnam esset obligatus. respon
dit se ei centum libras numero de
alium defraudasse. Et denotatis
mensuris penarum circumplans sub
iecit se graui pene nec ab
iecta ac vilibus. Ex hoc quemus
animum ut ab illis tribula
tionibus patetur. et post in sompnis
vidit se solutum nec talentum
et dixit. Ad hunc usque sufficiat habundan
cia laboris et ignominia indigens
et cepit amenciam et stulticiam
simulare. Deo precante ei gratiora
et honorabiliora reperiuntur opa
tunge. que cum gaudio patie
batur per xiij annos. Deum in
sompnis vidit ad se angelos de
mentes. qui absolutum ab illis
debitis eius penitebant. Et dum
ad me preces tribulabat de
cidebant et effluebant. Reme
morabar debiti et grosse vo
luntatis quam ferebam. Et alter videns
quendam fremere rudente dixit ei
clara deo et angelo cur redditum
sumus. et tu credes hec predicta
in cordibus legencium volo esse
verendum. ut magis intus magis
tentur qui stilo depingant. Ad
particulam qui descendendo ut
beniuolus lector me quid habeat
volens euadere has futuras pe
nas in speculo vere dixerit. qui
ipse faciat. Et pro eius munere
ablata restituat sollicitatibus
et statum suum quietum. Deum statuo
laudandi tale eligere. sine magnis
curis. et qui a remotis ab huius

¶ Doctrina qui volente euadere penas

seculi dignitatibus. ac diuitias. et
officijs quibus. quia hec vix aut
nullus valent sine peccato administrari
Deum a seculi actibus iuxta posse
se faciat alienum. sibi et suis soli
tarius. superfluis pompis hinc
mundi renucians. assiduus in
oratione se assiduans sacre scripture
lectionibus et predicationibus frequenter
intendat. Deum ad solute pure
ste contritus. et dolorose con
fessionis. frequenter recurrens cui satis
factione. Nam per ista utique peccata
delentur. virtutibus clauum sacerdotibus
concessum. non solum dico. peccata sed
et culpam dicente pro Joh xx
quorum remiseritis peccata remittuntur
eis. et quorum retinueritis retenta
sunt. Nequit enim sacerdotes solum
modum peccata confitentibus ea di
missa. sicut quidam voluit. quod et alius
facere possent ex sigmis contrito
sit erit ipsa peccata virtute clauum
dimittitur. In quibus clauibus xpi pas
sio operatur. has claues accepit
sacerdos in sacri ordinis recep
tione. Sed si dicta doctoris mistice
sunt sup iiij. xviij. Triplex dis
tinctiue clauis. sic auctoritas
que xpo quemit soli. tamen pu
genti in sacris. sicut deo. et ista
nulli creature est communicabilis. sicut
nec diuina essentia. et per hanc cla
uem solus deus remittit peccata
sicut et gracie gratis nulli per gra
tiam. et ista pars diuini clauis infini
sicut dr in Apoc. quid solus deus
habet. et apud prophetam qui in poenis
qui a nisino mortuus est. qui deus
ei gratis tribuit ut exeat de
pacto. Claudit autem ei qui nisi
eius exigentibus gracia subtrahit
alia est clauis excellentie. qui xpus
habet ut homo et tale potuit inuenire

Triplex clauis

et gratia

ſz ſacerdotibꝫ qui ſunt diſpenſatores miſteriorꝫ dei ꝯmittere. Et illa
clauis miſterij a xpō eis ꝯmiſſa
vtunt̄ ſacerdotes in adminiſtratione
ſacrorꝫ noui teſtamenti. et ſic
ſiuat vitas in vtroqꝫ. ſolus
deꝰ ꝯmittit petra clauis nutꝰ
ſacerdos clauis miſterij. h̄ eſt ſcia
ſancti thome 2ª ꝑte q. xl ar
t. iiij. Cui concordat thō de ar
t. iij. d. xviij. Et ponit exēm
de principe. qui h̄z pōtē auc
toritatē aperiendi et claudendi
ciuitat̄ aut ciuitē. tūc p̄ hoc nō
excludit potestatiū cui eccl̄ clauis
miſterij ꝯmittit. aliud exēm ponit
Imperator ſuis officiꝫ ꝯmittitur
ꝑtātē ꝯcedit malefactores puni
endi. ſi tūc vemā petant. et
ſiger ill̄ illa fortiat̄ eos liberos
dimittant. ibi officiales h̄nt po
teſtatē miſterij ꝓcepti aut cla
uem excellentie dic̄t et de
ꝓ. et ſacerdotibꝫ xp̄i h̄z cla
uē excellentie magnā et mito
paſſionis ſue ſacratiſſime ītē
diate vtitur h̄ac clauē ꝑ hoc
nō excludens miſterij ſacerdotē
deo dicit. Quecūq; ligaueritꝰ
ſup̄ terrā erūt ligata deo in confeſſione
mīta culpa dimittit̄ aut pena
obiectio Et ſi obiciat̄ tota culpa dimiſſa
ē in ꝯtritione. i. ſacerdos nō re
mittit aliq̄d ꝑ q̄ nulla ē vera
et ſufficiens ꝯtritio. niſi cū ſimo
ꝓpoſito confitendi. ex dnōc con
tritio ex quo ꝓceptū dei et
eccl̄e tradicio ad confeſſionē
Itē obligant. Itē ſi dr̄ pena vema
lia dimittunt̄ p̄ aſpſionē aque
benedicte. p̄ gñale confeſſiōz
ēt ꝑ. ſ. thomā. h̄ quo ad eccl̄
poſ. ꝯtritio ſumere non
quo ad totā penā. qz oz ſp aliq
adhē mḡnitū ad pena ꝓlens eccl̄
pena purgatoꝝ euadē a largi
tione elimoſine ſe nō elongēt.
ſi lazaro mendicante in domꝰ
ſua vestipe nō erubeſcat. que ie
Diues i mſno ſepultus ſi vere
poſſ. ſalug ēe potuiſſ. Ita dr
Thobias. elimoſina ab oi peco
et a morte liberat. et nō patit
aiam ire in tenebras. eccli iiij
Itē aīa oia tāl ſequat̄ doctrinā
ſancti pauli ad ro xij obſecro
vos ut exhibeatis corpa veſtra
hoſtiā viuentē ſanctā et deo
placentē. que hoſtia tūc deo offꝝ
ḡt̄ pueta ſcientia ſtudiū miſte
ad vicia extirpanda. paſſiones et
cupias reſtrendas. ſenſꝰ erro
res et mitiores ab illicitis con
pescendo. aſpritate vite. i. ieuniis
oc̄ibꝫ. vigilijs. lectiſtimijs. veſtib
et cet̄is afflictionibꝫ corpalib
nos extendo de qua ſcā hoſtia cor
poris mei dicit greg̃ in fine ſui
Dyalogi. Conflemq; in lacrimis iudi
cīū mentis. foremq; in bonis ꝑib
gratijs benigditatis et fidei. dico
qz ſalutarē hoſtiā. ſi corpis xpi
ꝓ q̄ morte nō mdugebimꝰ. ſi an
morte deo hoſtiā ipi fuerimꝰ
nō mīme tymo eccl̄ marie ꝓ pe
nis purgatoꝝ valent mdulgere.
vere a romanis pontificibꝫ. et
alijs aūte h̄nt̄ibꝫ gceſſe. de qbꝫ
ad pōs ſuppſedeo et ſolent a thō
logis ſup̄ iijo l. ſmarū. xx ma
tenetari. xxx. xl. xv

Exclamatio actoꝝ in eccl̄a
ſtigus ſpōtuce ſapiens aliq̄
de penitencia paupitatis mee beni
uolis lectoribꝫ. p̄ mea ꝓlanctu et
medicine aliq̄ mſcre. dicē mihi
videor tibi apl̄o ad ro xv beatꝫ
vir tē dico in xp̄o ihū nō meror

testimoniū michi ꝓhibente ꝯsciena
mea m ꝑ̄ sancto q̄m tristicia
ē m̄ magna et q̄nuꝰ dolor cor
di meo ⁊c Et iste quid deplan
gebat questione iudeoꝝ a fide
xp̄i que recipe veritatem habebant ad
huc legalibꝫ cerimoniis mor
tui que xp̄o ꝓferebant Vide et
postea dt Veritas exorta est q̄ꝰ
m ista nra vero secuti etia
te grandi veritas ⁊ inuisibili
militudine xp̄ianoꝝ q̄rigit qui
q̄n bestijs bestialiores exti-
tūt. nō tm de ꝺ̄ibꝫ hoc volo mihi
licet eis bestie sibijpis de futuꝝ
prudent sapna prudentes et
comodi ꝓsequtes vtz m formi
cis q̄ꝝ in terra nō inuenit siluestribus
que appropinquante hyemis ⁊ loca
frigida declinat aut in speluncis
et cauernis sibi cibos recolligut
licet ex mistmetu nec hoc vō
uolēs hyemis penas futuras a
etnas a debitas tpalēs nō
ignorantes aptē utilis ⁊ il
lospicē uolunt ad eas ꝓcauen
das putantes sibi solis fidei
nō ad salutē suffice de quibꝫ
dt paulꝰ Confitent se nosse deū
factis aut negant legimꝰ de
sancto hieronimo ipō teste cui
dā sepulcralibꝫ cēt nīs intenta
dictu ee cū requisitus eet in
plagis quibus eet xp̄s xp̄ianꝰ sic
et audiunt mentiri Cicilianꝰ
es nō xp̄ianꝰ et quia flagella
tus abundat se in antea hec
tales velle legē o ut in mi
tos xp̄ianos exurget nquieri ꝛe
spondet nō xp̄ianꝰ esse si pagā
nī ꝛcepit cū mlta quoꝝ con
uersatio paꝝ distat a moribꝫ
pagnoꝝ nisi q̄ nō colut ydola
manufacta ſ ydolatriam istam
q̄mutauerūt m auaritia que ſm
apl̄m ē ydoloꝝ seruitꝰ et tot colut
ydola quot sūt auaritie gradꝰ hic
quibꝫ pagani m uno ydolo stat
q̄tentus Et ꝓbabilit videor m
dicē si hodie essent ydola trāsi
tancia et mopia reuelancia di
uicias et dignitates q̄fticia uisū
essemꝰ quot xp̄iani deo delicto ydola
sequeūt Nomen vero xp̄iani ſm
quidē ⁊ non iustitie veritatē pietē
humilitē mansuetudiē pacie nūc
tristitiē et freme cruciē vbi q̄
locū sibi nō vendicāt ficte nomen
gerūt xp̄ianū ab opē cū solitū
est dicē non imponi ut faber
sutor ⁊c Ex prioribꝫ reuelacio
bus multa colligē possumꝰ quē alit
predit iudicū dei alit hoīes
putant cū mihi tales aput
hoīes quales nō sūt aput deū
q̄ iudicū verū est Ded ecē in
hoc possumꝰ ꝓbare Vulgatissima
ē reuelacio facta m urbe pisien
florente tūc sic et nūc solēnis
studio de quōdā celebēmo doctore
q̄ inuenda fama longe latēq̄ dif
fidebat vita et doctrina ꝑspicuo
cōuersione q̄ celebris religio Cartu
siensis sub q̄ habitu q̄uideo me ut
dignū delitescē sue ꝑme instituꝰ
supposit pōa tpe negri bremonis
licet itaq̄ doctor vbq̄ ꝙuāis ex
emptus q̄ corpus m tridio in
feretro vestiatū coreā q̄ cereū
ꝓlixo militū ne ꝓma die terti
uoce clamat Justo dei iudicio iudi
catus sum ⁊ iusto dei iudicio
ꝺeputatus sum et quis unquā
de tam celebri et ꝙlixo uiro tre
ꝺidit n̄ dīna uoce q̄ clamauit ubi
sunt nūc isti qui dicūt Sufficit
xp̄iano ad salutē xp̄iana seruare
mandata quis credē potuit ad

msi q̄ iste tam solemnis doctor ser
uasse mandata sic fode pariete la
tentem et fuemes alia i corde
exarata q̄ in tabul moysi descrip
ta mandata Cauetens paulq in
epl̄is suis dr qui talia agit talia
agent regnū dei nō possidebūt Con
stat aūt q̄ omē mortale ē cont
ptū dn̄i et quis oīa mōlia
dn̄ice pt et marie solo corde
cū deliberacōe grūsa ecc̄s si nūq̄
ad lucē pdeunt olim moyses
vouit celid et tra q̄ eos qs
sciebat deū destruxos vtiq̄ ad
vindictā et nptestōmū qua eis
penas pdixit quas passuri erāt
et p patrib armabit em creaturā
in vltionē inimicoz et quis ego
tam pue expiena ē ut viā
dei ignoret repleta ē tra stra
dn̄i et cū oēs vocati sunt q̄sq
vng dr villā emi. r. ad dn̄m ten
do p superbiā habe me n cena
exiisatū Alter dicit Iuga boū
emi quoz. r auaricie quibz obq
uuibz insisto q̄ dicit vroꝛē
duci. r voluptib cena bq intēdo
io nō possū venire In ḡnib q̄
ḡnibz virtuoꝛ pene totq mūdq
p̄spicuū patit. qz ceassa nubes
crenalīa desiderioꝛ et frenaꝛ
sollicitudinū obtenebrescē facit
vōz ut videre negant quo p
gant Intdūm em tpa inlicebā
que aspa fugiūt delicta tota
intencōe querit et p signa esse
queudo ceū duca subire nō me
tuit felicioꝛes vtiq̄ si p deli
cias etnis sicc subire nō for
midgretur videq̄ ete quite tue
bicis bellorꝫ ecc̄s usq̄ ad sāg̃nis
effusiones in suis mundi pctib
essent p solis tpalibz aut
ncpcib nō p fide catholica
a q̄madmo
tienda In quo vtqꝫ regno aut
pincia longo tēpe tranqlli
tas pacis q̄uat. qcr oīa p̄mordia
sua ducit aut ex superbia aut
auaricia Iutin vt columba de
archa emissa. r spūs sc̄i grā qrēs
in tēn locū vbi pedē figat tue
mre nō possit p̄mittere luti et
limi frenaꝛ passionū sic olim
tpe nee reuerta redierūt tpa
infausta que fuerūt an̄ captiuū
filioꝛ isrl in babilonia et trāsi
tos q̄n deq̄ misit plēs pēs
ad q̄monēdū eos vt relict ido
lis deū pr̄m suoꝛ seq̄rent̄
p eos pdicēs eis horrendas cap
tuitēs quos ipi audire q̄tēpse
runt imo derisorū et i cōmi
cū musicū illidens vt ezech
xxxiij Insup et eos ordinauit
nā vt dr ps c xxxvij Cū sēb
apl̄ice filios isrl q̄mabant penas
futuras ipi eos subsummauerūt
dicentes manda remanda expecta
reexpecta modicū ibi modicū i
ac si dicēt instrā p̄cepta ex
pecta exequtoz penaꝛ et tū i
modicū sc̄z vitaꝛ pacta tu p ex
piemz sanserūt vitatē cū m
cathenis ducebant captiui bir
uis etatibq cū multi audiat pe
naꝛ etiaꝛ horrendas dn̄ōna
tiones nec vident eas p̄ludo eas
ducēt si expectent paululū et
vexario Dabt intellectū auditui
Non tu ideo vitas silentio tristum
da est luz nō greate audiat. n
multe Inuenet em aliq̄ simo
dīno vbi requiesceret Nā dr sapiēs
ad multos lupa tendit oues pdet
ut una nr mercede tacebit re
latore vitatē Teste Iheronō qui
in quada epla ayt qui ethyopē
tutat ad balneū et si mgdme

nō auferat illi vel pecunia acrip[t]
sibi Et lic̄ in illio cautore nō gau
deat etc vel in suo lucro letat[ur]
ta sine dubio qui obediente di
uinus simonibq monet q̄uis re
fragrantē petra nō tollat nō
eadem tñ sibi de mistō carē[t]
arquiet Teste ipō qui dr si nō
fuit ibi filius pacis pax vestra ad
vos reuertet Ro si sed augl iste
celebrimq theologq vnusq et
videt statū ecclie tpis et spe
cularetur studia q̄dana et sophi
ce sublimitē astitutoz tā spualiū
q̄ seculariū nō solū dicat sic
eo vidente dixit Ad huc modicū
lumen in vobis ē si forte dicit
pene totū lux ī nūdine expiauit
extinctū est Et quēdā sanctū
que fecerit in extremis rapiebat
legit[ur] duriss̄ si sapientissimq in
mundo possit assidere quot mē
tibus descendit ī infinitū pelq
essent ip̄ arena maris dimiate et
plus q̄ lapilli riparū secus ma
re et infinite nūe q̄ me desēt
dunt ī infinitū Crus nō q̄tinuat
liber audiens tū nemo erit si dēo
an amore dignus sit Liu conso
nat pocā facil descensū au[m]i
Et seneca antiq̄e sīa nō aliud
q̄ fugienda et vitanda precepit et
tñ longe meliores erāt ho
mines pagi docti iudicarūt bomi
desierūt simplex em̄ et nptā
in vitus in obscurā et sollertū
scientiā versā ē Docem̄ q̄z vnū
nō disputare q̄ie ip̄ vesp̄ hor sit
cottidiana hom̄ declinat studia et
hor confirmatur aplica doctrina
que docet sobē pie et iuste vi
ue' in hoc seculo nō silogistuf
disputatoribq aut tribul alfonci
aut motibq planetarū tota eternū

impedīe in hoc breui tpis spacio
si quō deo voz possem in discreto
examine redde' tu hec tua alle
gare fatuū videat[ur] et q̄n precidit[ur]
ad penas ignis tue oīs cessat
disputatio dei quotquot legit[ur]
reassistentes vis penis seculū de
seruerūt et claustris se absconde
runt primā arte agentes nob
se in ere' p̄sentes si paucos
imitatores habentes

Het tibi stilo q̄ntū vasu
nō q̄ntū volui sīpota etā
tatibus et q̄uestimaui veritate
alīq benivol et clamoribq q̄umi
lit[er] offero emendanda et limanda
tede' patris lucidiq vitati tue
nō postrepsi natemus in hijs plēs
reuelacōes p me lectas pie etc
deus earū sīptores nō fuisse men
titos quibq silēs imo maiores
bīs grecos papas nō timuit ad
edificatione hom̄ in suo dyalogo
enarrare vemā petens de solui
tate aut supfluitate carte ad hoc
mistiguntē ro quo deus sit bene
dictus Amen ¶ Deo gracias

Quoniam me sepius
rogasti petre postq̄
sacerdotij sacrq ordi
nem suscepisti ut
aliqua te de āmīst
cione sacrorq edocerē put re
dunt in usū prothimalium sacra
tum et sollicitū te video con
scientia tue cautiuli p̄mtq tu
as peciones et q̄ admodū a me
is antessoribq et sacris doctō
ribus edoctus q̄ meo modulo tu
ae adulterio respondebo breui
busq̄ verbis vbis vtar cum di
cendorq modicas ponendo q̄s
si scire cupias ad sacros cano
nes trias seu doctorq sanctas atq
sanctas
Petro aliud nō cupio sz exemp
lar modo ac vidi put spectat
ad multa doctrinā quero
Guilhelmo In nomine dñi nri
ihū xpi et quo oia sacramenta
virtute habent pete
P. Cum sacramentū baptismi ja
nua est oīm aliorq sacramentorq
et sine ipo salus testante dño
nō habet Ideo de ipo primo
nr p̄mtq orat
G. Cuma de bapismo logens trias
videlicet baptismū sone s. baptis
mū flamme r spūs sancti quo
confitentes xm et contra ne
cessitate azimo baptisant alij
est baptismū sanguis quo mar
tires p xpo fide morientes bap
tisantur Sed cuiq e baptismū
flumis sine aque quo cottidie
fideles et pueri regnant Dic
de ipo istorq vis ffrone q̄strone
P. De bapismo aque quia a sac
doribq fidelibq cottidie est
mistrandq
Q pete de eo modicū et vtilia
P. Ex quibq constituit bapl
sacramentū quo qui q̄bus et a
quibq debet mistrari
G. Questio tua quidq pticulas co
tinet Et io ad vnā quāq vllare
put potero respondebo p̄mtq
dicā ex quibq constituat bap
tisma respondeo q̄ ex rebus
et ex vbis sic et quodq aliud
sacramentū
P. Edisce m̄ que sint res et que
vba
Q. Res, elementa dicit verba
vero invocatio tm̄ Elementū
dicit cum est mā et verba illa
sunt forma sacramenti
P. Declara m̄ q̄ est elementū
q̄ t mā baptismi et pcea que
sint vba et que sint formeq
G. Cuma baptismq est ablutio
que fit fieri in aqua Ideo aqua
est ppria hui sacramenti materia
et non vinū nr oleū nr aliq
liquor virtuosius sz sola aqua
P. Bene dixisti q̄ aqua est hui
sacramenti ma sz nūq ex oi nā
pt fieri baptismq
G. Dico q̄ nō qz ex sola nāli
fit baptismq Nō ex aqua rosea
vl quacūq artificialit facta
nō fit baptismq nr ex vina cui
tibus aqua sit porio humor q̄
aqua nālis Ex balneo tm̄ lic
riueo vel aqua dewtrois car
mūd depurata ex huiusdi bene
pt fieri baptismq qz epeis
nā aque nō mutat Pilus ex
pluuia et roze collecto fit bap
tismq qz licz innent ex vaporī
bus et humoribq tre tm̄ p
virtutē nē que fortior est
arte resolui my vcā aquā
q̄d arte nō pt fieri et sic oīb nā
libus est ppria mā huius sa
cramenti baptismi

Quare magis ex aqua ꝙ ex alio elemento fit baptismꝰ
Precepto meo & sc̃i magi. Causas istorum aliquas tñ dicā qz p aquā effectus bapmi designat ꝙ siz sic aqua mundat sordes exteriꝰ sic baptismꝰ purificat hoiem vel mtiꝰ vel sic nā p eius frigiditate mtigat ca lorem sic baptismꝰ gratie fomitē alia rō est ppt copiositatem aque et eius habundantiā vt ppter defectū maē alicui possit a suspcōne bapmi excusari alias tñ regulas in scripturis aliq̄ dicā
Sufficiat hoc ad pnā de mā baptismi nunc que sit eius forma in verbis
Forꝫ sacramenti hec est Ego baptizo te in noīe patris et filii et spūs sc̃i Amen
Dubitatur ne aut hec verba de essentia forme sint ita ꝙ si vnus dimittat ꝙ baptismꝰ nō fiat
Verba que sunt de essentia forme sine quibus baptismꝰ nō fiet sunt hec baptizo te In noīe patris et filiꝰ et spūs sc̃i Unde hec dico Ego tñ intelligat in hoc verbo pe psone baptizo nō est absolute de essentia sz de institutōe ecclie qz ly ego ponit ppter expressionē psone ministri Et hoc qđ est Amen ad celebritatē et fortius baptismi unde cū nō sint de essentia forme absolute si quis eas dimitteret ppter hoc nō impediret baptismꝰ quin fieret Qz qui hoc dimittet secuꝰ peccauit mandatū ecclie tñsgrediendo
Quomodo pt dici baptizo me sic dicit baptizo te
Cū non quia sic nullo pt se ipsum gnāre sic nec baptizare cū baptismꝰ sit quedā gnatio spūalis Ideo nō dicit baptizo me sz baptizo te
Quinq; bis pt dici baptizo te i noībꝰ sic dicit in noie nō qz vnus dicat ꝙ oportet in baptismo primū dicā esse cā que est una in tribꝰ psonis Deo ad denotandū unitatē entie Dicit in noie et nō in noībꝰ
Quinq; pt baptismꝰ in noie genitoris et genti et flaminis et sic in noie patris et f et ss. cū idē significet
Et nō qz solit ex illis fit baptismꝰ que significāt ꝓpietates relatiuas psonaꝝ diuaꝝ hoc aut fieret pr̄ et filiꝰ et spūs scūs genitor aut et genitus et flamen nō sunt ꝓprietates relatiuas psonaꝝ diuaꝝ sed magis dicit actus vocales quasi psonaꝝ et signat ꝙ ipse psonas et nō solum in noie p et f et ss. fit baptismꝰ et nō ex aliis verbis
Quomodo fit baptismꝰ sic dicendo baptizo te in noie patris filia et spūs sancti ut dicit layci
Attende ꝙ variatē forꝫ baptismi quidā modi uno modo variando et hoc duplicit vel cū significatiuꝝ vocū sic dictū est in noie genitoris et sic nō fit baptismꝰ alioq; cū voces solum maneāt sc̃e eadē et modo significandi et sic i duobꝰ ligꝰ fit baptismꝰ sic in latino greco et gallico simone et sic tñs variatō nō obest

Dilr vaziando ctra voces ma
nente cadē significatē et sic
er meza simplite sic lauri
facit qui nescit vezba
latina fore ut in noie pris
etc vel ponendo ntrū vl dim
p gtiō nō impedit baptisma
Petrus cū esset si intelligēs
homo faceret et intendē et
nouū ritū vellet facē ipsa
peteret et baptismū impe
diret Ito mutat forma cor
rūpendo vl diminuendo sic sub
trahendo aliq̄ ꝑ sit de essa
forme ut si dicat ly bap
tiso vl ly te vl aliq̄ tū
nomū psonaꝝ et sic nō fit
baptisma Verūtn si necessitate
mortis imminente vna psona
solum nosset et puer distedat
aliq̄ alie psone nosent ut sic
dicendo baptiso te in noie pris
et tui puer distedat aliq̄
dicat et filij et spūs sc pie
credend est q̄ sacerdos
sic deus supplet defectū Si
tū puer vellet vocē dubij sub
ordine puer baptisando cet
eo q̄ ipā essa in baptisando
trēs psonas exp̄mit et non
solum vnā Si vero subtrahat
vl diminuat aliq̄ q̄ nō est abla
de essa forē sic solū de mysti
tute essē sic ly ego vl ly
amen nō impedit baptisma
p̄cauet tū qui hoc sciens
scient facit Tertio impedit
baptisma addendo sic qui nō
dicio corrūpit sensū et est
q̄ relatiua psonaꝝ ut si dicat
baptiso in noie pris matris
et filij in oribus q̄z psone voca
tes sunt Si vero addito nō cor
rūpat nec sit q̄ relatiua psonaꝝ
baptismū nō impedit sūc fiat
apte aīe ut dicendo baptiso te
in noie pris potentis et filij
vngentis et spūs sc pacifici
sit essa apte post ut di
cendo baptiso te in noie pris
et f et ss et bte mazie bgf
et hoc nō impedit baptisma
Est hoc tū mtr qui ille bapt
qui hoc addit nō intendit facē
nouū ritū nec hoc faciat ex
malicia sz ex meza simplite si
milit q̄ nō credat et inten
dat q̄ baptisma efficaciā ha
beat ex bte mazie ivocatōe
vl bti Nicolai sz ex sola ivoca
cione tm sz solum credat
q̄ ozō bte mazie ad sūm baptis
mi cōsuetū posit baptisato
Tertio impedit baptisma
trāsponendo sic lras vl silabas
q̄bus sensus corrūpit Si vero
trāspōnt dcet sic ly baptiso
po te nō impedit baptisma
licz petret hoc faciens Tertio
corrūpit baptisma mtpellando
q̄si sit tantū mtpellatō vocis
et opis q̄ corrūpit intentio et
actus baptismi sū baptisma
vl mtministrando aliq̄ impedimēs
ad sacramentū vt dicendo bapti
so te in noie pris et tui spet
p magnū tpus vl aliq̄ dicat in
medio ut baptiso te i noie pris
vade fac igniem et hoc di tūs
discontinuato magna corrūpit
baptismū Si vero ꝑpter necessi
tatē fiat modicū mtpellatio
sic curtando vl strumtando
nō corrūpit baptisma igit et
sūbus p̄missis colligē q̄ forma
baptismi est hec Ego bapti
so in noie pris et f et ss
Q. Quālit in pma pte istius

mec Nunc m̄ de ſba ptrcula
respondeas ſtz quō fit baptiſm
Q Cruia de mē et ritu bgptī
ſandi q̄ris dico p duplicit dō
baptiſm ſm vſu diuſarpcēt
azū q̄nq; dat p ī̄merſionē itz
q totus puer ī̄mergit m aq
Cruq; ecīa dat p aſpſioz q̄n
puer aqua aſpgit et ſup eū
mfundit
P Nunq; h mmerſio et aſpſio
ſēl fiūt ampliꝰ
Q Dedm conſuetudmē duiſarz
ecīaq; q̄nq; fit tna ī̄merſio vl
aſpſio q̄nq; vnctō et hys con
ſuetudo ecīe ē ſufficīa
P In locis vbi cōſueuit ecīa tnā
ī̄merſionē vl aſpſionē fier ſi
ſolum vnctō fieret nūq eſſt
puer baptiſatus
Q Fit ſz faciens petrazet q̄
mandatō ecīe et cōſuetudmē
tū ſtrediendo n̄ ſiplicitas eū ex
P Crue ps dz mmgi et aſpgi
Q Caput q̄z m eo oīēs ſenſus
vigent et m eo ē pncm vite
P Et ſi caput chr̄i nō pt nūq
pt alia ps que chr̄i pt aſpgi
vtz m puerīs criſtenbg m vte
rib matrīs quoz ſola mang
appazet et de pcīpitatōe timet
Q m tñ cāū dz aſpgi ps que
appazet et pie credendū eſt
q deus ſupplet deſtm Bitꝰ
postmodū caput aſpgi puer vbi
habeat dz totus mmergi vl
ſaltē caput aſpgi q̄z aliꝰ nō
mtē baptiſm ꝑfic ī̄gr bap
tiſm p ī̄merſioz vl aſpſionē
vnā vel tnā hz fidei ſuē ecīa
m qua habitus cōſuet
P De tria pte m̄ respondeas ſtz
q̄n dandū ē baptiſm ſtz ſm
tm vl ſit differendū
Q In adultis nō eſt ſtatī dandū
ſ̄ potius p aliqd tempꝰ diffe
rendus q̄z pbandi ſunt ſi ex
fide predant ne ī̄ſiliāt a ꝓpo
ſito et q̄rumelia faciāt ſac̄
mento puerī vero ꝓpt pricm
mortē eſt ſtatim dandū nīſ ē
Differendū q̄z nō pōt eis aliter
ſubuenīri
P Cuibus vero dandū an oīb
indifferēt puerī ſit mſtrūdū ecīaz
Q puerī gentiliū et Judeoꝝ nō
eſt ī̄ritū puntibꝰ et eis neſtie
tibus baptiſm mſtrūdū marīe
tpe quo crzent vſu rōis cū ſm
ius nāle m illi tpe ſint ſb pnā
cura et tutela q̄ poſſint eos
ūducē ad relīq̄tes q̄ ignorāt
recipezūt q̄d vtēt m fidei
defm̄tū vnde bīs dubū aut
cīd bonū nō eſt faciendū vt
inde q̄uemat malū
P Circa de mſantibꝰ quos mē
trices relīq̄uerūt m̄ foꝛtibus
ecīaq; et m burgis ecīaq; de
quibꝰ dubitat an fuerūt bap
tiſati
Q De ſpōdi mſantibꝰ et puerīs
quos ſtrumi natos cōp̄mq; et
neſciūt an fuerūt baptiſati cō
ſulit ut ſub q̄dē baptiſēt
ſub hac fōrma puer ſi nō fuīs
bapto Ego baptiſo te m nōīe
p̄ et f et ſſ amen q̄z in
tali caſu non dicīm baptiſ
mū iterazi q̄z nō dicīm ite
ratū q̄ neſciūt eſſe factū
P Et q̄ de hys puerī eſt
faciend quos obſtitēres ad ecīaz
deſeruīt et eos m mīte ab
eis aſſeruīt baptiſatos
Q eos nō ſic de pdict fuīas
et eos ſub condītōe baptiſes
nīſ multū vbis aſſentias q̄z cū
ig̃re ſint credūt ſp eos bap
tiſm vbi corrupte ꝓtuliſſe

aut īmersiōz seu aspsionē nō
debito nō fecisse et sic pueros
sub condicōe baptisare nō ē
eos baptisare ꝫ potiꝰ sine sa
lute sucrē
Ꝑ De vltiā pte mee quib mīre
sponderis ſ. a quibꝰ baptismꝰ
debeat seu possit mīstrī
Ꝑ Cum bz nāz humanā hntiā
ꝛtrut hoc sacrē mīstrē cū
sit aqua est elementū quo
baptismi sacmentū efficit ꝑt
eiꝰ ommitte vt nullꝰ ꝑt de
fectū mē a nō sustipiendo
baptismꝰ ecclesiā Cui ois homo
sine masculꝰ sit femina i mīte
pt baptismū mīstrē vt nullꝰ
eccā possit ꝑt defectū mīstri
ecclesiastici
Ꝑ Si ois homo ē mīster hōs sa
cmenti qre sic dobz ad baptismꝰ
pueri defecturi
Ꝑ Sacmentoꝝ sūdos mīster est
principalis Dest primo et pncr ad
ipm hōs sacmenti mīstrandū et
iz cessante nēcte hoc sacmen
tū cū solemnite fieri debz
ꝫ benedicē aque et hoīdi qbz
nō sunt de ecctia sacmenti sci
tū de honestate et ꝛgruite
Et quia ꝫ ad sacerdotem pti
nent Ideo primo msi necessitas
ocrat Dnt ad baptisandū ad
sacerdotē deferri et a sacdote
baptisū Sed nēcte vrgente
et sacerdote absente pnt pueri
a clericis baptisari et si clerici
non fuerint pnt a laicis et pr
a viris et si viri sint absens
mlieres pnt pueros baptisare
Et ideo laici tam viri q mlie
res sunt a sacerdobz ad bapti
sandū pueros mstruendi
Ꝑ Dicono q mrē pciente nullꝰ pnt
sint msi pr nūqꝰ pt pr suū
ꝛprīū filiū baptisare et ius
petendi debitū mīmonij ab
vxore nō pdit
Ꝑ In tanta nēcte vbi paliud
q ꝑ prez vl mrez puero nō
pt subuenīri licitū ē puntibꝰ
suos ꝛprios filios baptisare nec
ꝛpter hoc a iure debiti mīri
monij sunt pilati aliud tñ essꝫ
si temerarie alter eoꝝ sui ꝛpio
filiū baptisaret vl ambo qz
sic qm hoc faceret a iure de
biti mīmonij punirēt cīa am
bo si vtrꝰq eoꝝ hoc temera
rie faceret et ꝛprīū filiū bap
tisaret vnꝰ et alius sustipet
eū
Ꝑ Nūqꝰ pnt duo hoīes vnū puerꝰ
baptisare quoꝝ vnꝰ vba pferat
et alter īmergat vl aspgat
vbi qrīt Duo sunt quoꝝ vnꝰ ē
mutꝰ et manꝰ et manꝰ nō bz et
loqui pt et alter est mutus
et loqui nō pt ꝫ manꝰ habz
In nēcte pueri eis pntib
hunꝰ pnt manꝰ pferre vba
et mutꝰ īmgē vl aspgē et er
coꝝ opacōe puer sit baptisatꝰ
Ꝑ Quid tibi ꝙ non iz bz m bap
tismo ꝙ sil cōtigit m attōne
baptisandi ex eod vīm plati
cū apacōe elementi alīs falsa
essꝫ ozō que vtute baptismi
exprimit seu baptisat loquat
et ꝙ vīm eius attendat ad elemen
tū aliꝫ falsa essꝫ otō eiꝰ vīm
si manꝰ qm īmergē nō pt
ducet baptisō te mentit iz
nō īmergit ꝫ mutus potiꝰ
et ideo nō baptisat Ideo nēcē
est ꝙ ex eod ꝓferant vba
sil eid aque īmersōe vl aspsōe
Ꝑ Cum Xristi ꝙ ois homo pt

pt baptismū mīstre q̄ro an
hereticī paganī Judei et mfideles possint mīstrare sacrīmentū
baptismi
Dico q̄ sic dū tm̄ hēat mten
tionē vmisale faciendi q̄ sanctā absolute nr̄ obest sus
cipienti ab eis baptismū ignorant
Sed quid ꝑdest baptismꝰ sicty
accedenbꝰ adulte
Si fictus aliquis accedat ad
baptismū sic sepe vidimꝰ Jude
os nō mtendens ibi aliqd recipe
mſi solū id qđ facit ecclīa sacramentū i. absolucōz accipit et
caracterē sz̄ rem sacramenti i
gratiaz spūs sc̄i nō recipit sz̄ re
tendente ficte nō ꝑpt hoc e
rebaptisandꝰ cū baptismꝰ nō
possit iterari Sed contra debz
dici ficte et tue suscipit sacrīm
tā et vtutem suā et obtinz
sacrīmentū
Ad q̄ ꝑdest illa gr̄a q̄ in
baptismo confert
Horiz a pena et a culpa
totaliter absolut et que an
baptismū ꝑfessus fuit tm̄ qz in
puulis solum est originale
pcm̄ et nō actuale cū usu
rois careant ipōs a pcō originali pḡnit et a pena absolut
que ꝑ eo debet adulti vō
qz nō solum ḡhuit vtoz ab
solut et a pena que ꝑ vtūq
debetur
Nunq̄ e mrīm q̄ sp aliq
ad leuand pueꝝ accedant nunq̄
pt idē pueꝝ tenē et ip baptizare
Justū est ut aliqm ad sus
cipiend pueꝝ de sacro fonte
accedant et patrin dicit qz
sic pr̄ spūalis tm̄ suscipiens
q̄ mr̄ spūalis ideo sic mgia
tione nāli regnat pr̄ et mr
tm̄ in spūali regnatōe vide
sic mr̄ fungit ad pueꝝ offi
tio matris sic suscipiens pueꝝ
fungit officio matris spūalis
et tenet spūaliter pueꝝ nutrire
et eruditre In suma tm̄ matre
vbi plēs hr̄i nō possent poss
ille id qui fungit pueꝝ suscipe
et vtoz officio funget
Et quot ad suscipiend pueꝝ
sufficiūt
Vnus solus q̄nq̄ duo q̄nq̄ te
ad plus admittat ꝑpt tumult
repūtaz nr̄ plēs recipias qz
plura cognoui mrīmonia ꝑpt
hoc ḡhuit spūalis multipli
tatez impediri sic alibi declaro
Vtrū ꝑsanguinei pnt plēs
int̄esse
Omnes consanguinei in gradu atti
nencie pueri baptisati et eiꝰ
patrid ꝑ vnam ꝑsonā reputant et ideo qui dicit q̄ nō
tres ꝑsonē suscipiant ad leuand
pueꝝ mlt̄ de illis ꝑsonis q̄
melius attinent puero nr̄ eiꝰ
patrib et mr̄ quos possit mri
monio copulari
Quot amor debt esse pueꝝ
suscipientes et sacro fonte
Adulte etatis et tot amor
q̄ suos possint esse memores
sui et ideo pueros nō ad
mittas ad leuand pueros qz
suos filiolos docere nequit et
ꝑpt ecc̄s labilem memoriā
p̄pmodū i memores facti sui
possent ducē filiolas i vxo
res
Si sacerdos ex ignorancia
baptizet pueꝝ mastrilid q̄
femina credit esse nunq̄ est
puer rebaptisandꝰ
Nō quia baptismꝰ nichil scrip

sibi appat ſz ſolam nāz ſuā
nam vnde pma mtentio eccie
et mīſtri eſt hoiez baptiſare
et p accidens vtz ul femina
Deo ſi maſculū baptiſet qz
credit feriaz et feriaz quā tre
ut maſculū nō ē rebaptiſand
puez Sed nomen ei appand
eſt ip̄e ſm ſexū congruit ut
ſi femina fuit et nomen ei ioh̄
in baptiſmo poſitū fuit Johan
na vocet² ſz vmg noīa de po
tiūt ſecundū conſiliū epi
Q. Quid ſi mulier et pegnans
mortua fuit et puer credat²
viue agend eſt
G Si conſtitit mrez ee mortua
ſtatim a pienda eſt et puer
extrahe² ex ea et ſi vmq re
piat² baptiſet²
P Et ſi puer mortuꝰ repiat²
nūq eſt tū inter ſepeliend
G De hoc ſunt duo ſpiones
Iudā dicūt qp ſepiliend eſt
tū mrē luz nō fuit baptiſatꝰ
qz portio mris eſt et huic
opmoni videt² conſentire
gnſredus in ſūma ſua de
conſecrōe eccie alij dicūt alīs
magis aſſentio qp nō ē crimi
tertio tū mrē ſepiliend qz po
qp fœtus pfectus repit² du
bium nō eſt quin in eo ꝑfluſ
ſe diſtincta ab aīa mris eſt
corpue eiꝰ luz ei cōtractū fuit
et ab ea ſuſtinet alimentū et
ideo id ē iudicū de eo ſic de
pagano Et hec due condicōes
tangunt² in decretis De cōn
d. i. ſup id Extra in qua mor
tuoꝝ
P Multa ſunt que pcedūt bap
tiſmū et quedā que ſequunt²
que ſunt illa in edictis
G Pria illa determinate ti longio
longū eſſe tantū teneat qp eoꝝ
quedā dicunt² Catheciſma et ad
Exoriſma Exoriſma ē illa
admonicō q fit ei ante bapti
ſmū miſtret² et ubi fiunt pla
ſtz p̄mū inſufflatio ad expellēd
virtutē demois Secūm ē bndc
tū manꝰ apposite ad prludend
viā diabolo expulſo ne redeat
Tertiū ſubpoſito limitio p fidei
receptionē Quartū ē nariū ſpuo
limitio ppt fidei ꝓfeſſionē
eſt ſalis in ore appoſitio ppt
fidei doctrine confeſſionē Sex
olei ſancti ad pectus vnctio ppt
aptitudinē eiꝰ q demones ad
pugnā Septimū aqua bene
dicta q diabolicas impugnacōes
extinguit octauū q ſeptem ad exor
ciſmū ptinet Nonū ad catheciſmū
ptinet fidei inſtructō de qua
dict inſtrua ēt ad baptiſmū
venit et ideo puulus dic² Credo
in deū patrē Et patrini reſpondet
p eū Credo ſtz opaz datiuos ut
credant Adulti vero dict p ſe
ipſi reſpondere Igit² hec duo
Catheciſma et Exoriſma debēt
precedere Illa vero que ſequunt²
baptiſmū tā ſunt quoꝝ p̄mū
eſt crīſmatis vnctio i vertice que
ſignat deſtenſi ſpūs ſc̄i Secūm
eſt alba veſtis que deſignat
innocēne puritatē Tertiū eſt cer
dela que in manu ponit² que
deſignat lumen ignitū ip̄e dz
ſibi in ſertitudine bonū et mal
euitandi
P Contigit olim illū ꝓpinq in puero
ideo in necte a latere ſeu alibi
baptiſato ꝓfectionē queri qz ut ia dixi
Exoriſmi admittit² admitti expul
ſionem Et catheciſma ad fidei
inſtructōz p baptiſmū et dyalo
eiuſ et patrini ſunt fidei in fide
et p eo qp iam ſpoſpondeūt deo

non aptz ip̄ sacerdos illu ung
ret ſi solum illu que sequit
baptismū siz limcōne crismatis
p̄ vtrus eor dz p̄decē exor
cismo aut cathecismo
¶ In adultis ſp dz p̄decē ca
thecismo exorcismū qua plus
dnt in fide nfortari In puulis
vero qz nō dū vsū rois hnt si
vsum esse p̄credit exorcismo
ad repellenda dyabi p̄tate
ne vite eor mſidet ne suſci
piant sacrmentū Suffirit aut
p̄mor eor fidelium p̄ eis fidei
confessio hec repetere de sacrm
mento baptismi Dyri rogo ut
tibi ad p̄s suffiriant

Petrus De alys sacrmentis
me edocens et max̄ de
his que caracterē ip̄mūt q̄
admod et baptismo
¶ Tri sunt sacrmenta que ip̄mūt
caracterem et ideo non sunt ite
rabilia siz Baptismo Confirmacio
et ordo De baptismo tibi dyri
De alys duobz ad te nō p̄tinet
si solus epūs ē eor ministracio
conferenda
Jo Dic michi q̄ sit mā et forma
confirmacois et qui debent con
firmari et a quibz et in quo
loco confirmato conferat
¶ Mā hui sacrmenti est oleū
olivarū et balsamū sit mixtū
et verbis trinis ab epō sollēpnis
consecrat et animo quibz reno
vatur et vetus dz igne con
tremad effor aut sacrmenti con
firmacois est his Consigno
te signo crucis et confirmo te
mate salutis in nōe p̄tris et
filij et spūs sci Amen Dolet
aut epūs p̄tnz hoc sacrmentū
ministrare eo q̄ sint in gradu
celsiori et ad eo p̄tinet ut sibi
fideles ad pugnam spūalem
ad quā eligunt confirmati sic
ad reges et duces p̄tnz ast
bē milites ad pugnā tpalem
papa tri De plenitudine p̄tatis
pt confice vl ministre sacerdoti
simplici q̄ sacrmentū con
firmacois et nisi ordines con
fecerat ad omes aut vtusq;
sexus p̄tinet hoc sacrmentū
suscipe qui vsū hnt rois qz
ad status milicie spūalis acq
xpiam dnt mitti et confidenter
nomen xpi confitei Unde pu
tulum est hominib⁹ hō sacrmentū
non suscipe Ideo ne cor us
nozam a tractu queindā retrahi
gnare videat bonū est etiā
consiliū ut moneant sepiꝰ ad
hunc modi sacrmenti susceptoz
et ad quem epūm ut id suscipi
ant et dz ille qui hō sacr
mentū suscipit ee ieiunus
et confessus In fronte vero
hoc sacrmentū offert eo q̄ de
loto audens ut confirmatus
plenarie et plena fronte con
fiteat se ee xpiamū et nō
verecundet confitei nomen xpi
quia in isto sacrmento spūs sc̄s
datur ad robur Debz aut
ille qui confirmat tenet ab ali
quo qui suscepit ab epō et
specialit a confirmato nr̄e
fert sui a milite sui a vivo te
neat dum tri tenens fuit con
firmatus Et hoc est ut in
struat ad pugnā spūalem et
confessionē fidei ab eo a quo
te debz etiā se q̄ confirmat
p tduū fie ligaturā qua
frons eius ligat ppt crismatis
cōfricacoz et triduane sepul
ture significacoz et i tertia
ad sacerdotem accede dz et sac
dos cū sale et aqua fronte dz

confirmazi abluē et in pfirmis
si in loco sacro et secreto li
gatura conburē et cinezes in
tra cimeteri epuri Nichil am
plius ti dicā De cōfirmatiōis
sacrāmento

Petrus de sacrimento ordis
aliqua mi dicas

Curiosus es sufficiat tibi
sacramenta de quibus egra ple
nem indiges

Aliqua pua de illo a te au
dire cupio qz fortē mi pdesse
put spero. pete

Quero a te Quid sit sacramen
tū ordinis et si māz et formā
habeat et quot sint ordines

Sacramentū ordinis ē qdā
signatiu gre quo spualis ptās
traditr ordinato qz suscipiens
ordines consecrāt Illa vero q
porrigit eis et que ordinat
sūt mā sacramenti ordinis sic
talis sacerdotij vide illa tres
que ptinet ad ordinē q suscipi
et dat in illo ordine mā est
illius sacramenti ordinis q suscipitur forma vero est fmo epi et verbum epi dicit d illa porrectioē illarū rerū dicti
gentiū ad eos qui ordinātr et
utr in illa fōr verbo imperatiō
dicendo accipe vel age hoc
vel id Unde ista porrectio et
verbū epi ad illos qui ordinā
sūt de eccia ordinis Quit aut
septē ordines qui ordinant
omēs ad sacramentū eukaristie
quor quatuor primi ordinat ad
disponendū indignos Quor primus
dicit exorcista qui ptulerit de
mons expellit ab energumēis
Secundus dicit hostiarius qui
expellit indignos a consortio
fideliū Tertius acolitus q dicit
vendo cereos devotor gratant
fideliū et isti fer dicit nō
sacri non qua sanctate careat
sz qua non ordinant ad tam
sacra sic alij tres ut isti fer
Et ostiaria anagra Tres aut
alij ordines sacri dicit qua
referūt ad sacre eukaristie
consecrōz Quor primus dicit sub
diaconatus q vasa dimi corpis
et sanguis ptat Deo subdiaco
in accipit talia epi sz vi
tiū Unde subdiaconus dispon
māz eukaristie Secundus est
diaconatus qui in sibi dispen
sat sacerdoti et ministrat Ter
tius est psbiteratus qui eukaris
tiam consecrat Et sic isti tres
ordines ad eukaristiā directe
conferūt qz subdiaconatus māz
ordinat et offert diacono Et
diaconus offert eam psbitero
Et psbiter deo in consecrando
et istis tribus Et cōtinens anagra

Istud pt ordo unū sacramentū
esse tū sint septē ordines

Sacramentū ordinis dicit unū
unitē pfectis sic finis sui domus
dni una ad qua edificanda
multa requirit sic oēs ordines
ordinat ad unū ultimū qui
dicit eukaristia et tū nō dicit
unū unitē indivisibiliter con
tinuatis

Nūqd in quibus istis septē
ordinū imprimit caracter

In singulis ordinibus singuli
caracteres imprimit et distin
guit mutuē sic ordines dis
tinguit et ultimus caracter
sic psbiteratus unit et imprimitur caracter in quolibet
ordine in tenuē instrumenti
apti ad illud ordinē qui recipit

et cū fōzma determinata vbozū
ab epō plator. Dic m subdya-
conatu impīmt² caracter in
tradit̄ cuilicf ōsecrati cio
vbis epi Et qz caract mdebit
Ideo qm alicui ordīe dtor
sustinuit nō pt puari ab ordi
ne liz possit puari ab ordīe
exercitione

p Nunc corona et epatus or
dines sunt

Q nō logdo ppie de sacīmento
sz sunt quedam sacīmentalia do
rona cū est annexū ordini
qz p illam denotāt² quib ad
cultū diuinū deputat. Dic
Epatus non est ordo ppie qz
vltimo ordo est sacerdotiū re
spectu eukaristie ad quā oēs
sunt respectū et ad ipsam or
dinant² logdo tū de sacīmen
to ordinis largo Epatus di
sacīmentū .i. sacīmentale qz
recipit actiones sacras m tor
pe mistico ecie

p Nullus pnt alij sacerdotes ab
epis ordines cōferre

Q non sz ad solos epos ptmz
instituē mīstros m ecīa et
eos ordinare vñ pcernit epi
qm sciens indignos promouent
vezuptū papa pt ōmittere ex
indulgencia spualia sacerdo bo
et abbatibo ptitō mūeres ordi
nes conferendi

P Tenet sūt que impedit ad
susceptoz ordinū sacrorū

Q plura sūt aliquāti expla
nabo P̄mū ēt impedit p se e
sacrus scīnelus qz mlr ordies
sustipē nō pt sz solus vir cio
sit p̄ma ymago dei mlr at
ymago viri ut dt Apls 1 ad
Cor xiij Vnde et liz mlr
Voret² dyaconissa m abbacia
hoc nō est cōe ordīm susceptī
sz qm hz officiū ad matutī
nas offerēt omelias legendi
Secundo pueri et amentes cū
ossi vir incant liz possent
sustipē exercere tū pmant² qz
m exercite ordīm regit dis
cretio Tertio finitus impedit
sacr ordīe qui ad exercitez
qz fuq nō pt se alienī manī
patre obstz licentia dm cui²
et p ordīe homo mancipat
dño officio Vezuptū si fuq
ordinat² caracterē susceperit et
ordīe cū libertas nō sit de cer
tia ordinis sz exercite caret
epō ignorante dño nō qz fuit
ordinare et si ordinatq fuit
finitute cit m postmū femā
vl rediget² nō obstante qp or
dīe susceperit Ito homicidiū
impedit nō qp de mūte sūt
manī sz de cōe pcepti qm
gerat² sacīmento eukaristie
ppt² errore effusois ppt horro
rem effusois Vnde consulens
homicidiū sici quotiēz modo
fiat sil qscūcies sil iudex sil
alius irregularis efficit² et liz
i iudicando nō peccet Vezuptū
si susceperit ordīe vt pius tra
ctare susceperit sz exercite
cauet Vezuptū si quis mīsce
hoiez casualit sez diligentia
adhibens nr dans opaz rei illi
cite nr homicida iudicit² ner
irregularis efficit² et ordinem
pt susceptū Tertio illegitima
cio impedit ner de mūte sa
cramenti sz ecīa de cōe pcepti
ppt sacīmenti honestate ad qz
quā requirit² clarius fame et
originis que viciat² ex viciosa
originē Quarto mutilatio impe
dit susceptoz ordinis nō de nā

sua qz si vir etiã mliere recta
mãte suscipiat ordine cũ carta
rem suscipit ꝙ taceat ordinis ex
ercitõe qua ordini e cõtnca
mera et vir nõ hz ptem
rcpis ꝙ mlier igit te virꝙ
rede debitũ uxori ipe tñ p
ut uire suo petendi Si vero
vir ex consensu mlieris accedat
ad ordines et ordine suscipit et
exercitoz ordinis mlr tñ te
petiã ctinentiã vouere et ꝙ
te in etiã otidentuli seruꝫ
aut e apud grecos Septimo
bigamia impedit ordinis suscep
tionẽ qua p bigamiã signo
tpi et eccie que est vna in
multis delet ideo bygamo
sactos ordines nõ pt recipe ꝙ
irregularis Recepti si accedat
caritatẽ suscipit ꝙ exercitõe
caret Ipã tñ de plenitudine ptatꝫ
pt tñ eo dispensare Et epc
ẽptũ ad modos ordines pnt ad
bigamo dispensare ꝓ Et no
ẽgit bigamia et quot mod
Et Bygamia ẽgit ex carnis
copulone ex vnctõ matrimonij
precedẽt sic cũ quis ducit cor
ruptã ab alio et eã cognoscit
et inde est ꝙ si cognoscit plures
mlieres fornicatio cubitu sin
matrimonio sin ex matrimonio
non efficit irregularis Bile si
ducit in uxorem quã ꝓius cor
rupuit dum cũ ab alio agni
ti nõ fuit nõ efficit irregula
ris Bile si cognita fuit ab alio
et eã cognouit Du tñ ad vxo
rem non ducit nõ efficit ir
regularis Si tñ corrupta duc
it et eã agnouit bygamꝫ
efficit et irregularis Et ẽgit
bygamia sex modis Uno qñ
hz plures legittimas et carnalit
eas cognitas Si tñ duas duxit
in uxores in diuersis tpibus et
vna decedat antq̃ eã cognouit nõ
obstãt hoc efficit irregularis Bile
etiã si religionẽ ingreditur antq̃
secundã ordinẽ Decimo e qñ
diuersis tpibꝫ hz uxores duas
vna de iure et alia de facto
et ambas cognouit carnalit Tñ
in etiã simul hz plures uxores
vnã de iure et alia de facto
et duas cognoscit Quarto est
qñ vidua a priori viro cognita
ducit et cognoscit Quinto est qñ
ducit in uxorẽ corruptã ab alio
et eam cognoscit Sextus est qñ
primam uxorem cognoscit postq̃
adultrata fuit cũ alio Octa
uo vicio defectus membri impe
dit ab ordine suscipiẽdo et hoc
si talis sit defectus ꝙ materiã
nobilem inficiat ꝓ quã claritas
ꝓsone et fama obstruet ut
abscisio manꝰ nasi et hydi et
de hoc impedimento regre in
cunctis Bile etiã et de ordinat
p subitũ sic cui quis accedit ad
ptinentia absq̃ dispensatu Quas
ꝙ nõ est recordandꝰ in satez
Decimo ꝙ caritatẽ recepit
quod obmisit fuit de precedẽtꝫ
ordinibꝰ dz pgen confiteri Et si
vero ex malitia hoc fecit dz
alio deponi quibus caritatẽ susc
cepit Si aut ignorant hoc fecit
dz sibi imponi pnã et caret ex
ercitõe ordinis quẽ p subitudinem
cepit quousq̃ ordine ptinenti
accipiat alia regre i cunctis
In omnibꝰ precedentibꝰ pette tenẽ
as ꝙ si quis impeditus impe
dimento pditis ad ordines accedat
dat sacramentũ recepit ꝙ non
ordinis exercitoz excepto primo
impedimento ꝙz de seruitio
ꝙz mliez nr caritatẽz recepit nr

ner execuõz
P Potest ne sp quis in pcõ mõr
li ordine susceptũ exercõo
C Dic cessante nũcio qz q
legem dñi nã agit que pcipit
sp iustũ est Iuste exequat3 tũc
aut potest iustũ ordine iuste
exequi Deo petit mõzlit
Perceptũ in casu nũcij bene
licz sit licz laico bene bapti
zare in nũcio Dic etiã sacer
doti in nũcio ministrare et
alio ordinato ordine exequi
ri susceptũ Et sciab ipius in
misterz potõz ab eccia abstinet2
subditus eius pt ab eo sacrmẽ
tũ suscipẽ qz ad hoc est ei
obligatus et hoc in tpe ne
cessitatis ptez nũcio tñ non
debẽt ab eo suscipẽ sacrmen
tũ ner eũ dñistrando induce
qz sic induat eũ ad petendũ
P Unus ordinatus ad officiũ
dñi horas canonicas dicere
teneat
C Ertiã duas tñ qz duplicia re
quirũt ad horas canonicas dicẽ
tenet2 una est ppt2 ordinem
susceptũ cui e officiũ dñi
annexũ ad reseruãdũ deo gratã
tũ ordinatũ ad simi sacrifi
ordinauit Secunda est ppt2 be
neficiũ susceptũ qz qui de
altãd vivit altãi dz seruire
petre de ordeby sacrista tibi
duri si plus scire cupias ad
canonet recurs
Petrus qz sacrmentũ eu
charistie sequit2 sacrm
sacri ordinis de quo me
docuas C pete
P Quid de eukaristia et ex
quibus sacrmentũ eukaristie
efficitur
C Eukaristia dr bona gratia
ab eu qz est bonũ et omnib gratia
qr bona gratia qua in ea to
tus grex plemtudo contmet2
sz filius dei corpal in sacrmen
to altaris et sub alia sacrmen
tu ex mã et fermã confitent2
sic et sacrmentũ eukaristie
P Dic nr que sit mã eius
C panis et vinũ sp mã sacr
menti eukaristie qz utrumq
horũ que simit for hoc sacrmenti
transubstantiatur panis in corpus xpi
et vinũ in sanguinẽ xpi
P De quo pane fit sacrmentũ
C De pane tritici vel frumen
to solum eo qz ex xpo qui
frumenti se compauit De pa
ne alterius grami nõ fit hoc sa
cramentũ sz de spelta aue
na ordeo siligine et huiusmodi
Excepto si aliquantulũ de hmõi
grãis mistum2 cũ frumento
Sed speciẽ frumenti nonnichil mu
tet non impedit qz ex illo possit
sacrmentũ celebrari Aliud tñ
esse si tanta mixtio esset qz
speciem mutaret qz ex illo pa
ne nõ celebraret2
P Dic ne ille panis de quo ce
lebrat2 azimus vel fermentatus
C Ex utroq confitent2 et ce
lebrat2 sm consuetudinẽ diuersar
ecciar Ecia eni roma ex azimo
confitit qz ex tali pane credit
xpm confecisse qz pma die azi
morũ Ecia vero orientalis sz
greciq celebrat ex fermentato
ad detestacoẽ hereseos nazareoꝝ
qui euangelia et legalia mis
cebant consuetudo tñ latinoꝝ
tonabilior est
P Quare requirit2 vinũ ad hoc
sacrmentũ
C ad designandũ effectũ huius sacr
menti qui e letitia spualis qz
vinũ letificet cor hoim
P De quo vino confitit2

¶ De solo vino de vite qz ꝓpꝛ
hoc vino consecrauit vtz cū
spū āmō non bibūm De hoc
ꝑmē vtꝫ ẓ̄ſ ¶ Silr xp̄us vi
ti se compat cū spū ¶ Ego sū
vtꝫ veza ẓ̄ſ ¶ Ex alio vino nō
celebrat nr effīt sacmentū
ꝓpte de vino malop ꝯnatop
pomop pirop et hūi quasi
na non sp̄ū ꝑ̄ſ ſ̄ mālꝫ hu
moꝛ ¶ Silr nec ex puro aceto
cū sit cozruptū vinū ex vino
aceto tm aliq̄ tulid et nō totū
cozrupto bn̄ posſ conſici ¶ Silr
ex agresta vel cozeussia non
conſicit̄ qz licz sit m via et
fiat vinū nondū tm ē vinū ¶ Ex
musto tm m nr̄m te posſt conſi
ci qz speciē vini hz ꝓhibet tm
ne ex musto puro statim ex vua
m calice ꝯpſſo celebret ꝑꝑ
ꝓpīte Sgit mā huiꝰ sac
menti est panis de fezmen
to et vinū de vite
institut
¶ Vdq̄ admīstret aqua cū vino
¶ admonēda passois xp̄i qz
cū sāguine aqua fluxit de la
tere eius ¶ Silr ꝓ hoc designat
vinio ꝑpli fidelis qui ꝑ aquā
designat nr sufficit q̄ alius
q̄ sacdos aquā cū vino m ca
lice ponat vl diaconꝰ ex pcep
to sacerdotis eo q̄ sacerdos in medio
est mr dei et ꝑpli et dec
apposicio aque m dolio vl in
vase a clezis nō sufft ꝑꝑ sa
cramenti significā
¶ Si aqua nō admīstret cū vi
no nomine impedit celebratio
sacmenti
¶ Aque admixtio cū vino nō
est de ēnā sacmenti et sn̄
illa pt sacmentū conſici ꝑcer
tazet tm qu scient illā appone
dimittet
¶ Nung̃ tm de aqua q̄ m de vino
apponenda est
¶ Non sz una gutta q̄ cite ut sz stati
absozbeat a vino et queztat
m vinū
¶ Una p utute vbozꝫ que sut
forma huiꝰ sacmenti tm̄sstat
panis m cozpꝰ xp̄i et vinū in
sāguine ostende m̄ quest sacio
¶ Istiꝰ sacmenti due sūt fozme
una sup panē et alia sup vinū
ẓ̄ fozma vero sup panē qua tm̄s
stat m cozpus xp̄i ē hoc ꝯ
ē enī cozpus meū Unde illa vba
Accipite et manducate ẓ̄ſ nō
sūt de ēnā fozme Sed solum
illa vba ꝑdicta Et si sacerdos
nō plē dicet sup panē cū mten
cione cōficiendi cōsecret q̄us ꝑ
cazet tm̄sgrediens ecclie institutoꝫ
¶ Hoc vero sup vinū qun tm̄sstat
in sāguine hoc est / Hic est
enī calix sāguis mei nou et
etīn testamenti mīsterii fidei
qui ꝓ vob et ꝓ multis effundet
in remissioꝫ pcoꝝ ¶ Et sciab
q̄ istoꝝ vboꝝ solum illa sūt
de essencia fozme in quibꝰ tota
vtus sacmenti consistit sz illa
Hic est calix sāguis mei Alia
vba nō sūt ꝑ se de ēnā sac
menti sz declarant vsum sac
menti quid sit illa Accipite
et manducate Et quidā effi
cacia sacmenti sit illa non
et etīn ẓ̄ſ ¶ Silr hoc dō enī
nō est de ēnā fozme sz de in
stitutiōe ecclie Unde si quis illa
dimittet confitet nr sacmentū
impediret sz ꝑficet Nō ecia
q̄ calix ubi ponit cheticafozice
a similitudinaric ꝑ passione xp̄i
Sūt sciab q̄ cozpus q̄uis nō sit
sine sāguine nr sāguis sn̄ cozpe
vino fit comixio m cozpꝰ et ex
nāli cōcomitancia m aiaꝫ et sāgēꝫ

que corpus vnū consequnt̄ dili
tas etc̄ De sanguine primo fit con
uersiō in sanguez et ex nāli cō
comitantiā in corpus et quāz et
alia q̄ comitant sanguinē huāy
P Si sacerdos consecret solū
corpus et nō consecret sanguine
nūq̄ ibi esset vnū corpus xp̄i con
secratū
Q Nunq̄ vnū corpus xp̄i ibi esset
sub tali speciebus virtute vbor
que ad consecrationē corpis primi
litz nūq̄ sanguis consecret̄ in
euacuetur quidā et in heresim
lapsi sunt qui dicūt q̄ vna sōr
expectat alia et q̄ nō est ibi
corpus donec post plures vbor
sanguis ibi cōgregat eē q̄z
sit sacerdos eleuando hostiā
corpus xp̄i populo nō ondicaret
sz solum panē q̄s hec erronea
sit et hereses q̄z ibi ē veritas
pus xp̄i
P Cum xp̄us in sacramento sit
verū corpus et sanguis xp̄i quo
manet illa accidentia que vide
mus et sentimus sit albedo et
dulcedo magnū pūm et hūdi
V Et illa accidentia que videm
et sentim virtute diuina p se manet
que prius erant in subiecto panis
et sine subiecto sunt et post con
secrationē eadē virtute retinet vir
tute diuina qua prius habebant i
subiecto q̄z frangit̄ et putrefiunt
et corrumpunt̄ vnde fructus illa
qua sacerdos fruit nō est in cor
pe xp̄i sz in accidentib⁹ et speb⁹
eiā vinis ex eis gnātis
P Et q̄ et illis vinis ex eis
gnātis faciendū est
V Comburi debent et mitti
in piscinā pōm vilē eiā
et mures et muste ubi cepte
et id q̄ sumē pt̄ de corpe debz
sacerdos sumē si pt̄ sine pricō
Si vero nō possit ptes hostie nī
mi reuenia fiat frangende et eod
mō faciend est De hostia mas
tita ab infirmis p vomitū re
cepta quia q̄ dui species ma
nent manet et sub vtrīs corpus
xp̄i Et bonū est celebrare de
pua hostia et nō cito q̄ mede
post celebratōz donec species
sint consūpte et digeste in or
pe recipientis Et dz mitti pau
appōi de aqua vino ut vinū
possit consumē cito aquā et
trahē ad māz suā q̄z vinū sit
xp̄m et aqua quāta māz quā
xp̄us dz vinū trahē siccū et nō
ebriosū
P De sacramento secundū se sūt
m̄ dictū est nūc de mistero
eius m̄ dicās
Q Sacerdos hō sacramenti mistes
est quia ad xp̄m solum p̄tinz
celebratio sacramenti
P De dispositōe ipsius m̄ dicās
vtz ieiunus eē debeat vl nō
celebrans et confessus
Q Nec ieiunus nī alia ppatio
De mūdē requiritur ad celebrandū
hō sacramenti sz sola ordinis sa
cerdotalis susceptio q̄z hereti
cis matici degradati excōmunicati
et nō confessi pnt hoc
sacramentū conficē litz pecta
rent mandato eccie trāsgredi
endo ppt̄ hoc reuerentia sacramenti
eccia instituit ut sacerdotes ac
cedant ad celebrandū accedent eē
et confessi et contriti ne q̄ dap
nōz suā assument sacramentū
P Nunq̄ sacerdos post potionē
aliquā p aque nil superiōz aliq̄
medicinē pt̄ celebrare cū ab
eccia reputet̄ ieiunus
V Nō scias q̄ duplex est ieiu
nū sz ieiunū eccie qd̄ hz
fieri ppt̄ mortificationē carnis et
id non solut̄ p susceptōz aque

vl meditrine et ℔o ieunium nẽ
ꝯd dicat puatoꝝ cuiuscuꝫ rei siue
iuge siue meditrine que mꝫ corpe
suscipit⁹ et tle ieunium requirit⁹
mꝫ celebrando siꝫ cõsecrando et
incipit hor ieunium mꝫ media
nocte qz tuꝫ dies nãlis incipit
vnde si sacerdos post mediã noc
tem aliq̃ sumpsit siue aquã siꝫ
meditrinã dz mscepti die a ce
lebratõe cessãte et aliq̃ cõmo
dẽ habi causã infirmitat⁹ qua ab
hac regula excipiunt⁹ infirmi
℟ vero an mediã nocte sacerdos
sumpsit pt scepti celebrare et aliq̃
recipe nec recessit ad cõmone
si post illam sumptoꝝ dozmierit
vl non qz dozmiẽs solue
nõ est ꝓpter sedulaꝝ ptinacia
mentꝫ nr requisit⁹ ad consecrãoꝝ
cuerit⁹ etiã an post matutinas
desero diurnis potuus possit con
fice ℣ dicit⁹ qꝫ sic du tñ igitur
gratia nõ mutiẽnt etiã nõ inuenat⁹
ꝓhibitrid nisi ecclie etiã sine doz
mitõe nocturna quiꝫ quis honeste
celebret dum tñ sit plene digestus
De cõm · di Sacra
℣ reliquie cibor remanentes mi
nentes more nuꝫ soluunt ieiu
unid nãle et consecrãoꝝ impediut
℟ tales reliquie cibor si cõ
sualiꝫ et nõ ex ꝓposito tñsglu
ciant⁹ nõ soluunt ieunid nãle
nr celebratoꝝ aut suptoꝝ cultu
tistie impediut Sulr nr modi
cu aquã vl vinid quibꝫ ob
ablut⁹ impedit tid diã tlia
solum p modꝫ sulue tñsglu
ciant⁹ que vitiũ nõ pnt recipe
tñ in cibis usit casibus bonũ
abstinere si nãlis nõ sentiat
ꝓpt reuerentiã sacmenti et
ꝑcipue qñ ad alioꝝ pauꝝ extenditꝫ
fruct suptid vl mutid tid salua
dquantitate maioꝝ ℣ qui ieunid
nẽ requisit⁹ ad celebratoꝝ cultu
tistie vt ssz michil sumat⁹ vt
tñsglutinat⁹ qd vitiũ possit pq
mediã nocte aliud q̃ saliua nr
ad hor valz illa dozmitio quia
dicit aliqñ q̃ postꝫ dozmie
rint pnt celebrare qz ieunium
non reputant⁹ ieunio nẽ ꝑ
potius cetie
℣ Si sacdos nõ cõfessꝫ accedit
nudꝫ pnt sic pcedet si ieu
nꝫ nõ accedet
℟ Sacerdos accedens ad celebra
tionẽ vl alioꝝ ad sacmenti sus
ceptoꝝ cui ossia pcia mozlis et
indigne iudicid sibi manducat
et bibit non duditus corpꝫ
dñi Ideo dz accedẽ contꝫ et
confessus si copiã habuerit sac
dotis quo si hic nõ possit con
tristet⁹ de pcia si nõ tñ eid
cogit celebrare et ꝓpositid ha
beat postmodꝫ confitendi dum
optunitatẽ habuit et copiã sac
dotis
℣ Si sacerdos in pcia se struxerit
et contoꝝ non habuerit et ad
missas diurnas et nãles tocꝫ
nungꝫ pt celebratoꝝ tñsire aut
saltem a cibꝫ abstinere
℟ non qz sacerdos hz in se quo
pt separe ad sacmentid confiaend
ecia sumend siz contoꝝ et ꝓpo
sitid confitendi vnde liz ossia
pcia mozlis consecrando peccet
mozlit⁹ tñ si consecratione
pt⁹mittet et se conferre satisfacet
qz ꝑfm decipet adorando panẽ
ꝓ cruce Ideo nullo dz ossecoꝝ
simulare Sulr post ossecratione
nullo dz se a precibꝫ sacmenti
abstinere Tenetur go offert
sacrificiid dz esse ꝑticeps sac
ficij qd offert sacerdos vero tenet

ad altare accedat sacrificium pro
pplo et sic dispensatore sacrifi
cij ostendit et ideo pius dz
esse princeps hui⁹ sacrificij deo
nate est quotienscūq; celebrat
p corpus et sanguine xpi fiat
et hoc preceptū est in decre
tis De Con dis ij
p Cruia in sacramento eukaris
tie est stulte stolz nullū sacerdos
maculatus de norte p polluōz
semē in dormiendo dz a cele
bratōe cessare qz dicit dns
Ois estote qz ego stulte sum
Q Cruiq; nocturna pollutio im
pedit celebratōz et suscōz
eukaristie ex nimia te et quiz
no ex nimia te sz ex negligentia
et honestate propter qđ dcs
stire p nocturna pollutio ex phi
bus cruq; euenit primo quidē
ex cā intrinseca sic ex illusiōe
dēmōd que quiq; patit ex
defectu et negligencia sp
quiq; est venale primū quiq;
mozle primū sed sp maior est
et locus dat diabolo et p tli
defectu que homo sibi ex sua
negligencia pressisse te cōcā a
celebratōe et quolibet cessare
Cruiq; ecl tūs illusio pueit
ex dēmōe negligia voluntatis
horis a suscōe eukaristie re
traher et sacerdotes a celebra
tione et hoc contingit maxie
cū festinates in quibus debz
plus quotidie et post hoc no
est abstinendū qz tūs quiq; cessat
p suscōz sacramenti dicit lex
de quodā in vitis patrū q sp
illudebat et p consilia superoz
ad quodlibet accessit et tūc illu
sio cessauit vel recessit Cruz
aut tūs pollutio predit ex cā
intrinseca spūali que quiq; sine
peccato fit sicut aliquis studendo cir
ca vana carnalia aut lectōz vel
predicatōz ideo reprobando vel ecl
confessiones audiendo et hoc sine
delectatione de carnali sz sola infir
mitate carnis talis no impedit
pollucio celebratōz nec eukaris
tie suscipiendi Cruiq; autē accidit
ex causa ministerii tūc peccatū sz
qui accidit ex cogitatione precedē
ti et delectatione carnali ipse quiz
de primo motu qui sz consensus
in hac habet et tūc de necessitate
et abstinendū Cruiq; etiā de primo
venali sz qui no habet consen
sus et no est abstinendū dene
cessitate sz de honestate et honeste
tate Cruiq; etiā tūs pollutio
accidit ex nimia suptione cibi
et potus et quiq; de primo male
et quiq; venale sicut speciale
gule primo et sic de abstinendo
ut pius Cruiq; etiā si pollutio
accidit ex sola debilitate ne
sicut etiā patitur vigilantes
sicut etiā ex suppletione qz sic
quis patitur fluxu seminis et
semen hoc no credit ex voluntate
sz solum ex cruptione ne et ideo
no est abstinendū a celebratione
nec a suscōe sacramenti in oibus
egritudinibus modis pollutionum suppositis
que ex motu primo predit debz
sacerdos abstinere a celebratōe
et alio a quolibet diu die et
etiā tot diebus quousq; mens
a vagatōe cessauit in illis duo
que ex venali primo predit
abstinendi est no ex necessitate
sz ex honestate et oia si mittere
qui sacerdos no tenet ad officiandū
qz si de mortali aptet sacerdos
p pplo celebrare debz confiteri
si possit et si no possit contrit

tū ꝓfessio confitendi et mutatꝫ
ꝛdumentꝫ in mundis mundare
mduat et sic ad celebrandū ac
cedat qz si dimittet celebrandz
gentes scandalizaret ymo ꝓpi
ter et sic scandalū est eundū
ꝛsponsū quesꝫ pt qz ꝛsponsū peiꝰ
q̄ esset
¶ Nūq̄ sacerdos sūpſit mdumentꝫ
sacerdotalꝫ posset celebrare
¶ Quantū ad vtute sacramenti
pt sacerdos celebrare qz solū
ad conficiendū hoc sacramentū
requirit̄ exigit̄ ordinis sacer
dotalis ¶ Sed quātū ad institutiōz
ecie si aliter sacerdos conficat
peccaret mortaliter et de pcto ad
platū epm absolutiōz debet
postulare
¶ Nūq̄ pt sacerdos plures missas
in die celebrare
¶ Posſ de vtute ordinis sz tres
exceptis sufficit ei vna sēl in
die celebrare ¶ In necessitate tū
permittit̄ cuilibet sacerdoti ab ecia
mo die plures missas celebrare
sic vnā de tempore et aliā ꝓ
defunctis vel de imperio seu
alijs sacerdotibꝫ in necessitate suꝫ
rendo tū ꝓpter nullo lucꝛ bñs
in die missam celebrare vel ecclie
ꝓ offertorio reportando qz essz
dispensale ¶ Scias tū q̄ plures mis
sas q̄ duas nūq̄ primitus est
sacerdoti ꝓ quacūq̄ necessitate
celebrare pt̄ q̄ in die natal
dñi ¶ In qua die pt sacerdos q̄
adnotatū nō tñz ꝓpt officiū
diei ꝓ ꝓplo tres missas vnius
diei celebrare
¶ Cum sacerdos ieiunus dz cele
brare nūq̄ po ꝓceptoz sāg
uis abluatꝫ in calice factam
de vino ꝓpinet et ieiunus re
putabitur
¶ Nichil omo post ꝓceptoz sanguis
sacerdos sumet ny ꝑma missa
dum puer alia voluerit cele
brare si q̄ in poterit sanguinē
ebibet et cū lingua et labijs
calicem tergat et po aquā
infundat in calice et abluto
eo aquā in pistinā infundat
et sic tertio calice celebrare
poterit in eod ¶ Caueat igit
sacerdos ne ablutoz vini in
calice factū post ꝛceptoz vel
digitoz ablutoz sil quātūcūq̄
sumat cui volunt missā alia
celebrare qz sic ieiunus nō essz
dū celebrare debet et si cele
brauerit peccauerit et debet ꝓ
indulgentia epm adire
¶ Cuma pticula ecia sacramentū
in missa offerre pnt tū ecia sic
dotem q̄ ecia sacramentū quo ageꝫ
sit in die
¶ Et mlti defectus possūt
offerre quib⁹ eis ecia sacerdote
carent quib⁹ ecia species ¶ Cui
vero sacerdotem in missa offerre
pt defectus qz pt forte sacerdos
mori in missa quib⁹ an consec
tionē quib⁹ post ¶ Si aut ꝛtingeret
eū mori vel grū infirmi de
teneri non optz q̄ p alium sacer
dotem suppleat defectus ¶ Si
vero post consecratiōz incepta
vel iam pfecta dz ꝓ alio
sacerdote implei ¶ vel ꝛtimo
centū tria melius est hostiā
consecratā reservare et sup aliā
hostiā a capite inchoare ꝓ alio
sacerdote ¶ Si vero nescit vbi
infirmus vel moriens sacerdos de
sicut dz missa ꝓ alio inchoa
re ¶ Si vero contingeret q̄
sacerdos post consecratoz vocz
det se comedisse vel bibisse nō
dz ꝓtinuare sacramentū seu eu
charistiā sz dz sumere et missam

pficē ¶ Etiā si recordatus fuit
in exōmtacōe subiacere ¶ Et
dcm est etiā si recordatus fuit
se ptm mōzle cmisisse cld
dposito emendandi dz cultaris
tiā sume et missa pficē qz
nullo sātmento mpfectid re
linquē liz qz sp v̄ inuy ocūt
pticm actpiend est id qd
aliq cm est pticm sātmen
tum mpfm relinquē p̄ id
qd ptinet ad dispositiōz sacer
dotis
¶ De pticis que fiūt tra specie
sātmenti qp agend est
¶ Circa species p̄dicta nō p si
an consecrōm aranea vl ve
nenū in calice fuit deponat esse dissimt nō solū sup sanguinē sz
et tergo calice vinū et aqua
sumat ¶ Si vero post ablutionē
acciderit dz al qd cecidit in ca
lice caute capi et diligent
lauād et pcea cōburi et ab
luciō cld emeibz mpfm ad
repon ¶ Si vero sacerdos noūt
venenū esse in calice post cō
secrōz dz totū id in vasculo
repon et cū religuis fiūd
et ne sātmentū remaneat
mpfm dz sacerdos aliud vinū
cū aqua in calice pone et
utep ablutiōz resume et sacri
cia pficē ¶ Si aut post conse
crationē corpis vinū in aqua
nō esset in calice sacerdos qđ
iuit dz appone id qd deficit
et pcea cōsecrare ¶ Si post con
secratōz sanguis aduitat aquā
defice nec cū vino p̄us mixtū
fuisse nō dz vltiō aquā ap
pone cū aqua nō sit de neces
sitate sātmenti vt dictū est
¶ Dz debz sātmentū sic sume
et totū pficē si de negligēa
debz constitet p eo qp aquā di
misit ¶ Si vero sacerdos priusq̄ post vba consecrōis xpi sanguis
et ānā suptōz corpis xpi sola
aquā in calice positā fuisse
et nō vinū debz aquā depone
in pstina vt dcm est et vinū
cū aqua repone et a vbis con
secrōis sanguis xpi resume
et sanguine cōsecrare et missā
sic pficē ¶ Si aut hoc aduitat
post suptōz corpis xpi dz alia
hostia nō consecrata et vinū
cū aqua atrpe et simul corpus
et sanguinē consecrare et nō so
lum vinū sz totū simul vt
obseruat debitus ordo consecrandi
et eoꝝ que ad celebrandū ocūrunt sz vba que dicenda
sūt nō solū sup sanguinē sz
etiā sup corpus xpi sic id qđ
dici vt qđ quot ex hac al
taris ptcipatōe sacrestm si
bi tuū corpus et sanguinē xpi
suppzzmq̄ ¶ Nonobstante qp pb
credebat esse sanguinē et alia
hostia pus consecrū qz pceptū
datū qp pficiat sātmentū eu
charistie ē maiozis obligatōis
qp pceptū datū qp a ieiunis
hominibz sumat Impsm em
sātmentū nullo liz ptermitte
re ¶ Caud faciend est si qp de
sanguine stillauit
¶ Si sup tabulā aliqp de sāg
uine stillauit ligula ligneā
lambat tabula et postea ra
dat et igne cōsumat et cinis
inter altare regdat et sacer
dos sz iuxta hr diebus debz
penitere sz ieiunare ¶ Si vō
sup tram ceciderit tra radat
¶ Si sup altare ceciderit calix
ministri stilla absorbeant et
tribz diebz pemteant ¶ Si sup
lmtheū altaris et secundū
lmtheū tnsierit cor diebus
pemteat si usq̄ ad tridū noūe

diebus pemtenᵒ tñ licz q̄ ju
re mſtituat² minuat² ſi dubꝫ
pſone tpis et negotij ſ̄mthea
mā tñ que ſtilla ſanguis tetj
gerit tribꝰ viribꝰ abluant²
a ſacerdote caute ſuppōito et
aqua ablucōis ſuꝫ altare re
wndat² cruda tñ ptē illam
mſtidut et ꝺburiat et cineres
ſuꝫ altare reꝺdunt et eade
pena videt² ſacerdos dignꝰ
eſſe p cuꝰ negligentia hoſ
tie cōſ̄crate putrefiut vel
putidant² que putrefactō ſit
m acreden ky et m corpe ꝺ̄i
vt dr̄m eſt

℣ De qua mā debz ee calyx

℟ Calyx dz eſſe ſolū de auro
argento etiā de ſtamno de ere
vero aut de aurichalco ꝓpter
rubiginē que vomitū puōt
ee non dz fieri de vitro ꝓp
fragilitatē nr etiā de ligno
ꝓpter cuius porositatē nr de
lapide ꝓp cuius viditatē ca
pale aut de lmo et puro lm
theo dz eſſe nō de ſerico ꝓp
pn̄tacꝫ ſudarij xp̄i qđ fiut
de ſyndone lmthea hñ ergꝫ
pētre de ſacrdmento eucha
riſtie tibi dicꝰ

℣ Datis de cuius celebratōe
dixiſti mihi vero quid mſtrꝫ
et a quibꝰ et quibꝰ mihi di
cis

℟ ffidelibꝰ ſolū dz dari corpꝰ
xp̄i et nō ſanguis ꝓpter effuſio
nis pricm̄ cruꝺꝫ vero dari
debeat tibi dico q̄ vere pēi
tenbꝰ ſecundꝫ et con
feſſis

℣ Ergo nō peccatoribꝰ eucha
riſtia mſtranda eſt

℟ vm̄ eſt patribꝰ manifeſt
et publicū ecclaſticū quicq
ſit vſurā manifeſti raptores
hiſtriones et hꝺi etiā ipis
ꝺpetendꝰ non ē danda

℣ Si quis pcor occulte impe
nitenᵗ ad me m̄ paſchā veit
et ſacmentū petierit mihi de
negabo ei cū noverim eū
ꝺſtrictū eſſe malā

℟ Si m̄ ſecreto petierit et oc
cultus ſit pcor debes cū mo
nere ne ꝺ̄ iudicio aīe ſue ſac
mentū aſſūat q̄ ſi deſiſtere noluit
cū xp̄iano ſit et id qđ ſibi ē
petit nō potes ei ꝓhibere ꝺt
Augꝰ m̄ gloſa ſup id ꝙ ad Cor
v

℣ Si is qui mittēr vos fōrm
tutor notat² rel Nos n̄ omne
q̄q̄ ꝓhibere nō poſſum mſi ꝺ
ſponte cōfeſſi aut m̄ iudicio et
eccleſiaſtico vel ſeculari quictū

℟ Si vero ſtias ꝺſtrictū ee malā at
m̄ publico pericit negare ei nō
potes ne ſic confeſſus ꝓditor
videaris Debz aut ſacerdos ſp
m̄ publico omnes monere ne quis
ad ſacrī ꝺmonē accedat antq̄
de pcīs penitat et contꝰ fiat
et confeſſus si pmadi accedat
m̄ publico et petat ut mīſtret
ſacerdos dei et dare melius em̄
eſt ſacerdoti ut aſſumentū p̄ſ
mozlit² ip̄ ei denegando ſuam
ꝺſtrictā q̄dē videat²

℣ Et ſi quis petit ut d̄ publico
ſibi panem loco ſac̄menti eucha
riſtie mīſtrē mihi hoc potero
facē ſine culpa

℟ Caueas ne tuꝰ hoſtiā non
conſecratā loco hoſtie conſ̄crate
mīſtres publice vt piaculum
ne ydolatrē fiuias ſumentē et
etiā circūſtantes adorantes pa
nem ꝙ hoſtia conſ̄crata Huic
as etiā ne timore vel timore
tuoꝰ corpꝰ xp̄i id exprimatꝫ
tribuas hꝫ hoc ē ꝛeꝑtare deo

℣ De hoza qua miſſi celebrāt
dz m̄ dicis et ad qđ te² ſtatis
dos dicte anteq̄ celebret

¶ Diebus dñicis hora tria dz missa regulariter celebrari qz tali hora xpus a ligno in cruce est crucifixus ¶ In sexta hora sexta quia tunc manibus militum crucifixus est ¶ In tribus vero ceteris horis nona qz tunc emisit voce magna spm suum sed vero pñate in aurora pñt dicit qm radii solis videntur resplendere ¶ Nichil i nocte celebrat missa nisi in die natalis christi vigilia pasche qz de nocte dr xpc nasci et resurrexisse qz vero sacerdos teneat ad diurnum suum potest celebret ad diurnum dz dicit qd pmittet ad horarum ammi et tribus oratiois et qz matutini ne pmittent ad tribus crepusculi diei p̃ma vero ad interim diei nalis sit aurora in qua pñt misse pñate celebrat ¶ Deo matutinas et p̃ma dz antiq̃ celebrand accedat ¶ Ista igit ad pns de sacramento eukaristie sufficiant

natq; suffo

Petrus de sacramento pñie audire volo que secunda tabula post naufragium dei ego te ut ita ea diligenter attendas qz maxie est sacerdotibus curate nre

¶ Multa sunt in illo sacramento que nō potero declarare petre tibi qui vis etput potero declarabo p̃ exuare de p̃ma secunda tabula et quo sacramento ad p̃mitt in dictis

¶ p̃ma dr secunda tabula hmi methaforam quia sic p̃mittit remedium mane tristem hoc tam ius integru ut mea naufragium tes saluent et hmi remedium post naue fracta est tabula naues que adherentes soluit Sic spualit p̃mittit remedium hoc vite ad baptismum ad saluandam integritatem sic p̃ma est secundum remedium que vite integritate poditam post morte patim repat ad salute ¶ Et ideo secunda tabula dr post naufragium patiniozlis ¶ est aut p̃ma pñtia mala plange et plangenda iterū non omittē ¶ In sacramento enim pñie ma et forma sicut in aliis sacramentis actus eni penitentis de peccatis cōmissis sit ma pñie forme vero verba sacerdotis sic ista ¶ Ego absoluo te unde ista verba inserat oportet deus sic ¶ Et sibi illa absolutionis et remissionis sic no sit de essentia forme sacramenti pñie nec absolutionis sic solum orocet deo et supplicatione deo ne impediant effectus sacramenti sic solum ista verba sit de essentia forme sic ego absoluo te

¶ Nichil requirit manus impositio sacerdotis sup caput penitentis in absoluendo eid

¶ no qz de talibus impositione manuum dicitur pet et distripuit ¶ Lucerdas soluens sup terram sic ¶ Illa verba opant solum virtute dñice ¶ De quibus potest fieri pma

¶ de morbis et no ē originale patim nre ē vemale misi ē trahit est a voluntate nra admissu unde de peccato actuali fieri p̃ma ē eo q̃ sepius iterat pma quo ad modum in patim aduerte tñ dei q̃ triplex est pma ¶ Tabula p̃mata que fit in secreto quibz sacerdotes indigit q̃ potest actualit ¶ Tabula ē publica que fit in manifesto que

sit p pctatē manifestū ut pe
grinatio p mundū corpe nudo vl
tū bastō tribitali et thet etc
itezari pt et a sacerdote ēiungi
Tercia est solēnis que fit mtū
pite Jeunij et iungit² ab epo
p emozmi timē ipe amouet to
tam vrbem sic stipendiario pue
rore tū scandalo pplī ner ute
mtur tūs pmā ppt² sagunte
cio que designat ciuitatē ījōis
a paradiso terrestri que sol fuit
est Non iungit² talis pma
cterue ppt scandalum qz po
pmaz solemne nō pt aliquis
promoueri ad sacros ordines et
infamis efficit² Silr nō iungi²
psonis ordinatis qz defect² or
dinis nō pbne silr ner militibz
nr pcerns magni status
Tercio tūs pma solēnis fuit
Hic qto modo In capite
Jeunij quadragesime solemi
penitentes in illa die tūs suis
pbris reputant se epo cum
tuis Vbi eis epo ain fibres cinis
sacro inuti nudis pedibz vel
tibus dimissis comia deposita
et eis in cinā mitt² ut epe tū
cterio dicat septē pōs pmales
et ponat manū eis imponit
et aqua benedicta aspgit et
cineres capitibz eoz imponit
tūicio tollit eoz opit et dicit
nat lacrimabilit² eis q sic adā
dictus est a paradiso tuj et ipi
de cinā cinerib⁹ et tuc quib
epus ministros ut eos ab cinā
expellant cterio eos psequdo et
tantante id pnosticū insidiose
voluntus tuj zel Et tuc ni cinis
dni a suis pbris in cinaz re
ducunt² et exut usq ad octa
uam pasche tūs q nr quidā
nr patē recipiant et tuc exi
bunt ab cinā et exut ex cinaz
usq ad tcez diem sequte et
quibz anno usq ad voluntē
epi ad que ptinz regiliano
nūlicetes aut comā nō depo
nūt nsigne sbiectois ꝑ solid
viri
Nūq dz penitens de ꝑfli
bz pcto mozli ogit
Cinā et ojeri et confiteri
de quob⁹ pcto mozli tenet² ad
ad suu ogmaz pcenit
Nūq cinā de ꝑflibz venali
Non dz regirī² detestacio
pcti et supplicen⁹ et cinā mlti
deuacois nj deū vl in test si
cinis Pside venalia pcm re
mittunt² p sacīmentoꝝ sustepz
sic cubazisnie exīme untois²
et hūmodi Silr remittunt²
ex motu corp que ad detestaz
illoz pcop faciūt sic ex con
fessione ījūcti peccatoꝝ pfor
tonsione et hūdi et otoe do
mica Vbi dicit² Dimitte nob
debita nra Tcio dimittit² qn
aliqua sint ex deuocōe dei et
recp sacīmentaz sic ex disciplīe
cpali aspsioe atque benedicte
Benedictoe sacerdotis nj finc
misse et ex ībz que veneu
tiam pbent dco et rebz sacr
Et thet etc mtigit² nj hoie nj
quo solum venalia sūt qua
nj eo hoie nj quo e veiale ad
mozte nō dimittit² venale
sine mozli
Nunq q bz te² ad confitend
cinā saltē semel in anno
roe pcepti et pprio sacerdoti
cuiuto vl alij ex cio mandato
nr pt aliquis platiq dispen
sare qn homo teneat ad con
fitend pcta mozlia et confessioz
nō solid de jure positiuo sz de
jure diuino
Nūq pt aliquis alij confitei

ip̄ sacerdoti ꝓprio qm̄ tenet̄ eiḡ
die hz et hor saltē semel in
anno de oīb⁹ ꝑcatis suis tam
ꝓpr̄ ꝑtatem et ꝗuris dei q̄z ip̄
hz ꝓprius sacerdos sup̄ prochi
anis et eius multis dz agere
cū eiḡ nia sit redditura roḡz
tam etiā ꝓpr̄ ꝓceptū ecc̄ie
¶ In isto decretali omes vtuq;
¶ Nota
¶ Nā ḡnas tñ q̄ ḡnq; casꝰ
excipiunt⁹ in quibꝰ pt̄ prochi
anus alt̄ confitet̄ ip̄ ꝓprio sa
cerdoti ꝓmo ē si confitens sit
vagabundꝰ ¶ secundo ē si domi
nium mutauit ¶ tertio si cul
pam in alia prochia omisit
¶ Quarto ē ꝓpt̄ malitiā ꝓprii
sacerdotis qui sit ē reuelator
confessionis vl mutans ofitentē
ad malū ¶ Intus ē in articulo
mortis in quo q̄lz sacerdos pt̄
confitentē absoluit ¶ Et nō q̄
non dz sacerdos audire cōfessiones
mulierū circa quā peccauit de eo
pcto ip̄ cū ea omisit
¶ Vnq̄ cōfessio ꝑ mtpotem pt̄
ficri vl ꝑ scripturā
¶ Confessio ꝑ verba dz fieri tam
ꝓpr̄ muterē erubescentiā con
fitentis q̄ ecc̄ie q̄z ꝑ verba mentis
ꝓceptus magis exp̄mit̄ veritatē
in illis qui sicis ꝓceptus mens
sacerdotis non pt̄ exp̄mi sup̄
ficiunt alia signa mentis ex
pōmentia ꝑ que sacerdos possit
ofitentis aīam ḡnoscere sicut ca
ren bꝰ loquela suffic̄iunt mu
tis signa et scripta
¶ Vn extrema mittit q̄ faciet
penitens qui nō hz copiā sac
dotis cui valeat confitezi
¶ Confitet̄ deo vl layco
si habuit q̄z tūc nō sacerdoti
pt̄ confessio fit ꝓposito tñ con
fitendi retento q̄ sacerdoti
ofitet̄ qui possit de eo hꝰmo
dia et mitt̄e cessante
¶ Multos exptus sum q̄ con
fitei nescirent nisi ꝓsit ab
eis aliqua mtrogare si ea com
miserint
¶ Potest hz mtrogando debes
adhibere diligentiā et caute
lam vt siz nō mtroges de
patre visitatis et ad ꝓpria ꝑsona
nō spectantibꝰ q̄z multi nōe
mtrogando de pctis religio
sos et cōs̄ Silr de illis qui
q̄ ex habundantia malicie ad
mueniri sint nisi a longe et
magne de patre cauēs q̄z ei
delectabilia sic possent monere
confitente et ad eos ofitionē
adducē que pō ignorabat deo
de visitatis est quērendū vtpote
mendacium furtū et
hꝰdi ¶ De alijs aut cauta &
ꝑ circūstantias mltū remotas
¶ Vbi sūt circūstantie que aggra
uant⁹ pctm et que sint mt
rogande
¶ Ille circūstantie ꝑ quas vsq;
declarant⁹ quibꝰ ip̄ vbi quibus
auxiliis cui quo q̄n ¶ Quibus mu
tat circūstantia qualitatis ꝑsone
vt quod furtum iuuenis vl senex
clericus vel laycus solutus vl
ligatus q̄z sit pctm aggrauat⁹
et in alia specie retrahitur
vtpote si soluta ē et ofitent⁹
mulierē soluta fornicator ¶ si
ligatus sit adult⁹ sū adulterū
committit et de alijs pctis q̄d
mutat circūstantia que effectū
actus sic furando quis pluꝰ fu
rat⁹ sapmō magis infert vl
furando rem furtiuā committit si
si rem sacrā sacrilegiū ubi cir
cūstantia loci mutat si fiat in loco

publico sacro vl priuato ¶ Quibꝫ auxilijs .r. quibꝫ mstrumentꝭ vt si percussit baculo pugno vl gladio cur et qua mtencõe fecit vt si quis pcussit aliũ vl occidit vel vndicte vl rapine ¶ Quid mptat modꝰ et qualitꝫ actus vel si percussit sororẽ vl uxorẽ vl lesit ¶ Quando mptat tpꝰ vt si per iij quadragesima ꝯ misit vl alio tpe sacro vl no sacro ¶ Quas cũ septies circũstancias debes a confitente diligenter inquire qz confitende sunt et maxime ille ꝯiunct ꝯ aliam speciẽ pcti sic ꝯ sororẽ uel ꝯ adulterium stupꝝ sacrilegiũ qđ est ognoste michaẽ benedictũ mercatũ et hodi et alia ꝯsilia ¶ Queras tibi ut supꝰ dixi ne minima dextendas ad practicas circũstancias pctoꝝ carnaliũ delictuũ ne psona cui qua confitet̃ peccat notare cui cogas etiã si eam nõinare voluit cui phibeas si solum mortale de ꝯdicionibꝰ psone cui qua peccat sic ꝯ gnali vnꝰ si sit vxorata vl ordinata vl sacrelegiomꝫ pfessa et hodi si ꝑ uria psona ne ꝯsit nosse ¶ Vt video psona dz se accusare solum ꝯ confessione et ecꝰ integre confitẽ ¶ Etiã et ut scias qualit̃ debeas confitẽ confessoꝝ ordines ꝓhos for vsus tepies ¶ Sit simplex humilis confessio pura fidelis alti stregie munda discreta libens verecunda sic erubescendo de peccatis et nõ iactando de bonis integra sic qꝫ nil celet quia aliter nõ possit absolui qz nõ fit absolucio vno pcti mortalis sine alio ¶ Certa sic quantũ ad pmẽ sororẽ vbi de ocultis qꝫ agit̃ lacrimabil qꝫ ꝯ ad dolorem de ꝯmisso pcto accelerata ut statim confitear̃ et nõ dilatoꝝ confitendi faciat hoc nõ de mortale ꝓpti qꝫ bis tẽ solũ semel in anno qñ sic ꝯ pasthate ꝯ ecclesiã et ter vl quater ꝯ secretũ ꝯ magnis solemnibꝰ laudabile tñ est ut homo post lapsum statim qñ fiteat̃ tam ꝓpter verecundiã gratiã quã amisit quã ꝓpter periculum mortis qꝫ certi tudinẽ tpis nõ agnoscit ¶ Fortis ut sic ꝓpt verecundiã pcti et confitei nõ dimittat actu sane sic semꝑ et nõ aliũ et sit pace pata sic quia ꝯ ꝯibꝰ confitens dz sacerdoti obedire certe igit̃ tibi dixi de quibꝰ confessio dz fieri et quibꝰ et qualiter sit finienda ¶ Quia post ꝯsignificatoꝝ penitentis sic̃ absolucio sacerdotis magꝝ ꝑ quibꝫ sacerdos absoluit̃ ꝯibꝰ pcti absoluit̃ penitente vl ꝯ in casu mortis vbi de morte ꝯfitentis timet̃ quibꝫ sacerdos ꝑ ab ꝯibꝰ confitentem pcti absoluit̃ etiã et a vinculo excõmunicatoꝝ ꝯmittendo tñ a principio qꝫ si ad statũ sanitatis puenit et mãdatis cessauerit qꝫ

mtencione et ipa fidelis .r. pura alti strenue .r. sepe fiat munda .r. sine obstaculo te vbor et nõ ꝯ voluta discreta .r. maiora pcta dicat eid maiori pon de libens .r. voluntaria verecunda sic erubescendo de peccatis et nõ iactando de bonis integra sic qꝫ nil celet quia aliter nõ possit absolui qz nõ fit absolucio vno pcti mortalis sine alio ¶ Certa sic quantũ ad pmẽ sororẽ vbi de ocultis qꝫ agit̃ lacrimabil qꝫ ꝯ ad dolorem de ꝯmisso pcto accelerata ut statim confitear̃ et nõ dilatoꝝ confitendi faciat hoc nõ de mortale ꝓpti qꝫ bis tẽ solũ semel in anno qñ sic ꝯ pasthate ꝯ ecclesiã et ter vl quater ꝯ secretũ ꝯ magnis solemnibꝰ laudabile tñ est ut homo post lapsum statim qñ fiteat̃ tam ꝓpter verecundiã gratiã quã amisit quã ꝓpter periculum mortis qꝫ certi tudinẽ tpis nõ agnoscit ¶ Fortis ut sic ꝓpt verecundiã pcti et confitei nõ dimittat actu sane sic semꝑ et nõ aliũ et sit pace pata sic quia ꝯ ꝯibꝰ confitens dz sacerdoti obedire certe igit̃ tibi dixi de quibꝰ confessio dz fieri et quibꝰ et qualiter sit finienda ¶ Quia post ꝯsignificatoꝝ penitentis sic̃ absolucio sacerdotis magꝝ ꝑ quibꝫ sacerdos absoluit̃ ꝯibꝰ pcti absoluit̃ penitente vl ꝯ in casu mortis vbi de morte ꝯfitentis timet̃ quibꝫ sacerdos ꝑ ab ꝯibꝰ confitentem pcti absoluit̃ etiã et a vinculo excõmunicatoꝝ ꝯmittendo tñ a principio qꝫ si ad statũ sanitatis puenit et mãdatis cessauerit qꝫ

adibus epm̄ vl qd eig pmaziū
p pma sistmenda p ptīs ma
oribus et silr p adibit audire
ad satis faciendū p ptiaria et
delictl
p. Sumpt ex̄ nrīte ꝙlibet
quibz sacerdos pt absolue et
p quibusbz ptis
C. Non qz lic ptūs sacerdotal
que tonfert̄ in ordine se exten
dat q̄ntū t̄ de se ad oia ptīa
ta remittenda ꝙ eccl̄ie aduso
ēp ptūl sequit̄ jurisdō que
iurisdō a inferioribus ad mfe
riores destendit ideo pt supi
or aliqua reseruare sibi i quibz
iudiciū nō ꝙmittit mferiori
Dic aut q̄z casus retenti
a jure p quibz sacerdos sim
plex remittit pemtentē ad
supiorē p̄mo est q̄n imponēda
est pma solemnis Secūdo
est de excōmicatl a iure vl
ab hoīe q̄n mferior sacerdos
nō pt absolue Tertio q̄n vult
pemtente irregularite q̄tū
tam p culp̄ dispensatiue q̄z
ad superiorē reuertē Quartus
est de incendiarijs Quintus est
q̄n consuetudo in aliquo epātu
p enormia crīna ad tuitionē epo
reseruant̄ qz consuetudo in ēp
bus dat et aufert ptātē ēp
aut crīna In his vsibz ptīm̄
et sint rari Cum fuerit incestū
de stuprans aut homicida Dns
gressor voti Sacrilegus
Sortilegus patre prussor vl
sodomita Et meritū fides in
cendia plis expssor blasphe
mus hereticus sibi adulator de
rum pructens is adeat posse
Istos casus solent epi retine
re si aliq̄ nō ꝙpt multitudinē
prīp vl petentiū et loci remo
tionē aliquas mfectionibz curauit
q̄m secūt si Suarez Inocentius
Suetudinē Deoqz bonū t̄ cū
reputatos ab epis sacerdotibz q̄z
nosce' quia absoluens a retentis
a quibz nō pt̄ patet de his
aut casibus supdictis papa
retinet tres sc̄z prisstore dei
cū atroci enormi vl grauī
iuria q̄ntendatios crīaliz et
falsatios lr̄aliū papalium
Vl productoz casuū exposituz m̄
dicas
B manifesta t̄ corp exposicio
Incestus t̄ cōtubitus carnalis
int̄ psonas eisdē sanguis sc̄z cū
sorore filia nepte matertera ger
mana et hūdi vl hūdi affinis
sc̄z cōsanguinea uxoris ꝑprie
vsq; ad gradū ꝓhibitū et sic
causat̄ ex pte viri incestus sc̄z
cria ex pte uxoris q̄n cognosci
a cognato viri sui Defloratus
sc̄z virgine q̄z sc̄z vir imitat̄ si
mil bonū est et angelis q̄pat̄
et ei centesimo fructus at
tribuit̄ Deo illicitū defloratio
virginis maxim̄ patrī t̄ et sui
priū et ad huc modū refert̄
raptus qui t̄ violenta mulieris
oppssio Homicida sc̄z voluntarius
sc̄z mandando inducendo consiliū
auxiliū dando vl casualr de
bitam diligentiā nō adhibendo
Do ꝓhibens nō removendo seu
rei illicite q̄pam dando Trās
gressor voti ex̄ casum mul
puerū sc̄z solemnis coram iudi
ce vl pribus ex quo scandalū
oriri potuit Sortilegus sc̄z
exumatores diuatores et oēs
hūdi Sacrilegus sc̄z auferendo
rem nō sacrā de loco sacro
vl sacrū de nō sacro vl sacrū
de sacro Ad huc casum refert

violatio

violacio etiam et lotoꝝ furtoꝝ
ſꝛz violent hoiem quocūq; mō
arripiendo vel expellendo ch
fezmatibꝫ m eoꝺ ꝑpetrando
Vilr momale vl mulierē be
neductū carnalit cognoſcendo
ſacrilegiū eſt Vilr cognoſce
filiolam .t. vl matre
carnalit ſacrilegiū cmittit pa
tꝛū pꝛuſſoꝝ voluntatie rōe
vndicte vl furie vl illicitū
furandi ex quo ꝓcuſſio mēbꝝ
vl pꝛīs ſequit Sodomita ſꝛz
hoīs cū hoīe vl mulierē cū
mulierē ul cū bruto vl cū mu
ere ex vas debitū ad hūc mo
ꝺū ſilr refert aīs molliciei
carnalis ꝓcuratio pot actū
mentita fides cū intentōe
accipiendi vl dap'mō mfacen
di vt m ſuis et hoꝺi g'res
duōꝝ debent hūare Vilr
vbi alter p iudicū cōuinc ſit
debitoribꝫ mſi vbi fidei p
miſſe ſibi uemri pt dilatoꝝ
ſoluendi querendo ad hūc
caſum refert ome ꝓmissi
pmiſſum furiens mitendia
hominꝫ etiā pt caſum mſ
ti belli prolis oppſſōꝝ ſponte
Et hūc caſū refert ꝓcura
tio ſterilitatis et abortuoꝝ
Et fetus cū ꝓcurato fiūt
m ventre ad homicidiū eig
refert Destructo Blaſphēg
ſꝛz blaſphema in deū et
m ſcos mfendo et ad hūc ca
ſum refert aīs idolatꝛa et
veneatio demoīs ex hoc e
blaſphemia in deū et hereſ
eſt hereticus ſꝛz falſa ō deū
ſentiendo ꝗt articulos fidei
ꝑtinendo docendo apte vl
ſecrete et omēs fautoꝛes et
conſentientes hereticoꝝ reputant

Vilr adulter ſꝛz attendens ad
thoꝛū alterius vl thoꝛ ſui ꝺno
lans illicito ꝗcubitu ſui vx
ſui mlier Clerus ꝓcurians mo
rtuariandi vl violentia mfe
rendo vl rebus ſi' ꝗuctis vt
veſtimentis et hoꝺi Ab hoc tm
caſu excipiūt ꝓles ꝑſone que
pnt a ſuis platis absolui bo
ſi ꝓcurians ſit m articulo mortis
Secundo hoſtiariꝫ potenter ad
tū i'ꝓpoſito vl ꝺno clerū no
ꝓcuſſit Tertio ſi duōs huiuſ cle
ricū ꝓcuſſit leuit ꝗn ꝑpt eiꝰ
absentia vl deſtīm ꝺapnū
meruit Quo ſi ꝓcuſſit neſciēs
clericū eſſe Quinto mlier matrie
ꝗn ſue puꝺicie mſidiat clericū
Certo ſi habent i'micitias ca
pitales Septio ſi regularē re
gulare vl clericū ꝓcuro ſi
ꝓcurians ſit impubes ſenex
vl impotens In hijs poſſunt
ꝓcurīes clericū absolui a
ſuis platis nō remittendo ad
papā Octāo aūt alij ſepte mō
m quibꝫ ꝓcurīes clericū ex
ometuꝫ nō meruit ꝺmō eſt
ſi ꝓcuſſit cū cā diſciplīe ba
cundi ſi ioꝛoſa lenitate Tertio
ſi invenit eū ꝑpria agente
eū vxore mātre ſoꝛore filia et
vt plus mlierē ꝓcurīem ſuā pu
dicitiā ꝗsuando Tertius ſi ꝓ
cuſſit neſciēs clericū eſſe cō
tinuo ſi vim vi ſtatim repel
lat eū moderāmē i culpate
tutele Si invenit eū i'poſ
taſia poſt cīam admonitoꝫ ei
facta Septimo ſi clericū ſe
triſſcat ad actū ōnis vt
ſi fiat pugil vl miles vl
byganꝰ etc ſi furtū deplōꝝ
dat vl arrdeit In hijs caſibꝰ

ptrientes ẽ eẽziũ non p̃tnt
nr exḡmtoz mc̃runt
P. Tertia exḡmtacio sep̃at ho
mine a sac̃mento dr quo v
foro pme exḡi exḡmtatꝰ ẽ
agendꝫ
D. Ds pus est absoluendꝫ a sma
exḡmtat̃ ab eo qui habet
absoluendi ptatem qꝫ a patre
absoluat̃ mst̃ casus mortis imi
neat tḡ pt̃ quoz sacdos ab
exḡmtacõe absoluit vt dr̃m
est ei tñ iniungendo qꝫ sam̃te
reuniatꝰ ad iudicẽ ibit ut
satisfaciat p emenda et delic
to et qm̃ recusauit adire m
dicẽ post sumtite recupatã
sc̃dam̃ noiã vitrum impstmꝫ
sman̄ retrudet̃
P. hic logt̃ de maiori exym
tacione sz de mozi nudꝫ pt
absoluẽ simplex sacrdos
S. sic . P. Quid causat̃ moz
exḡmtacio . S. Ex ptripacõe
cũ exḡmtat̃ maiori exḡmtacõe
P. In quibꝰ
S. In hijs que p hoc vsus de
signat̃ Si p delict̃ qb
efficiat̃ ob oriãe vale omo
mensa negat̃ / ob sz ostiũ
non dando vrate nõ oret̃ eid
eo vale ne salutet̃ Comm
mone omitt̃ eid eo in sac̃mẽt̃
mensa negat̃ ne omedat̃
eid eo Si tñ quib omtet̃ eid
ptripanib a iudice te
ptripans nõ pnt absolui n
a iudice qui fecit sma Silr
in ptripat eid exḡmtato d
cime eid i sma ofoztunde qꝫ
obstmate sma sustmeat̃
et obstmate eid eo ptripet
i sac̃mẽt̃ maiore exḡmtaz
mc̃rit et dz absolui a iu
dice qui sma tulit Ingt̃ sꝫ
exḡmtatus sũ maiori sũ mẽtẽ
dz absolui pus ab exḡmtacõe aũ
qua absoluat̃ a patre et silr
dz poẽa ofitei et absolui a
pato qꝫ omsit p obtiacia et
inobediẽtiã ppt̃ qua sma mi
tit et de hoc quo eã ptma
rit vl obtumacit̃ sustinuit
P. Numq̃ licz tñ exḡmtato in
aliquo ptripare absq; peto
B. licz in casibꝰ qꝫ p hoc vsq
designant̃ habeat anathẽa qꝫ
soluit ne possit abesse vtile
lex humle res ignorata nocẽ vti
le pomt̃ qz licz eid exḡmtato
loqui p utilitate et salute aĩe
sue et eciã alia vba mitigãe
ut familiaria et fructuosa vba
salutis recipiat lex ad mi
nimũ refert̃ qz mulier sp̃
tenet̃ viro obedire et ei de
bitũ reddẽ sm̃ legem humle
ad subiectoz refert qz filius tẽ
obedire pri et ei seruire et lo
quit̃ hoc non de filijs eman
cipatis qz emancipati tenet̃
vitare prez exḡmtatũ Silr
seruus tenet̃ obedire dño in hijs
quibꝰ ẽ ei obligatus nisi tñ q
si sma ferat̃ in ptrem vxorẽ
filios et seruos mitẽdo supponẽdo
mitti sunt et nõ sac̃menta re
cipiendi res ignorati qñ ignio
ratur qꝫ sit exḡmtatꝰ Nocẽ
ad nocitũ vite refert̃ qz pcipi
tiscunibꝰ licz cũ exḡmtat̃
cibaria emẽ cũ aliis non
recipiant̃ Vel nocẽ referẽtur
ad exḡmtatũ cũ in articulo nec̃t̃
existit qz tuc subuent̃ ne
ad p̃mia eciã casum sz utile
repetitio debiti ab exḡmtato pt
fidei qz sic mouet̃ ad salutem
suam cũ ad satisfaciend̃ moue
Silr omes casus ofiles ad illud

reſeruntᶻ ¶ Gritᶻ vides petre
q̄ p̄mū ē absoluendꝰ excōmu
tus a Judice a sūmā excōmu
cōis q̄ a sacerdote a pcō et
quē ptinpandꝰ ē cū excōmu
to et quo nō est
¶ Rūnq̄ pt Judex excōmunicatū
absoluē a pcō p quo q̄ cū tu
lit sūmaz sic ab excōmunicōe ab
soluit
¶ Gsmo tua petre ptāte clo
mū requit vt aut strias q̄d
quezis agnoste debes esse ec
clesie clauem Duplicē vna
que dr clauis Jurisdōnis et
alia ē clauis ordinis Clauis
Jurisdōnis resplrit ecciaz mi
litantē a qua mdignī eiciunt
p pcātē sūpiorꝰ ad quos sp tat
Jurisdō Et ideo sūpiores pla
ti hnt Jurisdōez hanc et
ad eos ptinet excōmunicare et ab
excōmunicōe absoluē et qz nō
sacerdotes vt electi et officia
les azchidiaconi et hōdi hnt
hōdi Jurisdōez ¶ ideo clauem
Jurisdōis hūmc et sic ecc nō
sacerdotes pnt excōmunicare de
lingtes et grauātes et ab ex
cōmunicōe absoluē ecc nōis in
vitis Clauis vero ordinis nō
pnit talium et ecciaz triplian
tem et hz dignos ad tcla
ordinare mdignos expellere
¶ ideo soli sacerdotes qui sūt
mediate mr dei et hoiez
hanc clauem hnt et qz p
ptāz mozle eiciunt quib⁹ alīs
no tcloꝝ ¶ ideo absolucio hō
pti ad solos sacerdotes ptinet
qui hnt hōdi clauem ordis
Et sic ptz q̄ licz iudices pnt
absoluē nōe Jurisdōis excō
catos ab excōmunicōe nō tn a pcō

Et si dicis q̄ inder sacerdos
absolut ab vtegz hoc nō est
nōe qz Judex ē sue Jurisdōis
q̄ absolut a pcō sz nōe qz
sacerdos q̄ hz clauē ordinis
et sic sē post absolucōz excō
municōe a Judice dz fieri a
sacerdote absolucō de pcō p
quo fuerat excōmunicatus et hec sūt
tmanda sunt laycis qz talia
non cognoscūt ¶ Gritᶻ petre de
absolucōe audisti
¶ Actua in sacmento pnie pōz
confessionē et absolutōz sequ
satisfactio ¶ Gritᶻ de nō sūfi
ciendi in dicis et primo si de
beat sacerdos tantū pnaz iniūge
q̄tū meruit peccator i pēcandō
¶ Adiungendo pnaz pcenitenti
nō pt sacerdos tantū pnaz i
iungere q̄tū requirit q̄ pctis qz
hic in hac vita explezi nō pt
possit ¶ Hz qz q̄tūcūq; q̄cūq; pe
nitens non cognoscit sacerdos
¶ Ideo dicit q̄ pnie arbitrarie
sunt sz ad arbitriū sacerdotis
qui discrete cognoscat cōditiōes pe
nitentis et possibilitatē ideo
si tanta pnā nō absoluat in
hac vita q̄ pctis exp̄get in
p̄gatorio et soluet nec ecclesia
q̄ sacerdos iniungat pnaz que
i iure instituta est ppt nūtes
psonaz sz ut dixi ad arbitriū
eius discretū pūnde
¶ Rūnq̄ mlti iniungenda ē
pnā
¶ Non qz si iniungat eis tene
rent ad illam q̄ face nō pos
sent sed solum ē eis iniū
genda vt doleant de pcō
consolet de mīa dei et p alms
pcurent elemosinas et orōes
et hōdi q̄ eis fiat et silr fiat

ꝓpositū ſatisfaciendi ſi euadant
¶ Nunq̄ pōt vnq̄ ꝓ alio ſatisfa-
cere
¶ Ad euidentiā ꝑmiſſoꝝ tm̄ ſciaꝫ
duplicē effectū esse ſatisfactōis
p̄mus est exclusio cause ꝙ pctōr
ſequit et prima ē quedā medi-
cina adeundā ꝑtm̄ ſit. ꝑcū
mud vl pcedētiaꝫ domat corp̄
pemtentis vl attenuat vtam
plus ꝫ ad ꝑtm̄ nō tendat et
ſtoo non pōt vnq̄ ſatisfacere ꝓ
alio qz ꝑcuniꝫ effectū vl pe-
nalitatis non donat corp̄ alterius
Secundꝰ effectus p̄me ē ſolucō
debiti ꝑtor ꝓcedentiū qua
pemtens ſtringit obligatꝰ post
contōz et absolucōz et ꝙm
ad hoc vnꝰ pōt ſatisfacere ꝓ alio
tm̄ tm̄ ꝙ nō habeat alios de
ſtrū ꝓpr quē ſatisfacere nō po-
terat ꝙm alius ꝓ alio facit qz
ſi ꝫ ꝑtō mozti fiūt ſatisfactō
ꝓ ſe facta ab alio ei nō ꝓdest
et potens fiūt qz ꝓ ſe ipſo
ſatisfacere pōt tm̄ ab alio adm̄
tanꝫ
¶ Nunq̄ indulgentie ꝓſunt
pemtentib⁹ ad absolucōz pene
ad quā pemtentes ſunt ꝓ pctō
obligati
¶ Et quia pemtens ad maio-
rem penā obligatꝰ ꝙ illā
que a ſacerdote ei iungit
Ideo cū indulgentie ex meito
paſſois xp̄i et ſtoꝝ tm̄ va-
leant ꝙm ꝓdictū ē a debito
illius pene pemtentē absol-
uūt Quia tm̄ ad hoc ꝙ indul-
gentia valeat ꝑtor requirit
ꝑmud est ex pte dantis auctō-
ritas et hec potentia et auc-
toritas est in papa et epis
qui ſunt dispoſitoꝝ theſauꝝ
eccleſie ſcz meriti paſſionis xp̄i
et ſtoꝝ Secūdꝰ ē causa tol-
landi ſcz vtilitas certa et ve-
neranda ſtoꝝ Tertiū est ex pte
ſuſcipientis ydoneitas ſcz ꝙ ſit
in ſtatu gratie et quarto deuo-
cio et fides et adimpletio eius
ꝫ ꝑ indulgentiā denotat et
ſi vnū de iſtis defuit indulgen-
cia non valet pemtenti et
confeſſo ad immūdoꝝ penede
bite ꝓ ꝑtis
¶ De modis aliis ſatisfaciendi
m̄ dictis quot ſunt ptes ſatiſ-
factōis quibus p̄me ſunt indulgētie
¶ Tres ſunt ptes ſcz oīo
cleoſina et ieiunium Oratio p̄ma
vt dictū est non ſolum est ſatiſ
factoria ꝓ ꝑtis ꝫ ceteris
medicinalis qz ſanativa Ideo que
mens est vl videt ut ꝙ ver-
boſos vl vagabundos orātis
p̄ma indirectiue qz oīo eleuat
mentē in deū Dont vero gulo-
ſos vl deliciōſos p̄ma ieiunium
det qz ieiunium ſanat peſtes
corporis et ḡria ḡrijs curent
auaris vero et ambitioſis p̄ma
eleemoſina donet ad oracōm vēo
ꝑtinent oīa ſpualia ad eleemo
ſinā oīa opa mie ad ieiunium
aut oīa opa carnie afflictiua
¶ De quolibz ſtoꝝ m̄ dictis
et primo de oīōe Dicit oratio
ſp requirit actual intentō
¶ Ad ſequendū ſimē melius et ꝑ
mud actualis intentio est neā
qz tm̄ mens hominis lubilis ſuſ
ficit habitualis intentio que
ex prima intentōe precedit vbi
tanta fiat mentis euagatio ꝙ
prima intentio totaliter cessat vt ꝑz
in hijs qui dicendo horas ſuas
ad alia ſe trāſferunt ꝙ ſme
culpa esse non pōt qm̄ ex intentōe
hz fidē et marie qm̄ mens ad
ḡtrud fertur ſcz in patrie tue
non est ſme culpa mortali vnde

dō q̄ m ozōe debet² tplex attentio
sīz id vbi ad petitiōē nr̄az
et ad ea que ad petitoz tristat
q̄ que petit² et voḡut² sufficat
nūt illis qui vba nō intellīgūt
Secunda et tria attentio
P Sumḡ sp ee dz ozō vōlis
et mentalis
Q ozō q̄nīs que fit p ppīm a
mīstro ecīe dz esse vōlis
vt nō notestat obḡ
Pro vero sm̄ gulazis psone sic
q̄ se sli p alīs pt ee mental
Recepīt ei aduḡut² vōlis ppt
tria primo ad exclusiōē intrioz
denbroz Secō vt homo deo h
uat de ībḡ que hz nō solū
mente sz m toṫe Tertio ut
mentis affectio vehemēs ex
p̄mat²
P Olle qui tenent² ad offitiū di
uinū et id obmīsit nūḡ est
ei s̄uidend vt iterq̄ id dicit
Q non q̄ ad hoc sufficiēs dīnz
est ordinatio vt ordinate dica
et si obmittens id dicet q̄nq
fōrte offitiū passiōis x̄pi pḡ
passiōa Deo s̄uidend est ei
illud utpote psalteriū vl hz di
p· trine ozō ad satisfactiōē mag
ḡgruit que layce ē indigenti
Q ozō dīnica
P Erīste m̄ que m̄ ea petimo
hz Sequēte petitoēs m̄ ea oti
nent² que tibi breuit detabo
p̄mo fiduciali² ad p̄m̄ attenden
tes crīte eiḡ considerando pr
nr̄ dicimo ut ad nos tāḡ ad
filios rodestendat ipm̄ etiā sup
oīa excellente dicimo q̄ui ex
p essentiā et nūḡ deficit m̄
celis sup oīa excellentiā sīne
et pfectem tuā petimo p̄mo vt
nomen euus sc̄m̄ in nobis habe
atur Deo dicat sc̄ificet² nomen
tuū nō q̄ m̄ se sc̄m̄ nō sit quia
sp sc̄m̄ est hz q̄ m̄ nobis sc̄ificet²
·1· ut p id sc̄ificetur sumḡ Deo
petimo vt euus gla pficia
m² io dt Aduenīat regnū
tuū et euus nomen m̄ nob
sc̄m̄ sit et ut eiḡ gl̄ozia pficiam²
petim̄ pocea ḡnīḡ que
nos ordinat ad eam p̄mid
gd ē tm̄ petit² ut ei sp obe
diamo Deo sequt² fiat volun
tas tua sic m̄ celo et m̄ tm̄
quasi dicet sic angeli obediūt
tibi m̄ celis ita obediamo ti
sp in tris Sto petimo vt
det² nobis subsidiū proficiendi
ad huius finem vt vita nr̄a cō
ducatur tam spualis q̄ corpalis
tūd dicit² panē nr̄m cotidianū dā
nobis hodie sīne
mitigāt² de sacramento eukaris
tie p qd vita spualis ḡseruat²
sīne de pane mālī Deinde pe
timo tū remouēi a nobis que
nos impedīūt ad seqndam tritu
dinem p̄mo est petim Deo
dicit dimitte nobis debita nr̄a cēt
Deo tēptatoz que distūbant
nos ab obseruatōe dīne voluīt
Deo dicit Et ne nos inducas
Tertio penalitē pīte Deo dt
Sed libera nos amalo Et sic
sūt septē petitoēs ozōis dīnīce
vl dīne et² petre q̄ m̄ ad te
spectāt de ozōe tibi dixi
P De secūda pte satisfactōis
sz et quot modis fit elemosina
m̄ dicīs et an tradat sub pcep
to Elemosina tradit sub p
cepto affirmatiō Deo debet
q̄sīderare suas condītoēs sz
primo ex pte dantis q̄ faciat
elemosinam de superfluo non
respectu suī sz etiā respectu
corp quoz cura ḡtit
Tilit pte recipientis vīquit²
mūtas q̄ m̄ nūte sit cui dat²
dare aūt de nīcīsie etiā ei q

necessitē nō habet nō tribuit
sub p̄cepto ſz magis sub consilio
Quit aut septem elemosine q̄
p hunc vers̄ designant² Vi
sito pote cibo redimo tego colli
go condo Visito infirmū poto
sitientē cibo esurientē redimo
mercenarium tego nudū Col
ligo ſz hospitē condo .i. sepelio
mortuū Elemosine aut spūales
sunt ser que p hunc vsum no
tant² Consule castiga solare
remitte fer ora Consule ſz
ignorantē Castiga ſz delinq̄
tem Solare ſz desolatū Remit
te iniuriā reatū Fer ſz suppor
ta lapsum ora p̄ primo
Q. de elemosina corporali m̄ di
cas De quo faciend̄ sit et cui
debeat fieri
Q de ppio dz fieri elemosina
et non de alieno
Q. de male acquisit nullo pt
elemosina fieri
Q Circas q. q. dicat² male inquisitū
tripliciter Uno q. dz restitui
ei cui illicite ablatū est sic de
furto furtu et usur et de
illi nō pt fieri elemosina Alio
dicat² aliq illicite acquisitū q.
dans et accipiens q̄ dicat usu
ria fuerit sic in symonia et
tē nō ē restituend̄ ei qui dat
nec ē remanend̄ apud eū qui
accepit ſz dz elemosinas erogari
Tercio dic² aliq male ac
quisitum vē actus acquirendi
non vē acquisitōis i
cuius actus ē illicitus et a deo
p̄hibitus tū id q̄d dat² p ope
nō ē illicitū ſz pt mulier tota
cor suū corpiē recipe et de
ea elemosinā facē Recipiēti
nō dz fieri sacrificiū nec oblatō
ad altare tam ppe sacrificiū
nec oblatō ad altare tam ppter
reuerentiā sacramenti q̄ ppter
scandalum tam ecclie dei
noz pris
Q Nunq̄ de acquisit in ludo
tarillorū pt fieri elemosina
Q ppter lucrum turpiter phi
bitus est ludus Ideo ille qui
lucrat² retinere nō pt nec
ille qui p̄didit recipere dz sed
elemosinā erogand̄ si ḡra to
tius dū fuit que permittit ludus
fieri ob recreatōz animi Ille
tū qui lucratur ab his qui no
sunt sui ordis ut miseres et fu
riosi et sim qui res alienare
nō pnt ad restitutōz tenet q̄p
res p̄dita fuit Similr et ille
qui tenet aliud fraudulent ad
ludū vl fraudem in ludo co
mittit ad restituēd tenet² nec
de eo dz fieri elemosina
Q Nunq̄ filius puer uxor mōchi
et hōdi pnt facē elemosi
nas absq̄ superiorū suarū licen
Q Absolute loq̄ndo illi qui sūt
sub p̄late cōstituti de rebus
suis quas suis superioribus subtrahūt²
nō hz eis elemosinas facē absq̄
superiorū licentia nisi urgente
necte q̄z sic tūc oia sunt omnia
licet esset de alieno suctūe indi
genti Unde monachus qui ad
ministratōz nō hz nō pt elemo
sinas facē de bonis cenobii absq̄
consensu abbatis expresso vel
p̄sumpto Si tū hz administratōz
pt de rebus sibi cōmissis facē
elemosinas ſz q. tūdunt in usū
sui et eidem mulieri que si
nō habeat p̄ter dotem nō
pt elemosinas facē Si multa
lia res hz sibi ex lucro suo
vl alio pt moderatus tū ne
p eas vir depauperet² et uxor
Q Nunq̄ clerici tenet² erogare

ea que supflunt
¶ Clezii de rebꝫ primonor
suor pnt uti p libito uolunt
dū tri nō sit pcm et pnt
ea repuare ppt releuatoz pe
miriaꝫ suaꝫ ea ecl amicꝫ
distribuē et itri nō peccāt
fiando n tpe ntīte nō sub
uemendo paupibꝫ de rebus
ecie tiō clezii non sint dm
h solū mīstri si supflua nō
erogent peccant ¶ Decpti
sias p bona ecīastica tri
plicit dicūdū gz quedā
sunt pauperꝫ et q h non
distribut h retinet furē et
latro ¶ Alia sunt que cīdunt
m ptem ecie ad ea repanda
et hec ecīa in alios usus nō
dūt conuti ¶ De tryb dicend
est sic de bonis primonī
dum est gz fiando ea mo
derate p uiris bꝫ nō peccant
ecīa de eis pnt m ntīte sub
subuenire
¶ Cuibꝫ danda ē elemosina
¶ Indigenti ecl magꝫ indi
genti nr sp danda est elemo
sina meliori sz sm uirtutes
deo ppinqozi h magꝫ indigenti
tri elemosina sit mstituta
dūtꝫ ad soluend subleuand
primi ntīte
¶ Nunqꝫ pp mqozibꝫ facien
da est elemosina
¶ Quantū ē ex radice cazitꝫ
tri quirti sunt nob quada sorte
nob quent ut eis possimꝫ
debeamꝫ ¶ Deo eis pius subue
nire debemꝫ ceteris pibꝫ uerꝫ
ptamen ex meliꝫ cazitꝫ melio
ri et utiliori ad bonū one ma
gꝫ est danda elemosina ꝯ ppi
quod uide nō absqꝫ pcō dant
hodie bona ecīastica pntibꝫ
et indigꝫ dum obluuscit
meliozes ¶ Unde breuit retis
pibus debemꝫ puidere ait
ꝯ exneis et maxie m ntīte
urgente eoꝝ tri est ntīte
cessante gz utiliori et meliori
prio est subuenend
¶ Nunqꝫ ioculatoribꝫ ē dan
da elemosina
¶ Cuibꝫ licitū ē eis dare
et quibꝫ non gz ludꝫ naturaꝫ
ē ad ofiuatoz uite humane qm
q̄s m ludo habet et sola
tri humane ne et utilꝫ ē
¶ Deo sm plīm et tuliū uti
ludo honesto et tpe debito ¶ Per
ludi ludentibꝫ ppt recreatoz
hoīm ludo honesto et tpe de
bito licet eis aliq dare p h
mio et elemosina facte ludi
nūt instrumentis uel ioculatori
bus utentibꝫ uobis honestis
uel fictis nō licz dare aliq
eo q eoz actꝰ uel factꝰ sint
magis in confusione ꝯ in con
solatoz ¶ Est qui ei tribꝫ donat
peccat gz eoꝝ fouet in pctis
et sustinet
¶ Nunqꝫ pt aliquis sibimet
elemosina facere ¶ Loqdo de ele
mosina corpali gz electior ē
opus mee bone aut alienā mi
seriā respicit et illā sua facit
¶ Deo ppie nō sumit sibi elemo
sinā facit tri ex segti pt si
gmodi ex alienoꝝ amistione
et sibi posse accipe sic alij daret
indigenti
¶ Nunqꝫ pnt differri elemo
sine licite que debent dari de
simil distribui absqꝫ defec
toꝝ
¶ Absolute loqdo nō debent
differri sz statim distribui absqꝫ

AG. ꝑe nulla pt sibimet ele = mosina facere

defunctorꝫ

¶ Absolute loqꝺo nō ꝺebet ꝺiffezri ſi ſtatim ꝺiſtribuu ꝓzeptꝰ ſi executoꝛ aliq̄tu lum ꝺiffeat ut res ꝺefuncti amplificet eaꝫ plus vendeno vl meliozando non petat ſi laudabile eſt ¶ Si vero eḡrio faciat ꝓptez negligentia ſuā et ſuū ꝺpm̄ qmodo ſit ꝺefuctoꝛ qmodo petat

¶ Vnq̄ ex tli ꝺilacōe defuncti patit²

¶ Oritur q̄ duo ꝺetmenta patit² moztuꝰ qz duo remedia et pte elemoſine

¶ Quid ꝺetmentū qꝺ ē tollē tancia pene ¶ Quot ē ſb tūo remediꝰ vl aduton ¶ Et pte elemoſine duo ſuꝑ remedia ꝓ quid ē mezitū elemoſine ¶ Quotiꝺ ē effectus elemoſine qui ē aduto2ud ¶ Quot q̄ ad mezitū eleoē ꝓptez ꝺilaōz ꝺiſtributoꝝ ꝺefuncti nllm ꝺetmentū patit² ꝛ maioꝛe penā ſi q̄ꝫ ad effectū elemo ſine qui ē aduto2ꝫ et ꝺetme tū ꝺefuncti patit² nō q̄ꝫ ad penā ſi qz remediū ſuffra gioꝛ ei nō ꝺebet² ꝓptez tꝛiplicatoꝝ ꝺiſtributoꝝ ¶ Et ideo petant qui elemoſinas ꝺefuc toꝛ abſq; hoc ꝺefecit nō ꝺiſ tribuit et ſibi pꝛiꝰ ꝺapnaꝝ arguerunt ¶ Hec tibi petre de elemoſina coꝛpali ſufficiūt

¶ Aliq̄tulū de elemoſina ſpuali ¶ Duas q̄ꝫ ad id qꝺ ꝓtmz ad frēm correctoꝝ vtꝝ ſꝛ ꝺebeo coꝛripe ꝺelinq̄tem et nulq̄ ꝺimitte

¶ Ffratꝛia coꝛrectꝰ tꝛahit ſub ꝓtecto affimato et nō requit ſuas tꝛiſticiaꝰ qz nō eccleſiaſt loco ¶ Tripliciter ait hoc frēm

correctio ꝺimittit² ꝓ hoc mit et hoc mezito qn̄ ꝓbabiliter tmet² ne ꝺeteziozes fiant vl alios a bono impediat vl a fide aueztant vl ob hoc firmos ꝓuat vl a bona vita et pia eziꝺicatiꝺos impediant a correptōe eiꝰ taliuꝫ ꝓ loco et tpe abſtinere ¶ Et ut ꝺicit Augꝰ nō videt² ee cupiditꝰ ofenſio ſi² conſiliū cazitatiꝰ alio ꝓtꝫmittit² frēm correptio eiꝰ pter modꝫli ſez qn̄ ꝓpt² timoꝛe mundani vl cupiditatem ꝓtꝫ ꝺimitti² corrigi et ꝓ ripue ꝓſumt² q ꝓptez correp cōez poſſit a pter rethi tez cio obmiſſio frēm correptōis et pter venale qn̄ ꝓpt² alt quem timoꝛē vl cupiditatē quib effugit² tꝛiꝺioꝛ ad finē corrigenꝺ tn̄ ꝓpt² hoc nō ꝺi mittet² corrigē frem ſi de eiꝰ emenda ſpezaret et ſic ſti uti negligit corrigē ꝺelin q̄tes ¶ Tempꝰ aut quo quis tenet² ad correptoꝝ frēm ē eiꝰ ꝺelinq̄tis ſibi occurit et qmode ꝓt corrigi et ſpezat² eiꝰ emendacio et nō ſic alij ciu exꝓſitio incubit corrige vl qn̄ ſuꝑioꝛ ē negligens ¶ Et ſic eḡrio excuſat² quis qn̄ frem nō corrigit qn̄ videt ꝓm̄ ex hoc ꝺeteziꝰ qꝺ ſuꝑioꝛe ſuū ad corrigendū ꝺiligente videt

¶ Quilibet correptio fratꝛna incubit

¶ Duplicē correptio vna que eſt actus cazitatiſ q̄ ſit ꝓ ſimplicē admonitoꝝ et alia ꝓtmet ꝺilectā cazitate hui⁹ et ſic ꝓt mſeriuꝛ ſuꝑioꝛe ſuū ꝺelinq̄tem cū manſuetudine

et reuerenᵃ corrigᵉ ¶ Alia est correptio que est victus iuste ¶ fit p pumcoz vt aly magis timeant et ꝺ̄s ꝓtimet ad supi oꝛes solum ꝓma correptio que fit p simplicē monicoz ꝓt differri ad tpo; qñ dubitatᶻ ex hoc deteziꝰ cosequi hꝺ ista secunda que fit p pumcoz illoꝺ dz ꝓmitti et si delin quens detibatᶻ ex ea ¶ Nung ꝓt pcoꝝ crigᵉ ¶ Si ¶ Cumcigᵉ alū crigit dz se pius a peccatᵒ suis emen dare vñ si plures delinqᵗes crigit subdito delinqᵗem pecctat indigne officio vtendo ꝓceptū p simplicē amoni cione vel rogatoz ꝓt plata et quibz inolere delinqᵗes vt desistant a pcō et cor rigens no peccat ¶ Nung secreta amonicio p tedit publicū denūciaoz sic ꝺ̄s dicit in euangelio si peccauit in te frᵉ tuꝰ corri pe illū inter te et ipsū solꝰ ¶ Si ꝓm frᵉs est mani festū et publicū publice dz manifestū ꝑ correpcoz aliop vt inde sumant exē ¶ Si vero peccatū id sit occul tum aut id peccatū ē in nō trumentū ꝓximop corpalitᶻ qz nolit mitende cruciate aut alū offende corpalitᶻ vel spi ritualit qz hᵉreticꝰ est et hꝰ micꝺ puare a fide et seducᵉ tricᵉ dz statim ip; ꝓcedatᶻ ad denūciaoz vbi firmit speᵗur ip; p simplicē amonicoz possit illa impedire ¶ Si vero pcm sit solum in nocumentū per tantꝫ vel eius qui eid corri git dz ꝓ simplicē amonicoz corrigi vl correpi poꝛeat p ꝓcep dm si no voluit emendare co ram duobus vel tribus qz ꝙ qui eig tri fame ꝙtū pt ꝑ uando sibi et si non pt fir ma suazi qz pcm sui mul tiplicat ds voluit q eid dispensacio fame publice qz quietᶻ et sic ptz q distrctu amonicio dz ꝓcedᵉ publicā denūciaoz ¶ Ergo peccant religiosi q sine pubᵉ coꝝ aliis de suis tulpis in capitulo pcla mant ¶ Non qz tales pclamaciēs que fiunt in capitulo religio sop solū fiunt de culpis que fame frīs nō derogant Si vero esset tale q̄ de quo fama frīs ledᵉtur sz qz ꝓceptū dm qui p quē mihi patri frīs publicaret Cetꝝ si plata p cipet qualit vl aliter sperā litez q̄ publicaretᶻ id pcm quo fama frīs ledi possit cū culpe sit non esse ei obe diendū qz q̄ ꝓceptū dm nullꝰ tenetᶻ obedire et qui obe diret peccaret cetꝝ platus in ꝓpiendo aliꝰ cū esset si pcm ꝑ aliquas suspiciones vl iudicia publicaᵉtur qz cū tali tussi posset ꝓcipᵉ plata eo modo quo iudex exigendo in ſtamentū de veritate dicenda ter sint petre que decorpali et spuali elemosina tibi dari p̄ de tria pte satisfcois sz de ieunio michi dicas si sibi ꝓ cepto teneatᶻ ¶ Cuma p ieunium ꝙtupia carnis reꝓmitᶻ mens eleuat virtutes ꝙfuantᶻ deo ieunio gnāt est de ꝓcepto iuris di uini et nālis determinatio vero tpis ieunioꝝ et modi remanda

ad ius positiū ptinet et ad
platos ecclie Unde qui ex q
temptu vl sine causa rōbli
Jeuuma trisgredit pcūt mor
taliter
P Ceu sunt illi qui a Jeu
nijs compulsi soluant
C Pueri debiles mfimi pau
pes et nūte compulsi
P pueri usq; ad quot annos no
teneant ad Jeuuma obsuanda
C Ut omīt Dūs usq; ad vice
simū annū vl vitesimū pīm
q; pueri ppt augmentū nu
trīue vl augmentitie vtutis
indiget panco tibo et fregli
p; Hui sunt in tpe augmen
ti Tempo aut id fm plīm
est xxi annus Et ideo mssa
ma raymundi tuplo
et in glosa dicī q; pueri a
xx anno et sup ieunare tenē
net an hant etatē credo alij
que esse compellend ad tps
Jeuuma ut statu pg q; quida
sunt i xxv vl xxvi anno de
bilioref q; alij in xviij vn
de tribg ad arbitriū boni
viri referend est vn segl
ex dictis illig glose q; usq; ad
id tempus pueri ad Jeuuma
non tenent Couenet tn
est vt rnig an dem tpe
mouean, ad exercendā
Jeuuma si q; virus corp robo
rat Cōsmo iudicand e
de mfimis q; fm arbitriū bo
nū viri limitand e corpe
uum ner sut illa pbbitē
pdicanda tn ad gruplaz et
gulam facilius mouean
P Quid de peregrinis laboran
tibg agend est
C De peregrinis scias q; si pe
regrinacio ymode differi pōt
ptermitti et Jeuuma psolui
Si vero nūtus i mineat q;
differri nō pt peginatio q;
compellunt ire ad exercitū
ex precepto ecclie sz trismare
tpe passagij vel aliud nt
nūm arripuerit q; optz fare
n Jeuunio exercitant si ieu
nare nō pnt Unde illi qui
ex ppia volūte peregrinacōē
arripuit in xl'ma tn ad
illa non teneant vl alio
tpe pcedenti possent illas
peregrinacōes pficere nō exer
santur a Jeuunijs et si trā
grediant peccant et tenent
alio tpe Jeuuma fracta re
pensare vl satisfacere sz ton
silū ecclie Unde sup hoc a
suis sacerdotibg an vltz sit
mouendi De scriptis magīr
quoz vsus nūcq; est si tre
cos optz et Jeunare nō pnt
excusant de laboratoribg vi
neaz tiraz fullonū metal
lor et cetery tribg vbi opa
z magno labore si ideo sit
pauper q; serpos oz tolere vi
neas pprias vl alīnde suf
ficienter victū nō habeant
ipse et familia sua rō trud
ant nisi laborando nec labo
rare valeant nisi Jeuuma fran
gant pnt Jeuuma frangē
et laborare Utr si sint sit
et rusticī qui dnt facē opa
dnīb suis nō peccant mortaliter
frangendo Jeuuma Hortū
p dispensatoz ecclie utile e
fieri Si dubitet sint q; possint
p alios opa sua pficere nō q;
cusant sz si velint opaī pso
nalit ut tm laborare pariat
ad prandiū pg pnīdū labo
rando q; nō optent soluere

ieiunii vnde constat q̄ m
tenio maioꝝ lucri et non
nūll nō extrusat opaziū
a ieiunio ner sīl nr̄ mūeneꝝ
a pīo qui oparios ꝺduce vo
lunt nisi tñ pacto q̄ ieiunii
soluant et plus opent̄ nisi
forte sit utilitas que festinꝫ
cōꝝ operꝫ q̄ quo laborat exigꝫ
¶ Quid de siuenbg nobiliū
qui hūt siure ad mensas eoꝝ
ptrahendas
¶ Si ex cā nrīa aliq̄tulum
suenrat tpis ill horam q̄me
ridi ex toto q̄medendo vel pō
libant modicū ne ꝓpt debili
tatem n siuendo ꝺficiant
et hoc facere iā positū mi
sit vl pocꝝ an ita q̄ ꝓpt
grimaꝝ tpis totū ꝺbeat
vna reputari mensa nō credo
q̄ peccāt siuenb
mediocriū psonaꝝ q̄ surgūt
de mensa ꝺnoꝝ suoꝝ vt va
dant ad vnū portant cuce
ma resẽdentēs et q̄medunt
Ita credo de regkariby q̄ legūt
legendū ad mensam n restat
tocio idem ee sic ꝺcm est
de siuenbg nobiliū qui tñ
ex licentia faciant de nou
rijs et ieiunijs supsoluendo
ieiunio vl nō soluendo cre
do q̄ tenet̄ magl distrcdi
latoꝝ suoꝝ aut dispensa
tionē ꝓpt̄ io iudicio ordinarie
ꝓ de pregnanby et nutrijby
q̄ dicendū est.
¶ Si timeat p̄babilr de pcīlo
carꝝ si ieiunaret de pcīlo stry
i vtero pgnanby vel de vitu
pueꝝ ad ubera n nutrijby nō
solum ponī solue sz etiā te
nent̄ sz q̄ntū ad dispensacōz
ieiunij si constat ōibg vicis
de causa ꝓpt quā soluend est
ieiunii nō est nr̄m q̄ petā
dispensacio si aut dubiū est
petenda ē dispensacio ab ep̄o
si hīi possit copia vi vero
non possit hīi sufficit licēa
ꝓpr sacerdotē vbi si causa
sit manifesta vī fīno et nō sit
manifesta alijs ꝺz petē li
centia frangendi ieiunii ꝓpter
scandalū aliorꝝ nullo aut auc
toritate sua ꝺz ieiunia mīsti
tuta ab ecīa frangē ꝺcīa
q̄ ꝺcta sunt ꝺe ieiunio in
glosa sup̄ io sīl i sīpit
¶ Numq̄ pauptas sit extrusa
a ieiunio
¶ Illi paupes qui nō pnt
hīre simul q̄ ad vnā q̄mestiōz
sufficiē ꝺbz extrusa a ieiunio
sic illi qui frustratim q̄rūt
panē illi aut qui hoc pnt
hīre nō extrusant̄ et ego
¶ Que sunt tpa ieiuniorꝝ
¶ primū tpus est in principio
veris an festū pasche sz tpa
rime tam ꝓpt ꝓximoꝝ ad ecīa
que confectur in bapmo q̄
solemnissat̄ in vigilia pasche
q̄ ꝓpt ꝓximoꝝ ad digna sus
reproꝝ eukaristie Ita ꝑter
ieiunia rime in quo dicit
om̄ ꝺcima ꝑsoluunt̄ i sm
gulis quadrib anni trib ꝺieb
ieiunandi sunt mistituti et di
cunt̄ ieiunia quatoꝝ tpm bibl
in solemnibg tripnis vigilias
ieiunandi ut ꝓmptiores et
deuotiores simꝰ ad solemnit̄es
stōz Et sīat̄ q̄ luz ōi tpe
ieiunii sit laudabile vespatu
diebg ꝺnicis nō ieiunandū cū
sit ꝺies letitie et nō afflic
tionis et ad detestandū erroꝝ

Nota ribalda sic sumenda

mamechoz qui in eo tpe
ieiunabant et qñti in die
p Cane ribalda sint sumenda
i ieiunio que ordinaria non
mouent unde rationes aliū
vl lachrima cū multō effor
ment² applexoni hominū et sta
tim quiescunt² in maz scīb
phibita sint maxie in lr̄a
Pisces em̄ no ita conformāt²
applexoni nec ita cito i tēz
māz quiescunt² q̄dmodo
et rationes et io no sunt phi
biti i quadragesimis In anis
aut ieiunijs sm̄ obseruatoz
locoz fit abstinēa a lacti
ciniis et oiis Omnū licet
inflammet ordinaria non phibē²
Ieiunanbg qz eoz inflammatio
no tm̄ durat ip̄m ordine
inflammatoz que precedit et
esu rationi Bilis no phibet²
ppt impedimentū digestionis
que nīl debilitaret² Est aut
institutū ut quidentes sel
in die comedant tm̄ lectisteri
ū pnt bibē ppt digestionē
Bilis suspēsio electuarioz
et aliaz medicinaz Ieiunij
non soluit nisi quis forte su
mat in ptite magna in
fraude p modū tibi franget²
horā aut comedendi ē hora
nona vl tēa qz in illi hora
xp̄us emisit spīm qz Ieiunates
debēt se affligere passionē xp̄i
ut determinate hora nona req
rit² Sm̄ subtile estimatoz
solutiū sm̄ glosam et tēa
horā nonam ppt unitē tp̄is
pt aliqñ solemni fiet ā
petro de Ieiunio sufficiat
p de restitutoē no debz q
ad satisfactoz quidā no ptinere

videt² C. pete quid vis
p Nunqd restitutio est de nīte
salutis restitutio ē em̄ actus
iustitie cōmutatiue qz redde
alteri qd suū est ḡ iustia
et ideo restitutio ē de nīte
salutis
p In furtu rapina et hūdi
oz restitutio fieri debz q̄m
si m̄ ol te occulte accepta
furtiū cōmittat² et ad resti
tuendū qui accepit teneat²
V In rebus mīnis tūp de
relictis a dño vident² furtū
non cōmitte sīc actus pena
et hūdi nec ad restituendū
tenet² nisi ie qui habuit aīm
fraudandi et inferendi nocu
mentū primo qz sic furtū
cōmittet et peccaret et
ad restituendū tenet² q̄uis pua
sit seu essē Bilis si quis aci
piat rem alterius occulte ac
auctoīte iudicis hō determinet
furtū non cōmittit qz sibi de
bitum factū est et s malit
ad iudicium
p nunqd qui re sua occulte
accipiat furtū cōmittit
V no cōmittit furtū nec ad
restituendū tenet² qz no ḡuet
cui quicunqe retinet si potuit
ḡ quis iustitia dei ipe usur
pat sibi suę rei iudicio oz
dine iuris prīmisso et tenet²
deo satisfacē et confitēi vesp
tīi quida dicūt q̄ si psona
que rem retinet sit adeo
fortis q̄ alius no possit q
eid litigare non peccat re
sua sic occulte accipiendo
qz nō hoc optinet via iuris
Ille qui furtiē rem suam
accipit apud alium depositā

petrat qz ꝯtiat depositarii
et posset compelli ad red
dendū Ideo tenē ad reuelaꝺ
ꝯtiamen depositariū In oi
bus ut̄q; ſtrias q̄ re alienā
nō lic̄ furtiue atripere n̄ ut
dom̄ eſt ſeruicij vl mutui ex
iure nūm̄ vbi ꝺia ſtrictura
nr hoc hz roē furti nr pt
aliquis alienā rem atripe
loco ſue rei quā alig violen
ter detinet tū nūq̄ mutuā
dominū habuit et hoc dicit
quida q̄ verū e ſi poſſit re
ſuā ordine iuris repetere uo
lunt tri q̄ ſi nō poſſit liti
gare ꝓpter potentia detinen
tis res illig ſint ptinentes
ei de iure obligate q̄ poſſ
uſiz ad valorē ſue rei reci
pe et hoc ei iuſ credit
Circa vero rapinā ſtrias de
teſtabiliū eſſe potiꝰ q̄ furi
tum ui q̄ n magis repugnat
voluntati eiꝰ cui aufert q̄
furtiū pignozancia amittit
eiꝰ voluntat cui aufert ſi
rapina p violentia Ideo nō
ſequat ꝯtractuꝫ ſiue aliud inſi
p ptātem publicā Ideo ſeꝯ
alterī aliꝰ violent aufert
non utent ptāte publica ru
pinā amittit et ad reſtitucōz
tenet Ꝓripes tri tri ſint
cuſtodes uſtricie ꝓpt q̄ſuaꝺ
rei publice ſi erigit q̄ eis
ſ'uſtricia debet eſſ ſi vio
lentia adhibeant nō amit
tunt rapinā Silr ad impug
nandū hoſtes ſi p violentia
a ſubditis accipiunt etiā nō
amittit rapinā Si tri alicui
roē et q̄ uſtricia aliꝰ abſtu
lerit violent et q̄ uſtricia ſu
cuſ et rapinā amittit et
ad reſtitucōz tenent ſic lato
nes Silr qui in bellis pdat
ſi uſtricia ſit bellum rapinā
nō amittit licz petent ex
nimio appetitu atripiendi Si
vero iuſtū bellum habeat
petrat in atripiendo et ad
reſtitucōz tenent
Ꝺ De vſura m̄ dicit ſi licz
aliꝰ atripe q̄ pecunia mu
tuata et ſi ſic recipiat vtr
ad reſtitucōz teneat
Ꝺ Ad diſſoluoꝝ tuc quis ſtrias
q̄ queda ſint res quaꝝ uſus
e ipaꝝ rei aſſumptio ſit pecu
nia deſtribendo unū liben
do ordeū ut bladū amittendo
oleū lignū ardendo et ſic
et in talibꝫ rebꝫ que non
habet uſū tri nō pt ſeꝯſi
quis ꝓutā res uſus rei ſ; cui
cuiꝫ credit uſus rei credit
ipſa res et cui illes credunt
p mutuū tuſſert in eiꝰ cui
mutuat q̄aꝝ dominū Unde
quicuiꝫ mutuat alterī pecu
niam bladū unū et ſic nō
pt ſibi retinere dominū u
tendo erupat et ꝺo uſū tu
lit rei vendē nō pt q̄ ſi q̄s
alicui vellet vendē unū
ul bladū et ſeꝯſi bladi et
unū uſū vendet eand rem
bis vel vendet q̄ qđ nō e
q̄ unū ꝺo potuerat et ideo
q̄ uſtricia facet et peccaret
Silr ei cui nō q̄ mutuat
unū ul tritici q̄ uſtricia fit
qui petit una repenſatoꝝ eq
lis rei alia q̄penſatoꝝ p pcio
uſus rei et talis dicit uſum
rei Et ſic in alibꝫ rebꝫ que
utendo conſumit p uſu rei
meliꝰ ſumendo eſt ul ſuſcipiet

quia vsura est ꝯmit aliq
alie res quaz vsus nō est
p̄ter rez q̄supō s; etiā hūt
vsu fructū sic equus agez
fructū et hodi et in tribꝫ
sezsum vendi vl mutuari
res et usus rei sic si quis
mutuat equū pt̄ p usū eq̄
vl dom̄ utrip̄ stricto et
in hoc nō pcrat vide ma
nifestū est q̄ usura ut dr̄m
est sup̄ sit q̄ iustitia ꝯ pcr
tatū est et restituꝫ dz nr
ꝯpt̄ hoc pcmit quia ꝯpt̄ ne
cessitatē sua accipit pcu
niā alterius sub usura p̄tz
tū si absq; iniurie differet
usurarius ad petendū mutuū
accipiendo Dicit̄ princeps c
pcm usurarij qui sibi pbet
vl̄ p̄stat pecuniā ut ex
ea exerceat usurā In quib⁹
li ſtrias q̄ nō licz q̄ pecuniā
mutuata q̄ alia re que ve
dendo q̄sumit̄ plus exigendo
q̄ quātitatē pecunie vl rei
mutuate seu valorē tpe quo
mutuat̄ vl vendē ad p̄tū
tpis subsequtis quia tūc usus
rei iam q̄sumptē vendit̄ q̄
sit iustū p̄tiū ꝯpt̄ expectatz
solucōis hz rez vsure et q̄
emit rem mag q̄ si mutuū
p̄tij ꝯpt̄ anticipatoz solucōis
hz rem vsurā amittit qz
illa anticipatio solucōis hez
rez mutui cū quodā p̄tio
tue ad Diminut̄ de iusto
p̄tio hoc maxīe in rebus
que tradi nō p̄nt sic illi q̄
emit blad et hezba et hūi
Dicit̄ qui debz ad certū tūm
pecuniā vl aliud si aliquid
dimittat̄ vt certo soluat usu
ram dimittit manifeste qz
tpe solucōis vendit et ad re
structoz te nr extrusat̄ p hō
qz solucōe uni tri quāt̄ vl
q̄ ab alio mdcat̄ plz ab eo
tm debet̄ Dicit̄ qui pecuniā
mutuo accepit sub usuris
et volentes recipere usuras
pānos vl alia mobilia ven
dendo plus q̄ valeant ꝯpt̄ so
lucōis expectatoz usuras dimit
tunt cū in hoc tpo vendat̄
nr p̄nt extrusari eo q̄ volunt
se fruare indepnas recipiendo
in hoc usuras quas debent
p̄nt tm mercatores licite ven
dendo res suas repete' mode
rate expensas suas quas fece
runt in portatione earū sic p̄tz
in pannis nō tm p̄nt repete
expensas superfluas Ille strias
q̄ si pecunia obligat̄ alicui
domō aut agez aut alia re
cuius usus possit p̄tio estimari
dz ille qui mutuat usum
illius rei aputare in restitucoz
pecunie mutuate usū rei
tūc res sunt cuius usus in
amicos credi q̄suevit sine p̄tio
sic e liber et hūi Ille i
strias q̄ nō licz q̄ pecunia mu
tuata' alicui utrip' q̄ possit
pecunia mensurare
¶ Ergo ille qui dapnū incurrit
q̄ mutuando pecunie sue nō
potest dapnū repete'
¶ Strias q̄ ille qui amore
et benivolentia mutuat al
tēd pecuniā vl aliā re pt̄
ex pacto deducē eid eo qui
mutuū accepit rppensatoz
dapni q̄ mutuans incurrit ex

mutuantē hūdi sic tñ dz
redde ad tēm dnm pecuniā
et ex defectu solucōis mutuāt
dapnū mrēit pt repetē dapp
nū suū nr ho ē pecuniā
vende ꝛ se mdqnie sinare
p Nung aliquis suor ut ob
scripsit recipi ꝙ pecuniā mu
tuata
¶ Benivolentia amor et hūdi
pnt ex mutuo recipi tñ non
pnt pecunia mensurād mu
ng aut ab obsequio ut a lig
na nō pt repeti sic nec
mung ab obsequio ut a ligna
ex sola benivolentia posꝫ
recipe nō quasi ex recipen
sacōne mutuate pecunie Lit
eria pt recipi mung a ama
nu vl dom tñ mutuo nō ex
pacto tacito vl expsso ꝙ
ees dans donasse mgr pecu
niam mutuo receperit Deo
dnō ex benivolentia studio
frēm pt mutuans recipe qz
ꝑpt mutua oz non effectual
pzoribus ꝺdcōis Rsp nota
ꝙ lucz nō pt ꝙ pecunia mu
tuata plus exigi ꝙ pecunia
tñ ille qui ḡmisit pecuniā
mercatori vl artifici p modū
societatis pt ille ꝙ mutuat
ptem lucri qđ ex ea pcedit
expetē sic de re sua qz do
minū pecunie nō trāsfertur
in eū cui ḡmisit ꝛ magis
venignet mutuanti et hō
mōi ꝙñ pticm dapni nō so
lum spectant ad sustinentē
ꝛ cū ad dantē et bene
ficio est ꝙ unus soci⁹ det
pecuniā et alter suppleat
laborē
Ad vt dctm est qđ recipit ꝑ
usura ē restituend Nung
oīa que lucra sunt ex pecu
nia usuraria sunt restituēda
¶ possessiones que sunt usur
ꝙpate nō sunt eor quor fue
runt nr totaliter sunt
eis restituende tñ ex industria
sua et labore suo ille qui re
cipit usuras acquisiuit et forte
qz plus valent ꝙ usurē ꝛ
qz obligate sūt hīs quor
fuerūt Deo p̄cipit vt ven
dant et ꝑpa prius restituat
sūm ꝙ tute usuras receptas
et sit mīs illa detractū ex
deusuf Cui tñ sic asser
nō tñ ꝙ ille qui recipit do
nū vl ag vl aliā rem q̄
hz usu fructū ab alio subus
ris nō solū tenet restituē
dominū vl ag vl rem qua
accepit ꝛ te fructū inde re
ceptos restituē qz fructus
illius rei sequunt eas et eis
debent aliud tñ ē de rebus
que nō usu frūm sic bladū
vinū et hūdi qz solūt eas te
restituē ille qui p usurā re
cepit nr id qđ exquisitū est
ex hīs rebus ē restituēdū id
nō sit fructus earū ꝛ humane
industrie n forte p detentōne
illius rei alter tū res est que
p usurā extorta fit minus dap
nificat ita ꝛ tuc p usurā qui
ea recipit tenet ad recipe
sacōz nocumenti ḥec tibi pe
tre sufficiat de usuris quēdā
tū sunt
Ad de restituēde aliis rep
hūi dictus sic de nocumentis
illatis in psōna vl in rebus
¶ De dapno illato in psōna
sic est abscisio membri vl de

nota

ſtoracio vſq; qz nō pt re
ſtitui adequale cū mebꝝ ab
ſciſſum nō poſſit reſtitui nec
mteſtus cū mīb reſtitui dz
ſ reppenſatoꝝ ſic ī pecu
nia vel honore ad arbitriū
boni viri et ſic mīſ qñ puel
la p violenciā corrūpit. yz
ſi ex voluntē eiꝰ abſq; fraude
corrūpat nō tē et violens
ad reſtitutoꝝ De fama ſcias
q; quib; pt triplicit fama al
terī auferre p̄mo. veru
dicendo et ordine debito ſua
to ſic ꝓdendo cmen alīt ſ̄m
ordine iuris etc nō tē ad
reſtitutoꝝ Alio. vel dicendo
ſz nō ordine debito et ſic te
ad reſtitutoꝝ fume q; ī pt
abſq; mendacio ſz dicendo ſe
male dixiſſe vel iniuſte diſ
famaſſe et ſi fama reſtitue
nō pt dz alit reppenſare
Tercio. ſlīr dicendo et ī
uſte et ſic tē fama reſtitue
et quibꝰ ꝓdixit cmen ſlīr
ut ſibꝰ ſe mentitu fuiſſe et
ſcias q; illi qui ex officio ſuo
tenent iudere ꝓſalute corp pt
tant miſi ī fama ꝓpria aſe
repellant cū fama ſit mta
ad edificatoꝝ ꝓximoꝝ ꝓpellit
aut duplicit ſz cū mfamie
ſubtrahendo vel linguas detra
cū ꝓpetendo Circ vero re
ſtitutoꝝ faciendā ꝓpt dapnī
illati ī quibꝰ ſcias q; aliqꝫ
dapnificat ī rebꝰ duplicit
vno. qz auferꝫ ei q; actu
habz Et ille dapnm reſtituere
tenet ſ̄m reppenſatoꝝ equitatem
ſic ꝓburendo domū vel mt
riendo equū et ſ̄m reſtitu
tō dz fieri valore domꝰ vel eq

alioꝰ dapnificatꝫ aliqꝫ cū
adipiſcatꝫ id qđ erat ī via
habendi et tale dapnū nō
oz reſtitui ſ̄m equalē ſ̄m
iuſtā eſtīatoꝝ dapni cū poſſit
ꝓhibꝰ cuſibꝫ impediri ſic
de blado ſeriato et luco etiaꝫ
nō tē dapnificatꝰ ad totū ꝓ
uentū reſtituendū ſz ſolū ſ̄m
iuſtriā vel iuſtā eſtīatoꝝ dap
ni illati ad arbitriū boni viri
De impedimeto vere beneficii
ne alt adipiſcatꝫ nō q; mltī
pt impediri vno. impedit
quis ne alter beneficiū vel
ꝓbendā obtineat intendens
ad ſ̄ozem et qñq; certe ſz
ut det dignoi vel alt dignꝫ
non ſit et ſic reſtituie nō tē
Alioꝰ impedit ī iuſte ſz cauſa
odii et ī vidie vel vindicte ſi
nondū beneficiū ille qui im
pedit adipiſcatꝫ obtineat
ī via habendi nō tē impe
diens ad reſtitutoꝝ equale
cū ille nō ſit adeptꝰ illud
et poſſz ꝓhibꝰ cuſibꝫ impe
diri ſz tē ad arbitriū boni
viri Si vero adeptꝰ ſit bene
ficiū vel iā fīnatū ſic q; ali
cui det impediens ꝓpt eaꝫ
indebitā ad reſtitutoꝝ tenet
equalem
Q̄ nunq; reſtitucio ſp faciēda
eſt ei a quo res t ablata vel
cui dapnū miſerit
Si poſſz inveniri dz ei ſp
reſtitui fieri vel eiꝰ hēdi
cū via ꝑſona ꝓpter eaꝫ cū eo
Si vero ſit inter eos diſtans dz
ei tranſmitti et ꝓpinqe ſiſtit
res magni valoris ne ꝙ ea
ſe traducat reſtituens equatiū
q; ei mittit et expenſas faciat

qua hoc est ad repensatoz
dapni illas q alt huit ppt
defectu rei sue Si vero non
possit quode mitti dz in loc
tuto Deponi ut p eo stet Si
aut ille cui dz fieri restitucio
sit amo ignoto dz restitucio
fieri spp p elemosinas vl
alioo p consiliu ecie
p Nunq tez sp restitue ille
qui rem accepit vl dapnd
infert
C Sp tez primo et principalit' alij
ti gsentiens ex gnti qz sbdi
aplis digni sunt morte no
solum qui faciunt sz etia qui
gsentiunt facientib; Ideo deb
qui sit cui iuste acceptis
vl dapni ad restitoz tenent
Contigit aut nouit mois q per
hoc versus notant Iussio con
silium gsensus palpo recursus
participans mutu no obstans no
manifestans Iussio sz ille q
iubet iuste accipe vl dapn
infert Consiliu qui hoc consu
lit Consensus qui expresse gsen
tit sine quo gsequi no potest
palpo adulando ex ti adulatoe
sequit dapnd aliq dicendo
ee strenuu factiu et hoi di
recursus receptando dapnd et
sustinendo res illatas participat
sz socio maleficij Gnutu sz ie
cui incubit exposicio reprehende
malefactore vl p gsiliu im
pedire et no facit tez resti
tue No obstans sz ie cui mai
bit exposicio obuiare malefac
toribo sic principes si sibi
auxiliu et inde sequat dapn
dz restitue cui principio reddi
tus sunt stipendia et ad hoc
eis datu Non manifestas sz
qui tez manifestare malefactore
qui latitat et oes predicti ad
restitucioz tenent Decepti pn
cipal mistro tez primo secundo ex
gnti gsequt alij Et uno resti
tuente illi qui dapni huit
alij ad amplius no tenet sz pnl
in facto tez ei satisfacet et
restitue qui p eis restituit si
iez de restitucoe facienda cui
dapnd illatu fuit sufficiat
V Cum cui veridico eis et epicio
nes fraus assistit in quibus cet
gnq; tulit restitucio de ipis ali
quantulu mr dicas et primo si
liceat primo re pleq vende q
valeat
C Empco et vendicio fuente sit
p qm utilite sequi si q vno
re altiq indiget no dz magis
quam uno q altiq io debz
se equalitate rei gratus mutu
tiu que gratitas rei mensuat
si pcu pecunie p qua res dat
et io si res excedat gratitatem
valoris rei vl res excedat pe
cuniu tollit equalitas iustitie
Et ideo carig vende aut vilig
eme re q valeat e sm se
illicitu et primu peccatu si
me empcoe et vendicoe alter
nulliu ledit ut puta q mlto
re indigz aliq et alter ledat
si ea careat mihi casu ingride
ut no solum respiciat ad re
que requirit sz ad dapnd qd ven
ditor meruit et subueniendo
dapno vendentis pt res licite
vendi plus q valeat sm se
liez no plus liez no pleq vendat
natiate huiti Si ti venditor
no dapnificat carendo re sua
no dz eam pleq vende q va
leat liez ie qui emit uluet ex
ea qz utilitate q accidit alij
no sua vende liz possit vende

dapnū suū sic tē ad restituōz
qz tū ptū rez nō est hm̄sē
determinatū modicū plꝰ eme vl
vende nō tollit equalitatē
iustitie sz sātis pmittit
P Sic m̄ quō venditio ē illici
ta ꝓ defectū rei
G Triplicit reddit venditio
illicita ꝓpt defectū rei p̄mo
est hm̄ speciē rei sic si benda
aquā p oleo et stannū p argē
to si venditor cognoscēt hoīs
defectū fraudē omittit et ad
restituōz tē Secundo defectꝰ
est hm̄ quātitatē que p men
suratā cognoscit Ideo si vendi
tor sciens vtat defficienti
mensura peccat et ad resti
tuōz tenet nec ꝓpt hoc ē mo
uemens esse diuersas mēsuras
hm̄ diuersitatē locoz copie
et inopie rez qz ibi maior
copia rez habundat ntre
est esse maiorē mensurā
hoc tū primet ad rectores ciui
tatū et nō priuate psone Ideo
eas ꝓtexere nō licz Tertio
defectus est ex pte qualitꝰ
vt si ad infimū ꝓ sano ven
datur qm̄ sciens facit fraudē
omittit Et in oīb⁹ p̄dictis
venditor sciens peccat et ad
restituōz tenet Si vero hoc
fecerit ignorans nō peccat
Sed qm̄ ad eiꝰ cognitionē pueni
t̄ rēpensare emptori Et
sic ex pte venditoris fraus
omittit sic ex pte emptoris
sz qm̄ credit rem sua nō p
tiosam ut si vendat aurū pur
et credit esse auricalcū emp
to si cognoscat id iuste emit
et ad restituōz tenet Silr
qui vendit aurū mixtū ꝓ
vero auro fraudē omittit tūc
nō stricta priosit in sba sic aur
verum
P Nunq̄ dz venditor ꝓ dicto
vitio rei qua vendit
G Si vitiū rei qua vendit
occultū sit dz venditor ementi
manifestare aliogī dolosa ē
venditio et peccat venditor
qz dat ementi occasionē damni
et periculi et venditor tē ad
restitutionē Si vero vitiū sit ma
nifestū sz ꝙ equus ē monoculꝰ
vl claudicat si ꝓpt id vendi
tor sbtrahit de ꝓcio qm̄ dz nō
tenē manifestare vitiū cuiusqz
licz usus rei sit viciate nō qre
rit venditor ꝙpetē tū ꝓ
alijs Et nō ꝙ res ꝓ vendi
hm̄ ꝓtiū qđ reperit in loco
vnde ille qui defert bladū ad
locū vbi caristia ē et scit
alios plēs vicinos bladū offerē
tes ꝓ quos melius forꝑ habit
ꝓ vende bladū suū hm̄ ꝓtiū
qđ i illo inuenit nec tē hoc ulterius
manifestare aduentū alioꝝ
bladū apportatū si tū id
nō manifestaret vl debito sbtra
heret qđ esset vitiū
P Nunq̄ licz rē plꝰ vende qđ
sit emptū
G Rem absolute vende ꝓpt cupi
ditatē lucri ē illicitū hm̄ lē
et dz negociatio et illa ē ꝓhibita lē tū
vende plus qđ sit empta ꝓpt
cuz sufficiēte licitū est Et
hoc queit plibus de causis vl
qz res illa melioāt vl qua
ꝓtiū rei ē imutatū vl diu
turnitatē loci vl necessitatē tuis vl
ꝓpt pactū cum se emptor expo
suit tū sē recedendo rē de loco ad
locū vel eā faciendo sed
vl ꝓpter alias necessitates accidens

sit vendendo rem plus q̄ sit empta nō est negotiat absolute nr illiciti et iniusti ꝫ c̄ liciti. De restitutione ar. etiā de sacramento pnīe ti petre sufficiat que dicta sit

Post est sacramentū pnīe. De sacramento extreme vnctois in quibus agit. a quibus et quo ministretur et que sit forma et ma eius

Extrema vnctio ē sacramentū ī religiōs sanctorū patrū que nō sunt sufficiēt ꝑ primā ꝑbate aut ꝑ ignorantiā aut ꝑ negligentiā. Est etiā vltimū remediū disponens ad gloriā et exhibet ꝑ modū curationis. Est aut sacramentū istud vnū nō vnctē ꝓpter indivisibilitatē ut punctū et indivisibilē ī linea. ꝓpter vnitatē ꝑfectionis q̄z in eo datur gr̄a ad curandū multiplicē spiritalē languorē aut solum infirmis qui sic in statu exeundi de hac vita q̄z hoc sacramentū ut dicit est. Disponit ad gloriā et ho ī extremo vite corporalis nr̄ sanctus dat. ꝓpter infirmitatē tri dicit ꝑ modū curationis. Vult nr̄ dat pueris qui carent vsu rōis eo q̄ virtualis deuotio requirit ī suscipiente. Vult nr̄ dz dari illis qui vt ego. nr̄ deuotōz sunt sic furiosis et amentibus nisi habuerint lucida intervalla. Excepto infirmo qui ī statu petit diu agnoscēt et mereb̄it extrema tri. virtute motus ex impulso pt dari ꝓtinet tū solis sacerdotibus hoc sacramentū ministrare. Inducunt presbiteros ecclie ut orent sup eū et vngentes. Est aut ma hui sacramenti olei olivarū ab epo cōsecrati. Balsamo aut istius sacramenti hoc ē per sanctā vnctiōz et ꝑ suā pyssimā mīaz misericordiat tibi deus quicquid peccasti ꝑ visum auditū et sic de ceteris sensibus. Unde fit illius sacramenti solet ē deprecatio ut patet ex dicto beati Jacobi. Per illa ūba in dicatiua sit. vngo oculos tuos oleo sacro. In nōie patris et filii et spūs sci. non sunt fit hui sacramenti sit solum illa ūba p̄ dicta. per istā vnctiōz. In quibus tri ceteris ꝓmittit. q̄z vero ho sacramentū ut dicit est. Dat ꝑ modū curationis. Illa membra solet vngenda sunt q̄ videt ē morbi spiritalis sicut sunt quinq̄ sensus sit oculi ꝓpter visum. aures ꝓpter auditū. nares ꝓpter odoratū os ꝓpter gustū. manus ꝓpter tactū quia in digitis maior viget. Et ista vnctio ab omnibus fiat. et est de necessitate ꝓpter ꝓmi tri pedes et quinq̄ pertus. et quidā vngunt pedes et non renes hoc nō est de necessitate sacramenti sicut illa vnctio que fit ad quinq̄ sensus genitalia. vero ꝓpter reuerentiā et honestatem sacramenti nō vngunt. In illis vero qui sunt oculos erutos aut manus abscisas vel nasum abscisū aut alia membra q̄ dnt mundi. Mundi dnt ꝓpter horrem illis q̄z licet ista membra nō habeant ut illis certū ꝑ tare ꝑt sunt tri illa membra in radice aie. ita que eis debent q̄z nutrig petere ꝑt tria ea que ꝓtinent ad illa membra quibus certū explere nō possunt ꝑ unctiōz ꝑt ho sacramentū sepiꝰ iterand ꝑ quatuorꝫ infirmitate

¶ Et pt quia ut dr̄m est sup̄
hoc sac̄mentū nō imp̄imit ca
racterem ordinat ecc̄iā ad
spūalem curā aūp religiāp
actualis pūi m quo homo
plies tūdit et infirmit deo
plies meditma iterāi pt ¶ Si
mulit hoc sac̄mentū nō ref
pirit mfm̄os ut mfm̄itate
sz mfm̄itatis statū deo ut
dr̄m est nō nisi in statu ut
timo quo timet hoiez mori
datur deo p mfm̄itatibq dū
tius non dat sic ē palasis
et hydi Dicit n̄ p mfm̄itatibq
gbusz nō subitis sz febrib⁹
ītmua et hydi n̄ pricin mor
tis imminet Mot tū q̄ sigb
invertus fuit mfm̄itate diuersi
te m eod statu iterū nō debz
iungi sz si cuāto fuit abia
et recidiuat pt iterū iungi
qz nō ē eadē mfm̄itas que
prius Dicit si pricin motis
cuadat durante ad hoc
mfm̄itē et iterū p eandē
mfm̄itē ad sile periculū motis
reducit pt iungi qz ē iam
quasi alia mfm̄itatis statu
¶ Iungit ē ab mfm̄itē alia
de fide sua ignorēti tm
exp̄ma uncioz petit
¶ Debz ei iudicū ut dicat
pūi nr̄i et symbolū in quo
debent fidem suā p articulos
explicare fidei si loḡ pnt
qz tm laici rudes sūt et plēs
sunt qui nr̄m symbolū struūt
et explicare id nesciūt deo
plies cuāti sacerdotes ī suis
debent illis articulos fidei
qui in symbolo ctinent ex
plicare ut sciant q̄ credē
debeāt et maxie in extremo
vite articlo ut illos et deū
redemptorē suū p ocios cordis
habeant
¶ Rogo ut articulos illos mihi
bolo atentos m exponas et ipse
¶ Articli fidei quatuordecim
sunt sz septē cōm deitatē et
septē circa humanitē xpi et
in utroq symbolo sz apl̄or
et patr̄s ctinent Primus arti
culus de unitate deitatis q̄
t unus deus ideo dicit Credo in
deum ut in meum symbolū patrē
in unū deum Secūs tres sūt
articli sm tres psonas sz pre
ponente q̄ntū ad psonā patris
et ihm xpm filiū eius unicū
dn̄m ad psonā filii et ispm
cōm dn̄m vivificante q̄ ex pre
filioq procedit q̄ntū ad psonā
spūs sancti Et sūt isti articli
q̄ntū ad deitatē qui tm nō fa
ciunt n̄ unū articlū de trinitate
psonarū Deinde ponit opa
deitatis quorū primū ponit articlū
quintus qui ptinet ad esse nē qđ
ē creare et de articlo de creatione
et ideo dicit Creatorē celi et
tre Secundo ponit articlū
qui ptinz ad esse gre et sic ē
sextus articlus qui applicandus
sibi ptinenter ad sanctificatōz et
sacramentū ecc̄e Deo dicit
sanctā ecc̄iaz catholicā sanctoz
omniū remissionē peccatoz et
in symbolo patris dicit Cum
loquitur de ipsis et una sanctā
catholicam applicā ecc̄iaz Tertio
ponit articlū qui ptinet ad ea
dē et sic ponit septimus articlus
qui ē resurrectio mortuorum in
vitā ecc̄iā Deo dicit carnis res
rectionē et vitā ecc̄iā Et in
symbolo patris et expecto resur

moztuoz et vitaꝫ venturi
seculi Et sic sunt septē artī
culi trꝫ deitatꝫ et sitꝫ
quoꝫ nichꝫ ystorio pmo ē
q̄ sit vnꝰ deus i eēa trꝫ
m̄ psonꝫ ꝓbatoꝝ oīm fꝫ ē
q̄ vera catholica fides et
sacramenta ecclie que hoiez
stifficant vna fides vnꝰ bap
tisma et que n̄ scripturis sūt
scripta sunt vera sic Quinto
q̄ erit resurrectio moztuoz
et ē vita etna quā exspec
tamꝰ isto modo grossō exponō
De mō sunt septem artīculi
cta huanitē xpi quoz pmꝰ
est de incarnatiōe sc̄z q̄ filiꝰ
dei carnē assūpsit ideo dicit
qui conceptus est de spū sco
Et in symbolo patrꝫ Unigenit
nos hoiēs et ꝓpt nrāz salute
descendit de celis et incarnat
est de spū sco Secundꝰ ē de
natiuitate q̄ utero v̄gīnis ideo
dicit natus ex maria v̄gine
Et in symbolo patrꝫ Et ho
factꝰ est hic suo articulo
pmit i unū formari sc̄z q̄ des
cendit de celis carnē sumere
voluit nasci de v̄gine Tertiꝰ
ē q̄ moztem passus ē p nob
et sepultus ideo dicit passus
et sub pontio pilato Et in sy
bola patrꝫ crucifixus etc ꝓ
nobis fꝫ ē q̄ descendit ad
inferos in alia eius corpe ex
istente sup terā ideo dicit
descendit ad inferos Quartꝰ
est q̄ tercia die resurrexit
ideo dicit tercia die resurrexit
Sextus ē q̄ ascendit ad celos
ideo dicit sedet Septimꝰ ē de
aduentu ad iudiciū ideo dicit
inde venturus est iudicare viuos
Et sic sunt decim artīculi fidei
que nob ad credendū sufficiūt

ꝓponūt et hic ignorandꝰ ex
ponūt Dic tibi petre de sacra
mento vnitois hec sufficiunt

Postremo de sacramento mri
monij p q̄d carnalis ꝓpa
gacio ꝙuatur in Ditat et ꝓfi
cit in gr̄a dat et ꝓficiendi
Sacramentū ē mrīmonij et
in eo gracia confert ad opa
mrīmonij sc̄z q̄ in fide xpi
ꝙsistit

Quo pt gr̄a dei cōfert in
mrīmonio in quo actus carnalis
ꝙsistit in quo vigz concupia et
petm

Tria sunt bona q̄ excusant
actū mrīmonij ut nō sit
petm sc̄z fides proles et sacra
mentū ffides cum ꝙsistit
in mrīmonio reddendo debi
tū exigendo ita q̄ attendit nō
sua et nō ad alia Proles cum
ē bono mrīmonij voe finis
ut inde proles educat ad di
uinū cultū Sacramentū est
ē ciuile bonū q̄ in ꝓpagā
bilitate qua sc̄gnit comunicat
xpi et ecie Et istis tribus bona
excusant actū mrīmonij ne
sit petm ut vitiosum sc̄z ex
virtuosis meritorū reddunt
et ideo describit mrīmoniū
sic mrīmoniū ē quidā mari
talis viri et mulieris mutue
quitatis ꝓsonaꝝ indiuidua vite
ꝙsuetudinē retinens Tria
tria cōiugem copulaz nō ita esse
de essentia mrīmonij q̄ in
ipa mrīmonio esse nō possit
sc̄z q̄ in ad essentia mrīmonij
sed in q̄ ē petm cōiugis copu
nō ē de essentia mrīmonij
q̄z talis nō posset fieri ver
mrīmoniū ut maria et ꝓ
sephi q̄d falsum est q̄z verū

fiunt matrimonia ibi non adesse
completum quia per copula declarat
Panormitanus copula est secundario
de essentia matrimonij et sic
ut dicit est pia cogitatio sua
est virtuosum nec patet quia non
est meritorium qui quidem sic
in actu manendi in caritate
et intentio recta fuit circa
finem ad reddendum debitum vel
aliter quia non
Item tamen sponsalia precedunt
matrimonia primo de sponsalibus
in futuro et quinto de matrimo-
nijs
Item tam sponsalia quam matrimo-
nia efficiuntur per verba tam con-
sensu quoque non defectu quia
sponsalia fiunt per verba de
futuro ut dicendo accipio te
in meam et matrimonium fit per
verba de presenti ut dicendo
accipio te in meum consensu tan
inter veniente quia si consensus
defuit ex parte utriusque prede
ut alicuius sponsalia et illic
matrimonium non valent de con-
sensu aut matrimonium nisi
vir dicat
Item quot modis fiunt sponsa-
lia
Item quatuor modis primo sine
mutua promissione ut dicendo
accipiam te Secundo quando
tria sponsalicia sit petitum
ut aliquis aliud
Tertio annulli sub annuncione
Quarto juramento mutue
mente ut fide
Item nunquam sub conditione post fiet
Item tenuis sit et quidem non quia
si honesta fuit condicio ut puta
accipiam te si pater tuus placuit ut
si dederit mihi centum solidos puta
te tua stante conditione stat
promissio et non stante non stat

Si vero in honesta fuit condicio
et quia bona matrimonij fuit
ut dicat accipiam te si vene
nam sterilitatem preuves vel
te adulteram exponis non stat
promissio vel sponsalia si tunc in
condicio in honesta non sit quia
bona matrimonij et nec eius ut
si dicat accipiam te si furtis
meis absenseris vel homicidium
feceris sponsalia tenent et
illa condicio de facto abiici et tolli et
non pro non adiecta sicut quoque ex
illi promissione sponsalium obli-
gatur quis alii mortuus post
quia non soluit promissum nisi
in casibus exceptis a jure qui
licet ex sponsalia sub condicione
debent seruari ordinatione et esse
sum certe fidei
Quot sunt casus quibus et
soluunt sponsalia
Item octo sunt primo si quis religio-
nem ingreditur Secundo si quis alte-
rum corpus habuit per verba presenti cum
alia et hinc duobus cumque spon-
salia soluuntur ipso jure Tertio
quia alter se differt ad tertio
longumque et dum expectatur seu
requisitus non venit statuto
tempore ad habendum et quia alii
habendum meruit infirmite
quem quis ipsum debilitat ut
apoplexia vel paralisim et hinc
vel deformite ut abscisione
nasi vel alicuius membri interij
vel infirmite meruit quia et etiam
bonum plus sit lepram quia solus
infirmitas polem Quinto si quis
alter habendum fornicat
Certus est quia supuenit affi
nitas sine quia sponsus pia cogi
ut carnalis copula sponse

Silit² qñ repit² aggnatio ſpuā
lis ſeptimo ⁊ qñ ſerpſos ab
ſoluunt ab obligatōe ſponſaliū
Certum eſt qñ gentes ſpō
ſalia ſtē minor etatis q̄ tpo
ſit dētiā a iure vel alt²
eor⁹ et qñ puenit ad etate
legittimā dyſſentiūt vl al
ter eor⁹ In hijs tñ ſer caſib⁹
ſūm ꝯdictū ecc̄e ſcē epi et
officiat vel archidiaconi ſpō
ſalia ſint ſoluenda
P Quod tpo requīt² ad ſpon
ſalia ꝯtrahenda
C Tempo ſeptemnij tam i vi
ro q̄ in mlieri vnde po q̄ vir
vl mlier amittē ſeptmnū ut
tmgelt p ſe p verba de fu
tō obligare nō tñ mrimo
nū ꝯtrahē qz mlier i xij⁰
anno pt mrimoniū copulad
et ad maritū pt ſe obligare
quia eo tpe ad q̄dā ē apta
vir aut in xiiij⁰ anno tñ
ḡnz poterit tpo ſūm eor⁹ cor
eor⁹ potentiā et aptitudiē
et vſus vōis ut celebretur
P Nunq̄ cārlis copla ſubſq̄
tuta poſt ſponſalia de futō
mrimoniū facit
C Si copulant² affectu mri
monali ita q̄ quilz credit
cū ſuo p̄lla copla ſemper⁹ cō
ſenſus de p̄ſenti q̄n verū ſit
mrimoniū Si vero copulant²
carnalit² ſolū affectu fornī
cario ⁊ lla copla nō facit mri
moniū ſic cū aliquis dat fidē
mlieri ea ducendo vxore ea
mtentōe ut eam carnaliter
ꝯgnoſcat ex tali copla cū con
ſenſus deficit nō ē mrimo
niū In foro tñ exteriori vbi ec
cleſia iudicat de allegatis et
apparentib⁹ iudicat² mrimoniū
eſſe et ſic liz cū alia ex̄cit
cogēt² cū p̄ma quā ſit ꝯgruit
redire Conſulendū tñ eſſ⁹ tñ
q̄ cū ſēda remanet in foro
ꝯſcie qz ſua ē vxor et poſſ
q̄ ſuſtineat ex̄ exercitiū q̄
ad p̄mā redeat et ſēdaz di
mittat Et ſit breue ſtrab
q̄ tālis copla p̄ ſponſalia
de futō ſi conſenſus deſit ullū
fuit mrimoniū Si vero aſſu
erit conſenſus verꝰ ē mrimoniū
P p̄ ſponſalia de mrimonio
n̄ dicūs et p̄mo quot requīt²
ad mrimoniū
C Duo ſūt conſenſus et vba exp̄
mentia conſenſū alior⁹ eor⁹ q̄u
mrimonialit² copulant²
P Et vere ſunt illa vba
C Jam ſupiꝰ tibi dixi q̄ illa
vba ſint de p̄ſenti vt dicendo ac
cepi te in meū vl accepia te
in meū
P Sufficit ne conſenſus vnius⁹ tñ
ad mrimoniū p̄ficiendū
C Non qz mrimoniū claudi
care nō pt ideo nō ſufficit cō
ſenſus vnius tñ ſz mutuus
conſus vtriuſq; vnde remoto cō
ſenſu vnius nubentiū nō eſt
mrimoniū liz alt² conſenſerit
et vba de p̄ſenti ab vtroq; p̄fe
rant²
P Si ille qui nō conſenſit alia
ducat i vxorē nūq̄ pt p̄mā
dimittere et cū ſēda remanere
C In foro conſcie nō pt cū p̄ma
manere cū ſit eius vxor ſz poſſ
cū ſēda q̄ cū conſenſu habuit
p̄ceptū in foro exteriori i q̄o
cētia de ap̄entib⁹ et exterioribus
iudicat cogit illū cū p̄ma p
manere et redire ad p̄mam
et ſecunda relinquē liz i veri
tate ſecunda ſit eius vxor ut
ſcripſit² cētia i Iudicando liz

m scripto describat. Ille tñ potius debet oēz experimentoz sustinere vl ad ptes exuenire fuge et secunda duce q̄ redire ad p̄ma tñ qua offensu non habuit

Q Quia dixisti q̄ vba de p̄nti exp̄mentia offensu i tertio sit de essentia vi. g̃o q̄ multi ḡhe nō valeant nec illi qui semuice nō utt̄gunt

Q In illis qui loqui nō pnt vel se utt̄ge nō valent ppt idematē suffitatem signa p verbis reputant. et ut eis signa sufficiūt

Q Numq̄ p vba aliorū q̄ mu bierū pt̄ effici mr̄imoniū vl p procuratores

Q Si puella p verecundia traz et p̄ntes eiq̄ loquunt. et q̄ dicē nō videt. vbis eorū ut ḡdicunt assentire eis videt. et q̄putant. vba p̄ntū pro puelle et mr̄imoniū efficiūt

Q Dicit. si aliqu p̄tenten siu offensus m procuratoēs ponerent et offensus mt̄ nūtiis et procuratozes finet. ill. p quos mittunt nō ḡdicendo pro q̄ dictoz procuratoz offensus finet. vm est mr̄imoniū Q Si tñ vba bilitet sentiret. q̄ nubo vl alter eoz offentiret pro q̄ procuratores siu offensu p̄berent nullum esset mr̄imoniū

Q Numq̄ furiosi et amentes pnt ḡhe mr̄imoniū

Q Certa ḡdi furiosos sciat p ḡdi furia p̄edat mr̄imoniū aut sequat. si sequat nullo modo imminut iam ḡtrio si p̄edat furia mr̄imoniū aut furiosa hz curida mt̄ valla et tut liz non sit tutū q̄ ḡhat mr̄imoniū eo q̄ nesciat plem educare si ḡhit. verū est mr̄imoniū Q Si vero non hz curida mtūalla si sp̄ furia p̄manet tū tūz non heat nec offensu nō est mr̄imoniū

Q Numq̄ offensus ḡditoata fiat mr̄imoniū

Q Hic dicit est sup̄ de sponsa libus q̄ntz fiat et q̄ntz non q̄ ḡdicio q̄ntz p vba de p̄nti aut de p̄nti aut de futo. Q Si vba de ḡdicto p̄tita ut ḡhso teriū si vir tuus moztuus fuit tuc stante ḡdicto mr̄imoniū tenz et nō stante ḡdicto mr̄imoniū nō tz aut de p̄nti ut ḡhso teriū si sis vxo tuc stante ecia ḡdicto tenet mr̄imoniū et nō stante nō tz Q Si sit ḡdicio de futo. si illa ḡdicio sit q̄ bona mr̄imoniū nō tenet ma trimoniū ut dicendo si venena sterilitate p̄tures vl nūq̄ mr̄imoniū tū reddam debitū et ḡgdi Q Si vero p alio fine honesta qui nō est q̄ bona mr̄imoniū ut ḡhso teriū si fiurth meis offentias ecc̄ tūs offensus nō impedit nec diminuit mr̄imoniū cū tūs condicio p nō adiecta heat. Q Si vero sit ḡdicio de futo et nēia ut ḡhso teriū si solutiat. cras tz mr̄imoniū q̄z tulia futura sit p̄tia in suis cruciis Q Si vero ḡdicio sit impl tuc p̄dicta heat Q Si vero sit ḡtingens ut ḡdo ḡhso teriū si deberis michi c solidos vel si pri tuo placuit tuc stante hac ḡdicte stat p̄missio et nō stante nō stat ut dem est sup̄ de sponsalibus

p cā liz

P. Circa hanc tertiam copulam ut in principio questionis non sit de essentia matrimonii absolute sed solum quoad illa que exprimuntur de presenti exprimit sequitur ad ipsum tm implicite sicut effectus ad causam ut usus rei ad usum. Dicendum cum aliis tractatibus quod tertia copula que actus quorundam dicit i. petrum et non dicendo quod sistat ideo de ipso non dicas utrum alterum quorum teneat alteri reddere debitum et si reddere teneat utrum sup teneatur reddere.

B. De hoc precepto tertio alterquorum alteri reddere debitum quia ut dicit apls i. Cor. vii. Vir uxori debitum reddat similiter uxor viro suo mulier potestatem sui corporis non habet sed vir potestatem et vir potestatem sui corporis non habet sed mulier. Et ideo in obligatione reddendi debitum vir et mulier sunt equales et tenentur alter alteri reddere debitum. Sed cum queritur utrum sup teneatur alteri alteri reddere debitum. Cum hoc scias quod mulier reddere debitum sit de hoc precepto tertio i. ipse de salvatori et gratiali quia si vir videat sibi imminere periculum et eius redditione redditus non tenetur. Unde si vir redditus impotens ad debitum reddendum ex causa quae ex matrimonio egreditur sicut quia debitum reddit vel efficitur impotens ad reddendum debitum ex fornicatione adulterio mulier non habet ius ulterius petendi debitum et ipsi petendo ulterius mulier magis se metuat quam quem exhibet. Si autem reddat impotens ex alia causa et ita causa licita et honabilis sicut ipse infirmitate casuali vel ipse nimium laborem iactitando virtutum eius et plus sive sit non tenetur reddere debitum nec mulier potest exigere. Si vero impotens fiat ex

tali illicita sicut fustigando sectando et hujusmodi petatur vir et petitum uxoris si ipse horum petitum illabitur aliquo modo ipsi viro imputatur. Unde debet mulieri petitum spam ponere ut vir ore etiam et ipse cum illicita ad reddendum debitum impotens efficiatur.

D. Nunquid vir tenetur reddere debitum uxori non petenti tm ipse vere crudita non sit ausa petere.

G. Nimo dicas vir est uxori non petenti reddere debitum eo quod ipse hujusmodi redditionis patet remedium quia scripturis mulieris. Verbum Petrino mulieris licet verbo non fiat quandoque ipse vere crudita signis tm et nutibus poterit videat audiant et si petitio dicat nihilominus quandoque vir petit signis nil nutibus quod uxor vult et requirit sibi debitum dicas reddere nisi dicas expectare quod verbis vel signis petat ut i. etiam mentis eius obtinet.

H. Nunquid viro leproso petenti debitum tenetur uxor reddere.

G. Vir tenetur reddere debitum si non tm eo habitare quia non citra ex accubitu carnali uxor infirmitatem reddendo debitum viro leproso sicut ipse infirmitatem quam fregisti cohabitatione eius ed et licet mulier concubitu alium plus ipsa quietur melius tm et plus sicut ee quod peccato non esse et sic viro leproso tenetur eius uxor reddere debitum.

D. Nunquid licet mulieri menstruo sua debitum petere et ei reddere.

G. Circa menstruum mulieris distinguo quia aut illud menstruum contingit nasci aut non nasci naturaliter quia contingit mulieri quin

sana est et tribꝰ determinat
ei ingingit deo in tali fluxu men
strui p̄hibitū ē ne vir accē
dat ad mulierem menstruantē
tū in tali fluxu mulier possit con
cipē plem que defectibꝰ cor
rumpit deo tali tempe p̄hibi
tum est ab eā petē a ei reddē
Notandū est tū carni fluxū me
strui nālem q̄ si vir hoc fe
cerit et petat ab uxore de
bitū uxor dz ei cuerte scribue
et mōitu ut desistat a pe
tendo nō tū dz ita cuerte
efficaciꝰ q̄ possit viro esse
occasio meretrici et aliaꝝ or
casiones culpabiles et p̄cipue
si vir sit ponus ad illas et
rotumens fuit qz tūc possit
illa reddē debitū Si vero
vir fluxū menstruū nālis
uxoris sue ignorez et debitū
petat mulier dz aliq̄ oīa
sione absq̄ meritatio plenide
vel mfirmitatē allegāte ne
debitū reddat n̄ pticm de
ignorancia viri timeat qz
tūc possit reddē i voluntā
ria et cū dolore Infirmitē
tū hꝫdi viro suo nllo dz
uxor uidicare ne de ipa vir
ꝫ abhominatoz ingiciat msi
de prudencia viri uxor pba
bilit p̄sumat Si vero fluxū
menstruū nālis fuit sz
si imodeate et q̄ ditmue dp̄t
mfirmitē mulier fluxū men
strui patiat pt homo et red
dē debitū et petē nō p̄hi
bitū ē qz alit dz hoiez ppe
tuo timere qz in tali statu
et hꝫdi ditmio fluxu mulier
ingicē non pt Cui ꝫ p̄z
q̄ in fluxu nāli vir no dz
petē nec reddē uxori hō pe
tenti si in fluxu nāli pt
et petē et reddē

Nunq̄ licz viro debitū petē
a muliere pregnante
Si debitū possit reddi sꝫ
picto aborsus pt vir a mlie
re sua pregnante et petē
debitū et reddē qz usus mri
monij licitꝰ nō solū ē toffi
tū sz in remediū ꝫ ignorancia
vel ignorancie casum Si vero
nō pt reddi debitū sine pi
culo aborsus vl p̄babilit timet
de picto sertus nō dz debitū
reddi nec exigi qz p̄ncipaliter
institucio mrimonij ē in officiū
sz ppt p̄lis educaoz et ꝫ
uatoz ꝫ i remediū et sic
intelligit ꝺ Jeronimi post
ventem uxoris i nunuerit no
p̄dant filios
Nunq̄ licz tribꝰ exigē et
reddē debitū dz
Si vir vl uxor qui petit vel
reddit debitū dicto aliqua
mfirmitē nō in ingēptu actꝰ
vel tpis urgencia ut dt Augꝰ
mortaliter nō peccat tū est
qz actꝰ nō pt Juri nāli et
Jmo p̄iudiciū facē n̄ niten
dit filijs suis laqueū dare
nacois ponē Et tū hꝫdi red
dicio sit de jure nāli et Jmo
qz vir sui corpis ptatē nō hz
sz mlier et ego ut dt apls
Ideo quocūqz tpe et quocūqz
hora teneāt ingues vicem
debiti reddē petitoz et actus
nō p̄hibz sz dissuadz solū ut
mens ingui a carnalibꝰ abstracta
facilius ad celestia referat
et ad spualia intendat Ideo
in diebꝰ p̄cessionū Jeiunioꝝ
et hꝫdi institutū fuit ingis
ut ingues illis diebꝰ ab actu
carnali abstinerent Excepto
si alt ingui ex delectacois solū
explendē nō causa procreacois

liberos vt tā reddiros debiti pe
teret debitū grauat petitz in
tli tempe tdz actū excendo
¶ Nonā tst q litz vir et vxor
quotūq; tempe et quatūq; hora
reddē debitum teneant nō tñ
in quolibz loco qz strati in pub
lico nō sūt q debitū reddat tū
in tlibz honestas requirit
Q Vir in pdicto seruio mri
monii ex consensu p vba de
pnti expssa pficit copulet aut
p carnale copula subsequte ratū
tās tantes legittē pnt vtre
mrimonii qtruisse vel consen
sum adhibeant vel habeant
pfectū et ad curiales copulas sint
apti et idonei vdicant
Q Nō omēs cui q̄bz mliere
pnt mrimonii qtrahē eo q̄ mri
monii nō solui ex causis dnīs
qstitut sz ecclē ex humanis qui
pnt multiplicit impediri ideo
multa sunt q mrimonii impe
diunt nō solum qtrahendi sz etiā
tum dirimūt ppt hoc q̄ pro
bitū est ne fiant mrimonia
clādestina et sine confessu ecclē
et solennit ut pone qtrahent
legittime celebrent
Q Dic in quo sit mrimonii
clādestinū et de q̄ impedi
mentis mrimonii impediri
Q Mrimonii clādestinū dz
fieri triplicit primo nō qñ ad
hibent testes ne alt qtrahentū
mrimonii deneget iam
qtractū et ne pēitendo de tali
mrimonio iam qtracto aliud mri
monii vellz qtrahē et sūbspe
cie mrimonij formet Secūdo
qñ nō adhibet solēnitas q̄ solz
ecclā in nuptijs adhiberi sic
benedictio et huiusmodi Tertio
qñ p̄ponit banni vnde ecclā
constituit q tres banni ponant
in ecclā solennit in diebus festiuis
inter missarū solennia ad
cognitionē impedimenti mri
personas qrentes si qd sint
et ad proband eas legittimas
esse ad mrimonii qrend
Nonā t tñ q̄bz litz mrimo
nia clādestina ab ecclā sūt
prohibita Decepti sifictu fue
rint vera sūt mrimonia nō
possint qrentes sūt separari tū
ubi sit qsensa p verba de pnti
expssis litz alia q dicta sunt
deficiant que nō sunt de essen
sacramenti sz solū consensus p
dictus
Q Vtrū dictū t mrimonii pt
impediri multiplicit de impe
dimentis hūdi in dictas que sūt
et quot sūt
Q Queda sunt que impediut
qtrahend sz non dirimūt ita qcdū
sz prohibito ecclē et tpa seruarī
vtz p vsus ecclēsie habiti nec
non tpa seruarī impediut spēi
quigiā quieta teneā thi duo tali
impediūt solū qtrahend p tanto qz
sūt ā prohibitoz ecclē Quoz primus
qui timet de aliq impedimento
mrī aliquas pōnas prohibet ne
qrant Docet qstitūt de impe
dimento et si qtraxerit debent
separari Docet de impedimento
habeat ecclitudo et pena impedi
mento nō ivento dz eis iungi
prima co q̄ qt prohibitoz ecclē
qtrahere erūt et ad quartū re
uertunt Circa vero tertiū seruarī
qd t secundū tūs Nonā q q̄da
sunt tpa in quibz prohibetur
ne nuptie celebrent sz ab ad
uentu dñi usq; pḡ epphaniā silti
a lxx usq; ad octauas pasche Et
a tribz diebz ant ascensiōz dñi
usq; ad octauas penthecostes
sz trinitatē et sūt habent
in quib versum aspiciens vetere

crimis quasi quis benedicta per
hanc dcor aspiciens mis pma
dmta aduentu in qua cantat ad
matutinas aspiciens p vetere
octaua epiphe p crimis septua
gesima per quasi octaua
pasche p crimis dies lune an
astensionem dm p benedicta dies
tintat de hijs dicit quida q
quida dies ponit exclusiue q
dam mclusiue sic q i quibda
eor nuptie celebrant et ghda
non Vnde in pma dmta ad
uentu no celebrant nuptie et
sic ponit exclusiue dmta sep
tuagesime no celebrant in
octaua pasche dicit ecs q ce
lebrant die lune an astensiom
dm qui cantat crimis vsm in
cuiahgelio no celebrant nuptie
si in die tintat celebrant cui
alij dicit q sola dies tintat
exclusiue ponit et illa die soli
cite celebrare nuptias et no in
octaua pasche ut in octaua
epiphe eo q isti dies ad solem
tates precedentes ptinent non
tm dies tintat ad solemnitate
precedente ptinet Scia q ms
sit p nuptijs ut dicit cantat
de tinte et hoc videt dicere
illa decretal sma et de feriis
Appellang et ppt hoc dicit
q ille vsus e solu magistral
Verpetu sm diuisas ecclesias
diuise gstitutoes et gsuetudines
sint qz in quibda loc et duo
cesibg celebrant nuptie in oct
pasche et in oct epiphe
in alijs aut non Ideo stand e
ad gsuetudinem loci et eccie ut
hoc est petin qz quelz putria
habundat suo sensu ut dicit
in decretal Lxxx & ptma Dicq
pt q illa phibitio eccie et hoc
fenarum impedit matrimoniu
gthend Verpetu iam gtttiu
no derimit ut dcm e sup
Q Nunc que sunt illa q impe
diunt gthendu et derimut in
gtractu in dictis et quot sint di
cendi sunt impedimenta thz
que in hijs vsibg contingent
Error adhuc votu aggnacie in
Cultus disparis vis ordo lige
honestas Si sis absens si forte
cure nequibis licet seruanda
vetant connubia facta retinet
Q michi dicas sigillatim de alijs
hijs et primo quis sit ille er
ror qui impedit matrimoniu et
derimit in gtractu
S Iste error q impedit sit e
error psone et error simulis co
dicis et vo e qua id q impe
dit causa et derimit affem
illig cause Consensu aut mu
tuo e in matrimoniu vt dcm e
sup Consensus aut mutuus sup
ponit gtractu et qz error
tu qua gthit impedit et tol
lit gtractu illig psone Ideo
impedit et tollit consensum
tu eu et p quos matrimoniu ct
De Jure nali error psone
impedit et dirimit matrimoniu
Q Quare error simulis impe
dit et derimit
C Dicas q duo matrimonia
includit scz psonas gthentes
et q in ad hoc error psone
tulit matrimoniu Sctm q nuclu
dit e mutua ptas admittere qz
vir no thz ptatem sui corpis
si mulier et ego et qz sicut no
thz ptatem sui corpis trade al
teri sine licentia dm sui et
p quos thz error simulis dicor
impedit et derimit matrimoniu
et hoc e intelligendu qn liber

ignozat ḋicto⁹ ſiuulꝫ eſſe in
do cū quo ꝯhit qz ſi ſciret aliꝫ
ꝯhezet non eſſꝫ error nec
mrimonū ut ſi aliqua mulier
conſenſiat in hūc virū ducē
qꝫ ignozat nobile nō impedit
talis error mrimonū Ḃ ſi
talis error nobilitꝫ redundet
in errorē pſone abſolute tꝝ
impedit mrimoniū et dirimit
ſic cū aliquis intendit ꝯhe
cū filia regis ducis qui⁹ ſit
illa et ſibi offeat alia impe
dit et dirimit mrimoniū n
ille poſſea conſenſiat in eā qua
credebat regis cū error ille
ad notitia eius aduenit Ihoſti
ab qꝫ ille error qui ē talis
impedimentoꝝ que facit
pſonas ſimplicit illegittimas
ad ꝯhendū mrimoniū impedit
et dirimit mrimoniū ſiue
ſit factū cū errore ſiue abſq;
errore ſicut cū muliere ꝯhit cū
ſuo conſanguineo vel p moto ordi
nibꝫ ſacris uel cū profeſſo in re
ligione Unde ſi ꝯtingat
mulier ſic ignozet nō ē ver
mrionū ḋict⁹ de impedimēto
erroꝝ dicta ſuffiant
Ḃ De ſecundo impedimēto tacto
in verſu in dictis ſcz de impe
dimento ḋictis quātū mrionū
impedit et dirimit
Ḃ Jam dictū eſt qꝫ in ḋctu
mrimonij obligat vnꝰ cōiu
gum ad reddendū debitum
carnale cuplē alteri et deo qꝫ
facit alteri quicquid i potente
ad reddendū debitū dirimit
mrimoniū ḋctor aut facit con
dicio ſimultatis qz ſuus liber red
dere debitū nō pt cū ſit i pota
te dñi cuius eſt ſuus et ideo
ſimultas impedit mrionū et di
rimit ḋctor tn nīſi qn ignozat
illa ḋicio ſimultatis ab alio
quā tuo ſuo ꝯtingit qz ſi oſſiret
tyrannꝰ ḋict⁹ ſimultatis aliꝫ ꝯhet
reclamare non poſſꝫ ille qui eſt
liber ḋictis nuptiis ſimulta
mrimoniū nō dirimit qn ſcz
de notitia quicquid liberi pueniat et
poſſea in ſuum conſentit ſic ḋc⁹
ſimultas impedit et dirimit mri
moniū ſi ignoat a quoquo libero
et poſſea cū ad eius notitia pue
nerit nō conſentit i ſuum
Ḃ Aliquꝫ ſuus pt mrimoniū ꝯhe
abſq; conſenſu dñi ſui cui⁹ ſuus
Ḃ Imo pt qz cū ſimultas ſit de jure
poſitiuo ſtatuere nō pt iuri
nali uel diuino et ideo ſimultas
ei nō ſtatuit qn ſuus poſſit
mrimoniū ꝯhe ſic nō impedit
aliquos actus naturales ſicut bibe
et comede Ista nō impedit quin
ſuus poſſit liberos procreare Ḃ epp
tn ſi ſuus ꝯhat dñe ſue ignora
te vel ꝯdicente tuā potiā qz
dñe obedire et eius ſuadeū
implere qꝫ uxori debitū reddē
niſi forte de pulso uxoris et
inhtmentia timeat qz tuā qz
pōt uxori ſoluere qꝫ dñe obedi
re Similiter ſi ſuus dñe ſciente
et ꝯdicente mrimoniū ꝯhat
teneat magis debitū reddē uxori
qꝫ dñe aliud mandanti vel petenti
Ḃ Aliquꝫ pt uir ſe ſuū facē
uxore in vita
Ḃ Dic qz licet vir et uxor i actu
mrimonij ad paria uidentur
in ꝯibꝰ tn alijs ē vir dñs et
caput mulieris et ſui iure et ideo
volente uxore pt ſe vir dare
in ſimultate aliqꝫ nec p hoc mri
moniū diſſoluit quo ad vinculū
niſi quo ad thorū uxor tn i vita
viri ancilla ſe facē nō pt eo
qꝫ ē ſubiecta viro
Ḃ Si ſuus ḡnet liberos mulieres de
ſua ḋicione erūt
Ḃ Secundo ius nāle et legeſpitas
ſequit ventrē quēmodo ſimultate

et libertatē et ideo lex fuga tpe
neret filiū ex liberi inter filiq
erit liber et nō fuga In quibꝫ
tñ tris que nō requirūt ad iure
tuli si solūt ex affectu mihq puer
sequit pentē dicēdū ita q si pr
fiūt fuga ita et filiq erit fuga et
si mr ancilla et pr liber puer
erit fuga Et si utrūq pntū fiūt
fiuliis discedit ad diuersos tue
duudent qm pueros inter se
si plures sunt et si vnq fiūt tm
alter alti dndo repensabit de
pcio et attendet plem natū
m sluū fructū hec consuetudo
nō ē consona rōi q ptinacit
dz sequi dictōz inconuenies ut dr ē
¶ Ix de tpo impedimento sēz de
voto in diebus q sit votum et
qm votorū Et primo quo ficī debz
votū et quo mēbrū nupe
dit et dirumpit et qui pūt vo
uere et quibꝫ ptmet dispensatio
voti
Respōsio
Et votū ē quedā promissio deo fac
ta de aliquo actu vtutis Est
aut duplex votū quēdā tacitū q
fit sola cogitatione cordis Et
sic diffinit votū ē arrepto
meliore ꝓpositi cū deliberatione
finata Est aut votū expressum
verbis vel signis et sic diffinit
votū ē testificatio quedā pmis
sionis spontanee q deo et de his
q deo sunt offerri dz vtrq tm
votū ē alicui boni cū animi
deliberatione deo facta promissio
et bn dicit cū ai deliberatione
qz reqrit ad votū primū ē de
liberatio volūtis q homo poss
vouear dz deliberare in mente
vtrū id votū sit ei expediens et
possit psequare et hoc
tūdo requitur q ꝓpositū volūtis
sit finū Tertio requit q ꝓ
missio nō qua rō voti psistitur
Supleūt hijs tribꝫ alia duo
ad qfmationē voti scz pmulgatio
oris et testiū alioꝝ et sit
ē duplex votū scz simplex et
solenne Et qz ut dictū est votū
est alicui bonū certū ē q votū
de malo simr nō pt fieri utpe
se vouear fornicari vel homicidiū
et de ymo in tribꝫ alijs mal
mutuū ē declarare volūtatē
et agenda ē prima de tpi voto
Dicit ner votū hz fieri de impossi
bilibꝫ ut si quis se vouear nō
morituꝝ Dicit de dnte absō
lute tñ tū nō ē mā vtutis ut
leuare festucā et hoc dicit ner
de bono qđ ꝓ ē alijs nēm
sic votū baptismale et lex sit
bonū qđē nō tñ speciale sz
solum votū hz fieri superogatis
ut ieunii abstinentia et pere
grinatio et hoc dicit Nonne ē tñ
q lex homo cū deliberatione
vouear et potuit ipe vouit ad
implere dū vouit si postea ꝓ
aliqua cā fiat impotens ad
soluendū nō tenet ille facere du
tñ facit qđ in se est ut faciat
habeat promptā volūtatē fa
ciendi q pt videre qui vouit
religione vel mōsterium aliqd
speciale intrare et nolūt ipi de
monasterio ipm recipere debz
oratz dare qđ hn pt ut ibi recī
piat et si nō pt qz nolūt eū
recipere alia religione intrare
non tenet qz ad illa solum
se alligauit Si vero intentio
sua fuit se obligare ad reli
giones ingressū et qz oēs egri
elegit hoc monasterium et nō
recipi in illo dz alia locum
requirere dom pferit q ꝓmisit
Notandū ē ecē q si ex qua votū
ferit meruit ex ppria culpa
i impossibilitē soluendi votū
dz culpa pmaz age et ossitei

Vir tñ mlier que vouit vtri
mtate si pgea trāsiūpat² nō ꝺ
lum teneꝛ sed ꝙ pt sed
ptia, gtmentia ꝺz illo pto
dimssio pmaz agte ꝺz cū vero
pnt vouere et qui nō Bñs
q; nllꝰ qui est in ptate alteri
pt vouere nec se obligare p
votū in his in quibꝰ alteri sub
ꝛit² Vir homo vel mlier ad
annos pubertatis puciens z sue
condicois nr ē in ptate pntis
ḡdm ad ea que ptinent ad pso
nam suam Deo pt religione
vouere et mriom ꝯtrahē absq;
consensu pntis Sed ḡdm ad con
uersacioz domestica et diu sit
in ptate sua nō pt vouere sn
consensu pntis q; sit ratū et
firmū Vir sing q; ē in ptate
dni ḡdm ad opacões psonales
nō pt religione vouere vel
aliud votum p qd subtrahit²
ab obsequio dni sui Vir reli
giosus nō pt vouere absq; con
sensu superioꝛis nr uxor absq;
assensu viri nr puella min
de consensu patris et si istes q;
vouere nō pnt volcant sn vo
to coꝛis nisi debitū ꝺficio sit
si superioꝛibꝰ suis placeat Vir
cta sine assensu mlieꝛ gtme
cta vouē non pt tñ vir nō hz
ptatē sui corpis ecclē Dispen
sato aut voto ad suū nū pon
tificem pōtinue et principal
pt̄net qui plenarie gerit
vicem xpi Alios aut patis
mris ꝺbꝰ committit² Dispensa
cio in votis que gnt fiunt
et indigent frequenti dispensa
tione ut habeant de facili
holeꝰ ad quos veniunt sic
peregrinacionū vota Jeiunioꝝ
et hūdi Vota tñ maiora sic
gtmentie et peginacois tre ste
sumo pontifici reseruant² Vnde
tum hūt religiosi ab seculo
homo q; volūt in secto fieri ecclē
voto tre sancte Vnde ad ipso
situ redeūnt sed ibi voti
impedit mrimoniū et dirimit
Dicit² ut dicū est q; duc ē
voti sed voti simplex qd fit
mente deo vel nuda promissione
sine solemnitate speali Aliud ē
voti solepne qn sit actualiꝫ
homo se deo dedicat sit p sacri
ordinis susceptoz vel professione
debite regule debito modo
facta sit in manu abbatis vel
alterius superioris in eo manu sit
ꝺz p̄fessio vel p susceptoz sacri
habitus qui p̄fessis dat² tm
Voti aut simplex impedit
mrimoniū ꝯtrahendū sed nō di
rimit iam ꝯtractū cū in eo sit
ꝓmissio viri q; vouens nō adim
plet qd et si ꝓmisit potest
ꝯtrahendo sed pcc dat² ptātem
sui corpis alteri p mrimoniū
ꝯtractū Jam id mrimoniū tenet
et nō dirimit Voti aut solem
ne nō solūm impedit mrimo
niū ꝯtrahendū sed dirimit ita ꝯtrac
tum qz p voti solemne ho
deo dat sui corpis ptātē et
ideo mlier ad dūze nō pt ner
obligare Notandū tñ est q; ille
qui post voti simplex gtme
cta contrāxit p verba de pnti
nō pt sua uxore cognoscē sn
pcō mortali quia ad hoc sibi
restat facultas ad implendi voti
gtmentie p religiois ingressū
aīq; ꝯsumat² mrimoniū Sed pq
q; ꝯsumatū ē mrimoniū p car
nalem copulaz tenet² et
reddē debitū uxori petenti
vide licz teneat² reddē debi
nō pt tñ absq; pcō petē debi
post simplex voti gtmentie

qz in eig ptāte ē pete qz ex
vnllo mīmonij nō obligat
ad petend lit obliget ad rēd
dend et sit alter quīn post
simplex ōtmene mīmonū
p carnale cōplaz cōsūmant
tenet alt petenti debitū rēd
dē si sme peccato exigē nō pt
lit quda qr omīb mīmonij
sentiat ōtrīū mortuo tī al
tero quīnm ille q ōtmentia
vouit voto simplici qz ꝑpetuo
ōtmere nec alterī qz mibere
seu alij mīōlit cōplari de
voto vero publico qm si ad no
tīciā multoꝝ pueīt ubīqz so
lemnite id est iudiciū sic de
voto priato et simplici qua
mōiom ōtīzendo impedit et
nō dirimit ōtrīū dic gō plz
De impedimento votoꝝ
P Nunc de impedimento qđ
nascīb mīb dicas ītg
R Cognatio triplex ē queda
carnalis queda legal queda
spūalis De qua vis habere
notīciā
P. De tribꝰ tribꝰ sīt cessiue et
pō de carnali
R Cognatio carnal idē est q
ōsanguinitas que ꝑ gradꝰ dis
tīguit
P Dic q sit ōsanguinitas et qđo
cio et paucis qđ impedit
et dirimit mīmoniū
R Consanguinitas est vnclio
ab eoꝺ stipite descendentiū
carnali ꝓpagatione ōtrīū vn
ōsanguinitas est q sanguis ōsn
cauīa p carnis ꝓpagatione
que causat quandā amicie
vnionē et fundat sup ygna
tionē et mediāt ipa gnātīb
qz amicie vnoz ōsiuat que
ꝓcessu tpis p obliuionē debet
et inde est q paulatim sanguis
mitis se dezerunt Vnde lit oēs
homēs sunt ꝓcesserunt ex adam
nō tm oēs homēs sunt ōsanguī
nei Distinguit aut ōsanguinitas
p gradꝰ et lineas vnde con
sanguinitas ad modū arboris Dist
bit qua sic ab vno trunco
arboris diuidit ad multos ra
mos arboz diffindit ita i homi
bꝰ qz pncipiū gnātīb stipes
vel truncꝰ dī et sic i istu
ōmutatione triplex reputur
habitudo una que ē patrīb
ad filiū alia filij ad patrem
Tertia filioꝝ int se qui fres
dicunt et sīb hanc tres hu
bitudines tres lineas ōsanguī
unitatis ꝓputant qz sm primā
que est patrīb ad filiū ē linea
descendentiū Secunda que est
filij ad patrem ē linea ascen
dentiū Qz sm eāꝺ habitū
dinem que est filioꝝ int se
vel eoꝝ qui ab vno pncipio
descendit ē linea trāsuersalis
et qz motus ꝓpagationis nō qes
cit in vno quiescit tm sed
vlt ꝓgredit ideo in eadꝰ li
nea ꝓles sunt psone quarꝝ
distantia ab altera distinguit
et hec distantio gradꝰ vocat
et sic ōsanguinitas ꝓ gradꝰ
ꝓputatur equalitatez et dis
tantia a pmo pncipio sīl stipi
te et in eadꝰ linea ōsanguinitas
ꝓles gradꝰ repuit sm equa
litatē ad stipitē et distantia
ab eo gradꝰ ōsanguinis Simplex
vnoꝝ sm iuris ciuilis alioꝝ
sm iuris canonici Secundꝰ iuris
ciuilis duo fres attingent
se in secundo gradu et filij
duoꝝ in gradu nā legalis cog
natio attendit descensum
q̄m radice ex utraq; pte

ſm̄ Jura cantā ſcīes attinet
ſe vſq; p̄mo gradū et filij ſuos
ſcīm̄ in ſecūda q̄ ſm̄ diſtantiaz
a principio ſm̄ Jura cantā q̄n
tuz. Vnde in ſco gradu diſtat
quis ab aliquo deſcendentiū
ab ipō ſuo ſuperiore et q̄z duo ſcīes
in me te deſcendūt a p̄re ſuo
diſtant ab eo m̄ſi p vnū ḡd
Filij vero eoz diſtat a primo
p̄re in ſecūdo gradu et ſic de
cendo et antecedendo in gñacione
et p̄gracione aſſagiū. Et ſi
aliqs de q̄rtogr q̄ principio
a quo aſſagiuitas deſcendit
z magſ aſſagiuneoz quis nō ſit
in q̄rtogr gradu vt ſm̄ ḡo
p̄rīg z magſ aſſagiuneoz ſiſ
nepos eiꝰ cuius ſit in eōd gradu
et ſic p̄z q̄ conſagiuitas p̄z
gradū eōz p lineas diſtinguit
Nunc videamꝰ quare aſſag
uinitas impedit matrimoniū et
dirimit q̄rto

Dic nāles amicicia et affi
nitas nō aſſagiuneos r̄manēt
Sed ſciendū q̄ aſſagiuitas nō
aliquas p̄ſonas de iure nāli
impedit matrimoniū ſ. mat p̄tez
et matrez et filiū et filiā q̄z
p̄tez decipe filiā in vxorem
vel filiā matrez ſua nāles ro
no p̄mittit q̄z filia nō equā
p̄tī nec filiꝰ patri matrē Sed
de iure diuino quedā p̄ſone ex
cipiūt. ſ. ille que ſūt in ſcō
gradu ut ſor vel ſoror vxoris
ſoror p̄tis vel matris filia filij
et fr̄is et hoc q̄rto q̄ſanguinitate
p̄dicte que debz eſſe inter
eos qui debent in eōd do
mo aſſuari Dicit de iure poſi
tiuo quedā alie p̄ſone excī
piunt a matrimonio ſcz aſſagiunei
et hoc q̄rto q̄ſederatez et mul
tiplicatez amicicie Dicit homo
ſe habeat ad aſſagiuneos vxoris
ſue ad ſuos Vnde quic multi
plicacionē et aſſederacionē plu
ribus q̄rit ſi quis aſſagiuneam
vxoris ſue ducat in vxorem
et ſic p̄z q̄ humana leges et
ecclie ſtatuta plēs ḡradus con
ſagiuitatis a matrimonio ſint ex
clusi

Dicit qui ſint illi gradꝰ qui
a matrimonio excludunt

Secundo duplex tpz diuidit̄ gd
a matrimonio excludunt In principio
enim in lege nec ſolū p̄res et
matres a matrimonio repellebant
et nō alie p̄ſone q̄z ſi q̄ris pe
bat ſororē in vxorē ſi nullo
matez et hoc q̄rto paritate hom̄
vt geno humano multiplicaret
pgēa vero multiplicato gne
humano q̄z tūc vigebat ḡcupia
ad reprimenda eam in lege mo
ſi ſolet p̄ſone excipiuntur ſi
cut ſororē vxor p̄tis vel ſoror
et hoc de quibꝰ habet̄ ſcūm
vnū alios aūt gradꝰ lex illa
nō p̄hibuit ſz magiſt̄ ſtatuit
ſcz ut quiſq; de ſua gñacione
vxorē acciperet ne confuſio eſſet
ad ſucceſſionē q̄z illis ſpāli tēp
et poſſeſſiones erant diſtincte
et triū vnus trib̄ p ſuc
ceſſionē ꝓgrabat In lege aūt
noua que ē lex gre et amoris
plēs gradus aſſagiuitatis ſunt
diſtincte ſz duobus modo ſm̄ du
ſa tempa q̄z antiqto uſq; ad
ſeptim̄ gradū aſſagiuitatis con
ſeruabatur nec mſtra poterat
aliquis tū ſua aſſagiunea matrona
liter copulari hoc fuit cōmuniter
q̄z vlt̄ gradꝰ illum memoria
tradit nō habeat̄ Tūc uſq;
ad illū gradū erat p̄hibitio q̄z
ſeptiformē gre ſpūs ſc̄i ꝓtribet
ut nāles amicicia duoꝝ fiat

Sed pmodū cōra hēt tempa vl
tima restitui ē ecclie mlḍictū
vsq; ad ētū gradū nr vlt tenz
catē phibitio et ppt hoc qz
bene ppt obliuione et negli
gentia ꝙsāguineatꝰ no studebāt
et qz usq; ad ētū gnāconz hēdes
solent vuē ꝑdē sic no po
terant ꝙsāguinitꝰ memoria dalei
et sic in quto gradu pnt hēdes
nubē et si infra qtulcunq;
sint sepandi ad cognoz aut
gradus in quib; pt qtūcūq; mi
nomē et in quib; no ignz
regule sigmnt. Prima ē ꝑsō
na addita ꝑsone p terminū pa
rentionē abdut gradū sic filiꝰ
patri et hḡdi et hī hz locū
in linea ascendenti Secunda ē
quot sint ꝑsone de quib; qrit
computatꝰ mīnedijs una mutꝰ
tot sunt gradꝰ et hī cela hz
locum in linea ascendenti
Tertia tibi ē quoto gradu ꝑsone
de quib; queritꝰ distant mīse
Vnde nepos ex uno filio et
nepos ex altero distant mīse
in secundo gradu ex una pte
et in 3o ex altera hēt hz locū
in linea collaterali seu trisuersa
li Quarta regula ē quotū
gradu ꝑsona remotior distat
a stipite gradu tot gradus dis
tant mīse Vnde nepos ex uno
filio et pneptis ex altero distāt
2o gradu quus unꝰ illoꝝ sit
in secundo et hēt similiter
hz locū in linea collaterali
seu trisuersali Quinta regula
ē quoto gradu distat aliqua ꝑso
na a stipite toto gradu distat
a quilibz descendentiū et hēt
regula solū hz locū usq; ad li
neā equalitatis Vnde pneptis
alicuius sic in tribꝰ gradib; distat ab
uno usq; ad tertiū gradū distat
hm qꝫ trisscendens remotior
in qm stipite qz gradꝰ ꝑ quo
tari debet hm distancia ꝑsone
magis remote cui ro ꝓprimꝰ
ortus habeat a stipite quia
nulla ꝑsona ē ꝑpmqor ꝙlla
terali qꝫ stipiti Vnde ꝑsona
q distat a stipite in quib; tḝdu
in quibz collateali siue distet
a stipite ꝑ unū gradū sili ꝑ duos
aut ꝑ tres et sic mīnomis ētis
Notandū tm est qꝫ in linea as
cendentiū in nullo gradu latz
mīnominis ētis Vnde reputat
una tanto Vnde si ada uuet nullaz
sibi nubē possit nr ipē ulli In
linea vero trisuersali seu
collaterali ut dcm ē no latz
nubē ner latz usq; ad ētū gdꝰ
inclusiue sz ꝑsona que distat
a stipite ultra ētū gradum
pt nubē cū qualibz collaterali
ut dcm est et sic ptz qꝫ sit
ꝙsāguinitas et quot sint gradꝰ
eiꝰ et de ipa tibi ꝫ sufficiat
Ꝑ Cetera affinitas sequi videt
ex ipa ꝙsāguinte ideo de ipa
īmediate dictas
Q Affinitas īmete ex ꝙsāgne
ortitur
Ꝑ Sic quomō
Q Sic iam dictū est supnalis
amicicia fundat supnali amica
tione que fit dupliciter uno mō
ꝑ carnis ꝓpagacoz et hēt dicꝰ
ꝙsāguinitas ut dcm ē alio
ꝑ quistionē ordinata ad car
nis ꝓpagacoz et hī dicꝰ affinitas
Vnde affinitas fit mediante
ꝙsāguinte et cum uinitatꝰ
hz in hoc differt affinitas a
ꝙsāguinte qz ꝙsāguinei
alterius in eodē gne et sunt
ptices eiꝰdē tribꝰ et ꝙsāguis

licz sint in diuisi gradu Sed
in affinitate psone affines nō
sunt ptinpes eoꝝ tribus et mā
si ab extrinseco venit p cūble
copula licz sint in eod gradu
et sic ꝙsanguinitas nō mutat gnō
attinentie licz mutet gradū
Sed affinitas mutat ipm geng
licz nō mutet ipm geng gradū
vm vsus mutat nupta genq
si gnāta gradū et sic odo con
sanguinei viri sunt affines mli
erū quā carnalit ꝙgnit et
ego ner desinit affinitas mlr
affines ꝙrum psonā p quā ꝙ
hitur morabit ꝙz carnalis
copla viri et mlieris p quam
ꝙhit affinitas nō causat hoc
affinitē sm quod ē actu car
nalit gungi si solū q ē ꝙgtū
esse sic nō dirit pr vt filiꝰ
sm q ē in actu gnandi si sm
q ē in actu gnātis esse et ma
tua vroze ostinta nō hic re
manet affinitas mt ꝙsanguinei
neoꝝ vroris et viri et ego
et ptz q affinitas causit et
ex carnali gtributu Vnde affi
nitas sic diffinit affinitas
est ꝙmquitas psonarū ex cūbi
li copula prueniens di tenens
penitrola et inde sequit q affi
nitas causat ex gtributu for
mentio sic ex mrimoniali sic eo
dicit ex carnali copula prue
niens di tenens penitrola hō
dit quia si quis ꝙnoscit ꝙsan
guinea sua nō ꝓpter hoc di
affinis sibi dicit ē inuenies
inter aliquas psonas esse
ꝙsanguinitē et affinitē sic
ꝙsanguineꝰ meꝰ ex pte pris
ducit in vroze ꝙsanguinea
mea ex carnali copula que
fit in gmixtōe seminū deo
gtributo qui fit ꝙt nāz et ex
ordinaria pollutio cui nō deest
gmixtōz seminū ordinata ad gnā
tionē nō causant affinitē Illi
cui vir et mlier in carnali co
pula efficiant vna caro p se
minū quixtōz deo gtri clausura
pudoꝝ i vasorat vt frangat
n sequat seminū gmixtio nō
causat ꝓpter hoc affinitas nō
q affinitas causat cōe societ
et vnitū quoꝝlis deo i ipso
gtractu matrimonij p vba de
ꝓnti nō carnale copulā ꝙhit
ex sponsalibꝰ aut nō ꝙhit
ꝓprie si dda affinitas sit q
dicī publice honestat iustitia
de qua mstr dicet Dicend est
etiā q ex affinitē nō qnātūr
affinitas sic antiqtō erat dūr
m affinitē sunt gradꝰ sic in
ꝙsanguinitē et tot gradꝰ et
impedit matrimoniū ad q eu
dencia Notand ē q affinitas
aut p̄cedit mrimoniū aut sequit
Si p̄cedit tūc impedit mri
monū ꝙhend et dirimit ia
gtractū vbi gratia aliquis
volt ꝙhere cui maria et po
gnoscat eo ꝙsanguinea carnalit
in primo gradu vel 2o vl tio
vel gto gradu ia facta ē affi
nis marie nr ꝓpter ea hre in
vroze et si ea accepit separādꝰ
ē ab ea Si vero affinitas sup
uemat matrimonio iam gtracto nō
dirimit mrimoniū gtractū
si tm ꝓsona ex trib tribꝰ affini
tas ꝙhit ꝓuat in petitione
debiti si nō in redditione Hic
vir post gtraxerit mrimoniū
cū vroze si agnoscit ꝙsangui
nea vroris sue ꝓdit ius petēdi debitum si tenet reddē
sic ptz q sit affinitas et quō
mrimoniū impedit et dirimit
ꝑ tūc ꝓcedendū est in ordine

mrimoniū mt⁹ affines seu ꝙsang
uineos
¶ Scire debes q̄ quidā dr̄
tum inter affines vel ꝙsang
uineos p diuersū ab ecclia
dirimitur et rō ē q̄z de vim
culis sobrietatis q̄ sūt pter stare
non pt ab ecclia ē sepand⁹ et er
clesia modū sibi pter impedi
re conatur tle aut mrimoniū
in gradu ꝓhibito ꝑctu sūt
affinit⁹ vel ꝙsanguinit⁹ nec pt
ḡhdi mrimoniū nec p diuīnite
tis posteribi nr̄ tribūal q̄z ea
que sūt pter fidei nō pnt villa
ꝓfessione finiant q̄z diuīni
tas tpis nō minuit sed auget
ut dicit ⟩ innocencius ad dirimēd
aut ḡhdi mrioniū pcedi pt p
via accusacois sed tlis accu
sacio dz fieri p pntes q̄z si ex
nei accusarent tacenbq pntibq
et ꝑpinquis tanq̄ suspiciosi
habentur q̄z ex malicia ḡhor fa
cerent seu malivolencia ⟩ deo
p ꝑpinquos ē ḡhdi ꝓbacio fa
cienda q̄z melius scriit eoginatoz
seu affinitē q̄ ex tali nec oz
q̄ re qui talem accusacoēz fecit
se obliget ad penā taliois q̄
pena taliois hz locū qñ ꝓpo
nit accusat⁹ de crimē q̄z tunc
agit⁹ p pignoz eig qui accusat⁹
si hic accusat⁹ solūmō factum
hz ē illicitū et ideo ꝑsona accu
sans tle mrioniū ad impedied
id ad nulla pena se obligat
si vero ille qui struxit impe
dimentū no accusauit cū sci
uerit vl aduerit si velit vltiq
accusare nō ē admittendus ad
accusandū et ḡ totū hetur de
hijs qui mrimoniū accusare
pnt ¶ Ei⁹ m tua ¶ Circa m hic cū
ꝓcedend⁹ est p testes sic m⁹ ⁊
causis tū ut dicit Iuriste m
hac causa multa ꝑbia inuenit
que in aliis causis nō obseruant⁹
sūt q̄ id pt esse notissim⁹ et testes
et ip nō iurat de cālupnia tū
sit causa spūalis et q̄ ꝙsanguinei
admittuntur ad testes et ip nō
iurant⁹ sed audiendi sūt q̄n
tū de infamia facta pt oīa
mag⁹ arguentib⁹ lite non ḡtesta
tis et valet hic testimoniū de
auditu et post publicatoz tes
tiū testes pnt induci et ḡhor
totius fit ut primū tollat⁹ ipā
ex tali quistione pt esse aduersa
ē quia q̄ tū ecclia nō intendit
aliq̄ pluare suo iure si deceptus
fuit p falsos testes et ad sepa
rationem mrimonij pcessit altera
ꝑsona iuste pure suo spoliata
debet ei fi restitucio etiā si
alter quilibet votū religionis
emisit sēta tū q̄ ille qui tle vo
tū emisit nō dz pete debitum
sz solum reddē tle nonne ē q
ip alt⁹ quisq̄ agit adulterii
one mrioniū tuū distinguendū ē
qua aut agit petitorio aut pos
sessorio si petitorio sūt q̄ vir uxoz
restitui petat m iudicio dicendo
q̄ uxor eig est illa negante dz
primo exceptio mulier⁹ audiri qua
ꝓbatis pueris primā ḡtionē et
eadē etiā ē vō de uxore si petat
viri et vir neget exceptio viri
dz ꝓ audiri aut alter ecō
agit possessorio sūt q̄n supponit
q̄ uxor sit eig vel illius et q̄
cohabitauit sme cū illa eā
eo tamq̄ quāt et petit eā sibi
restitui vel illa cum ille cui
illa qui petit⁹ officiat⁹ mrioniū
si exceptioz ꝓmit q̄ restituēdā
amq̄ ꝓbetur exceptio debet
spoliato sicut restitucio uxoris viro
petenti eam vl viri uxoris
petenti eum extripuit⁹ tū q̄q
tacitus primo si obiciat⁹ formicario
publica q̄ petenti Secundo
si obiciat⁹ ꝙsanguinitas ꝑma lege

plibita ig̃rmenti plandi tñ
si differrẽt ꝓbacio ꝑtz fieri te
stimoz p sua ꝙ ille qui
hz ꝙscientiã de sagiñte nõ
dz illi ctm restituẽt redde
debitũ Tertio casus ẽ si obi
ciatur exceptio rei udicate
a qua nõ appellauit Quarto cũ
T ign tanta ẽ semtia cui q̃
petit sibi restitui fieri q̃nõ
ꝑt sciuire ille q̃ petit cui eo
manere sic cũ uir ꝓsequitur
uxorẽ ꝺdio capituli uel mlier
uirũ morte eig̃ preuertendo Ter
tius casus q̃n ille qui agit
spoliatus aliũ iuste et ꝓpr
fit q̃n obiit exceptio alterius
sponsi uel alterius sponse Nõnũ
est ecia q̃ cũ uicisitudines plez
ex maluolentia fiant si duo
fres duas sorores duxerunt
in uxores et ꝑ uicissitudẽ uno
fratrũ sepat̃ a quocio alterius
sororis ꝑpr cõsanguinitatẽ ꝑpr
ꝓpr alia duo qui in mriomio
copulant nõ sunt sepandi q̃z
in foro ꝯtencioso ꝛeb; mlis alicui
ꝛectus alius nõ ꝓdicat et
iam si unus fratrũ repellat a
mriomio ꝑpr ꝓpr nõ ẽ re
pellendus alius q̃z ꝑ fulsos tes
tes ꝓnt separari nec ꝑpr ꝓpr
ꝑtz q̃ ie qui remanet in mrio
nio suo sua ꝙscia informet
in ꝯtis que dicta sunt fei suo
Excepto cũ ꝓpr ẽ distinguend
in ꝓpr q̃ aut hz cũ sciencia
de impedimento cũ aliud mrio
nium ꝓbito et sit nõ dz rede
debitum nec petere aut solui
hz opmone et sic ꝑt redde
q̃ nõ petere aut nequit habz
et sic ꝑt petere et redde Ter
tio ꝑtz de uouerio faciendo
et sepatione mriomii ꝑpr offi
mtitem et ꝙsagiñte

Q cũua publice honestat
ustricia q̃dã similitudinis habet
ad affinitatẽ ꝺeo q̃nt de ea
modo dicas q̃ sit et unde dicat
uel causa eius et quo impedit
mriomiũ

Q publice honestat̃ iustricia ẽ
ꝑpmotas ex sponsalibꝫ plurimos
robur trahens ex canõe instituẽ
ꝑpr eius honestate differt aut
publice honestat̃ iustricia ab
affinite quia ut dicũ ẽ affinitas
ꝑ carnale copula ꝙtitꝫ q̃ pub
lice honestat̃ iustricia ꝑ ꝺsensũ
ꝑ uba de fiuto expssum uel
ꝑ uerba de ꝓnti cũ carnale
copula subsecuta Unde cũ
pimũ septennũ nõ causat̃ pubre
honestat̃ iustricia cũ ecia spon
salia ut dicũ ẽ nõ teneant
nisi forte ꝑ actu septennio pue
rilia sponsalia que q̃n ꝙtraxerit
habuit et ꝓbauit Impedit
aut publice honestat̃ iustricia
mriomiũ quadmodo ꝙsanguinitas
et affinitas et sũt eoꝝ gradꝰ
Unde si quis desponsauit puel
lam septẽ annoꝝ uel ultra
ꝑ uerba de fiuto seu de ꝓnti
tpe mubili q̃us cam carnaliter
nõ ꝙgnouit tñ ulli de ꝙsan
guinitate eius potest eam ducere
in uxorem usq̃z ad ltiꝰ gradꝰ
nec ꝑde aliꝰ eius ꝙsanguinea
et si duxerit separandꝰ est utz
ndecretũ x xxvii q ii Si quis
uxorẽ desponsauit z ꝑ Si quis
desponsauit uxorẽ ut subarra
uerit q̃ q̃ ꝑ mod̃ pluemente
die mortis eius nequiuerit eam
ducere in uxorem tñ nulli de
ꝙsanguinitate eius licet eã accipe
re quocio et si ꝛeuentꝰ fuerit
ante sepult et ꝓpr id dicit
Julius papa id Si quis despo
sauit ut subarrauit uxorem
et sine pluemente die mortis

sū irrientibꝫ ꝙbꝫd alijs cās
mīme cā ignouerit negꝫ sāp
stes eig fr nr vllꝰ de q̄ugte
zig eande sibi vxorē tollat
vllꝰ vnq̄ tempe Sic ꝯ ꝙ ꝑz
de publice honestat iustitia
q̄ mrionū tollit et impedit
et ꝯtor q̄m ad carnale ꝯtrꝫ
dicta sufficiant
Nunc de ꝯgnatōe spūali ꝛ
nr dicas quō et ex quibꝫ gtrāt
et mrionīd impedit
Cognatio spūalis ē ꝯpmq
tas q̄eda ꝑsonaꝝ puenies
et ex sacramenti sactione
vl ad ibid tentionē Contrāt
ꝯgnatio spūalis solū de duo
bꝰ sacrīmentis scz baptismo et
confirmatōe et nō ex alijs sa
cramentis et qz carnal gnā
tio impedit mrionū ita spūa
lis gnatio que fit p baptis
mū et confirmatōꝫ impedit
mrionīd p tractatū tm sit
sacrīmenti sm sacramentale
nō diruit mrionū gtractum
si debilitet et vtrq impedit
gtrahend Notand tm est q
spūalis ꝯgnatio aut ꝓcedit
mrionīū aut sequit Si ꝓce
dit et impedit mrionīū gt
hend et diruit ita gtractū
Si aut sequat et nō ꝓcedat
mrionīū tam gtractū tm vm
culum mrionij nō diruit si
actū mrionij scz petitōꝫ et
redditionē debiti q̄nq̄ impedt
et q̄nq̄ non qz si ꝯgnatio spūa
lis indurat causa mritat
si si ꝑ vl mr in mrte bap
tisat ꝓlem filiū m articulo
mortis et si nō sit alig qui
possit eū baptisare nisi ꝑ
vel mr tm nō impedit actū
mrionij nec ex ꝑte ꝑis nec
ex ꝑte mris Si vero tlis ꝯgnio
spūalis gtrahat ex casum mrī
et si ꝯtor ex ignorantia fiat et
nō ex fraude sic cū alijs bap
tisat filiū suū et nō credit
suū esse si magis aliend et
diligentia adhibuit tm ecc
ex nou ꝑte tlis ꝯgnatio spūa
lis sequens actū mrionij nō
impedit Si vero ex malicia
et fraude fiat sic cū quo bap
tisat filiū suū scient ut elon
getur q sibi quocq vl ex ma
licia alia tm ille qui bapti
zauit filiū isto mō amittit
ius suū petendi debitū si tenet
alteri petenti rede Si vero
ambo ꝯiuges fuerūt mīstri
dm sequuti quo ad ꝯtor nō q
ad vinclū et sic ꝑz q spūal
ꝯgnatio impedit mrionīd et
dirimit et q mōdo
Dnt quas ꝑsonas gtrahitur
ꝯgnatio spūalis
Dnt quatuor ꝑsonas ad eucha
ristiā aut hō ē notand q tres
sunt spēies ꝯgnatōis spūalis
Vna di ꝑmtas spūal que
gtrahitur int gnantē carnalē
et regnantē spūalē Si q
ꝯgnatio spūalis q dicī ꝑmtas
impedit mrionīd et dirimit
qz ꝑ spūalis no ꝑt hre filiā
suam que ē filia spūalis nec
filiꝰ spūalis mrēz spūalem
sic nec m gnatōe nati Silr
q ꝑmtas excludit a mrionio
vtrosq ꝑntes tam carnales q
spūales qz ꝑ carnal nō ꝑt
hre in vxore spūalem mrēz
filiꝰ suus que ē gnat et eq
Silr sic spūalis excludit ꝑes
filios et filias sui ānatos sic
q̄ natos ꝑes et mris spūal
ꝯtor solum respectu ꝑsonē illig
ꝑ quā solūd in baptismo vel
confirmatōe ꝯgnatio spūalis ē

gtracta ſtz filioli vl filiole et
ptz q̄ ggnacio ꝑ ſpualis impe
dit mrīomiū gtrahendū et diri
mit iam gtractū inter ꝑſonas
ꝓdictas ſtz mr̄ ꝓntes ſpuales
et filios ſpuales mr̄ ꝓentes
carnales et ſpuales ꝑ quos gg
nacio ſpualis gtrah̄ ſolui nodo
et non mr̄ alios q̄ mr̄ ſe et
ſic ſunt ſor ꝑſone ecclīe
ꝑ mrīomo ꝑ ggnacīē ſpuali
ſtz prēs et ꝓpter filioli et filij
ꝑ nunq̄ ꝑt ggnacio ſpualis ab
uno quicq̄d gtracta mr̄ aliū
tū ſicc vt ſi vir absente eiq
uroze vl ego leuet vl baptiſet
puerū nūq̄ fit absens patrin
et q̄ pater rōe actōis alterius
Et cōtra ſic q̄z non ſtē mr̄
ggnacīē ſpualis rōe ſūmr̄ et
non directe ſic ē ille modo
qui est mr̄ baptiſantē et bap
tiſatum et ꝓntes eiq ſz est
mdirecte ꝑ factū alterius quod
absente ꝑ deo nonꝫ q̄ ſi altar
quicq̄m leuat puerū alterius ſiū
alterius quicq̄ ſuo anḡ mrīom
eiq fiūt ꝑſtimatiū cārlit ſi
ſolum ꝑ verba dep̄ndt con
firmatiū Et ille q̄ absens
est ꝑ actione ſiu quicq̄ no
gtrahit ggnōe ſpuale q̄z
nonꝫ effectū ē vna trū eo qu
puerū leuantes et baptiſāt et
ꝑ vnionē carnīs ſequtem no
tū ſit ad vnionē ſpūs ꝓcedentē
Si vero leuant et baptiſant
puerū pq mrīomū ꝑſumatum
carnalit sic distinguit quia
vel ggnacio ſpualis illa ſpual
gtrahitur ꝑ accōz vnius quicq̄
alterius filioli de ſacro fonte
ſuſtipiendi ſic tū ſit ggnacio
ſpualis ab uno quicq̄ m aliū
tū ſit vna caro q̄z ſuas ſpua
les actōes q̄mittant licz no q̄mitt
ſuas passiones Verbi gr̄ia
Johēs et maria ſunt vna caro
ꝑ copulā quicq̄lē maria ſuſti
pit puerū de fonte ſacro duorū
quicq̄m ſz martini et bartlie
Johāne vero ignorante vel
eq̄ Johannes ſuſcipit et ma
ria ignorat ꝑ q̄rtez marie
Johannes efficit ꝙ martini
et bartlie et eq̄ nec ꝓ q̄ morte
martini cū Johe bartlia ꝑt
matrimonialit copulat nec matrīo
tū maria ꝓ q̄ morte Johīs nec
tū baptiſato dicit ꝙ cognacio
q̄tr̄itur ꝑſtē altrius pueri vnius
quicq̄s ſuſtipientis q̄z ille puer
deor quicq̄ et ſit neut eor
vt dr̄m ē ꝑt copulari rūm
ſuſtipiente puerū et leuante
dicit ille puer ē ex alio q̄ ex
ſuo quicq̄ et ſic ꝑt tū ſuſtipien
te puerū alter quicq̄ ex quo puer
nō est matrīor copulat quia nō
tuſſit cognacio ſpualis q̄ mlierē
m virū nec eq̄ ut ſi bertha le
uauit filiū marie que habuit
de alio viro q̄ de Johanne q̄
morte marie potit Johannes
tū bertha copulat vn̄ vſq̄ Caue
mr̄ vel cuiq̄ mea natū ſonte
leuauit licet mea cymr̄ fieri
mea nō valz vroꝛ Si qua
mee natū no ex me fonte le
uauit ligare ꝓ fata mee non
inde retrahet licet nonꝫ ē eq̄
q̄ mr̄ leuantē puerū et ſuſti
pientē et baptiſantē illa ggꝝ
nacio ſpualis q̄tr̄it nec aliqua
ꝓmissas hz fieri mr̄ eos dis
nec mr̄ viri et vroꝛe ſuā
ſi leuent ſil puerū de ſacro fon
te ſolum mr̄ ꝓntes carnales
et ſpuales est ꝓmissus nō
vnq̄ ſp erit ꝓpr ſpualis q̄tr̄
carnalis nec fallit regla ſi
Et ſi que dicta ſunt de ggna
cione ſpuali ad ꝓnt ſufficiūt

¶ Nunc de ogīnatōe legali m
dicas que sit et quo mō omittit
impediat
¶ Legīnatio legalis ē ppīmg trāsl
et adoptione frequēter Adoptio
aut ē erīme psone m filiū vl
nepotē vl deinceps legittīa
assūptio vnde vbi nā deficit
m ḡnatione liberoꝝ arō supplet
defectū p adoptōz et nō ip tm
ppīmq; succedat m hēditate
ppīmquq nō adoptatꝝ si erīmē
et sic pt adoptāi m filiū vtq
mulier m filiā vl nepotem
¶ Cui sunt q̄m possīnt adop
tare ¶
¶ Psone liberē que pñt de
hēreditate sua dispone vide
fm et Juuenes infra tīmtq
annos et mulieres nō pñt alīq
adoptare nisi ex speciale ḡcessio
ne pīncipis Illi aut qui ḡpt
pretiū impedimentū ḡnationis
sic frīgidi nō pñt adoptare
Cēlib Jūnes semꝑ nō pt adop
tare si opīz q̄ adoptatus pcedat
tempe adoptātis nō tanto ḡto
potiūs ipm ḡnāsse nāt̄ s vīj
annis eo q̄ adoptans dz ingrī
ad optato Et nō aīc q̄ sic ex
ē ḡnātio quedā nālis et ipsa
sic ē ccop filioꝝ q̄m formādē
ḡnant et tīes nō ptripant
hēditate prīs Alia ē ḡnatio
pfecta que fit m mīmōio et
tīes hēredes sunt Ita ē exposīa
tio et adoptio legalis quedā
mpfecta et simplex et sic nō
trīsit adoptatꝝ m ptate ad
optantis Et istomō pt q̄libz
q̄libz adoptare aīc sine aucte
pncipis p̄ solū aucte mgīatꝝ
alīq et tīes adoptatio nō
trīsit nec succedit m hēdite
adoptantis nec tenet adoptās
tēi adoptato in testamento ali
q̄ dimittē misi velit Et aut
alia adoptio pfecta que nō
fit misi aucte pncipis nr̄ sic
adoptare pt nisi ille q̄ est
sui iuris et sic trīsit adoptatꝝ
et succedit m hēreditate adop
tantis et hoīs eiq et dī hēt
adoptio arrogatio Unde
adoptio impfecta et pfecta
q̄ dr̄ arrogatio m tot̄ ḡnt
primo quia ille arrogat̄ qui
est sui iuris fr̄ adoptatꝝ ē q̄ est
alieni Secūdo arrogatꝝ trīsit
m ptate arrogantis et adopta
tus nō Tertio q̄z hēz de mitte
legittīmā ptē vel fīs succes
sōnē m bōis arrogantis sui
eiī antiripet sui decedat aut
ei quarta ptem bonoꝝ suoꝝ
relinquē ut legittīmā sua
q̄ adoptatꝝ nō hēz in bōis adop
tantis legittīmā nr̄ tē alīq
relinquē Leto arrogantia sic
fit nisi aucte pncipis ptate
trīuq sunt ḡes ecc̄ q̄ sui sunt sui
iuris Sed adoptio fit aucte
cōbz mgīatꝝ q̄petentis et sic
patet q̄ sit adoptio
¶ Nunc videam q̄ impedit
mīmōiū
¶ Cīuia ut dīm est lex pībz
mt̄ tīes mīmōiū huīgi quos
nāte ē cohabitare sibi ut
dīm est de q̄ḡuineis et affi
nib ea q̄ talib patet q̄ripie
loc⁹ et qua filiā adoptās q̄i
satur m domo pris adoptantis
sit filiā nālis Ideo leges pbi
bent mt̄ eos mīmōiū cōtra
hari et hec pībitio ē ubīq
observata Unde ecc̄ nicolaꝰ pp
scrīt q̄ adoptiui nō pñt ingi
nālibz filiis Aduertend ē tm
mt̄ quos adoptio mīmōiū fa
cit q̄ triplex ē ogīnatio
legalis pīma est de q̄ dē
tm que ḡnāt mt̄ pcez adop
tantē et filiū adoptatū et
filiū filij adoptati et nepotem

et sit demceps Si ē mt vroze
adoptantis et filiū adoptatū
et prēz adoptante et vroze fi
lij adoptati Et iste due ogna
tiones legales impedit m
petuo matrim Tercia ē mt
filiū adoptatū et filiū nāalem
et h quīz impedit quīz non
qz manente filio adoptato
m ptate prīb adoptantis nē
pt ḡhi matrimū cū filia nāli
qz mortuo prē adoptante vel
emancipato filio adoptato
pt matrimū ḡhi sūt vero prēz
adoptante et mrez nāle sī
prēz ulla ḡpunctas ḡhitur ex
hoc adoptione nō impedit
matrimū Sic ḡ ptz q ogna
tio legalis pma et secūda
impedit matrimū et dirimit
tria quīz impedit et quīz nō
Et sit ptz de ognatōe legali
¶ De impedimento crimīs Scdm
m nūc dicēdū
Crimia pluria sūt quedaꝫ
q impedit matrimū simplr
et dirimit Caue impedit et
dirmit sicut hec Interfector q ḡ
nosce ḡsanguinea sua vel ḡsan
guinea sīle vroris Eodm ē le
uare ꝑpriū filiū sicut de sac
fonte Tercio ē vxoricidiū de
quo pdicat Quartū ē raptꝰ
alicne sponse Quintū ē mt
sectio pbri Sextū ē qñ quis
egit pnāz solēnē Unde p
licentia dz ḡhi nō phibetur
nō timetur de pcto ignorātie
Notandū nō ē q mctio et le
uare ꝑpriū puerū sū filiū
Istī duo casꝰ pnt duplicit ḡtin
gē vt dem ē sup aut qñ
matrimū ḡcīdit sīz q alīqs
ḡnouit aliq̄ mrez
carnale et pq vult ḡhe cū alīq
ḡsanguinea vl leuat puerū de
sacro fonte aliq̄ cū mte pueri
sic impedit matrimū et dirimit
iam ḡcīdit Si aut sēgt mrio
nid iam ḡtractū sic nō dir
mit illud matrimūd ḡsūmatū
Ille cū qui hoc crimen ꝑpetrat
amittit Quē petendi debitū
si reddat alteri petenti Crimia
vero que impedit et dirimit
matrimūd iam ḡcīdit sūt tria
Primū est qñ adulter machi
natur cū effectu in mortem
viri legittimi adulte vel
adultere q mortē vroris le
gittīe adulti et pcea ḡhant
matrimū mt se tuc mt eos
Dz durmi matrimūd qz nō
ē vxor nec copulari pnt
matrimonialit Unde cta hoc nomē
ē q cū pcr q morte vroris
sue machinat vel vxor q mortē
viri tripliciter pō tōe culpe
qz adulterū ē vl adulter dut
tōe nē qua sibi Duplicē psōna
cui dut tōe matrimī qz vlt
cū adultera ḡhe aut illa cui
adulterio pōmi ē magnū patri
licz sīm leges civiles q actu
iste ei licz eam mtfice cū
pena lex nō mfligat Secundo
gradu ē patrī Dz tūc et
iussimū Duo pma impedit
matrimūd ḡhendi si nō durmit
iam ḡcīdit Sed tertiū simplr
impedit cū qua cūqz psōna et
dirimit ḡcīdit cū adultera pso
na Quartū ē qñ vxorata le
gittimo quīqz alī pstat fide
adultē ꝑ verba de futō q dt
eam q vroze pq morte viri
legittimi vl morte vroris
legittīe adulti et h mt
qñ scit eū hīre vnā vl ipsa
eū hīre vroze ita q vtrīqz sit
impedmentū ꝑpr q nō pnt

mſil copulari qz alit nō ꝺirumꝑt
matrimoniū pcip̄ eſſe gtrū Ter
tiū timeri eſt qđ adulter ꝺe ſto
p verba ꝺepſti ꝯtrit matrimoniū
vuente legittimo viro adulter
vel vxore adulti et ſic ꝺirumꝑt
matrimoniū et hoc ecꝯ miſſ qđ
vtiꝫ ſit impedimentū Grat
vir tñs vxore legittimā et
ꝯtrat ꝺe facto matrimoniū p verba
de pſenti tū aliqua mulierē nō qu
grata ꝯiugat viri illiꝰ tñs
vxore vel ecꝯ pt mt eos pp
mortem legittimi viri vl
vxoris legittime matrimoniū con
ſiſtere Iudex tū ille qui ſoluty
erat aut mſtius cōſt et qꝺ bo
na fide ꝯtrit et qꝺ ꝺe nouo cō
ſentiat in matrimoniū ꝺū ad eig
notitiā puenit et hō miſſ ſi
nulla fuit mt eos carnali co
pula ſubſecuta vuente legittimo
iuge qz ſit nō licet iulgiter
ꝺimittere et ꝺe eo qui ꝺuxit eam
in matrimoniū ip in adulterio
polluit Si quis in vxore ꝛc Scri
ptor miſſ vt ꝺicū eſt ſi nō eſt
machinatꝰ in mortē legittimi
quaſſ vt ibi ꝺicit veniēs ad
penitentiā et ſic pz ſi ſit cā
que impediat tū et q impe
ꝺiat et ꝺirumꝑt matrimoniū
Q Nunq pt vir ꝑpt crimen ad
ulterij vxore ꝺimittere et alia mbe
Q vir pt vxore tā adulterij ꝺi
mittere ip manifeſtū e adulte
riū utpote ſi mecū eā ſolam
tū ſolo loco loco et tempe
ſuſpexit ſuſpecto et nudam cū
nudo et ſic ip in ad thorꝝ nō ꝙ
ad vinculū qz vinculū matrimoniū
inter eos ꝑpetuū remanz ip
quo ambo vixerint nec ꝑpt
ꝺuorciū pt alter alt̄ cōtrahere
Quę aut ſcripte cauſe ſunt in quibꝰ
nō licz viro vxorem formicante
ꝺimittere pbat̄ ex ſi vir etiā formicatꝰ
eſt ſecundo ſi vir ꝑſtituit et
ꝺuxerit eā ad formicanda terrig
e ip vxor credit ꝓbabiliter vir
ſuus eſſe mortuū et alij nubit
et viro redeunte ſtatim ab eo
recedit cū quo polyca nupſerat
Triuatꝰ e cū ab alio e ignita
ſub ſpecie quē credebat viri ſui
Tertiꝰ e ip ſuus vi oppreſſa
et miſſ ꝺe vi abſoluta q nō
ſit p metū Certꝰ e ip rec
tiliat eam ſibi pp cōmiſſum
adulteriū vl nō adulterādē reti
nuit Septimꝰ e cū infidelis
ab alio infideli iuge ꝺimiſſꝰ
ſecundū tritū ſuum ad ꝺimiſſo
alij nubit et pyca vtꝰ pp cauſo
ad fidē coegit ꝑ certā ſia eam
nutpe vel retrahere ip iſti ſcripte
cauſis nō licz thoi vxore for
micante ꝺimittere
Q pt ne vir iudicio ꝓprio ꝓp
vxore formicante ꝺimittere
Q vir pt ꝺimittere ꝺuplicē
matrimoniū quo ad thorꝝ tm et ſic
pt eam ꝺimittere q cito ꝓcurat ei
de eig formicatōe nō tenet red
dere ei debitū niſi p certiaz appel
latur Si tm ꝓtrit qꝺ ei vir
volūtarie reddat debitū voti
irregularitatis incurrit et bigamꝰ
ſit efficit et ꝓhibet ſibi pludicium
ulciſcendi eam de formicatione
Si vero appellat p certiaz ad
reddendū debitū et irregularꝰ
efficit ſz nō ꝓhibet ei pludicium
ulciſcendi qz pt eā ulciſcere
de formicatōe Alio pt vir di
mittere vxorē adulterā et q in
ad thorꝝ et q in ad cohabitatiōz
et ſic nō pt eā ꝺimittere niſi
p iudicium eccliē p ꝺuorciū
Q Nunq pt mulier virū ſuū
ꝺimittere cauſa formicatōis ſic
vir vxorē
Q In cauſa ꝺuorciij que ſit ꝓpt

formicatoz vir et vxor ad pa
tria uidtant. qz sic licet bre
dimitte vxore Item et ego q'
ad bonū mriom que sit fides
et sacmentū vir et vxor ad
patria uidtant. qd ad bonū
mriom ip̄s et sales maig pnt
et er pte mlier q' viri et
isto modo ppt tertuidine plis
maior causa duorciū et adul
terū vxoris q' viri Et sic
sequit. q' vir et vxor ad pa
tria uidtant. m duorcio ppt
fidē et sacmentū no tr ppt
plem et ut dcm̄ et litz duor
ciū fiat int eos q' m ad thor
et cohabitacōes no tr q' m
ad vmclm
Nunq' pter duorciū homo
sibi vxorem formidare pt re
gliare
Si vxor pq duorciū de
cto primaz egerit et emendata
fuit pt ea vir sibi regliare
et tenet ipa ad viri tedire et
ei debitū reddē si petat qz du
orciū datū fuit in pena ad
ulteza in fauoz eiq qui fidē
seruat Si vero pq duorciū
frigibilis fuit nr voluit
emendari non dz vir ea sibi re
gliare ne sue cause pticeps
videat. Si vero ostigerit q' vir
pq duorciū formidauit q'
pq an duorciū innocens fiat
p vxore sua q' pq formidat
faceat ne pt togi ad regliand
videt tri ex officio suo deb
ad togē ad regliand vxoi
ut p thor tranceat pticlo mie eiq
et scandalo Eod mō ostigit de
viro adultero ait duorciū
sic de vxore dictū est
Cause filii illegitimi pcipiunt
ep actu formicandi et legitimi
ex vero mriomio deo dispē
sum n de ipis dicat

Cuidam q' statu filioz
quos sunt sales et legitimi
sic illi qui voti sunt q' mrio
mio legittio solemni ritto
et bona fide alii sut sales et
no legittimi ut illi q' nati sunt
ex formicatio ocubitu et q'
cohabitu exceptis cocubinis
alii sut legittimi et no sales
et sunt filii adoptiui alii sut
qui nr legitimi nr sales sut
ut illi qui m adultio nati sunt
aut de incestu et tales dicūt
spurii Tales enim nascūt ex
ipa lege positiua et q' lege
ne excusat ignorancia aut
excusat illicitū coytū a pcto
nisi sit culpabil ignorancia
Unde illi qui obtinut bona fide
m facie ecclie quos sit impedi
mentū mriom̄ qui tri id absq;
sua culpa ignorat no peccant
nr filii sunt illegitimi Si aut
vterq; diligencia fecit nupe
dimentū quod ecclia sustineat
nr excusant a pcto nr filii eoz
sunt legitimi Dicit nr illi q'
m errore obtinuit clandestine
nr excusant a pcto nec filii
eoz reputant legitimi Ille
legittimq; aut filio duc dapn̄
meruit qz nec admittit nec
ad actus legittios sic ad offia
et dignitates nr succedit m
hereditate patria Decepti
filii sales pnt succedē m secta
pte tri superi vero m multa
pte pnt succedē pntes vero
eoz tenent eis pudere et ad
epm̄ ptinet ut togat pntes
ad hoc ut eis pudeant
Nunq' pnt illegitimi filii
legittimari
Impossile e q' illegittimo
filius fiat de legittimo coytu
quia tm sit ille coytus ia et nung'

pt legittimq contus fuer ex
quo sanct fiunt illegittimq3
filiq alio mō legittimati pt iuſ
tum dapnq que illegittimq
meruit subtilitat2 et remouet2
p legitimatōz huiusmodi
legittimandi filios duo sm
canones et quatuor sm leges
Secundo canones primo q3 qn
minorum sequut2 siz qm ille
qui genat filiū ex solita et no
p adultriū agit cū ea i facie
ecie et hūdi no extendit2 ad
spureos Secundo modo fit p spāle
lem indulgentia dm pape et
hic modo etiā no extendit2 ad
spureos Alij sunt eor modi
sm leges Primo q3 qm pt filiū
nālem et no spuriū curie
imperatorē offert legittimat
ex hoc ipse ppt curie honesta
tem Secundo est qz pt in
testamēto noiat eū legittimū
hēredē et filiū po modo tes
tamentū imperatī offerat Ter
q3 si nulli sit legittimus pueri
filiq et semetipm filiū principi
offert Quarto q3 qm pt testimo
nio duoz vl treū testiū sub
stantie eū legittimū noiet et
adducat nālem Agit2 de hijs q
spectant ad vlterius et q sequū2
ad ipm et q3 ad pns sufficiat
P Nunc de impedimēto disparis
cultus q3 dirend siz an fidelis
possit cū mfideli ducere mrim
et si minorum mr fideles sit vez
Q No licz fideli cū mfideli
ducē qz principale bonū mino
rū q3 ples educanda et nutien
da ad cultū dei et hūs educa
tio et nutrio fit p patrē et mrem
Deo si pr fidelis ducat mfidē
vl ego vtiz timaret2 puerū sm
mrem suā et lege educare et
sic mfidelis instrueret filiū
suū sm falsam legē et autez
a lege vl fide xpiana Silr bo
nū fidei no suaret2 qm ad dei
qz minorū mfideliū no q3 ptm
signū questionis xpi et eccie
cū no sint baptisati siz tm3 apt
aptitudinis signū et no actu
et ideo hūs disparitas cultus impe
dit minorum ottenēd et diri
mit ctractū Nonō q3 tū q3
licz mr fideles no sit minorū
ppletiū qm in ad sacramentū qđ
designat vnionē xpi et eccie
tm mr eoz q3 minorū i offerū
ne2 et in sedq societatē
P Nunq3 tē fidelis quis ab mfi
dele iuuge discedē
R Si fidel quis hz spē de sua
iuuge q3 debeat quieti ad fidē
et reuertē pt cū ea manere
Si vero ei obstinatōz q3 cum
tali no possit absq3 grauamēto
eatoz dz ea relinquere
P Nunq3 hūs qui ab mfideli
iuuge separat pt cū alia matri
monū ctrahe
R Ad euidentia huius nondū q3 sit
ad matrimoniū tā ctrahendū siz q3 sit
matrimoniū p verba de pnti et q3
sit consummatū p carnalē copulā
qz aliter possit dissolui p ingressū
religionis tertij q3 sit ratum p
baptismū susceptoz Unde qm matri
monū hz thor tria solum no pt
mīi p mortē alterius iuuge Unde
matrimoniū mfideliū cū non sit
ratū p baptismū qđ dānua
cum sacramentoz pt solui p
quersionē alterius alio pmanente
in errore et thor in terminis cautis
primo qm mfidelis no vult cohabi
tare cū fideli iuuge siz dimittit
eū tunc fidelis pt eo fideli
nubere et p matrimoniū qđ contrahit
mpfm psequi pfectū solui
Secundo qm mfidelis vult eo
habitare cū fideli siz no sine

blasphemia xpi quā quisq; au
dire abhorret etiā qñ ē spes de
quersione ipius infidelis cū suffi
cient fuit amonitio ñ fideli ut
errorē relinquat si relinque
nō vult et tuit pt fidel nube
cū fideli vl religionē mtrare
vel sacros ordines suscipe nr
ē poca infideli qñdo ad fide
fidelis qui nupsit vl religionē
mtruit vel ordines suscepit
restituendq qz tenebitur ē in
penā Si tñ quis infidel qñdo
ad fidē amp̄ alt in fide catolice
mrimoniū qđcūq tenet adquirē
sua accedē nr alia pt duce
ipa vluente Tertio qñ infidel
vult cohabitare cū fideli et
sine offensa xpi sz nō sine
scandalo qz vult cū ea fide duce
tuit pt fidelis qđlibē cū alio fi
deli Notandū ē aut qd palys
patis nō solvit mrimoniū qđcūq
qñ ad vmeliū luz solvat qñ
ad actū mrimonij et cohabitacōz
quo ad tempq cū pfanda spezet
emenda et qñq simpliciter et
qñq nō vult qđlibet ñ pcō vt
dcm̄ est sup̄ De diuorcio et
ibi de impedimentis dimis sufficiant

Q 2 De impedimento accōis et violencie ostēdit m dicas qđcūq
gitur in versu cū dr vis et
primo qñ sit metus et quo cadit
in constantē virū et quo impe
dit et dirimit mrimoniū

Q ut scias que sit coactio que
hic mīt Nota qd dupliciter est
coactio quedā absoluta que ē
mixtus impetus q̄ euitari nō
pt et talis coactio nō cadit in
aliaz nec in offensu viri qz est
simpliciter ↄ voluntaria alia est
coactio qdicionata s. ppt metū
sz qu timdit membra putāda
ne corpus peteat vl pecūiā mer
cēs m mare ut saluet se et
naue et talis coactio qdamō est
voluntaria qđcūtus qdicōibq
pticularibq et cū timoris ipse
et rei et cadit talis coactio in
aliaz et talis coactio que fit p
metū est illa de qua hic agit
et differūt sic coactio ē metus
instantis vl futuri picli cū metus
receptacio Quod aut cadit
constante viro Nō qd dcm̄ est
mt constante et constante cū
vir constans qđlibet qualitate
picli et sequit̄ vertū intēn
tionē nr cogit̄ ad maiq malū
vt euitet inq malū et euitet
maiq Vir aut constans nr qñ
dcat qualitate picli nec tñ
tā vōz sequit̄ nec euitat maiq
malū ñ fiat maiq malū vl
euitet inq malū sic q̄ patrē
mori le faciat ppt metū alicuj
pene talis Ille nō cogitur
vir constans nisi forte cristā
tione et probabili Sed vr in
constans ecclesiā differt aut vir
constans a ptinaci qz ptinax nullo
cogit̄ ad unq malum p euitando
maiq malū Et sic vir constāns
medio mt constante et ptinace
quia constans inq cogitūa et
qñq nō qz cogit̄ ad mq malū
ut euitet maiq qz ptinax
et nullo cogit̄ ad maiq malū
vt euitet inq q̄ inconstante ad
peccandū aut vir constans nūq
cogitur cū peccā sint magna
malozū imo dz homo magis
eligere mori q̄ peccare Cui
aut alia dapna corpalia qđ
maiora quedā mdra scripua at
et maiora sit q ptinaci ad psona
hoīs vl ad psona sibi quārta
sic ē uxoris filij et hoīs sic sit
verberacio debo nocumento p̄supra

more suuty et hgdi Et deo
exist sapms mtiemenby corp
ostrus ad sapma alia corpalia
mdra sustmenda Et hoc hec
m hoc versu Utrupri si stat
verberis atz nec mehus aut
infamie idstante viru no cadit
vt dicit iurz liz sit magnd
sapmi qz ottri ei no pt de
facili Cru aut ex metu cn
dente idstante viri vir gstat
pmittit aliqu aliq fpt ho
no coptr ad mentiend qz tut
vlt dare qm pmittit Si paca
cu vlt repete restituatz sibi
fidei vl solte pt iudici denn
ciare si pmisit se no petitur
restituroz qr aut no pt denn
ciare Iudici pmitte no pt cu
sit qd boni iustrie qz nlli
corpi pt qd statut q iustria et
sit ptz quo metu et coactu
tradit idstante viru Nuc vi
dend e ad qone tua vtz on
sensus coactu tollat mrio m
dic q qm ad coactoz pma
que est p vim absolute coac
tio mrionii aut dissoluit et
tollit zo qr hns coactio absolute
tollit vnclm amicicie et ppe
tuitatem vncti mrionii et
eis repugnant Quantu vero
ad coactione sedaz q sit p metu
qntz tz qn sz hns e metu qd
e leuis metu et tut tenet
mrionid qntz cet no tenet
qn metu e hns qr tdit idstan
tem viru Et liz vng consen
tiat libere et alt no non
e mrionii qz hns metu ossen
sus tollit libertate cet ut melo
mu no claudicet optz vt vtq
libere q altez ossentiat re
tuptu nouu e qr liz hns co
actio tollat mrionid et dici
mt si ille quez qui coactu
fuerat pq modo libere etia mi
nomu ossentiat tut id mrio m
firmabit et ratificabit Unde
si mulier coacta fuerat ad mrio m
trahendu p motu cadente idstan
te viru et pmodu consentiat
libere in mrionu tut illo cn
sensu fiet mrionu et alt finu
et dicimi pt pmodu dn tn vir
manerat in eod consensu libero
tu quo pri ptrit Si e iudiciu de
uno coactu et mliere Vtr nnd
e qr si quis uxorem p metum
cadente magstante viru se ptr
tuit mrionu ei aliquo illud
iudmentu no obligat in iudi
cio fidei cu sit extorta In iudi
cio sz poli mquo magis fm
ea que saluti aie q fitent
expedit si ei expediat q supoz
e ut ad impleat iuramentu
si vero ei non expediat p supoz
expectat de iuramento absq
lictis beneficiu iuramenti
aut coactio nlli obligat nio
nec e adimplend
Quinqz puncti pnt cogi li
beros ad mrionid gtrahend
Et absolute loqndo no pnt
eos cogi ad mrionu gtrahend
tu ex aliqua cn rationabili pt
pt induce filiu vl filia ad
mrionu gtrahend sic p pacz
amoz et hgdi tut sic libe
de nat te hnt se ad illa cz
ita q eos cogat dnr et tenet
obedire scdm ptis alit no
Et ppt hoc sequit qn pntes
iurant sponsalia puerop
se submisse ex nlo gtrctu co
dicionali si libe ossentiat
et sic ptz de impedimento
violencie
Hispgea nu dicis de impedimento

ordinis ¶ Matrimoniū ordinis
et ex vi ordinis et ex voto con
tinentie eid amoto impedit mri
monii ctrahend et dirimit
ctractū p̄ susceptōz sacri or
dinis impedit ante matrimoniū p̄
ctractī vsum si ordinē vxore
volente vel no reclamante sus
cepit et tuc vxor ex pacto
castitatē vouere nec ipse hoc
tenet3 religione mitrare mst
de pacto castitatis tmeat3 si
vir ordinē susceptit vxore
ignorante caractez susceptt
ordinis ex executione caret
et vxori petenti tenet3 reddē
debitum ¶ Ipe tn̄ petē no p̄t
et ḡdi ordines impedien
tes sūt tres sz subdiaconatꝰ bya
conatꝰ et p̄sbiteratꝰ ipse est
autem ctinens vt dicūt est
aymoreꝝ vero ordines nec
impediūt nec diminuūt meri
tū ¶ Et q̄ dictū est de impe
dimento ordinis tenet3 apud
nos et in ecclia occidentali
sz apud grecos in ecclia orien
tali aliter se habz qz licz apud
eos sacer ordo impediat mri
monii ctrahend sit apud
nos no tn̄ impedit vsū matri
monii apud p̄z ctracti qz post cū
matrimoniū p̄z ctractū cid vxore
ambo sacros ordines susceper
unt viri licz p̄z susceptōz
sacroz ordinū non possit debe
ne ctrahere ¶ Et sit ptz q̄ sit
impedimentū ordinis
¶ Nunc dicēdū de impedimento
ligamis
¶ Impedimentū ligamis est
ut in hoc q̄ quis legitimo ligatꝰ
cū muliere p̄ matrimoniū vel est
non p̄t alij p̄ matrimoniū copulari
alio vuente cū qua p̄z matrimoniū
ctraxit ¶ Ex quo sequit q̄ vng homo
sil plures vxores no p̄t habere
antiqui tn̄ patres ex dispensacōe
habuerūt plures cū plus quā vide
et tuc tribus fuit eis licitū qz
vir illi mulier no p̄t cū alio
nubere suo quoq; vluente et si
hoc fecit no est matrimoniū ¶
¶ Utrū q̄ mulier credens virū
suū mortuū p̄t alteri nubere licite
vel ecs vir vxore
¶ Undecretuli de secundis nup
tijs dns ac tedepter dixit q̄
nullꝰ ad nuptias secundas migre
p̄sumpserit donec gstet q̄ mor
tuus sit quid ei dicit de sola
credulitate mortis alicuius quasi
vel leui coniectura no licz alteri
quam nuptui tradere et magis
veritati2 et tutius q̄ p̄iudicium
alicuius qui eū nouerit mor
tuū habet3 ¶ Et tn̄ glosa de sar
ona q̄ instrumentis vnius testis
sufficit cū testimonio publice fa
me aliter non ¶ Notandū tn̄ est
q̄ alter quoq; credit al
tero mortuū sit mlt et pauca
cū alio ctrahit si p̄z oriat dubi
tacio de vita ipius si et tūc du
bitacione certitudo vite post
quasi habeat3 alter qui eū alio
ctrahere nō p̄t petere nec
reddere debitū cū secundo sī
mortaliter peccat si hoc faceret
et ad vltimū amittet si veo
dubitet solum et ho cū rōnali
tate non debz petere debitū sī
p̄t ei petenti reddi si vero
dubitz quasi leue et mdiste tā
dubitando ex a corde suo ubere
tatez dubitationē temeritatis et
p̄t licite petere debitū et
reddere etiā licite
¶ Nunq̄ pōt vir vxorē sic ac
tam a secundo viro retrahe
re sicut dictū est q̄ si illa ctraxit

cū secundo viro ex ctg scia sciens
p̄m virū vnde qz adulterata
& nō tē cā p̄ma vir reripē bi
vero p ignorantiā p̄babile qz
credebat cū mortuū qñ sic
alio q̄rit tuc distringend &
qz aut statim reuersa fuit
cū qg inde fuite fuit tenetur
ea reripe aut nō sta
tim reuersa fuit & sic non
tenet reripe qz adultera est
& sic ptz de impedimēto frigi
nis

P Consequ de vltimo impedi
mento scz de impotentia coeundi
q̄ dicit q̄ transit in versu
cū dicit si forte coire nequit

G Impotentia coeundi puenit
ex duplici causa uel puenit ex
frigiditate uel maleficio

P De vtroq; audire cupio et
primo de impedimento frigidi
quid mriomū impedit & dimt

G Frigiditas mriomū impe
dit eo q̄ in mriomio alt glu
tinū gnat alti seu corpis pta
tem ad reddend debitū car
nalis copule & qz frigiditas
impedit ḡdi reddit̄ fideo
impedit & mriomū qz frigidꝰ
ad impagle se obligauerit & ꝫ
nota q̄ cā frigiditis duplex
est quedā talis cui subuenire
bñficio artis medicine uel cause
pt & hoc mriomū tollit nec
impedit nec soluit vel q̄
cā & ꝑpetua cui nō pt subue
nire & hoc fit dupliciter
qz p̄cedit mriomū a defect
& p̄cedit sic impedit illud
obstruendo & dicimꝰ cā obstā
tia tñ q̄ ille q̄ impedimētū
ꝫz ꝑpetuo manz absq; spe
cuiusq; alt vero qz cuius pte
impedimentū nō est reptum
mittat eo volente nō dicimꝰ q̄
vero impedimentū dissecatur
mriomū cā obstātiā et estimatiā
sic cū aliquis hmōi vrethē trahē
vel ex infinite flat frigidꝰ
vel impotens ad carnale cō
pulam nō ꝑt hoc dicimꝰ ma
trimoniū obstare

P Quo pt frigiditas cognosci

G Ad cognoscendū frigiditē ee
petunt cōmia tres annos stā
tuūt in quibꝰ si vir fideliter
dederit operā carnali copule
ad implendē et nō potuit ad im
pleri qua iudicio cōmie pnt
dissoluī altero tri reclamante
vel vtroq; si vir reclamat ad
iudicū et ꝓficetur impedi
tus ꝑt pitm collusionis vir
uerabit q̄ bona fide operā de
derunt carnali copule ad im
plendē et nō potuerunt eam
adimplere cū septima manu
ꝑ quinq; eor ꝓximas et statū
cognoscentes qui de credulite
habiunt Si vero alter tm
ꝓficetur et alt negat si vir
sit qui fuerat ad se p actoz
mulier negante viro imbibit
ꝓbacio qz ei soli nō creditur
Si vero mulier petit ad sepz
viro negante vt ḡtiū assecute
scz carnale copulam ꝓcessisse
creditur viro qz ē cupit mu
lieris si mulier velit ꝓbare im
pedimentū affectū corpis qz
tñ maior caliditas ad liberi
cōm virū q̄ cōm mulierē qz
frigiditas q̄ facit vnū impo
tentē nō facit mliez impo
tentē in mulierē aut ē aliud
impedimentū ita tollit mrio
niū sic frigiditas viri & ad
ē iudicū de frigidite viri
et de arrectione mulier quia
si nō posset ei subuenīri arte
cyrurgie et mriomū p̄tendat
separanda a q̄ viro et dabit viro

licentia

licenciā nubendi alij mulier
vero inupta manebit si sibi
nubat et ogniostat ab eo po
viro dz reddi Dic sibi est
de frigidite viri qz si vir po
separacōz impetrit alij et ea de
nouo reduce dz cū vroze prima
qua ostat ecclīaz Scudendo
impedimento qd fuit petitū
cū tpale sit fuisse decepta
Nota qd licz senibꝰ nubē liq
no pnt cognare qz licz no sint
calidi sufficiens ad generandū
sint tn calidi sufficiens ad
reddendū debitū carnale Et
ideo cū ogredit mrīonīū sm qd
remediū et no sm qd officiū
nec ad generandū Sic notandū qd si
vir no possit copulare carnaliter
cū vrore et tn possit
cū corrupta nō ppt hoc tenet
mrīonīū dirimendū qz medici
dicit pt cū aliquo instrumento
claustra pudoris frangere et
ei iungi nō hoc est de nāt
qz no fiet ad delectandū sz missū
ad medicandū Nota ulterius
qd si ante ogressū generet
penitus impedimentū aliqd sed
qd sit impotens ad generandū pt
separāt ab eo si uolūt cū ad
impedimentū no steuerit ei
uero stante impedimento ante
mrīonīū ogressū cū eo no dirimitur
mrīonīū pqz ogressu
est qd ostendit qd aliud finxerit
nullo ogressu et ideo
stat mrīonīū et no soluit
Et sic de impedimento frigidi
tatis sufficiat
Q Nulle pōt mo de impedimento
maleficij Dicit
V Circ dem e de frigiditate tm
de maleficio dicendū est qz
si maleficiū se mrīonīū in
ogressū sic assignatū fuit
sed no no dirimit mrīonīum
ogressū Si vero pcedat mrīo
nīū in ogressū sit ecclīa ut pz
dictum dut maleficiū id est
impetitū aut tpale pō mo dimit
tendo no dirimit Et ad hoc
exprimendū ecclīa instituit tpo
trium annoꝝ vt de frigiditate qz
si infra tres annos mrīonīū
consummari no possit p carnalem
copulā maleficium id iudicat
petitū et pnt p ecclīaz separari
vt dictum e de frigiditate Verū
tn dicī est inter frigiditē et
maleficium qz frigidus impotens
est ad omnes mulieres et ideo
dat licenciā ei nubendi alij
mulieri Sed ex maleficio pt
homo esse impotens ad vnā
mulierē et no ad aliā et ideo
qn ecclīa iudicio tpe impedi
mentū maleficij mrīonīū
dirimit ipsi dat licenciā
ad mrīonīū ogredi sz vnū
ut accipiat aliam et mulier
ut accipiat aliū virū
P Ex quo pcedit maleficium
et ex dyabolo de permittente
qz scrupulū pōt p̄na p quā
homo fiebat cū suis dyabolis
decuent nr nos pactū grauitē
Et ideo ptāt maleficij dyabolo
ideo in hoc actu magis qz in
alijs actibus sic est in hoc bz
magis ostendit vbi maleficium
qn in alijs actibus qz p hoc pertem
dyabolo mulier tentatur
et sic ibi impedimentū maleficij
deo permittente pōt de ex ipsius
ne demonis in ymaginatōe hoc
exqua tollit verū scrupulū ad illā
mulierē et no ad aliā Silr
pōt postare viro impedimentū
qn in ad octo mulieres impe
diendo existimatōz scrupule
qua carnalis copula tollitur
non et maleficium petitū dī

qua humano ope remedii nō pt
adhiberi Nec ꝺz q̄ id impediri
q̄d p male factū factū est poss
p aliud maleficiū destruī
et amoueri sic maleficiū
testant et tm sic pt p male
factū adhiberi remediū nō ou
petrū uidetur nr ecc ꝺz q̄
sc̄pt aliq̄d petrm data sit
Dyalo ptās m hoiez aliq̄ q̄
cessante peccato cess̄ hūdi Dyal
ptās q̄z tñ cessante remanet
pena q̄z lic m hoc mundo
homo absolutus sit a culpa
pp̄ reatū tñ pene q̄ remanet
pmittit Deꝰ hoiez m hō mundo
fungiū a demonib⁹ Sic lic
exoristi valeant ad rep
mendas plumas demonū in
fustibus nō tñ pp valent ad
repmendū sup eos q̄m ad oēs
molestias corpales Imo uidi
cio hō exigente valent tñ
exoristi pp quā illas mōstra
tiones demonū qua quales
sunt pncipaliꝰ instituti potz
ꝺz q̄ sit maleficiū et q̄ se
quidi sit si sit impedimentū
petrū et ad eiq̄ q̄ ꝺz tpq
ab extra ē tractum
et pp pnt p exclaz sepad sic
dm ē de frigiditate Ioānis
tñ sticnd est q̄ si pq separi
redierint potentia se mutuo
cognoscendi ꝺz id mōnium re
integrād q̄z id impedimentū
maleficij nō fuit petrū si
poriꝰ tpale Sic ꝺz de impe
dimento coeundi ac de sacro
mōnio sufficiat q̄ dicta sit
Hugit petre pauca li de
septē sacrīnt dei tñ sufficiat
ut maiora ad stricta scrip
turas et aliorū dicta doc
torū retrahas p me tñ m hoc
opc p te fesso ipm exoriet a
quo oia sacrīnta utute ob
tinent Dñm nrm ihm xm
qui tñ pre et spūi sto regi
nat benedict⁹ in secla ame

Explicit sacrīmentale magri
petri de alpharo p modū
Dyalogi septimi

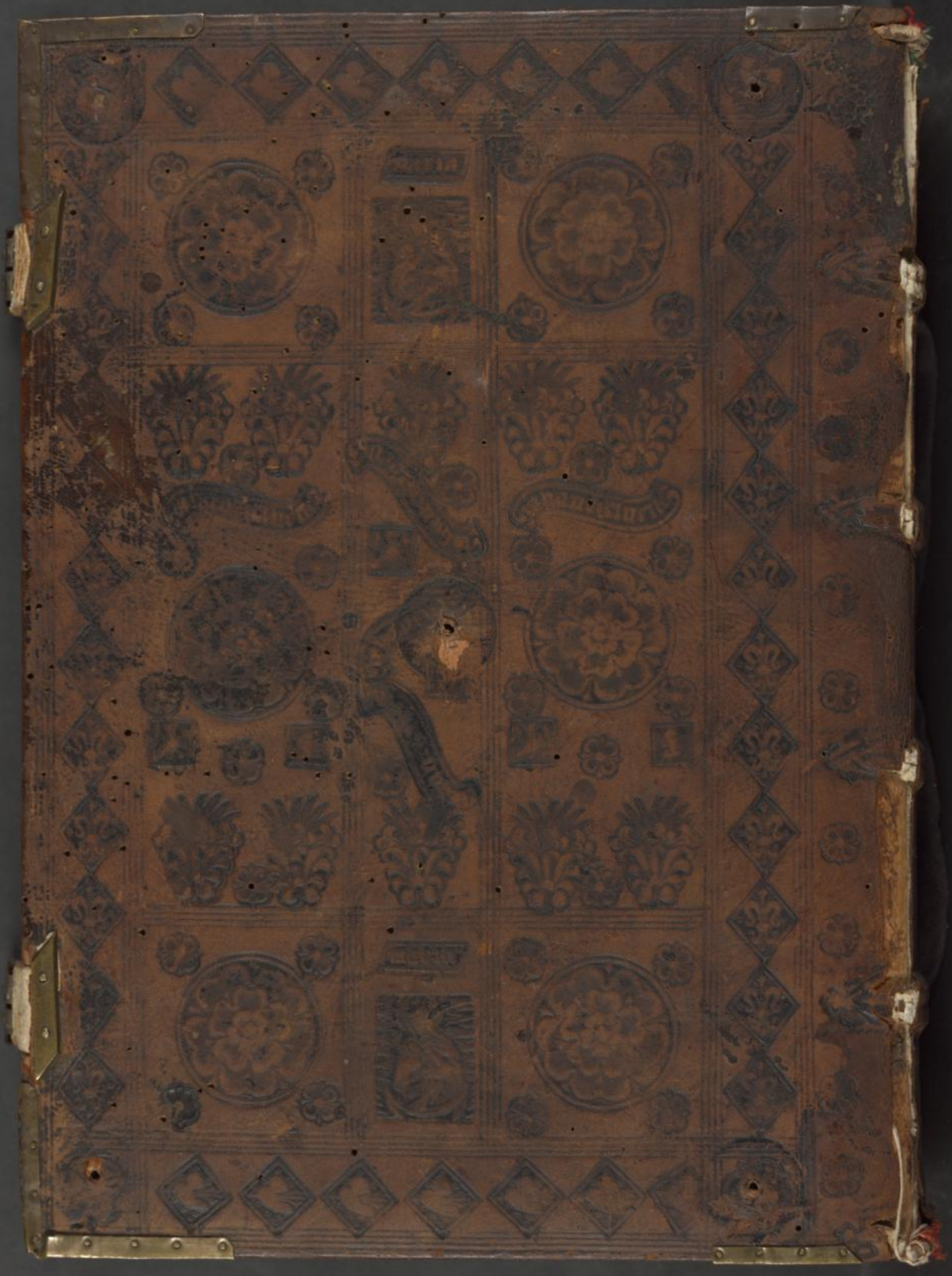

803.

Handschr.
803
fol.

0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Farbkarte #13
B.I.G.
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black